

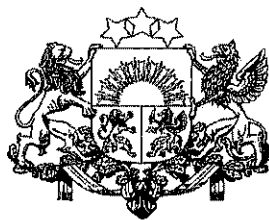
Pielikums

Rīgas apgabaltiesas pētījuma

Personu atbrīvošana no tiesas izdevumu un drošības naudas samaksas

valsts ienākumos civillietās

2. nodaļas analizētie nolēmumi
atbilstoši secībai, kāda ir 1. tabulā.

INFORMĀCIJAI

NORAKSTS

Lietas Nr.C68499717

Lietas arhīva Nr.CA-2488-18/12

ECLI:LV:RAT:2018:0620.C68499717.18.L

LĒMUMS

2018. gada 20. jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnesis referents Normunds Riņķis

tiesnese Ilze Celmiņa

tiesnese Agnese Veita

izskatīja rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pers.A blakus sūdzības par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 17. aprīļa lēmumu pers.A. sūdzībā par zvērinātas tiesu izpildītājas Aigas Augustovas darbībām.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018. gada 3. aprīļa lēmumu pers.A. (turpmāk – sūdzības iesniedzējs) sūdzība par Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.69 zvērinātas tiesu izpildītājas Aigas Augustovas (turpmāk – tiesu izpildītāja) darbībām izpildu lietā Nr. apmierināt daļēji, atzīstot par prettiesisku Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.69 zvērinātas tiesu izpildītājas Aigas Augustovas rīcību izpildu lietā Nr., izsludinot pers.A. piederošā nekustamā īpašuma adrese 4/12 domājamo daļu pārdošanu izsolē pēc 2017. gada 24. janvāra SIA “VCG Ekspertu grupa” normatīvajiem aktiem neatbilstoša vērtējuma.

[2] 2018. gada 13. aprīlī tiesā saņemta sūdzības iesniedzēja blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018. gada 3. aprīļa lēmumu un lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 17. aprīļa lēmumu tiesnese nolēma noraidīt pers.A. lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību un minēto blakus sūdzību atstāt bez virzības līdz 2018. gada 7. maijam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Lēmums pamatots ar šādiem motīviem.

[3.1] Tiesnese konstatējusi, ka blakus sūdzības iesniedzēja lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību, pamatots ar to, ka viņam nav pietiekamu naudas līdzekļu, nav algota darba un vienīgais sūdzības iesniedzējam piederošais nekustamais īpašums tika pārdots izsolē.

Lūgumam pievienota 2018. gada 13. aprīļa Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa Nr., no kuras ieriet, ka sūdzības iesniedzējs, kā pakalpojumu saņēmējs, nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk arī – VSAA) uzskaitē kopš 2012. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 13. aprīlim. Par pretēju faktu liecina lūgumam pievienotā 2018. gada 13. aprīļa VSAA izziņa Nr., no kuras ieriet, ka sūdzības iesniedzējs laika periodā no 2012. gada janvāra līdz 2012. gada martam ir bijis nodokļu maksātājs un par šo periodu saņēmis ienākumus SIA A summa EUR apmērā.

Lai arī sūdzības iesniedzējs nav iesniedzis citus pierādījumus par savu mantisko stāvokli kopumā, kā arī nav pievienojis pierādījumus, ka attiecīgās institūcijas būtu izvērtējušas viņa mantisko stāvokli, publiskajos reģistros reģistrētā informācija liecina, ka sūdzības iesniedzēja īpašumā atrodas viens transportlīdzeklis.

[3.2] Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 92.panta pirmo daļu un kopsakarā izvērtējot sūdzības iesniedzēja lūgumā sniegtās ziņas, publiskajos reģistros iekļauto informāciju un VSAA sniegtās ziņas par sūdzības iesniedzēja gūtajiem ienākumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 9.¹ pantā nostiprināto patiesības paušanas pienākumu, tiesnese secinājusi, ka sūdzības iesniedzējs ir ekonomiski aktīvas personas vecumā, netiek konstatēti apstākļi, kas liegtu šai personai gūt ienākumus, tātad personai ir objektīvas iespējas gūt ienākumus. Balstoties uz dzīvē gūtiem novērojumiem un pieredzi, tiesnese secinājusi, ka bez ienākumiem cilvēks nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības – sevi apkopt, uzturēt, nodrošināt medicīnisko aprūpi, kā arī, ievērojot sūdzības iesniedzēja uzsākto tiesvedību skaitu, saņemot juridisko palīdzību un dzīves vietas atrašanās vietu - Jūrmalas pilsētā, nodrošināt juridiskās palīdzības, tiesvedību izmaksas un transporta izmaksas.

Tiesneses ieskatā, ja ņem vērā sūdzības iesniedzēja sniegtās ziņas, pastāvot ilgstošai bez ienākumu situācijai, sūdzības iesniedzējam bija iespēja vērsties pašvaldībā jautājuma risināšanai par trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusa piešķiršanu un

sociālās palīdzības saņemšanu, kas arī varētu būt pierādījums tam, ka persona nav spējīga samaksāt drošības naudu. Sūdzības iesniedzējs šādus pierādījumus nav iesniedzis. Līdz ar to iepriekš minētais liecina, ka sūdzības iesniedzējam ir cita rakstura ienākumiem, par kuriem netiek minēts lūgumā.

Ņemot vērā minēto, tiesnese nav guvusi pārliecību, ka sūdzības iesniedzēja mantiskais stāvoklis ir sevišķi slikts, kas liedz personai samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā, un līdz ar to lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību, ir nepamatots un noraidāms, atstājot blakus sūdzību bez virzības trūkumu novēršanai - drošības naudas summa EUR apmērā samaksai par blakus sūdzību.

[4] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 17. aprīļa lēmumu blakus sūdzības iesniedza pers.A., lūdzot atzīt minēto lēmumu par nelikumīgu.

Blakus sūdzībās norādīti šādi apstākļi.

[4.1] Blakus sūdzībās norādīts, ka trūcīgas vai maznodrošinātas persona statuss nav vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

[4.2] Blakus sūdzībās iesniedzējs norāda, ka tiesnese ir izdarījusi nepamatotus secinājumus par pers.A. mantisko stāvokli.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi blakus sūdzībās norādītos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums ir atstājams negrozīts, bet blakus sūdzība ir noraidāma.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā šā likuma 230.pantā noteikto motīvu daļu var neiekļaut.

Atbilstoši minētajai likuma normai, pārbaudot lietas materiālus, kā arī izvērtējot pārsūdzētā lēmuma pamatojumu un blakus sūdzības argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 17. aprīļa lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un lēmumu pirmās instances tiesas tiesnese ir pieņēmusi atbilstoši lietas apstākļiem un likuma prasībām. Līdz ar to, pamatojoties uz

Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu, Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pārsūdzētā lēmuma motivācijai.

[7] Blakus sūdzību iesniedzējs norādījis, ka pirmās instances tiesas tiesnese izdarījusi nepamatotus secinājumus par blakus sūdzības iesniedzēja spēju samaksāt drošības naudu, turklāt trūcīgas vai maznodrošinātas persona statuss nav vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

[7.1] Civilprocesa likuma 444.¹ panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot blakus sūdzību, izņemot blakus sūdzību par lēmumu, ar kuru atteikts atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, iemaksājama drošības nauda summa EUR apmērā. Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Nemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pamats fiziskas personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteikto tiesas izdevumu lieluma dēļ. Lai tiesa vai tiesnesis šos apstākļus varētu konstatēt, personai, kas izteikusi lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir ne tikai jānorāda uz apstākļiem, kas varētu būt par pamatu tās atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas, bet norādītie apstākļi jāpamato ar ticamiem pierādījumiem, kā tas pareizi norādīts arī pārsūdzētajā pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā.

Judikatūrā atzīts, ka, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar viņa mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūgumam pieteicējs (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmumu lietā Nr.PAC-1820). Turklāt Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 15. marta lēmumā lietā Nr.SKC-1050/2016 norādīts, ka, nenorādot argumentus un neiesniedzot pierādījumus par savu mantisko stāvokli, persona pati ir radījusi šķēršļus mantiskā stāvokļa izvērtēšanai.

Civilprocesa likuma 10.pants noteic, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā, tostarp, iesniedzot pierādījumus. Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. [..]. Savukārt minētā panta otrā daļa nozīmē, ka pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, Latvijas Republikas Civilprocesā, atšķirībā no administratīvā procesa, nepastāv objektīvās izmeklēšanas princips, kas paredz tiesai pēc savas iniciatīvas vākt pierādījumus, bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu pierādīšanas pienākums noteikts pašām pusēm.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa savukārt noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus [..]. Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas vai tiesas izdevumu sadalīšanu termiņos.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka pers.A. apgalvojums, ka viņam nav ienākumu, pats par sevi nesniedz pilnīgu un objektīvu priekšstatu par viņa mantisko stāvokli un no lūgumam pievienotajām VSAA izziņām nevar izvērtēt iesniedzējas mantisko stāvokli.

Lūgums par pers.A. atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir pamatots ar to, ka viņam nav ienākumu.

No lūgumam pievienotās 2018. gada 13. aprīļa izziņas par atrašanos uzskaitē Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pers.A. no 2012. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 13. aprīlim nav VSAA uzskaitē kā pakalpojuma saņēmējs (lietas 218.lapa). Savukārt no 2018. gada 13. aprīļa VSAA izziņas par apdrošinātās personas iemaksām par laiku no 2012. gada janvāra līdz 2018. gada aprīlim, redzams, ka pers.A. laika periodā no 2012. gada janvāra līdz 2012. gada martam ir guvis ienākumus (lietas 219.lapa). Citi pierādījumi pers.A. mantiskā stāvokļa pamatošanai tiesai nav iesniegti.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka VSAA izziņa par apdrošinātās personas iemaksām apliecina tikai to, kādā apmērā par pers.A. tika veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, bet nepierāda viņa faktiskos ienākumus. Šādi atzinumi doti arī judikatūrā (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012. gada 9. februāra lēmums lietā Nr.PAC-0971/2012; 2013. gada 23. jūlija lēmums lietā Nr.PAC-1771/13).

Tāpat Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā tiesu judikatūrā pausto atziņu, ka tiesai iesniedzami pierādījumi, kas apstiprina iesniedzēja mantisko stāvokli procesuālo darbību veikšanas laikā, konkrētajā gadījumā - blakus sūdzības iesniegšanas brīdī (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014. gada 13. novembra

lēmumu lietā Nr. PAC – 1691-14), un atzīst, ka minētā VSAA izziņa par apdrošinātās personas iemaksām par laiku no 2012. gada janvāra līdz 2018. gada aprīlim neatspoguļo blakus sūdzības iesniedzēja faktiskos ienākumus.

[7.2] Attiecībā uz blakus sūdzībā norādīto argumentu, ka gadījumā, ja persona nav ieguvusi trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu, nepastāv arī iespēja piesniegt pierādījumus par valsts vai pašvaldības sniegto palīdzību, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka trūcīgas personas statusa neesamība neizslēdz situāciju, ka personas mantiskais stāvoklis ir nepietiekams valsts nodevas samaksai, taču konkrētajā gadījumā apstākļi, ka pers.A. nav vērsies pašvaldībā, lai viņš (viņa ģimene) tiktu atzīts par trūcīgu vai maznodrošinātu un tādejādi varētu saņemt pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai vai citu sociālās palīdzības pabalstu, varētu liecināt par to, ka pers.A. ir pietiekami ienākumi atbilstoša dzīves līmeņa nodrošināšanai.

[7.3] Judikatūrā atzīts, ka pierādījumu un ziņu neesamība vai nepietiekamība var būt pamats lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas daļēji vai pilnīgi noraidīt. Civilprocesa likuma 43.panta ceturtais daļas noteikumi neparedz iespēju atstāt bez virzības lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un tas visos gadījumos ir izlemjams pēc būtības, ņemot vērā lietā esošos pierādījumus un ziņas (skat. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013. gada 13. augusta lēmumu civillietā Nr. PAC-1900/2013; C04435511 un 2013. gada 27. jūnija lēmumu civillietā Nr. PAC-1747/2013; C05047912).

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem (sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 29. maija lēmumu lietā Nr. SKC-2349-15; C30780112).

Turklāt Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu izskaidrot, ka personas tiesības uz taisnīgu tiesu nav absolūtas un tās ir realizējamas likumā noteiktajā procesuālajā kārtībā. Minētais izriet no Civilprocesa likuma 1.panta otrajā daļā noteiktā, ka personai ir tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā likumā noteiktajā procesuālajā kārtībā, savukārt Civilprocesa likuma 74.panta sestā daļa noteic, ka pusēm savas tiesības jāizmanto un pienākumi jāizpilda godprātīgi.

Arī Satversmes tiesa atzinusi, ka Latvijas Republikas Satversmē personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai

īstenojama (sk. Civillietu departamenta 2016. gada 1. februāra lēmumu lietā Nr.SKC-964).

Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pienākums veikt tiesas izdevumu samaksu pats par sevi nevar tikt vērtēts kā personas pamattiesību vai civilprocesuālo tiesību aizskārums. Vēršoties savu civilprocesuālo tiesību aizsardzībai tiesā (tajā skaitā iesniedzot blakus sūdzību), personai ir jāapzinās, ka var nākties veikt tiesas izdevumu samaksu.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija, konstatē, ka, ne pers.A. lūgumam par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pienākuma, ne iesniegtajai blakus sūdzībai, nav pievienoti pierādījumi, kas raksturotu viņa mantisko stāvokli pilnībā, kā arī lietā nav konstatējami kādi citi apstākļi, no kuriem būtu secināms, ka pers.A. objektīvu iemeslu dēļ nespēj samaksāt drošības naudu.

Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamata pers.A. ne pilnībā, ne daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu, jo persona nav pierādījusi, ka viņas mantiskais stāvoklis liegtu samaksāt drošības naudu.

[8] Izvērtējot pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā norādītos argumentus kopsakarā ar lietas materiāliem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese ir pieņēmusi Civilprocesa likuma normām atbilstošu lēmumu.

Atzīstot, ka blakus sūdzībās norādītie argumenti nevar būt par pamatu pirmās instances tiesas tiesneses lēmuma atcelšanai, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 17. aprīļa lēmums ir atstājams negrozīts, bet pers.A. blakus sūdzības par to ir noraidāmas.

[9] Ievērojot, ka pirmās instances tiesas tiesneses noteiktais termiņš Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 17. aprīļa lēmumā minēto trūkumu novēršanai ir pagājis, Civillietu tiesas kolēģija ar savu lēmumu noteic jaunu termiņu trūkumu novēršanai – līdz 2018. gada 20. jūlijam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu un 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 17. aprīļa lēmumu atstāt negrozītu, bet pers.A. blakus sūdzības par to noraidīt.

Noteikt pers.A. termiņu Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 17. aprīļa lēmumā norādīto trūkumu novēršanai – līdz 2018. gada 20. jūlijam.

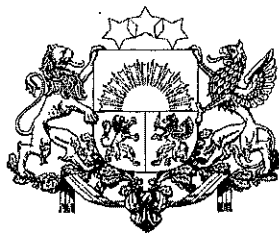
Lēmums nav pārsūdzams, un tas stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnesis	(personiskais paraksts)	N. Riņķis
Tiesnese	(personiskais paraksts)	I. Celmiņa
Tiesnese	(personiskais paraksts)	A. Veita

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas
kolēģijas tiesnesis N. Riņķis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas arhīva Nr. C-1660-18/24

ECLI:LV:RPPT:2018:0417.C68499717.11.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 17.aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas

tiesnese E. Stelte-Auziņa,

pārbaudīja pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 3.aprīļa lēmumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 3.aprīļa lēmumu pers.A. (turpmāk – sūdzības iesniedzējs) sūdzība par Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.69 zvērinātas tiesu izpildītājas Aigas Augustovas (turpmāk – tiesu izpildītāja) darbībām izpildu lietā Nr.01276/069/2016 apmierināt daļēji, atzīstot par prettiesisku Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.69 zvērinātas tiesu izpildītājas Aigas Augustovas rīcību izpildu lietā Nr.01276/069/2016, izsludinot pers.A. piederošā nekustamā īpašuma adrese 4/12 domājamo daļu pārdošanu izsolē pēc 2017.gada 24.janvāra SIA “VCG Ekspertu grupa” normatīvajiem aktiem neatbilstoša vērtējuma.

2018.gada 13.aprīlī tiesā saņemta sūdzības iesniedzēja blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 3.aprīļa lēmumu un lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību.

Motīvu daļa

Iepazīstoties ar sūdzības iesniedzēja blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 3.aprīļa lēmumu un lūgumu viņu atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību, tiesnese atzīst, ka lūgums nav pamatots un ir noraidāms. Blakus sūdzība atstājama bez virzības, nosakot sūdzības iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai – drošības naudas samaksai un kvīts iesniegšanai tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 444.¹panta pirmo daļu, iesniedzot blakus sūdzību (..) iemaksājama drošības nauda summa *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 444.¹panta trešā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Blakus sūdzības iesniedzēja lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību, pamatots ar to, ka viņam nav pietiekamu naudas līdzekļu, nav algota darba un vienīgais sūdzības iesniedzējam piederošais nekustamais īpašums tika pārdots izsolē.

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas judikatūrā vairākkārt atzīts, ka, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, personai, kas izteikusi attiecīgo lūgumu, ne tikai jānorāda uz apstākļiem, kas varētu būt par pamatu tās atbrīvošanai no izdevumu samaksas, bet norādītie apstākļi jāpamato ar ticamiem pierādījumiem.

Sūdzības iesniedzējs ir pievienojis lūgumam par atbrīvošanu no drošības naudas 2018.gada 13.aprīļa Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu Nr.18/844335, no kuras ieriet, ka sūdzības iesniedzējs, kā pakalpojumu saņēmējs, nav VSAA uzskaitē kopš 2012.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 13.aprīlim. Par pretēju faktu liecina lūgumam pievienotā 2018.gada 13.aprīļa Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa Nr.18/844250, no kuras ieriet, ka sūdzības iesniedzējs laika periodā no 2012.gada janvāra līdz 2012.gada martam ir bijis nodokļu maksātājs un par šo periodu saņēmis ienākumus SIA "EFEKTS" summa *euro* apmērā.

Lai arī sūdzības iesniedzējs nav iesniedzis citus pierādījumus par savu mantisko stāvokli kopumā, kā arī nav pievienojis pierādījumus, ka attiecīgās institūcijas būtu izvērtējušas viņa mantisko stāvokli, publiskajos reģistros reģistrētā informācija liecina, ka sūdzības iesniedzēja īpašumā atrodas viens transportlīdzeklis.

No Civilprocesa likuma 92.panta pirmās daļas izriet, ka tiesa lietā esošos pierādījumus novērtē vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem un dzīvē gūtām atziņām.

Kopsakarā izvērtējot sūdzības iesniedzēja lūgumā sniegtās ziņas, publiskajos reģistros iekļauto informāciju un VSAA sniegtās ziņas par sūdzības iesniedzēja gūtajiem ienākumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 9.¹ pantā nostiprināto patiesības paušanas pienākumu, nepārprotami secināms, ka sūdzības iesniedzējs ir ekonomiski aktīvas personas vecumā, netiek konstatēti apstākļi, kas liegtu šai personai gūt ienākumus, tātad personai ir objektīvas iespējas gūt ienākumus. Dzīvē gūtie novērojumi un pieredze tiesnesei ļauj izdarīt secinājumu, ka bez ienākumiem cilvēks nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības – sevi apkopt, uzturēt, nodrošināt medicīnisko aprūpi, kā arī, ievērojot sūdzības iesniedzēja uzsāktos tiesvedību skaitu, saņemot juridisko palīdzību un dzīves vietas atrašanās vietu- Jūrmalas pilsētā, nodrošināt juridiskās palīdzības, tiesvedību izmaksas un transporta izmaksas.

Tiesneses ieskatā, ja ņem vērā sūdzības iesniedzēja sniegtās ziņas, pastāvot ilgstošai bez ienākumu situācijai, sūdzības iesniedzējam bija iespēja griezties pašvaldībā jautājuma risināšanai par trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusa piešķiršanu un sociālās palīdzības saņemšanu, kas arī varētu būt pierādījums tam, ka persona nav spējīga samaksāt drošības naudu. Sūdzības iesniedzējs šādus pierādījumus nav iesniedzis. Līdz ar to iepriekš minētais liecina, ka sūdzības iesniedzējam ir cita rakstura ienākumiem, par kuriem netiek minēts lūgumā.

Līdz ar to tiesnese nav guvusi pārliecību, ka sūdzības iesniedzēja mantiskais stāvoklis ir sevišķi slikts, kas liedz personai samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā.

Nemot vērā iepriekš minēto, lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību, ir nepamatots un noraidāms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 445.panta ceturto daļu, ja iesniegta blakus sūdzība, kura neatbilst šā likuma 443.¹ panta prasībām, vai blakus sūdzībai nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts blakus sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums, vai no blakus sūdzībai pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim pārsūdzēt tiesas lēmumu, tiesnesis pieņem lēmumu atstāt blakus sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai.

Nemot vērā to, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas ir noraidīts, blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 3.aprīļa lēmumu atstājama bez virzības, nosakot sūdzības iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai - dokumenta, kas apliecina drošības naudas summa *euro* apmērā samaksu par blakus sūdzību, iesniegšanai.

Drošības nauda iemaksājama – Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģ.Nr.90001672316, konta Nr.: LV37TREL819045808400B, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22. Iemaksas mērķī jānorāda dati personas vai lietas identificēšanai.

Vienlaikus tiesnese izskaidro, ka, saskaņā ar Civilprocesa likuma 445.panta piekto daļu, ja sūdzības iesniedzējs noteiktā termiņā trūkumus novērš, blakus sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Pretējā gadījumā, blakus sūdzību uzskata par neiesniegtu, un atdod

sūdzības iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un, vadoties no Civilprocesa likuma 229., 230., 444.¹ un 445.panta, tiesnese

nolēma :

noraidīt pers.A. lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību.

Pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 3.aprīļa lēmumu atstāt bez virzības līdz **2018.gada 7.maijam** lēmumā norādīto trūkumu novēršanai un iesniegšanai Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Ja noteiktā termiņā trūkumi tiks novērsti, blakus sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā blakus sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, pārsūdzības termiņu skaitot no dienas, kad lēmuma noraksts izsniegts.

Tiesnese

E. Stelte – Auziņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

NORAKSTS

Lietas Nr. C30407117

Lietas arhīva Nr. CA–2505–18/14

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 4.jūlijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente G.Ozoliņa,

tiesnese I.Ošiņa

tiesnese L.Volberga

rakstveida procesā izskatīja SIA A blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tieņeša 2018.gada 11.maija lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un atstāta bez virzības apelācijas sūdzība civillietā SIA B prasībā pret SIA A par parāda un līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 16.aprīļa spriedumu SIA B (turpmāk – prasītāja) prasība pret SIA A (turpmāk – atbildētāja) apmierināta, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājai parādu summa EUR un līgumsodu summa EUR.

[2] Par minēto spriedumu atbildētāja iesniegusi apelācijas sūdzību, vienlaikus lūdzot atbildētāju atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Lūgums pamatots ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, norādot, ka atbildētājai ir ievērojamas finansiālas grūtības.

[3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tieņeša 2018.gada 11.maija lēmumu lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu noraidīts, atstājot apelācijas sūdzību bez virzības.

[3.1] Secināts, ka Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punkts noteic tiesneša pienākumu atstāt apelācijas sūdzību bez virzības un noteikt termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

[3.2] Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmo un ceturto daļu, tiesnesis konstatējis, ka par iesniegto apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā.

[3.3] Ņemto vērā to, ka Civilprocesa likuma 43.panta ceturtdaļa paredz atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos tikai fiziskas personas un minētā norma neattiecas uz juridiskām personām, tiesnesis atzinis, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[3.4] Ievērojot minēto, apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot atbildētājam termiņu trūkumu novēršanai – valsts nodevas samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai līdz 11.06.2018., vienlaikus izskaidrojot trūkumu nenovēršanas sekas.

[4] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 11.maija lēmumu atbildētāja iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot lēmumu atcelt.

[4.1] Atkāroti norādīts, ka atbildētājas finansiālas grūtības ir pamats Civilprocesa likuma 43.panta ceturtdaļas piemērošanai un atbilstu Civillikuma 1.pantā nostiprinātajam labas ticības principam.

[4.2] Noraidot lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, atbildētājai tiek liegtas Satversmes 92.pantā nostiprinātās tiesības uz taisnīgu tiesu, jo atbildētājas ievērojamās finansiālās grūtības liedz tiesas izdevumu samaksu.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi blakus sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneša lēmums atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības.

[6] Civilprocesa likuma 43.pants regulē izņēmumus no vispārīgiem noteikumiem par tiesas izdevumiem. Atbrīvojums no valsts nodevas samaksas var pastāvēt uz likuma pamata, kas noteikts minētā panta pirmajā un trešajā daļā. Savukārt minētā panta ceturtdaļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

[6.1] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka, tā kā Civilprocesa likuma 43.panta ceturtdaļa pieļauj tikai fiziskas personas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, atbildētājai kā

juridiskai personai faktiski nav subjektīvo tiesību šādu lūgumu izteikt un tiesai vai tiesnesim – šādu lūgumu lemt.

[6.2] Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, pārsūdzētajā lēmumā tiesnesis izdarījis pareizus secinājumus par to, ka minētā norma neattiecas uz juridiskām personām, taču vienlaikus lūgumu ir izskatījis un noraidījis.

[7] Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

[7.1] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka apelācijas sūdzībai (*lietas 83. – 92.lapa*) nav pievienots dokuments, kas apliecinātu valsts nodevas samaksu. Ievērojot minēto, ir pamats apelācijas sūdzību statāt bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai – valsts nodevas samaksai likumā noteiktajā apmērā un maksājumu apliecināšana dokumenta iesniegšanai tiesā.

[7.2] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tiesnesis pārsūdzētajā lēmumā pamatoti konstatējis trūkumu un noteicis tā novēršanai saprātīgu termiņu. Tā kā tiesneša noteiktais termiņš notecējis, tas nosakāms ar apelācijas instances tiesas lēmumu.

[8] Pārsūdzētajā lēmumā tiesnesis norādījis, ka par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā.

[8.1] No prasības pieteikuma (*lietas 4. – 6.lapa*) un sprieduma (*lietas 74. – 80.lapa*) redzams, ka prasības summa ir summa EUR ($summa + summa = summa$).

[8.2] Civilprocesa likuma 34.panta ceturrtā daļa noteic, ka par apelācijas sūdzību mantiska rakstura strīdos maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta “c” apakšpunktam, par prasību, kas novērtējama naudas summā no summa EUR līdz summa EUR, valsts nodeva maksājama šāda apmērā – summa EUR plus 3,2 procenti no prasības summas, kas pārsniedz summa EUR.

Ievērojot minēto, par apelācijas sūdzību izskatāmajā lietā maksājama valsts nodeva summa EUR ($summa + 0,032 \times (summa - summa) = summa$).

[8.3] Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, tiesnesis, ir kļūdījies valsts nodevas aprēķinā, iespējams, piemērojot Civilprocesa likuma vēsturisko redakciju, līdz ar to tā precizējama ar apelācijas instances tiesas lēmumu.

[9] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzībā izteiktais iebildums par nepieciešamību juridisku personu atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, nav pamatots.

[9.1] Lai arī pārsūdzētajā lēmumā tiesnesis pamatoti atzinis, ka juridiskas personas atbrīvošana no valsts nodevas samaksas nav iespējama saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, tomēr lūgumu ir izlēmis. Tāpat tiesnesis pamatoti atzinis, ka apelācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, tomēr maksājamās valsts nodevas apmēru lēmumā noteicis kļūdaini.

[9.2] Ņemot vērā minētos apstākļus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams un, atbilstoši procesuālās ekonomijas principam, jautājums par apelācijas sūdzības virzību izlemjams ar apelācijas instances tiesas lēmumu.

[9.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu, atbildētājas apelācijas sūdzība atstājam bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 3.augustam, trūkumu novēršanai – valsts nodevas samaksai par apelācijas sūdzības iesniegšanu summa EUR apmērā un maksājumu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā. Ja noteiktajā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzība uzskatāma par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu un 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 11.maija lēmumu atcelt.

Noteikt SIA A reģistrācijas numurs, termiņu līdz 2018.gada 3.augustam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai – valsts nodevas summa EUR apmērā samaksai un samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente
Tiesnese
Tiesnese

(personiskais paraksts)
(personiskais paraksts)
(personiskais paraksts)

G.Ozoliņa
I.Ošiņa
L.Volberga

NORAKSTS PAREIZS
Rīgas apgabaltiesas tiesnese

Gunta Ozoliņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

NORAKSTS

Civillietas Nr.C30407117

Lietvedības Nr.C-1238-18/22

ECLI:LV:RVPT:2018:0511.C30407117.2.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 11.maijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnesis R.Silakalns pārbaudīja SIA "Rīgas meliorācija" iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 16.aprīļa spriedumu civillietā SIA "LATC BŪVE" prasībā pret SIA "Rīgas meliorācija" par parāda un līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2018.gada 10.maijā ir saņemta SIA "Rīgas meliorācija" iesniegtā apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 16.aprīļa spriedumu civillietā SIA "LATC BŪVE" prasībā pret SIA "Rīgas meliorācija" par parāda un līgumsoda piedziņu, kurā tiek lūgts atbrīvot SIA "Rīgas meliorācija" no tiesas izdevumu samaksas un atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 16.aprīļa spriedumu, pilnībā noraidot SIA "LATC BŪVE" prasību.

Motīvu daļa

Pārbaudot iesniegto apelācijas sūdzību, secināms, ka apelācija sūdzība ir atstājama bez virzības.

Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 420.panta pirmās daļas 3.punkts noteic tiesneša pienākumu atstāt apelācijas sūdzību bez virzības un noteikt termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Saskaņā ar CPL 34.panta ceturto daļu, par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu, bet mantiska rakstura strīdos - likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā

CPL 34.panta pirmā daļa noteic, ka par katru prasības pieteikumu — sākotnējo prasību vai pretprasību (..) maksājama valsts nodeva.

No lietas materiāliem redzams, ka SIA "Rīgas meliorācija" pārsūdz pirmās instances spriedumu, lūdzot noraidīt Prasītājas prasību, tādēļ, iesniedzot apelācijas sūdzību, ir maksājama valsts nodeva EUR summa apmērā.

Saskaņā ar CPL 43.panta ceturto daļu, tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Tādējādi secināms, ka CPL normas paredz atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos tikai fiziskas personas un CPL 43.panta ceturto daļu neattiecas uz juridiskām personām.

Pie šādiem apstākļiem, pieteiktais lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas, ir uzskatāms par nepamatotu un noraidāms.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ir atzīstams, ka iesniedzot apelācijas sūdzību nav nomaksāta valsts nodeva atbilstoši CPL 34.panta ceturtās daļas nosacījumiem.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz CPL 420.panta pirmās daļas 1.punktu apelācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot apelācijas sūdzības iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai – iesniegt valsts nodevas samaksu apliecināšu dokumentu.

Vienlaicīgi izskaidrojams, ka ja atbilstoši CPL 420.panta otrajai daļai, iesniedzējs noteiktā termiņā novērš lēmumā norādītos trūkumus, apelācijas sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesā. Pretējā gadījumā apelācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz CPL 230.panta pirmo daļu,

nolēma:

noraidīt SIA “Rīgas meliorācija” pieteikto lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu;

atstāt bez virzības SIA “Rīgas meliorācija” iesniegto apelācijas sūdzību, nosakot termiņu lēmuma motīvu daļā norādīto trūkumu novēršanai, līdz **2018.gada 11.jūnijam**, izskaidrojot, ka gadījumā, ja noteiktajā termiņā trūkumi nebūs novērsti, apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

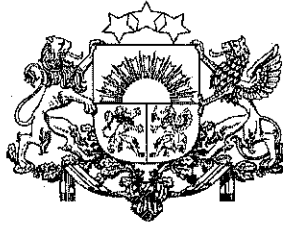
Lēmumu daļā, ar kuru noraidīts SIA “Rīgas meliorācija” lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 10 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Lēmumu daļā par prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 10 dienu laikā no dienas, kad lēmums saņemts, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnesis

R.Silakalns

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

NORAKSTS

Lieta Nr.C30645916

CA-2455-18/33

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 6.jūlijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente	Dace Jansone,
tiesnese	Inese Grauda,
tiesnese	Sandra Krūmiņa

izskatīja rakstveida procesā pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 9.maija lēmumu, ar kuru daļēji apmierināts pers.A. pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu un apelācijas sūdzība atstāta bez virzības.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa ar 2018.gada 11.aprīļa spriedumu apmierināja SIA A prasību un izlika pers.A. un pers.B. no dzīvokļa Nr., adrese, bet pers.A. pretpirasību par lietošanas tiesību atzīšanu uz dzīvojamo platību noraidīja. Tiesa piedzina no pers.A. un pers.B. par labu SIA A tiesas izdevumus summa EUR no katra, bet par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus summa EUR no katra.

[2] 2018.gada 27.aprīlī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemta pers.A. un pers.B. apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu, kurā ietverts lūgums atbrīvot atbildētājus no tiesāšanās izdevumiem.

Lūgums atbrīvot atbildētājus no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu pamatots ar to, ka atbildētāju pers.A. un pers.B. finanšu līdzekļi ir ierobežoti. Pers.A. ir spiesta finansiāli atbalstīt dēlu pers.B., kurš nekur nestrādā, bet turpina mācīties Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā "RISEBA".

Atbildētājiem nav materiālu vērtību un naudas uzkrājumu, ko apliecina apelācijas sūdzībai pievienotās Lursoft datu bāzes izdrukas, bet attiecībā uz ienākumiem no darba algas apelācijas sūdzībai pievienota SIA B 2018.gada 17.aprīļa izziņa Nr. par pers.A. algu par 2018.gada janvāri – martu.

[3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 9.maija lēmumu daļēji apmierināts pers.B. un pers.A. pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu. Pers.B. pilnībā atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, bet pers.A. daļēji atbrīvota no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot apmaksājamo valsts nodevas samaksu summa EUR apmērā. Pers.A. apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu dokumenta, kas apliecina valsts nodevas samaksu summa EUR, iesniegšanai līdz 2018.gada 6.jūnijam.

Lēmums pamatots ar šādiem motīviem.

[3.1] Tiesnesis konstatēja, ka atbildētājam pers.B. par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturrtā daļa nosaka, ka tiesa, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Tiesnesis atzina, ka atbildētājs pers.B. ir pilna laika profesionālā bakalaura studiju programmas "Sabiedrisko attiecību un reklāmas menedžments" dienas nodaļas 3.kursa students 2017./2018. studiju gadā, ko apliecina 2018.gada 9.aprīļa Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" izziņa Nr..

Nemot vērā, ka atbildētājs pers.B. studē pilna laika bakalaura studiju programmā, tiesnesis atzina, ka viņš ir pilnībā atbrīvojams no tiesas izdevumu samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu.

[3.2] Tiesnesis konstatēja, ka atbildētājam pers.A. par apelācijas sūdzības iesniegšanu par prasību un pretprasību jāmaksā valsts nodeva summa EUR (summa+summa=summa EUR) apmērā.

No apelācijas sūdzībai pievienotās 2018.gada 17.aprīļa SIA B izziņas Nr. tiesnesis secināja, ka atbildētāja pers.A. par laika periodu no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada martam ir guvusi ienākumus summa EUR apmērā. Bez tam no Lursoft datu bāzes pieejamās informācijas tiesnesis konstatēja, ka atbildētājam nepieder nekustamie īpašumi vai transportlīdzekļi.

Lai personu atbrīvotu pilnībā no tiesas izdevumu samaksas, jābūt iesniegtiem pierādījumiem par personas trūcīgumu vai pierādījumiem, ka personai ir piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss.

Nemot vērā, ka atbildētājam nav piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, kā arī atbildētāja strādā algotu darbu, tiesnesis atzina, ka pers.A. ir daļēji atbrīvojama no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu daļā par prasību, nosakot apmaksājamo valsts nodevu 50% apmērā, t.i., summa EUR apmērā. Savukārt par apelācijas sūdzības iesniegšanu daļā par pretprasību maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā. Līdz ar to atbildētājam pers.A. par apelācijas sūdzības iesniegšanu kopējā valsts nodeva maksājama summa EUR apmērā.

[3.3] Atbilstoši Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktam tiesnesis atzina, ka pers.A. apelācijas sūdzība atstājama bez virzības un nosakāms termiņš lēmumā norādīto trūkumu novēršanai līdz 2018.gada 6.jūnijam.

[4] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 9.maija lēmumu blakus sūdzību iesniegusi atbildētāja pers.A., lūdzot atcelt lēmumu daļā, ar kuru noraidīts pers.A. lūgums atbrīvot viņu no tiesas izdevumu samaksas.

Blakus sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Blakus sūdzības iesniedzējas ieskatā aplams ir pārsūdzētajā lēmumā konstatētais, ka pers.A. nav piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statuss, kas dod viennozīmīgu pamatu secināt, ka viņas mantiskais stāvoklis nav tāds, kas dotu pamatu atbrīvot atbildētāju no pilnīgas tiesas izdevumu samaksas.

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai bija iesniegti dokumenti, kas apliecina pers.A. mantisko stāvokli. Savukārt tiesa pamato savu lēmumu ar papildus dokumentu – pašvaldības institūciju izziņu neiesniegšanu. Vērtējot personu mantisko stāvokli pēc katrā pašvaldībā atšķirīgiem maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statusa piešķiršanas kritērijiem, tiek piemērota atšķirīga personas mantiskā

stāvokļa noteikšanas pieeja, kas ir pretrunā ar civilprocesa likumā nostiprināto procesa dalībnieku vienlīdzības principu.

[4.2] Blakus sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pārsūdzētajā lēmumā nav sniegts argumentēts pamatojums viņas daļējai atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas daļā par prasību un pilnīgam atteikumam atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību daļā par pretprasību. Nav saprotama tiesas atšķirīga pieeja pers.A. mantiskā stāvokļa izvērtēšanā attiecībā pret divām līdzvērtīgām valsts nodevām.

Gadījumā, ja tiesa atzīst, ka lietas dalībnieka mantiskais stāvoklis dod pamatu daļēji atbrīvot viņu no valsts nodevas apmaksas, tad šāds secinājums attiecināms uz abām valsts nodevām, nevis tikai uz vienu – valsts nodevu par apelācijas sūdzību daļā par prasību.

M o t i v u d a ļ a

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi blakus sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 9.maija lēmums ir grozāms daļā par maksājamās valsts nodevas summu, savukārt pārējā daļā lēmums atstājams negrozīts, bet blakus sūdzība noraidāma.

[6] Atbildētāja pers.A. iesniedza apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu, ar kuru ir apmierināta SIA A prasība, izliekot pers.A. no dzīvojamās telpas, un noraidīta pers.A. pretprasība par dzīvojamās platības lietošanas tiesību atzīšanu. Spriedums ir pārsūdzēts pilnā apjomā.

Kā pamatoti atzinis pirmās instances tiesas tiesnesis, iesniedzot apelācijas sūdzību, pers.A. ir jāmaksā valsts nodeva summa EUR apmērā.

Atbildētāja pers.A. lūdza atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas, norādot, ka viņas mantiskais stāvoklis liedz viņai samaksāt valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Kritērijs pilnīgai vai daļējai fiziskās personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu ir personas mantiskais stāvoklis konkrētas procesuālās darbības izdarīšanas laikā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka konkrētā gadījumā nav pamata apšaubīt to, atbildētājas mantiskais stāvoklis liedz viņai samaksāt valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu pilnā apmērā. Atbildētājai nepieder nekustamie īpašumi un

transportlīdzekļi, viņas vienīgie ienākumi ir darba alga vidēji summa EUR mēnesī un viņai finansiāli jāatbalsta dēls, kurš turpina mācības un nesāņem regulārus ienākumus. Civillietu tiesas kolēģijai nav informācijas par nepieciešamajiem atbildētājas izdevumiem par mājokli un citiem nepieciešamajiem izdevumiem, tomēr, ņemot vērā dzīvē gūto pieredzi, secināms, ka atbildētājai pieejamie finanšu līdzekļi šobrīd ir ierobežoti. Līdz ar to atbildētāja ir daļēji atbrīvojama no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesas tiesnesis daļēji atbrīvojis pers.A. no valsts nodevas samaksas, nosacīti sadalot apelācijas sūdzību divās daļās (apelācijas sūdzība daļā par prasību un apelācijas sūdzība daļā par pretprasību) un vienā no šīm daļām atbrīvojot atbildētāju no valsts nodevas samaksas 50 % apmērā. Tādējādi tiesnesis, izvērtējis atbildētājas mantisko stāvokli, faktiski atzinis, ka tas dod iespēju samaksāt valsts nodevu tikai 50 % apmērā no likumā noteiktās summas. Tomēr attiecībā uz otru nosacīto apelācijas sūdzības daļu šāds princips nav piemērots, nemotivējot atšķirīgo attieksmi.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētāja pers.A. ir daļēji atbrīvojama no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot maksājamās valsts nodevas apmēru summa EUR, t.i., 50 % no visas par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājamās valsts nodevas summas.

[7] Attiecībā uz blakus sūdzības argumentu, ka tiesnesis nepamatoti konstatējis, ka pers.A. nav piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statuss, kas dotu pamatu atbrīvot atbildētāju no pilnīgas tiesas izdevumu samaksas, Civillietu tiesas kolēģija norāda sekojošo.

Parasti dokuments, kas apliecina personas sliktu finansiālo stāvokli, ir pašvaldības izziņa par atbilstību trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusam, jo, piešķirot trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu, pašvaldības kompetentā iestāde detalizēti izvērtējusi personas ienākumus un materiālos resursus. Tomēr, ja lietā ir iesniegti citi pierādījumi, tie ir jāvērtē kopumā.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka izziņas trūkums par atbilstību trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusam nav un konkrētā gadījumā nebija vienīgais pamatojums pirmās instances atteikumam pilnībā atbrīvot no valsts nodevas samaksas. Tiesnesis lēmumā analizējis lietā iesniegtos atbildētājas mantisko stāvokli apliecinošus pierādījumus (2018.gada SIA B izziņu Nr. un informāciju no Lursoft datu bāzes),

nonākot pie atzinuma, ka atbildētājas mantiskais stāvoklis liedz iespēju samaksāt valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu likumā noteiktajā apmērā.

[8] Ņemot vērā to, ka 2018.gada 9.maija lēmumā noteiktais valsts nodevas samaksas termiņš šī lēmuma pieņemšanas brīdī ir pagājis, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nosakāms jauns termiņš valsts nodevas summa EUR samaksai un maksājumu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā līdz 2018.gada 6.augustam.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 4.punktu, 449.panta pirmo daļu, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o l ē m a

grozīt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 9.maija lēmumu daļā, ar kuru ir noteikts maksājamās valsts nodevas apmērs. Pārējā daļā lēmumu atstāt negrozītu, bet pers.A. blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt, ka pers.A. ir jāmaksā valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu summa EUR.

Pers.A. apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu atstāt bez virzības, nosakot termiņu valsts nodevas summa EUR samaksai un samaksas apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā līdz 2018.gada 6.augustam.

Lēmums nav pārsūdzams.

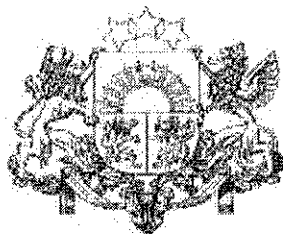
Tiesnese	(personiskais paraksts)	D.Jansone
Tiesnese	(personiskais paraksts)	I.Grauda
Tiesnese	(personiskais paraksts)	S.Krūmiņa

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas
Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese
Rīgā 2018.gada 6.jūlijā.

D.Jansone

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas arhīva Nr. C-0842-18/9

ECLI:LV:RVPT:2018:0509.C30645916.7.L

LĒMUMS

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese A.Ignatjeva

2018.gada 9.maijā

Rīgā, Abrenes ielā 3, pārbaudot pers.A. un pers.B. apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu civillietā SIA “Amber Real” prasībā pret pers.A. un pers.B. par izlikšanu no dzīvojamās telpas un pers.A. pretprasībā par lietošanas tiesību atzīšanu uz dzīvojamo platību, un

konstatēja

ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu tika apmierināta prasība un nospriests izlikt pers.A. un pers.B. no dzīvojamās telpas dzīvokļa adrese, piedzīts no pers.A. par labu SIA “Amber Real” tiesas izdevumi EUR summa apmērā un no pers.B. par labu SIA “Amber Real” tiesas izdevumus EUR summa apmērā. Noraidīta pretprasība par lietošanas tiesību atzīšanu uz dzīvojamo platību.

2018.gada 27.aprīlī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemta atbildētāju pers.A. un pers.B. apelācijas sūdzība, lūdzot atcelt pilnībā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu.

Vienlaicīgi ar apelācijas sūdzības iesniegšanu atbildētāji pers.A. un pers.B. lūdz atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atbildētāju finanšu līdzekļi ir ierobežoti. Pers.A. ir spiesta finansiāli atbalstīt dēlu pers.B., kurš nekur nestrādā, turpina mācīties Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā “RISEBA”. Atbildētājiem nav materiālu vērtību un naudas uzkrājumu.

Pārbaudījusi apelācijas sūdzību un tai pievienotos materiālus, tiesnese secina, ka atbildētāju pers.A. un pers.B. pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu ir apmierināms daļēji sekojošu apsvērumu dēļ.

Civilprocesa likuma 34.panta ceturtā daļa nosaka, ka par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanās kārtībā), bet mantiska rakstura strīdos – likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās

instances tiesā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa nosaka, ka tiesa, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Atbildētājs pers.B. pārsūdz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu pilnā apjomā. Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punktam, kas nosaka, ka par citām prasībām, kam nav mantiska rakstura vai kas nav jānovērtē, maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā, līdz ar to atbildētājam pers.B. par apelācijas sūdzības iesniegšanu par prasību maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā.

No apelācijas sūdzībai pievienotās 2018.gada 9.aprīļa Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" izziņas Nr. 18/3.41-9/52 ir redzams, ka atbildētājs pers.B. ir pilna laika profesionālā bakalaura studiju programmas "Sabiedrisko attiecību un reklāmas menedžments" dienas nodaļas 3.kursa students 2017./2018. studiju gadā.

Nemot vērā, ka atbildētājs pers.B. studē pilna laika bakalaura studiju programmā, tiesnese atzīst, ka atbildētājs pers.B. ir pilnībā atbrīvojams no tiesas izdevumu samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu.

Atbildētāja pers.A. pārsūdz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu pilnā apjomā. Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punktam, atbildētājai pers.A. par apelācijas sūdzības iesniegšanu par prasību un pretprasību, maksājama valsts nodeva summa EUR (summa+summa=summa EUR) apmērā.

No apelācijas sūdzībai pievienotās 2018.gada 17.aprīļa SIA "LD STELS" izziņas Nr.17/04-18 izriet, ka atbildētāja pers.A. par laika periodu no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada martam ir guvusi ienākumus summa EUR apmērā, bez tam no Lursoft datu bāzes pieejamās informācijas izriet, ka atbildētājai nepieder nekustamie īpašumi vai transportlīdzekļi.

No lietas materiāliem neizriet, ka atbildētājai pers.A. būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statuss, līdz ar ko tiesnese nevar secināt, ka atbildētājas pers.A. mantiskais stāvoklis ir tāds, kas dotu pamatu atbrīvot atbildētāju no pilnīgas tiesas izdevumu samaksas. Lai personu atbrīvotu pilnībā no tiesas izdevumu samaksas, tiesā ir jābūt iesniegtiem pierādījumiem par personas trūcīgumu vai pierādījumiem, kas apliecinātu, ka prasītājai ir piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statuss.

Nemot vērā iepriekš minēto to, ka atbildētājai nav piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statuss, kā arī atbildētāja strādā algotu darbu tiesnese atzīst, ka pers.A. ir daļēji atbrīvojama no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu daļā par prasību, nosakot apmaksājamo valsts nodevu 50% apmērā, t.i., summa EUR apmērā. Kā arī tiesnese atzīst, ka atbildētājai par apelācijas sūdzības iesniegšanu daļā par pretprasību

maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā.

Līdz ar to tiesnese atzīst, ka atbildētājam pers.A. par apelācijas sūdzības iesniegšanu, kopējā valsts nodeva maksājama summa EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Līdz ar to, tiesnese atzīst, ka pers.A. apelācijas sūdzība atstājama bez virzības un nosakāms termiņš trūkumu novēršanai līdz 2018.gada 6.jūnijam.

Vienlaicīgi tiesnese izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz, pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 420.panta, tiesnese

nolēma

apmierināt daļēji atbildētāju pers.B. un pers.A. pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu;

pilnībā atbrīvot atbildētāju pers.B., personas kods, no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C30645916;

daļēji atbrīvot atbildētāju pers.B., personas kods, no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C30645916, nosakot apmaksājamo valsts nodevas samaksu summa EUR apmērā;

atstāt bez virzības pers.A. apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.aprīļa spriedumu un noteikt pers.A., personas kods, termiņu līdz 2018.gada 6.jūnijam sekojošu trūkumu novēršanai:

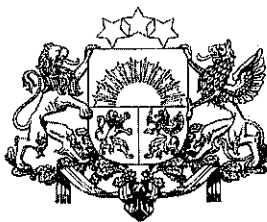
1. iesniegt dokumentu, kas apliecina valsts nodevas samaksu summa EUR apmērā.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese

A.Ignatjeva

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lieta Nr.3-11/0258-18
CA-2221-18/16

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 24.maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:

tiesnese referente I.Ramane

tiesnese I.Stuberovska

tiesnese I.Zaļā

rakstveida procesā izskatīja SIA A blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 4.aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts SIA A lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas un maksātnespējas procesa pieteikums atstāts bez virzības.

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 29.martā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts SIA A maksātnespējas procesa pieteikums. Pieteikumā ietverts lūgums atbrīvot no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas.

[2] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 4.aprīļa lēmumu noraidīts SIA A lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas un maksātnespējas procesa pieteikums atstāts bez virzības.

Tiesnese atsaukusies uz Civilprocesa likuma 363.³ pantu, kas noteic parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma saturu. Saskaņā ar minētā panta pirmo daļu, parādnieka vārdā maksātnespējas procesa pieteikumu var iesniegt pārvaldes institūcija vai personālsabiedrības biedri, kuriem ir pārstāvības tiesības, vai īpaši pilnvarota persona.

Maksātnespējas procesa pieteikumu parakstījis un tiesā iesniedzis valdes loceklis pers.A..

Pārbaudot maksātnespējas procesa pieteikumam pievienotos dokumentus tiesnese, konstatējusi, ka pieteikumam nav pievienoti pierādījumi par pers.A. tiesībām SIA A vārdā parakstīt un iesniegt tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 363.³ panta otro daļu, tiesnese, pārbaudot maksātnespējas procesa pieteikumu, konstatējusi, ka pieteikumā nav norādīta maksātnespējas procesa pazīme. Pieteikumā norādīts, ka ar 2014.gada 11.jūnija Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu Nr. 23.23/L-610 SIA A tika aprēķināti summa *euro*, kas sastāv no pievienotās vērtības nodokļa naudas summa *euro* apmērā, uzņēmuma ienākuma nodokļa 14 396,62 *euro* summa arī nokavējuma naudas summa *euro* apmērā un soda naudas summa *euro* apmērā. Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta lēmums lietas materiāliem nav pievienots.

Tāpat tiesnese konstatējusi, ka pieteikumā nav norādīta informācija par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu Padomes regulas Nr.1346/2000 izpratnē; vai parādniekam citā dalībvalstī pieder uzņēmums Padomes regulas Nr. 1346/2000 2.panta "h" punkta izpratnē, un tā atrašanās vietu; lietas par tiesiskās aizsardzības procesu numuru, ja

maksātnespējas procesa pieteikums tiek iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 9.punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei; parādnieka juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 363.³ panta trešo daļu, pārbaudot maksātnespējas procesa pieteikumam pievienotos dokumentus, tiesnese konstatējusi, ka tam nav pievienoti: pārvaldes institūciju locekļu, revidentu (revīzijas institūciju locekļu) un prokūristu saraksts, norādot vārdu, uzvārdu, adresi un citas ziņas, ar kuru palīdzību tie ir identificējami un sasniedzami; pierādījumi tam, ka par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu ir paziņots komercsabiedrības dalībniekiem (biedriem), biedrības biedriem vai citiem juridiskās personas dibinātājiem vai dalībniekiem; pierādījumi par pārstāvības tiesībām; dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu, kā arī maksātnespējas procesa depozīta samaksu.

Attiecībā par maksātnespējas procesa pieteikumā ietvērto lūgumu atbrīvot SIA A no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas, tiesnese norādījusi, ka Civilprocesa likums neparedz juridiskās personas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos, kā arī neparedz atbrīvot juridisko personu no maksātnespējas depozīta samaksas. Ņemot vērā minēto, SIA SIA A lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas noraidīts.

Maksātnespējas procesa pieteikums atstāts bez virzības līdz 2018.gada 24.aprīlim trūkumu novēršanai: iesniegt pierādījumu tam, ka pers.A. SIA A vārdā var parakstīt maksātnespējas procesa pieteikumu un iesniegt to Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā – pierādījumus par pārstāvības tiesībām; norādīt maksātnespējas pieteikumā maksātnespējas procesa pazīmi; informāciju par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu Padomes regulas Nr.1346/2000 izpratnē; vai parādniekam citā dalībvalstī pieder uzņēmums Padomes regulas Nr.1346/2000 2.panta "h" punkta izpratnē, un tā atrašanās vietu; lietas par tiesiskās aizsardzības procesu numuru, ja maksātnespējas procesa pieteikums tiek iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 9.punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei; parādnieka juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā; iesniegt tiesā 2014.gada 11.jūnija Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu Nr.23.23/L-610; pārvaldes institūciju locekļu, revidentu (revīzijas institūciju locekļu) un prokūristu sarakstu, norādot vārdu, uzvārdu, adresi un citas ziņas, ar kuru palīdzību tie ir identificējami un sasniedzami; pierādījumus tam, ka par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu ir paziņots komercsabiedrības dalībniekiem (biedriem), biedrības biedriem vai citiem juridiskās personas dibinātājiem vai dalībniekiem; dokumentus, kas apliecina valsts nodevas summa *euro* un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu summa *euro*, kā arī maksātnespējas procesa depozīta samaksu summa *euro*.

[3] 2018.gada 17.aprīlī SIA A iesniegusi blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 4.aprīļa lēmumu, lūdzot atcelt lēmumu un nodot pieteikumu jaundai izskatīšanai pirmās instances tiesā. Blakus sūdzība pamatota ar turpmāk norādītiem argumentiem.

Pieteikums ir iesniegts, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā noteikto maksātnespējas pazīmi – parādnieks ilgāk nekā divus mēnešus nav nokārtojis parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš. Pieteicējs ir pamatojis lūgumu atbrīvot no valsts nodevas un maksātnespējas depozīta samaksas kā valdes loceklis jeb fiziska persona, jo tieši viņam ir pienākums šādu pieteikumu iesniegt un neiesniegšanas gadījumā viņš par to tiks administratīvi sodīts.

Lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas ir izteikts, jo faktiski parādnieka darbība ir izbeigta, visi konti ir apķīlāti un nekādas iespējas pašam parādniekam rast līdzekļus valsts nodevas un maksātnespējas depozīta iemaksai nav. Pašam valdes loceklim arī nav nedz pienākuma, nedz iespēju no personīgiem līdzekļiem šīs izmaksas segt. Tāpēc valdes loceklis godprātīgi vēlas izpildīt savu pienākumu attiecībā uz maksātnespējas pieteikuma iesniegšanu, nevis vienkārši pamest sabiedrību likteņa varā, atsakoties no sava pienākuma pildīšanas.

Nemot vērā Maksātnespējas likuma un Civilprocesa likuma mērķus, uzskata, ka tieši šajā konkrētajā gadījumā ir iespējams, piemērot pēc analogijas Civilprocesa likuma 43.panta un 363.¹¹ panta noteikumus, jo pēc būtības pieteicējs ir fiziska persona kā valdes loceklis.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudot lietā esošos pierādījumus un izvērtējot blakus sūdzības argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums atceļams un jautājums nododams jaunai izskatīšanai.

[5] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta ceturto daļu juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu tiesai iesniedz Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

[5.1] Civilprocesa likuma 363.⁷ panta otrajā daļā noteikts, ka saņemusi maksātnespējas procesa pieteikumu, tiesa pārbauda pieteikuma iesniedzēja personību. Ja nav iespējams to pārbaudīt vai pieteikuma iesniedzējam nav attiecīga pilnvarojuma, pieteikumu nepieņem.

Ievērojot norādīto normatīvo regulējumu un atzīstot, ka pieteikumam nav pievienots dokuments, kas apstiprina pers.A. pilnvarojumu SIA A vārdā parakstīt un iesniegt tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu, pirmās instances tiesas tiesnerei bija pieteikumu jāatsaka pieņemt.

[5.2] Savukārt, ja tiesa, pārbaudot publiskos reģistrus, ir patstāvīgi ieguvusi ziņas par pieteikuma iesniedzēja pārstāvības tiesībām, un atzinusi par iespējamu lemt par pieteikuma atstāšanu bez virzības, prasība – iesniegt tiesā Civilprocesa likuma 363.³ panta trešās daļas 3.punktā noteiktos pierādījumus par pārstāvības tiesībām – ir formāla.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka lietas materiāliem ir pievienota izdrukā no Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās Uzņēmumu reģistra datu bāzes, kas apstiprina, ka pers.A. ir SIA A valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi.

[6] Pārbaudot SIA A maksātnespējas pieteikumu Civillietu tiesas kolēģija arī konstatē, ka tas atbilst Civilprocesa likuma 363.³ panta otrās daļas prasībām.

Pirmās instances lēmumā kļūdaini konstatēts, ka pieteikumā nav norādīta maksātnespējas procesa pazīme, jo pieteikumā norādīta Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā paredzētā maksātnespējas pazīme, kā arī norādīti apstākļi, kas pamato attiecīgās pazīmes esamību.

Tāpat kļūdaini ir pirmās instances tiesas tiesneses atzinums, ka pieteikumā nav norādīta informācija par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu un uzņēmumiem citā dalībvalstī. Pieteikumā norādīts, ka parādnieka galvenais interešu centrs ir Latvija, parādniekam nav uzņēmumu citās dalībvalstīs.

Tā kā maksātnespējas procesa pieteikums netiek iesniegts, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 9.punktā minēto maksātnespējas procesa pazīmi, parādniekam nav pamata norādīt lietas par tiesiskās aizsardzības procesu numuru.

Pieteikumā norādīta parādnieka juridiskā adrese, kā arī norādīts, ka parādnieka juridiskā adrese pēdējo trīs mēnešu laikā nav mainījusies. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka norādītais atbilst 363.³ panta otrās daļas 6.punkta prasībām. Tādējādi pārsūdzētajā lēmumā kļūdaini konstatēts, ka pieteikumā nav norādīta parādnieka juridiskā adrese, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā pamatoti konstatēts, ka pieteikumam nav pievienoti Civilprocesa likuma 363.³ panta trešās daļas 1., 2., 4.punktā norādītie dokumenti.

Lai gan pieteikumā norādīts, ka parādnieka vienīgais valdes loceklis ir arī sabiedrības vienīgais dalībnieks, pierādījumi šim apgalvojumam pieteikumam nav pievienoti. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka pieteikumam ir pievienoti pierādījumi tam, ka par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu ir paziņots komercsabiedrības dalībniekiem. Nav arī iesniegts parādnieka pārvaldes institūciju locekļu, revidentu (revīzijas institūciju locekļu) un

prokūristu saraksts, kurā būtu norādīts vārds, uzvārds, adrese un citas ziņas, ar kuru palīdzību šīs personas (piemēram, valdes loceklis) ir identificējamās un sasniedzamas.

Pieteikumam nav pievienoti tiesas izdevumu un maksātnespējas procesa depozīta samaksu apstiprinoši dokumenti.

Norādītie apstākļi Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā ir pamats maksātnespējas procesa pieteikuma atstāšanai bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

[7] No lietas materiāliem redzams, ka pārsūdzētajā lēmumā pirmās instances tiesas tiesnese noraidījusi pieteicēja lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas.

[7.1] Civilprocesa likuma 363.³ panta trešās daļas 4.punkts noteic, ka parādnieks maksātnespējas procesa pieteikumam pievieno dokumentus, kas apliecina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu, kā arī maksātnespējas procesa depozīta samaksu. Savukārt Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka par parādnieka iesniegto juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu maksājama valsts nodeva – summa *euro*.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 62.panta pirmajai daļai juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanas priekšnoteikums ir juridiskās personas maksātnespējas procesa depozīta iemaksa divu minimālo mēnešalgu apmērā (summa *euro*) Maksātnespējas administrācijas speciāli izveidotajā kontā. Ievērojot minēto Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka konkrētajā gadījumā SIA A ir likumā noteikts pienākums veikt valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksu.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu SIA A vārdā ir parakstījis tās valdes loceklis pers.A. un izteicis lūgumu atbrīvot no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmo un trešo daļu atbrīvojums no tiesas izdevumu, tostarp valsts nodevas, samaksas var pastāvēt uz likuma pamata, bet saskaņā ar šā panta ceturto daļu – arī uz tiesas (tiesneša) lēmuma pamata.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka izskatāmajā lietā nepastāv likumisks pamats pieteicēja SIA A atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas. Savukārt Civilprocesa likuma 43.panta ceturtnā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumiem var būt tikai fiziskās personas mantiskais stāvoklis. Tādējādi Civilprocesa likuma 43.panta ceturtnās daļas subjekts ir tikai fiziskā persona un minētās procesuālās tiesību normas paplašinātai tulkšanai nav pamata.

Likumdevējs minētajā normā *expressis verbis* paredzējis iespēju no valsts nodevas samaksas ar tiesas vai tiesneša lēmumu atbrīvot tikai fiziskās personas, un pie šāda normas formulējuma nekāda cita veida iztulkošana nav iespējama un neļauj secināt, ka likumdevēja griba būtu ietvert atbrīvojamo subjektu lokā arī juridiskās personas (*sk.Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2011.gada 7.jūlija lēmumu lietā Nr.PAC-1955*).

[7.2] Tādējādi no valsts nodevas samaksas ar tiesas vai tiesneša lēmumu var tikt atbrīvotas tikai fiziskas personas, izvērtējot to mantisko stāvokli, savukārt uz juridiskajām personām minētā norma nav attiecināma.

[7.3] Nepamatots ir blakus sūdzībā minētais arguments, ka lūgumu atbrīvot no valsts nodevas un maksātnespējas depozīta samaksas ir iesniedzis SIA A valdes loceklis kā fiziska persona, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 82.panta otro daļu, juridisko personu lietas tiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros. Līdz ar to iesniedzot parādnieka juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu pers.A. kā SIA A valdes loceklis realizē konkrētās juridiskās personas tiesības un pienākumus. Pieteikums nav iesniegt pers.A. kā fiziskas personas interešu un ar likumu aizsargāto tiesību aizsardzībai.

[7.4] Nepamatots ir arī blakus sūdzības arguments par Civilprocesa likuma 363.¹¹ panta piemērošanu pēc analogijas.

Civilprocesa likuma 363.¹¹ panta piektajā daļā likumdevējs paredzējis tiesneša tiesības pieņemt lēmumu par darbinieka pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no maksātnespējas procesa depozīta samaksas, ja viņš maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz pēc tam, kad, piemērojot piespiedu izpildes līdzekļus, nav bijis iespējams izpildīt tiesas nolēmumu par parāda piedziņu no parādnieka un darbinieks, ievērojot viņa mantisko stāvokli, nevar iemaksāt maksātnespējas procesa depozītu.

Tādējādi likumā ir noteikts konkrēts izņēmums no vispārīgiem noteikumiem par maksātnespējas procesa depozīta samaksu, kas ar tiesas vai tiesneša lēmumu nav grozāms. Līdz ar to tiesību sistēmā nav konstatējama nepilnība un nav pamata pēc analogijas piemērot Civilprocesa likuma 363.¹¹ panta piektajā daļā ietverto tiesisko regulējumu, kas attiecināms tikai uz darbinieku (fiziska persona), turklāt vienlaicīgi pastāvēt normā noteiktajiem priekšnosacījumiem tās piemērošanai.

[7.5] Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, lai gan iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu, SIA A valdes loceklis pieteicis lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas, pirmās instances tiesas tiesnesei nebija tiesiska pamata šādu lūgumu lemt, jo likumdevējs nav paredzējis šādas tiesības juridiskām personām.

[8] Ievērojot iepriekš minēto Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 4.aprīļa lēmums ir atceļams un jautājums par SIA A maksātnespējas procesa pieteikuma virzību nododams jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai.

Rezolutīvā daļa

Civillietu tiesas kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 2.punktu, 449.panta pirmo daļu,

n o l ē m a:

atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 4.aprīļa lēmumu daļā, ar kuru noraidīts SIA A lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas, un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai tai tiesai, kura lēmumu pieņēmusi.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesneses

(personiskais paraksts)

I.Ramane

(personiskais paraksts)

I.Stuberovska

(personiskais paraksts)

I.Zaļā

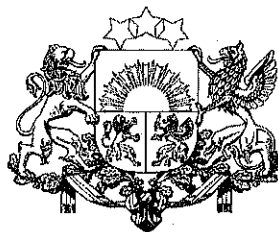
NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

I.Ramane

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas arhīva Nr. 3-11/0258-18/16
ECLI:LV:RLPT:2018:0404.982.1.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018. gada 4. aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese V.Gailīte lemjot jautājumu par SIA „Premier Line” parādnieka juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu,

konstatēja:

2018. gada 29. martā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts SIA „Premier Line” parādnieka juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikums.

Pārbaudījusi maksātnespējas procesa pieteikumu un tam pievienotos dokumentus, tiesnese atzīst, ka tas atstājams bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Civilprocesa likuma 363.⁹ panta pirmās daļas 1. punktā noteikts, ka ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc maksātnespējas procesa pieteikuma saņemšanas tiesnesis pieņem lēmumu par maksātnespējas procesa pieteikuma atstāšanu bez virzības.

Saskaņā ar datorizēto lietu sadali, 2018.gada 29.martā pieteikums nodots izskatīšanai tiesnesei I.Ušakovai, bet, ņemot vērā tiesneses pārejošo darbnespēju, 2018.gada 3.aprīlī pieteikums nodots izskatīšanai tiesnesei V.Gailītei.

Civilprocesa likuma 363.³ pants nosaka parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma saturu. Saskaņā ar minētā panta pirmo daļu, parādnieka vārdā maksātnespējas procesa pieteikumu var iesniegt pārvaldes institūcija vai personālsabiedrības biedri, kuriem ir pārstāvības tiesības, vai īpaši pilnvarota persona.

Maksātnespējas procesa pieteikumu parakstījis un tiesā iesniedzis pers.A..

Tiesa, pārbaudot maksātnespējas pieteikumam pievienotos dokumentus, konstatē, ka pieteikumam nav pievienoti pierādījumi par pers.A. tiesībām SIA „Premier Line” vārdā parakstīt un iesniegt tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu.

Tādējādi tiesnese atzīst, ka pieteikumam nav pievienoti pierādījumi tam, ka pers.A. ir SIA “Premier Line” vārdā var parakstīt maksātnespējas pieteikumu SIA “Premier Line” vārdā un iesniegt to Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.³ panta otro daļu parādnieks maksātnespējas procesa pieteikumā norāda:

- 1) parādnieka firmu (nosaukumu), reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
- 2) maksātnespējas procesa pazīmi;
- 3) informāciju par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu Padomes regulas Nr. 1346/2000 izpratnē;
- 4) vai parādniekam citā dalībvalstī pieder uzņēmums Padomes regulas Nr. 1346/2000 2.panta “h” punkta izpratnē, un tā atrašanās vietu;
- 5) lietas par tiesiskās aizsardzības procesu numuru, ja maksātnespējas procesa pieteikums tiek iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 9. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei;
- 6) parādnieka juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā.

Tiesa, pārbaudot tiesā saņemto maksātnespējas pieteikumu, konstatē, ka pieteikumā nav norādīta maksātnespējas procesa pazīme. Pieteikumā norādīts, ka ar 2014.gada 11.jūnija Latvijas Republikas

Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu Nr. 23.23/L-610 SIA "Premier Line" tika aprēķināti EUR summa, kas sastāv no pievienotās vērtības nodokļa naudas EUR summa apmērā, uzņēmuma ienākuma nodokļa EUR summa apmērā, kā arī nokavējuma naudas EUR summa apmērā un soda naudas EUR summa apmērā. Tiesa konstatē, ka pieteikumā maksātnespējas pazīme nav norādīta un iepriekš minētais Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta lēmums lietas materiāliem nav pievienots.

Tiesa konstatē, ka pieteikumā nav norādīta informācija par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu Padomes regulas Nr. 1346/2000 izpratnē; vai parādniekam citā dalībvalstī pieder uzņēmums Padomes regulas Nr. 1346/2000 2.panta "h" punkta izpratnē, un tā atrašanās vietu; lietas par tiesiskās aizsardzības procesu numuru, ja maksātnespējas procesa pieteikums tiek iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 9. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei; parādnieka juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.³ panta trešo daļu parādnieks maksātnespējas procesa pieteikumam pievieno:

1) pārvaldes institūciju locekļu, revidentu (revīzijas institūciju locekļu) un prokūristu sarakstu, norādot vārdu, uzvārdu, adresi un citas ziņas, ar kuru palīdzību tie ir identificējami un sasniedzami;

2) pierādījumus tam, ka par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu ir paziņots komercsabiedrības dalībniekiem (biedriem), biedrības biedriem vai citiem juridiskās personas dibinātājiem vai dalībniekiem;

3) pierādījumus par pārstāvības tiesībām;

4) dokumentus, kas apliecina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu, kā arī maksātnespējas procesa depozīta samaksu.

(4) Iesniedzot pieteikumu Padomes regulas Nr. 1346/2000 3.panta 2.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanai, parādnieks maksātnespējas procesa pieteikumam papildus šā panta trešajā daļā norādītajiem dokumentiem pievieno apliecinājumu par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu.

Tiesa, pārbaudot maksātnespējas procesa pieteikumam pievienotos dokumentus, konstatē, ka tam nav pievienoti: pārvaldes institūciju locekļu, revidentu (revīzijas institūciju locekļu) un prokūristu saraksts, norādot vārdu, uzvārdu, adresi un citas ziņas, ar kuru palīdzību tie ir identificējami un sasniedzami; pierādījumi tam, ka par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu ir paziņots komercsabiedrības dalībniekiem (biedriem), biedrības biedriem vai citiem juridiskās personas dibinātājiem vai dalībniekiem; pierādījumi par pārstāvības tiesībām; dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu, kā arī maksātnespējas procesa depozīta samaksu.

Maksātnespējas procesa pieteikumā lūgts atbrīvot SIA "Premier Line" no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas.

Civilprocesa likums neparedz juridiskās personas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos, kā arī neparedz atbrīvot juridisko personu no maksātnespējas depozīta samaksas.

Nemot vērā minēto, parādnieces SIA "Premier Line" lūgums, par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas, ir noraidāms.

Pieteicējai, novēršot trūkumus jāiesniedz tiesā maksājuma dokuments par: 1) valsts nodevas nomaksu EUR summa apmērā; 2) ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu nomaksu EUR summa apmērā;

3) maksātnespējas procesa depozīta nomaksu EUR summa apmērā.

Pieteicējai tiek izskaidrots, ja noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti, saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta trešo daļu pieteikumu uzskata par iesniegtu dienā, kad tas pirmo reizi iesniegta tiesā. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta ceturto daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi netiek novērsti, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod pieteicējai.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 133., 229., 230. pantu, tiesnese

nolēma:

noraidīt SIA "Premier Line" lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas un maksātnespējas procesa depozīta samaksas.

Atstāt bez virzības SIA "Premier Line" parādnieka juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu.

Uzlikt par pienākumu SIA "Premier Line" novērst šādus trūkumus:

iesniegt pierādījumu tam, ka pers.A. SIA "Premier Line" vārdā var parakstīt maksātnespējas procesa pieteikumu un iesniegt to Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā – pierādījumus par pārstāvības tiesībām;

norādīt maksātnespējas pieteikumā maksātnespējas procesa pazīmi; informāciju par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu Padomes regulas Nr. 1346/2000 izpratnē; vai parādniekam citā dalībvalstī pieder uzņēmums Padomes regulas Nr. 1346/2000 2.panta "h" punkta izpratnē, un tā atrašanās vietu; lietas par tiesiskās aizsardzības procesu numuru, ja maksātnespējas procesa pieteikums tiek iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 9. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei; parādnieka juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā;

iesniegt tiesā - 2014.gada 11. jūnija Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu Nr. 23.23/L-610;

iesniegt tiesā pārvaldes institūciju locekļu, revidentu (revīzijas institūciju locekļu) un prokūristu sarakstu, norādot vārdu, uzvārdu, adresi un citas ziņas, ar kuru palīdzību tie ir identificējami un sasniedzami;

iesniegt pierādījumus tam, ka par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu ir paziņots komercsabiedrības dalībniekiem (biedriem), biedrības biedriem vai citiem juridiskās personas dibinātājiem vai dalībniekiem;

iesniegt tiesā dokumentus, kas apliecina valsts nodevas EUR summa apmērā, ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu nomaksu EUR summa apmērā, kā arī maksātnespējas procesa depozīta nomaksu EUR summa apmērā.

Noteikt termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai **līdz 2018. gada 24. aprīlim.**

SIA "Premier Line" tiek izskaidrots, ka trūkumu nenovēršanas gadījumā pieteikums tiks uzskatīts par neiesniegtu un atdots atpakaļ iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā no lēmuma izsniegšanas dienas, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 444.¹ panta noteikumiem, iesniedzot tiesā blakus sūdzību, maksājama drošības nauda EUR summa apmērā.

Tiesnese

V.Gailīte

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lieta Nr.C68429217

Lietas arhīva Nr.CA-1608-18/6

ECLI:LV:RAT:2018:0418.C68429217.5.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 18.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente Dz.Zvaigznekalna-Žagare,

tiesnese M.Zelmene,

tiesnese L.Grauda,

rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34 izskatīja pers.A., pers.B., pers.C. un pers.D. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 29.janvāra lēmumu, ar kuru atzīts, ka pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna iesniegts likumā noteiktajā termiņā un noraidīts atbildētāju pieteikums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas.

Noklausoties tiesneses referentes Dz.Zvaigznekalnas-Žagares ziņojumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 21.decembra aizmugurisku spriedumu apmierināta pers.E. prasība pret pers.A., pers.B., pers.C. un pers.D. par īres maksas un komunālo pakalpojumu parāda piedziņu, dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu un izlikšanu; izbeigts dzīvojamās telpas adrese īres līgums, kas noslēgts ar pers.A., izliekot atbildētājus no dzīvojamām telpām ar visām viņiem piederošajām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas; no pers.A., pers.B. un pers.C. solidāri pers.E. labā piedzīts parāds summa euro, likumiskie nokavējuma procenti summa euro un tiesas izdevumi summa euro, kopā summa euro; prasītājam atzītas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas; no pers.A., pers.B. un pers.C. katra atsevišķi valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi summa euro.

2018.gada 12.janvārī Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemts atbildētāju pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 29.janvāra lēmumu

atzīts, ka pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna iesniegts likumā noteiktajā termiņā; noraidīts atbildētāju pieteikums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, bet pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna atstāts bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai. Lēmumā ietverti šādi motīvi.

Civilprocesa likuma 208.⁵ panta pirmā daļa noteic, ka atbildētājs ir tiesīgs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesai, kas taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesa pavadvēstuli par aizmuguriska sprieduma nosūtīšanu sastādīja 2017.gada 21.decembrī, pieteikumam pievienoti pierādījumi apliecina, ka faktiskā sprieduma nosūtīšanas diena ir 2017.gada 27.decembris. Ievērojot minēto un Civilprocesa likuma 208.⁵ panta pirmo daļu, atzīstams, ka pieteikums ir iesniegts termiņā un nav nepieciešams lemt par tā atjaunošanu.

Civilprocesa likuma 208.⁶ panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka tiesnesis atstāj pieteikumu bez virzības, ja pieteikumam nav pievienoti šā likuma 208.⁵ panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktie dokumenti; 208.⁵ panta trešās daļas 1.punkts noteic, ka pieteikumam pievieno dokumentus, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu samaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 11.punktu par pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas jaunu izskatīšanu lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, maksājama valsts nodeva tādā pašā apmērā kā par prasības pieteikumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a” apakšpunkta un 35.panta pirmās daļas 8.punkta prasībām maksājama valsts nodeva summa euro apmērā, ko prasītājs samaksāja, ceļot prasību tiesā. Šāda summa arī maksājama par pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas jaunu izskatīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu, tiesas izdevumi ir arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saskaņā ar 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi, kas atbilstoši 40.panta pirmajai daļai ir iemaksājami līdz lietas izskatīšanai.

Atbildētāji pieteikumam nav pievienojuši dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu, bet ir lūguši tiesu atbrīvot viņus no tiesas izdevumu samaksas.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtdaļa paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos; 93.panta pirmajā daļā ietverts lietas dalībnieka pienākums pierādīt tos faktus, uz kuriem tas pamato savus prasījumus, šajā gadījumā, pierādījumus, kas pamato lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 3.novembra lēmumā lietā Nr. SKA-0792-9 norādīts, ka formālais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir attiecīgs personas lūgums. Savukārt objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās fiziskās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā

noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ.

Tiesai jākonstatē tādi apstākļi, ka pieteikuma iesniedzēju mantiskais stāvoklis neļauj īstenot tiesības uz tiesu Civilprocesa likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj nomaksāt valsts nodevu, personai jāiesniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu novērtējums var sniegt ticamus pierādījumus par mantisko stāvokli.

Pieteikumam nav pievienota izziņa par maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statusa noteikšanu, ko piešķir, izvērtējot ģimenes vai personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus.

Atbildētāji nevar pierādīt negatīvu faktu, ka viņiem nav iespējams samaksāt valsts nodevu, taču var pierādīt savu ienākumu līmeni un sadali ikdienas izdevumiem. Personas mantisko stāvokli raksturo ne tikai personas valsts uzskaitē esošie ienākumi, par kuriem tiek maksāti nodokļi, bet arī izdevumu apjoms, īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas vai pašas personas atrašanās citās personas apgādībā u.tml. Līdz ar to VSAA izziņās sniegtā informācija neliecina par nespēju samaksāt valsts nodevu. Šāds viedoklis pausts Augstākās tiesas Civillietu palātas 2014.gada 13.novembra lēmumā lietā Nr. PAC-1705/2014, kuru saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu tiesnesim ir pienākums ņemt vērā. No pieteikumam pievienotās 2018.gada 11.janvāra VSAA izziņas Nr.18/84133 redzams, ka pers.D. gūst ienākumus, kas ir lielāki par valstī noteikto minimālo darba algu.

Ievērojot minēto, iesniedzēju lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas noraidāms un pieteikums atstājams bez virzības, nosakot iesniedzējiem termiņu trūkumu novēršanai – maksājuma dokumenta, kas apliecina valsts nodevas summa euro un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu, iesniegšanai tiesā.

Par lēmumu atbildētāji iesniedza blakus sūdzību, pārsūdzot lēmumu daļā, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, lūdzot lēmumu atcelt, šādu apsvērumu dēļ.

Attiecībā uz pers.A. norāda, ka saskaņā ar CSDD un VVZD datiem viņam nepieder kustama vai nekustama manta; no UR sistēmas datiem personai pieder 5/20 daļas no SIA A, kas ir apķīlātas un piemērots atsavināšanas aizliegums, nekādi ienākumi no SIA A netiek gūti. pers.B., pers.C. un pers.D. saskaņā ar UR, CSDD un VVDZ datiem nav reģistrēta kustama vai nekustama manta, vai kapitāldaļas kādā uzņēmumā.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 5.pantu, lūdz tiesu jautājuma par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas izlemšanā ņemt vērā ECT 2010.gada 26.oktobra spriedumu lietā „Marina vs Latvia”, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.punktu, kā arī Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu.

Motīvu daļa

Pārbaudot lietas materiālus un novērtējot blakus sūdzības motīvus, Civillietu

tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 29.janvāra lēmums tā pārsūdzētajā daļā ir atceļams un jautājums par atbildētāju atbrīvošanu no tiesas izdevumiem izlemjams pēc būtības, šādu apsvērumu dēļ.

Ieskatoties publiski pieejamos reģistros, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka patiens ir blakus sūdzībā norādītais, ka atbildētājiem no CSDD, UR un Vienotās datorizētās zemesgrāmatas sistēmas datiem nepieder kustama vai nekustama manta, kā arī nepieder uzņēmumu kapitāldaļas, akcijas vai vērtspapīri. No UR maksātnespējas procesa reģistra redzams, ka pers.A., pers.B. un viņu dēlam pers.C. ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 15.februāra spriedumu pasludināts fizisko personu maksātnespējas process.

No pieteikumam pievienotajām VSAA izziņām Nr. un Nr. redzams, ka pers.B. un pers.A. par periodu no 2017.gada janvāra līdz decembrim nav reģistrētas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas. Attiecībā uz pers.D. no VSAA izziņas Nr. redzams, ka viņas ienākumi 2017.gada vienpadsmit mēnešos bijuši summa euro, kas vidēji mēnesī ir summa euro, strādājot SIA B kopš 2016.gada 10.oktobra.

Lai gan pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādītas atsauces uz judikatūru, tomēr tas vien, ka lietā nav izziņas par maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statusu un tas, ka pers.D. ienākumi pārsniedz valstī noteikto minimālās algas apmēru, nevar būt par pamatu, lai noraidītu lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas.

Izvērtējot minēto un samērojot maksājamās valsts nodevas apmēru ar atbildētāju ienākumiem, kā arī ņemot vērā celtās prasības būtību un šobrīd aktuālu fizisko personu maksātnespējas procesu, atbildētāji ir pierādījuši faktu, ka viņu mantiskais stāvoklis neļauj veikt tiesas izdevumu samaksu, kas ir pamats atbrīvot viņus pilnībā no tiesas izdevumu samaksas Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas izpratnē.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka naudas līdzekļu trūkuma dēļ fiziskām personām nevar liegt Civilprocesa likuma 1.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, ko nosaka arī Latvijas Republikas Satversmes 92.pants.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums pārsūdzētajā daļā ir nepamatots un atceļams, bet atbildētāju lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas ir apmierināms.

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu, 449.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma:

atcelt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 29.janvāra lēmumu daļā, ar kuru noraidīts atbildētāju lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, bet pers.A., pers.B., pers.C. un pers.D. blakus sūdzību **apmierināt pilnībā**.

Atbrīvot pers.A., personas kods, pers.B., personas kods, pers.C., personas kods, pers.D., personas kods, pilnībā no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos par pieteikuma iesniegšanu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums nav pārsūdzams un tas stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnese referente	(paraksts)	Dz.Zvaigznekalna-Žagare
Tiesnese	(paraksts)	M.Zelmene
Tiesnese	(paraksts)	L.Grauda

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas arhīva Nr. C-4292-17
ECLI:LV:RPPT:2018:0130.C68429217.2.L

LĒMUMS

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa, tiesnese L.Vazdiķe
2018.gada 29.janvārī Rīgā, Baložu ielā 14, rakstveida procesā izskatīja atbildētāju pers.B., pers.C., pers.D. un pers.E. pieteikumu par procesuālā termiņa atjaunošanu pieteikuma par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna iesniegšanai lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, un

k o n s t a t ē j a:

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 21.decembra aizmugurisku spriedumu apmierināta pers.A. prasība pret pers.B., pers.C., pers.E. un pers.D. par īres maksas un komunālo pakalpojumu parāda piedziņu, dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamām telpām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, izbeidzot dzīvojamās telpas adresi, īres līgumu, kas noslēgts ar pers.B. un izliekot pers.B., pers.C., pers.E. un pers.D. no dzīvojamām telpām adresi, ar visām viņiem piederošajām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas; piedzenot solidāri no pers.B., pers.C. un pers.E. par labu pers.A. parādu EUR summa, likumiskos nokavējuma procentus EUR summa, tiesas izdevumus EUR summa, kopā EUR summa.

2018.gada 12.janvārī tiesā saņemts pers.B., pers.C., pers.D. un pers.E. pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums. Pieteikumā vienlaikus lūgts atjaunot procesuālo termiņu pieteikuma par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna iesniegšanai lietā.

Pieteikumā norādīts, ka pavadraksts par sprieduma pārsūdzēšanu sastādīts 2017.gada 21.decembrī, savukārt Valsts AS "Latvijas Pasts" spiedogs uz aplokšnes apliecina, ka nosūtīšanas datums ir 2017.gada 27.decembris. Sūtījums saņemts atbildētāja pasta nodaļā 2017.gada 29.decembrī. Iesniedzēji nav saņēmuši no tiesas ne prasības pieteikuma norakstu paskaidrojumu sniegšanai, ne tiesas pavēsti par tiesas sēdi, jo nav piegādātas personīgi, vai saņemts paziņojums par ierakstītu vēstuļu saņemšanu pasta nodaļā. Pers.B., ar kuru noslēgts īres līgums attiecībā uz dzīvojamām telpām adresi, pārsvarā uzturas Kazahstānā un korespondenci nesaņem. Savukārt, pers.C. un pers.D. bijušas pārliecinātas, ka tikai pers.B. ir tiesības pārstāvēt tiesas sēdē. Vienlaikus atbildētāji lūdz atbrīvot no valsts nodevas samaksas par tiesā iesniegto pieteikumu.

Pārbaudījusi pieteikumu un lietas materiālus, tiesa atzīst, ka atbildētāji nav pieļāvuši termiņa nokavējumu, pieteikuma par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna iesniegšanai, un tā atjaunošana nav nepieciešama. Vienlaikus tiesa atzīst, ka atbildētāju pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna civillietā atstājams bez virzības.

Civilprocesa likuma 208.⁵ panta pirmā daļa noteic, ka atbildētājs ir tiesīgs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesai, kas taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

No lietas materiāliem redzams, ka tiesa pavadvēstuli par aizmuguriska sprieduma nosūtīšanu sastādījusi 2017.gada 21.decembrī, savukārt, pieteikumam pievienotie pierādījumi apliecina, ka faktiskā sprieduma nosūtīšanas diena ir 2017.gada 27.decembris (*lietas 168-171.lapa*). Ievērojot

minēto un Civilprocesa likuma 208.⁵ panta pirmo daļu atzīstams, ka pieteikums ir iesniegts termiņā un nav nepieciešams lemt par tā atjaunošanu.

Civilprocesa likuma 208.⁶ panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka tiesnesis atstāj pieteikumu bez virzības, ja pieteikumam nav pievienoti šā likuma 208.⁵ panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktie dokumenti.

Civilprocesa likuma 208.⁵ panta trešā daļa 1. punkts noteic, ka pieteikumam pievieno dokumentus, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu samaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 11. punkta prasībām par pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas jaunu izskatīšanu lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, maksājama valsts nodeva tādā pašā apmērā kā par prasības pieteikumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunkta un 35. panta pirmās daļas 8. punkta prasībām maksājama valsts nodeva summa *euro* apmērā, ko prasītājs samaksājis, iesniedzot prasību tiesā. Tādējādi, atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 11. punkta prasībām par pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas jaunu izskatīšanu konkrētajā lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, iesniedzot pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu, maksājama valsts nodeva tādā pašā apmērā kā par prasības pieteikumu, proti- summa *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33. panta otrās daļas noteikumiem, tiesas izdevumi ir arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu, ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi. Šie izdevumi, atbilstoši Civilprocesa likuma 40. panta pirmajai daļai, ir iemaksājami līdz lietas izskatīšanai.

Saskaņā ar Tiesu administrācijas izstrādāto metodiku Apgabaltiesām un rajona (pilsētas) tiesām, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, ja procesa dalībnieks ir viens prasītājs un viens atbildētājs, pieteikumam pievienojams dokuments, kas apstiprina ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu saistīto izdevumu summa *euro* iemaksu tiesas kontā. Savukārt, ja lietā ir vairāki prasītāji vai atbildētāji vai citas personas ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami papildus par katru prasītāju vēl summa *euro*, savukārt atbildētāju summa *euro*.

Atbildētāji pieteikumam nav pievienojuši dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu, vienlaikus lūdzot tiesu atbrīvot pieteicējus no tiesas izdevumu samaksas.

Civilprocesa likuma 43. panta ceturtā daļa paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā ietverts katra lietas dalībnieka pienākums pierādīt tos faktus, uz kuriem lietas dalībnieks pamato savus prasījumus, konkrētajā gadījumā, pierādījumus, kas pamato lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta 2009. gada 3. novembra lēmumā (*lieta Nr. SKA-0792-9*), formālais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir attiecīgs personas lūgums. Savukārt objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās fiziskās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ.

Ievērojot minēto, secinu, ka, lai piemērotu Civilprocesa likuma 43. panta ceturtajā daļā noteikto izņēmumu no vispārīgiem noteikumiem par tiesas izdevumiem un atbrīvotu pieteikuma iesniedzējus no valsts nodevas samaksas, tiesai jākonstatē tādi apstākļi, kas apliecina, ka pieteikuma iesniedzēju mantiskais stāvoklis neļauj īstenot tiesības uz tiesu Civilprocesa likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ. Tādējādi, lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neatļauj nomaksāt valsts nodevu pilnā apmērā, personai ir jāiesniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu novērtējums var sniegt ticamus pierādījumus par personas mantisko stāvokli.

Pieteikumam nav pievienota izziņa par maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statusa noteikšanu, ko piešķir, izvērtējot ģimenes vai personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus.

Atbildētāji nevar pierādīt negatīvu faktu, ka viņiem nav iespējams samaksāt valsts nodevu, taču var pierādīt savu ienākumu līmeni un šo ienākumu sadali ikdienas izdevumiem. Turklāt, fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ne tikai personas valsts uzskaitē esošie ienākumi, par kuriem tiek

maksāti nodokļi, bet arī personas izdevumu apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas vai pašas personas atrašanās citas personas apgādībā u.tml. Līdz ar to uzskatu, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas sniegtā informācija, neesot nekādiem citiem pierādījumiem, neliecina par nespēju samaksāt valsts nodevu. Šāds viedoklis pausts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu palātas 2014.gada 13.novembra lēmumā lietā Nr.PAC 1705/2014, kuru saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu tiesnesim ir pienākums ņemt vērā. Turklāt, no pieteikumam pievienotās 2018.gada 11.janvāra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas Nr.18/84133 redzams, ka pers.D. gūst ienākumus, kas ir lielāki par valstī noteikto minimālo darba algu (*lietas 163.lapa*).

Nemot vērā minēto, iesniedzēju lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas noraidāms, un pieteikums atstājams bez virzības, nosakot iesniedzējiem termiņu trūkumu novēršanai – maksājuma dokumenta, kas apliecina valsts nodevas summa *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu, iesniegšanai tiesā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 208.⁶panta trešajā daļā noteiktajam, atbildētājiem izskaidrojams, ka gadījumā, ja atbildētāji noteiktā termiņa trūkumus nav novērsuši, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod atbildētājiem.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 229., 230.pantu, 208.⁵pantu, 208.⁶pantu, tiesa

n o l ē m a :

uzskatīt, ka pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna iesniegts likumā noteiktajā termiņā.

Noraidīt pers.B., pers.C., pers.D. un pers.E. pieteikumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas.

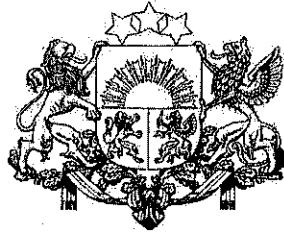
Atstāt bez virzības pers.B., pers.C., pers.D. un pers.E. pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna, nosakot termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai līdz **2018.gada 27.februārim**.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā desmit dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese

L.Vazdiķe

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-2039-18/14

ECLI:LV:RAT:2018:0514.CA203918.4.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 14.maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente G.Ozoliņa,

tiesnese I.Ošiņa

tiesnesis G.Ungurs

rakstveida procesā izskatīja pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 12.marta lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un sūdzība par zvērināta tiesu izpildītāja Rolanda Veinberga rīcību atstāta bez virzības.

Aprakstošā daļa

[1] 05.03.2018. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā saņemta pers.A. (turpmāk – sūdzības iesniedzēja) sūdzība par zvērināta tiesu izpildītāja Rolanda Veinberga rīcību izpildu lietā Nr.01048/081/2017. Vienlaikus sūdzībā ietverts lūgums, kas pamatots ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, atbrīvot sūdzības iesniedzēju no valsts nodevas samaksas par sūdzības iesniegšanu.

[1.1] Norādīts, ka sūdzības iesniedzējas vienīgie ienākumi ir pensija summa EUR apmērā un sūdzības iesniedzējas laulātā ienākumi ir pensija vidēji summa EUR apmērā mēnesī. Sūdzības iesniedzējai pieder viens nekustamais īpašums – dzīvoklis, kurā sūdzības iesniedzēja dzīvo ar laulāto. Atsavināt to nav iespējams, jo nekustamais īpašums ir apgrūtināts. Laulātajiem nepieder uzņēmumi, kā arī viņi nav uzņēmumu valdes locekļi.

[1.2] Sūdzības iesniedzējai nepieder transportlīdzekļi, ko apliecina 14.11.2017. CSDD izziņa. Tāpat norādīts, ka sūdzības iesniedzēja ir trūcīga persona Ministru kabineta noteikumu Nr. 299 izpratnē, jo viņas ikmēneša ienākumi ir mazāki par summa EUR un nepieder īpašums, kuru varētu atsavināt, lai samaksātu valsts nodevu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 12.marta lēmumu pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas noraidīts, sūdzību atstājot bez virzības trūkuma novēršanai – maksājuma veikšanu apliecinoša dokumenta iesniegšanai līdz 03.04.2018.

[2.1] Konstatēts, ka par iesniegto sūdzību saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 14.punktu maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā un sūdzības iesniedzēja lūgusi no minētas nodevas samaksas atbrīvot grūtā mantiskā stāvokļa dēļ.

[2.2] Tiesnese atsaukusies uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, secinot, ka likumdevējs kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Ievērojot minēto, lai pilnīgi vai daļēji atbrīvotu personu no valsts nodevas samaksas, tiesai jāgūst pārliecība par to, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tā nespēj samaksāt tiesas izdevumus likumā noteiktajā apmērā, savukārt personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus, par kuriem pierādījumi jāiesniedz pašai personai.

[2.3] Tiesnese atzina, ka apstākļi, ka sūdzības iesniedzējai piederošais nekustamais īpašums ir apgrūtināts un tiek pārdots izsolē, kā arī tas, ka viņai nepieder transportlīdzekļi, paši par sevi nesniedz objektīvu priekšstatu par sūdzības iesniedzējas mantisko stāvokli.

[2.4] Tāpat tiesnese citējusi tiesu prakses un judikatūras atziņas, secinot, ka Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu un tiesnesis izvērtē tikai puses norādītos apstākļus un iesniegtos pierādījumus.

[2.5] Tiesnese konstatējusi, ka sūdzībai nav pievienoti pierādījumi, no kuriem varētu spriest par sūdzības iesniedzējas mantisko stāvokli, līdz ar to nav gūts apstiprinājumus tam, ka sūdzības iesniedzējai nav iespējas samaksāt valsts nodevu likumā noteiktā apmērā.

[2.6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktam, 133.panta pirmās daļas 2.punktam, 133.panta otrajai un ceturtajai daļai, sūdzības iesniedzējai trūkuma novēršanai noteikts termiņš līdz 03.04.2018., izskaidrojot trūkuma nenovēršanas sekas.

[3] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 12.marta lēmumu sūdzības iesniedzēja iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot lēmumu atcelt un jautājumu izlemt pēc būtības, atbrīvojot no valsts nodevas samaksas.

[3.1] Uzskata, ka pārsūdzētais lēmums nav motivēts, jo nesatur norādes uz normatīvajiem aktiem un pierādījumiem, kā arī lēmumā nav norādīts, tieši kādi pierādījumi par mantisko stāvokli sūdzības iesniedzējai bija jāiesniedz. Norādīts, ka informācija par sūdzības iesniedzējai piederošajiem nekustamajiem īpašumiem un komercreģistra ierakstiem ir publiski pieejama.

[3.2] Blakus sūdzībai pievienotas divas jaunas izziņas, norādot, ka ienākumu apmēra dēļ sūdzības iesniedzēja ir trūcīga persona un viņai nepieder tāds īpašums, kuru varētu atsavināt pat simboliskas valsts nodevas samaksai.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi materiālus un novērtējusi blakus sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums atstājams atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības, pieteikumu apmierinot.

[5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹ panta otrās daļas nosacījumiem, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šajā gadījumā šā likuma 230.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktos lēmuma motīvus var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 12.marta lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tādēļ Civillietu tiesas kolēģija tiem pievienojas, atkārtoti nenorāda un izvērtē blakus sūdzībā izklāstītos iebildumus.

Blakus sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pārsūdzētais lēmums nav motivēts, kā arī tajā nav norādīts, tieši kādi pierādījumi bija jāiesniedz un norādīts, ka daļa no informācijas par sūdzības iesniedzējas mantisko stāvokli ir publiski pieejama.

[6.1] Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas

izdevumu samaksas valsts ienākumos. Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

[6.2] Pierādījumu, kas apliecina personas mantisko stāvokli, iesniegšana ir šīs personas pienākums. Savukārt lietas dalībnieku pieteikumus tiesa izspriež tikai uz to pierādījumu pamata, kurus iesnieguši paši lietas dalībnieki, un tiesa parādnieka interesēs pierādījumus neiegūst (*Skatīt: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 16.decembra lēmums lietā Nr. PAC-2425/2013*).

Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu. Līdz ar to personai vienmēr ir jāpierāda fakti, kuri ir iesniegto pieteikumu vai lūgumu pamatā (*Skatīt: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 23.janvāra lēmums lietā Nr. SKC-1849/2015*).

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses mantiskā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem (*Skatīt: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 2.februāra lēmums lietā Nr. SKC-1096/2016*).

Latvijas Republikas Satversmē noteiktās personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (*Skatīt: Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmums lietā Nr. SKC-964/2016*).

[6.3] Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbrīvošana no valsts nodevas samaksas ir ar likumu noteikta izņēmuma situācija, kurā likumdevējs ir noteicis pienākumu lūguma izteicējam pierādīt, ka uz viņu ir attiecināmi Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā norādītie apstākļi, bet pierādīšanas līdzekļi ir atstāti lūguma izteicēja ziņā.

[6.4] Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, izvērtējot sūdzības iesniedzējas vienīgo iesniegto pierādījumu, proti, CSDD 14.11.2017. izziņu Nr. 12.21/4730 (*lietas 6.lapa*), pirmās instances tiesas tiesnesei nebija pamata sūdzības iesniedzēju atbrīvot no valsts nodevas samaksas. Lūgumā minētais arguments par sūdzības iesniedzējas ienākumu apmēru nevar būt par pamatu lūguma apmierināšanai, ja nav iesniegti pierādījumi par ienākumu apmēru. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā, ņemot vērā uz tā taisīšanas brīdi iesniegtos pierādījumus, lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas noraidīts pamatoti.

[7] Blakus sūdzībai pievienotas divas jaunas izziņas, norādot, ka ienākumu apmēra dēļ sūdzības iesniedzēja ir trūcīga persona un viņai nepieder tāds īpašums, kuru varētu atsavināt pat simboliskas valsts nodevas samaksai.

[7.1] Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 299 "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu" 9.punktam, ja ģimene (persona) atbilst trūcīgas ģimenes (personas) statusam, pašvaldības sociālais dienests izsniedz rakstisku izziņu par atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam.

Ievērojot minēto, secināms atbilstību trūcīgas personas statusam apliecina konkrēts dokuments – izziņa, kura lietā nav iesniegta, līdz ar to nav pamata konstatēt, ka sūdzības iesniedzēja būtu trūcīga persona minēto noteikumu izpratnē.

[7.2] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka blakus sūdzībai pievienotā CSDD 22.03.2018. izziņa Nr. 1221/1062 (*lietas 14.lapa*) satura ziņā ir analoga lietā iepriekš iesniegtajai izziņai (*lietas 6.lapa*) un pati par sevi nevar būt pamats atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

[7.3] Blakus sūdzībai pievienota VSAA 22.03.2018. izziņa Nr. 18/664609 (*lietas 15.lapa*), no kuras redzams sūdzības iesniedzējai faktiski izmaksāto pensiju, atlīdzību un pabalstu summu apmērs, proti, kopš 2017.gada oktobra tas ir summa EUR mēnesī.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka minētais pierādījums apliecina to, ka sūdzības iesniedzējas ienākumi uz jautājuma izskatīšanas brīdi ir objektīvs šķērslis valsts nodevas samaksai likumā noteiktajā apmērā un, atbilstoši procesuālās ekonomijas principam, jautājams izlemjams pēc būtības ar apelācijas instances tiesas lēmumu.

[7.4] Ievērojot minēto, pers.A. atbrīvojama no valsts nodevas samaksas, iesniedzot sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja Rolanda Veinberga rīcību izpildu lietā Nr.01048/081/2017.

[8] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums, atbilstoši tobrīd lietā iesniegtajiem pierādījumiem, ir pamatots, taču tas atceļams, jo blakus sūdzībai pievienots jauns pierādījums, kas ir par pamatu pretēja lēmuma taisīšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu un 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 12.marta lēmumu.

Atbrīvot pers.A., personas kods, no valsts nodevas samaksas par sūdzības iesniegšanu par zvērināta tiesu izpildītāja Rolanda Veinberga rīcību izpildu lietā Nr.01048/081/2017.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente

G.Ozoliņa

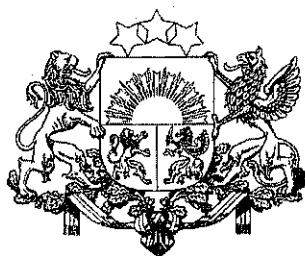
Tiesnese

I.Ošiņa

Tiesnesis

G.Ungurs

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas arhīva Nr. 3-11/0005

ECLI:LV:RVPTZG:2018:0312.1861.1.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 12.martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnese Jolanta Uminska pārbaudīja pers.A. 2018.gada 1.marta sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja R.Veinberga rīcību izpildu lietā Nr.01048/081/2017, rīkojot dzīvokļa īpašuma adrese, ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr., izsoli.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā 2018.gada 5.martā saņemta pers.A. sūdzība par zvērināta tiesu izpildītāja R.Veinberga rīcību izpildu lietā Nr.01048/081/2017, rīkojot dzīvokļa īpašuma adrese, ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr., izsoli. Sūdzībā ietverts lūgums, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, atbrīvot sūdzības iesniedzēju no valsts nodevas samaksas pienākuma par sūdzības iesniegšanu.

Lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas sūdzības iesniedzēja pamato ar sekojošiem apstākļiem. Norāda, ka viņas laulātā pers.B. vidējie ikmēneša ienākumi – valsts pensija – sastāda summa *euro*, savukārt viņas pensija ir summa *euro* mēnesī. Viņai pieder viens nekustamais īpašums – dzīvoklis, kurā viņa un viņas laulātais pers.B. dzīvo. Atsavināt to nav iespējams, jo nekustamais īpašums ir apgrūtināts. Tāpat pers.A. un pers.B. nepieder uzņēmumi, kā arī viņi nav uzņēmumu valdes locekļi. Sūdzības iesniedzējai nepieder arī transportlīdzekļi, ko apliecina sūdzībai klāt pievienotā 2017.gada 14.novembra Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņa.

Pamatojoties uz minēto norāda, ka atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.299 “Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2.1.apakšpunktu viņa ir atzīstama par trūcīgu personu, jo viņas ikmēneša ienākumi ir mazāk par summa *euro*, un viņai nav īpašuma, kuru varētu atsavināt, lai samaksātu valsts nodevu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi sūdzību un tai pievienotos dokumentus, tiesnese uzskata, ka sūdzība atstājama bez virzības turpmāk minēto motīvu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 14.punktu par sūdzībām sakarā ar tiesu izpildītāja vai zvērināta notāra lēmumiem vai rīcību maksājama valsts nodeva – summa *euro*.

Sūdzības iesniedzēja pers.A. sūdzībā norāda, ka viņas mantiskais stāvoklis būtu vērtējams kā grūts, līdz ar ko viņai nav iespējams samaksāt valsts nodevu sūdzības par zvērīnāta tiesu izpildītāja rīcību, rīkojot izsoli, iesniegšanai tiesā. Lūgumu pamato ar sūdzībai klāt pievienoto 2017.gada 14.novembra Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņas Nr.12.21/4730 kopiju un sūdzībā izklāstītajiem faktiem.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturrtā daļa nosaka, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

No minētās normas jēgas izriet, ka likumdevējs kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to, objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ.

Tātad, lai pilnīgi vai daļēji atbrīvotu personu no valsts nodevas samaksas, tiesai jāgūst pārliecība par to, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tā nespēj samaksāt tiesas izdevumus likumā noteiktajā apmērā, savukārt personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neatļauj nomaksāt likumā paredzēto valsts nodevu, personai ir jāsniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu novērtējums var sniegt objektīvu vērtējumu par personas mantisko stāvokli. Apstāklis, ka pers.A. piederošais nekustamais īpašums ir apgrūtināts un tiek pārdots izsolē, kā arī sūdzībai klāt pievienotā 2017.gada 14.novembra Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņas Nr.12.21/4730 kopija, ka viņai nepieder transportlīdzekļi, paši par sevi nesniedz objektīvu priekšstatu par sūdzības iesniedzējas mantisko stāvokli.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 23.janvāra lēmumā lietā Nr.SK-1849 norādīts, ka Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu. Līdz ar to personai vienmēr ir jāpierāda fakti, kuri ir iesniegto pieteikumu vai lūgumu pamatā.

Izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs (Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmums lietā Nr.PAC-1820).

Konstatēts, ka sūdzībai klāt nav pievienoti pierādījumi, no kuriem varētu spriest par pers.A. mantisko stāvokli, līdz ar ko tiesnese nav guvusi apstiprinājumus tam, ka mantiskais stāvoklis ir tāds, ka sūdzības iesniedzējai nav iespējams samaksāt valsts nodevu.

Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktā noteikts, ka prasības pieteikumam (konkrētajā gadījumā – sūdzībai) pievienojami dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punktu, tiesnesis prasības pieteikumu atstāj bez virzības, ja pieteikumam (konkrētajā gadījumā – blakus sūdzībai) nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Savukārt Civilprocesa likuma 133.panta otrā daļā noteikts, ka par prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības tiesnesis pieņem motivētu lēmumu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai. Šā panta trešā daļā norādīts, ja noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti, pieteikumu uzskata par iesniegtu dienā, kad tas pirmo reizi iesniegts tiesā. Savukārt, saskaņā

ar Civilprocesa likuma 133.panta ceturajā daļā noteikto, ja noteiktā termiņā trūkumi netiek novērsti, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod prasītājam.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punkta, 133.panta, 43.panta ceturtajā daļā, tiesnese

nolēma

noraidīt pers.A., personas kods, pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Atstāt bez virzības pers.A., personas kods, 2018.gada 1.marta sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja R.Veinberga rīcību izpildu lietā Nr.01048/081/2017, rīkojot dzīvokļa īpašuma adresē, ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļā Nr., izsoli.

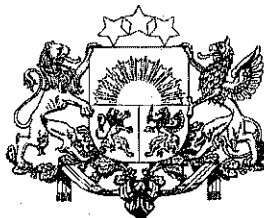
Noteikt pers.A., personas kods, termiņu līdz 2018.gada 3.aprīlim šajā lēmumā norādītā trūkuma novēršanai, t.i., dokumenta, kas apliecina valsts nodevas summa *euro* (summa *euro*) nomaksu par sūdzības iesniegšanu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā.

Tiesnese

Jolanta Uminska

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS
Lieta Nr. C60039017
Arhīva Nr. CA-2141-18/25

L Ē M U M S

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese – referente L.Volberga
tiesnese M.Bebriša
tiesnesis J.Freimanis

2018.gada 16.maijā, nerīkojot tiesas sēdi, rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja parādnieces pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 27.marta lēmumu, ar kuru noraidīts pers.A. pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu un blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 6.marta lēmumiem atstāta bez virzības trūkumu novēršanai civillietā zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 13.jūlija pieteikumā par nekustamā īpašuma adrese, izsoles akta apstiprināšanu lietā ar parādnieci pers.A. un piedzinējiem SIA „West Credit”, Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesas 2018.gada 6.marta lēmumu apmierināts 2017.gada 13.jūlija zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones pieteikums par nekustamā īpašuma adrese, kadastra numurs, izsoles akta apstiprināšanu.

Tāpat 2018.gada 6.martā tiesa pieņēma lēmumu noraidīt pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. pieteikumu procesuālā termiņa atjaunošanai civillietā Nr.C60039017 sūdzības par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību iesniegšanai un atteikt pieņemt pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. 2018.gada 16.februāra sūdzību par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību.

Par minētajiem tiesas lēmumiem 2018.gada 21.martā pers.A. pilnvarotais pārstāvis pers.B. iesniedzis blakus sūdzību, kurā iekļauts lūgums par pers.A. atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot šo blakus sūdzību par diviem tiesas nolēmumiem.

Minētais lūgums pamatots ar Civilprocesa likuma 444.¹ panta trešo daļu un to, ka blakus sūdzības iesniedzējai nav ienākumu. Minēto pierāda blakus sūdzībai pievienotā 2017.gada 26.septembra VSAA izziņa Nr. un 2017.gada 17.oktobra VID izziņa.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 27.marta lēmumu noraidīts pers.A. pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu un blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 6.marta lēmumiem atstāta bez virzības līdz 2018.gada 18.aprīlim, trūkumu novēršanai t.i., dokumenta, kas apliecina drošības naudas summa *euro* apmērā nomaksu par blakus sūdzības iesniegšanu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā.

Tiesnese atsaukusies uz Civilprocesa likuma 444.¹ panta pirmo un trešo daļu un norādījis, ka no minētās tiesību normas jēgas izriet, ka likumdevējs kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to objektīvais pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā drošības naudas apmēra dēļ.

Tiesneses ieskatā atbrīvošana no drošības naudas samaksas ir ar likumu noteikta izņēmuma situācija, nevis lietas dalībnieka tiesība tikt atbrīvotam no maksājumiem valsts ienākumos. Likumdevējs ir noteicis pienākumu lūguma izteicējam pierādīt, ka uz viņu ir attiecināmi Civilprocesa likuma 444.¹ panta trešajā daļā norādītie apstākļi, tas ir, ka mantiskā stāvokļa dēļ persona nespēj izmantot Satversmē paredzēto pieeju tiesai. Šī fakta pierādīšanas līdzekļi ir atstāti lūguma izteicēja ziņā.

Lēmumā norādīts, ka fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ne tikai personas valsts uzskaitē esošie ienākumi (pasīvie un aktīvie), par kuriem tiek maksāti nodokļi, pabalsti, pensijas, bet arī personas izdevumu apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas, lūguma izteicēja atrašanās citu personu apgādībā, valsts vai pašvaldības sniegtā palīdzība sakarā ar trūcīgas personas vai maznodrošinātas personas statusu un tamlīdzīgi.

Tiesnese atsaukusies uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 23.janvāra lēmumu lietā Nr.SKC-1849 un Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmumu lietā Nr.PAC-1820, kuros norādīts, ka Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu. Līdz ar to personai vienmēr ir jāpierāda fakti, kuri ir iesniegto pieteikumu vai lūgumu pamatā. Izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs.

Lēmumā norādīts, ka pers.A. apgalvojums, ka viņai nav ienākumu, pats par sevi nesniedz pilnīgu un objektīvu priekšstatu par viņas mantisko stāvokli. Pers.A. tiesā nav iesniegusi pierādījumus, ka viņai būtu piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas (ģimenes) statuss, vai arī pierādījumus, ka viņas vai ģimenes locekļu īpašumā nav reģistrēti nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi vai kapitāldaļas komercsabiedrībās, līdz ar to ar blakus sūdzībā norādītajiem apstākļiem nav gūts pilnīgs apstiprinājums tam, ka blakus sūdzības iesniedzējai pers.A. mantiskais stāvoklis ir tāds, ka viņai nav iespējams samaksāt drošības naudu summa *euro*.

Nemot vērā iepriekš minēto un no blakus sūdzībai pievienotajiem materiāliem tiesa neieguva pārliecību, ka pers.A. materiālais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liegtu samaksāt drošības naudu par blakus sūdzību summa *euro* apmērā, savukārt, tikai no pers.A. blakus sūdzībai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas un Valsts ieņēmumu dienesta izziņas, neesot citiem pierādījumiem, nevar izvērtēt iesniedzējas mantisko stāvokli.

Tiesnese konstatējusi, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa apliecina tikai to, ka pers.A. no 2007.gada līdz 2013.gadam ir bijusi gan darba ņēmēja, gan bezdarbnieka pabalsts saņēmēja, par pārējo periodu valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas, bet Valsts ieņēmumu dienesta izziņā norādīts, ka no 2014.gada 28.oktobra līdz 2017.gada 6.oktobrim pers.A. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja, taču Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā nav informācijas par personas gūtajiem ienākumiem 2017.gadā.

Līdz ar to tiesnese atzinusi, ka ir pamats noraidīt blakus sūdzības iesniedzējas pers.A. lūgumu atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas.

Nemot vērā to, ka pers.A. ir iesniegusi blakus sūdzību, ar lūgumu atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas, bet lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, tiesnese atzinusi, ka iesniegtā blakus sūdzība atbilstoši Civilprocesa likuma 445.panta otrējajai daļai ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu drošības naudas samaksai un pierādījumu par drošības naudas samaksu iesniegšanai tiesā.

Par minēto lēmumu 2018.gada 6.aprīlī blakus sūdzību iesniedza pers.A. pilnvarotais pārstāvis pers.B., lūdzot to atcelt un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības.

Blakus sūdzībā norādīts, ka 21.marta blakus sūdzībā pers.A. ieskatā ir norādīti visi apstākļi, kas pamato lūgumu par viņas atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Nav pamata nepieņemt zemesgrāmatu nodaļas tiesneses viedoklim, ka atbrīvošana no drošības naudas samaksas ir ar likumu noteikta izņēmuma situācija, nevis lietas dalībnieka tiesība tikt atbrīvotam no maksājumiem valsts ienākumos.

Pers.A. ieskatā viņa ir pierādījusi, ka viņai nav iztikas līdzekļu, lai veiktu drošības naudas apmaksu, ko pierāda zemesgrāmatu nodaļā šīs civillietas ietvaros iesniegtie dokumenti:

1. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa, kas apliecina to, ka pers.A. no 2007.gada līdz 2013.gadam ir bijusi darba tiesiskajās attiecībās, bet par pārējo periodu līdz blakus sūdzības iesniegšanai valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas;
2. Valsts ieņēmumu dienesta izziņa, kurā ir norādīts, ka no 2014.gada 28.oktobra līdz 2017.gada 6.oktobrim pers.A. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja, taču ienākumus no šīs darbības nav guvusi.

Citu ienākumu, t.i., tādu, kas nav norādīti minētajās izziņās, pers.A. nav un nav bijis. Ņemot vērā to, ka negatīvu faktu pašu par sevi pierādīt ir praktiski neiespējami, šobrīd nepastāv iespēja pievienot lietas materiāliem citus, pareizāk, iepriekš neiesniegtus pierādījumus.

Savukārt attiecībā uz to, ka Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā nav informācijas par personas gūtajiem ienākumiem 2017.gadā, arī ir minams racionāls izskaidrojums. Gada deklarācija par 2017.gadu VID pagaidām vēl nav iesniegta, taču arī šajā laika periodā pers.A. nav nedz veikusi saimniecisko darbību, nedz guvusi ienākumus.

Blakus sūdzības iesniedzējs piekrīt lēmumā norādītajam, ka fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ne tikai personas valsts uzskaitē esošie ienākumi (pasīvie un aktīvie), par kuriem tiek maksāti nodokļi, pabalsti, pensijas, bet arī personas izdevumu apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas, lūguma izteicēja atrašanās citu personu apgādībā, valsts vai pašvaldības sniegtā palīdzība sakarā ar trūcīgas personas vai maznodrošinātas personas statusu un tamlīdzīgi.

Taču gadījumā, ja persona nav ieguvusi trūcīgas personas vai maznodrošinātas personas statusu (kā tas ir pers.A. gadījumā), nepastāv arī iespēja iesniegt pierādījumus par valsts vai pašvaldības sniegto palīdzību.

Iepriekš minētais par pierādījumu iesniegšanas neiespējamību kopumā ir attiecināms arī uz to, ka nepastāv iespēja pierādīt, ka pers.A. ģimenes locekļu īpašumā nav reģistrēti nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi vai kapitāldaļas komercsabiedrībās. Civilprocesa likums neparedz vērtēt trešo personu mantisko stāvokli gadījumā, kad ir izlemjams jautājums par personas atbrīvošanu no valsts nodevas vai drošības naudas samaksas.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi civillietas materiālus, izvērtējusi blakus sūdzību un novērtējusi pierādījumus, kas attiecas uz izskatāmo jautājumu, atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 27.marta lēmums atceļams, izlemjot jautājumu pēc būtības.

No lietas materiāliem redzams, ka 2017.gada 13.jūlijā zvērināta tiesu izpildītāja Dana Galzone Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā iesniedza pieteikumu par nekustamā īpašuma adrese, izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja SIA „West Credit” vārda.

2018.gada 16.februārī parādnieces pilnvarotais pārstāvis pers.B. iesniedzis tiesā pieteikumu procesuālā termiņa atjaunošanai sūdzības par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību iesniegšanai civillietā Nr.C60039017.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 6.marta lēmumu apmierināts 2017.gada 13.jūlija zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones

pieteikums par nekustamā īpašuma adrese, kadastra numurs, izsoles akta apstiprināšanu. Tāpat 2018.gada 6.martā tiesa pieņēma lēmumu noraidīt pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. pieteikumu procesuālā termiņa atjaunošanai civillietā Nr.C60039017 sūdzības par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību iesniegšanai un atteikt pieņemt pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. 2018.gada 16.februāra sūdzību par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību.

Par minētajiem tiesas lēmumiem 2018.gada 21.martā pers.A. pilnvarotais pārstāvis pers.B. iesniedzis blakus sūdzību, kurā iekļauts lūgums par pers.A. atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot šo blakus sūdzību par diviem tiesas nolēmumiem.

Minētais lūgums pamatots ar Civilprocesa likuma 444.¹ panta trešo daļu un to, ka blakus sūdzības iesniedzējai nav ienākumu. Minēto pierāda blakus sūdzībai pievienotā 2017.gada 26.septembra VSAA izziņa Nr. un 2017.gada 17.oktobra VID izziņa.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 444.¹ panta pirmo daļu, iesniedzot blakus sūdzību, izņemot blakus sūdzību par lēmumu, ar kuru atteikts atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, iemaksājama drošības nauda summa *euro* apmērā.

Tā kā ar 2018.gada 21.martā pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. iesniegto blakus sūdzību tiek pārsūdzēti divi tiesas nolēmumi, t.i. 1) Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 6.marta lēmums, ar kuru apmierināts 2017.gada 13.jūlija zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones pieteikums par nekustamā īpašuma adrese izsoles akta apstiprināšanu un 2) Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 6.marta lēmums, ar kuru noraidīts pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. pieteikums procesuālā termiņa atjaunošanai sūdzības par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību iesniegšanai un atteikts pieņemt sūdzību par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību – atbilstoši Civilprocesa likuma 444.¹ panta pirmajai daļai, pers.A. drošības nauda par divām blakus sūdzībām būtu jāmaksā summa *euro* apmērā.

Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu pirmās instances tiesas tiesneses secinājumu, ka, iesniedzot blakus sūdzību par diviem lēmumiem, drošības nauda jāmaksā tikai summa *euro* apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 444.¹ panta trešajai daļai drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese pamatoti norādīja, ka vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas mantiskais stāvoklis.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka pers.A. apgalvojums, ka viņai nav ienākumu, pats par sevi nesniedz pilnīgu un objektīvu priekšstatu par viņas mantisko stāvokli un no pers.A. blakus sūdzībai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas un Valsts ieņēmumu dienesta izziņas, neesot citiem pierādījumiem, nevar izvērtēt iesniedzējas mantisko stāvokli.

No lūguma par parādnieces atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un blakus sūdzības izriet, ka viņas lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas ir pamatots ar to, ka pers.A. nav ienākumu.

No lūgumam par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pievienotās 2017.gada 26.septembra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas „Par apdrošinātās personas iemaksām no 01.2007.” redzams, ka pers.A. no 2007.gada līdz 2013.gadam ir bijusi gan darba ņēmējs, gan bezdarbnieka pabalsts saņēmējs, par pārējo periodu valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas.

Tiesas kolēģija atzīst, ka minētā izziņa apliecina tikai to, kādā apmērā par pers.A. tiek veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, bet nepierāda viņas faktiskos ienākumus. Šādi atzinumi doti arī judikatūrā (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 09.februāra lēmums lietā Nr.PAC-0971/2012; 2013.gada 23.jūlija lēmums lietā Nr.PAC-1771/13*).

Turklāt Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā tiesu judikatūrā pausto atziņu, ka tiesai iesniedzami pierādījumi, kas apstiprina iesniedzēja mantisko stāvokli procesuālo darbību veikšanas laikā, konkrētajā gadījumā blakus sūdzības iesniegšanas brīdī (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesas palātas 2014.gada 13.novembra lēmumu lietā Nr. PAC – 1691-14*) un atzīst, ka minētā 2017.gada 26.septembra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa „Par apdrošinātās personas iemaksām no 01.2007.” nav aktuāla.

Savukārt lūgumam par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pievienotajā Valsts ieņēmumu dienesta izziņā norādīts, ka no 2014.gada 28.oktobra līdz 2017.gada 6.oktobrim pers.A. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja, taču Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā nav informācijas par personas gūtajiem ienākumiem 2017.gadā.

Blakus sūdzībā norādīts, ka arī 2017.gadā pers.A. nav veikusi saimniecisko darbību un ienākumus nav guvusi. Savukārt attiecībā uz to, ka Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā nav informācijas par personas gūtajiem ienākumiem 2017.gadā, blakus sūdzība norādīts, ka Gada deklarācija par 2017.gadu VID vēl nav iesniegta.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka konstatētie apstākļi nesniedz pilnīgi objektīvu priekšstatu par atbildētājas mantisko stāvokli, taču liecina par ierobežotām iespējām segt valsts nodevu pilnā apmērā.

Civillietu tiesas kolēģija piekrīt pirmās instances tiesas tiesneses secinājumam, ka lietā esošie pierādījumi nav pietiekami tāda sevišķi slikta pers.A. materiālā stāvokļa konstatēšanai, kas varētu būt par pamatu viņas pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

Attiecībā uz blakus sūdzībā norādīto argumentu, ka gadījumā, ja persona nav ieguvusi trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu, nepastāv arī iespēja piesniegt pierādījumus par valsts vai pašvaldības sniegto palīdzību, tiesas kolēģija norāda, ka trūcīgas personas statusa neesība neizslēdz situāciju, ka personas mantiskais stāvoklis ir nepietiekams valsts nodevas samaksai, taču konkrētajā gadījumā apstākļi, ka parādniece nav vērsusies pašvaldībā, lai viņa (viņas ģimene) tiktu atzīta par trūcīgu vai maznodrošinātu un tādejādi varētu saņemt pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai vai citu sociālās palīdzības pabalstu, varētu liecināt par to, ka pers.A. ir pietiekami ienākumi atbilstoša dzīves līmeņa nodrošināšanai.

Citi pierādījumi pers.A. mantiska stāvokļa pamatošanai tiesai nav iesniegti.

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā tiesu judikatūrā (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 5.jūnija lēmumā lietā, PAC- 1301*) noteikto, ka pie apstākļiem, kad tiesai ir uzlikts pienākums iekasēt valsts labā valsts nodevas par procesuālo dokumentu iesniegšanu un lemt jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, tiesnesis arī bez lietas dalībnieka attiecīga pieteikuma ir tiesīgs ieskatīties publiskajos reģistros, kas pieejami Tiesu informatīvajā sistēmā, lai novērtētu personu mantisko stāvokli.

Ielūkojoties tiesai pieejamajos publiskajos reģistros, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pers.A. nav kapitāldaļu uzņēmumos, kā arī nav reģistrēti transportlīdzekļi, kurus atsavinot būtu iespējams iegūt papildus naudas līdzekļus.

Pers.A. pieder viens nekustamais īpašums adrese, taču pret šo īpašumu tiek vēsta piedziņa par labu SIA „West Credit” pers.A. parādsaistību nokārtošanai.

Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējot parādnieces mantisko stāvokli, atzīst, ka pers.A. mantiskais stāvoklis ir tāds, kas apgrūtina drošības naudas samaksu pilnā apmērā, taču, kā jau tiesas kolēģija to ir atzinusi, nav konstatējams pamats atbrīvot pers.A. no drošības naudas samaksas pilnā apmērā.

Civillietu tiesas kolēģija vērš uzmanību, ka Latvijas Republikas Satversmē personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (sk. *Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmums lietā Nr.SKC-964*).

Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka personai, realizējot savas procesuālās tiesības, tostarp, pārsūdzot tiesas nolēmumus, jāapzinās, ka, iespējams, būs jāsedz zināmi tiesas izdevumi.

Izvērtējot tiesas rīcībā esošo informāciju un apstākli, ka pers.A. piederošais nekustamais īpašums pārdots izsolē, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ir pamats uzskatam, ka pers.A., ja netiek atbrīvota daļēji no drošības naudas samaksas par divām blakus sūdzībām, sava mantiskā stāvokļa dēļ nevarētu pilnvērtīgi realizēt Satversmē garantētās tiesības uz tiesu, līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija, ņemot vērā samērīgumu starp personas tiesību uz tiesu ierobežojumu, maksājamās drošības naudas apmēru summa EUR (summa EUR x2) un tās noteikšanas mērķi, atzīst, ka pers.A. būtu apgrūtināti samaksāt valsts nodevu pilnā apmērā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pers.A. lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par blakus sūdzību iesniegšanu par diviem tiesas nolēmumiem ir apmierināms daļēji, nosakot, ka par tām maksājama valsts nodeva summa *euro* apmērā.

Lai arī no pirmās instances tiesas tiesnese lēmuma izriet, ka blakus sūdzības iesniedzējas pers.A. lūgums atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas ir noraidīts pilnībā, tiesa ir noteikusi termiņu trūkumu novēršanai drošības naudas summa *euro* samaksai un pierādījumu par drošības naudas samaksu iesniegšanai tiesā, t.i. noteikts pienākums veikt drošības naudas maksājumu par vienu blakus sūdzību.

Tiesas kolēģija uzskata, ka, neatbrīvojot pers.A. no minētās drošības naudas samaksas, konkrētajā gadījumā tiktu ierobežota personas pieeja tiesai un pārkāpts tiesiskās palāvības princips.

Papildus tiesas kolēģija izskaidro, ka Civilprocesa likuma 444¹.panta otrās daļas noteikumi paredz samaksātās drošības naudas atmaksas mehānismu. Tādējādi drošības naudas maksājums nav analogs nekādos apstākļos neatgūstamam mantiskam zaudējumam, bet uzskatāms par ieguldījumu, jo pamatotas blakus sūdzības gadījumā drošības nauda tiek atmaksāta.

Ņemot vērā visu minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums, ar kuru pilnībā noraidīts pers.A. lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par blakus sūdzību iesniegšanu ir atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības, pers.A. daļēji atbrīvojot no drošības naudas samaksas par blakus sūdzību iesniegšanu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 6.marta lēmumu, ar kuru apmierināts 2017.gada 13.jūlija zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones pieteikums par nekustamā īpašuma adrese izsoles akta apstiprināšanu un Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 6.marta lēmumu, ar kuru noraidīts pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. pieteikums procesuālā termiņa atjaunošanai sūdzības par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību iesniegšanai un atteikts pieņemt sūdzību par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību.

Līdz ar to pers.A. blakus sūdzība ir atstājama bez virzības, augstāk minētā trūkuma (maksājuma apliecināšana dokumenta par drošības naudas samaksu EUR summa apmērā iesniegšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā) novēršanai līdz 2018.gada 15.jūnijam.

Drošības naudas samaksa veicama kontā Nr. LV37TREL819045808400B, saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas nr. 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TREL LV22, iemaksas mērķis: Norāda datus lietas identificēšanai: lietas numurs, kā arī fiziskai personai - vārds, uzvārds, personas kods; juridiskai personai - nosaukums un reģistrācijas numurs. Ja maksājums tiek veikts citas personas labā, norādāma attiecīgās personas, kuras labā tiek veikts maksājums, identificējošā informācija: lietas numurs, kā arī fiziskai personai - vārds, uzvārds, personas kods; juridiskai personai - nosaukums un reģistrācijas numurs.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, 447.¹panta pirmo daļu, 448.panta pirmās daļas 3.punktu un 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

n o l ē m a :

atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 27.marta lēmumu, ar kuru pilnībā noraidīts pers.A. pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu un blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 6.marta lēmumiem atstāta bez virzības trūkumu novēršanai.

Daļēji atbrīvot pers.A., personas kods, no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 6.marta lēmumu, ar kuru apmierināts 2017.gada 13.jūlija zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones pieteikums par nekustamā īpašuma adrese izsoles akta apstiprināšanu un Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 6.marta lēmumu, ar kuru noraidīts pers.A. pilnvarotā pārstāvja pers.B. pieteikums procesuālā termiņa atjaunošanai sūdzības par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību iesniegšanai un atteikts pieņemt sūdzību par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību, nosakot, ka pers.A. par blakus sūdzību par jāmaksā drošības nauda summa *euro* (summa) apmērā.

Atstāt bez virzības pers.A. blakus sūdzību, nosakot termiņu līdz 2018.gada 15.jūnija lēmumā minētā trūkuma novēršanai, t.i., drošības naudas summa *euro* apmērā samaksai un samaksu apliecinājoša dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā.

Lēmums nav pārsūdzams un tas stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnese – referente

/personīgais paraksts/

L.Volberga

Tiesnese

/personīgais paraksts/

M.Bebriša

Tiesnesis

/personīgais paraksts/

J.Freimanis

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

L.Volberga

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietā C60039017

Lietas arhīva Nr. C-0019-18

ECLI:LV:RVPTZG:2018:0327.C60039017.11.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 27.martā.

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnese I.Zabarovska izskatīja parādnieces [pers. A] pilnvarotā pārstāvja [pers. B] 2018.gada 21.marta blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2018.gada 6.marta lēmumu lietā Nr. C60039017.

Aprakstošā daļa

2017.gada 13.jūlijā zvērināta tiesu izpildītāja Dana Galzone iesniedza Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā pieteikumu par nekustamā īpašuma [adrese] izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja SIA West Credit vārda. Izskatot pieteikumu 2017.gada 14.jūlijā pieņemts lēmums par pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu, kā arī nozīmēta lieta izskatīšanai 2017.gada 14.augustā.

2017.gada 4.augustā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā parādnieces [pers. A] pilnvarotais pārstāvis [pers. B] iesniedza rakstveida paskaidrojumus un pieteikumu par tiesvedības apturēšanu civillietā Nr.C60039017. Pieteikums pamatots ar Civilprocesa likuma 214.panta pirmās daļas 5.punktu.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2017.gada 14.augusta lēmumu apturēta tiesvedību civillietā Nr. C60039017 līdz likumīgā spēkā stāšies tiesas nolēmums civillietā Nr.C30536117 [pers. A] pilnvarotā pārstāvja [pers. B] prasībā pret SIA West Credit par 2016.gada 26.aprīļa aizdevuma līguma nr.1/2016 un hipotēkas līguma nr.1/2016 atcelšanu, ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā. Par šo lēmumu 2017.gada 24.augustā tika iesniegta blakus sūdzība, kas ar 2017.gada 5.septembra lēmumu tika nosūtīta izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 25.janvāra lēmumu lietā Nr. C60039017, atcelts Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2017.gada 14.augusta lēmums un jautājums nodots jaunai izskatīšanai tai tiesai, kura lēmumu pieņēmusi.

2018.gada 19.februārī no jauna izskatot parādnieces [pers. A] pilnvarotā pārstāvja [pers. B] pieteikumu par tiesvedības apturēšanu un novērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa nolēma noraidīt pieteikumu par tiesvedības apturēšanu un nozīmēt lietas izskatīšanu 6.martā.

2018.gada 16.februārī tiesā saņemts parādnieces pilnvarotā pārstāvja pieteikums procesuālā termiņa atjaunošanai sūdzības par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību iesniegšanai civillietā Nr.C60039017. Šo pieteikumu nolemts izskatīt tiesā 2018.gada 6.martā. Pieteikumam par procesuālā termiņa atjaunošanu pievienota arī 2018.gada 16.februāra sūdzība par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību.

Tiesa 2018.gada 6.martā pieņēma lēmumu, ar kuru apmierināts 2017.gada 13.jūlija zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones pieteikumu par nekustamā īpašuma [adrese], kadastra numurs [numurs], izsoles akta apstiprināšanu.

Tāpat 2018.gada 6.martā tiesa pieņēma lēmumu noraidīt [pers. A] pilnvarotā pārstāvja [pers. B] tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību iesniegšanai un atteikt pieņemt [pers. A] pilnvarotā

pārstāvja [pers. B] 2018.gada 16.februāra sūdzību par zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīcību.

Tiesa 2018.gada 21.martā saņēmusi [pers. A] pilnvarotā pārstāvja [pers. B] blakus sūdzību par abiem tiesas 2018.gada 6.marta lēmumiem lietā Nr. C60039017. Ievērojot blakus sūdzībā minēto un pamatojoties uz CPL 441.- 448. pantu, pieteicējs lūdz pilnībā atbrīvot [pers. A] no drošības naudas par 2018.gada 21.marta blakus sūdzību lietā Nr.C60039017; pilnībā atcelt tiesas 2018.gada 6.marta lēmumus civillietā Nr.C60039017 un nodot jautājumus jaunai izskatīšanai tiesā.

Motīvu daļa

Izskatījusi [pers. A] pilnvarotā pārstāvja [pers. B] iesniegto blakus sūdzību, tiesnese secina, ka ir pamats noraidīt [pers. A] lūgumu viņu pilnībā atbrīvot no drošības naudas samaksas un iesniegto blakus sūdzību atstāt bez virzības tālāk minēto motīvu dēļ.

Saskaņā ar CPL 444.¹panta pirmā daļā noteikto iesniedzot blakus sūdzību, izņemot blakus sūdzību par lēmumu, ar kuru atteikts atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, iemaksājama drošības nauda 70 euro apmērā. Šī panta trešajā daļā noteikts, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

No minētās tiesību normas jēgas izriet, ka likumdevējs kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to, objektīvais pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā drošības naudas apmēra dēļ.

Tiesneses ieskatā, atbrīvošana no drošības naudas samaksas ir ar likumu noteikta izņēmuma situācija, nevis lietas dalībnieka tiesība tikt atbrīvotam no maksājumiem valsts ienākumos. Likumdevējs ir noteicis pienākumu lūguma izteicējam pierādīt, ka uz viņu ir attiecināmi CPL 444.¹ panta trešajā daļā norādītie apstākļi, tas ir, ka mantiskā stāvokļa dēļ persona nespēj izmantot Satversmē paredzēto pieeju tiesai. Šī fakta pierādīšanas līdzekļi ir atstāti lūguma izteicēja ziņā.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ne tikai personas valsts uzskaitē esošie ienākumi (pasīvie un aktīvie), par kuriem tiek maksāti nodokļi, pabalsti, pensijas, bet arī personas izdevumu apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas, lūguma izteicēja atrašanās citu personu apgādībā, valsts vai pašvaldības sniegtā palīdzība sakarā ar trūcīgas personas vai maznodrošinātas personas statusu un tamlīdzīgi.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 23.janvāra lēmumā lietā Nr.SK-1849 norādīts, ka CPL 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu. Līdz ar to personai vienmēr ir jāpierāda fakti, kuri ir iesniegto pieteikumu vai lūgumu pamatā. Izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs (*Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmums lietā Nr.PAC-1820*).

Lai pilnīgi vai daļēji atbrīvotu personu no drošības naudas samaksas, tiesai jāgūst pārliecība par to, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tā nespēj samaksāt tiesas izdevumus likumā noteiktajā apmērā, savukārt personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neatļauj nomaksāt likumā paredzēto drošības naudu, personai ir jāsniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu novērtējums var sniegt objektīvu vērtējumu par personas mantisko stāvokli. [pers. A] apgalvojums, ka viņai nav ienākumu, pats par sevi nesniedz pilnīgu un objektīvu priekšstatu par viņas mantisko stāvokli.

[pers. A] tiesā nav iesniegusi pierādījumus, ka viņai būtu piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas (ģimenes) statuss, vai arī pierādījumus, ka viņas vai ģimenes locekļu īpašumā nav reģistrēti nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi vai kapitāldaļas komercsabiedrībās, līdz ar to ar blakus sūdzībā norādītajiem apstākļiem nav gūts pilnīgs apstiprinājums tam, ka blakus sūdzības iesniedzējai [pers. A] mantiskais stāvoklis ir tāds, ka viņam nav iespējams samaksāt drošības naudu 70 euro.

Ņemot vērā iepriekš minēto un no blakus sūdzībai pievienotajiem materiāliem tiesa

neieguva pārliecību, ka [pers. A] materiālais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liegtu samaksāt drošības naudu par blakus sūdzību 70 *euro* apmērā, savukārt, tikai no [pers. A] blakus sūdzībai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas un Valsts ieņēmumu dienesta izziņas, neesot citiem pierādījumiem, nevar izvērtēt iesniedzējas mantisko stāvokli. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa apliecina tikai to, ka [pers. A] no 2007.gada līdz 2013.gadam ir bijusi gan darba ņēmēja, gan bezdarbnieka pabalsts saņēmēja, par pārējo periodu valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas, bet Valsts ieņēmumu dienesta izziņā norādīts, ka no 2014.gada 28.oktobra līdz 2017.gada 6.oktobrim [pers. A] Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja, taču Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā nav informācijas par personas gūtajiem ienākumiem 2017.gadā. Līdz ar to tiesa secina, ka ir pamats noraidīt blakus sūdzības iesniedzējas [pers. A] lūgumu atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas.

CPL 445.panta otrajā daļā noteikts, ka tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt blakus sūdzību, ja likumā noteiktajā kārtībā un apjomā nav samaksāta valsts nodeva vai blakus sūdzībai nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu pārsūdzēt tiesas lēmumu.

Ņemot vērā to, ka [pers. A] ir iesniegusi blakus sūdzību, ar lūgumu atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas, bet lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, tad iesniegtā blakus sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu drošības naudas samaksai un pierādījumu par drošības naudas samaksu iesniegšanai tiesā.

CPL 445.panta piektajā daļā noteikts, ja iesniedzējs noteiktā termiņā novērš trūkumus, kas norādīti lēmumā par blakus sūdzības atstāšanu bez virzības, blakus sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Pretējā gadījumā blakus sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Papildus tiesa norāda, ka saskaņā ar CPL 444.¹ panta otro daļu, ja tiesa pārsūdzēto lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā atceļ vai groza, drošības nauda atmaksājama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 444.¹ pantā un 445.pantā noteikto, tiesnese

nolēma

noraidīt [pers. A], personas kods: [pers. kods], pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par 2018.gada 21.marta blakus sūdzību civillietā Nr.C60039017.

Atstāt bez virzības [pers. A], personas kods: [pers. kods], 2018.gada 21.martā blakus sūdzību civillietā Nr.C60039017.

Noteikt [pers. A], personas kods: [pers. kods], termiņu trūkumu novēršanai līdz 2018.gada 18.aprīlim, t.i., dokumenta, kas apliecina drošības naudas 70 *euro* apmērā nomaksu par blakus sūdzības iesniegšanu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā.

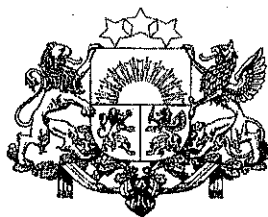
Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā.

Tiesnese

I.Zabarovska

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

NORAKSTS

Lietas materiāli Nr.3-11/0465/23

CA-2329-18/20

L Ē M U M S

2018.gada 12.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente

L.Pliča

tiesneši

S.Buivide un M.Zelmene

rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34 izskatīja pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 26.aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts pers.A. pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un atstāts bez virzības pers.A. prasības pieteikums.

Noklausoties tiesneses L.Pličas ziņojumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

2018.gada 19.aprīlī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts pers.A. (turpmāk – prasītāja) prasības pieteikums pret pers.B. un pers.C. par izlikšanu no dzīvojamām telpām un zaudējumu piedziņu. Prasības pieteikumā ietverts lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas. Lūguma pamatojumam norādīts, ka prasītāja ir pensionāre, saņem vecuma pensiju ap summa EUR mēnesī. Prasītājai nepieder nekustamie īpašumi un kustamā manta, kuru varētu novirzīt valsts nodevas apmaksai.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 26.aprīļa lēmumu pers.A. pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas noraidīts un pers.A. prasības pieteikums atstāts bez virzības.

Tiesnese konstatēja, ka prasītāja nav izpildījusi Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 1.² punkta prasības, jo prasības pieteikumā nav norādīta deklarētā prasītājas dzīvesvieta. Tiesnese konstatēja, ka prasītāja nav izpildījusi Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 6. un 7.punkta prasības, jo ir pieteikusi prasījumu piedzīt no atbildētājiem nekustamā īpašuma nodokli, taču nav norādījusi likumu, uz kuru šis prasījums pamatots.

Tiesnese aprēķināja, ka prasītājai par tiesā iesniegto prasības pieteikumu ir maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā. Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, tiesnese secināja, ka šīs tiesību normas izpratnē fiziskās personas atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir saistīta ar personas mantiskā stāvokļa novērtējumu. Atsaucoties uz judikatūru un tiesu praksi, tiesnese norādīja, ka, lai varētu atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas, tiesai ir jāpārlicinās, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, kas neļauj samaksāt tiesas izdevumus, bet pastāvīgo ienākumu neesamība ir tikai viens no rādītājiem, kas raksturo personas mantisko stāvokli.

Izvērtējot prasītājas iesniegtos viņas mantisko stāvokli raksturojošos pierādījumus, tiesnese secināja, ka prasītājai pieder nekustamais īpašums un ka prasītāja nav deklarēta sev piederošajā dzīvoklī. Tiesnese konstatēja, ka prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, ka viņai būtu noteikts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss.

Tiesnese norādīja, ka atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas ir personas tiesība, kam ir izņēmuma raksturs. Ievērojot minēto, tiesnese atzina, ka nepastāv pamats prasītājas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesnese atstāja prasītājas prasības pieteikumu bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 21.maijam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Prasītāja iesniegusi blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 26.aprīļa lēmumu, lūdzot to atcelt un izlemt jautājumu pēc būtības.

Blakus sūdzības pamatojumam prasītāja norāda, ka prasība norādīt adresi ir saistīta ar tiesas pienākumu nosūtīt personai tiesas dokumentus. Tiesai ir pienākums nosūtīt dokumentus uz personas norādīto adresi, nevis deklarēto adresi. Līdz ar to tiesai nebija pamats uzlikt pienākumu prasītājai norādīt prasības pieteikumā viņas deklarēto adresi. Prasītājas prasības pieteikumā norādītā adrese ir adrese, kuru prasītāja ir norādījusi Iedzīvotāju reģistrā kā papildu adresi. Prasītāja norāda, ka nevēlas, lai viņas deklarētā adrese būtu atklāti norādīta prasības pieteikumā. Tiesa, ja nepieciešams, var iegūt ziņas par prasītājas deklarēto dzīvesvietu datu bāzē, ko tiesa ir jau izdarījusi.

Blakus sūdzībā norāda, ka tiesa kļūdaini ir uzskatījusi, ka prasības priekšmets ir īres maksas piedziņa, jo prasības priekšmets ir zaudējumu piedziņa. Prasītāja uzskata, ka nekustamā īpašuma nodoklis, kuru viņa spiesta maksāt, ir viņas zaudējumi, jo viņas lieta ir prettiesiski aizturēta un nekādu īres attiecību prasītājai ar atbildētājiem nav. Prasītājas ieskatā šī jautājuma izskatīšana pirms lietas ierosināšanas ir priekšlaicīga.

Attiecībā uz lēmumu daļā par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas prasītāja norāda, ka neatbilst Civilprocesa principiem tiesneses secinājums, ka prasītāja ir atbrīvojama no tiesas izdevumu samaksas tikai tādā gadījumā, ja viņai ir noteikts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss. Prasītāja uzskata, ka tiesa nav izvērtējusi iesniegtos pierādījumus, bet aprobežojusies ar secinājumu, ka prasītājai pieder nekustamais īpašums, bet prasītāja tajā nav deklarēta un faktiski dzīvo citur. Minēto nekustamo īpašumu prasītāja ir ieguvusi mantojuma ceļā, un par to celta šī prasība, jo dzīvokli prettiesiski aizņem sveši cilvēki.

Blakus sūdzībā norāda, ka iesniegtie pierādījumi pierāda, ka prasītājai nav nedz kustamas mantas, nedz nekustama īpašuma, kuru var novirzīt valsts nodevas samaksai, un ka vienīgais ienākums ir vecuma pensija, kuras apmērs ir ap summa EUR. Norāda, ka vērā ņemams, ka prasītāja, kas ir pensionāre, nestrādā un papildus pensijai neko nesaņem, ar šo prasību cenšas aizsargāt savas aizskartās tiesības no trešo personu nelikumīgām darbībām.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikuma materiālus, izvērtējusi blakus sūdzībā norādītos argumentus un tai pievienotos pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 26.aprīļa lēmums ir atceļams daļā, ar kuru atteikts atbrīvot pers.A.no valsts nodevas samaksas, un šajā daļā izlemjams pēc būtības, bet pārējā daļā atstājams negrozīts.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu blakus sūdzībā norādīto argumentu, ka tiesas paziņojumu nosūtīšana uz lietas dalībnieka norādīto adresi atbrīvo prasītāju no pienākuma norādīt prasības pieteikumā deklarēto dzīvesvietu, šādu iemeslu dēļ:

Civilprocesa likuma 128.panta pirmās daļas 1.¹ punkts tieši un nepārprotami noteic, ka prasītājam prasības pieteikumā jānorāda deklarētā dzīvesvieta, bet tikai tādā gadījumā, ja deklarētās dzīvesvietas nav, - dzīvesvieta. Apstāklis, ka prasītājs papildus var norādīt citu adresi saziņai ar tiesu, neatbrīvo prasītāju no pienākuma norādīt prasības pieteikumā deklarēto dzīvesvietu, ja vien tāda prasītājam ir. Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu blakus sūdzībā ietvertu atsauci uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 28.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-50/2018, jo Augstākā tiesa nav lēmusi par prasības pieteikumā norādītajiem prasītāja rekvizītiem, bet gan atzinusi par pamatotu tiesas rīcību sakarā ar tiesas paziņojumu nosūtīšanu uz atbildētāja tiesai paziņotu adresi saziņai. Līdz ar to lietas apstākļi nav identiski, un Augstākās tiesas atziņas lietā Nr.SKC-50/2017 neatceļ Civilprocesa likuma 128.panta pirmās daļas 1.¹ punktā noteikto prasību prasītājam norādīt prasības pieteikumā deklarēto dzīvesvietu.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka prasītāja pieteikusi prasījumu piedzīt solidāri no pers.B. un pers.C. zaudējumus, kas kopā sastāda EUR summa un sastāv no īres maksas EUR summa, nekustamā īpašuma nodokļa EUR summa un apsaimniekošanas maksas EUR summa pers.A. labā, pārskaitot tos uz pers.A. kontu [...]. Tā kā daļa no prasītājas norādītajiem zaudējumiem ir nekustamā īpašuma nodokļa maksājumi, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesai bija pamats uzlikt prasītājai pienākumu norādīt pamatojumu nekustamā īpašuma nodokļa piedziņai. Nav strīda par to, ka arī lietas izskatīšanas procesā tiesa var norādīt lietas dalībniekiem uz pierādījumu vai pamatojuma trūkumu, taču tiesai, izlemjot jautājumu par prasības pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu, ir pamats izvērtēt, vai prasītāja ir norādījusi tiesību normas, uz kurām balstīts prasījums. Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas lēmums daļā, ar kuru uzlikts pienākums prasītājai norādīt likumu, uz kā pamatots prasījums par nekustamā īpašuma nodokļa summa EUR apmērā piedziņu, ir pamatots un atstājams negrozīts.

Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi blakus sūdzību un pārējos lietas materiālus atzīst, ka ir pamats atcelt pārsūdzēto lēmumu daļā, ar kuru noraidīts prasītājas lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, un izlemt jautājumu pēc būtības.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi aprēķinājusi, ka prasītājai par prasības pieteikuma iesniegšanu ir maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese ir pareizi konstatējusi, ka prasītāja nav pievienojusi lietai pierādījumus, ka viņai būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, un nav norādījusi uz šāda statusa esamību. Vienlaikus tiesas kolēģija atzīst, ka šāda statusa neesamība neizslēdz situāciju, ka personas mantiskais stāvoklis ir nepietiekams valsts nodevas samaksai.

Pirmās instances tiesa atbilstoši lietas materiāliem konstatējusi, ka saskaņā ar VSAA un VID pieejamo informāciju prasītāja saņem vecuma pensiju, kuras apmērs par 2017.gadu ir

summa EUR. Blakus sūdzībai prasītāja pievienojusi VSAA informāciju par piešķirtās pensijas apmēru, no kuras redzams, ka no 01.10.2016. līdz 30.09.2017. prasītājai piešķirta vecuma pensija summa EUR mēnesī, un no 01.10.2017. – summa EUR mēnesī, un piemaksa pie vecuma pensijas summa EUR. Lietas materiālos ir pierādījumi, kas apstiprina, ka prasītājas īpašumā nav transporta līdzekļi un nav uzņēmumu kapitāla daļas.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā apstāklis, ka prasītājas īpašumā ir dzīvoklis adrese, Rīgā, ņemot vērā to, ka šī prasība tiesā iesniegta, lai izliktu no minētā dzīvokļa atbildētājus un piedzītu par šo dzīvokli neiegūto nomas maksu un samaksāto nekustamā īpašuma nodokli un atbildētāju uzkrāto apsaimniekošanas maksas parādu, nedod pamatu uzskatīt, ka šis nekustamais īpašums tā īpašniecei nes kādus ienākumus un uzlabo prasītājas mantisko stāvokli. Tāpat apstāklis, ka prasītāja ir deklarējusi savu dzīvesvietu citā adresē un nedzīvo viņai piederošajā dzīvoklī, nav izvērtējams atrauti no celtās prasības un pierādījumiem lietā, no kuriem redzams, ka minēto dzīvokli prasītāja ir ieguvusi mantojuma ceļā, nav tajā līdz šim dzīvojusi, jo dzīvokli apdzīvo citas personas, kas prasītājai īres maksu nemaksā. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, vērā ņemams ir personas mantiskais stāvoklis uz lūguma pieteikšanas brīdi. Līdz ar to apstāklim, ka konkrētā prasība ir celta ar mērķi piedzīt prasītājas zaudējumus sakarā ar nekustamo īpašumu, nedod pamatu uzskatīt, ka prasītāja gūst papildus ienākumus no viņai piederošā nekustamā īpašuma.

Ievērojot iepriekš minēto, novērtējot gan prasītājas ienākumu veidu un apmēru, gan faktu, ka vienīgais reģistros reģistrētais prasītājai piederošais īpašums ir dzīvoklis, par izlikšanu no kura un saistībā ar šo dzīvokli prasītājai radīto zaudējumu piedziņu ir celta konkrētā prasība, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājas mantiskais stāvoklis nav tāds, lai viņa varētu samaksāt valsts nodevu pilnā apmērā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese nav izvērtējusi pierādījumus to kopumā, līdz ar to nepamatoti secinājusi, ka prasītājas mantiskais stāvoklis nerada šķērslī prasītājai samaksāt valsts nodevu par prasības pieteikuma iesniegšanu pilnā apmērā.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ir pamats grozīt pārsūdzētajā lēmumā norādīto prasītājai maksājamās valsts nodevas apmēru un ir lietderīgi jautājumu izlemt pēc būtības. Tā kā prasītājai ir regulāri ienākumi, nav pamata pilnīgai atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas un prasītājai valsts nodeva ir maksājama samērā ar viņas materiālajām iespējām.

Ņemot vērā iepriekš norādītos argumentus par prasītājas mantisko stāvokli, pers.A. no valsts nodevas samaksas atbrīvojama daļēji, nosakot maksājamo valsts nodevu summa *euro* apmērā, kas ir ar prasītājas mantisko stāvokli samērīga summa.

Tā kā pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā noteiktais termiņš trūkumu novēršanai ir notecējis, prasītājai nosakāms jauns termiņš līdz 2018.gada 4.jūlijam šādu trūkumu novēršanai :

- prasītājas deklarētās dzīvesvietas norādīšanai;
- likuma, uz kuru pamatots prasījums par nekustamā īpašuma nodokļa EUR summa apmērā piedziņu norādīšanai;
- valsts nodevas summa EUR apmērā samaksai un maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, 447.¹pantu, 448.panta pirmās daļas 3.punktu, 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

n o l ē m a :

Atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 26.aprīļa lēmumu daļā, ar kuru noraidīts pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Pārējā daļā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 26.aprīļa lēmumu atstāt negrozītu.

Pers.A., personas kods, lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas apmierināt daļēji, nosakot, ka valsts nodeva par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā pret pers.B. un pers.C. par izlikšanu no dzīvojamām telpām un zaudējumu piedziņu maksājama summa EUR (summa) apmērā.

Noteikt pers.A., personas kods, termiņu līdz 2018.gada 4.jūlijam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente

(paraksts)

L.Pliča

Tiesnese

(paraksts)

S.Buivide

Tiesnese

(paraksts)

M.Zelmene

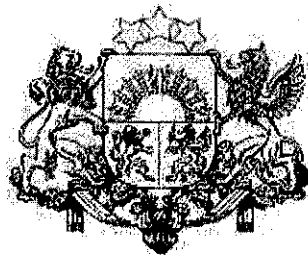
NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

L.Pliča

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. 3-11/0465/23

ECLI:LV:RVPT:2018:0426.1557.1.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 26.aprīlī

Es, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese S. Meliņa, pārbaudot [pers. A] prasības pieteikumu pret [pers. B] un [pers. C] par izlikšanu no dzīvojamām telpām un zaudējumu piedziņu,

noskaidroju:

2018.gada 19.aprīlī [pers. A] pārstāvis iesniedzis tiesā prasības pieteikumu pret [pers. B] un [pers. C] par izlikšanu no dzīvojamām telpām un zaudējumu piedziņu.

Pārbaudot prasības pieteikuma materiālus, atzīstu, ka tas atstājams bez virzības.

(1) Saskaņā ar Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 1.² punktu prasības pieteikumā norādāma atbildētāja, trešās personas vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā dzīvesvieta un deklarācijā norādītā papildu adrese, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta; juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Atbildētāja personas kodu vai reģistrācijas numuru norāda, ja tas ir zināms.

Prasītājs pārstāvis prasības pieteikumā nav norādījis pareizu prasītājas deklarēto dzīvesvietu, kas ir obligāta prasība. No Tiesu informatīvajā sistēmā iekļautā Personu datu pārļūka izriet, ka prasības pieteikumā norādītā prasītājas adrese [adrese], nav [pers. A] deklarētās dzīvesvietas adrese.

(2) Saskaņā ar Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 6. un 7.punktu, prasības pieteikumā norādāms likums, uz kura prasība pamatota un prasītāja prasījumi.

Prasītājs, cita starpā, pieteicis prasījumu piedzīt no atbildētajiem nekustamā īpašuma nodokli EUR 363.28, taču nav norādījis likumu, uz kuru minētais prasījums pamatots, ņemot vērā, ka pienākums maksāt NĪN gulstas uz nekustamā īpašuma īpašnieku.

(3) Saskaņā ar Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktā noteikto, prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

No prasības pieteikuma redzams, ka prasītāja pieteikusi sekojošus prasījumus - atzīt noslēgto īres līgumu par spēkā neesošu, atzīt, ka starp atbildētājiem un prasītāju nepastāv nekādas īres attiecības, izlikt atbildētājus kopā ar viņu ģimenes locekļiem un citām personām no īpašuma un veikt parāda piedziņu.

No prasības pieteikuma izriet, ka prasījuma par naudas piedziņu summas sastāda EUR 4439,59, ko veido īres maksa EUR 3700,00, nekustamā īpašuma nodoklis EUR 301,12 un apsaimniekošanas maksa EUR 438,47.

No Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 8.punkta izriet, ka prasības summa prasībās par nomas un īres līguma pirmstermiņa izbeigšanu — maksājumu kopsumma par atlikušo līguma darbības laiku, bet ne vairāk kā par trim gadiem.

Prasības pieteikumam pievienots 2012.gada 14.septembra dzīvokļa īres līgums, kurā īres maksa norādīta LVL 10,00 jeb EUR 14,23 un īres līguma termiņš ir beztermiņa.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 8.punktu par prasījumu atzīt īres līgumu par spēkā neesošu prasības summa sastāda EUR 512,23 (14,23 x 36 mēneši).

Kopējā prasības summa ir EUR 4951,82 (4439,59+512,23=4951,82). Līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b” apakšpunktu par prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva EUR 432,81 apmērā.

Prasītāja prasības pieteikumā ietvērusi lūgumu atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas, norādot, ka prasītāja ir pensionāre un saņem tikai vecuma pensiju, kas sastāda apmēram EUR 310, 00 kā arī prasītājas īpašumā nav nekāda nekustama īpašuma, kā arī nekādas kustamas mantas, kuru var novirzīt valsts nodevas samaksai.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa nosaka, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Minētās procesuālās tiesību normas izpratnē fiziskās personas atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas ir saistīta ar tās mantiskā stāvokļa novērtējumu.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta judikatūrā nostiprināta atziņa, ka objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās fiziskās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ. Šie apstākļi konstatējami, vienlaikus vērtējot vairākus kumulatīvus kritērijus: 1) fiziskās personas mantiskais stāvoklis kā objektīvi pastāvošs apstāklis pieteikuma pieņemšanas laikā; 2) samērīgums starp personas tiesību uz tiesu ierobežojumu un valsts nodevas noteikšanas mērķi; 3) vienlīdzīga attieksme pret personām ar vienlīdz smagu materiālo stāvokli (*skat. 2009.gada 3.novembra lēmums lietā SKA-0792/20095.punkts un 2010.gada 21.septembra lēmums lietā Nr.SKA-0910/2010 4.punkts*).

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa norāda, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus (...). Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Kā ir norādījusi Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2009.gada 1.jūlijā lietā Nr.CA-3436-09/1 pieņemtajā lēmumā,- lai varētu atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas, tiesai ir jāpārlicinās, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, kas neļauj samaksāt tiesas izdevumus, bet pastāvīgo ienākumu neesamība ir tikai viens no rādītājiem, kas raksturo personas mantisko stāvokli. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija iepriekšminētajā lēmumā norādījusi, ka pierādījums, kad tiesai būtu pamats atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas, ir dokuments, kas apliecina, ka personai piešķirts maznodrošinātas personas statuss. Attiecīgu pierādījumu prasītāja nav iesniegusi.

No prasības pieteikumam pievienotās VSAA informācijas par piešķirtās pensijas/pabalsta/atlīdzības apmēru secināms, ka no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 30.septembrim prasītāja saņēma valsts vecuma pensiju EUR 289,59, no 2017.gada 1.oktobra prasītāja saņem valsts vecuma pensiju EUR 302,30 un no 2012.gada 4.oktobra piemaksu pie vecuma pensijas EUR 23,90.

No prasības pieteikumam pievienotās Valsts ieņēmumu dienesta 2018.gada 27.marta izziņas redzams, ka prasītājas ienākumu avots ir VSAA izmaksātā vecuma pensija un par periodu no 01.01.2017.-31.12.2017. tā sastāda EUR 3800.01 bruto.

No Lursoft izdrukām redzams, ka prasītājai traktortehnika, transportlīdzekļi un kapitāla daļas nav reģistrētas.

No prasības pieteikuma izriet, ka [pers. A] pieder nekustamais īpašums [adrese]. Bez tam, kā izriet no Tiesu informatīvajā sistēmā iekļautā Personu datu pārļūka prasītāja nav deklarēta sev piederošajā nekustamajā īpašumā [adrese], kā arī prasības pieteikumā norādīta cita faktiskās dzīvesvietas adrese.

Prasības priekšmets faktiski ir atbrīvot prasītājai piederošo nekustamo īpašumu no tajā dzīvojošajiem īrniekiem, piedzenot zaudējumus nesāņemtās īres maksas apmērā.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka prasītājai ir noteikts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, kā arī pati prasītāja neko nenorāda par šāda statusa iegūšanas iespējām.

Tiesneses ieskatā, atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas ir personas tiesība, nevis pienākums, kam ir izņēmuma raksturs, līdz ar ko tiesnese neatrod par iespējamu ne daļēji, ne pilnībā atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas un lūgums ir noraidāms.

Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka prasības pieteikumu atstāj bez virzības, ja prasības pieteikumā nav visu šā likuma 128.pantā noteikto rekvizītu un 2.punkts nosaka, ka prasības pieteikumu atstāj bez virzības, ja prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Ievērojot noskaidroto, atbilstoši Civilprocesa likuma 133.pantam, prasības pieteikums ir atstājams bez virzības, dodot iesniedzējai termiņu pie iesniegšanas pieļauto trūkumu novēršanai:

- prasītājas deklarētās dzīvesvietas norādīšanai;
- likuma, uz kā pamatots prasījums par nekustamā īpašuma nodokļa EUR 363.28 apmērā piedziņu norādīšanai;
- valsts nodevas EUR 432,81 apmērā samaksai un maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai tiesā.

Nemot vērā minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 229., 230.panta

nolēmu:

Noraidīt [pers. A] lūgumu par pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Atstāt bez virzības [pers. A] prasības pieteikumu pret [pers. B] un [pers. C] par izlikšanu no dzīvojamām telpām un zaudējumu piedziņu lēmumā norādīto **trūkumu novēršanai līdz 2018.gada 21.maijam**, izskaidrojot, ka gadījumā, ja noteiktajā termiņā trūkumi nebūs novērsti, prasības pieteikums tiks uzskatīts par neiesniegtu un atdots iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 10 (desmit) dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts prasītājam, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese

S. Meliņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas Nr. 3-11/0426-18/32
Lietvedības Nr. CA – 2360 – 18/24

LĒMUMS

2018.gada 12.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Marika Bebriša
tiesnese Lauma Volberga un tiesnesis Juris Freimanis

rakstveida procesā izskatīja pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts viņas lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas un celtā prasība pret pers.B. par mantojuma neatņemamās daļas izdošanu naudā atstāta bez virzības.

Noklausījusies tiesneses M.Bebrišas ziņojumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

[1.] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts pers.A. prasības pieteikums pret pers.B. par mantojuma neatņemamās daļas izdošanu naudā, kurā pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, prasītāja lūgusi tiesu atbrīvot viņu no tiesas izdevumu samaksas sava mantiskā stāvokļa dēļ.

[2.] **Ar** Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa **lēmumu** nolemts noraidīt prasītājas lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas un celto prasību pret pers.B. par mantojuma neatņemamās daļas izdošanu naudā atstāt bez virzības.

Lēmums pamatots ar šādiem motīviem.

[2.1.] Citējot Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2. punktā, 129.panta otrās daļas 1.punktā, kā arī 34.panta pirmajā daļā noteikto, tiesnesis no prasības pieteikuma satura nodibināja, ka prasītāja iesniegusi prasību ar prasības summu summa EUR, par kuru saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "C" apakšpunktu maksājamā valsts nodeva summa EUR.

[2.2.] Atreferējot Civilprocesa likuma 40.panta pirmo daļu, kā arī ņemot vērā Tiesu administrācijas izstrādāto metodiku Apgabaltiesām un rajona (pilsētas) tiesām, tiesnesis noteica, ka iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, ja procesa dalībnieki – viens prasītājs un viens atbildētājs, pieteikumam pievienojams

dokuments, kas apstiprina ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu saistīto izdevumu summa *euro* iemaksu tiesas kontā.

[2.3.] Lemjot par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, tiesnesis, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas noteikumiem, atzina, ka vienīgais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tāds mantiskais stāvoklis, kuram pastāvot, valsts nodevas samaksas veikšana ir būtiski apgrūtināta vai pat neiespējama. Savukārt par personas mantisko stāvokli liecina ne tikai ziņas par personas nodarbinātību un ienākumiem no algota darba, bet gan jebkuri apstākļi, kas ļauj izdarīt secinājumu par personas materiālās labklājības līmeni, kā ziņas par personai piederošiem īpašumiem, naudas līdzekļu uzkrājumiem, ienākumiem, kas nav saistīti ar darba tiesiskajām attiecībām.

[2.4.] Tiesnesis konstatējis, ka prasītāja nav motivējusi lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, jo nav norādījusi apstākļus, kas ļautu izdarīt secinājumus par līdzekļu neesamību, un no tā izrietošu pastāvošu apgrūtinājumu valsts nodevas maksājumu veikšanā. Prasības pieteikumam nav pievienoti pierādījumi, ka prasītāja būtu atzīta par maznodrošinātu vai trūcīgu personu, un prasītāja uz šādiem apstākļiem nav arī norādījusi. Prasītāja nav sniegusi tādas ziņas un pierādījumus par savu mantisko stāvokli, kas ļautu izdarīt secinājumu, ka tiesas izdevumu samaksa prasītājai ir pilnībā neiespējama.

[2.5.] Tiesnesis konstatējis, ka prasītāja savam pieteikumam ir pievienojusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu par apdrošinātās personas iemaksām par laika periodu no 2015.gada janvāra līdz 2018.gada februārim, no kuras redzams, ka pieprasītajā periodā valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu par atrašanos uzskaitē, no kuras redzams, ka prasītāja nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojuma saņēmēja.

Tiesnesis atzinis, ka informācija par prasītājas sociālās apdrošināšanas iemaksu neesamību nesniedz pilnīgu un objektīvu prasītājas materiālā stāvokļa novērtējumu un neļauj izdarīt secinājumu, ka tiesas izdevumu samaksa viņai būtu apgrūtināta.

Minētās izziņas apliecina tikai to, kādā apmērā un vai vispār par prasītāju tiek veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, bet nepierāda prasītājas faktiskos ienākumus. Šādi atzinumi doti arī judikatūrā (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 9.februāra lēmums lietā Nr.PAC-0971/2012; 2013.gada 23.jūlija lēmums lietā Nr. PAC-1771/13*).

[2.6.] Tiesnesis atzinis, ka pamats atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteikto tiesas izdevumu lieluma dēļ. Lai tiesa vai tiesnesis šos apstākļus varētu konstatēt, personai, kas izteikusi lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir ne tikai jānorāda uz apstākļiem, kas varētu būt par pamatu tās atbrīvošanai

no tiesas izdevumu samaksas, bet norādītie apstākļi jāpamato ar ticamiem pierādījumiem.

Arī judikatūrā atzīts, ka, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar viņa mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūgumam pieteicējs (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmumu lietā Nr.PAC- 1820*).

Bez tam, kā norādīts Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 15.marta lēmumā lietā Nr.SKC-1050/2016, nenorādot argumentus un neiesniedzot pierādījumus par savu mantisko stāvokli, persona pati ir radījusi šķēršļus mantiskā stāvokļa izvērtēšanai.

[2.7.] Citējot Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļas noteikumus, tiesnesis atzinis, ka likuma normā minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Judikatūrā atzīts, ka pierādījumu un ziņu neesamība vai nepietiekamība var būt par pamatu lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas daļēji vai pilnīgi noraidīt. Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas noteikumi neparedz iespēju atstāt bez virzības lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un tas visos gadījumos ir izlemjams pēc būtības, ņemot vērā lietā esošos pierādījumus un ziņas (*skat. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013. gada 13. augusta lēmumu civillietā Nr. PAC-1900/2013; C04435511 un 2013. gada 27. jūnija lēmumu civillietā Nr. PAC-1747/2013; C05047912*).

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 29. maija lēmumu lietā Nr. SKC-2349-15; C30780112*).

[2.8.] Iepriekš minēto motīvu dēļ tiesnesis atzinis, ka prasītājas lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas ir noraidāms, bet prasības pieteikums atstājams bez virzības, nosakot prasītājai termiņu trūkumu novēršanai – valsts nodevas summa EUR un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa EUR apmaksai, un maksājumus apliecināšu dokumentu iesniegšanai tiesā.

Papildus tiesnesis izskaidrojis prasītājai tiesiskās sekas, kas izriet no Civilprocesa likuma 133.panta trešās un ceturtās daļas noteikumiem.

[3.] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmumu **prasītāja** (turpmāk arī sūdzības iesniedzēja) **iesniegusi blakus sūdzību**, kurā lūgusi atcelt minēto lēmumu un izlemt jautājumu pēc būtības, atbrīvojot prasītāju no tiesāšanās izdevumu samaksas pilnībā, norādot šādus blakus sūdzības argumentus.

[3.1.] Atsaucoties uz Satversmes 91. un 92.pantu, sūdzības iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētais nolēmums nav taisnīgs, jo liedz viņai iespēju izmantot Satversmē un Civilprocesa likumā noteiktās tiesības vērsties tiesā ar prasību.

[3.2.] Sūdzības iesniedzēja iebilst apstrīdētajā nolēmumā nodibinātajiem faktiem, uzskatot, ka tie balstīti vienīgi uz pieņēmuma pamata, ka, ja viņai nāv

piešķirts maznodrošinātās vai trūcīgās personas statuss, tad viņai nav tiesību uz atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas un tiesas rīcībā esoša izziņa par to, ka kopš 2015.gada sūdzības iesniedzēja neguva nekādus ienākumus nevar kalpot par pietiekošu pamatu mantiskā stāvokļa izvērtēšanai un pieteiktā lūguma apmierināšanai.

[3.3.] Saistībā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas noteikumiem sūdzības iesniedzēja norāda, ka minētā procesuālā norma nenoteic, ka tajā noteiktās tiesības realizējamas tikai un vienīgi attiecībā uz personām, kurām ir piešķirts maznodrošinātās personas statuss.

Sūdzības iesniedzējas ieskatā maznodrošinātās/ trūcīgās personas statusa piešķiršanas kārtība ir ļoti birokrātiska, kā rezultātā personas, kuras patiešām ir trūcīgas, bieži šo statusu nav tiesīgas saņemt. Proti, sūdzības iesniedzējas gadījumā, uz viņas vārda, kādreiz bija reģistrēta komercsabiedrība SIA A, kura nedarbojas kopš 2012.gada un kurai ir ievērojami nodokļu parādi. Finanšu trūkumu dēļ sūdzības iesniedzējai nav iespējams uzsākt uzņēmuma maksātnespējas procesu, kā rezultātā sūdzības iesniedzēja joprojām ir uzņēmuma dalībniece. Minēto apstākļu dēļ sūdzības iesniedzējai nav iespējams saņemt maznodrošinātās personas statusu.

Līdz ar minēto, ceļot prasību tiesā, sūdzības iesniedzēja iesniegusi tikai tos pierādījumus, kas bija viņai pieejami un tie viņasprāt liecina, ka kopš 2015.gada nav gūti nekādi ienākumi.

Papildus sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka minimālajā apjomā viņu uztur meita, kura dzīvo un strādā ārvalstīs.

Motīvu daļa

Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi blakus sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneša lēmums ir atstājams negrozīts, bet blakus sūdzība noraidāma, šādu iemeslu dēļ.

[4.] Civilprocesa likuma 447.¹panta otrā daļa nosaka, ka gadījumā, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā šā likuma 230.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktos lēmuma motīvus var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsēta tiesas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, līdz ar ko pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem, papildus norādot šādus argumentus:

[4.1.] Saistībā ar atbrīvošanu no valsts nodevas Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

No minētās tiesību normas izriet, ka fiziskai personai, kura vēlas panākt atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, jāiesniedz tiesai pierādījumi, kuri raksturo viņa mantisko stāvokli, savukārt minēto pierādījumu vērtējums ir tikai tiesneša kompetencē.

Arī tiesu judikatūrā (sk. *Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 3.decembra lēmumā Nr.SKC-2672/2015*) atzīts, ka (..) fiziskai personai, lūdzot pilnībā

vai daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas, jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli.

Par fiziskas personas mantisko stāvokli liecina ne tikai tās regulāro ienākumu un izdevumu esamība vai neesamība, bet arī to apmērs, kustama un nekustama manta, likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, naudas uzkrājumi, kā arī citi apstākļi. (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2016.gada 14.janvāra lēmums lietā Nr. PAC – 0503-16*).

[4.2.] Saistībā ar blakus sūdzībā minētajiem argumentiem, kuri sūdzības iesniedzēja ieskatā kalpo par pamatu atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesas tiesnesis vispusīgi un atbilstoši lietas faktiskajiem apstākļiem izvērtējis lietā iesniegtos pierādījumus, kas raksturo prasītāja mantisko stāvokli, argumentējot savu pamatoto viedokli par pers.A. neatbrīvošanu no valsts nodevas.

[4.3.] Vērtējot iemeslus prasītājas atbrīvošanai no tiesāšanās izdevumu samaksas Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā tiesu judikatūrā (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 5.jūnija lēmumā lietā, PAC- 1301*) noteikto, ka pie apstākļiem, kad tiesai ir uzlikts pienākums iekasēt valsts labā valsts nodevas par procesuālo dokumentu iesniegšanu un lemt jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, tiesnesis arī bez lietas dalībnieka attiecīga pieteikuma ir tiesīgs ieskatīties publiskajos reģistros, kas pieejami Tiesu informatīvajā sistēmā, lai novērtētu personu mantisko stāvokli.

[4.3.1.] Ielūkojoties Tiesu informatīvās sistēmas (TIS) Uzņēmumu reģistrā saistībā ar SIA A, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka kapitālsabiedrība atrodas likvidācijas procesā.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija neguva pārliecību blakus sūdzībā izteiktajiem iebildumiem saistībā ar sūdzības iesniedzējas rīcību attiecībā uz maksātnespējas procesa uzsākšanu. Bez tam, sūdzības iesniedzēja nav iesniegusi attiecīgus pierādījumus, kas liecinātu, ka viņa ir vērsusies attiecīgā iestādē maznodrošinātās/trūcīgās personas statusa iegūšanai un viņai ir atteikts tā iemesla dēļ, ka ir likvidējamās kapitālsabiedrības dalībniece.

[4.3.2.] Tāpat sūdzības iesniedzēja nav iesniegusi attiecīgus pierādījumus, kas liecinātu, ka minimālajā apmērā viņu uztur meita.

[4.3.3.] Saistībā ar blakus sūdzībā izteiktajiem iebildumiem, ka sūdzības iesniedzēja iesniegusi pierādījumus, kas liecina, ka nekādu ienākumu kopš 2015.gada negūst, Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā tiesu praksē nostiprinātu viedokli, ka personas, kurām nav patstāvīgu ienākumu, tiesa parasti neatbrīvo no maksājamās valsts nodevas, pamatojoties uz apsvērumu, ka persona nav pierādījusi atbilstību maznodrošinātas personas statusam, un tāpēc maksājamā valsts nodeva netiek vērtēta kā šķērslis personas piekļuvei tiesai (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 27.novembra lēmums lietā Nr. PAC – 1314/2014*).

[4.4.] Vienlaikus Civillietu tiesas kolēģija izskaidro sūdzības iesniedzējai, ka civilprocesā darbojas dispozitivitātes princips, proti, puses pašas izvēlas, vai celt prasību tiesā, vai pārsūdzēt nolēmumu.

Šādos apstākļos, ceļot prasību, prasītājam ir pienākums rēķināties ar likumā noteiktu pienākumu veikt maksājumu par prasību tiesā un līdz ar to samērīgi plānot savu budžetu, pie tam pamatotas prasības gadījumā prasītājam pastāv iespējas atgūt samaksātos izdevumus no zaudējušās puses.

[4.5.] Saistībā ar blakus sūdzībā tiesai pieteikto lūgumu izlemt jautājumu par prasītājas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka minētā jautājuma izvērtēšana atbilstoši Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktam ir apelācijas instances kompetencē. Taču konkrētajā gadījumā konstatējams, ka iesniegtajai blakus sūdzībai nav pievienoti pierādījumi, kas apliecinātu prasītāja nespēju samaksāt valsts nodevu pirmās instances tiesas tiesneses norādītāja apmēra, kas rada pamatu noraidīt blakus sūdzību, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas tiesneša lēmumu.

Tā kā uz lēmuma pieņemšanas dienu ir beidzies pirmās instances tiesas tiesneša lēmumā noteiktais termiņš trūkumu novēršanai, tad pers.A. nosakāms jauns termiņš trūkumu (valsts nodevas summa EUR un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa EUR apmērā samaksai un maksājuma dokumenta iesniegšanai pirmās instances tiesā) novēršanai - līdz 2018.gada 13.jūlijam.

Vadoties no Civilprocesa likuma 447.panta otrās daļas, 448.panta pirmās daļas 1.punkta, 449.panta pirmās daļas, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma:

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmumu atstāt negrozītu, bet blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt jaunu termiņu līdz 2018.gada 13.jūlijam trūkumu novēršanai - valsts nodevas summa EUR (summa) un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa EUR (summa) apmērā samaksai un maksājuma dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente
Tiesneši

/paraksts/
/paraksts/
/paraksts/

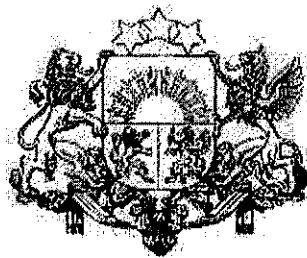
M.Bebriša
L.Volberga
J.Freimanis

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas
Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

M.Bebriša

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. 3-11/0426/32

ECLI:LV:RVPT:2018:0420.1442.1.L

LĒMUMS

Rīgā 2018. gada 20.aprīlī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnesis A.Vasiļevskis, pārbaudījis [pers. A] prasības pieteikuma pret [pers. B] par mantojuma neatņemamās daļas izdošanu naudā materiālus,

konstatēja:

2018.gada 13. aprīlī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts [pers. A] prasības pieteikums pret [pers. B] par mantojuma neatņemamās daļas izdošanu naudā. Vienlaicīgi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, prasītāja lūdz tiesu atbrīvot viņu no tiesas izdevumu samaksas, tā kā viņas mantiskais stāvoklis liedz iespēju iemaksāt valsts nodevu aprēķinātajā apmērā, jo prasītājai ilgstoši nav ienākumu.

Izskatījis prasības pieteikumu un tam pievienotos materiālus tiesnesis uzskata, ka lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas noraidāms, bet prasības pieteikums atstājams bez virzības, nosakot prasītājai termiņu trūkumu novēršanai.

Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2. punktā noteikts, ka tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Savukārt Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktā noteikts, ka prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmajā daļā noteikts, ka par katru prasības pieteikumu – sākotnējo prasību vai pretprasību, trešās personas pieteikumu ar patstāvīgu prasījumu par strīda priekšmetu, kas iesniegts jau iesāktā procesā, pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā, kā arī citiem šajā pantā paredzētajiem pieteikumiem, kurus iesniedz tiesā, - maksājama valsts nodeva.

No prasības pieteikuma satura redzams, ka prasītāja iesniedza prasību ar prasības summu EUR 9365,56, no kuras maksājamā valsts nodeva saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "C" apakšpunktu ir EUR 592,05.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 40.panta pirmo daļu izdevumu summas, kas nepieciešamas izdevumu samaksai par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu, iemaksā līdz lietas izskatīšanai tā puse, kura izteikusi attiecīgu lūgumu.

Saskaņā ar Tiesu administrācijas izstrādāto metodiku Apgabaltiesām un rajona (pilsētas) tiesām – iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, ja procesa dalībnieki – viens prasītājs un viens atbildētājs, pieteikumam pievienojams dokuments, kas apstiprina ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu saistīto izdevumu 3,20 euro iemaksu tiesas kontā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriedto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta ceturtais daļas noteikumiem vienīgais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tāds mantiskais stāvoklis, kuram pastāvot, valsts nodevas samaksas veikšana ir būtiski apgrūtināta vai pat neiespējama. Savukārt par personas mantisko stāvokli liecina ne tikai ziņas par personas nodarbinātību un ienākumiem no algota darba, bet gan jebkuri apstākļi, kas ļauj izdarīt secinājumu par personas materiālās labklājības līmeni, kā ziņas par personai piederošiem īpašumiem, naudas līdzekļu uzkrājumiem, ienākumiem, kas nav saistīti ar darba tiesiskajām attiecībām.

Tiesnesis atzīst, ka prasītāja nav motivējusi lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, norādot apstākļus, kas ļautu izdarīt secinājumus par līdzekļu neesamību, un no tā izrietošu pastāvošu apgrūtinājumu valsts nodevas maksājumu veikšanā. Prasības pieteikumam nav pievienoti pierādījumi, ka prasītāja būtu atzīta par maznodrošinātu vai trūcīgu personu, un prasītāja uz šādiem apstākļiem nav arī norādījusi. Prasītāja nav sniegusi tādas ziņas un pierādījumus par savu mantisko stāvokli, kas ļautu izdarīt secinājumu, ka tiesas izdevumu samaksa prasītājai ir pilnībā neiespējama.

Prasītāja prasības pieteikumam ir pievienojusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu par apdrošinātās personas iemaksām par laika periodu no 2015.gada janvāra līdz 2018.gada februārim, no kuras redzams, ka pieprasītajā periodā valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu par atrašanos uzskaitē, no kuras redzams, ka prasītāja nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojuma saņēmēja. Tiesnesis uzskata, ka informācija par prasītājas sociālās apdrošināšanas iemaksu neesamību nesniedz pilnīgu un objektīvu prasītājas materiālā stāvokļa novērtējumu un neļauj izdarīt secinājumu, ka tiesas izdevumu samaksa viņai būtu apgrūtināta.

Minētās izziņas apliecina tikai to, kādā apmērā un vai vispār par prasītāju tiek veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, bet nepierāda prasītājas faktiskos ienākumus. Šādi atzinumi doti arī judikatūrā (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 9.februāra lēmums lietā Nr.PAC-0971/2012; 2013.gada 23.jūlija lēmums lietā Nr. PAC-1771/13*).

Pamats atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteikto tiesas izdevumu lieluma dēļ. Lai tiesa vai tiesnesis šos apstākļus varētu konstatēt, personai, kas izteikusi lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir ne tikai jānorāda uz apstākļiem, kas varētu būt par pamatu tās atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas, bet norādītie apstākļi jāpamato ar ticamiem pierādījumiem.

Arī judikatūrā atzīts, ka, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar viņa mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūgumam pieteicējs (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmumu lietā Nr.PAC-1820*). Bez tam, kā norādīts Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 15.marta lēmumā lietā Nr.SKC-1050/2016, nenorādot argumentus un neiesniedzot pierādījumus par savu mantisko stāvokli, persona pati ir radījusi šķēršļus mantiskā stāvokļa izvērtēšanai.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus (...). Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Judikatūrā atzīts, ka pierādījumu un ziņu neesamība vai nepietiekamība var būt par pamatu lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas daļēji vai pilnīgi noraidīt.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtais daļas noteikumi neparedz iespēju atstāt bez virzības lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un tas visos gadījumos ir izlemjams pēc būtības, ņemot vērā lietā esošos pierādījumus un ziņas (*skat. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013. gada 13. augusta lēmumu civillietā Nr. PAC-1900/2013; C04435511 un 2013. gada 27. jūnija lēmumu civillietā Nr. PAC-1747/2013; C05047912*).

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 29. maija lēmumu lietā Nr. SKC-2349-15; C30780112*).

Ievērojot to, ka, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar personas mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un (..) pievienojis lūguma pieteicējs, savukārt prasības pieteikumam nav pievienoti pietiekami pierādījumi, kas dotu iespēju tiesai vispusīgi un objektīvi izvērtēt prasītājas mantisko stāvokli un izdarīt secinājumu, ka tiesas izdevumu samaksa prasītājai nav iespējama, tiesnesis atzīst, ka prasītāja nav atbrīvojama no tiesas izdevumu samaksas.

Šādos apstākļos prasības pieteikums atstājams bez virzības, nosakot prasītājai termiņu trūkumu novēršanai – valsts nodevas EUR 592,05 un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu EUR 3,20 apmaksai, un maksājumus apliecinošu dokumentu iesniegšanai tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133. panta trešo daļu un ceturto daļu gadījumā, ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus novērš, prasības pieteikums uzskatāms par iesniegtu dienā, kad tas pirmoreiz iesniegts tiesai; ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus nenovērš, prasības pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod prasītājam.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.pantu, 43.panta ceturto daļu, 128.pantu, 129.pantu, 131.pantu, 133.pantu, 229.pantu, 230.pantu, tiesnesis

nolēma:

[pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas noraidīt.

Atstāt bez virzības [pers. A] prasības pieteikumu pret [pers. B] par mantojuma neatņemamās daļas izdošanu naudā, nosakot [pers. A] termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai līdz 2018.gada 18.maijam.

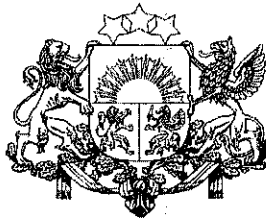
Gadījumā, ja [pers. A] noteiktajā termiņā trūkumus nenovērš, prasības pieteikumu uzskatīt par neiesniegtu un atdot to prasītājam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6.

Tiesnesis

A.Vasiļevskis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

NORAKSTS

Lieta Nr.C30426117

Lietvedības Nr. CA-1065-18/29

ECLI: LV:RAT:2018:0206.C30426117.6.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 6.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese Ilze Celmiņa,

tiesneši Agnese Veita, Normunds Riņķis

izskatīja rakstveida procesā pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 13.decembra lēmumu, ar kuru atstāta bez virzības pers.A. apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Noklausījusies tiesneses I.Celmiņas ziņojumu, Civillietu tiesas kolēģija konstatēja:

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu tika apmierināta maksātnespējīgās SIA ražošanas komercfirmas A prasība pret pers.A. un SIA B par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu un parāda piedziņu.

Tiesa nosprieda atzīt par spēkā neesošu 2015.gada 30.decembrī starp SIA ražošanas komercfirmas A un pers.A. noslēgto līgumu par parāda saistību prasījuma tiesību nodošanu (cesijas līgums), apmierināt maksātnespējīgās SIA ražošanas komercfirmas A prasību pret SIA B par parāda piedziņu un piedzīt no SIA B maksātnespējīgās SIA ražošanas komercfirmas A summa EUR apmērā.

Ar spriedumu atzītas maksātnespējīgās SIA ražošanas komercfirmas A tiesības saņemt no SIA B likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no pamatparāda summa EUR apmērā par laiku līdz sprieduma izpildei.

No pers.A. valsts labā piedzīta valsts nodeva summa EUR un no SIA B valsts labā piedzīta valsts nodeva summa EUR.

Tāpat tiesa nospriedusi piedzīt solidāri no pers.A. un SIA B valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus summa EUR apmērā.

Sprieduma daļā par piedziņu labprātīgas izpildes termiņš noteikts 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu pers.A. iesniedzis apelācijas sūdzību, pārsūdzot minēto spriedumu pilnībā. Apelācijas sūdzībā ietverts lūgums atbrīvot pers.A. no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, pamatojoties uz apstākli, ka atbildētājam ilgstoši nav patstāvīgu ienākumu, kā arī nav no apgrūtinājumiem brīvas mantas (*lietas 2.sējuma 21.-23.lapa*).

[3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 13.decembra lēmumu noraidīts atbildētāja pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu (*lietas 2.sējuma 26.-28.lapa*).

Tiesnese nolēmusi atstāt bez virzības atbildētāja pers.A. apelācijas sūdzību, uzliekot par pienākumu līdz 2018.gada 12.janvārim novērst trūkumus – iesniegt dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas samaksu summa EUR apmērā.

[3.1] Tiesnese atsaukusies Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnībā vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos un norādījusi, ka, lai personu atbrīvotu no valsts nodevas pilnā apmērā vai kādā tās daļā, tiesā ir jābūt iesniegtiem pierādījumiem par personas trūcīgumu. Trūcīguma kritēriji ir noteikti Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumos Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2.pantā, kas nosaka, ka ģimene (persona) atzīstama par trūcīgu, ja tās vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz summa EUR apmēru un ja: tai nepieder naudas līdzekļu uzkrājumi, vērtspapīri vai īpašums, izņemot šo noteikumu 19.punktā minēto; tā nav noslēgusi uztura līgumu; tā nesaņem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas sniegtos pakalpojumus vai tā neatrodas ieslodzījumā.

Tiesnese norādījusi, ka formālais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas (vai valsts nodevas apmēra samazināšanai) ir attiecīgs personas lūgums, savukārt objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās fiziskās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ (sk.Senāta 2013.gada 16.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-488/2013 3.punktu).

Līdz ar to personai jāiesniedz pierādījumi, kas apstiprinātu faktu, ka tās mantiskais stāvoklis ir tāds, kas personai objektīvi liedz samaksāt valsts nodevu Civilprocesa likumā noteiktajā apmērā.

[3.2] No apelācijas sūdzībā iekļautā lūguma un apelācijas sūdzībai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas tiesnese noskaidrojusi, ka laika periodā no 2017.gada janvāra pers.A. apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas, Valsts ieņēmuma dienesta sniegto informāciju, ka pers.A. 2016.gadā bijuši ienākumi summa EUR apmērā, bet par 2017.gadu nav

informācijas, kā arī to, ka pers.A. apelācijas sūdzībai nav pievienojis nevienu citu pierādījumu par savu mantisko stāvokli uz apelācijas sūdzības iesniegšanas dienu. Proti, pers.A. nav pievienojis pierādījumus, par to, ka viņam pieder vai nepieder kapitāldaļas uzņēmumos, pierādījumus par to vai viņam pieder vai nepieder nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi, pierādījumus, kas apliecinātu, ka pers.A. ir piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statuss uz apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdi, pierādījumus par to, ka pers.A. nav naudas līdzekļu uzkrājumi bankās.

Nemot vērā minēto, tiesnese atzinusi, ka, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, nav pamata atbrīvot pers.A. no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, jo tikai no apelācijas sūdzībā norādītā un apelācijas sūdzībai pievienotām Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta izziņām neizriet, ka pers.A. mantiskais stāvoklis būtu tik slikts, ka viņš nevarētu samaksāt valsts nodevu, iesniedzot tiesā apelācijas sūdzību un tikai no minētajām izziņām un lūgumā norādītā nevar objektīvi novērtēt pers.A. mantisko stāvokli.

Vienlaikus tiesnese norādījusi, ka, lemjot jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, tiesnese ņēmusi vērā, ka pers.A., norādot uz savu materiālo stāvokli, nav vērsies pēc palīdzības sociālajā dienestā, līdz ar ko viņam nav nepieciešama mantiskā stāvokļa izvērtēšana, ko veic kompetenta iestāde.

[3.3] Tā kā pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas ir noraidīts, tiesnese saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu nolēmusi atstāt apelācijas sūdzību bez virzības un noteikusi, ka pers.A. apelācijas sūdzībai pievienojams maksājuma dokuments, kas apliecina valsts nodevas samaksu summa EUR līdz 2018.gada 12.janvārim.

[4] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 13.decembra lēmumu pers.A. iesniedzis **blakus sūdzību**, lūdzot to atcelt (*lietas 2.sējuma 30.-31.lapa*).

Blakus sūdzībā norādīts uz šādiem iebildumiem.

[5] Blakus sūdzības iesniedzējs iebildis, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums ir pretējs Satversmes 92.pantā un likumā "Par tiesu varu" 3. un 4.pantā paredzētajām personas tiesībām uz taisnīgu tiesu. Proti, iesniedzēja ieskatā, viņa tiesības uz taisnīgu tiesu nepamatoti tiek ierobežotas viņa mantiskā stāvokļa dēļ.

[5.1] Blakus sūdzības iesniedzējs nepiekrīt pārsūdzētajā lēmumā tiesneses Civilprocesa likuma 34.panta ceturtais daļas interpretācijai.

Tiesnese lēmumā nav vērtējusi iesniedzēja mantisko stāvokli, bet nepamatoti atsaukusies uz Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumiem Nr.299 "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu", tādējādi tikai vērtējusi, vai iesniedzējam ir vai nav piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, lai gan neviens normatīvais akts

un judikatūra neparedz tikai trūcīgo vai maznodrošināto personu atbrīvošanu no valsts nodevas vai tās apmēra samazināšanu.

[5.2] Blakus sūdzības iesniedzēja ieskatā, tiesnese lēmumā nepamatoti norādījusi, ka personai jāiesniedz pierādījumi, kas apstiprina faktu, ka tās mantiskais stāvoklis liedz samaksāt valsts nodevu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, jo, iesniedzot Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta izziņas par pēdējiem diviem gadiem, pers.A. ir jau izpildījis lēmumā minēto pienākumu par pierādījumu iesniegšanu.

[5.3] Atzīstot, ka pers.A. ir jāsamaksā valsts nodeva par apelācijas sūdzību pilnā apmērā, tiesnese nav norādījusi kādi konkrēti dokumenti ir jāiesniedz un nav devusi iespēju iesniegt citus papildus pierādījumus, kas liecinātu par iesniedzēja mantisko stāvokli.

Turklāt tiesnese lēmumā nav norādījusi atsauces uz normatīvajiem aktiem vai judikatūru, kas pamatotu tiesneses atzīto, ka par personas mantisko stāvokli var liecināt ne tikai dokumenti par personas gūtajiem ienākumiem, bet arī ziņas par personai piederošajiem nekustamajiem īpašumiem, transportlīdzekļiem, akcijām utml. Blakus sūdzības iesniedzēja ieskatā, minētās ziņas ir publiski pieejamas un tiesu sistēmas darbiniekiem brīvi pieejamas bez maksas.

[5.4] Blakus sūdzības iesniedzējs iebildis pret lēmumā norādīto attiecībā uz pers.A. nevēršanos pēc palīdzības sociālajā dienestā, turklāt tiesnese nav norādījusi, no kādiem avotiem tai ir pieejama informācija par minēto apstākli.

Tādējādi, blakus sūdzības iesniedzēja ieskatā, pieņemot lēmumu, tiesnese pārkāpusi arī likuma "Par tiesu varu" 89.panta pirmo daļu.

[6] Civilprocesa likuma 447.panta pirmā daļa paredz, ka blakus sūdzību izskata rakstveida procesā. Par blakus sūdzības izskatīšanas dienu tiesa paziņo lietas dalībniekiem.

Apelācijas tiesvedība par iesniegto blakus sūdzību ierosināta 2018.gada 8.janvārī, un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, noteikta lietas izskatīšana rakstveida procesā. Par blakus sūdzības izskatīšanu rakstveida procesā ir paziņots lietas dalībniekiem.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējusi blakus sūdzībā norādītos argumentus un lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzība ir iesniegta nepamatoti, bet pirmās instances tiesas tiesneses lēmums ir grozāms.

[8] Civilprocesa likuma 447.¹ panta otrajā daļā noteikts, ka, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā šā likuma 230.pantā noteikto motīvu daļu var neiekļaut.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 13.decembra lēmumā, ar kuru pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas noraidīts un apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, tiesnese ir pareizi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, taisot tiem atbilstošu lēmumu.

Nemot vērā minēto, Civillietu tiesu kolēģija pievienojas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 13.decembra lēmuma motivācijai un atzīst šajā lēmumā ietvertu pamatojumu par pareizu un pietiekamu, to neatkārtojot, izņemot motīvu daļā norādīto valsts nodevas summas apmēru.

[9] Blakus sūdzībā izteikts iebildums, ka tiesa nav vērtējusi iesniedzēja mantisko stāvokli, līdz ar to lūguma noraidīšanas pamatojums bija tas apstāklis, ka iesniedzējam nav piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss. Minēto neparedzot neviens normatīvais akts un judikatūra.

Civillietu tiesas kolēģija pārliecinājās, ka apelācijas sūdzībā ietvertajam lūgumam atbrīvot no valsts nodevas samaksas ir pievienota 2017.gada 30.novembra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa Par apdrošinātās personas iemaksām, no kuras izriet, ka periodā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada novembrim pers.A. valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas un apdrošināšanas periodi nav reģistrēti (*lietas 2.sējuma 25.lapa*).

Tāpat apelācijas sūdzībai ir pievienota Valsts ieņēmuma dienesta izziņa, kurā norādīts, ka pers.A. gūtie bruto ienākumi par periodu no 2016.gada 1.janvāra ir summa EUR, bet par periodu no 2017.gada 1.janvāra Valsts ieņēmuma dienesta rīcībā nav informācijas (*lietas 2.sējuma 24.lapa*).

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka no pārsūdzētā lēmuma izriet, ka, pretēji blakus sūdzībā norādītajam, tiesnese ir vērtējusi iesniedzēja mantisko stāvokli pamatojoties uz minētajiem pierādījumiem, savukārt citus pierādījumus par savu mantisko stāvokli pers.A. apelācijas sūdzībai nav pievienojis, kā uz to pamatoti arī norādīts pārsūdzētajā lēmumā.

Formāli pareizs ir blakus sūdzības iesniedzēja arguments, ka normatīvie akti neparedz, ka tikai maznodrošinātās vai trūcīgās personas būtu atbrīvojamas no valsts nodevas samaksas, tomēr tiesneses atsaukšanās uz trūcīgās vai maznodrošinātās personas statusu un iespēju personai vērsties sociālajā dienestā pēc materiālās palīdzības, vērtējami kā tiesneses papildus argumenti, lai norādītu uz kritērijiem, kas tiek ņemti vērā, lemjot par atbrīvošanu no valsts nodevas.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka atbrīvošana no valsts nodevas samaksas ir ar likumu noteikta izņēmuma situācija, nevis lietas dalībnieka tiesība tikt atbrīvotam no maksājumiem valsts ienākumos. Minētā norma neparedz citu atbrīvošanas pamatojumu, kā vien mantiskā stāvokļa dēļ.

Likumdevējs ir noteicis pienākumu lūguma izteicējam pierādīt, ka uz viņu ir attiecināmi Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā norādītie apstākļi, tas ir, ka mantiskā stāvokļa dēļ

persona nespēj izmantot Satversmē paredzēto pieeju tiesai. Šī fakta pierādīšanas līdzekļi ir atstāti lūguma izteicēja ziņā. Civilprocesā nostiprinātais dispozitivitātes princips ļauj lietas dalībniekam pašam izvēlēties savu procesuālo tiesību aizsardzības īstenošanas līdzekļus, kā arī izvēlēties vai tos izmantot (sk. *Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 27.jūnija rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKC - 1691/2016*). Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu. Līdz ar to personai vienmēr ir jāpierāda fakti, kuri ir iesniegto pieteikumu vai lūgumu pamatā (sk. *Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 23.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-1849*).

Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā ir atzīts, ka (..) nacionālās tiesas atbrīvo no valsts nodevas samaksas tās personas, kuras ir spējīgas pierādīt savu slikto finansiālo stāvokli (sk. *2010.gada 26.oktobra spriedumu lietā „Marina pret Latviju” 52., 57.punktu*).

[11] Civillietu tiesas kolēģija, pretēji blakus sūdzības iesniedzēja viedoklim, norāda, ka fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ne tikai personas valsts uzskaitē esošie ienākumi (pasīvie un aktīvie), par kuriem tiek maksāti nodokļi, pabalsti, pensijas, bet arī personas izdevumu apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas, lūguma izteicēja atrašanās citu personu apgādībā, valsts vai pašvaldības sniegtā palīdzība sakarā ar trūcīgas personas vai maznodrošinātas personas statusu utml., tādējādi tas ir daudz plašāks jēdziens, nekā to interpretējis blakus sūdzības iesniedzējs.

Turklāt minētais, pretēji blakus sūdzības iesniedzēja iebildumam, ir stabili atzīts judikatūrā un tiesu praksē (sk. *Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 14.jūnija lēmumu lietā Nr. CA-2657-17/25, 2016.gada 10.novembra lēmumu lietā Nr. CA-3402-16/28, 2017.gada 13.decembra lēmumu lietā Nr. CA-4096-17/6, sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmums lietā Nr.SKC-964 u.c.*)

Tādējādi apelācijas sūdzībai pievienotā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa un Valsts ieņēmumu dienesta izziņa apliecina tikai to, kādā apmērā un vai vispār par atbildētāju tiek veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas no Latvijas valsts uzskaitē esošajiem ienākumiem, bet nepierāda atbildētāja faktiskos ienākumus (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 09.februāra lēmums lietā Nr.PAC-0971/2012; 2013.gada 23.jūlija lēmums lietā Nr.PAC-1771/13*).

[12] Civillietu tiesas kolēģija noraida blakus sūdzības iesniedzēja iebildumus, ka tiesai pašai no publiskajiem reģistriem bija jānoskaidro informācija par iesniedzēja mantisko stāvokli vai jānorāda, kādi dokumenti jāiesniedz.

Civilprocesā nostiprinātais dispozitivitātes un Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.maija lēmumu lietā Nr. SKC-1742/2015, 2015.gada 29.maija lēmumu lietā Nr.SKC-2349-15*).

Turklāt Civilprocesa likuma 43.panta ceturtais daļas noteikumi neparedz iespēju atstāt bez virzības lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, lai iesniegtu papildus dokumentus, līdz ar to minētais lūgums ir izlemjams pēc būtības, ņemot vērā lietā esošos pierādījumus (*sk. Augstākās tiesas Civillietu tiesu plātas 2013.gada 13.augusta lēmumu civillietā Nr.PAC- 1900/2013; C04435511 un 2013.gada 27.jūnija lēmumu civillietā Nr.PAC- 1747/2013; C05047912*).

Vienlaikus Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudot informāciju Tiesu informatīvajā sistēmā secina, ka pers.A. atsavinājis sev piederošo nekustamo īpašumu adrese, pamats 2016.gada 29.jūlija pirkuma līgums (2016.gada 24.augusta zemesgrāmatu nodaļas tiesneses lēmums), pirkuma summa norādīta summa *euro*.

Tā kā minēto informāciju blakus sūdzības iesniedzējs tiesai nav sniedzis, secināms, ka iesniedzējs tiesai sniedzis informāciju selektīvi, līdz ar to blakus sūdzības iesniedzēja apgalvojums, ka atbildētajam ilgstoši nav ienākumu ir pretrunā ar noskaidrotajiem apstākļiem.

Apelācijas instances tiesa secina, ka lietā nav iesniegti tādi pierādījumi, kas liecinātu, ka pers.A. sava mantiskā stāvokļa dēļ nespēj samaksāt likumā noteikto valsts nodevu, līdz ar to nav konstatējams Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā noteiktais atbrīvošanas no valsts nodevas samaksas pamats.

Savukārt apstāklis, ka, tiesnesei, izvērtējot atbildētāja mantisko stāvokli, atbildētājs no valsts nodevas samaksas netika atbrīvots, nevar uzskatīt par tiesību uz pieeju taisnīgai tiesai ierobežošanu.

[13] Ņemot vērā to, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā motīvu daļā norādītā maksājumā valsts nodevas summa summa EUR atšķiras no lēmuma rezolutīvajā daļā norādītās – summas - summa EUR, un nav pieņemts lēmums par kļūdas labošanu, Civillietu tiesas kolēģija veic valsts nodevas pārrēķinu.

Pers.A. apelācijas sūdzībā norādīts, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā (*lietas 2.sējuma 21.-23.lapa*).

Prasības pieteikumā tika izteikti vairāki prasījumi, proti, prasījums par darījuma – 2015.gada 30.decembra Cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu, kur darījuma summa norādīta summa EUR (*lietas 1.sējuma 63.lapa*), kā arī prasījuma par parāda summa *euro* piedziņu.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunkts noteic, ka par prasību, kas novērtējama naudas summā no summa *euro* līdz summa *euro*, maksājama valsts nodeva - summa *euro* plus 3,2 procenti no prasības summas, kas pārsniedz summa *euro*, līdz ar to par prasījumu par darījuma –2015.gada 30.decembra Cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu maksājama valsts nodeva summa *euro* (summa + 3,2% (summa -summa)).

Savukārt Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunkts noteic, ka par prasību, kas novērtējama naudas summā no summa *euro* līdz summa *euro*, - maksājama

valsts nodeva summa *euro* plus 1,6 procenti no prasības summas, kas pārsniedz summa *euro*, līdz ar to par prasījumu par parāda summa *euro* piedziņu maksājama valsts nodeva summa *euro* (summa + 1,6% (summa - summa)).

Tādējādi par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājama valsts nodeva kopā summa *euro* (summa + summa).

Pirmās instances tiesas lēmuma grozīšanas pamats ir nevis blakus sūdzības argumenti, bet acīmredzama pārrakstīšanas kļūda lēmuma rezolutīvajā daļā attiecībā uz valsts nodevas apmēru.

[14] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzībā norādītie iebildumi nav guvuši apstiprinājumu blakus sūdzības izskatīšanas laikā, līdz ar to blakus sūdzība ir atzīstama par nepamatoti iesniegtu, bet Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 13.decembra lēmums grozāms tikai par lēmuma rezolutīvajā daļā norādīto valsts nodevas summu.

Tā kā pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā noteiktais termiņš valsts nodevas samaksu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai tiesā ir pagājis, pers.A. ir nosakāms jauns termiņš valsts nodevas summa *euro* samaksai un šī maksājuma apliecināšanai dokumenta iesniegšanai pirmās instances tiesā līdz 2018.gada 20.martam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 4.punktu un 449.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

grozīt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 13.decembra lēmumu, ar kuru atstāta bez virzības pers.A. apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Noraidīt pers.A. blakus sūdzību.

Noteikt pers.A. termiņu valsts nodevas summa *euro* (summa) samaksu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā līdz 2018.gada 20.martam.

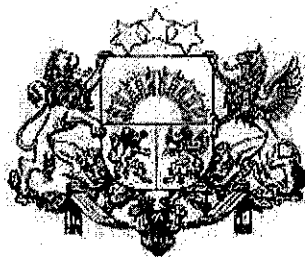
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	(personiskais paraksts)	I.Celmiņa
Tiesnese	(personiskais paraksts)	A.Veita
Tiesnesis	(personiskais paraksts)	N.Riņķis

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas
kolēģijas tiesnese I.Celmiņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lieta Nr.C30426116
Lietvedības Nr.C-4261-17/14
ECLI:LV:RVPT:2017:1213.C30426117.2.L

LĒMUMS

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas
tiesnese K.Zdanovska

2017.gada 13.decembrī

pārbaudījusi [pers. A] iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu civillietā maksātnespējīgās SIA Ražošanas komercfirmas “Computers Guard” prasībā pret [pers. A] un SIA “Baltic Pro” par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu un parāda piedziņu, un

konstatēja

ar tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu tika apmierināta maksātnespējīgās SIA Ražošanas komercfirmas “Computers Guard” prasība pret [pers. A] un SIA “Baltic Pro” par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu un parāda piedziņu.

2017.gada 1.decembrī tiesā saņemta [pers. A] apelācijas sūdzība, kurā norādīts, ka [pers. A] tiesas spriedumu pārsūdz pilnā apmērā.

Pārbaudījusi apelācijas sūdzības atbilstību Civilprocesa likuma 414., 415., 416., 417.panta prasībām, tiesnese atzīst, ka [pers. A] iesniegtā apelācijas sūdzība par tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu ir iesniegta Civilprocesa likumā 415.pantā noteiktajā termiņā, tā atbilst Civilprocesa likuma 414.panta pirmās un trešās daļas, 416., 417.panta prasībām.

Civilprocesa likuma 34.panta ceturtā daļa nosaka, ka par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu, bet mantiska rakstura strīdos — likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

[pers. A] pārsūdz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu pilnā apmērā. Valsts nodeva par maksātnespējīgās SIA Ražošanas komercfirmas “Computers Guard” prasību ir EUR 2103,49 apmērā.

Apelācijas sūdzībā [pers. A] iekļāvis lūgumu atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, norādot, ka [pers. A] jau ilgstoši nav ienākumu, no kuriem būtu iespējams apmaksāt valsts nodevu, kā arī nav no apgrūtinājumiem brīvas mantas, kuru būtu iespējams pārdot ar mērķi iegūt līdzekļus par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājamās valsts nodevas apmērā. 2016.gada

ietvaros atbildētājs guvis ienākumus tikai EUR 3201,60 apmērā, kas atbilst vidēji EUR 266,80 apmērā mēnesī. Valsts sociālās apdrošināšanas izziņa liecina, ka 2017.gada ietvaros par [pers. A] nav veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas, attiecīgi [pers. A] nav bijuši jebkādi ar nodokli apliekami ieņēmumi. Arī cita veida ienākumi, kuri ar sociālo nodokli nav apliekami, [pers. A] šogad nav bijuši. Lūgums pamatots ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnībā vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Lai personu atbrīvotu no valsts nodevas pilnā apmērā vai kādā tās daļā, tiesā ir jābūt iesniegtiem pierādījumiem par personas trūcīgumu. Trūcīguma kritēriji ir noteikti Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumos Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2.pantā, kas nosaka, ka ģimene (persona) atzīstama par trūcīgu, ja tās vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz EUR 128,06 apmēru un ja: tai nepieder naudas līdzekļu uzkrājumi, vērtspapīri vai īpašums, izņemot šo noteikumu 19.punktā minēto; tā nav noslēgusi uztura līgumu; tā nesaņem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas sniegtos pakalpojumus vai tā neatrodas ieslodzījumā.

Formālais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas (vai valsts nodevas apmēra samazināšanai) ir attiecīgs personas lūgums. Savukārt objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās fiziskās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ (sk. Senāta 2013.gada 16.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-488/2013 3.punktu).

Līdz ar to tiesnese atzīst, ka personai jāiesniedz pierādījumi, kas apstiprinātu faktu, ka tās mantiskais stāvoklis ir tāds, kas personai objektīvi liedz samaksāt valsts nodevu Civilprocesa likumā noteiktajā apmērā.

Izvērtējot apelācijas sūdzībā iekļauto lūgumu, apelācijas sūdzībai pievienoto Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu, no kuras redzams, ka laika periodā no 2017.gada janvāra [pers. A] apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas, Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju, ka [pers. A] 2016.gadā bijuši ienākumi EUR 3201,60 apmērā, bet par 2017.gadu nav informācijas, kā arī to, ka [pers. A] apelācijas sūdzībai nav pievienojis nevienu citu pierādījumu par savu mantisko stāvokli uz apelācijas sūdzības iesniegšanas dienu, tas ir, pierādījumus, par to, ka [pers. A] pieder vai nepieder kapitāldaļas uzņēmumos, pierādījumus par to vai [pers. A] pieder vai nepieder nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi, pierādījumus, kas apliecinātu, ka [pers. A] ir piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statuss uz apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdi, pierādījumus par to, ka [pers. A] nav naudas līdzekļu uzkrājumi bankās, tiesnese atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu nav pamata atbrīvot [pers. A] no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, jo vien apelācijas sūdzībā norādītā apelācijas sūdzībai pievienotām Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta izziņām neizriet, ka [pers. A] mantiskais stāvoklis ir tik slikts,

ka viņš nevar samaksāt valsts nodevu, iesniedzot tiesā apelācijas sūdzību. Tiesneses ieskatā tikai no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta izziņām un lūgumā norādītā nevar objektīvi novērtēt [pers. A] mantisko stāvokli.

Turklāt, lemjot jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, tiesnese ņem vērā, ka [pers. A], norādot uz savu materiālo stāvokli, nav vērsies pēc palīdzības sociālajā dienestā, līdz ar ko viņam nav nepieciešama mantiskā stāvokļa izvērtēšana, ko veic kompetenta iestāde.

Līdz ar ko [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas ir noraidāms.

Ņemot vērā, ka [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas ir noraidīts, [pers. A] apelācijas sūdzībai pievienojams maksājuma dokuments, kas apliecina valsts nodevas samaksu EUR 2103,49 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu pirmās instances tiesas tiesnesim ir pienākums pieņemt lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Novēršot trūkumus, [pers. A] tiesneses noteiktajā termiņā, t.i. līdz 2018.gada 12.janvārim, apelācijas sūdzībai jāpievieno maksājuma dokuments, kas apliecina valsts nodevas samaksu EUR 2103,49 apmērā.

Vienlaicīgi tiesnese izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu, ja noteiktajā termiņā trūkumi tiks novērsti, apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu dienā, kad tā pirmo reizi iesniegta tiesā; pretējā gadījumā apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un tiks atgrieztas iesniedzējai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, 34.panta ceturto daļu, 229.pantu, 230.panta pirmo daļu, 420.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesnese

nolēma

noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu civillietā maksātnespējīgās SIA Ražošanas komercfirmas "Computers Guard" prasībā pret [pers. A] un SIA "Baltic Pro" par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu un parāda piedziņu.

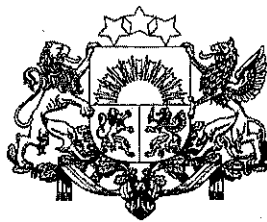
Atstāt bez virzības [pers. A] iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 31.oktobra spriedumu civillietā maksātnespējīgās SIA Ražošanas komercfirmas "Computers Guard" prasībā pret [pers. A] un SIA "Baltic Pro" par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu un parāda piedziņu un noteikt [pers. A] termiņu līdz **2018.gada 12.janvārim** lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, tas ir, apelācijas sūdzībai jāpievieno maksājuma dokuments, kas apliecina valsts nodevas samaksu EUR 1203,49 apmērā.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts, Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese

K.Zdanovska

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

NORAKSTS

Lietas materiāli Nr. 3-11/0451-18/1

Lietvedības Nr.CA-2657-18/29

ECLI:LV:RAT:2018:0801.CA265718.5.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 1.augustā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente Ilze Celmiņa,

tiesneši Milda Zelmene, Sandra Krūmiņa

izskatīja rakstveida procesā pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 30.maija lēmumu, ar kuru atstāts bez virzības pers.A. prasības pieteikums pret pers.B., pers.C. un pers.D. par piedziņas vēršanu uz dāvināto mantu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Noklausījusies tiesneses I.Celmiņas ziņojumu, Civillietu tiesas kolēģija konstatēja:

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 23.maijā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemts prasītājas pers.A. pilnvarotās pārstāves pers.E. prasības pieteikums pret atbildētājiem pers.B., pers.C. un pers.D. par piedzenamās summas summa EUR vēršanu uz dāvanu, kurā lūgts vērst piedziņu prasības summas summa EUR apmērā saskaņā ar 2017.gada 24.novembra spriedumu civillietā Nr.C28135108, uz pers.C. un pers.D. nekustamo īpašumu adresi, kadastra Nr., nodrošināt prasību, ierakstot zemesgrāmatā aizliegumu atsavināt nekustamo īpašumu adresi, kadastra Nr..

[2] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 30.maija lēmumu pers.A. prasības pieteikums atstāts bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 29.jūnijam trūkumu novēršanai: iesniegt tiesā dokumentu, kas apliecina valsts nodevas summa EUR samaksu un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa EUR samaksu.

[2.1] Lēmums pamatots ar Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punktu, kas noteic, ka tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumā nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti. Atbilstoši Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktam,

prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmā daļa noteic, ka noteikumiem par katru prasības pieteikumu ir maksājama valsts nodeva šajā pantā noteiktajā apmērā.

[2.2] Tā kā prasītāja prasības pieteikumā pieteikusi prasījumu vērst piedziņu prasības summas summa EUR apmērā uz nekustamo īpašumu (dāvanu) un pieteikusi lūgumu nodrošināt prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b” apakšpunktu maksājama valsts nodeva summa EUR un pirmās daļas 7.punktu par prasības nodrošinājuma pieteikumu maksājama valsts nodeva — summa EUR, pavisam kopā summa EUR

Tāpat saskaņā ar Tiesu administrācijas izstrādāto vienoto metodiku par izdevumu noteikšanu, iesniedzot prasības pieteikumu pievienojams dokuments, kas apstiprina ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu saistīto izdevumu iemaksu tiesas kontā, ja ir viens prasītājs un trīs atbildētāji, tādējādi prasītājam jāsamaksā ar izskatīšanu saistītie izdevumi summa EUR.

Tiesa pārbaudījusi prasītājas norādīto, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punkta un 16.panta noteikumiem viņa ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas, un secinājusi, ka atbilstoši Juridiskās palīdzības administrācijas reģistra datiem, prasītāja atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas tikai civillietas Nr.C28135108 ietvaros.

Tiesnese atzinusi, ka prasītāja nav atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas arī, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punktu, jo konkrētā prasība nav celta pamatojoties uz noziedzīga nodarījuma rezultātā radušos materiālo zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, bet gan piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu (dāvanu), kura pieder citām personām, kuri noziedzīgu nodarījumu pret prasītāju nav izdarījušas. Prasības pamats noziedzīga nodarījuma rezultātā radušos materiālo zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšana bija civillietas Nr.C28135108 ietvaros, kurā prasītāja jau tikusi atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punktu.

[3] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 30.maija lēmumu pers.A. pilnvarotā pārstāve iesniegusi **blakus sūdzību**, lūdzot to atcelt pilnībā un jautājumu izlemt pēc būtības.

Blakus sūdzībā norādīti šādi iebildumi.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 1.panta pirmo daļu, Satversmes 92.pantu un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pantu, blakus sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka no prasības pieteikuma un tam pievienotajiem pierādījumiem redzams, ka pers.A. nespēj samaksāt tiesāšanās izdevumus.

Prasītājas materiālais stāvoklis kopš civillietas Nr. C28135108 izskatīšanas nav mainījies, proti prasītāja ir mazturīga un faktiski visus prasītājas ienākumus saņem sociālās aprūpes centrs "Gaiļezers", kurā prasītāja spiesta uzturēties atbildētāja pers.B. noziedzīgā nodarījuma dēļ. Minēto apstiprina blakus sūdzībai pievienotie pierādījumi par pers.A. mantisko stāvokli.

Turklāt arī civillietā Nr. C28135108 iesniedzēja bija atbrīvota no tiesāšanās izdevumu samaksas.

[4] Civilprocesa likuma 447.panta pirmā daļa paredz, ka blakus sūdzību izskata rakstveida procesā. Par blakus sūdzības izskatīšanas dienu tiesa paziņo lietas dalībniekiem.

Apelācijas tiesvedība par iesniegto blakus sūdzību ierosināta 2018.gada 19.jūnijā, un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, noteikta lietas izskatīšana rakstveida procesā. Par blakus sūdzības izskatīšanu rakstveida procesā ir paziņots blakus sūdzības iesniedzējai.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējusi blakus sūdzībā norādītos argumentus un lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 30.maija lēmums ir atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības.

[6] Blakus sūdzībā norādīts, ka pers.A. nespēj samaksāt tiesāšanās izdevumus un ka prasītājas materiālais stāvoklis kopš civillietas Nr. C28135108 izskatīšanas, kurā prasītājai tikusi piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība, nav mainījies, tāpat prasītāja bijusi atbrīvota no tiesas izdevumus samaksas saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4. un 16.punktu.

Tādējādi iesniedzot prasības pieteikumu, prasītāja valsts nodevu un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus noteiktajā apjomā nav samaksājusi.

[7] Tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā tiesnese pareizi secinājusi, ka prasītājai bija piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība citā lietā, kā arī uz konkrēto lietu nevar tikt piemērots Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punkts, tāpat prasītāja pirmās instances tiesā nebija pievienojusi pierādījumus par savu mantisko stāvokli.

Vienlaikus tiesas kolēģijas ieskatā, tā kā minētais lūgums ir pamatots ar iesniedzējas īpašo sociālo statusu un materiālajiem apstākļiem un ņemot vērā prasītājas blakus sūdzībai pievienotos pierādījumus, atzīstams, ka ir pamats izvērtēt pers.A. mantisko stāvokli atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajai daļai.

[8] Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajai daļai ir ar likumu noteikta izņēmuma

situācija, nevis lietas dalībnieka tiesība tikt atbrīvotam no maksājumiem valsts ienākumos. Minētā norma neparedz citu atbrīvošanas pamatojumu kā vien mantiskā stāvokļa dēļ.

Civillietu tiesas kolēģija pārliecinājās, ka blakus sūdzībai, cita starpā ir pievienoti šādi pierādījumi par blakus sūdzības iesniedzējas pers.A. mantisko stāvokli: Rīgas Vidzemes priekšpilsētas Sociālā dienesta lēmums, kurā norādīts, ka pers.A. nepieciešama ievietošana ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, persona nestaigā, pārvietojas ratiņkrēslā, nepieciešama palīdzība pašaprūpē (*lietas 61.lapa*), sociālās aprūpes centra "Ezerkrasti" 2008.gada 16.janvāra izziņa, kurā norādīts, ka pers.A. iestājusies aprūpes centrā uz pastāvīgu dzīvi, atrodas pilnā valsts apgādībā (*lietas 63.lapa*), 2016.gada 15.janvāra Rīgas sociālās aprūpes centra "Gaiļezers" izziņa, ka pers.A. centrā atrodas uz pastāvīgu dzīvi pilnā pašvaldības apgādībā no 2015.gada 10.aprīļa (*lietas 64.lapa*), 2017.gada 8.decembra Rīgas sociālās aprūpes centra "Gaiļezers" izziņa, ka pers.A. centrā saņem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumu sākot no 2015.gada 10.aprīļa (*lietas 65.lapa*), 2016.gada 15.janvāra un 2016.gada 1.decembra Rīgas sociālās aprūpes centra "Gaiļezers" izziņas par pensijas apmēru, kas apstiprina, ka pers.A. pensijas apmērs periodā no 2015.gada maija līdz 2016.gada 30.novembrim vidēji mēnesī sastādīja summa *euro*, no kuras 90% tiek novirzīti Rīgas sociālās aprūpes centram "Gaiļezers" kā uzturēšanās maksa, bet 10% tiek izmaksāti pers.A. – aptuveni summa -summa *euro*, (*lietas 66.-67.lapa*).

Tāpat pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 30.oktobra un 2017.gada 4.decembra izziņas, ka pers.A. saņemtā pensija periodā no 2017.gada jūlija līdz 2017.gada novembrim aptuveni summa *euro* mēnesī pārskaitīta uzturēstādei "Gaiļezers" (*lietas 68.-69.lapa*).

Tā kā prasītāja veselības stāvokļa dēļ atrodas sociālās aprūpes iestādē un prasītājas vienīgie ienākumi ir vecuma pensija, kas tiek novirzīta aprūpes iestādei, lai nodrošinātu prasītājas uzturēšanās un aprūpes izmaksas, secināms, ka pers.A. ir tāds mantiskais stāvoklis, kas liedz samaksāt likumā noteiktos tiesas izdevumus par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Tādējādi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, ir pamats pers.A. atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos par prasības pieteikuma iesniegšanu.

Minētais secinājums ir pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai un jautājuma izlemšanai pēc būtības apelācijas instances tiesā.

[9] Vienlaicīgi Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka pārsūdzētā lēmuma motivācija ir pareiza un atbilst tiem pierādījumiem, kas bija pirmās instances tiesas tiesneses rīcībā, izlemjot lūgumu. Tā kā lūguma apmierināšanas pamats ir tikai apelācijas instances tiesā iesniegtie pierādījumi, līdz ar to pārsūdzēto lēmumu nevar atzīt par nepamatotu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, 448.panta pirmās daļas 3.punktu un 449.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

atcelt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 30.maija lēmumu, ar kuru atstāts bez virzības pers.A. prasības pieteikums pret pers.B., pers.C. un pers.D. par piedziņas vēršanu uz dāvināto mantu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Atbrīvot pers.A. no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, iesniedzot prasības pieteikumu pret pers.B., pers.C. un pers.D. par piedziņas vēršanu uz dāvināto mantu.

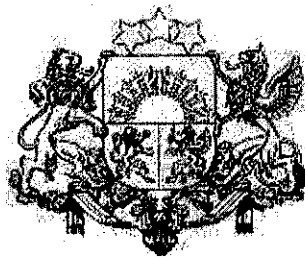
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	(personiskais paraksts)	I.Celmiņa
Tiesnese	(personiskais paraksts)	M.Zelmene
Tiesnese	(personiskais paraksts)	S.Krūmiņa

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese I.Celmiņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. 3-11/0451

ECLI:LV:RPPT:2018:0530.1479.1.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 30.maijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesnese Žanna Gaigale - Prudņikova izskatīja [pers. A] pilnvarotās pārstāves [pers. B] prasības pieteikuma materiālus pret [pers. C], [pers. D] un [pers. E] par piedzenamās summas 4401,83 EUR vēršanu uz dāvanu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 23.maijā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemts prasītājas [pers. A] pilnvarotās pārstāves [pers. B] prasības pieteikums pret atbildētājiem [pers. C], [pers. D] un [pers. E] par piedzenamās summas 4401,83 EUR vēršanu uz dāvanu.

Prasītājas pārstāve, pamatojoties uz Civillikuma 1., 1055., 1927.pantu, lūdz prasības summas 4401,83 EUR apmērā, pēc 2017.gada 24.novembra sprieduma civillietā Nr.C28135108, piedziņu par labu prasītājai vērst uz [pers. D] un [pers. E] nekustamo īpašumu [adrese], kadastra Nr. [numurs]; nodrošināt prasību, ierakstot zemesgrāmatā aizliegumu atsavināt nekustamo īpašumu [adrese], kadastra Nr. [numurs].

Motīvu daļa

Pārbaudot prasības pieteikumu un tam pievienotos materiālus, tiesnese konstatē, ka prasības pieteikums ir atstājams bez virzības sekojošu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1. punktu prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas noteikumiem par katru prasības pieteikumu ir maksājama valsts nodeva šajā pantā noteiktajā apmērā.

Prasītāja prasības pieteikumā pieteikusi prasījumu vērst prasības summas 4401,83 EUR piedziņu uz nekustamo īpašumu (dāvanu) un pieteikusi lūgumu nodrošināt prasību.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b” apakšpunkts noteic, ka par prasību, kas novērtējama naudas summā no 2135 *euro* līdz 7114 *euro*, maksājama valsts nodeva — 320 *euro* plus 4 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 2134 *euro*.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 7.punktu par prasības nodrošinājuma pieteikumu maksājama valsts nodeva — 0,5 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 70 *euro*.

Saskaņā ar Tiesu administrācijas izstrādāto vienoto metodiku par izdevumu noteikšanu, iesniedzot prasības pieteikumu pievienojams dokuments, kas apstiprina ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu saistīto izdevumu 7,34 EUR iemaksu tiesas kontā, ja ir viens prasītājs un trīs atbildētāji.

Ievērojot minēto, tiesnese atzīst, ka par prasības pieteikuma iesniegšanu maksājama valsts nodeva 410,71 EUR, bet par prasības pieteikuma nodrošinājuma iesniegšanu maksājama valsts nodeva 70 EUR, kopā 480,71 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,34 EUR.

Prasītāja norādījusi, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punkta un 16.punta noteikumiem ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

Pārbaudot datus Juridiskās palīdzības administrācijas reģistrā, tiesnese konstatē, ka prasītāja atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas tikai civillietas Nr.C28135108 ietvaros.

Tiesnese atzīst, ka prasītāja nav atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas arī, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punktu, jo konkrētā prasība nav celta pamatojoties uz noziedzīga nodarījuma rezultātā radušos materiālo zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, bet gan piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu (dāvanu), kura pieder citām personām, kuri noziedzīgu nodarījumu pret prasītāju nav izdarījušas. Prasības pamats noziedzīga nodarījuma rezultātā radušos materiālo zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšana bija civillietas Nr.C28135108 ietvaros, kur prasītāja jau tikusi atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punktu.

Ievērojot minēto, tiesnese atzīst, ka prasītājai jāsamaksā valsts nodeva par prasības pieteikuma iesniegšanu 410,71 EUR, par pieteikuma par prasības nodrošināšanu iesniegšanu 70 EUR, kopā 480,71 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,34 EUR un jāiesniedz tiesā samaksu apliecinošs dokuments.

Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumā nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Nemot vērā minēto, tiesnese atzīst, ka prasības pieteikums atstājams bez virzības, nosakot prasītājam termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 133.panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktajam, prasītājam izskaidrojams, ka gadījumā, ja noteiktā termiņā trūkumus novērš, prasības pieteikums uzskatāms par iesniegtu dienā, kad tas pirmoreiz iesniegts tiesai, savukārt ja noteiktā termiņā trūkumus nenovērš, prasības pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējai.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 129., 133. pantu, tiesnese

n o l ē m a

atstāt bez virzības [pers. A] pilnvarotās pārstāves [pers. B] prasības pieteikumu pret [pers. C], [pers. D] un [pers. E] par piedzenamās summas 4401,83 EUR vēršanu uz dāvanu, nosakot termiņu **līdz 2018.gada 29.jūnijam** lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, proti, iesniegt tiesā dokumentu, kas apliecina valsts nodevas samaksu 480,71 EUR apmērā un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu 7,34 EUR samaksu.

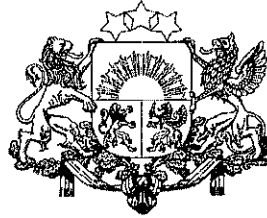
Ja lēmumā noteiktajā termiņā trūkumi netiks novērsti, prasības pieteikums tiks uzskatīts par neiesniegtu un atdods atpakaļ prasītājam.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese

Ž. Gaigale - Prudņikova

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lieta Nr. C30476215
Arhīva Nr. CA-4390-17/25

L Ē M U M S

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese - referente L.Volberga
tiesnese M.Bebriša
tiesnesis J.Freimanis

2018.gada 9.janvārī, nerīkojot tiesas sēdi, rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 9.novembra lēmumu, ar kuru daļēji apmierināts lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu un atstāta bez virzības apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu civillietā pers.A. prasībā pret Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju par Operatīvās darbības likuma pārkāpumu un morālā kaitējuma piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 26.janvārī prasītājs pers.A. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā cēlis prasību pret atbildētāju Korupcijas un novēršanas un apkarošanas biroju par Operatīvās darbības likuma pārkāpumu un morālā kaitējuma piedziņu.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu noraidīta pers.A. prasība pret Korupcijas Novēršanas un apkarošanas biroju par Operatīvās darbības likuma pārkāpumu un morālā kaitējuma piedziņu. Pilna sprieduma sagatavošanas datums 2017.gada 3.jūlijs.

Par minēto tiesas spriedumu 2017.gada 25.jūlijā (sakarū iestādē sūtījums nodots 2017.gada 24.jūlijā) prasītājs pers.A. iesniedzis apelācijas sūdzību, pārsūdzot minēto tiesas spriedumu pilnā apmērā, kurā apelācijas sūdzības iesniedzējs cita starpā lūdzis atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu (1.sēj., l.l.207-212).

Kā pamatu atbrīvošanai no valsts nodevas prasītājs norādījis, ka prasītājam vispār nav ienākumu. Pēdējos gados, precīzāk no 2010.gada prasītājs nav guvis jebkādus ienākumus, ko pierāda Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 10.01.2015. izziņa Nr. „Par apdrošinātās personas iemaksām no 01.2011.”, kurā norādīti gūtie ienākumi summa EUR. Prasītājs norādījis, ka joprojām ir darba tiesiskajās attiecībās ar Valsts ieņēmumu dienestu, taču pret viņu no 2011.gada ir piemērota atstādināšana, apturot darba samaksu, arī atļauja strādāt citu darbu valsts pārvaldē prasītājam nav izsniegta, kas nozīmē, ka prasītājs ir uz nabadzības riska robežas. Šobrīd prasītājs nekur nestrādā, ko pierāda VSAA 12.07.2017. izziņa. Prasītājs nestrādā algotu darbu un sociālās iemaksas neviens darba devējs par viņu neveic, bet vienīgā darba vieta - VID nemaksā darba algu. Tādējādi tiesai ir objektīvs pamats pilnīgi atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 8.augusta lēmumu pers.A. daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nosakot maksājamās valsts nodevas apmēru summa EUR. Pers.A. iesniegtā apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2017.gada 31.augustam valsts nodevas summa EUR samaksai (1.sēj., l.l.224-226).

Izskatot pers.A. blakus sūdzību par minēto tiesneses lēmumu, 2017.gada 29.septembrī Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija nolēma atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 8.augusta lēmumu un jautājumu par apelācijas sūdzības pieņemšanu nodot jaunai izskatīšanai. Tiesas kolēģija lēmumā norādījusi, ka atkārtoti izskatot jautājumu par prasītāja atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, ir apsverams jautājums, vai tiesā iesniegtā apelācijas sūdzība atbilst Civilprocesa likuma 416.panta prasībām, un vai tā nav atstājama bez virzības, lai prasītājs skaidri norādītu, kādā apjomā spriedums tiek pārsūdzēts (1.sēj., l.1.237-241).

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 5.oktobra lēmumu pers.A. apelācijas sūdzība atkārtoti atstāta bez virzības, nosakot termiņu trūkumu, t.i. precizēt, kādā apjomā tiek pārsūdzēts Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedums, novēršanai līdz 2017.gada 3.novembrim.

Prasītājs 2017.gada 6.novembrī (sūtījums sakaru iestādē nodots 2017.gada 3.novembrī) tiesā iesniedzis apelācijas sūdzības precizējumus, norādot, ka pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā (1.sēj., l.1.247-248).

Prasītājs apelācijas sūdzības precizējumos papildus norādījis, ka ar Valsts ieņēmuma dienesta 20.10.2017. rīkojumu Nr.9.6.-12/4328 prasītājs atbrīvots no atstādināšanas dienas, neizmaksājot darba algu vispār, ko pierāda minētais rīkojums un Valsts ieņēmuma dienesta Finanšu pārvaldes direktores 09.09.2017. izziņa Nr. par ieturētajiem nodokļiem un izmaksāto algu līdz 07.09.2017., kur skaidri un nepārprotami ir norādīts, ka Valsts ieņēmuma dienesta kā vienīgais darba devējs prasītājam nav aprēķinājis un izmaksājis darba algu.

Prasītājs uzskata, ka iesniegtie pierādījumi pilnībā dod informāciju, tiem nav pamata neticēt, ka prasītājs kā fiziska persona ir bez jebkādiem ienākumiem un viņam nav pilnīgi nekādu ienākumu dēļ valsts iestāžu lēmumiem, tādējādi prasītājs likumīgi un taisnīgi pilnībā ir atbrīvojams no valsts nodevas samaksas.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2017.gada 9.novembra lēmumu pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas apmierināts daļēji, nosakot maksājamās valsts nodevas apmēru par apelācijas sūdzības iesniegšanu summa EUR apmērā (1.sēj., l.1.254-257).

Lēmumā norādīts, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 34. un 35.panta noteikumiem prasītājam par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā maksājama valsts nodeva summa EUR (summa EUR par prasības pieteikuma lūgumu daļā norādītajiem savstarpēji saistītiem prasījumiem Nr.2-Nr.4, un summa EUR par morālā kaitējuma summa EUR piedziņu).

Pirmās instances tiesas tiesnese atsaukusies uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2010.gada 26.oktobra spriedumā „Marina pret Latviju” atzīto un norādījusi, ka vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu, tostarp valsts nodevas, samaksas noteikts personas trūcīgais materiālais stāvoklis, tādējādi tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē apstākļi un jāizdara secinājums, ka mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tiesas izdevumus pilnībā vai daļēji nav iespējams nomaksāt. Personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, izejot no šīs personas materiālajiem labumiem un kopējiem ienākumiem. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj nomaksāt tiesas izdevumus, personai ir jāiesniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu - ienākumu un īpašuma - novērtējums, var sniegt ticamus pierādījumus par personu mantisko stāvokli.

Lēmumā norādīts, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta normai, pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki. Minētā norma, ņemot vērā lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, uzliek par pienākumu iesniegt pierādījumus apgalvojumiem par savu mantisko stāvokli.

Tiesnese atsaukusies uz Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 9.maija lēmumā lietā Nr.PAC-1539/2013 norādīto, ka mantiskā stāvokļa pierādīšana ir personas pienākums, un Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmumu, no kura izriet, ka, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar viņa mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un (..) pievienojis lūguma pieteicējs.

Tāpat tiesnese atsaukusies uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 14.janvāra lēmumā lietā Nr.SK-1271-14 norādīto, ka Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesnesim veikt personas materiālā stāvokļa pārbaudi un vākt pierādījumus par personas mantisko stāvokli, iesniedzējam pašam ir jāpārbauda pierādījumu iesniegšanu.

Tiesnese konstatējusi, ka no 2015.gada 15.maija prasītāja mantiskais stāvoklis nav mainījies, apelācijas sūdzībai ir pievienoti pierādījumi, ka prasītājs no 2011.gada marta mēneša līdz 2017.gada 12.jūlijam nav guvis ienākumus, no kuriem būtu maksāti normatīvos aktos noteiktie nodokļi, kā arī prasītājs nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojumu saņēmējs (Izziņas no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Nr., Nr.). Apelācijas sūdzības precizējumam prasītājs pievienojis 2017.gada 20.oktobra VID rīkojumu par pers.A. atbrīvošanu no amata, no kura redzams, ka atbilstoši Augstākās tiesas 2017.gada 20.aprīļa lēmumam SKK-8/2007 lietā Nr.16870002408, ir stājies Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 21.oktobra spriedums daļā par pers.A. atzīšanu par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 320.panta trešās daļas, līdz ar to pers.A., pamatojoties uz VID 2011.gada 4.marta rīkojumu Nr.1810-p, atstādināts no amatu pienākumu izpildes. Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 39.panta otro daļu, pers.A. darba samaksa par atstādināšanas laiku izmaksāta netika un VID 2017.gada 11.septembra izziņu, no kuras redzams, ka pers.A. laika posmā no 2008.gada 21.novembra līdz 2017.gada 4.septembrim nav aprēķināta un izmaksāta darba samaksa.

Tāpat tiesnese konstatējusi, ka, lemjot par prasītāja prasības pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu, prasītājs ar Rīgas Apgabaltiesas 2015.gada 20.maija lēmumu bija daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nosakot, ka prasītājam ir maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā.

Lēmumā norādīts, ka sūdzības iesniedzējs sava mantiska stāvokļa pamatošanai citus pierādījumus nav iesniedzis. Sūdzības iesniedzējs ir darba spējīgā vecumā, pierādījumi par invaliditāti vai citiem apstākļiem, kas padara neiespējamu strādāt algotu darbu, apelācijas sūdzībai nav pievienoti.

Tiesnese norādījusi, ka tas apstāklis, ka prasītājs 2011.gada 4.martā tika atstādināts no amatu pienākumu izpildes un tikai ar 2017.gada 20.oktobra VID rīkojumu atbrīvots no amata, neizmaksājot darba samaksu, nevar kalpot par pierādījumu tam, ka prasītājs nevarēja strādāt citu algotu darbu.

Tiesnese, ievērojot sūdzības iesniedzēja norādītos apstākļus, iesniegtos rakstveida pierādījumus, un lietas faktiskos apstākļus, atzinusi, ka prasītājs atbrīvojams daļēji no valsts nodevas samaksas, nosakot maksājamas valsts nodevas apmēru par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu summa EUR apmērā.

Nemot vērā minēto tiesnese atzinusi, ka apelācijas sūdzība ir atkārtoti atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai līdz 2017.gada 4.decembrim – veikt valsts nodevas samaksu par apelācijas sūdzības iesniegšanu summa EUR apmērā, iesniedzot tiesā tās apmaksas apliecinājošus dokumentus. Vienlaicīgi tiesnese izskaidrojusi, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu, ja lēmumā norādītie trūkumi noteiktajā termiņā tiks novērsti, apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Par minēto tiesneses lēmumu pers.A. iesniedza blakus sūdzību, lūdzot lēmumu atcelt un pilnīgi atbrīvot no valsts nodevas samaksas par iesniegto apelācijas sūdzību.

Blakus sūdzības iesniedzējs norāda, ka tiesneses lēmums ir nepamatots, bez pienācīgas motivācijas, formāls un vispārīgs, gandrīz identisks iepriekšējam 2017.gada 8.augusta tiesas lēmumam, tādējādi pēc 3 mēnešiem pieņemtais tiesas lēmums ir atceļams pilnā apmērā dēļ tālāk minētajiem apsvērumiem.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka Latvijā darba algu maksā darba devējs, kas maksā arī sociālās apdrošināšanas iemaksas par darbinieku. Vienīgais darba devējs no 2006.gada 6.maija prasītājam bija Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk - VID), kas ir prasītāju atstādinājis no darba pienākumu veikšanas bez darba algas izmaksas ar 2008.gada 21.novembri un 2011.gada 4.martu. Papildus minētajam 2017.gada 3.novembra lūgumā prasītājs norādīja, ka ar 2017.gada

20.oktobra VID lēmumu Nr.9.6-12/4328 prasītājs atbrīvots no darba bez darba algas izmaksas. Tiesa minētajiem pierādījumiem nepievērsa vispār uzmanību.

Pierādījumi par personas mantisko stāvokli ar visaugstāko ticamību ir Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras - VSAA izziņām par personas ienākumiem, darba algas apmēru, sociālajiem pabalstiem, veiktajām darba devēja sociālajām iemaksām, kas dod konkrētu informāciju par personas ienākumiem.

Tiesa nav vispār ņēmusi vērā, ka darba algu darbiniekam valstī maksā tikai darba devējs un, ka par darbinieku tiek samaksātas sociālās iemaksas, kuras prasītājam nav reģistrētas no 2011.gada. Ja tiesa norāda, ka prasītājs var samaksāt valsts nodevu summa *euro* apmērā, tad tiesas lēmumā būtu motivēti jānorāda kā tiesa nonāca pie minētā secinājuma, kādi pierādījumi to apstiprina, norādot fiziskas personas ienākumu gūšanas vietas un algas apmērus. Diemžēl minētā prasība nav ievērota.

Tiesa nav ņēmusi vērā un arī savā lēmumā nav vērtējusi VID 2017.gada 20.oktobra lēmumu, ar kuru prasītājs atbrīvots no darba ar 2011.gada 4.martu bez darba algas izmaksas.

Tiesa aplami ir vērtējusi, faktiski apstiprinot, ka prasītājs šobrīd nestrādā, darba algu nesaņem, bet var samaksāt summa *euro* valsts nodevu, jo darba algas izmaksas fakta apstiprinājums nav, ko arī darba devējs - VID prasītājam ir norādījis, ka darba algas izmaksa netiks veikta.

Attiecībā par samaksāto valsts nodevu 2015.gada 20.maijā, prasītājs to varēja izdarīt tikai pateicoties palīdzībai no ārpusē, t.i. sabiedrības, ģimenes, kas saziņoja finansiālu palīdzību. Taču no tā brīža, kad parādījās publiski informācija, ka prasītājs ir krimināli sodīts no 2017.gada 20.aprīļa, prasītājam jebkāda veida finansiālā palīdzība tiek liegta un atteikta.

Prasītājs ir arī vērsies vairākās finanšu institūcijās pēc finansiāla aizdevuma, bet visur ir atteikts, jo nav garantijas, ka prasītājs varēs veikt aizdevuma atmaksu, kā arī prasītājs ir krimināli sodīts un neviens darba devējs nevēlas tikt kompromitēts ar potenciālo darbinieku - personu, kurš ir skandalozi slavens ar negatīvu reputāciju un korupcijas lietu no 2008.gada 13.novembra, kas tika plaši atspoguļota masu medijos.

Blakus sūdzības iesniedzējs norādījis, ka ne jau pierādījumi par invaliditāti, darbspējīgais vecums ir pierādījums Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas izpratnē, bet gan pierādījumi par personas mantisko stāvokli - vai persona strādā un saņem darba algu, sociālos pabalstus, stipendijas, pensijas utt. vai arī nē.

Blakus sūdzības iesniedzējs uzskata, ka uzskatāmi un pārliecinoši ir pierādījis tiesai, ka viņa rīcībā šobrīd nav naudas summa *euro* apmērā, ko samaksāt kā valsts nodevu tiesai par apelācijas sūdzības pieņemšanu, ko pierādīja gan pēdējā darba devēja - VID sniegtā informācija, gan VSAA izziņas par sociālo iemaksu neesamību no citiem darba devējiem.

Papildus prasītājs norāda, ka, ja viņš strādātu citu darbu pie cita darba devēja, tad par viņu būtu veiktas gan sociālās iemaksas, gan izmaksāta darba alga, ko pierādītu gan VID, gan VSAA izziņas. Saskaņā ar minēto valsts iestāžu izsniegtajām izziņām, ir iegūta informācija, ka prasītājs nesaņem ne darba algu, ne par viņu tiek veiktas sociālās iemaksas. Par to strīds nepastāv.

Gadījumā, ja prasītājs līdz šim būtu strādājis pie cita darba devēja, tad saskaņā ar KNAB norādīto prasītājam vajadzētu ievērojot likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" prasības saskaņot citu amatu ar darba devēju - VID, ja prasītājs likuma prasības nebūtu ievērojis, viņam būtu piemērots administratīvais sods.

Tāpat pirmās instances tiesas tiesnese lēmumā nav norādījusi, no kurienes legāli prasītājam ir iegūstami summa *euro*, lai varētu tos samaksāt. Minētās darbības iespējams liecina, ka pirmās instances tiesa nav ieinteresēta, lai tās pieņemtais lēmums tiktu pārsūdzēts apelācijas kārtībā apgabaltiesā, ko iespējams veicina no ārpusē tās personas, kuras nav ieinteresētas patiesības noskaidrošanā saistībā ar atbildētāja iespējamiem pārkāpumiem operatīvās darbības jomā ārvalstīs un Latvijā, ko pierāda Eiropas Cilvēktiesību tiesā ierosinātā tiesvedības lieta "Pers.A. pret Latviju" Nr.6689/13 (15.10.2013.), kurā no 09.06.2016. pēc Latvijas pārstāves K.Līces paskaidrojumu sniegšanas ir uzsākts nolēmuma pieņemšanas process.

Blakus sūdzībā norādīts, ka tiesa joprojām un atkārtoti ir vērtējusi abstrakti prasītāja - fiziskas personas iespējamību strādāt, veselības stāvokli, vecumu atrauti no Civilprocesa likuma

43.panta ceturtās daļas pirmā teikuma - "tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli".

Tiesai nav pamata atsaukties 2017.gada 9.novembrī uz 2015.gada 20.maija situāciju t.i. pēc 2 (diviem) gadiem, kad pastāvēja pavisam citi apstākļi, kuri tika jau iepriekš norādīti.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi civillietas materiālus, izvērtējusi blakus sūdzību, novērtējusi pierādījumus, kas attiecas uz izskatāmo jautājumu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2016.gada 9.novembra lēmums atceļams, izlemjot jautājumu pēc būtības.

Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka apgabaltiesai, izskatot blakus sūdzību, ir tiesības atcelt lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības.

Nemot vērā minēto un ievērojot procesuālās ekonomijas principu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par iespējamu jautājumu par prasītāja atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu izlemt pēc būtības.

Civilprocesa likuma 34.panta ceturtā daļa nosaka, ka par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (ieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos - likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav strīda par to, ka prasītājam pers.A., iesniedzot apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta ceturtās daļas noteikumiem, būtu jāsamaksā valsts nodeva summa EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā ir noteikts, tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Minētā norma paredz iespēju tiesnesim noteikt tiesas izdevumu atvieglojumus tām fiziskajām personām, kurām viņu materiālā stāvokļa dēļ var būt apgrūtināta tiesas izdevumu samaksa (sk. *Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011, 135.lpp.*).

Tiesnesim ir jāizvērtē personas materiālais stāvoklis katrā konkrētajā gadījumā un, konstatējot pamatu minētās normas piemērošanai, jānosaka atbilstošs tiesas izdevumu atvieglojums. Vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos ir personas mantiskais stāvoklis. Tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka persona nav spējīga apmaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā.

Civilprocesa likuma 10.pants noteic, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā, tostarp, iesniedzot pierādījumus. Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. [...]. Savukārt minētā panta otrā daļa nozīmē, ka pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki.

Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Tātad, apelācijas sūdzības iesniedzējam, lūdzot atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas, ir pienākums vispusīgi raksturot savu mantisko stāvokli, t.sk. ienākumu apmēru, kustamas un nekustamas mantas piederību, uzkrājumus u.c., un iesniegt apliecinājošus dokumentus.

Izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmums lietā Nr.PAC-1820*).

Kā tas izriet no prasītāja apelācijas sūdzības un blakus sūdzības, lūgums atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiek pamatots ar to, ka prasītājam vispār nav ienākumu. Pēdējos gados, precīzāk no 2010.gada, prasītājs nav guvis jebkādus ienākumus. Prasītājs norādījis, ka joprojām ir darba tiesiskajās attiecībās ar Valsts ieņēmumu dienestu, taču pret viņu no 2011.gada ir piemērota atstādināšana, apturot darba samaksu, arī

atļauja strādāt citu darbu valsts pārvaldē prasītājam nav izsniegta. Šobrīd prasītājs nekur nestrādā algotu darbu un sociālās iemaksas neviens darba devējs par viņu neveic, bet vienīgā darba vieta - VID nemaksā darba algu.

Prasītājs apelācijas sūdzības precizējumus papildus norādījis, ka ar Valsts ieņēmuma dienesta 20.10.2017. rīkojumu Nr.9.6.-12/4328 prasītājs atbrīvots no atstādināšanas dienas, neizmaksājot darba algu vispār.

Vērtējot prasītāja mantisko stāvokli, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pers.A. materiālā stāvokļa pamatojumam lietā pievienoti šādi rakstveida pierādījumi:

- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 10.01.2015. izziņa Nr.15/65259 „Par apdrošinātās personas iemaksām no 01.2011.”, no kuras izriet, ka laika periodā no 03.2011. līdz 11.2014. prasītājam nav bijuši darba ienākumi (1.sēj., l.1.214-215).
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 12.07.2017. izziņa Nr.17/1321822 „Par apdrošinātās personas iemaksām no 01.2014 līdz 07.2017.”, kurā norādīti darba ienākumi summa EUR (1.sēj., l.1.213).
- Valsts ieņēmuma dienesta 20.10.2017. rīkojums Nr.9.6.-12/4328 „Par pers.A. atbrīvošanu no amata”, no kura izriet, ka prasītājs atbrīvots no ierēdņa amata, skaitot no atstādināšanas dienas, t.i., no 2011.gada 4.marta, neizmaksājot darba samaksu par atstādināšanas laiku (1.sēj., l.1.249).
- Valsts ieņēmuma dienesta Finanšu pārvaldes direktores 11.09.2017. izziņa Nr.1590 par pers.A. darba samaksu, kur cita starpā norādīts, ka periodā no 2008. 21.novembra līdz 2017.gada 4.septembrim pers.A. nav aprēķināta un izmaksāta darba samaksa (1.sēj., l.1.252).

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā tiesu judikatūrā (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 5.jūnija lēmumā lietā, PAC- 1301*) noteikto, ka pie apstākļiem, kad tiesai ir uzlikts pienākums iekasēt valsts labā valsts nodevas par procesuālo dokumentu iesniegšanu un lemt jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, tiesnesis arī bez lietas dalībnieka attiecīga pieteikuma ir tiesīgs ieskatīties publiskajos reģistros, kas pieejami Tiesu informatīvajā sistēmā, lai novērtētu personu mantisko stāvokli.

Ielūkojoties tiesai pieejamajos publiskajos reģistros, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka prasītājam nav kapitāldaļu uzņēmumos, kā arī nav reģistrētu nekustamo īpašumu vai transportlīdzekļu, kurus atsavinot būtu iespējams iegūt papildus naudas līdzekļus.

Pie šādiem faktiskajiem apstākļiem, kad prasītājam vispār nav ienākumu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pers.A. mantiskais stāvoklis neļauj viņam samaksāt valsts nodevu un, neatbrīvojot prasītāju no valsts nodevas samaksas pilnā apmērā, viņam tiktu liegtas tiesības vērsties tiesā, lai aizsargātu, viņaprāt, aizskartās vai apstrīdētās civilās, ar likumu aizsargātās tiesības un intereses. Tiesas kolēģija atzīst, ka no lietas materiāliem izriet, ka prasītājam ir samazināta maksātspēja.

Ievērojot konstatētos apstākļus, kā arī ņemot vērā samērīgumu starp personas tiesību uz tiesu ierobežojumu, maksājamās valsts nodevas apmēru summa EUR un tās noteikšanas mērķi, tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja mantiskais stāvoklis nedod viņam iespēju īsā laika posmā samaksāt valsts nodevu pilnā apmērā.

Izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus un publiskajos reģistros esošo informāciju, kas raksturo prasītāja mantisko stāvokli, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pers.A. mantiskais stāvoklis ir tāds, kas apgrūtina valsts nodevas samaksu arī daļējā, pirmās instances tiesas tiesneses noteiktajā summa EUR apmērā.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, lai tiktu ievērots procesuālās ekonomijas princips, kā arī lietas dalībnieku tiesības uz lietas savlaicīgu lietas izskatīšanu, prasītājs pers.A. pilnībā atbrīvojams no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu.

Minētais atbilst judikatūrā secinātajam, ka procesuālo normu ievērošana nav pašmērķis, katra procesuālā tiesību norma radīta, lai nodrošinātu kāda lietderīga mērķa sasniegšanu, līdz ar to, piemērojot procesuālo normu, tā jāinterpretē, ņemot vērā tās mērķi. (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 31.janvāra lēmums SKA-76/2007 5.-6.lpp*).

Izvērtējot pārsūdzētā lēmuma motīvu daļu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lēmums pamatots uz pieņēmumiem, neņemot vērā iesniegtos pierādījumus. Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums, ar kuru pers.A. daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nosakot, ka tā jāveic summa EUR apmērā, ir atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības, pers.A. pilnīgi atbrīvojot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lieta nosūtāma pirmās instances tiesai Civilprocesa likuma 422.pantā noteikto darbību izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, 447.¹panta pirmo daļu, 448.panta pirmās daļas 3.punktu un 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

n o l ē m a :

atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2016.gada 9.novembra lēmumu, ar kuru daļēji apmierināts pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu un atstāta bez virzības apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu.

Atbrīvot pilnīgi pers.A., personas kods, no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu, civillietā pers.A. prasībā pret Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju par Operatīvās darbības likuma pārkāpumu un morālā kaitējuma piedziņu.

Lēmums nav pārsūdzams un tas stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnese – referente

L.Volberga

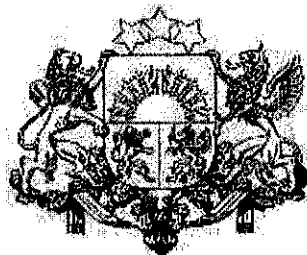
Tiesnese

M.Bebriša

Tiesnesis

J.Freimanis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas arhīva Nr. C-0680-17/26
ECLI:LV:RVPT:2017:1109.C30476215.3.L

LĒMUMS

Rīgā 2017.gada 9.novembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese K.Kraveca, pārbaudot [pers. A] iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu,

konstatēja:

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu (turpmāk arī – Spriedums) noraidīta [pers. A] (turpmāk – Prasītājs) prasība pret Korupcijas Novēršanas un apkarošanas biroju (turpmāk – Atbildētājs) par Operatīvās darbības likuma pārkāpumu un morālā kaitējuma piedziņu. Pilna sprieduma sagatavošanas datums 2017.gada 3.jūlijs.

2017.gada 25.jūlijā tiesā saņemta [pers. A] apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu, kurā ietverts lūgums atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 8.augusta lēmumu minētā apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai līdz 2017.gada 31.augustam.

2017.gada 23.augustā tiesā saņemta [pers. A] blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 8.augusta lēmumu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 29.septembra lēmumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 8.augusta lēmums atcelts un nodots jautājumu par apelācijas sūdzības pieņemšanu jaunai izskatīšanai.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 5.oktobra lēmumu nolemts atkārtoti atstāt bez virzības [pers. A] iesniegto apelācijas sūdzību, norādot termiņu trūkumu novēršanai līdz 2017.gada 3.novembrim. Trūkumi novērsti 2017.gada 6.novembrī (VAS "Latvijas pasts" zīmogs – 03.11.2017.).

Lemjot jautājumu par apelācijas sūdzības virzību, tiesnese atzīst, ka apelācijas sūdzība atstājama bez virzības.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktam apelācijas sūdzība atstājama bez virzības, ja par iesniegto apelācijas sūdzību nav samaksāta valsts nodeva.

Valsts nodevas par darbību veikšanu tiesu iestādēs tiek uzlikta saskaņā ar Civilprocesa likumu.

Tiesību doktrīnā izteikta atziņa, ka valsts nodeva civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civillietās (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof.K.Torgāna zinātniskajā redakcijā.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011, 106.lpp.*).

No Prasītāja iesniegtās apelācijas sūdzības un tās precizējumiem izriet, ka Prasītājs Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu pārsūdz pilnā apjomā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta ceturtajai daļai, iesniedzot apelācijas sūdzību par tiesas spriedumu, ir maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu pirmās instances tiesā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34. un 35.panta noteikumiem Prasītājam par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā maksājama valsts nodeva 1162,79 EUR (71,14 EUR par prasības pieteikuma lūgumu daļā norādītajiem savstarpēji saistītiem prasījumiem Nr.2-Nr.4, un 1091,65 EUR par morālā kaitējuma 25000 EUR piedziņu).

[pers. A] apelācijas sūdzībā ietvēris lūgumu pilnīgi atbrīvot no valsts nodevas samaksas.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2010.gada 26.oktobra spriedumā „Marina pret Latviju” atzina, ka nacionālās tiesas atbrīvo no valsts nodevas samaksas tās personas, kuras ir spējīgas pierādīt savu slikto finansiālo stāvokli. Tiesa uzsvēra, ka konkrētajā lietā iesniedzējai bija piešķirts maznodrošinātas personas statuss, savukārt saskaņā ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem maznodrošinātas personas statuss tiek piešķirts pēc rūpīgas personas finansiālā stāvokļa izvērtēšanas un tiesības uz šo statusu tiek periodiski pārskatītas.

No minētā nepārprotami izriet, ka vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu, tostarp valsts nodevas, samaksas noteikts personas trūcīgais materiālais stāvoklis, tādējādi tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē apstākļi un jāizdara secinājums, ka mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tiesas izdevumus pilnībā vai daļēji nav iespējams nomaksāt. Personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, izejot no šīs personas materiālajiem labumiem un kopējiem ienākumiem. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj nomaksāt tiesas izdevumus, personai ir jāiesniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu - ienākumu un īpašuma - novērtējums, var sniegt ticamus pierādījumus par personu mantisko stāvokli.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta normai, pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki.

Minētā norma, ņemot vērā lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, uzliek par pienākumu iesniegt pierādījumus apgalvojumiem par savu mantisko stāvokli.

Atbilstoši Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 9.maija lēmumā lietā Nr.PAC-1539/2013 norādītajam, mantiskā stāvokļa pierādīšana ir personas pienākums.

Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmuma izriet, ka, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar viņa mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un (..) pievienojis lūguma pieteicējs.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesnesim veikt personas materiālā stāvokļa pārbaudi un vākt pierādījumus par personas mantisko stāvokli, iesniedzējam pašam ir jārūpējas par pierādījumu iesniegšanu un uz to ir norādījis Augstākās tiesas Civillietu departaments 2014.gada 14.janvāra lēmumā lietā Nr.SK-1271-14.

[pers. A] kā pamatu atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas apelācijas sūdzības iesniegšanai norādījis slikto mantisko stāvokli, precīzi no 2010.gada nav gūti jebkādi ienākumi, ko pierāda Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras 10.01.2015.gada izziņa Nr.15/65259, un 12.07.2017.gada izziņa Nr.17/1321822, kā arī apstākli, ka [pers. A] joprojām ir darba tiesiskajās attiecībās ar Valsts ieņēmumu dienestu, taču pret viņu 2011.gadā ir piemērota atstādināšana no amata, apturot darba samaksu un atļauj strādāt citu darbu valsts pārvaldē viņam nav izsniegta. Kā arī norādījis, ka ar Valsts ieņēmuma dienesta (turpmāk – VID) 2017.gada 20.oktobra rīkojumu Nr.9.6.-12/4328 [pers. A] atbrīvots no atstādināšanas dienas, neizmaksājot darba algu.

Tiesnese konstatē, ka no 2015.gada 15.maija Prasītāja mantiskais stāvoklis nav mainījies, apelācijas sūdzībai ir pievienoti pierādījumi, ka Prasītājs no 2011.gada marta mēneša līdz 2017.gada 12.jūlijam nav guvis ienākumus, no kuriem būtu maksāti normatīvos aktos noteiktie nodokļi, kā arī Prasītājs nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojumu saņēmējs (Izziņas no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Nr.15/65259, Nr.17/1321822). Apelācijas sūdzības precizējumam [pers. A] pievienojis 2017.gada 20.oktobra VID rīkojumu par [pers. A] atbrīvošanu no amata, no kura redzams, ka atbilstoši Augstākās tiesas 2017.gada 20.aprīļa lēmumam SKK-8/2007 lietā Nr.16870002408, ir stājies Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 21.oktobra spriedums daļā par [pers. A] atzīšanu par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 320.panta trešās daļas, līdz ar to [pers. A], pamatojoties uz VID 2011.gada 4.marta rīkojumu Nr.1810-p, atstādināts no amatu pienākumu izpildes. Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 39.panta otro daļu, [pers. A] darba samaksa par atstādināšanas laiku izmaksāta netika un VID 2017.gada 11.septembra izziņu, no kuras redzams, ka [pers. A] laika posmā no 2008.gada 21.novembra līdz 2017.gada 4.septembrim nav aprēķināta un izmaksāta darba samaksa.

Tiesnese konstatē, ka, lemjot par Prasītāja prasības pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu, Prasītājs ar Rīgas Apgabaltiesas 2015.gada 20.maija lēmumu bija daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nosakot, ka Prasītājam ir maksājama valsts nodeva 100 EUR apmērā.

Sūdzības iesniedzējs sava mantiska stāvokļa pamatošanai citus pierādījumus nav iesniedzis. Sūdzības iesniedzējs ir darba spējīgā vecumā, pierādījumi par invaliditāti vai citiem apstākļiem, kas padara neiespējamu strādāt algotu darbu, apelācijas sūdzībai nav pievienoti. Tas apstāklis, ka [pers. A] 2011.gada 4.martā tika atstādināts no amatu pienākumu izpildes un tikai ar 2017.gada 20.oktobra VID rīkojumu atbrīvots no amata, neizmaksājot darba samaksu, nevar kalpot par pierādījumu tam, ka [pers. A] nevarēja strādāt citu algotu darbu.

Tiesnese, ievērojot sūdzības iesniedzēja norādītos apstākļus, iesniegtos rakstveida pierādījumus, un lietas faktiskos apstākļus, atzīst, ka Prasītājs būtu atbrīvojams daļēji no valsts nodevas samaksas, nosakot maksājamas valsts nodevas apmēru par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu 100 EUR apmērā.

Nemot vērā minēto apelācijas sūdzība ir atkārtoti atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai līdz 2017.gada 4.decembrim – veikt valsts nodevas samaksu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 100 EUR apmērā, iesniedzot tiesā tās apmaksas apliecinājošus dokumentus.

Valsts nodevas samaksa izdarāma:

Saņēmējs: Valsts kase

NMR: 90000050138

Konta Nr. LV55TREL1060190911200

Saņēmēja iestāde: Valsts kase

BIC kods: TRELLV22.

Vienlaicīgi tiesnese izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu, ja lēmumā norādītie trūkumi noteiktajā termiņā tiks novērsti, apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.pantu 229.pantu, 230.pantu un 420.pantu,

nolēma:

Daļēji atbrīvojot [pers. A], personas kods [pers. kods], no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu, nosakot maksājamās valsts nodevas apmēru 100 EUR.

Atstāt bez virzības [pers. A], personas kods [pers. kods], iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūnija spriedumu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai līdz 2017.gada 4.decembrim –veikt valsts nodevas 100 EUR samaksu, iesniedzot tiesā apmaksu apliecinājošus dokumentus.

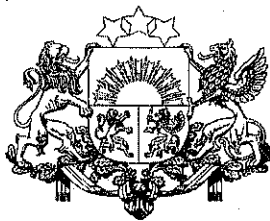
Lēmuma neizpildīšanas gadījumā sūdzību uzskatīt par neiesniegtu un atdot iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, termiņu sūdzības iesniegšanai skaitot no lēmuma izsniegšanas dienas.

Tiesnese

K.Kraveca

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS
Lieta Nr.C31241216
CA-1958-18/16

LĒMUMS
Rīgā, 2018.gada 10.maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnese referente I.Ramane
tiesnese I.Stuberovska
tiesnese I.Zaļā

rakstveida procesā izskatīja pers.B. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 9.marta lēmumu, ar kuru noraidīts pers.B. lūgums par atbrīvošanu no atlikušās valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu un apelācijas sūdzība atstāta bez virzības.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 21.decembra spriedumu pers.A. (turpmāk – prasītāja) prasība pret pers.B. (turpmāk – atbildētāja) par parāda un līgumsoda piedziņu apmierināta daļēji.

[2] 2018.gada 30.janvārī tiesā saņemta pers.B. apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 30.novembra spriedumu, kurā ietverts lūgums par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 9.marta lēmumu noraidīts pers.B. lūgums par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu un apelācijas sūdzība atstāta bez virzības.

Tiesnese atsaukusies uz Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu, kas noteic, ka pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu, bet mantiska rakstura strīdos – likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

Tiesnese atzinusi, ka no apelācijas sūdzības satura nepārprotami izriet, ka spriedums pārsūdzēts prasības apmierinātajā daļā. Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 21.decembra spriedumu pers.A. prasība pret pers.B. par parāda un līgumsoda piedziņu apmierināta daļēji, piedzenot no pers.B. pers.A. parādu summa *euro* un līgumsodu summa *euro*. Prasība daļā par līgumsoda piedziņu summa *euro* noraidīta. Līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "e" apakšpunktu un ceturto daļu, par apelācijas sūdzību būtu maksājama valsts nodeva summa *euro*.

Tiesnese konstatējusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībai pievienojusi AS "Citadele banka" maksājuma dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas summa *euro* samaksu, bet no atlikušās valsts nodevas summa *euro* apmērā lūgts atbrīvot.

Lūgums atbrīvot no atlikušās valsts nodevas samaksas pamatots ar to, ka vienīgajam atbildētājam piederošajam nekustamajam īpašumam uzlikta ķīlas tiesības atzīme un īpašums ir patapināts pers.C.. Ienākumus no nekustamā īpašuma apelācijas sūdzības iesniedzēja negūst. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja pati veic maksājumus par viņai piederošā nekustamā īpašuma apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem, lai gan dzīvošanai spiesta īrēt citu dzīvokli. Norāda, ka viņai ir saistības pret SIA "Swedbank līzings" un pēc visu ikmēneša saistību samaksas viņas naudas līdzekļi ir mazāk par summa *euro*. Tāpēc atbildētājam nav iespējas samaksāt atlikušo valsts nodevu par apelācijas sūdzību.

Mantiskā stāvokļa pierādīšanai apelācijas sūdzībai pievienots AS "Swedbank" atbildētājas konta Nr. pārskats, SIA "Swedbank līzings" un atbildētājas Vienošanās Nr., VSAA informācijas izdruka Nr. par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem no 2016.gada janvāra līdz 2017.gada janvārim un Rīgas pilsētas Zemesgrāmatas nodalījuma Nr. noraksts par atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu.

Tiesnese atzinusi, lai varētu secināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nevar samaksāt atlikušo valsts nodevu par apelācijas sūdzību, personai, kas lūdz atbrīvot no valsts nodevas samaksas, ir jāiesniedz pierādījumi savam mantiskajam stāvoklim kopumā uz procesuālās darbības veikšanas brīdi.

Pārbaudot apelācijas sūdzību un tai pievienotos dokumentus, tiesnese secinājusi, ka ar VSAA informācijas izdruku Nr. par sociālās apdrošināšanas iemaksām apdrošināšanas periodam par 2016.gadu pierādīts, ka atbildētājas mēneša vidējie ienākumi 2016.gadā bija summa *euro*. Līdz ar to nav iespējams izvērtēt apelācijas sūdzības iesniedzējas ienākumus kopumā uz apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdi, jo ziņu par ienākumiem no VSAA par 2017.gadu nav sniegtas.

Tiesnese konstatējusi, ka apelācijas sūdzībai pievienotajā AS "Swedbank" atbildētājas konta Nr. pārskatā atspoguļoti tikai ienākumi no darba devēja SIA "CRUISELINES TRAVEL AGENCY", kuri 2017.gadā vidēji mēnesī bija summa *euro*.

Apelācijas sūdzībai pievienotā SIA "Swedbank līzings" un atbildētājas Vienošanās Nr. liecina, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja 2017.gada 18.janvārī ir uzņēmusies labprātīgi nokārtot savas galvotāja saistības summa apmērā 36 mēnešu laikā.

Izvērtējot iesniegtos pierādījumus par atbildētājas ienākumiem un viņas norādītās saistības, tiesnese secinājusi, ka atbildētājas vienīgie ienākumi faktiski tiek novirzīti galvotājas saistību izpildei. Pie norādītajiem apstākļiem, ja atbildētājam ir jāveic maksājumi par sava īpašuma apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem un vēl par citas dzīvesvietas īri, tad no ikmēneša ienākumiem summa *euro* nav iespējams iegūt summa *euro* brīvos līdzekļus mēnesī. Pie šādiem apstākļiem tiesnese secinājusi, ka atbildētāja nav norādījusi savus patiesos ienākumus.

Tiesnese atzinusi par nepamatotu atbildētājas norādīto, ka viņas mantiskais stāvoklis neļauj samaksāt atlikušo valsts nodevu. Tāpēc apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu iztrūkstošās valsts nodevas daļas samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai tiesā.

[4] 2018.gada 19.martā atbildētāja iesniegusi blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 9.marta lēmumu, lūdzot to atcelt. Blakus sūdzība pamatota ar turpmāk norādītiem argumentiem.

Ikmēneša maksājums par galvojumu, kuram nav iespējams regresa prasījums par labu atbildētājam, ir būtisks arguments, lai atbildētāja tiktu daļēji atbrīvota no valsts nodevas nomaksas. Tiesa nav motivējusi, kāpēc šādi izdevumi nav kaut daļējs pamatojums daļējai atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

Tiesa ir kļūdaini vērtējusi pierādījumus, tādējādi ir nonākusi pie nepamatota secinājuma par atbildētājas ienākumiem. Nav pamatota tiesas prasība līdz pēdējam sīkumam sniegt ziņas par sevi, jo tas būtiski aizskar atbildētājas privāto dzīvi.

Tiesa nav vērtējusi faktu, ka ar tiesas lēmumu ir apgrūtināts vienīgais atbildētājas nekustamais īpašums adrese. Turklāt nekustamais īpašums ir patapināts pers.C., kurš pretēji Civillikuma normām nesedz ne komunālos maksājumus, ne citus apsaimniekošanas izdevumus, ne arī nekustamā īpašuma nodokli. Tiesa ir ignorējusi faktu, ka iepriekš minētie maksājumi jāveic atbildētājai kā nekustamā īpašuma īpašniecei. Turklāt atbildētājai nav bijusi iespēja gūt ienākumus no nekustamā īpašuma, jo tā nav nekustamā īpašuma valdītāja.

Norādīts, ka atbildētājai nav pieejamas citas izziņas par ienākumiem, jo VSAA ziņas par 2017.gadu var tikt iegūtas tikai 2018.gadā, kad būs apkopoti visi ieņēmumi. Tādējādi nav pamatota tiesas prasība iesniegt ziņas par mantisko stāvokli uz procesuālās darbības veikšanas brīdi.

Norāda, ka tiesa nonākusi pretrunā ar savu rīcību, jo nodrošinot prasību un noraidot pieteikumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu, tās galvenais arguments bija, ka atbildētājai nav pietiekošu ienākumu. Savukārt pārsūdzētajā lēmumā fakts par to, ka atbildētājai nav pietiekošu ienākumu tiek ignorēts.

Blakus ienākumu neesamības pamatojumam, blakus sūdzībai pievienotas izdrukas no "Lursoft" vienotās datu bāzes, kas apliecina, ka atbildētājai nepieder neviena uzņēmuma kapitāldaļa un viņa nav neviena uzņēmuma valdē, un aktuālās izdrukas no reģistriem par atbildētājas ienākumiem.

Blakus sūdzībā norādīts, ka Civilprocesa likuma 43.pantā nav uzskaitīti pierādījumi, kas jāiesniedz mantiskā stāvokļa izvērtēšanai. Tāpēc, ievērojot samērīguma principu, ja tiesa ir atbrīvojusi no valsts nodevas samaksas prasītāju, kura, pēc viņas sniegtajām ziņām ir aizdevusi summa *euro*, tad pēc analogijas no valsts nodevas samaksas jāatbrīvo arī atbildētāja, kura ir pierādījusi, ka ir samaksājusi aizdevumu, ko apliecina norēķinu kontu izdrukas.

Lūgts atcelt lēmumu un jautājumu par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas izlemt pēc būtības.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus un izvērtējusi blakus sūdzības argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums ir atstājams negrozīts, bet blakus sūdzība noraidāma.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tāpēc saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu, pievienojas šiem motīviem un atkārtoti tos nenorāda.

Atbildētājas blakus sūdzībā norādītie argumenti nerada pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai un lūguma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas apmierināšanai turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, tiesa vai tiesnesis pilnīgi vai daļēji atbrīvo personu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to pamats fiziskās personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tās mantiskais stāvoklis, turklāt personai, iesniedzot lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, ir jāpierāda, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj samaksāt valsts nodevu likumā noteiktā apmērā, proti, jāsniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.maija lēmums lietā SKC-1742/2015*).

Tādējādi pamats personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir tādu ziņu iesniegšana tiesā, kas ļauj tiesai vai tiesnesim novērtēt fiziskās personas mantisko stāvokli un atzīt to par tādu, kas personai no viņas gribas neatkarīgu iemeslu dēļ liedz samaksāt, šajā gadījumā, valsts nodevu par apelācijas sūdzību likumā noteiktajā apmērā.

Par fiziskas personas mantisko stāvokli liecina ne tikai tās regulāro ienākumu un izdevumu esamība vai neesamība, bet arī to apmērs, kustama un nekustama manta, likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, naudas uzkrājumi, kā arī citi apstākļi. Tādējādi iesniedzot

pieteikumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, personai ir jāiesniedz tiesā pilnīgas ziņas tās mantiskā stāvokļa objektīvai novērtēšanai.

Ievērojot norādīto blakus sūdzības arguments par nepamatotu pierādījumu pieprasīšanu par atbildētājas materiālo stāvokli ir pretrunā ar likumā noteikto un judikatūras atziņām.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas izpratnē, lai tiesai būtu pamats atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas, tiesas rīcībā ir jābūt objektīviem pierādījumiem par personas mantisko stāvokli, turklāt šiem pierādījumiem pilnīgi jāatspoguļo personas mantiskais stāvoklis procesuālās darbības izpildes laikā, šajā gadījumā iesniedzot apelācijas sūdzību un vienlaicīgi lūdzot daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos.

[6.1] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka atbildētāja iesniedzot lūgumu par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas sava mantiskā stāvokļa pamatošanai ir iesniegusi AS "Swedbank" konta Nr. pārskatu, kas apstiprina SIA "CRUISELINES TRAVEL AGENCY" veiktās iemaksas laikā no 2016.gada 24.novembra līdz 2018.gada 2.janvārim; Vienošanas Nr. ar SIA "Swedbank līzings", kas apstiprina regulāros ikmēneša izdevumus summa *euro* apmērā; VSAA 2017.gada 25.janvāra informācijas izdruku Nr. par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem no 2016.gada janvāra līdz 2017.gada janvārim; Rīgas pilsētas Zemesgrāmatas nodaļuma Nr. norakstu par atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu.

Norādītos pierādījumus pirmās instances tiesnese ir vērtējusi atzīstot tos par nepietiekamiem, lai atzītu atbildētājas mantisko stāvokli par tādu, kas liedz samaksāt likumā noteikto valsts nodevu.

Savukārt, lai gan blakus sūdzībā norādīts, ka citas izziņas atbildētājai nav pieejamas, blakus sūdzībai pievienota VSAA 2018.gada 25.janvāra informācijas izdruka Nr. par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem no 2017.gada janvāra līdz 2018.gada martam; AS "Swedbank" konta Nr. pārskats par laiku no 2018.gada 3.janvāra līdz 2018.gada 14.martam; izdrukā no "Lursoft" vienotās datu bāzes, kas apliecina, ka atbildētājai nepieder neviena uzņēmuma kapitāldaļa un viņa nav neviena uzņēmuma valdē.

Citas ziņas par savu mantisko stāvokli atbildētāja tiesai nav iesniegusi.

[6.2] Izvērtējusi iepriekš minētos pierādījumus Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā pamatoti konstatēts, ka tie sniedz tikai daļēju priekšstatu par atbildētājas mantisko stāvokli un atbildētājas ienākumu un izdevumu sadalījumu. Blakus sūdzībai pievienotie papildus pierādījumi nedod pamatu pretēja secinājuma izdarīšanai.

No atbildētājas AS "Swedbank" konta Nr. izdrukā redzams, ka atbildētājas mēneša vidējie ienākumi no darba devēja SIA "CRUISELINES TRAVEL AGENCY" 2017.gadā ir bijuši summa *euro* neto. Pati atbildētāja blakus sūdzībā norādījusi, ka atbildētājai saskaņā ar Vienošanas Nr. jāsedz uzņemtās galvinieka saistības katru mēnesi šo saistību dzēšanai novirzot summa *euro*, pie tam atbildētājai vēl jāveic maksājumi par sava īpašuma apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem un vēl par citas dzīvesvietas īri. Salīdzinot atbildētājas ienākumu apmēru ar pašas atbildētājas norādītajiem izdevumiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētājas norādītos ikmēneša izdevumus nav iespējams segt ar tik maziem ienākumiem.

Procesuālās ekonomijas nolūkos, pārbaudot publisko reģistru datus, tajā skaitā Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās Ceļu satiksmes drošības direkcijas ziņas, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka atbildētājas īpašumā reģistrētas divas automašīnas: 2011.gada izlaiduma transportlīdzeklis BMW X5 ar reģistrācijas numuru un 2012.gada izlaiduma transportlīdzeklis MAZDA 6 ar reģistrācijas numuru, kas Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā arī raksturo atbildētājas mantisko stāvokli. Turklāt transportlīdzeklis MAZDA 6 atbildētājas īpašumā reģistrēts 2018.gada 7.februārī, t.i., laikā, kad atbildētāja, atsaucoties uz līdzekļu trūkumu, lūgusi atbrīvojumu no likumā

noteiktās valsts nodevas samaksas. Līdz ar to secināms, ka atbildētāja nav sniegusi pilnīgas un patiesas ziņas par savu mantisko stāvokli.

Civillikuma 1.pantā ir noteikts, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Tādējādi personai, kura lūdz piemērot atbrīvojumu no tiesas izdevumiem, ir ne tikai pietiekami, bet arī pilnīgi jāraksturo un jāpierāda savs mantiskais stāvoklis. Tas izriet no Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktā, ka katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamatojas. Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 74.panta sesto daļu pusēm savas tiesības jāizmanto un pienākumi jāizpilda godprātīgi.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, piemērojot minētās normas kopsakarā ar civilprocesā īstenojamām tiesībām uz atbrīvojumu no tiesas izdevumiem, personas, kas lūdz atbrīvojumu, iesniegtajiem pierādījumiem un paskaidrojumiem jābūt tādiem, no kuriem tiesa var gūt pārliecību, ka mantiskais stāvoklis ir raksturots pilnīgi un patiesi, nevis selektīvi izvēloties tos faktus vai piemeklējot pierādījumus, kas ir par labu personas pozīcijai. Likumā paredzētu tiesību pastāvēšana pati par sevi nav pietiekama, neesot objektīviem apstākļiem, kas paredz šos tiesību izmantošanas priekšnoteikumus. Personai ir pašai jāspēr soļi šo tiesību realizācijai, turklāt tas jā dara likumā noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar dispozitivitātes principu, katra puse pati izvēlas, ar kādiem pierādījumiem vēlas pamatot savus argumentus.

Ievērojot to, ka atbildētāja nav sniegusi pilnīgas ziņas par savu mantisko stāvokli, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka nav pamata atbildētājas daļējai atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, kā arī nav pamata uzskatam, ka atbildētājai tādējādi nepamatoti tiktu liegts realizēt savas tiesības uz aizsardzību tiesā.

Personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot to no tiesas izdevumu, t.i., valsts nodevas un drošības naudas samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (*skat. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 24.aprīļa lēmums SKC-934/2018*).

[6.3] Attiecībā par atbildētājas blakus sūdzībā izteikto argumentu par samērīguma principa un analogijas piemērošanu attiecībā uz pušu atbrīvojumu no tiesas izdevumu samaksas, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka likumdevējs kā vienīgo pamatojumu fiziskas personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas noteicis personas mantisko stāvokli. Tādējādi apstākļi, kas ņemti vērā vērtējot cita lietas dalībnieka mantisko stāvokli, nav attiecināmi uz blakus sūdzības iesniedzēju. Katrā konkrētā gadījumā personas mantiskais stāvoklis tiesai ir jāizvērtē individuāli, atbilstoši faktiskajiem apstākļiem un lietā iesniegtajiem pierādījumiem. Tādējādi nolēmums, kas taisīts daļēji atbrīvojot citu lietas dalībnieku no valsts nodevas samaksas, pats par sevi nav pietiekams pamats atbildētājas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas, ņemot vērā šajā lietā konstatētos apstākļus, kas nesatur ziņas par tādu personas mantisko stāvokli, kas izslēdz iespēju piedalīties tiesvedības finansējumā likumā noteiktajā apmērā. Turklāt apstākļi, kas vērtēti lemjot par prasītājas daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas ceļot prasību, nav analogiski konstatētajiem apstākļiem, kas raksturo atbildētājas mantisko stāvokli.

[6.4] Par pārējiem blakus sūdzības argumentiem (piemēram, apstākli, ka atbildētājai jāsedz patapinājumā nodotā dzīvokļa īpašuma uzturēšanas izdevumi un citas dzīvojamās telpas īre), Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (*skat. ECT 1994.gada 19.aprīļa spriedumā "Van de Hurk v. The Netherlands" 61.punktu*). Tiesnešiem ir jāuzklaus visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesa izvērtē argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa, tādējādi nevērtē pārējos blakus sūdzības argumentus, jo tiem nav izšķirošas nozīmes lietas izskatīšanā. Turklāt

par tādiem izdevumiem pierādījumi pieteikumam par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un blakus sūdzībai nav pievienoti.

[7] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese pārsūdzētajā lēmumā vispusīgi izvērtējusi atbildētājas iesniegtās ziņas par viņa mantisko stāvokli un arī blakus sūdzībā norādītie argumenti nerada pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai, tāpēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 9.marta lēmums ir atstājams negrozīts, bet atbildētājas blakus sūdzība noraidāma.

Nemot vērā to, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā noteiktais termiņš trūkumu novēršanai ir pagājis, atbildētājai ir nosakāms jauns termiņš trūkumu novēršanai. Ievērojot likumā noteiktās valsts nodevas apmēru, termiņš Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 9.marta lēmumā norādītā trūkuma novēršanai līdz 2018.gada 10.augustam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu un 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

n o l ē m a:

atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 9.marta lēmumu, bet pers.B. blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt pers.B. termiņu līdz 2018.gada 10.augustam Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 9.marta lēmumā norādītā trūkuma novēršanai – valsts nodevas summa *euro* samaksai un maksājuma apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesneses

(*personiskais paraksts*)

I.Ramane

(*personiskais paraksts*)

I.Stuberovska

(*personiskais paraksts*)

I.Zaļā

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

I.Ramane

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. C-2555-17/24

ECLI:LV:RPPT:2018:0309.C31241216.2.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 9.martā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas
tiesnese E. Stelte-Auziņa,
pārbaudīja /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada
21.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 21.decembra spriedumu civilīetā
/pers. A/ (turpmāk - prasītāja) prasība pret /pers. B/ (turpmāk - atbildētāja) par parāda un
līgumsoda piedziņu apmierināta daļēji.

2018.gada 30.janvārī tiesā saņemta /pers. B/ apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas
Pārdaugavas tiesas 2017.gada 30.novembra spriedumu, kurā ietverts lūgums par atbrīvošanu
no atlikušās valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību.

Motīvu daļa

Iepazīstoties ar apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada
21.decembra spriedumu un lūgumu par atbrīvošanu no atlikušās valsts nodevas samaksas,
iesniedzot apelācijas sūdzību, tiesnese atzīst, ka lūgums nav pamatots un ir noraidāms.
Apelācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot atbildētājai termiņu trūkumu novēršanai –
atlikušās valsts nodevas samaksai un kvīts iesniegšanai tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu, pirmās instances
tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka
iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav
samaksāta valsts nodeva.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu par apelācijas sūdzību
maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu,

bet mantiska rakstura strīdos - likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

No apelācijas sūdzības satura nepārprotami izriet, ka spriedums tiek pārsūdzēts tai apjomā, kurā prasītājas prasība apmierināta. Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 21.decembra spriedumu /pers. A/ prasība pret /pers. B/ par parāda un līgumsoda piedziņu apmierināta daļēji, piedzenot no /pers. B/ /pers. A/ labā parādu 153 500,00 *euro*, līgumsodu 15 350,00 *euro*. Prasība daļā par līgumsoda piedziņu 61 400,00 *euro* noraidīta. Līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "e" apakšpunktu un ceturto daļu, par apelācijas sūdzību būtu maksājama valsts nodeva 3289,19 *euro* apmērā.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībai ir pievienojusi AS "Citadele banka" maksājuma dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas 335,28 *euro* samaksu, bet no atlikušās valsts nodevas 2953,91 *euro* lūdz atbrīvot.

Apelācijas sūdzības iesniedzējas lūgums atbrīvot no atlikušās valsts nodevas samaksas pamatots ar to, ka vienīgajam viņai piederošajam nekustamajam īpašumam ir uzlikta ķīlas tiesības atzīme un īpašums ir patapināts /pers. C/. Ienākumus no viņai piederošā nekustamā īpašuma apelācijas sūdzības iesniedzēja negūst. Apelācijas sūdzības iesniedzēja pati veic maksājumus par viņai piederošā nekustamā īpašuma apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem, bet dzīvošanai spiesta īrēt citu dzīvokli. Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka viņai ir saistības pret SIA "Swedbank līzings" un pēc visu ikmēneša saistību samaksas viņas naudas līdzekļi ir zem 200,00 *euro*. Apelācijas sūdzības iesniedzējai neesot iespējas samaksāt atlikušo valsts nodevu. Mantiskā stāvokļa pierādīšanai apelācijas sūdzībai pievienots AS "Swedbank" atbildētājas konta Nr./konta numurs/ pārskats, Vienošanās Nr.100362/4 starp SIA "Swedbank līzings" un atbildētāju, VSAA informācijas izdruka Nr. E10859459 par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem no 2016.gada janvāra līdz 2017.gada janvārim un Rīgas pilsētas Zemesgrāmatas nodalījuma Nr./nodalījuma numurs/ norakstus par atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu.

Pārbaudot apelācijas sūdzību un tai pievienotos dokumentus, tiesnese secina, ka ar VSAA informācijas izdruku Nr.E10859459 par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem par 2016.gadu pierādīts, ka atbildētājas mēneša vidējie ienākumi 2016.gadā bija 551,63 *euro*. Līdz ar to nav iespējams izvērtēt apelācijas sūdzības iesniedzējas ienākumus kopumā uz apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdi, jo ziņas par ienākumiem no VSAA par 2017.gadā nav.

Apelācijas sūdzībai pievienotajā AS "Swedbank" atbildētājas konta Nr./konta numurs/ pārskatā atspoguļoti tikai ienākumi no darba devēja SIA "CRUISELINES TRAVEL AGENCY", kuri vidēji mēnesī 2017.gadā bija 541,74. Lai varētu secināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nevar samaksāt atlikušo valsts nodevu par apelācijas sūdzību, personai, kas lūdz atbrīvot no valsts nodevas samaksas, ir jāiesniedz pierādījumi savam mantiskajam stāvoklim kopumā uz procesuālās darbības veikšanas brīdi.

Apelācijas sūdzībai pievienotā Vienošanās Nr.100362/4 starp SIA "Swedbank līzings" un atbildētāju liecina, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja 2017.gada 18.janvārī ir uzņēmusies labprātīgi nokārtot savas galvotāja saistības 12 000,00 *euro* apmērā 36 mēnešu laikā.

Izvērtējot iesniegtos pierādījumus par atbildētājas ienākumiem un viņas norādītās saistības, tiesnese secina, ka atbildētājas vienīgie ienākumi faktiski tiek novirzīti galvotājas saistību izpildei. Pie norādītajiem apstākļiem, ja atbildētājai ir jāveic maksājumi par sava īpašuma apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem un vēl par citas dzīvesvietas īri, tad no ikmēneša ienākumiem 541,74 *euro* nav iespējams iegūt 200,00 *euro* brīvos līdzekļus mēnesī. Pie šādiem apstākļiem tiesnese secina, ka atbildētāja nav norādījusi savus patiesos ienākumus.

Līdz ar to nav atzīstams par pamatotu atbildētājas secinājums, ka viņas mantiskais stāvoklis neļauj samaksāt atlikušo valsts nodevu.

Minēto apsvērumu dēļ lūgums par atbrīvošanu no atlikušās valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību, nav pamatots un ir noraidāms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu, atbildētājas apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 21.decembra spriedumu atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novērtēšanai: dokumenta, kas apliecina atlikušās valsts nodevas 2953,91 *euro* samaksu par apelācijas sūdzību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un, vadoties no Civilprocesa likuma 420.panta, tiesnese

n o l ē m a:

noraidīt /pers. B/ lūgumu par atbrīvošanu no atlikušās valsts nodevas samaksas.

/pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 21.novembra spriedumu atstāt bez virzības līdz **2018.gada 9.aprīlim** lēmumā norādīto trūkumu novēršanai un iesniegšanai Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

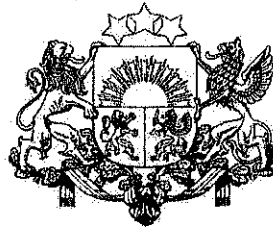
Ja noteiktā termiņā trūkumi tiks novērsti, apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, pārsūdzības termiņu skaitot no dienas, kad lēmuma noraksts izsniegts.

Tiesnese

E. Stelte - Auziņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lieta Nr. 3-11/0317/27
ČA-2253/27, 2018. gads

LĒMUMS
2018. gada 7. jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente	Inta Zaļā
tiesnese	Iveta Stuberovska
tiesnese	Ilze Ramane

rakstveida procesā izskatīja pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 5. aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, iesniedzot prasības pieteikumu tiesā.

Aprakstošā daļa

[1.] Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā 2018. gada 26. martā saņemts pers.A. prasības pieteikums pret pers.B. par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, īpašuma tiesību nostiprinājuma dzēšanu zemesgrāmatā, īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā un prasības nodrošināšanu.

Prasības pieteikums pamatots ar Civillikuma 2., 927., 928., 994., 1919., 1928., 1930., 1931. pantu, lūdzot tiesu: atzīt par spēkā neesošu 2003. gada 4. decembra dāvinājuma līgumu, ar kuru pers.A. uzdāvinājis pers.B. nekustamo īpašumu adrese, un dzēst pers.B. īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu; atzīt pers.A. īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu un reģistrēt tās zemesgrāmatā. Vienlaicīgi ar prasības pieteikumu pers.A. iesniedzis pieteikumu par prasības nodrošinājumu, kā arī pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

[2.] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 26. marta lēmumu noraidīts pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas. Prasības pieteikums atstāts bez virzības lēmumā konstatēto trūkumu novēršanai termiņā līdz 2018. gada 7. maijam.

Lēmums pamatots ar šādiem motīviem.

[2.1.] Prasības pieteikumā lūgts atzīt par spēkā neesošu 2003. gada 4. decembra dāvinājuma līgumu un dzēst pers.B. īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, nostiprinot pers.A. īpašuma tiesības. Minētā prasījuma pamatošanai iesniegts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr. 2010. gada 18. maija noraksts, tomēr tiesnese uzskata, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma

129. panta otrās daļas 3. punktu, nepieciešams iesniegt zemesgrāmata nodalījuma norakstu tā aktuālajā redakcijā.

[2.2.] Atbilstoši Civilprocesa likuma 128. panta otrās daļas 1.² punktam prasības pieteikumā kā trešā persona norādama AS "Swedbank", kurai par labu iekļāts nekustamais īpašums. Saskaņā ar minētā likuma 128. panta otrās daļas 5. punktu prasības pieteikumā nav norādītas ziņas par mediācijas izmantošanu strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā.

[2.3.] Tiesnese vērtējot lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas, iesniedzot prasības pieteikumu tiesā, norādījusi, ka sākotnēji nepieciešams konstatēt prasības summas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 11. punktam, prasības summas prasībās par dāvinājuma izbeigšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu ir apstrīdētā dāvinājuma summa. No dāvinājuma līguma 1. punkta izriet, ka puses dāvināmo nekustamo īpašumu novērtējušas summa LVL jeb summa EUR. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 9. punktu un Valsts zemes dienesta kadastra informatīvās sistēmas publiskajiem datiem, strīdus nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība 2018. gadā ir summa EUR. Līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 10. punktam un 34. panta pirmās daļas 1. punkta "c" apakšpunktam par prasību maksājama valsts nodeva summa EUR, savukārt saskaņā ar minētā likuma 34. panta pirmās daļas 7. punktu par prasības nodrošinājumu maksājama valsts nodeva summa EUR, kopā summa EUR.

[2.4.] Lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pamatots ar to, ka nesenā pagātnē pers.A. bija bezdarbnieks, saņēma bezdarbnieka pabalsta maksājumus 2018. gada janvārī summa EUR, martā summa EUR apmērā, bet, sākot strādāt algotu darbu, saņemta darba samaksa 2018. gada janvārī summa EUR, februārī summa EUR, martā summa EUR jeb vidēji summa EUR mēnesī. 2018. gada 11. martā pers.A. piedzima dēls, kura uzturēšanai ikmēnesi veic uzturlīdzekļu samaksu summa EUR, kā arī nepieciešams segt komunālos maksājumus. Saskaitot visus pers.A. ienākumus un izdevumus, secināms, ka lietošanā paliek vidēji summa EUR mēnesī. Citi īpašumi vai manta nepieder.

Tiesnese atzīst, ka pieteikumā minētās ziņas nav pietiekamas, lai izdarītu secinājumu, ka persona atbrīvojama no tiesas izdevumu samaksas, un nav pamata secinājumam, ka pers.A. nav spējīgs samaksāt likumā noteikto valsts nodevu summa EUR, jo, tiesneses ieskatā, iesniegtie pierādījumi pilnībā neatspoguļo pers.A. mantisko stāvokli. Tiesnese konstatē, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus, kas ļautu objektīvi un pilnībā izvērtēt viņa mantisko stāvokli, bet pretēji tam sniedzis ziņas, kas ir selektīvi atlasītas. Līdz ar to nav objektīva pamata pers.A. atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

[2.5.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu prasības pieteikumam nav pievienots dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu summa EUR apmērā.

[3.] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 5. aprīļa lēmumu daļā, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, pers.A. iesniedza blakus sūdzību, lūdzot atcelt pirmās instances tiesas tiesneses lēmumu šajā daļā un atbrīvot pers.A. no valsts nodevas samaksas.

Blakus sūdzībā norādīti šādi apstākļi un argumenti.

[3.1.] Pretēji pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā konstatētajam, pers.A. tiesai ir uzrādījis absolūti visus savus ienākumus, kas atbilst Civillikuma 1. pantā noteiktajam, savukārt lēmumā nav norādīts, uz kādām papildus metodēm būtu pierādāms, ka personai vairs nav citu ienākumu. Turklāt personas bezdarbnieka statuss ir vērtējams kā nodibināts fakts Civilprocesa likuma 96. panta ceturtās daļas izpratnē, t.i., ka pers.A. ir mazturīga persona. Šāds fakts lēmumā nav ņemts vērā.

[3.2.] Attiecībā par apstākli, ka katru mēnesi ir veikti maksājumi AS "SEB banka" saistībā ar privāto pensijas uzkrājumu, pers.A. paskaidro, ka regulāri atsakās no izdevumiem, lai ekonomētu naudas līdzekļus un šādus maksājumus varētu veikt.

[3.3.] Ievērojot pārsūdzētajā lēmumā tiesneses piezīmi, ka pers.A. tērē savus finanšu līdzekļus azartspēlēm, blakus sūdzības iesniedzējs paskaidro, ka pirmās instances tiesas tiesnese kļūdaini norādījusi iztērēto summu summa EUR, jo faktiski tā bijusi summa EUR (atņemot 2017. gada 21. decembra ienākumus summa EUR apmērā, summa ir summa EUR). Minētais apstāklis norāda uz to, ka pirmās instances tiesas tiesnese pavirši izskatījusi un izvērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus.

[3.4.] No lietā iesniegtās konta izdrukas redzams, ka pēc visu maksājumu veikšanas pers.A. personīgai lietošanai paliek naudas līdzekļi summa EUR četriem mēnešiem jeb summa EUR mēnesī. Minētā summa, atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta pirmajai daļai, 97. pantam, nav vērtējama kā pietiekoša, lai veiktu valsts nodevas samaksu summa EUR apmērā.

Motīvu daļa

[4.] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi blakus sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018. gada 5. aprīļa lēmums daļā par atteikšanos atbrīvot pers.A. no valsts nodevas samaksas atstājams negrozīts.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā šā likuma 230. pantā noteikto motīvu daļu var neiekļaut.

Atbilstoši minētajai likuma normai, pārbaudot lietas materiālus, kā arī izvērtējot pārsūdzētā lēmuma pamatojumu un blakus sūdzības argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lēmumu pirmās instances tiesas tiesnese ir pieņēmusi atbilstoši lietas apstākļiem un likuma prasībām, un tajā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami. Līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu, Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pārsūdzētā lēmuma motivācijai. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzībā norādītie argumenti nedod pamatu pirmās instances tiesas tiesneses lēmuma atcelšanai.

[5.] Personai, kura lūdz atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas, ir pietiekami un pilnīgi jāraksturo un jāpierāda savs mantiskais stāvoklis. Tas izriet no Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā noteiktā, ka katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamatojas. Atbilstoši dispozitivitātes principam, katra puse pati izvēlas, ar kādiem pierādījumiem vēlas pamatot savus argumentus.

No lietas materiāliem redzams, ka lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā pamatots ar argumentu, ka pers.A. mantiskais stāvoklis liedz viņam veikt valsts nodevas samaksu (*lietas 48.-50. lapa*). Mantiskā stāvokļa pamatošanai iesniegta: Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2018. gada 21. marta vēstules Nr. kopija; LR Uzņēmumu reģistra 2018. gada 20. marta izziņas Nr. kopija; Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2018. gada 20. marta izziņas Nr. kopija; laulības apliecības un laulības līguma kopijas; dēla pers.C. dzimšanas apliecības kopija; 2018. gada 15. marta saistībraksta par uzturlīdzekļiem kopija; SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" rēķinu par pakalpojumiem un SIA "220 Enerģija" rēķinu kopijas; pers.A. norēķinu konta izdrukas par laika periodu no 2017. gada 18. decembra līdz 2018. gada 18. martam kopija; Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes paziņojuma par nekustamā īpašuma nodokli kopija (*lietas 52.-74. lapa*). Citi pierādījumi mantiskā stāvokļa pamatošanai nav iesniegti.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem. Tātad, izlemjot pieteikumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, svarīgi noskaidrot, vai personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt valsts nodevu (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.maija lēmums lietā SKC-1742/2015*).

No pirmās instances tiesas tiesneses lēmuma (*lietas 77.-81. lapa*) redzams, ka, lemjot jautāju par pers.A. atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, tiesnese atzinusi, ka pers.A. nav iesniedzis tiesai pilnīgas ziņas un pierādījumus, kuriem ir nozīme viņa mantiskā stāvokļa izvērtēšanai. Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas lēmumā secinātajam, ka pierādījumi, kas ļautu objektīvi un pilnībā izvērtēt mantisko stāvokli ir sniegtas selektīvi. Līdz ar to pirmās instances tiesas tiesnese pamatoti lēmusi par pers.A. lūguma noraidīšanu.

[6.] Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu sniegt vērtējumu blakus sūdzībā norādītajiem argumentiem.

[6.1.] Blakus sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesas tiesnese, noraidot pers.A. pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, lēmumā nav norādījusi, ar kādām papildus metodēm būtu pierādāms, ka personai nav citu ienākumu.

Civillietu tiesas kolēģija šādu blakus sūdzības iesniedzēja argumentu atzīst par nepamatotu un noraidāmu. Kā jau tas lēmuma 5. punktā norādīts, atbilstoši Civilprocesa likuma 93. pantam, civillietās valda dispozitivitātes princips. Proti, lietas dalībnieki paši var izvēlēties, ar kādiem procesuāliem līdzekļiem aizstāvēt savas intereses. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses pamatoti, lemjot jautājumu par iespējamību atbrīvot pers.A. no valsts nodevas samaksas, vadījusies no lietā iesniegtajiem pierādījumiem. Civilprocesa likums neparedz tiesas tiesības šādā gadījumā prasības pieteikumu atstāt bez virzības, lai norādītu uz konkrētiem iztrūkstošiem pierādījumiem, pretējā gadījumā tiktu pārkāpts Civilprocesa likuma 10. pantā ietvertais sacīkstes princips.

[6.2.] Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu arī blakus sūdzībā norādīto argumentu, ka personas bezdarbnieka statuss ir vērtējams kā nodibināts fakts Civilprocesa likuma 96. panta ceturtās daļas izpratnē, ka pers.A. ir mazturīga persona.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka Nodarbinātības valsts aģentūras lēmums par bezdarbnieka statusa piešķiršanu ļauj bezdarbniekam noteiktu laika posmu saņemt bezdarbnieka pabalstu, kā arī piešķir citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības un pienākumus, tomēr tas pats par sevi nevar būt par pamatu nodibināt, ka persona, tajā skaitā pers.A., ir mazturīga. Turklāt, kā tas izriet no lūguma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas (*lietas 48.-50. lapa*) un bankas konta izdrukas (*lietas 66.-72. lapa*), pers.A. šobrīd atrodas darba tiesiskajās attiecībās ar SIA "Maxima Latvija".

[6.3.] Blakus sūdzība norādīts, ka pirmās instances tiesas tiesnese kļūdaini norādījusi iztērēto naudas summu azartspēlēs, tādējādi secinot, ka tiesnese pavisām izvērtējusi lietā esošos pierādījumus.

Iepazīstoties ar pers.A. bankas konta izdrukām (*lietas 69.-72. lapa*), Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pārskata periodā pers.A. novirzījis naudas līdzekļus summa EUR apmērā SIA "Olympic Casino Latvia", kas sniedz azartspēļu pakalpojumus. Apstāklis, ka pirmās instances tiesas tiesnese pieļāvusi matemātiskā aprēķina kļūdu, nedod pamatu secināt, ka tiesnese pavisām izskatījusi un izvērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus.

No lietas materiālos esošās bankas konta izdrukas arī redzams, ka pers.A. veicis maksājumus SIA "SS" par maksas sludinājumiem, tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nevar izslēgt iespēju, ka no sludinājumiem realizēto lietu ienākumi netiek atspoguļoti pers.A. norēķinu konta izdrukā. Minētie apstākļi kopumā, kā arī fakts, ka ik mēnesi tiek veiktas pensijas ar uzkrājumu iemaksas summa EUR apmērā, dod pamatu Civillietu tiesas kolēģijai pievienoties pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā secinātajam, ka pers.A. ir tiesai sniedzis selektīvas ziņas par savu mantisko stāvokli.

[6.4.] Attiecībā uz pārējiem blakus sūdzības argumentiem, tiesas kolēģija norāda, ka atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (*ECT 1994. gada 19. aprīļa spriedumā "Van de Hurk v. The Netherlands" 61. punktu*). Tiesnešiem ir jāuzklausā visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesa izvērtē argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa, tādējādi nevērtē pārējos blakus sūdzības argumentus, jo tiem nav izšķirošas nozīmes lietas izskatīšanā. Blakus sūdzības iesniedzēja atšķirīga tiesību normu interpretācija nav pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

[7.] Pie šādiem faktiskajiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnerei nebija pamats lemt par pers.A. atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā. Līdz ar to pers.A. blakus sūdzība ir noraidāma kā nepamatota, bet pārsūdzētais lēmums daļā par atteikšanos atbrīvot no valsts nodevas samaksas atstājams negrozīts.

Tā kā lēmuma pieņemšanas dienā ir beidzies pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā noteiktais termiņš trūkuma novēršanai, pers.A. ir nosakāms jauns termiņš trūkuma novēršanai, t.i., valsts nodevas summa EUR apmērā apliecinoša dokumenta iesniegšanai pirmās instances tiesā, termiņā līdz 2018. gada 6. jūlijam.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 229., 230. pantu, 447. pantu, 447.¹ panta otro daļu, 448. panta pirmās daļas 1. punktu un 449. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

Rīgas pilsētas Pārdaugavas priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018. gada 5. aprīļa lēmumu daļā par atteikšanos atbrīvot no valsts nodevas samaksas atstāt negrozītu, bet pers.A. blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt pers.A. termiņu līdz 2018. gada 6. jūlijam trūkuma novēršanai, t.i., dokumenta, kas apliecina valsts nodevas summa EUR (summa) apmērā samaksu, iesniegšanai Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Valsts nodevas samaksa veicama pēc šādiem rekvizītiem: saņēmējs – Valsts kase, reģistrācijas numurs: 90000050138, konta numurs: LV55 TREL 1060 1909 1120 0, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, iemaksas mērķī jānorāda lietas numurs un lietas dalībnieka vārds, uzvārds, personas kods.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Tiesnese referente	(personiskais paraksts)	I. Zaļā
Tiesnese	(personiskais paraksts)	I. Stuberovska
Tiesnese	(personiskais paraksts)	I. Ramane

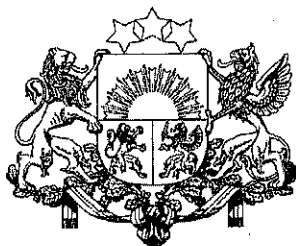
NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

I. Zaļā

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. 3-11/0317/27

ECLI:LV:RPPT:2018:0405.899.1.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018. gada 5. aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa tiesnese L. Leja pārbaudīja /pers. A/ prasības pieteikums pret /pers. B/ par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, īpašuma tiesību nostiprinājuma dzēšanu zemesgrāmatā, īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, un prasības nodrošināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2018. gada 26. martā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk - prasītājs) prasības pieteikums pret /pers. B/ (turpmāk - atbildētāja) par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, īpašuma tiesību nostiprinājuma dzēšanu zemesgrāmatā un īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā.

Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 2., 1919., 1928., 1930., 1931., 927., 928., 994. pantu, lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošu 2003. gada 4. decembra dāvinājuma līgumu, ar kuru prasītājs uzdāvinājis atbildētājai nekustamo īpašumu /adrese/ un dzēst atbildētājas īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu; atzīt prasītājam īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu un reģistrēt tās zemesgrāmatā.

[2] Vienlaicīgi ar prasības pieteikumu prasītājs iesniedzis pieteikumu par prasības nodrošinājumu, kā arī pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Motīvu daļa

[3] Pārbaudot prasības pieteikuma atbilstību Civilprocesa likuma 128. un 129. pantam, tiesnese atzīst, ka prasības pieteikums atstājams bez virzības turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[4] Ceļot prasību tiesā jāievēro likumdevēja noteiktās minimālās prasības, kas izvirzītas prasības pieteikumam un noteiktas Civilprocesa likuma 128. un 129. pantā. Prasības pieteikumā konstatēti tālāk norādītie trūkumi, kas prasītājam jānovērš.

[4.1] Civilprocesa likuma 128. panta otrās daļas 5. punktā noteikts, ka prasības pieteikumā norādāmi apstākļi, ar kuriem prasītājs pamato savu prasījumu, un pierādījumi, kas tos apstiprina. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 129. panta otrās daļas 3. punktu prasības

pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina apstākļus, uz kuriem prasījums pamatots.

Prasītājs lūdz atzīt par spēkā neesošu 2003. gada 4. decembra dāvinājuma līgumu, ar kuru prasītājs uzdāvinājis atbildētājam nekustamo īpašumu /adrese/, kā arī dzēst atbildētājas īpašuma tiesības uz šo nekustamo īpašumu, nostiprinot prasītāja īpašuma tiesības. Pārbaudot prasības pieteikumam pievienotos dokumentus, tiesnese konstatē, ka prasības pieteikumam pievienota Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļuma Nr./nodaļuma numurs/ 2010. gada 18. maija noraksts.

Ievērojot prasītāja pieteiktos prasījumus, tiesnese atzīst, ka prasītājam ir jāiesniedz tiesā Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļuma Nr./nodaļuma numurs/ noraksts ar tajā izdarītajiem visiem aktuālajiem ierakstiem uz prasības pieteikuma tiesā iesniegšanas dienu.

[4.2] Civilprocesa likuma 128. panta otrās daļas 1.² punkts noteic, ka prasības pieteikumā norādāms atbildētāja, trešās personas vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā dzīvesvieta un deklarācijā norādītā papildu adrese, bet, ja tāda nav, - dzīvesvieta; juridiskajai personai – tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese.

No prasības pieteikuma secināms, ka strīdus nekustamais īpašums ieķīlāts par labu AS "Swedbank". Turklāt prasītājs kā prasības nodrošinājuma līdzekli lūdzis piemērot izpildu darbību apturēšanu, bet no prasītāja iesniegtā zemesgrāmatu nodaļuma noraksta redzams, ka piedziņa uz strīdus nekustamo īpašumu tiek vērsta par labu bankai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 78. panta pirmo daļu par trešo personu civilprocesā var būt fiziskā vai juridiskā persona, kuras tiesības vai pienākums pret vienu no pusēm var skart spriedums lietā.

Pārbaudot prasības pieteikumu, tiesnese konstatē, ka prasības pieteikumā banka kā trešā persona nav norādīta.

Līdz ar to tiesnese uzskata, ka prasības pieteikumu nepieciešams precizēt, iekļaujot tajā AS "Swedbank" kā trešo personu. Vienlaicīgi tiesnese vērš uzmanību, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 129. panta pirmajai daļai prasības pieteikumu iesniedz tiesai, pievienojot tik norakstus, cik lietā ir atbildētāju un trešo personu.

[4.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 128. panta otrās daļas 2.¹ punktu prasības pieteikumā norādāms kredītiestādes nosaukums un konta numurs, kurā veicama piedzenamās summas samaksa vai atlīdzināmi tiesāšanās izdevumi.

Prasītājs prasības pieteikumā nav ietvēris informāciju par kredītiestādes nosaukumu un konta numuru.

[4.4] Civilprocesa likuma 128. panta otrās daļas 5.¹ punkts noteic, ka prasības pieteikumā norādāmas ziņas par mediācijas izmantošanu strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā.

Prasības pieteikumā nav norādītas šādas ziņas.

Tiesnese izskaidro, ka mediācija ir brīvprātīgas sadarbības process, kurā puses ar mediatora starpniecību cenšas rast konstruktīvu konflikta risinājumu, panākt savstarpēji

pieņemamu vienošanos savu domstarpību atrisināšanai. Izmantojot mediāciju, tiek paplašinātas konflikta risinājuma iespējas, jo tā koncentrējas uz pušu patiesajām interesēm, kas nereti slēpjas aiz pušu ieņemtajām pozīcijām un izvirzītajām prasībām. Mediācijas priekšrocības ir abpusēji izdevīgs risinājums, saglabātas attiecības, kā arī ietaupīti līdzekļi un laiks, kas tiktu veltīts konflikta risināšanai tiesu instancēs.

[5] Civilprocesa likuma 129. panta otrās daļas 1. punkts noteic, ka prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Prasītājs, iesniedzot prasību, pieteicis lūgumu atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas gan par prasības pieteikumu, gan par pieteikumu par prasības nodrošinājumu.

Tiesnese atzīst, lai lemtu jautājumu par prasītāja atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē konkrētās prasības summa.

[5.1] Civilprocesa likuma 34. panta pirmā daļa paredz, ka par katru prasības pieteikumu - sākotnējo prasību vai pretprasību, trešās personas pieteikumu ar patstāvīgu prasījumu par strīda priekšmetu, kas iesniegts jau iesāktā procesā, pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietās, kā arī citiem šajā pantā paredzētajiem pieteikumiem, kuru iesniedz tiesā, maksājama valsts nodeva.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 11. punktu prasības summa prasībās par darījuma izbeigšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu ir apstrīdētā darījuma summa. No dāvinājuma līguma 1. punkta redzams, ka puses dāvināmo nekustamo īpašumu novērtējušas par 4742,00 latiem jeb 6747,26 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 9. punktam prasības summa prasībās par īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu ir tās vērtība, bet ne mazāka par tās kadastrālo vērtību. No Valsts zemes dienesta kadastra informatīvās sistēmas publiskajiem datiem strīdus nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība 2018. gadā ir 18752,20 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 10. punktu prasībās, kas sastāv no vairākiem patstāvīgiem mantiskiem prasījumiem prasības summa ir visu prasījumu kopsumma.

Tādējādi konkrētajā gadījumā prasības summa ir 25499,46 *euro* (6747,26 *euro plus* 18752,20 *euro*). Atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "c" apakšpunktam par prasību maksājama valsts nodeva 1108,33 *euro* apmērā (520 *euro plus* 3,2 procenti no (25499,46 *euro* - 7114 *euro*)).

Savukārt atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 7. punktam valsts nodeva par prasības nodrošinājuma pieteikumu maksājama 0,5 procenti no *prasības summas*, bet ne mazāk par 70,00 *euro*. Līdz ar to par prasības nodrošinājuma pieteikumu maksājama valsts nodeva 127,50 *euro*.

Kopumā maksājamā valsts nodeva ir 1235,83 *euro*.

[5.2] Civilprocesa likuma 43. panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos (..).

Tādējādi pamats fiziskās personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tās mantiskais stāvoklis, turklāt personai, iesniedzot lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, ir jāiesniedz pierādījumi par mantisko stāvokli (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 16. maija lēmums lietā Nr. SKC-1742/2015*).

Minētās tiesību normas izpratnē, lai tiesnesim vai tiesai būtu pamats atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas, tiesneša vai tiesas rīcībā ir jābūt objektīviem pierādījumiem par personas mantisko stāvokli, turklāt šiem pierādījumiem jāatspoguļo personas mantiskais stāvoklis pilnībā, nevis tikai kādā tā daļā.

[5.3] Lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas prasītājs pamato ar to, ka nesenā pagātnē prasītājs bija bezdarbnieks, saņēma bezdarbnieka pabalsta parādu 2018. gada janvārī 270,76 *euro*, 2018. gada martā 38,67 *euro* apmērā, bet, sākot strādāt algotu darbu, prasītājs saņēma darba samaksu 2018. gada janvārī 150,09 *euro*, 2018. gada februārī 268,54 *euro*, 2018. gada martā 475,25 *euro*, jeb vidēji mēnesī 401,07 *euro*. 2018. gada 11. martā prasītājam piedzima dēls, kura uzturēšanai prasītājam saistībā ar noslēgto vienošanos ir pienākums ik mēnesi maksāt bērna mātei /pers. C/ uzturlīdzekļus 150,00 *euro* apmērā. Starp prasītāju un /pers. C/ kā laulāto pastāv visas mantas šķirtība. Prasītājs dzīvo /pers. C/ īpašumā un viņam ir pienākums saskaņā ar mutisko vienošanos maksāt ½ no komunālo pakalpojuma maksājumiem, kas vidēji mēnesī sastāda 60,00 *euro*. Saskaitot visus prasītāja ienākumus un izdevumus, secināms, ka prasītāja lietošanā paliek vidēji mēnesī 200,00 *euro*. Prasītājam nepieder nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi, prasītājs nav komercfirmu daļu un akciju īpašnieks. Prasītājs gatavo dokumentus iesniegšanai Rīgas domes sociālajam dienestam trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusa iegūšanai.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus(..). Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, līdz ar to pierādīšanas pienākums attiecībā uz personas mantisko stāvokli gulstas tieši uz personu, kura lūgumu ir pieteikusi.

Prasītājs iesniedzis Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatas nodaļas izziņu, ka prasītājam nepieder nekustamie īpašumi, Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra izziņu, ka prasītājs nav īpašnieks, individuālais komersants, personālsabiedrības biedrs, kapitāldaļu turētājs vai dibinātājs, Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņu, ka prasītājam nepieder transportlīdzekļi.

Citi pierādījumi atbildētājas mantiskajam stāvoklim nav iesniegti.

Iepazīstoties ar prasības pieteikumu un tam pievienotajiem dokumentiem, izvērtējot to saturu saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. pantu, tiesnese atzīst, ka nav gūti pietiekami pierādījumi, lai atbrīvotu prasītāju no valsts nodevas samaksas. Tiesa ņemt vērā, ka personas materiālais stāvoklis nevar būt par pamatu, lai liegtu viņai iespēju aizstāvēt savas aizskartās intereses tiesā, tomēr atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas pilnībā ir jābūt pamatotai ar tādiem pierādījumiem, kas liecina, ka personas rīcībā esošie līdzekļi ir nepietiekami, tādējādi liedzot personai tiesības uz pieeju tiesai.

Tiesnese atzīst, ka prasītāja pieteikumā minētās ziņas nav pietiekamas, lai izdarītu secinājumu, ka persona atbrīvojama no tiesas izdevumu samaksas, un nav pamata secinājumam, ka prasītājs nav spējīgs samaksāt likumā noteikto valsts nodevu 1235,83 *euro*, jo tiesneses ieskatā prasītāja iesniegtie pierādījumi pilnībā neatspoguļo prasītāja mantisko stāvokli. Tiesnese konstatē, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus, kas ļautu objektīvi un pilnībā izvērtēt viņa mantisko stāvokli, bet pretēji tam sniedzis ziņas, kas ir selektīvi atlasītas.

Prasības pieteikumam pievienota prasītāja AS “SEB banka” konta izdrukā par laika posmu no 2017. gada 18. decembra līdz 2018. gada 18. martam, no kuras redzams, ka neskatoties uz savu sliktu mantisko stāvokli, kā to raksturo pats prasītājs, minētajā laika posmā prasītājs katru mēnesi ir veicis pārskaitījumus 30,00 *euro* apmērā saistībā ar AS “SEB banka” sabalansēto dalības līgumu, kas norāda, ka prasītājs veic privāto pensijas uzkrājumu, katru mēnesi veicis pārskaitījumus 50,00 *euro* apmērā saistībā ar dzīvības apdrošināšanu ar uzkrājumu, kā arī novirzījis naudu 155,00 *euro* apmērā SIA “Olympic Casino Latvia”, kas sniedz azartspēļu pakalpojumus.

Novērtējot pierādījumus to kopumā, pēc savas iekšējās pārliecības, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem, tiesnese secina, ka persona, kurai ir slikts mantiskais stāvoklis un kuras ienākumi ir apmērā, kādus tos norādījis prasītājs, nav spējīga novirzīt līdzekļus ne pensiju uzkrājumam, ne dzīvības apdrošināšanai ar uzkrājumu, kā arī vēl novirzīt azartspēlēm. Turklāt no iesniegtā 2018. gada 22. marta laulības līguma par mantas šķirtību redzams, ka laulātie samaksājuši par notāres pakalpojumiem 129,06 *euro*.

Tiesa ņem vērā, ka prasītājam ir dzimis bērns 2018. gada 11. martā un ka prasītājam kā tēvam ir pienākums sniegt bērna uzturam uzturlīdzekļus.

Apstākļi, ka prasītājs gatavojas sniegt dokumentus Rīgas domes Sociālajam dienestam trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusa iegūšanai, tiesai nav saistošs, izlemjot jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Līdz ar to tiesnese secina, ka lietā nav objektīvu pierādījumu, kas var būt par pamatu secinājumam, ka prasītājs nevar samaksāt valsts nodevu, bet ir pierādījumi par pretējo - prasītājs sniedzis tiesai selektīvi atlasītas ziņas, lai panāktu sev vēlamu rezultātu - atbrīvojumu no valsts nodevas samaksas.

Tiesnese atzīst, ka personas, kas lūdz atbrīvojumu, iesniegtajiem pierādījumiem un paskaidrojumiem jābūt tādiem, no kuriem tiesa var gūt pārliecību, ka mantiskais stāvoklis ir raksturots pilnīgi un patiesi, taču konkrētajā gadījumā prasītājs selektīvi izvēlējis faktus un piemēklējis paskaidrojumus, kas ir par labu viņa pozīcijai.

Nemot vērā minēto, tiesnese atzīst, ka prasītājs nav iesniedzis tiesai pilnīgas ziņas un pierādījumus, kuriem ir nozīme viņa mantiskā stāvokļa izvērtējumā, līdz ar to tiesnesei nav objektīva pamata prasītāja atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

[5.4] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktam civillietās jāsedz izdevumi par tiesas pavēstu un prasības pieteikuma noraksta piegādi un izsniegšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta otro daļu kārtību, kādā aprēķināmas ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistīto izdevumu apmēru nosaka Ministru kabinets.

Saskaņā ar Tiesu administrācijas izstrādāto metodiku vienotu izdevumu noteikšanai, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu) pievienojams dokuments, kas apstiprina ar prasības pieteikuma (pieteikuma) noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu saistīto izdevumu 3,20 *euro* apmērā iemaksu Tiesu administrācijas kontā, bet par katru nākamo atbildētāju vai ieinteresēto/trešo personu papildus jāpiemaksā 1,13 *euro*.

Iesniegtajam prasības pieteikumam nav pievienots dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu 3,20 *euro*.

[6] Civilprocesa likuma 133. panta pirmā daļa paredz, ka tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumā nav visu šā likuma 128. pantā noteikto rekvizītu un prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129. pantā noteiktie dokumenti.

Šādos apstākļos tiesnese atzīst, ka prasītāja prasības pieteikums, kurā ietverts arī pieteikums par prasības nodrošinājumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 133. pantu atstājams bez virzības un prasītājām nosakāms termiņš iepriekš minēto trūkumu novēršanai līdz 2018. gada 7. maijam.

Tiesnese vērš prasītāja uzmanību, ka, novēršot lēmumā norādītos trūkumus, kas attiecas uz prasības pieteikuma saturu, prasītājām jāiesniedz jauns prasības pieteikums ar tajā veiktajiem precizējumiem, vienlaicīgi iesniedzot prasības pieteikuma norakstus atbilstoši procesa dalībnieku skaitam.

Vienlaicīgi tiesnese izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 133. panta trešo daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi tiek novērsti, prasību uzskata par iesniegtu dienā, kad tā pirmo reizi iesniegta tiesā, savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 133. panta ceturto daļu, ja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, prasību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 133., 229. un 230. pantu, tiesnese

n o l ē m a

atstāt bez virzības /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasības pieteikums pret /pers. B/ par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, īpašuma tiesību nostiprinājuma dzēšanu zemesgrāmatā, īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, kurā ietverts arī pieteikums par prasības nodrošinājumu, nosakot prasītājām termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai līdz 2018. gada 7. maijam.

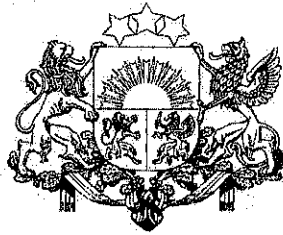
Ja noteiktā termiņā trūkumi netiks novērsti, prasības pieteikums tiks uzskatīts par neiesniegtu un atdots iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese

L. Leja

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

**INFORMĀCIJAI
NORAKSTS**

Lieta Nr.C30045215
Lietvedības Nr.CA-2282-18/1

L Ē M U M S

Rīgā 2018.gada 7.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

šādā sastāvā: tiesnese referente Madara Ābele,
tiesnese Gunta Freimane,
tiesnese Mairita Šķendere,

rakstveida procesā izskatīja pers.B. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 6.aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts pers.B. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas pilnīgas vai daļējas samaksas, atstājot bez virzības apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.februāra spriedumu, civillietā pers.A. prasībā pret pers.B.un sabiedrību "DACOR L.L.C." par noslēgtā līguma atzīšanu par spēkā neesošu, zemesgrāmatā ierakstīto hipotēku dzēšanu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.februāra spriedumu daļēji apmierināta pers.A. prasība pret pers.B. un sabiedrību "DACOR L.L.C." par noslēgtā līguma atzīšanu par spēkā neesošu, zemesgrāmatā ierakstīto hipotēku dzēšanu.

Ar spriedumu atzīts par spēkā neesošu starp pers.B. un sabiedrību "DACOR L.L.C." noslēgtais 2009.gada 29.jūnija līgums par savstarpējiem norēķiniem, dzēšot nostiprinātās hipotēkas par labu kreditoram sabiedrībai "DACOR L.L.C." nekustamajiem īpašiem adrese (kadastra Nr.; kadastra Nr.), adrese (kadastra Nr.; kadastra Nr.), 2/3 domājamām daļām adrese (kadastra Nr.; kadastra Nr.), 17/24 domājamām daļām adrese, kadastra Nr.. Noraidīts pieteikums daļā – atzīt par prettiesiskiem zemesgrāmatā nostiprināto hipotēku minētajiem nekustamajiem īpašumiem. No atbildētājiem par labu pers.A. piedzīta samaksātā valsts

nodeva summa *euro*, kā arī piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi summa *euro* un ar lietas vešanu saistītie izdevumi summa *euro* apmērā. No atbildētājiem par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi summa *euro*.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis pers.B. (apelācijas sūdzība iesniegta pastā 2018.gada 28.martā). Vienlaicīgi apelācijas sūdzībā izteikts lūgums atbrīvot atbildētāju no valsts nodevas samaksas, ievērojot apstākļus, ka daļu no tās jau ir samaksājis un pārējā daļā nav iespējams veikt samaksu, jo atbildētājam nav ienākumu, turklāt visi viņam piederējušie nekustamie īpašumi pārdoti piespiedu izsolēs.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 6.aprīļa lēmumu noraidīts pers.B. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas pilnīgas vai daļējas samaksas, atstājot bez virzības iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.februāra spriedumu un nosakot termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Pirmās instances tiesas tiesnesis, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu, norādījis, ka sūdzības iesniedzējam jāveic valsts nodevas maksājums summa *euro* apmērā.

Tiesnesis konstatējis, ka atbildētājs samaksājis valsts nodevu summa *euro* apmērā divos maksājumos 2018.gada 5.februārī un vienā maksājumā 2018.gada 7.februārī – summa *euro* apmērā.

No minētajiem maksājumu uzdevumiem pirmās instances tiesas tiesnesis konstatējis, ka pers.B. ir samaksājis valsts nodevu par “prasības pieteikumu pret pers.A.”, nevis par apelācijas sūdzību. Turklāt kā redzams no lietas materiāliem, lieta pēc būtības tika izskatīta 2018.gada 9.februārī, savukārt spriedums lietā pasludināts tikai 2018.gada 23.februārī.

Tiesneša ieskatā, šie maksājumu uzdevumi neapliecina to, ka atbildētājs ir samaksājis valsts nodevu par apelācijas sūdzību, tādejādi uzskatāms, ka atbildētājs nav samaksājis valsts nodevu par apelācijas sūdzību pat daļējā apmērā.

Tiesnesis, pārbaudījis iesniegto apelācijas sūdzību, secina, ka apelācijas sūdzībai nav pievienoti rakstveida pierādījumi, kas ļautu secināt, ka sūdzības iesniedzēja mantiskais stāvoklis būtu tāds, kas liedz viņam iespēju maksāt valsts nodevu likumā noteiktajā apmērā, piemēram, būtu piešķirts maznodrošinātas/trūcīgas personas/ģimenes statuss vai sūdzības iesniedzējs būtu invalīds, vai pastāvētu citi objektīvi apstākļi, kas liegtu viņam nomaksāt valsts nodevu, kas būtu objektīvs pamats viņa atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

Tiesnesis atzinis, ka uz lūguma izlemšanas brīdi lietas materiālos neatrodas tādi pierādījumi, kas dotu pamatu secināt, ka sūdzības iesniedzēju mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz iespēju samaksāt valsts nodevu likumā noteiktajā apmērā.

Par pirmās instances tiesas tiesneša lēmumu blakus sūdzību iesniedzis pers.B., lūdzot to atcelt.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā likums nenosaka, ka tiesības uz atbrīvojumu no valsts nodevas ir tikai personām, kurām piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss. Tā vietā likumdevējs Civilprocesa likumā iekļāvis norādi, ka tiesnesis, izvērtējot personas materiālo stāvokli, var lemt par attiecīgās personas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Norāda, ka lietas materiālos jau agrāk bija iekļauti dokumenti, kas saturēja informāciju par atbildētāja ienākumu apjomu, apgādājamo skaitu un viņa saistību apjomu. Tādējādi tiesai nebija nekādu šķēršļu izvērtēt pēc būtības šos apstākļus. Norāda, ka arī visi atbildētāja agrāk piederējušie īpašumi tiesai ir zināmi, jo lietā pastāv strīds tieši par lietu tiesībām uz šiem īpašumiem. Visi atbildētājam piederējušie īpašumi ir pārdoti piespiedu izsolēs. Uzskata, ka tiesai ir zināms atbildētāja materiālais stāvoklis.

Norāda, ka atbildētājs bija samaksājis valsts nodevu tādā apmērā, kādā to atļāva viņam pieejamie finanšu līdzekļi, tas ir, labticīgi centies savu iespēju robežās veikt valsts nodevas maksājumus.

Šādos apstākļos uzskata pirmās instances tiesas tiesneša lēmumu par neobjektīvu un pretrunā ar Civilprocesa likuma 43.panta būtību un jēgu.

Atbildētājam nav saprotams tiesas apgalvojums, ka atbildētājs iesniedzis dokumentus par valsts nodevas samaksu, kas nav attiecināma uz apelācijas sūdzību. Šīs pašas lietas ietvaros, tiesa 2018.gada februārī bija atteikusies pieņemt atbildētāja pretpasību. Tādējādi nav saprotams, kādēļ par pretpasību samaksāto valsts nodevu nevarētu izmantot apelācijas sūdzības apmaksai. Neviena tiesību norma šādu rīcību neaizliedz un tiesai ir iespējas šaubu gadījumā pārbaudīt attiecīgo maksājumu saņemšanu valsts budžetā.

2018.gada 24.maijā tiesā saņemti pers.A. paskaidrojumi par blakus sūdzību, kuros norāda, ka tā nav pamatota un ir noraidāma.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi blakus sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 6.aprīļa lēmums atstājams negrozīts, bet pers.B. blakus sūdzība noraidāma.

Civilprocesa likuma 447.¹panta otrā daļa noteic, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā šā likuma 230.pantā noteikto motīvu daļu var neiekļaut.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 6.aprīļa lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, kā arī atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, līdz ar to, ir pamats pievienoties pārsūdzētā lēmuma motīviem. Savukārt blakus sūdzībā izklāstītie argumenti nevar būt par pamatu pirmās instances tiesas tiesneša secinājumu pārvērtēšanai.

Blakus sūdzības iesniedzējs vērsis uzmanību uz apstākli, ka lietas materiālos ir informācija par viņa apgādībā esošām personām, ienākumiem un saistību apjomu. Visi atbildētājam piederējušie īpašumi ir pārdoti piespiedu izsolēs. Turklāt atbildētājs bija samaksājis valsts nodevu par apelācijas sūdzību tādā apjomā, kādā to atļāva viņam pieejamie finanšu līdzekļi.

Civillietu tiesas kolēģija blakus sūdzības argumentus vērtē kā nepamatotus un noraidāmus. Pirmās instances tiesas tiesnesis pamatoti atzinis, ka sūdzības iesniedzējs nav pievienojis pierādījumus par savu mantisko stāvokli.

Civilprocesa likuma 34.panta ceturtā daļa noteic, ka *par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos – likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.*

Civilprocesa likuma 3.pants noteic, ka *tiesvedību civillietā regulē civilprocesuālo tiesību normas, kas ir spēkā lietas izskatīšanas, atsevišķu procesuālo darbību izdarīšanas vai tiesas sprieduma izpildīšanas laikā.*

Attiecībā uz pers.B. maksājamās valsts nodevas apmēru par apelācijas sūdzības iesniegšanu piemērojama Civilprocesa likuma redakcija, kas bija spēkā uz apelācijas sūdzības iesniegšanas dienu pirmās instances tiesā.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta “f)” apakšpunkts (redakcijā uz apelācijas sūdzības iesniegšanas dienu) noteic, ka par prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva šādā apmērā: par prasību, kas novērtējama naudas summā vairāk par summa *euro* – summa *euro* plus 0,6 procenti no prasības summas, kas pārsniedz summa *euro*.

Lietā nav strīda, ka prasības summa atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta 11.punktam ir apstrīdētā darījuma – 2009.gada 29.jūnija līguma par savstarpējiem norēķiniem – summa, proti, summa *euro*.

Tādējādi par pers.B. apelācijas sūdzības par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.februāra spriedumu iesniegšanu maksājama valsts nodeva summa *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa noteic, ka *tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu*

samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka minētās tiesību normas izpratnē, lai tiesai būtu pamats atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas, tiesas rīcībā ir jābūt objektīviem pierādījumiem par personas mantisko stāvokli, turklāt šiem pierādījumiem jāatspoguļo personas mantiskais stāvoklis pilnībā.

Valsts nodeva civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civillietās. Viens no likumdevēja mērķiem, nosakot valsts nodevu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti – ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus (*Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedums lietā Nr.2004.16-01*).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajam, *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus (..).*

Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas vai tiesas izdevumu sadalīšanu termiņos.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem. Tātad, izlemjot pieteikumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, svarīgi noskaidrot, vai personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt valsts nodevu (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.maija lēmums lietā SKC-1742/2015*).

Kā to pamatoti konstatējis pirmās instances tiesas tiesnesis, pers.B. nav iesniedzis pierādījumus sava mantiskā stāvokļa raksturošanai.

Apstāklis, ka atbildētāja apgādībā ir nepilngadīgs bērns pats par sevi nav vērtējams kā pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā. Turklāt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada izziņa par atbildētāja ienākumiem 2016.gadā objektīvi nenorāda uz atbildētāja ienākumiem 2018.gadā.

Lietas materiāliem nav pievienoti pierādījumi, ka materiālā stāvokļa dēļ pers.B. būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, kas Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā būtu par pamatu secinājumam, ka atbildētājs varētu tikt pilnīgi atbrīvots no valsts nodevas samaksas. Atbildētājs nav sniedzis ziņas par viņa reģistrējamo kustamo mantu un naudas līdzekļiem kredītiestādēs.

No publiski pieejamās zemesgrāmatas sniegtās informācijas izriet, ka pers.B. īpašumā ir nekustamie īpašumi adrese, kadastra Nr., adrese, kadastra Nr., kā arī adrese,

kadastra Nr.. Blakus sūdzībā nav norādīti apstākļi par minēto nekustamo īpašumu atsavināšanu. Tādējādi tiesas kolēģija konstatē, ka pretēji blakus sūdzībā norādītajam atbildētāja īpašumā joprojām ir vismaz trīs nekustamie īpašumi.

Tiesas kolēģija atzīst, ka personas paskaidrojumi, kas izteikti apgalvojuma formā, paši par sevi nav pietiekams un likumīgs pamats atbrīvot pers.B. no pienākuma maksāt valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu, jo iztrūkstot pierādījumiem par personas mantisko stāvokli, tiesai ir liegta iespēja to objektīvi izvērtēt.

Vienlaicīgi Civillietu tiesas kolēģija noraida atbildētāja blakus sūdzībā norādītos iebildumus par pirmās instances tiesas tiesneša rīcību, neattiecinot uz apelācijas sūdzību iesniegtos maksājuma uzdevumus kopsummā summa *euro* apmērā.

Tiesas kolēģija norāda, ka 2018.gada 17.aprīlī atbildētājs vērsies pirmās instances tiesā ar attiecīgu pieteikumu par šo naudas līdzekļu atmaksu Civilprocesa likuma 37.panta kārtībā.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 25.aprīļa lēmumu minētais pieteikums apmierināts daļēji, atmaksājot pers.B. samaksāto valsts nodevu par pretprasības iesniegšanu summa *euro* apmērā. Pārējā daļā pieteikums noraidīts.

Lietas materiālos redzams, ka 2018.gada 11.maijā pirmās instances tiesā saņemts sabiedrības "DACOR L.L.C." pieteikums par samaksātās valsts nodevas summa *euro* un summa *euro* apmērā atmaksu.

Tiesas kolēģija konstatē, ka arī minētais pieteikums iesniegts Civilprocesa likuma 37.panta kārtībā.

Tādējādi tiesas kolēģijai nav pamata pārvērtēt apelācijas sūdzībā un blakus sūdzībā norādīto par valsts nodevas par pretprasību iesniegšanu tiesā maksājumu uzdevumu attiecināmību uz konkrētās apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā. Šie maksājumu uzdevumi pārskatāmi pirmās instances tiesā Civilprocesa likuma 37.panta kārtībā.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnesis pieņēmis lietas apstākļiem atbilstošu lēmumu un tā atcelšanai nav pamata, bet pers.B. blakus sūdzība kā nepamatota noraidāma.

Ievērojot, ka pirmās instances tiesas tiesneša noteiktais termiņš trūkumu novēršanai beidzies līdz blakus sūdzības izskatīšanas dienai, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzības iesniedzējam nosakāms jauns termiņš trūkumu novēršanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 230.pantu, 447.panta pirmo daļu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu, 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

n o l ē m a

atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 6.aprīļa lēmumu, bet pers.B. blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt pers.B. jaunu termiņu valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā summa *euro* (summa) apmērā samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā līdz 2018.gada 10.augustam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente	(personiskais paraksts)	M.Ābele
Tiesnese	(personiskais paraksts)	G.Freimane
Tiesnese	(personiskais paraksts)	M.Šķendere

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas
Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

M.Ābele

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. C-0413-18/21

ECLI:LV:RVPT:2018:0406.C30452115.16.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 6.aprīlī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnesis A. Celms, pārbaudīja /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.februāra spriedumu, un

konstatēja

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.februāra spriedumu daļēji apmierināta /pers. A/ prasība pret /pers. B/ un /pers. C/ par noslēgtā līguma atzīšanu par spēkā neesošu, zemesgrāmatā ierakstīto hipotēku dzēšanu. Pilns spriedums sastādīts 2018.gada 9.martā.

2018.gada 29.martā tiesā saņemta /pers. B/ apelācijas sūdzība par 2018.gada 23.februāra spriedumu civillietā Nr.C30452115.

Motīvu daļa

Tiesnesis pārbaudījis iesniegto apelācijas sūdzību un tam pievienotos materiālus, secina, ka apelācijas sūdzība atstājama bez virzības trūkumu novēršanai.

Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu, par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos — likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

Nemot vērā, ka Sūdzības iesniedzējs pārsūdz spriedumu un strīds ir mantiska rakstura, Sūdzības iesniedzējiem jāveic valsts nodevas maksājums – EUR 11276,21 apmērā.

Sūdzības iesniedzējs lūdz saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu atbrīvot viņu no tiesas izdevumu daļējas samaksas. Kā redzams no apelācijas sūdzībai pievienotajiem maksājumu uzdevumiem, /pers. B/ ir samaksājis valsts nodevu EUR 4497 apmērā divos maksājumos 2018.gada 5.februārī un vienā maksājumā 2018.gada 7.februārī EUR 1038,28 apmērā. No minētajiem maksājumu uzdevumiem izriet, ka /pers. B/ ir samaksājis valsts nodevu par “Prasības pieteikumu pret /pers. A/”, nevis par apelācijas sūdzību. Turklāt kā redzams no lietas materiāliem, lieta pēc būtības tika izskatīta 2018.gada 9.februārī, savukārt spriedums lietā pasludināts tikai 2018.gada 23.februārī. Tiesa uzskata, ka šie maksājumu uzdevumi neaplicina to, ka /pers. B/ ir samaksājis valsts nodevu par

apelācijas sūdzību, tādejādi uzskatāms, ka /pers. B/ nav samaksājis valsts nodevu par apelācijas sūdzību pat daļējā apmērā. Tiesai rodas pamatotas aizdomas par to, vai /pers. B/ vēlas izvairīties no valsts nodevas samaksas pat daļējā apmērā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturrtā daļa paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Tiesnesis, pārbaudījis iesniegto apelācijas sūdzību, secina, ka apelācijas sūdzībai nav pievienoti rakstveida pierādījumus, kas ļautu secināt, ka Sūdzības iesniedzēja mantiskais stāvoklis būtu tāds, kas liedz viņam iespēju maksāt valsts nodevu likumā noteiktajā apmērā, piemēram, būtu piešķirts maznodrošinātas/trūcīgas personas/ģimenes statuss, vai, ka Sūdzības iesniedzējs būtu invalīds, vai pastāvētu citi objektīvi apstākļi, kas liegtu viņam nomaksāt valsts nodevu, kas būtu objektīvs pamats viņa atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

Satversmes 92.pants paredz, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskas intereses taisnīgā tiesā un nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Savukārt, Civilprocesa likuma 1.pantā paredzētas personas tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Personas pamatbrīvību aizsardzības kārtība Latvijā ir regulēta saskaņā ar Satversmei atbilstošiem normatīviem aktiem, tai skaitā ar Civilprocesa likumu.

Attiecīgi valsts nodeva civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civillietās. Atbrīvojums no tiesas izdevumu samaksas var būt noteikts ar likumu, kā arī atsevišķos gadījumos ar tiesas (tiesneša) lēmumu un vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumiem ir viņas materiālais stāvoklis un to pamatoti apstiprinoši pierādījumi.

Nemot vērā minēto, tiesnesis atzīst, ka uz lūguma izlemšanas brīdi lietas materiālos neatrodas tādi pierādījumi (ka personai piešķirts maznodrošinātas/trūcīgas ģimenes statuss), kas pretēji iepriekš norādītajam, dotu pamatu secināt, ka Sūdzības iesniedzēju mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz iespēju samaksāt valsts nodevu likumā noteiktajā apmērā.

Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas trešais punkts noteic, ka pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Tiesnesis atzīst, ka iesniegtā apelācijas sūdzība atstājama bez virzības un nosakāms termiņu trūkumu novēršanai, lai dotu iespēju Sūdzības iesniedzējiem veikt valsts nodevas samaksu. Tiesnesis noteic, ka trūkumu novēršanas termiņu līdz 2018.gada 3.maijam.

Tāpat tiesnesis izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Nemot vērā minēto un pamatojoties ar Civilprocesa likuma 420.pantu tiesnesis

nolēma

Noraidīt /pers. B/ lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas pilnīgas vai daļējas samaksas.

Atstāt bez virzības /pers. B/, personas kods /personas kods/, apelācijas sūdzību par 2018.gada 23.februāra spriedumu civillietā Nr.C30452115.

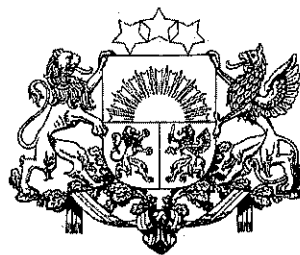
Uzlikt par pienākumu /pers. B/ līdz 2018.gada 3.maijam novērst lēmumā norādītos trūkumus - iesniegt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā maksājuma uzdevumu par valsts nodevas EUR 11276,21 apmērā samaksu.

Lēmums pārsūdzams 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnesis

A. Celms

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

NORAKSTS

Materiāli Nr.3-10/0091-18

CA-2318-18/35

ECLI:LV:RAT:2018:0622.CA231818.6.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 22.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:

tiesnese – referente Sandra Krūmiņa,

tiesnese Dace Jansone,

tiesnese Inese Grauda,

izskatīja rakstveida procesā pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2018.gada 11.aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pers.A. 2018.gada 5.martā iesniegusi tiesā sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja Jura Gehtmaņa rīcību.

[2] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2018.gada 12.marta lēmumu atteikts pieņemt sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja Jura Gehtmaņa rīcību.

[3] Pers.A. 2018.gada 26.martā iesniegusi blakus sūdzību, ar kuru pārsūdzējusi tiesneša 2018.gada 12.marta lēmumu, lūdzot atbrīvot no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu.

Pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pamatots ar šādiem apstākļiem.

Pers.A. mantiskais stāvoklis raksturojas ar negatīvu zīmi, ko apliecina izpildu lietas (sūdzību lietas) materiāli. Pers.A. apgādībā ir divi nepilngadīgi bērni, un viņas bankas konts AS "Luminor bank" ir apķīlāts.

[4] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2018.gada 11.aprīļa lēmumu pers.A. lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas noraidīts, bet viņas blakus sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 3.maijam trūkuma novēršanai – dokumenta, kas apliecina drošības naudas samaksu summa EUR apmērā, iesniegšanai.

Lēmumā norādīti šādi argumenti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 444.¹panta pirmo daļu, iesniedzot blakus sūdzību (...), iemaksājama drošības nauda summa EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 444.¹panta trešā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Blakus sūdzības iesniedzējas lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas pamatots ar apstākļiem, ka viņas apgādībā ir divi nepilngadīgi bērni un ka viņas bankas konts, pamatojoties uz tiesu izpildītāja rīkojumu izpildu lietā, ir apķīlāts.

Sūdzības iesniedzēja nav iesniegusi citus pierādījumus par savu mantisko stāvokli kopumā, kā arī nav pievienojusi pierādījumus, ka attiecīgās institūcijas būtu izvērtējušas viņas mantisko stāvokli. Nav arī iesniegti pierādījumi par mantas neesamību, kas būtu par pamatu tiesnesim objektīvi izvērtēt prasītājas spēju vai nespēju samaksāt drošības naudu par blakus sūdzību. Tiesai nav informācijas par sūdzības iesniedzējas ienākumu apmēru vai viņai piederošajiem nekustamajiem īpašumiem un kustamo mantu.

Secināms, ka nav konstatējami tādi sevišķi slikti mantiskie apstākļi, kas liedz pers.A. iespēju samaksāt drošības naudu, līdz ar to lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas kā nepamatots ir noraidāms, bet blakus sūdzība atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai - dokumenta, kas apliecina drošības naudas samaksu summa EUR apmērā, iesniegšanai.

[5] Pers.A. 2018.gada 2.maijā iesniegusi blakus sūdzību, ar kuru pārsūdzējusi tiesneša 2018.gada 11.aprīļa lēmumu.

Blakus sūdzībā norādīti sūdzībā par zvērināta tiesu izpildītāja rīcību jau norādītie un šādi apsvērumi.

Tiesnesis nav pienācīgi izvērtējis sūdzībai un blakus sūdzībai pievienotos dokumentus un ir taisījis prettiesisku lēmumu.

Tiesnesis nav vērtējis zvērināta tiesu izpildītāja Jura Gehtmaņa aizvietotājas zvērināta tiesu izpildītāja palīdzes Evas Feldmanes 2018.gada 9.februāra rakstu, no kura izriet, ka izpildu lieta ir ieviesta jau 2016.gada 7.janvārī, kas nozīmē to, ka tiesas nolēmuma izpilde nav bijusi iespējama jau divus gadus, un ka piedzenamās summas (valsts ienākumos piedzenamo tiesas

izdevumu) apmērs ir summa EUR. Tiesnesis nav vērtējis arī apstākli, ka sūdzības iesniedzējas apgādībā ir divi nepilngadīgi bērni.

Neatbrīvojot pers.A. no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu, viņai tiek atņemtas tiesības uz tiesas pieejamību un tiesības uz taisnīgu tiesu.

Motīvu daļa

[6] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi lietai pievienotos dokumentus un blakus sūdzībā norādītos argumentus, atzīst, ka pers.A. blakus sūdzība nav pamatota.

[6.1] No blakus sūdzības izriet, ka iesniedzēja ir izteikusi iebildumus pret Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2018.gada 11.aprīļa lēmumu daļā, ar kuru noraidīts viņas pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, attiecīgi pārsūdzētā tiesneša lēmuma pamatotība tiek izvērtēta blakus sūdzības robežās.

[6.2] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka pārsūdzētajā tiesneša lēmumā norādītie motīvi, noraidot pers.A. lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, ir pareizi un pietiekami, tāpēc saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu tiem pievienojas.

[6.3] Blakus sūdzībā norādītie iebildumi nav pamatoti.

Kā izriet no Civilprocesa likuma 444.¹panta trešās daļas, vienīgais pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu ir personas sliktais mantiskais stāvoklis.

Personai, lūdzot atbrīvot no drošības naudas samaksas, pašai ir jāsniedz tiesai konkrēta informācija par savu mantisko stāvokli (par visiem ienākumiem, t.sk. pabalstiem, izdevumiem, noguldījumiem, kustamas un nekustamas mantas piederību, apgādībā esošām personām u.c.), kā arī jāpievieno mantisko stāvokli apliecinoši pierādījumi, lai tiesnesis varētu izdarīt objektīvus secinājumus par personas spēju vai nespēju samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā.

Izlemjot jautājumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksa, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis pieteicējs.

Pers.A., lūdzot atbrīvot no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu, nav sniegusi pilnīgu un konkrētu informāciju par savu mantisko stāvokli un nav pievienojusi attiecīgus pierādījumus, vienīgi norādījusi to, ka viņas mantiskais stāvoklis ir slikts, ka ir uzlikts arests viņas bankas kontam un ka viņas apgādībā ir divi bērni, un ir pievienojusi bērnu dzimšanas apliecību kopijas un tiesu izpildītāja rīkojumu AS "Swedbank" par viņas bankas konta apķīlāšanu par summu summa LVL apmērā. Minētie apstākļi, neesot pilnīgai informācijai

par pieteicējas mantisko stāvokli, nedod pamatu secinājumam, ka pieteicēja nav spējīga samaksāt drošības naudu summa EUR apmērā.

Nekāda konkrētāka informācija un pierādījumi nav pievienoti arī blakus sūdzībai.

Satversmē garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesību aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, tomēr valstij saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama.

[6.4] Tā kā uz šī lēmuma pieņemšanas brīdi ir beidzies pārsūdzētajā tiesneša lēmumā noteiktais procesuālais termiņš trūkumu novēršanai blakus sūdzībā, pers.A. nosakāms jauns attiecīgs termiņš.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, 447.¹ pantu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu un 449.panta pirmo daļu, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2018.gada 11.aprīļa lēmumu atstāt negrozītu, bet pers.A. blakus sūdzību noraidīt.

Pers.A. noteikt jaunu termiņu līdz 2018.gada 23.jūlijam Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2018.gada 11.aprīļa lēmumā norādītā trūkuma novēršanai blakus sūdzībā – dokumenta, kas apliecina drošības naudas samaksu summa EUR apmērā, iesniegšanai.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesneses

(paraksts)

S.Krūmiņa

(paraksts)

D.Jansone

(paraksts)

I.Grauda

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu

tiesas kolēģijas tiesnese

S.Krūmiņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. 3-10/0091/24

ECLI:LV:RPPT:2018:0411.3100091.3.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 11.aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas

tiesnese E. Stelte-Auziņa,

pārbaudīja /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 12.marta lēmumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 12.marta lēmumu atteikta pieņemt /pers. A/ (turpmāk – sūdzības iesniedzēja) sūdzība par zvērināta tiesu izpildītāja Jura Gehtmana (turpmāk – tiesu izpildītājs) rīcību.

2018.gada 26.martā tiesā saņemta /pers. A/ blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 12.marta lēmumu, kurā ietverts lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību.

Motīvu daļa

Iepazīstoties ar blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 12.marta lēmumu un lūgumu atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību, tiesnese atzīst, ka lūgums nav pamatots un ir noraidāms. Blakus sūdzība atstājama bez virzības, nosakot sūdzības iesniedzējai termiņu trūkumu novēršanai – drošības naudas samaksai un kvīts iesniegšanai tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 444.¹ panta pirmo daļu, iesniedzot blakus sūdzību (..) iemaksājama drošības nauda 70,00 *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 444.¹ panta trešā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Blakus sūdzības iesniedzējas lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību, pamatots ar to, ka viņas apgādībā ir divi nepilngadīgi bērni, ko apliecina sūdzībai pievienotās dzimšanas apliecības Nr./numurs 1/ un Nr./numurs 2/ kopijas, kā arī sūdzības iesniedzējai piederošais AS “Luminor bank” bankas konts, pamatojoties uz tiesu izpildītāja rīkojumu izpildu lietā Nr.88-C3.1/2011, apķīlāts.

Sūdzības iesniedzēja nav iesniegusi citus pierādījumus par savu mantisko stāvokli kopumā, kā arī nav pievienojusi pierādījumus, ka attiecīgās institūcijas būtu izvērtējušas viņas mantisko stāvokli. Nav arī iesniegti pierādījumi par mantas neesamību, kas būtu par pamatu tiesnesei objektīvi izvērtēt prasītājas spēju vai nespēju samaksāt drošības naudu par blakus sūdzību. Tiesai nav informācijas par sūdzības iesniedzējas ienākumu apmēru vai viņai piederošajiem nekustamajiem īpašumiem un kustamo mantu.

Līdz ar to tiesnese nekonstatē tādu sevišķi sliktus mantiskos apstākļus, kuru dēļ personai ir neiespējams samaksāt drošības naudu. Ņemot vērā iepriekš minēto, lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību, ir nepamatots un noraidāms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 445. panta ceturto daļu, ja iesniegta blakus sūdzība, kura neatbilst šā likuma 443.¹ panta prasībām, vai blakus sūdzībai nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts blakus sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums, vai no blakus sūdzībai pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim pārsūdzēt tiesas lēmumu, tiesnesis pieņem lēmumu atstāt blakus sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai.

Ņemot vērā to, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas ir noraidīts, blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 12.marta lēmumu atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai - dokumenta, kas apliecina drošības naudas 70,00 *euro* apmērā samaksu par blakus sūdzību, iesniegšanai.

Drošības nauda iemaksājama – Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģ.Nr.90001672316, konta Nr.: LV37TREL819045808400B, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods: TREL LV22. Iemaksas mērķi jānorāda datus personas vai lietas identificēšanai.

Vienlaikus tiesnese izskaidro, ka, saskaņā ar Civilprocesa likuma 445.panta piekto daļu, ja sūdzības iesniedzēja noteiktā termiņā trūkumus novērš, blakus sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Pretējā gadījumā, blakus sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod sūdzības iesniedzējai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un, vadoties no Civilprocesa likuma 229.panta, 230.panta, 444.panta, 444.¹ panta un 445.panta, tiesnese

nolēma:

noraidīt /pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot blakus sūdzību.

/pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 12.marta lēmumu atstāt bez virzības līdz 2018.gada 3.maijam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai un iesniegšanai Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

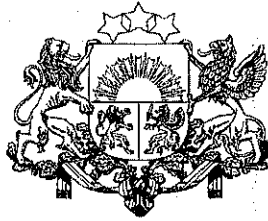
Ja noteiktā termiņā trūkumi tiks novērsti, blakus sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā blakus sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, pārsūdzības termiņu skaitot no dienas, kad lēmuma noraksts izsniegts.

Tiesnese

E. Stelte - Auziņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietvedības Nr. CA – 2791 – 18/24
ECLI:LV:RAT:2018:0912.C30754216.6.L

LĒMUMS

2018.gada 12.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Marika Bebriša,
tiesnese Ineta Ozola un tiesnesis Normunds Riņķis

rakstveida procesā izskatīja pers.A. un pers.B. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 7.jūnija lēmumu, ar kuru noraidīts pers.A. un pers.B. lūgums par pilnīgu atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu un apelācijas sūdzība atstāta bez virzības.

Noklausījusies tiesneses M.Bebrišas ziņojumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

[1.] SIA “Rīgas pilsēt būvnieks” cēlis tiesā prasību pret pers.A., pers.B., pers.C., pers.D. un pers.E. par izlikšanu no dzīvojamās telpas.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 15.maija spriedumu SIA “Rīgas pilsēt būvnieks” prasība apmierināta.

Par šo spriedumu 2018.gada 4.jūnijā lietā saņemta atbildētāju pers.A. un pers.B. apelācijas sūdzība, kurā pieteikts arī lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

[2.] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 7.jūnija lēmumu **nolemts noraidīt pers.A. un pers.B. lūgumu par pilnīgu atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, savukārt apelācijas sūdzību atstāt bez virzības**, lēmumu pamatojot ar šādiem motīviem.

[2.1.] Pirmās instances tiesas tiesnese nodibināja, ka abi atbildētāji apelācijas sūdzībai nav pievienojuši maksājuma uzdevumu par valsts nodevas summa EUR samaksu, bet apelācijas sūdzībā izteikuši lūgumu atbrīvot viņus pilnībā no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu.

Atsaucoties uz minētās procesuālās normas prasībām tiesnese norādīja, ka personai, lai pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neatļauj nomaksāt valsts nodevu, ir jāsniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu – ienākumu un īpašuma – novērtējums, kā arī pārējo ģimenes locekļu materiālo resursu novērtējums, var sniegt ticamus pierādījumus par

personas mantisko stāvokli. Minētajā aspektā tiesnese atsaucās uz tiesu judikatūrā (sk. 2009.gada 3.novembra lēmums lietā Nr.SKA-792/2009 5.punkts, 2010.gada 21.septembra lēmums lietā Nr.SKA-910/2010) nostiprināto viedokli.

[2.2.] Tiesnese norādīja, ka attiecīgi valsts nodeva civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civilīetās, bet atbrīvojums no tiesas izdevumu samaksas var būt noteikts ar likumu, kā arī atsevišķos gadījumos ar tiesas (tiesneša) lēmumu, kur kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumiem ir viņas materiālais stāvoklis un to apstiprinošie rakstveida pierādījumi.

No minētās normas jēgas izriet, ka likumdevējs kā kritēriju atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to, objektīvs pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ.

Tādejādi personas mantiskais stāvoklis ir viens no kritērijiem, pēc kura izvērtējama pieteikuma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pamatotība, savukārt personas mantiskais stāvoklis nosakāms, ņemot vērā personas materiālos labumus un kopējos ienākumus.

[2.3.] Tiesnese atzina, ka atbildētājiem, iesniedzot pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, jāiesniedz tiesā pilnīgas ziņas par savu mantisko stāvokli. Tiesnese konstatēja, ka apelācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi par atbildētāju mantisko stāvokli.

[2.4.] Tiesnese norādīja, ka par fiziskas personas mantisko stāvokli liecina ne tikai tās regulāro ienākumu un izdevumu esamība vai neesamība, bet arī to apmērs, kustama un nekustama manta, likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, naudas uzkrājumi, kā arī citi objektīvi novērtējami apstākļi.

Tiesnese konstatēja, ka apelācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi, kas apstiprinātu atbildētāju mantisko stāvokli uz apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdi; nav pievienoti pierādījumi par personām piederošo mantu: pieteikumam nav pievienota izziņa no CSDD par personai piederošajiem transportlīdzekļiem, izziņa par personai piederošiem nekustamajiem īpašumiem, izziņa par maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statusa noteikšanu, ko piešķir, izvērtējot ģimenes vai personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus.

Tāpat tiesnese secināja, ka atbildētāji nav iesnieguši arī citus pierādījumus, kurus izvērtējot kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa varētu nonākt pie secinājuma, ka atbildētāju materiālais stāvoklis nav pietiekams valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu samaksai.

[2.5.] Konstatējot minētos apstākļus, tiesnese atzina, ka pers.A. un pers.B. nav atbrīvojami no valsts nodevas samaksas summa EUR apmērā un citējot Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumus, nolēma, ka viņu apelācijas sūdzība ir atstājama bez virzības trūkuma novēršanai līdz 2018.gada 28.jūnijam, lai iesniegtu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā dokumentu, kas apliecina valsts nodevas samaksu par apelācijas sūdzības iesniegšanu summa EUR apmērā. Papildus tiesnese izskaidroja Civilprocesa likuma 420.pantā paredzētās sekas.

[3.] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 7.jūnija lēmumu pers.A. un pers.B. (turpmāk arī sūdzības iesniedzēji) **iesnieguši blakus sūdzību**, lūdzot atcelt minēto lēmumu un nodot jaunai izskatīšanai tai tiesai, kura lēmumu pieņēmusi, citā tiesas sastāvā.

[3.1.] Sūdzības iesniedzēju ieskatā, ja pirmās instances tiesas tiesnese uzskatīja, ka lietā nav iesniegti pietiekami pierādījumi, saskaņā ar kuriem iespējams izvērtēt sūdzības iesniedzēju materiālo stāvokli, tad tiesai saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta ceturto daļu uz to bija jānorāda, kaut vai atstājot pieteikto lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas bez virzības.

[3.2.] Sūdzības iesniedzēji norāda, ka 2018.gada 24.aprīļa tiesas sēdē bija paskaidrojuši tiesai, ka Rīgas pilsētas pašvaldība atbildētājiem atteikusi piešķirt maznodrošinātās personas statusu. Turklāt šobrīd sūdzības iesniedzēji veic visas nepieciešamās darbības, lai saņemtu maznodrošinātās personas statusu, un pēc minētā statusa piešķiršanas, attiecīgie dokumenti tiks iesniegti tiesā.

[3.3.] Saistībā ar pirmās instances tiesas tiesneses lēmumā norādītajiem motīviem, ka tiesā bija jāiesniedz izziņas par uz atbildētāju vārda reģistrētajiem transportlīdzekļiem, nekustamiem īpašumiem un citām vērtībām, sūdzības iesniedzēji norādījuši, ka viņiem tie nepieder un nav pamatota tiesas prasība atbildētājiem pierādīt negatīvu faktu. Turklāt tiesai ir visas iespējas pašai pārbaudīt transportlīdzekļu vai nekustamo īpašumu reģistrus.

Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi blakus sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības šādu iemeslu dēļ:

[4.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punktu, prasībās, kam nav mantiska rakstura, konkrētajā gadījumā – izlikšana no dzīvojamām telpām, maksājama valsts nodeva summa EUR apmērā.

No pārsūdzētā lēmuma redzams, ka pirmās instances tiesas tiesnese ir noraidījusi atbildētāju lūgumu pilnībā atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, konstatējot, ka apelācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi par atbildētāju mantisko stāvokli, kas liecinātu, ka atbildētājiem nav iespējams samaksāt valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Civillietu tiesas kolēģija šādu tiesneses lēmumu atzīst par pamatotu, jo no Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā minētās tiesību normas satura izriet, ka fiziskai personai, kura vēlas panākt atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, jāiesniedz tiesai pierādījumi, kuri raksturo viņas mantisko stāvokli, bet šo pierādījumu vērtējums ir tikai tiesneša kompetencē.

Arī Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas judikatūrā vairākkārtīgi atzīts, ka izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar viņa mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un (...) pievienojis lūguma pieteicējs.

Tādējādi uz lēmuma pieņemšanas brīdi pirmās instances tiesas tiesneses lēmums bija pareizs un tiesiski pamatots.

[5.] Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka blakus sūdzības izskatīšanas brīdī ir mainījušies lietas faktiskie apstākļi, jo 2018.gada 8.augustā Rīgas apgabaltiesā saņemts sūdzības iesniedzēju iesniegums, kuram pievienota Rīgas domes Rīgas sociālā dienesta izziņa par atbilstību maznodrošinātās ģimenes (personas) statusam, no kuras redzams, ka atbildētāju ģimenei piešķirts maznodrošinātās ģimenes (personas) statuss uz laiku no 01.07.2018.-30.09.2018.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka konkrētā izziņa nepārprotami pierāda atbildētāju slikto materiālo stāvokli un rada pamatu viņu atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību.

[6.] Atbilstoši Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem, Apgabaltiesai, izskatot blakus sūdzību, ir tiesības atcelt lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības. Saistībā ar minēto tiesību normu, kā arī ievērojot procesuālās ekonomijas principu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par iespējamu atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 7.jūnija lēmumu pilnā apmērā un apmierināt pers.A. un pers.B. apelācijas sūdzībā izteikto lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Vienlaikus Civillietu tiesas kolēģija nolemj, ka konkrētā civillietā ir nosūtāma atpakaļ pirmās instances tiesai Civilprocesa likuma 422.pantā noteikto darbību izpildei.

Paužot attieksmi pret pirmās instances tiesas lēmumu Civillietu tiesu kolēģija secina, ka pārsūdzētais lēmums atbilst procesuālajām normām atbilstošu lēmumu, jo tā atcelšanas pamats ir apstākļu maiņa blakus sūdzības izskatīšanas brīdī.

Vadoties no Civilprocesa likuma 447.panta otrās daļas, 448.panta pirmās daļas 3.punkta un 449.panta pirmās daļas, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma:

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 7.jūnija lēmumu atcelt un izlemt jautājumu pēc būtības.

Atbrīvot pilnībā pers.A., personas kods un pers.B., personas kods, no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 15.maija spriedumu civillietā SIA "Rīgas pilsētbūvnieks" prasībā pret pers.A., pers.B., pers.C., pers.D. un pers.E. par izlikšanu no dzīvojamās telpas.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente
Tiesneši

(paraksts)
(paraksts)
(paraksts)

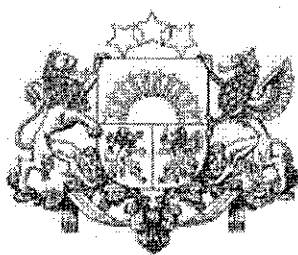
M.Bebriša
I.Ozola
N.Rinķis

NORAKSTS PAREIZS

**Rīgas apgabaltiesas
Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese**

M.Bebriša

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

ECLI:LV:RVPT:2018:0607.C30754216.2.L

Civillietā Nr.C30754216 Lietvedības Nr.C-0949-18/6

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 7.jūnijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese I. Krigena-Jurkāne izskatīja Rīgā, Abrenes ielā 3, atbildētāju [pers. A] un [pers. B] apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 15.maija spriedumu materiālus, un

konstatēja

SIA “Rīgas pilsēt būvnieks” cēla tiesā prasību pret [pers. A], [pers. B], [pers. C], [pers. D] un [pers. E] par izlikšanu no dzīvojamās telpas.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 15.maija spriedumu SIA “Rīgas pilsēt būvnieks” prasība apmierināta.

2018.gada 4.jūnijā lietā saņemta atbildētāju [pers. A] un [pers. B] apelācijas sūdzība par iepriekš minēto spriedumu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi apelācijas sūdzību un tai pievienotos materiālus, tiesnese secina, ka apelācijas sūdzība atstājama bez virzības turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturtās daļas noteikumiem par apelācijas sūdzību maksājamā valsts nodeva atbilstoši likmei, kādā jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos - likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punkts paredz, ka valsts nodeva maksājama par citām prasībām, kam nav mantiska rakstura vai kas nav jānovērtē, — 70 eiro.

Atbildētāji apelācijas sūdzībai nav pievienojuši maksājuma uzdevumu par valsts nodevas EUR 70 samaksu. Līdz ar to atbildētājiem ir jāsamaksā valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu EUR 70 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3 punktu, pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka

iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Atbildētāji apelācijas sūdzībā izteikuši lūgumu atbrīvot atbildētājus pilnībā no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturajā daļā nosaka, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neatļauj nomaksāt valsts nodevu, personai ir jāsniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu - ienākumu un īpašuma - novērtējums, kā arī pārējo ģimenes locekļu materiālo resursu novērtējums var sniegt ticamus pierādījumus par personas mantisko stāvokli.

Augstākās tiesas Senāts norādījis, ka, lemjot par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, vienlaikus jāvērtē vairāki kritēriji - fiziskās personas mantiskais stāvoklis kā objektīvi pastāvošs apstāklis pieteikuma pieņemšanas laikā, samērīgums starp personas tiesību uz tiesu ierobežojumu un valsts nodevas noteikšanas mērķi un vienlīdzīga attieksme pret personām ar vienlīdz smagu materiālo stāvokli (*sk. 2009.gada 3.novembra lēmums lietā Nr.SKA-792/2009 5.punkts, 2010.gada 21.septembra lēmums lietā Nr.SKA-910/2010*).

Attiecīgi valsts nodeva civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civillietās. Atbrīvojums no tiesas izdevumu samaksas var būt noteikts ar likumu, kā arī atsevišķos gadījumos ar tiesas (tiesneša) lēmumu un kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumiem ir viņas materiālais stāvoklis un to apstiprinošie rakstveida pierādījumi.

No minētās normas jēgas izriet, ka likumdevējs kā kritēriju atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to, objektīvs pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ.

Tādejādi personas mantiskais stāvoklis ir viens no kritērijiem, pēc kura izvērtējama pieteikuma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pamatotība, savukārt personas mantiskais stāvoklis nosakāms, ņemot vērā personas materiālos labumus un kopējos ienākumus.

Atbildētājiem, iesniedzot pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas jāiesniedz tiesā pilnīgas ziņas par atbildētāju mantisko stāvokli objektīvai novērtēšanai.

Apelācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi par atbildētāju mantisko stāvokli.

Tiesneses ieskatā par fiziskas personas mantisko stāvokli liecina ne tikai tās regulāro ienākumu un izdevumu esamība vai neesamība, bet arī to apmērs, kustama un nekustama manta, likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, naudas uzkrājumi, kā arī citi objektīvi novērtējami apstākļi.

Apelācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi, kas apstiprinātu atbildētāju mantisko stāvokli uz apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdi, nav pievienoti pierādījumi par personām piederošo mantu un proti, pieteikumam nav pievienota izziņa no CSDD par personai piederošajiem transportlīdzekļiem, izziņa par personai piederošiem nekustamajiem īpašumiem, izziņu par maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statusa noteikšanu, ko piešķir, izvērtējot ģimenes vai personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus vai arī citi pierādījumi, ka ļautu tiesai izvērtējot tos kopumā un savstarpējā sakarībā secināt, ka atbildētāju materiālais stāvoklis nav pietiekams valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu samaksai, līdz ar to nepastāv pamats personu atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

Izvērtējot minētos apstākļus, tiesnese atzīst, ka apelācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi par atbildētāju mantisko stāvokli kas liecinātu, ka atbildētājiem nav iespējams samaksāt valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu, sakarā ar ko [pers. A] un [pers. B] nav atbrīvojami no valsts nodevas samaksas EUR 70 apmērā, iesniedzot tiesā apelācijas sūdzību.

Nemot vērā iepriekš minēto atbildētājiem ir jāveic valsts nodevas EUR 70 apmērā samaksa un jāiesniedz tiesā apmaksu apliecinošs dokuments.

Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Nemot vērā iepriekš minēto, tiesnese uzskata, ka [pers. A] un [pers. B] apelācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot iesniedzējiem termiņu līdz 2018.gada 28.jūnijam lēmumā konstatētā trūkuma novēršanai - *jāiesniedz dokuments, kas apliecina valsts nodevas samaksu par apelācijas sūdzības iesniegšanu EUR 70 apmērā, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.*

Tiesnese izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 420.panta pirmo daļu, tiesnese

nolēma

noraidīt [pers. A] un [pers. B] lūgumu par pilnīgu atbrīvošanu valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

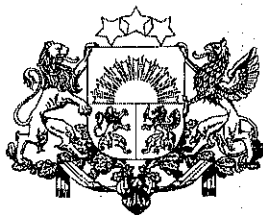
atstāt bez virzības [pers. A], personas kods [pers.kods], un [pers. B], personas kods [pers.kods], apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 15.maija spriedumu, nosakot termiņu līdz 2018.gada 28.jūnijam lēmumā konstatētā trūkuma novēršanai - *jāiesniedz dokuments, kas apliecina valsts nodevas samaksu par apelācijas sūdzības iesniegšanu EUR 70 apmērā, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.*

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā, no dienas kad lēmums izsniegts Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese

I. Krigena-Jurkāne

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Materiāli Nr. 3-11/0505/18. Arhīva Nr. CA-2866-18/21
ECLI:LV:RAT:2018:0919.CA286618.5.L

LĒMUMS

2018.gada 19.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese Lelde Grauda, tiesnese Inta Zaļā, tiesnesis Arnis Dundurs,
izskatīja rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34,
pers.A. blakus sūdzību par Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018.gada 18.jūnija lēmumu, ar kuru noraidīts pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu un atstāts bez virzības pers.A. prasības pieteikums pret pers.B. un pers.C. ar trešo personu pers.D. par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali, nosakot termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 11.jūnijā tiesā saņemts pers.A. prasības pieteikums pret pers.B. un pers.C. ar trešo personu pers.D. par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali.

Vienlaikus prasības pieteikumā lūgts atbrīvot pers.A. no tiesas izdevumu samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu, ņemot vērā to, ka viņas ikmēneša alga pirms nodokļu nomaksas ir summa *euro*, bet neto viņa saņem vien summa *euro*.

Pers.A. norāda, ka saņem arī valsts apgādnieka zaudējuma pensiju un arī ģimenes valsts pabalstu, tomēr šie naudas līdzekļi tiek tērēti mantojuma atstājēja un viņas kopīgā dēla dzīvesvietas un izglītības nodrošināšanai, par ko pers.A. sniedz regulāras atskaites Garkalnes novada bāriņtiesai, jo pers.A. dēls ir nepilngadīgs un nākamajā mācību gadā mācīsies Rīgas 64.vidusskolas 12.klasē.

Turklāt pers.A. nepieder nekādi nekustamie īpašumi, izņemot prasībā minētā nekustamā īpašuma adrese, kadastra Nr. , ½ domājamās daļas. Pers.A. nepieder automašīna vai citi pārvietošanās līdzekļi, kā arī nepieder kapitāla daļas kapitālsabiedrībās, izņemot prasībā minētās 7541 SIA „Biznesa oāze” pamatkapitāla daļas (10,33%). SIA „Biznesa oāze” jau ilgāku laiku strādā ar zaudējumiem – 2017.gadu sabiedrība beidza ar zaudējumiem summa *euro* apmērā, bet kopā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem uzkrāto zaudējumu apmērs 2017.gadā sasniedza summa *euro*.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018.gada 18.jūnija lēmumu noraidīts pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu un atstāts bez virzības pers.A. prasības pieteikums pret pers.B. un pers.C. ar trešo personu pers.D. par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali, nosakot termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Lēmums ietver šādus argumentus.

[2.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumā nav visu šā likuma 128.pantā noteikto rekvizītu; prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Kā iepriekš konstatēts, pers.A. cēlusi prasību pret pers.B. un pers.C. ar trešo personu pers.D. par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali.

Prasības pieteikumā prasītāja lūgusi tiesu:

1) atzīt prasītājas īpašuma tiesības uz V no nekustamā īpašuma adrese, kadastra Nr.; uz V no nekustamā īpašuma adrese, kadastra Nr. ; uz V no nekustamā īpašuma adrese, kadastra Nr., kuru kopējā vērtība ir summa *euro*;

2) sadalīt mantojuma masā ietilpstošos aktīvus summa *euro* vērtībā, kādi tie būs pēc laulātā atsevišķās mantas atdalīšanas;

3) sadalīt mantojuma masā ietilpstošos pasīvus summa *euro* vērtībā; izdarīt pievienojumu mantojuma atstājēja atstāta mantojuma masai summa *euro* apmērā;

Prasītāja prasības pieteikumā (13.lapa) norādījusi, ka kopējā prasības summa ir visu mantojuma masā ietilpstošo aktīvu un pasīvu summa, kurai pieskaitīta pievienojuma summa un kurai pieskaitīta nekustamo īpašumu domājamo daļu vērtība, kuru prasītāja lūdz atzīt par viņas īpašumu kā laulāto kopmantas daļu, tas ir, prasības summa ir summa *euro* (summa *euro* + summa *euro* + summa *euro* + summa *euro*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas pirmā punkta f) apakšpunktu, par prasību maksājama valsts nodeva summa *euro* apmērā ($\text{summa} + (\text{summa} - \text{summa}) \times 0,6\% = \text{summa } \textit{euro}$).

Savukārt par prasības nodrošinājumu saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 7.punktu prasītājai jāmaksā valsts nodeva summa *euro* apmērā ($\text{summa} \times 0,5\% = \text{summa } \textit{euro}$).

Kopā valsts nodeva par prasības pieteikuma iesniegšanu un prasības nodrošināšanu sastāda summa *euro*, kā to prasības pieteikumā norādījusi prasītāja.

[2.2] Kā iepriekš konstatēts, pers.A., lūgusi tiesu atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par celto prasību.

Viens no likumdevēja mērķiem, nosakot valsts nodevu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti - ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus (*sk. Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedumu lietā Nr. 2004-16-01*).

Tajā pašā laikā likumdevējs ir paredzējis iespēju samazināt valsts nodevas apmēru ar mērķi nekavēt personai īstenot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā noteiktās tiesības uz tiesu gadījumos, kad personas materiālais stāvoklis ir tāds, kas liedz valsts nodevu nomaksāt

likumā noteiktā apmērā.

Līdz ar to tiesnese atzīst, ka ir nepieciešams izvērtēt, vai pienākums maksāt valsts nodevu prasītājam varētu būt šķērslis savu tiesību vai tiesisko interešu aizstāvībai tiesā un vai tāpēc pastāv pamats prasītāju pilnībā atbrīvot no valsts nodevas samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs (*sk. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmumā lietā Nr. PAC-1820*).

Tātad vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas mantiskais stāvoklis un to apstiprinoši rakstveida pierādījumi.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Personas mantiskais stāvoklis ir vienīgais kritērijs, pēc kura izvērtējama pieteikuma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pamatotība, savukārt personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus.

Vērtējot lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, izšķiroša nozīme ir pierādījumiem, ka prasītāja sava mantiska stāvokļa dēļ nav spējīga samaksāt tiesas izdevumus par celto prasību.

Prasības pieteikumam pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 8.jūnija izziņa Nr., par apdrošinātās personas pers.A. iemaksām no 2017.gada decembra līdz 2018.gada jūnijam, no kuras izriet, ka prasītājas ienākumi ir summa *euro* mēnesī.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 8.jūnija izziņas Nr. , par summa saņemtajiem pakalpojumiem no 2017.gada 1.decembra līdz 2018.gada 8.jūnijam izriet, ka prasītāja saņem valsts apgādnieka zaudējumu pensiju summa *euro* mēnesī un ģimenes valsts pabalstu summa *euro* mēnesī.

No Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 24.maija izziņas Nr. izriet, ka pers.A. pieder nekustamais īpašums - V domājamā daļa adrese, kadastra Nr., ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatu nodaļā Nr..

Tiesa ņem vērā, ka prasītājai pieder kapitāla daļas (7541) kapitālsabiedrībā SIA „Biznesa oāze”, reģistrācijas Nr. 40003615342 - pamatkapitāla daļas (10,33%). Prasītājas norādītais apstāklis, ka sabiedrība strādā ar zaudējumiem nav pamats secinājumam, ka prasītāja norādījusi patiesu uzņēmuma finansiālo stāvokli un peļņu.

No Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2018.gada 23.maija izziņas Nr. izriet, ka pers.A. īpašumā transportlīdzekļi, mazizmēra kuģošanas līdzekļi vai to uzkarināmie motori pašlaik nav reģistrēti.

Ņemot vērā dzīvē gūtos novērojumus tiesnese secina, ka nekustamais īpašums ir jāapsaimnieko, jāveic regulāri maksājumi, lai uzturētu nekustamo īpašumu, kam nepieciešami līdzekļi. Apstāklis, ka prasītājai pieder iepriekšminētais nekustamais īpašums liecina par to, ka

prasītājai pietiek līdzekļu, lai apsaimniekotu minēto nekustamo īpašumu.

Ņemot vērā to, ka prasītājai piederošais nekustamais īpašums atrodas Ogres novadā, tiesneses ieskatā, šī nekustamā īpašuma uzturēšanā un apsaimniekošanā jāiegulda pietiekoši daudz līdzekļu.

Tiesas ieskatā ir pašsaprotami, ka jebkurai personai rodas izdevumi, vismaz pamatvajadzību apmierināšanai - ēdiena un apģērba iegādei, komunālo pakalpojumu apmaksai. Līdz ar to nav ticams, ka persona negūst nekādus cita veida ienākumus, vai neregistrētus ienākumus, kuri nodrošina tai iztiku.

Lietā nav pierādījumu, ka prasītājai būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, kas pats par sevi objektīvi atspoguļotu personas ierobežoto spēju samaksāt valsts nodevu vispār.

Ņemot vērā iepriekš izvērtēto pers.A. mantisko stāvokli, un ievērojot viņas tiesības uz aizskarto tiesību aizsardzību tiesā, tiesnese atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu nav pamata prasītāju atbrīvot no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu.

Šādos apstākļos pers.A. par prasības pieteikuma iesniegšanu jāmaksā valsts nodeva summa *euro* apmērā.

Ņemot vērā minēto un atbilstoši Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punktam pers.A. iesniegtais prasības pieteikums atstājams bez virzības, nosakot termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

[3] Par minēto lēmumu pers.A. iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot to atcelt un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības.

Blakus sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[3.1] pers.A. ikmēneša alga pirms nodokļu nomaksas ir summa *euro*, bet neto viņa saņem vien summa *euro*.

Tāpat prasītāja saņem ģimenes valsts pabalstu summa *euro* apmērā, kā to pamatoti un pareizi norādījusi tiesa, tādejādi kopējie prasītājas ienākumi mēnesī sastāda vien summa *euro*. Citu ienākumu prasītājai nav.

[3.2] Tiesa norādījusi, ka prasītāja saņem valsts apgādnieka zaudējuma pensiju summa *euro* apmērā (pēc nodokļu nomaksas). Tas atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, jo prasītājas bankas kontā tiešām šāds pabalsts tiek ieskaitīts, bet kā prasītāja ir norādījusi savā prasības pieteikumā, tad šī valsts apgādnieka zaudējuma pensija ir piešķirta nevis prasītājai, bet prasītājas un mantojuma atstājēja kopīgajam dēlam pers.D., jo saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām” 19.panta pirmo daļu tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju ir darba nespējīgiem mirušā apgādnieka ģimenes locekļiem, kas bijuši viņa apgādībā (20.pants).

Savukārt likuma „Par valsts pensijām” 19.panta otrās daļas 1) punkts un ceturtais daļa noteic, ka par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmi bērni, kas jaunāki par 18 gadiem vai bērni līdz 24 gadu vecumam, ja tie mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē.

Tā kā prasītāja nav darba nespējīga persona, bet tieši pretēji, kā to prasītāja ir norādījusi savā prasības pieteikumā, prasītāja strādā algotu darbu un ir iesniegusi tam pierādījumu - Valsts

sociālās aģentūras izziņu par darba ienākumiem, tad prasītājai arī nebija tiesības saņemt valsts apgādnieka zaudējuma pensiju. Prasītāja par minētās dēlam pers.D. piešķirtās valsts apgādnieka zaudējuma pensijas izlietojumu regulāri atskaitās Garkalnes novada bāriņtiesai, kas redzams arī no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 13.jūlija lēmuma Nr..

Ievērojot, ka valsts apgādnieka zaudējuma pensijas līdzekļi, kuri tiek ieskaitīti prasītājas bankas kontā nav prasītājas, bet gan trešās personas pers.D. ienākums, tad prasītāja nevar šos līdzekļus tērēt valsts nodevas samaksai, bet vienīgi dēla dzīvesvietas un izglītības nodrošināšanai un dēla uzturēšanai.

[3.3] Tiesa pamatoti ir konstatējusi, ka prasītājai nepieder nekādi kuģošanas vai transporta līdzekļi. Tiesa arī pamatoti norādījusi, ka prasītājai pieder V domājamā daļa no nekustamā īpašuma adrese, kadastra Nr., kas reģistrēts Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.. Tomēr tiesa nepamatoti no minētā fakta ir secinājusi, ka šī īpašuma uzturēšanai prasītāja noteikti gūst kādus neregistrētus, tas ir, prettiesiski iegūtus ienākumus. Šādam tiesas secinājumam prasītāja nepiekrīt un tos noraida kā pilnībā nepamatotus.

Pirmkārt, minētais lauku īpašums adrese atrodas Lauberes ciematā, dzīvojamā rajonā, kas savulaik tika iekļauts ciema teritorijā un ieguvis tādu nosaukumu, izejot no tai garām esošās ielas. Minētā īpašuma uzturēšana neprasa lielus izdevumus. Zemes izmantošanas ierobežojumus nosaka Lauberes pagasta apbūves noteikumi, izvietojums pilsētas dzīvojamā rajonā. Tāpēc īpašuma vienīgais izmantošanas veids ir viengimenes dzīvojamā māja.

Otrkārt, minētajā lauku īpašumā dzīvo prasītājas tēvs, kas šo īpašumu arī uztur pienācīgā kārtībā, līdz ar to prasītājai ir jāmaksā vien nekustamā īpašuma nodoklis par īpašumu un tā apdrošināšanas maksājums. Nevērtējot lietas ētiskos apsvērumus, bet, ņemot vērā dzīvē gūtos novērojumus, prasītājas ieskatā, tēva izlikšana no šī īpašuma un tā V domājamās daļas pārdošana, ievērojot, ka īpašuma sastāvā ir tikai viena viengimeņu dzīvojamā ēka, bet par īpašuma otru pusi domājamo daļu norit strīds starp mantiniekiem, šobrīd praktiski nav iespējama, jo neviens pircējs nevēlas pirkt šāda īpašuma V domājamo daļu, vēl jo vairāk tādēļ, ka starp domājamo daļu īpašniekiem nav noteikta kopīpašuma dalītas lietošanas kārtība.

[3.4] Tiesa arī pamatoti ir norādījusi, ka prasītājai pieder 10,33% no SIA „Biznesa oāze”, reģistrācijas Nr. 40003615342, kapitāla daļām, tomēr prasītāja pilnībā noraida ne ar ko nepamatoto tiesas secinājumu, ka prasītāja nav norādījusi uzņēmuma patieso finansiālo stāvokli un peļņu. Tas neatbilst patiesībai un lietā iesniegtajiem pierādījumiem.

Prasītāja ir iesniegusi tiesā pierādījumu - SIA „Biznesa oāze” 2017.gada pārskatu, no kura sastāvā esošā peļņas un zaudējumu aprēķina redzams, ka sabiedrības 2017.gada neto apgrozījums (ieņēmumi) sastādīja vien summa *euro*, bet sabiedrības zaudējumi no saimnieciskās darbības 2017.gadā sastādīja summa *euro*.

Savukārt no gada pārskata sastāvā esošas bilances pasīvu daļas posteņa „Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi” redzams, ka sabiedrības iepriekšējo gadu zaudējumi sastāda summa *euro*, kas kopā ar 2017.gada zaudējumiem sastāda summa *euro* nesegtos zaudējumus. No SIA „Biznesa oāze” 2017.gada pārskata sastāvā esošas bilances pasīvu daļas redzams, ka pozīcija „Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)” sastāda summa *euro*, bet pozīcija „Pašu kapitāls kopā” sastāda summa *euro*, tas ir, sabiedrības pašu kapitāls ir mazāks par sabiedrības pamatkapitālu.

Komerclikuma 161.panta ceturrtā daļa noteic, ka dividendes nedrīkst noteikt, aprēķināt un izmaksāt, ja no gada pārskata vai šā likuma 161.¹ pantā minētā saimnieciskās darbības pārskata izriet, ka sabiedrības pašu kapitāls ir mazāks par pamatkapitālu. Tātad pat teorētiski prasītājai nebūtu iespējams saņemt dividendes ne par sabiedrības 2017.gada saimnieciskās darbības rezultātiem, ne par 2016.gada saimnieciskās darbības rezultātiem pat tādā gadījumā, ja sabiedrība 2016. vai 2017.gadu būtu noslēgusi ar peļņu (dividendes var aprēķināt vienīgi no pārskata gada peļņas). No minētās Komerclikuma tiesību normas arī izriet, ka līdz brīdim, kamēr SIA „Biznesa oāze” ar savu peļņu nebūs segusi visus iepriekšējo periodu zaudējumus prasītāja nevarēs saņemt dividendes, jo to aprēķināšanu un izmaksu aizliedz likums.

Līdz ar to prasītājas ieskatā pilnīgi nepamatota ir tiesas norāde uz to, ka prasītāja vāvētu būt viltojusi SIA „Biznesa Oāze” 2017.gada pārskatu, norādot tajā nepatiesu informāciju, vai ka prasītāja būtu guvusi no SIA „Biznesa oāze” kādus ienākumus. Vienīgais veids, kā fiziska persona var gūt ienākumus no kapitālsabiedrības, ir saņemt atlīdzību par darbu vai sabiedrībai sniegtajiem pakalpojumiem vai saņemt no sabiedrības dividendes - daļu no sabiedrības peļņas. Ja kāda fiziskā persona saņem jebkāda veida ienākumus no kapitālsabiedrības, tad šī kapitālsabiedrība no šiem ienākumiem ietur visus ar tiem saistītos nodokļus, deklarē tos un iemaksā tos atbilstošajā budžetā. Kā redzams no prasības pieteikumam pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 8.jūnija izziņas Nr., prasītāja pēdējā pusgada laikā nav guvusi ienākumus SIA „Biznesa oāze” un, kā tas izriet no Komerclikuma 161.panta ceturrtās daļas normas, prasītājai pat teorētiski nebija iespējams saņemt dividendes no SIA „Biznesa oāze” 2016. gadā un 2017.gadā gūtās peļņas, jo, kā tas redzams SIA „Biznesa oāze” 2017.gada pārskata gan 2016.gadu, gan 2017.gadu sabiedrības noslēdza ar zaudējumiem - nevis ar peļņu.

[3.5] Ievērojot minēto, prasītājas ieskatā viņa ir pierādījusi, ka viņas ienākumi ir vien summa *euro* (darba samaksa summa *euro* apmērā + ģimenes valsts pabalsts summa *euro* apmērā), ka prasītājai piederošā manta - nekustamā īpašuma adrese, kadastra numurs, V domājamā daļa, un SIA „Biznesa oāze”, kura pašlaik strādā ar ievērojamiem zaudējumiem, šobrīd ir nevērtīga. Minētā iemesla dēļ prasītāja valsts nodevas samaksai var izlietot vienīgi savus ienākumus no darba un ģimenes pabalsta ienākumus.

Līdz ar to pat gadījumā, ja valsts nodevas samaksai prasītāja izlietotu visus savus ienākumus, tad valsts nodevu summa *euro* varētu samaksāt vienīgi pēc 40 mēnešiem jeb trīs gadiem un četriem mēnešiem. Ievērojot, ka mantojums atklājās 2016.gada 12.jūnijā, tad pēc minētā trīs gadu un četrus mēnešu termiņa būs noildzis termiņš šādas prasības iesniegšanai. Turklāt kā tiesa pamatoti ir norādījusi, prasītājai no saviem ienākumiem ir jāsedz arī savi uzturēšanas izdevumi (ēdiens, apģērbs, dzīvokļa izdevumu daļa), tad lai sakrātu naudu valsts nodevas samaksai prasības pieteikuma iesniegšanai prasītājai būtu nepieciešams vēl ilgāks termiņš.

Šādos apstākļos, tas ir, nosakot priekšnoteikumu samaksāt valsts nodevu summa *euro*, lai prasītājas prasība tiesā tiktu pieņemta izskatīšanai, prasītājai faktiski tiek liegta iespēja savas aizskartās tiesības un likumiskā intereses aizstāvēt tiesā.

Motīvu daļa

[4] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi blakus sūdzības un pārējos lietas materiālus, uzskata, ka Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018.gada 18.jūnija lēmums ir

atstājams negrozīts, bet pers.A. blakus sūdzība ir noraidāma.

[5] Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas [...].

Pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas mantiskais stāvoklis.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, konkrētajā gadījumā, vērtējot pers.A. mantisko stāvokli, jāņem vērā ne tikai no pievienotajiem pierādījumiem izrietošie dati par pers.A. ienākumiem, piederošajām SIA „Biznesa oāze” kapitāldaļām, to vērtību, un publiskajos reģistros pieejamo informāciju, bet arī apstākli, ka saskaņā ar zvērinātas notāres Kitijas Paukinas 2017. gada 25.maijā izdoto mantojuma apliecību pers.A. apstiprināta mantojuma tiesībās uz 2016.gada 12.jūnijā mirušā pers.D. atstāto mantojumu uz H daļu no visa atstātā mantojuma.

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā to, ka pers.A. saskaņā ar minēto mantojuma apliecību pienākošās domājamās daļas no nekustamiem īpašumiem, iespējams, nevar tikt vērtētas kā avots tūlītējai līdzekļu iegūšanai valsts nodevas samaksas vajadzībām. Tajā pašā laikā Civillietu tiesas kolēģija vērš uzmanību, ka nav pamats atstāt bez ievēribas apstākli, ka mantojuma apliecībā norādītās mantas sastāvā ir norēķinu kontu un krājkontu atlikums kredītiestādēs.

Turklāt Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka rezultāts, uz kuru vērsta pers.A. prasība, lielākoties varēja tikt sasniegts zvērinātā notāra uzsāktās mantojuma lietas ietvaros, ņemot vērā Notariāta likumā paredzēto regulējumu attiecībā uz pārdzīvojušā laulātā tiesību apliecināšanu.

Atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas, valstij uzņemoties segt minētos izdevumus personas vietā, pieļaujama vienīgi izņēmuma gadījumos, kad pastāv pamats tādu sevišķi sliktu mantisko apstākļu konstatēšanai, kuru dēļ personai būtu liegta iespēja pašai segt minētos izdevumus.

Konkrētajā gadījumā Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā nav pamats valstij uzņemties segt tiesas izdevumus pers.A. vietā, gan tāpēc, ka pers.A. mantiskais stāvoklis nav vērtējams kā sevišķi slikts, gan tāpēc, ka nepieciešamība celt prasību zināmā mērā radusies pašas pers.A. rīcības rezultātā, nerisīnot jautājumu par pārdzīvojušā laulātā daļas izdalīšanu zvērinātā notāra uzsāktās mantojuma lietas ietvaros.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese pēc būtības pareizi noraidījusi pers.A. lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas.

Tiesas kolēģija piekrīt blakus sūdzībā ietvertajiem argumentiem, ka pers.D. piešķirtā valsts apgādnieka zaudējuma pensija, lai gan tiek ieskaitīta pers.A. norēķinu kontā, nav ņemama vērā pers.A. mantiskā stāvokļa izvērtējuma kontekstā. Tajā pašā laikā minētais apstāklis nevar būt pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai, ņemot vērā iepriekš izdarītos secinājumus.

Pers.A. piederošā nekustamā īpašuma uzturēšanai nepieciešamo izdevumu apmēram, kam pievērsta uzmanība gan pārsūdzētajā lēmumā, gan blakus sūdzībā, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā konstatētajos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos nav izšķirošas nozīmes jautājuma par pers.A. atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas izlemšanā.

Šādos apstākļos ir piemērojams Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punkts, saskaņā ar kuru Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018.gada 18.jūnija lēmums ir atstājams negrozīts, bet pers.A. blakus sūdzība noraidāma.

Tā kā Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018.gada 18.jūnija lēmumā norādītais termiņš trūkumu novēršanai ir notecējis, pers.A. ir nosakāms jauns termiņš Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018. gada 18.jūnija lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu un 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

noraidīt pers.A. blakus sūdzību.

Atstāt negrozītu Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018.gada 18.jūnija lēmumu.

Noteikt pers.A. termiņu līdz **2018.gada 19.decembrim** Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018.gada 18.jūnija lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	(paraksts)	Lelde Grauda
Tiesnese	(paraksts)	Inta Zaļā
Tiesnesis	(paraksts)	Arnis Dundurs

NORAKSTS

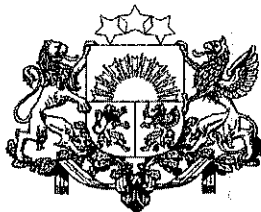
PAREIZS Rīgas

apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

Lelde Grauda

APSTRADATS KA INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lieta Nr.3-11/0505/18

ECLI:LV:RIRT:2018:0618.2014.1.L

L Ē M U M S

Siguldā, 2018.gada 18.jūnijā

Rīgas rajona tiesas tiesnese Vineta Mazure, izskatot /pers. A/ prasības pieteikumu pret /pers. B/ un /pers. C/ ar trešo personu /pers. D/ par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali, konstatēja

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 11.jūnijā tiesā saņemts /pers. A/ prasības pieteikums pret /pers. B/ un /pers. C/ ar trešo personu /pers. D/ par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali.

[1.1] Pamatojoties uz Civillikuma 89.panta otro daļu, 109.panta otro daļu, 397.¹ pantu, 731., 733., 717., 721., 1041., 144., 1075.pantu, Civilprocesa likuma 1.panta pirmo daļu, 26.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas pirmā punkta f) apakšpunktu un septīto punktu, 43.panta ceturto daļu, 128.pantu, 129.panta pirmo un otro daļu, 137.pantu, 138.panta pirmās daļas trešo un piekto punktu, un trešo daļu, lūgusi tiesu:

1. Atzīt, ka prasītājam - /pers. A/ pieder:

1. ½ (viena puse) domājamā daļa no nekustamā īpašuma - dzīvokļa īpašuma /adrese 1/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/;

2. ½ (viena puse) domājamā daļa no nekustamā īpašuma – /adrese 2/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/;

3. pieder ½ (viena puse) domājamā daļa no nekustamā īpašuma - /adrese 3/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Garkalnes novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/.

2. Atzīt par spēkā neesošu no tās izsniegšanas brīža:

1. Atbildētājam /pers. C/ pie zvērinātas notāres Kitijas Garās 2017.gada 10.februārī izsniegto ar Nr.521 reģistrēto Mantojuma apliecību (par tiesībām mantot pēc likuma);

2. Atbildētājam /pers. B/ pie zvērinātas notāres Kitijas Garās 2017.gada 15.februārī izsniegto ar Nr.568 reģistrēto Mantojuma apliecību (par tiesībām mantot pēc likuma);

3. Trešajai personai /pers. D/ pie zvērinātas notāres Kitijas Paukinas 2017.gada 25.maijā izsniegto ar Nr.2183 reģistrētās Mantojuma apliecības (par tiesībām mantot pēc likuma);

4. Prasītājai /pers. A/ pie zvērinātas notāres Kitijas Paukinas 2017.gada 25.maijā izsniegto ar Nr.2181 reģistrētās Mantojuma apliecības (par tiesībām mantot pēc likuma), daļā. ar kuru 13) punktiem noteikts, ka mantojuma atstājēja /pers. E/, atstātajā mantojuma ietilpst:

1. viss nekustamais īpašums - dzīvokļa īpašums /adrese 1/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/.

2. viss nekustamais īpašums /adrese 2/, kas ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/.

3. viss nekustamais īpašums /adrese 3/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Garkalnes novada zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/.

1. Noteikt, ka mantojuma atstājēja /pers. E/ atstātā mantojuma mantas sastāvā ietilpst:

1. ½ (viena puse) domājamā daļa no nekustamā īpašuma - dzīvokļa īpašuma /adrese 1/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/.

2. ½ (viena puse) domājamā daļa no nekustamā īpašuma – /adrese 2/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/.

3. ½ (viena puse) domājamā daļa no nekustamā īpašuma - /adrese 3/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Garkalnes novada zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/.

4. Dzēst /pers. C/ īpašuma tiesības uz:

1. ¼ (vienu ceturto) domājamo daļu no nekustamā īpašuma - dzīvokļa īpašuma /adrese 1/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/ II daļas 1.iedaļas ierakstā Nr.2.2;

2. ¼ (vienu ceturto) domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese 2/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/ II daļas 1.iedaļas ierakstā Nr.2.2;

3. 1/8 (vienu astoto) domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese 4/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/ II daļas 1.iedaļas ierakstā Nr.2.2;

4. ¼ (vienu ceturto) domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese 3/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Garkalnes novada zemesgrāmatas nodaļā Nr./nodaļuma numurs/ II daļas 1.iedaļas ierakstā Nr.3.2.

1. Noteikt, ka atbildētājam /pers. C/ no mantojuma atstājēja /pers. E/ atstātā mantojuma saņemtajai daļai ir jāpieskaita mantojuma atstājēja /pers. E/ pirms mantojuma atklāšanās /pers. C/ izdarītie dāvinājumi 89640,92 euro apmērā.

2. Noteikt, ka atbildētāja /pers. B/ no mantojuma atstājēja /pers. E/ atstātā mantojuma saņemtajai daļai ir jāpieskaita mantojuma atstājēja /pers. E/ pirms mantojuma atklāšanās /pers. B/ izdarītie dāvinājumi 99 601,02 euro apmērā.

3. Sadalīt mantojuma atstājēja /pers. E/ atstātajā mantojumā ietilpstošo mantu un noteikt, ka:

7.1. Prasītājam /pers. A/ tiek nodota:

1. Aktīvu daļa:

1. SIA "S.P.P.", reģistrācijas Nr.40003274554, 33 (trīsdesmit trīs) kapitāla daļas 3 521,61 euro vērtībā;

2. SIA "Jaks V", reģistrācijas Nr.40103431553, 14846 (četrpadsmit tūkstoši astoņi simti četrdesmit sešas) kapitāla daļas 21 123,96 euro vērtībā;

3. SIA "Biznesa oāze", reģistrācijas Nr.40003615342, 32726 (trīsdesmit divi tūkstoši septiņi simti divdesmit sešas) kapitāla daļas 32 726 euro vērtībā;

4. Vieglā automašīna Mercedes Benz S350, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, /šasijas numurs/, 30 000,00 euro vērtībā;

5. 1/2 (viena puse) domājamās daļas no dzīvokļa īpašuma /adrese 1/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./nodalījuma numurs/, 16 825,00 euro vērtībā;

6. 1/2 (viena puse) domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese 4/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./nodalījuma numurs/, 6 229,50 euro vērtībā;

7. 1/2 (viena puse) domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese 2/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./nodalījuma numurs/, 2 247,00 euro vērtībā;

8. Prasījuma tiesības pret SIA "Jaks V", reģistrācijas Nr.40103431553, daļa 5786,52 euro apmērā;

9. Prasījuma tiesības pret SIA "S.P.P.", reģistrācijas Nr.40003274554, daļa 72 328,82 euro apmērā;

10. Naudas līdzekļi AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, kontā Nr./konta numurs/ - 0,07 euro (nulle eiro 07 centu) apmērā;

11. Naudas līdzekļi AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, kontā Nr./konta numurs/ - 3 968,14 euro apmērā;

12. Naudas līdzekļi AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, kontā Nr./konta numurs/ - 598,27 euro apmērā;

13. Naudas līdzekļi AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (AS "DNB banka") kontā Nr./konta numurs/ - 6,42 euro apmērā;

14. Naudas līdzekļi AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (AS "DNB banka") kontā Nr./konta numurs/ - 44,60 euro apmērā;

15. Naudas līdzekļi AS "SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, kontā Nr./konta numurs/ - 6,68 euro apmērā;

16. Naudas līdzekļi AS "SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, kontā Nr./konta numurs/ - 0,58 euro apmērā;

17. Prasījuma tiesības pret /pers. B/ daļa 44 373,06 euro apmērā.

2. Pasīvu daļa:

1. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/152/IP, pamatsummas daļa 36 250 euro apmērā;

2. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/152/IP, neapmaksāto procentu daļa 10,46 euro apmērā;

3. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008 Līgums Nr.2008/153/IP, pamatsummas daļa 3 557,18 euro apmērā;

4. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/153/IP, neapmaksāto procentu daļa 1,03 euro apmērā,

5. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 12.08.2013 AirBaltic kredītkartes līguma, daļa 1 643,48 euro apmērā,

6. AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 27.11.2006 kredītlīnija Nr.06-139710-0V, daļa 1 778,37 euro apmērā;

7. AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 26.06.2008 kredītlīnija Nr.08-081022-SA, daļa 992,04 euro apmērā;

8. AS "Citadele Banka", reģistrācijas Nr.40103303559, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 23.12.2009 American Express Blue kredītkartes līguma, daļa 1657,43 euro apmērā;

9. SIA "Biznesa oāze", reģistrācijas Nr.40003615342, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 20.07.2011. Aizdevuma līguma, 1 361,32 euro apmērā;

10. Prasītājam /pers. A/ piederošās prasījuma tiesības par mantojuma atstājēja /pers. E/ atstātajā mantojumā ietilpstošās mantas saglabāšanas un uzturēšanas izdevumu atlīdzināšanu 719,33 euro apmērā;

7.2. Atbildētājam /pers. B/ tiek nodota:

1. Aktīvu daļa - prasījuma tiesības pret /pers. B/ daļa 138 104,50 euro apmērā;

2. No mantojuma atstājēja /pers. E/ pirms mantojuma atklāšanās saņemtie naudas līdzekļi 99 601,02 euro apmērā, kas ieskaitāmi atbildētāja /pers. B/ saņemtā mantojuma daļā;

7.2.3. Pasīvu daļa:

1. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/152/IP, pamatsummas daļa 36 250 euro apmērā;

2. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/152/IP, neapmaksāto procentu daļa 10,45 *euro* apmērā;

3. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008 Līgums Nr.2008/153/IP, pamatsummas daļa 3 557,18 *euro* apmērā;

4. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/153/IP, neapmaksāto procentu daļa 1,02 *euro* apmērā;

5. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 12.08.2013 AirBaltic kredītkartes līguma, daļa 1 643,47 *euro* apmērā;

6. AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 27.11.2006 kredītlīnija Nr.06-139710-0V, daļa 1 778,36 *euro* apmērā;

7. AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 26.06.2008 kredītlīnija Nr.08-081022-SA, daļa 992,03 *euro* apmērā;

8. AS "Citadele Banka", reģistrācijas Nr.40103303559. piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 23.12.2009 American Express Blue kredītkartes līguma, daļa 1657,42 *euro* apmērā,

7.3. Atbildētājam /pers. C/ tiek nodota:

7.3.1. Aktīvu daļa:

1. SIA "S.P.P.", reģistrācijas Nr.40003274554, 34 kapitāla daļas 3628,32 *euro* vērtībā.

2. SIA "Jaks V", reģistrācijas Nr.40103431553, 14846 kapitāla daļas 21123,95 *euro* vērtībā,

3. nekustamais īpašums - dzīvokļa īpašums /adrese 5/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas reģistrēts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļumā Nr./nodaļuma numurs/, 16675,00 *euro* vērtībā.

4. prasījuma tiesības pret SIA "Jaks V", reģistrācijas Nr.40103431553, daļa 5786,52 *euro* apmērā,

5. prasījuma tiesības pret SIA "S.P.P.", reģistrācijas Nr.40003274554. daļa 72328,82 *euro* apmērā,

6. naudas līdzekļi AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764. kontā /konta numurs/ – 3 290,34 *euro* apmērā,

7. prasījuma tiesības pret /pers. B/ daļa 25 977,89 *euro* apmērā;

1. No mantojuma atstājēja /pers. E/ pirms mantojuma atklāšanās saņemtie naudas līdzekļi 89 640,92 *euro*, kas ieskaitāmi atbildētājam /pers. C/ saņemtā mantojuma daļā;

2. Pasīvu daļa:

1. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/152/IP, pamatsummas daļa 36 250 *euro* apmērā;

2. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/152/IP, neapmaksāto procentu daļa 10,45 euro apmērā;

3. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008 Līgums Nr.2008/153/IP, pamatsummas daļa 3557,18 euro apmērā;

4. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/153/IP, neapmaksāto procentu daļa 1,02 euro apmērā;

5. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 12.08.2013 AirBaltic kredītkartes līguma, daļa 1 643,47 euro apmērā;

6. AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 27.11.2006 kredītlīnija Nr.06-139710-0V, daļa 1778,37 euro apmērā;

7. AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 26.06.2008 kredītlīnija Nr.08-081022-SA, daļa 992,03 euro apmērā;

8. AS "Citadele Banka", reģistrācijas Nr.40103303559, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 23.12.2009 American Express Blue kredītkartes līguma, daļa 1657,42 euro apmērā;

9. Jūrmalas pilsētas domei, reģistrācijas Nr.90000056357, piederošās prasījuma tiesības par nekustamā īpašuma nodokļa parāda samaksu 65,48 euro apmērā;

10. SIA "Biznesa oāze", reģistrācijas Nr.40003615342, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 20.07.2011. Aizdevuma līguma, 680,75 euro apmērā;

7.4. Trešajai personai /pers. D/ tiek nodota:

7.4.1. Aktīvu daļa:

1. SIA "S.P.P.", reģistrācijas Nr.40003274554, 33 (trīsdesmit trīs) kapitāla daļas 3521.61 euro vērtībā;

2. SIA "Jaks V", reģistrācijas Nr.40103431553, 14846 (četrpadsmit tūkstoši astoņi simti četrdesmit sešas) kapitāla daļas 21 123,96 euro vērtībā;

3. SIA "Biznesa oāze", reģistrācijas Nr.40003615342, 32726 (trīsdesmit divi tūkstoši septiņi simti divdesmit sešas) kapitāla daļas 32 726 euro vērtībā;

4. 1/2 (viena puse) domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese 3/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kas ierakstīts Garkalnes novada zemesgrāmatas nodalījuma Nr./nodalījuma numurs/, 59 880,00 euro vērtībā;

5. Prasījuma tiesības pret SIA "Jaks V", reģistrācijas Nr.40103431553, daļa 5786,52 euro apmērā;

6. Prasījuma tiesības pret SIA "S.P.P.", reģistrācijas Nr.40003274554, daļa 72328,82 euro apmērā;

7. Naudas līdzekļi AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, kontā /konta numurs/ - 3224,86 euro apmērā;

8. Prasījuma tiesības pret /pers. B/ daļa 39 794,55 euro apmērā.

1. Pasīvu daļa:

1. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums

Nr.2008/152/IP, pamatsummas daļa 36 250 euro apmērā;

2. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/152/IP. neapmaksāto procentu daļa 10,45 euro apmērā;

3. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008 Līgums Nr.2008/153/IP, pamatsummas daļa 3557,18 euro apmērā;

4. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 17.09.2008. Līgums Nr.2008/153/IP. neapmaksāto procentu daļa 1,03 euro apmērā;

5. AS "Luminor Bank", reģistrācijas Nr.40003024725, (Nordea Bank AB Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103749473) piederošās prasības, kas izriet no 12.08.2013 AirBaltic kredītkartes līguma, daļa 1643,47 euro apmērā;

6. AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 27.11.2006 kredītlīnija Nr.06-139710-0V, daļa 1778,37 euro apmērā;

7. AS "Swedbank", reģistrācijas Nr.40003074764, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 26.06.2008 kredītlīnija Nr.08-081022-SA, daļa 992,04 euro apmērā.

8. AS "Citadele Banka", reģistrācijas Nr.40103303559, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 23.12.2009 American Express Blue kredītkartes līguma, daļa 1 657,43 euro apmērā;

9. SIA "Biznesa oāze", reģistrācijas Nr.40003615342, piederošās prasījuma tiesības, kas izriet no 20.07.2011. Aizdevuma līguma. 680,75 euro apmērā;

1. Nodrošināt prasību, ierakstot:

1. Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodaļumā Nr./nodaļuma numurs/ prasības nodrošinājuma atzīmi un aizlieguma atzīmi apgrūtināt nekustāmo īpašumu /adrese 1/, ar lietu un saistību tiesībām;

8.2. Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodaļuma Nr./nodaļuma numurs/ prasības nodrošinājuma atzīmi un aizlieguma atzīmi apgrūtināt nekustamo īpašumu /adrese 2/, kadastra Nr./kadastra numurs/, ar lietu un saistību tiesībām;

1. Lauberes pagasta zemesgrāmatas nodaļuma Nr./nodaļuma numurs/ prasības nodrošinājuma atzīmi un aizlieguma atzīmi apgrūtināt nekustamo īpašumu /adrese 4/, kadastra Nr./kadastra numurs/, ar lietu un saistību tiesībām;

1. Garkalnes novada zemesgrāmatas nodaļuma Nr./nodaļuma numurs/ prasības nodrošinājuma atzīmi un aizlieguma atzīmi apgrūtināt nekustamo īpašumu /adrese 3/, kadastra Nr./kadastra numurs/, ar lietu un saistību tiesībām;

9. Piedzīt solidāri no atbildētāja /pers. B/ un atbildētājas /pers. C/ par labu prasītājam /pers. A/ tās samaksātos tiesas izdevumus un ar lietas vešanu saistītos izdevumus tādā apmērā, kādā tie būs samaksāti uz lietas pēc būtības skatīšanas laiku.

[1.2] Vienlaicīgi lūgusi tiesu atbrīvot viņu no tiesas izdevumu samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu, ņemot vērā to, ka viņas ikmēneša alga pirms nodokļu nomaksas sastāda 341,49 euro, bet uz rokas saņem vien 303,93 euro.

Norāda, ka saņem arī valsts apgādnieka zaudējuma pensiju un arī ģimenes valsts pabalstu, tomēr šie naudas līdzekļi tiek tērēti mantojuma atstājēja un prasītājas kopīgā dēla dzīvesvietas un izglītības nodrošināšanai, par ko prasītāja sniedz regulāras atskaites Garkalnes novada bāriņtiesai, jo prasītājas dēls ir nepilngadīgs un nākamajā mācību gadā mācīsies /mācību iestāde/ 12.klasē. Turklāt prasītājai nepieder nekādi nekustamie īpašumi, izņemot prasībā minētā nekustamā īpašuma /adrese 4/, kadastra Nr./kadastra numurs/, ½ domājamās daļas, prasītājai nepieder automašīna vai citi pārvietošanās līdzekļi, prasītājai arī nepieder kapitāla daļas kapitālsabiedrībās, izņemot prasībā minētās 7541 SIA "Biznesa oāze", reģ.Nr.40003615342, pamatkapitāla daļas (10,33%). Turklāt SIA "Biznesa oāze" jau ilgāku laiku strādā ar zaudējumiem - 2017.gadu uzņēmums beidza ar zaudējumiem 4138 euro apmērā, bet kopā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem uzkrāto zaudējumu apmērs 2017.gadā sasniedza 54 574 euro.

Motīvu daļa

[2] Iepazinusies ar tiesā iesniegto prasības pieteikumu un izanalizējusi prasības pieteikumam pievienotos materiālus, tiesnese atzīst, ka lūgums par /pers. A/ atbrīvošanu no valsts nodevas nav pamatots, tādēļ noraidāms, iesniegtais prasības pieteikums atstājams bez virzības.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumā nav visu šā likuma 128.pantā noteikto rekvizītu; prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

[3.1] Kā iepriekš konstatēts, /pers. A/ cēlusi prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ ar trešo personu /pers. D/ par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali.

[3.2] Prasības pieteikumā prasītāja lūgusi tiesu:

1) atzīt prasītājas īpašuma tiesības uz ½ no nekustamā īpašuma /adrese 1/, kadastra Nr./kadastra numurs/; uz ½ no nekustamā īpašuma /adrese 2/, kadastra Nr./kadastra numurs/; uz ½ no nekustamā īpašuma /adrese 3/, kadastra Nr./kadastra numurs/, kuru kopējā vērtība sastāda 78 952,00 euro;

2) sadalīt mantojuma masā ietilpstošos aktīvus 765 087,88 euro vērtībā, kādi tie būs pēc laulātā atsevišķās mantas atdalīšanas;

3) sadalīt mantojuma masā ietilpstošos pasīvus 187 067,46 euro vērtībā;

izdarīt pievienojumu mantojuma atstājēja atstāta mantojuma masai 189 241,94 euro apmērā;

[3.3] Prasītāja prasības pieteikumā (13.lapa) norādījusi, ka kopējā prasības summa ir visu mantojuma masā ietilpstošo aktīvu un pasīvu summa, kurai pieskaitīta pievienojuma summa un kurai pieskaitīta nekustamo īpašumu domājamo daļu vērtība, kuru prasītāja lūdz atzīt par viņas īpašumu kā laulāto kopmantas daļu, tas ir, prasības summa sastāda 1 220 349,28 euro (765 087,88 euro + 187 067,46 euro + 189 241,94 euro + 78 952,00 euro).

[3.4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas pirmā punkta f) apakšpunktu, par prasību maksājama valsts nodeva 11 768,49 euro apmērā ($8\,715 + (1\,220\,349,28 - 711\,435,00) \times 0,6\% = 11\,768,49$ euro).

[3.5] Savukārt par prasības nodrošinājumu saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas septītajā punktu prasītājai jāmaksā valsts nodeva 714,71 euro apmērā ($142\,942,50 \times 0,5\% = 714,71$ euro).

[3.5] Kopā valsts nodeva par prasības pieteikuma iesniegšanu un prasības nodrošināšanu sastāda 12 483,20 euro, kā to prasības pieteikumā norādījusi prasītāja.

[4] Kā iepriekš konstatēts, /pers. A/, lūgusi tiesu atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par celto prasību.

Kā pamatojumu prasītājas atbrīvošanai no valsts nodevas par celto prasību norādījusi, ka saskaņā viņas ikmēneša alga pirms nodokļu nomaksas sastāda 341,49 euro, bet uz rokas saņem vien 303,93 euro.

Norādījusi, ka saņem arī valsts apgādnieka zaudējuma pensiju un arī ģimenes valsts pabalstu, tomēr šie naudas līdzekļi tiek tērēti mantojuma atstājēja un prasītājas kopīgā dēla dzīvesvietas un izglītības nodrošināšanai, jo prasītājas dēls ir nepilngadīgs un nākamajā mācību gadā mācīsies /mācību iestādē/ 12.klasē.

Prasītājai nepieder nekādi nekustamie īpašumi, izņemot prasībā minētā nekustamā īpašuma /adrese4/, kadastra Nr./kadastra numurs/, ½ domājamās daļa.

Prasītājai nepieder automašīna vai citi pārvietošanās līdzekļi.

Prasītājai arī nepieder kapitāla daļas kapitālsabiedrībās, izņemot prasībā minētās 7541 SIA "Biznesa oāze", reģ.Nr.40003615342, pamatkapitāla daļas (10,33%).

[4.1] Viens no likumdevēja mērķiem, nosakot valsts nodevu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti – ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus (sk. Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedumu lietā Nr.2004.16-01). Tajā pašā laikā likumdevējs ir paredzējis iespēju samazināt valsts nodevas apmēru ar mērķi nekavēt personai īstenot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā noteiktās tiesības uz tiesu gadījumos, kad personas materiālais stāvoklis ir tāds, kas liedz valsts nodevu nomaksāt likumā noteiktā apmērā.

[4.2] Līdz ar to tiesnese atzīst, ka ir nepieciešams izvērtēt, vai pienākums maksāt valsts nodevu prasītājai varētu būt šķērslis savu tiesību vai tiesisko interešu aizstāvībai tiesā un vai tāpēc pastāv pamats prasītāju pilnībā atbrīvot no valsts nodevas samaksas.

[4.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

[4.4] Izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs (sk. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 16.augusta lēmumā lietā Nr.PAC-1820).

[4.5] Tātad vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas mantiskais stāvoklis un to apstiprinoši rakstveida pierādījumi.

[4.6] Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

[4.7] Personas mantiskais stāvoklis ir vienīgais kritērijs, pēc kura izvērtējama pieteikuma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pamatotība, savukārt personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus.

Vērtējot lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, izšķiroša nozīme ir pierādījumiem, ka prasītāja sava mantiska stāvokļa dēļ nav spējīga samaksāt tiesas izdevumus par celto prasību.

[4.8] Prasības pieteikumam pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 8.jūnija izziņa Nr.E23784902, par apdrošinātās personas /pers. A/ iemaksām no 2017.gada decembra līdz 2018.gada jūnijam, no kuras izriet, ka prasītājas ienākumi ir 341,49 euro mēnesī.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 8.jūnija izziņas Nr.E23785213, par /pers. A/ saņemtajiem pakalpojumiem no 2017.gada 1.decembra līdz 2018.gada 8.jūnijam izriet, ka prasītāja saņem valsts apgādnieka zaudējumu pensiju 1 378,82 euro mēnesī un ģimenes valsts pabalstu 11,38 euro mēnesī.

No Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas 2018.gada 24.maija izziņas Nr.7-2/2453 izriet, ka /pers. A/ pieder nekustamais īpašums – ½ domājamā daļa /adrese 4/, kadastra numurs /kadastra numurs/, ierakstīts Lauberes pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/.

Tiesa ņem vērā, ka prasītājai pieder kapitāla daļas (7541) kapitālsabiedrībā SIA "Biznesa oāze", reģ. Nr.40003615342 - pamatkapitāla daļas (10,33%). Apstāklis, ka prasītāja norādījusi, ka uzņēmums strādā ar zaudējumiem nav pamats secinājumam, ka prasītāja norādījusi patiesu uzņēmuma finansiālo stāvokli un peļņu.

No Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2018.gada 23.maija izziņas Nr.12.21/1782 izriet, ka /pers. A/ īpašumā transportlīdzekļi, mazizmēra kuģošanas līdzekļi vai to uzkarināmie motori pašlaik nav reģistrēti.

[4.9] Ņemot vērā dzīvē gūtos novērojumus tiesnese secina, ka nekustamais īpašums ir jāapsaimnieko, jāveic regulāri maksājumi, lai uzturētu nekustams īpašumu, kam nepieciešami līdzekļi. Apstāklis, ka prasītājai pieder iepriekšminētais nekustamais īpašums liecina par to, ka prasītājai pietiek līdzekļu, lai apsaimniekotu minēto nekustamo īpašumu. Ņemot vērā to, ka prasītājai piederošais nekustamais īpašums atrodas Ogres novadā,

tiesneses ieskatā, šī nekustamā īpašuma uzturēšanā un apsaimniekošanā jāiegulda pietiekoši daudz līdzekļu.

Tiesas ieskatā ir pašsaprotami, ka jebkurai personai rodas izdevumi, vismaz pamatvajadzību apmierināšanai – ēdiena un apģērba iegādei, komunālo pakalpojumu apmaksai. Līdz ar to nav ticams, ka persona negūst nekādus cita veida ienākumus, vai neregistrētus ienākumus, kuri nodrošina tai iztiku.

Lietā nav pierādījumu, ka prasītājam būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, kas pats par sevi objektīvi atspoguļotu personas ierobežoto spēju samaksāt valsts nodevu vispār.

[4.10] Ņemot vērā iepriekš izvērtēto /pers. A/ mantisko stāvokli, un ievērojot viņas tiesības uz aizskarto tiesību aizsardzību tiesā, tiesnese atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, kas noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, nav pamata prasītāju atbrīvot no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu.

[4.1] Šādos apstākļos /pers. A/ par prasības pieteikuma pret /pers. B/ un /pers. C/ ar trešo personu /pers. D/ par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali iesniegšanu jāmaksā valsts nodeva 12 483,20 euro apmērā.

[5] Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punktu, tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikuma nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

[5.1] Ņemot vērā minēto un atbilstoši Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punktam, ja prasības pieteikumam nav pievienoti dokumenti, kā to paredz Civilprocesa likuma 129.pants, /pers. A/ iesniegtais prasības pieteikums pret /pers. B/ un /pers. C/ par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali, atstājams bez virzības, dodot laiku iesniedzējai līdz 2018.gada 18.jūlijam novērst lēmumā norādītos trūkumus, t.i., iesniegt tiesā maksājumu uzdevumu par valsts nodevas 12 483,20 euro apmērā samaksu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta trešo daļu, ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus novērš, prasības pieteikums uzskatāms par iesniegtu dienā, kad pirmo reizi iesniegts tiesai.

Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta ceturto daļu, ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus nenovērš, prasības pieteikums uzskatāms par neiesniegtu un atdodams prasītājam.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 2.punktu, 43., 133.pantu, tiesnese

nolēma:

noraidīt /pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma pret /pers. B/ un /pers. C/ ar trešo personu /pers. D/ par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali, iesniegšanu.

Atstāt bez virzības /pers. A/ prasības pieteikumu pret /pers. B/ un /pers. C/ ar trešo personu /pers. D/ par pārdzīvojošā laulātā daļas izdalīšanu no mantojuma atstājēja atstātā mantojuma masas, pievienojuma izdarīšanu un mantojuma sadali, dodot laiku iesniedzējai līdz 2018.gada 18.jūlijam novērst lēmumā norādītos trūkumus, t.i., iesniegt tiesā maksājumu uzdevumu par valsts nodevas 12 483,20 *euro* (divpadsmit tūkstoši četri simti astoņdesmit trīs *euro* un 20 centi) apmērā samaksu.

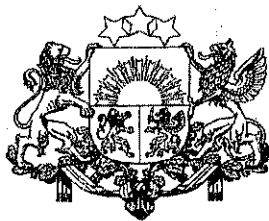
Ja līdz 2018.gada 18.jūlijam trūkumi netiks novērsti, prasības pieteikums tiks uzskatīts par neiesniegtu un atdots iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts iesniedzējam, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27.

Tiesnese

V. Mazure

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas arhīva Nr.CA-3116-18/32
ECLI:LV:RAT:2018:0918.C33336418.8.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 18.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente Inese Strelča
tiesnese Mairita Šķendere
tiesnesis Mārtiņš Sviķis,

Rīgā, Brīvības bulvārī 34,

izskatīja rakstveida procesā pers.B. blakus sūdzību par Rīgas rajona tiesas tiesneša 2018.gada 19.jūlija lēmumu, ar kuru apmierināts daļēji pers.B. pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu apmierināta pers.A. vienkāršotās procedūras prasība pret pers.B. par uzturlīdzekļu piedziņu. No pers.B. par labu pers.A. piedzīti uzturlīdzekļi summa *euro* mēnesī, sākot no 2018.gada 30.janvāra līdz brīdim, kamēr pers.A., pati spēs sevi apgādāt, bet ne ilgāk kā līdz pers.A. 24 gadu vecumam – 2022.gada 7.septembrim.

[2] Par minēto spriedumu atbildētāja pers.B. iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā pieteikts lūgums par atbildētājas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Apelācijas sūdzībā, attiecībā uz pieteikto lūgumu, norādīts, ka ievērojot atbildētājas mantisko stāvokli, par kuru pierādījumi atrodas lietas materiālos, kā arī atbildētājas paskaidrojumus par viņas finanšu līdzekļu izlietojumu, proti, daļa no ienākumiem (2017.gadā pirms nodokļu nomaksas vidēji summa *euro*) tiek maksāti kā uzturlīdzekļi nepilngadīgajam bērnam pers.C. summa *euro* mēnesī, izdevumi saistībā ar veselības stāvokļa saglabāšanu vismaz summa *euro*, turklāt atbildētāja pēc pirmās instances tiesas sprieduma ir sākusi veikt ikmēneša maksājumus prasītājai summa *euro* apmērā. Savukārt atlikusī summa ir nepieciešama atbildētājas sadzīves nodrošināšanai.

Atbildētāja lūgusi atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu pilnībā, jo pretējā gadījumā varot tikt ietekmētas atbildētājas spējas turpināt saglabāt veselību, lai pilnībā nezaudētu darba spējas, vai veikt uzturlīdzekļu maksājumus.

[3] Ar Rīgas rajona tiesas tiesneša 2018.gada 19.jūlija lēmumu apmierināts daļēji pers.B. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu, nosakot maksājamās valsts nodevas apmēru summa *euro*. Pers.B. apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 17.augustam, lēmumā minētā trūkuma novēršanai, maksājuma dokumenta iesniegšanai, kas apliecina valsts nodevas samaksu.

[3.1] Pirmās instances tiesas tiesnesis no apelācijas sūdzības konstatējis, ka atbildētāja Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu pārsūdz pilnībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu, pirmās instances tiesas tiesnesis secinājis, ka atbildētājai par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājama valsts nodeva summa *euro* (15% no summa).

[3.2] Tāpat pirmās instances tiesas tiesnesis konstatējis, ka atbildētāja lūdz pilnībā atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, norādot, ka pretējā gadījumā varot tikt ietekmētas atbildētājas spējas turpināt saglabāt veselību, lai pilnībā nezaudētu darba spējas, vai veikt uzturlīdzekļu maksājumus.

Izvērtējot civillietas materiālus, kas apliecina atbildētājas materiālo stāvokli, pirmās instances tiesas tiesnesis secinājis, ka atbildētājai pieder 3 nekustamie īpašumi - adrese ar kadastra numuru, zemes gabals, uz kura atrodas dzīvojamā ēka un palīgceltnes; adrese, kadastra numurs, zemes gabals, uz kuras atrodas 3 palīgceltnes un adrese, kadastra numurs, divi zemes gabali. Atbildētājai pieder automašīna Ford Focus C-Max, valsts reģ.Nr., 2004.gada izlaiduma. No 2018.gada 15.februāra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Atbildētājas ienākumi 2017.gadā vidēji bijuši summa *euro*, 2018.gada janvārī summa *euro*. Atbildētāja no 2014.gada strādā Sējas novada domē. Atbildētāja saņem arī valsts invaliditātes pensiju un slimības pabalstu. Par laika periodu no 2017.gada janvāra līdz 2018.gada februārim saņēmusi kopā summa *euro*. Atbildētāja norādījusi, ka maksā uzturlīdzekļus summa *euro* nepilngadīgā dēla uzturam, summa *euro* ir izdevumi saistībā ar veselības stāvokļa saglabāšanu, atbildētāja, izpildot pirmās instances tiesas spriedumu, ir sākusi veikt ikmēneša maksājumus prasītājai summa *euro* apmērā un atlikusī summa ir nepieciešama atbildētājas sadzīves nodrošināšanai.

Pirmās instances tiesas tiesnesis konstatējis, ka lietā nav pierādījumu, ka atbildētāja vai viņas ģimene būtu atzīta par trūcīgu vai maznodrošinātu.

Līdz ar to, izvērtējis lietas materiālus, pieteikumā norādītos apstākļus un pieteikumam pievienotos dokumentus, ņemot vērā atbildētājas ienākumu un izdevumu apmēru, pirmās instances tiesas tiesnesis atzinis, ka atbildētājas lūgums par viņas pilnīgu atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas nav pamatots, bet ir pamats atbildētāju no tiesas izdevumu samaksas atbrīvot 50% apmērā, t.i., nosakot, ka atbildētājai maksājama valsts nodeva summa *euro* apmērā, ko uzskata par taisnīgu un samērīgu.

[4] 2018.gada 31.jūlijā pers.B. iesniegusi tiesā blakus sūdzību, kurā lūgts atcelt pirmās instances tiesas tiesneša lēmumu daļā, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu, un izlemt jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pēc būtības, atbrīvojot atbildētāju no valsts nodevas summa *euro* samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Atbildētāja lūdz ņemt vērā lietas materiālos iesniegtos pierādījumus, kā arī atbildētājas paskaidrojumus par finanšu līdzekļu izlietojumu, proti, ka daļa no ienākumiem (2017.gadā pirms nodokļu nomaksas vidēji summa EUR) tiek maksāti kā uzturlīdzekļi nepilngadīgam bērnam pers.C. (summa EUR mēnesī), izdevumi saistībā ar veselības stāvokļa saglabāšanu vismaz summa EUR, turklāt atbildētāja pēc pirmās instances tiesas sprieduma ir sākusi veikt ikmēneša maksājumus prasītājai summa EUR apmērā. Savukārt atlikusī summa ir nepieciešama atbildētājai sadzīves nodrošināšanai.

Ievērojot minēto, atbildētāja lūdz tiesu atcelt lēmumu daļā, ar kuru noraidīts atbildētājas lūgums atbrīvot no valsts nodevas samaksas pilnībā, kā arī izlemt jautājumu pēc būtības un atbrīvot atbildētāju no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā, jo pretējā gadījumā var tikt ietekmētas atbildētājas spējas turpināt saglabāt veselību, lai pilnībā nezaudētu darba spējas, vai veikt uzturlīdzekļu maksājumus.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi blakus sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas rajona tiesas tiesneša 2018.gada 19.jūlija lēmums atstājams negrozīts, bet pers.B. blakus sūdzība - noraidāma.

[5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.1.panta otro daļu, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā, šā likuma 230.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktos lēmuma motīvus var nenorādīt.

Atbilstoši iepriekš nodibinātajiem apstākļiem un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447.1.panta otro daļu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnesis lietas faktiskos apstākļus ir izvērtējis atbilstoši pierādījumiem lietā un to juridiskais novērtējums ir pareizs.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzībā izteiktie iebildumi par pirmās instances tiesas tiesneša lēmumu nerada pamatu izdarīt citādus secinājumus, kā arī nerada pamatu pirmās instances tiesas tiesneša lēmuma atcelšanai. Līdz ar to, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka šie argumenti, kas iekļauti blakus sūdzībā, nav pārvērtējami.

[6] Attiecībā uz blakus sūdzībā norādītajiem argumentiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tie nevar būt par pamatu pirmās instances tiesas tiesneša lēmuma atcelšanai.

[6.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, ir tiesīgi atbrīvot pilnīgi vai daļēji no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Minētā norma paredz iespēju tiesnesim noteikt tiesas izdevumu atvieglojumus tām fiziskajām personām, kurām viņu mantiskā stāvokļa dēļ var būt apgrūtināta tiesas izdevumu samaksa (*Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 159.lpp.*).

Līdz ar to, lemjot par fiziskās personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tiesnesim jāņem vērā fiziskās personas mantiskais stāvoklis, izvērtējot visus iesniegtos pierādījumus atbilstoši Civillikuma 97.panta noteikumiem, ievērojot to, ka nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu.

[6.2] No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājam pieder 3 nekustamie īpašumi: adrese ar kadastra numuru, zemes gabals, uz kura atrodas dzīvojamā ēka un palīgceltnes; adrese, kadastra numurs, zemes gabals, uz kuras atrodas 3 palīgceltnes un adrese, kadastra numurs, divi zemes gabali.

No Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņas izriet, ka atbildētājam pieder automašīna Ford Focus C-Max, valsts reģ.Nr., 2004.gada izlaidums (lietas 64.lapa).

No 2018.gada 15.februāra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Informācijas pieprasījuma apstrādes daļas izziņas Nr. par apdrošinātās personas pers.B. iemaksām izriet, ka atbildētājas ienākumi 2017.gadā vidēji bijuši summa *euro*, 2018.gada janvārī summa *euro*. Atbildētāja no 2014.gada strādā Sējas novada domē. Atbildētāja saņem arī valsts invaliditātes pensiju un slimības pabalstu. Par laika periodu no 2017.gada janvāra līdz 2018.gada februārim saņēmusi kopā summa *euro* (lietas 18.-20.lapa).

Atbildētāja norāda, ka maksā uzturlīdzekļus summa *euro* nepilngadīgā dēla uzturam, summa *euro* ir izdevumi saistībā ar veselības stāvokļa saglabāšanu, atbildētāja, izpildot pirmās instances tiesas spriedumu, ir sākusi veikt ikmēneša maksājumus prasītājam summa *euro* apmērā un atlikusī summa ir nepieciešama atbildētājas sadzīves nodrošināšanai.

Tā kā ir vispārzināms fakts, ka gan nekustamie īpašumi, gan transportlīdzeklis prasa zināmus uzturēšanas izdevumus, tai skaitā ikgadējus nekustamā īpašuma nodokļa un ceļa

nodokļa maksājumus, kas ir pamats secināt, ka atbildētāja nav persona bez ienākumiem un tas liecina par viņas mantiskā stāvokļa labklājību.

[6.3] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas praksē vairākkārt ir atzīts, ka izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar viņas mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un (...) pievienojis lūguma pieteicējs.

Līdz ar to, atbrīvošanas no tiesas izdevumu samaksas pamats ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās valsts nodevas apmēra dēļ. Lai tiesa šos apstākļus varētu konstatēt, personai, kas izteikusi lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir ne tikai jānorāda uz apstākļiem, kas varētu būt par pamatu tās atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas, bet norādītie apstākļi jāpamato ar ticamiem pierādījumiem.

[6.4] Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka pretēji blakus sūdzībā paustajam viedoklim, pirmās instances tiesas tiesnesis lēmumā, atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajai daļai un 93.pantam, ir izvērtējis visus iesniegtos pierādījumus, kas varētu kalpot par pamatu atbildētājas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

Apstrīdot Rīgas rajona tiesas tiesneša 2018.gada 19.jūlija lēmumu, atbildētāja jaunus pierādījumus mantiskā stāvokļa raksturošanai nav iesniegusi.

[6.5] Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka fiziskās personas nepietiekamo mantisko stāvokli raksturo ne tikai ikmēneša ienākumi no darba algas vai to neesamība, bet arī personas izdevumu veids un apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, kapitāla daļas komercsabiedrībās, nodibinātās saistības, apgādībā esošās personas, kompetentu institūciju noteikts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, bankas kontu pārskati, valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras informācija, respektīvi, tas ir daudz plašāks jēdziens, nekā to interpretējusi blakus sūdzības iesniedzēja.

[6.6] Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka atbildētājai, atbilstoši Civilprocesa likuma 74.pantam, savas tiesības uz taisnīgu tiesu jāizmanto godprātīgi, jāiesniedz visu pierādījumu kopums, kas raksturo viņas mantisko stāvokli, atbrīvošanai no valsts nodevas, vai jārēķinās ar to, ka par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā ir maksājama valsts nodeva.

Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedumā lietā Nr.2004- 16- 01 norādīts, ka mērķis nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti – mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus ir atzīstams par leģitīmu mērķi. Tajā pat laikā likumdevējs ir paredzējis iespēju samazināt valsts nodevas apmēru ar mērķi nekavēt personai īstenot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā noteiktās tiesības uz tiesu gadījumos, kad personas materiālais stāvoklis ir tāds, kas liedz valsts nodevu nomaksāt likumā noteiktā apmērā.

Latvijas Republikas Satversmes 92.pants garantē personas tiesības uz taisnīgu tiesu, bet neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (*sk. Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmums lietā Nr.SK-964*).

Līdz ar to valsts nodevas noteikšana nekādā gadījumā nav uzskatāma par personas tiesību uz tās tiesisko interešu aizskārumu, ja valsts nodeva ir samērīga, un tiesai, atbilstoši likuma nosacījumiem, nav pamata atbrīvot personu pilnībā no tās samaksas.

Turklāt pirmās instances tiesas tiesnesis ir atbrīvojis atbildētāju no maksājamās valsts nodevas summa EUR apmēra, kas ir 50% no kopējā maksājamās valsts nodevas apmēra, uzliekot par pienākumu atbildētājai veikt valsts nodevas samaksu summa EUR, tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka šādas valsts nodevas noteikšana nekādā gadījumā nav uzskatāma par atbildētājas tiesību uz viņas tiesisko interešu aizskārumu, jo valsts nodeva ir noteikta samērīga, un pirmās instances tiesas tiesnesis, atbilstoši likuma nosacījumiem, pamatoti lēmis, ka nav pamata atbrīvot atbildētāju pilnīgi no valsts nodevas samaksas.

[6.7] Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, pers.B. blakus sūdzībā norādītie argumenti nav guvuši apstiprinājumu un pirmās instances tiesas tiesneša lēmums kā pamatots un likumīgs ir atstājams negrozīts.

Papildus Civillietu tiesas kolēģija izskaidro, ka Civilprocesa likuma 41.panta noteikumi paredz samaksātās valsts nodevas atmaksas mehānismu. Tādējādi valsts nodevas maksājums nav analogs nekādos apstākļos neatgūstamam mantiskam zaudējumam, bet uzskatāms par ieguldījumu, jo pamatotas apelācijas sūdzības gadījumā, pēc tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā pretējai pusei radiesies pienākums veikt atbildētājai minētās summas atmaksu.

[7] Konstatējot, ka arī pārējie blakus sūdzības iesniedzējas argumenti nav pamats sūdzības apmierināšanai, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzība ir noraidāma pilnā apmērā, bet pārsūdzētais lēmums atstājams negrozīts.

[8] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pers.B. nosakāms jauns termiņš līdz 2018.gada 17.oktobrim pirmās instances tiesas tiesneša lēmumā norādītā trūkuma novēršanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu, 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

Rīgas rajona tiesas tiesneša 2018.gada 19.jūlija lēmumu atstāt negrozītu, bet pers.B. blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt pers.B. termiņu līdz 2018.gada 17.oktobrim iesniegt Rīgas rajona tiesā maksājuma dokumentu par valsts nodevas summa EUR (summa) apmērā samaksu.

Lēmums nav pārsūdzams, un tas stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnese

(personiskais paraksts)

Inese Strelča

Tiesnese

(personiskais paraksts)

Mairita Šķendere

Tiesnesis

(personiskais paraksts)

Mārtiņš Sviķis

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas
kolēģijas tiesnese Inese Strelča

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. C-3364-18/20

ECLI:LV:RIRT:2018:0719.C33336418.5.L

LĒMUMS

Siguldā, 2018.gada 19.jūlijā

Rīgas rajona tiesas tiesnese A. Ilstere, izskatot /pers. B/ iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu,

konstatēja

Ar Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu apmierināta /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasība pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu. No /pers. B/ par labu /pers. A/ piedzīti uzturlīdzekļi 129 *euro* mēnesī, sākot no 2018.gada 30.janvāra līdz brīdim, kamēr /pers. A/, pati spēs sevi apgādāt, bet ne ilgāk kā līdz /pers. A/ 24 gadu vecumam – 2022.gada 7.septembrim (lietas 74 – 80.lapa).

2018.gada 18.jūlijā tiesā saņemta atbildētājas /pers. B/ apelācijas sūdzība par Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu, kurā pieteikts lūgums par atbildētājas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Apelācijas sūdzībā, attiecībā uz pieteikto lūgumu, norādīts, ka ievērojot atbildētājas mantisko stāvokli, par kuru pierādījumi atrodas lietas materiālos, kā arī atbildētājas paskaidrojumos par atbildētājas finanšu līdzekļu izlietojumu, proti, ka daļa no ienākumiem (2017.gadā pirms nodokļu nomaksas vidēji 648,26 *euro*) tiek maksāti kā uzturlīdzekļi nepilngadīgajam bērnam /pers. C/ 129 *euro* mēnesī, izdevumi saistībā ar veselības stāvokļa saglabāšanu vismaz 150 *euro*, turklāt atbildētāja pēc pirmās instances tiesas sprieduma ir sākusi veikt ikmēneša maksājumus prasītājai 50 *euro* apmērā. Savukārt atlikusī summa ir nepieciešama atbildētājas sadzīves nodrošināšanai. Atsaucas uz Satversmes tiesas 2003.gada 27.jūnija spriedumu lietā Nr.2003-04-01 secinājuma daļas 1.2.punktu par tiesībām uz taisnīgu tiesu.

Atbildētāja lūdz atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu pilnībā, jo pretējā gadījumā varot tikt ietekmētas atbildētājas spējas turpināt saglabāt veselību, lai pilnībā nezaudētu darba spējas, vai veikt uzturlīdzekļu maksājumus.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesnese atzīst, ka atbildētājas pieteikums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas ir apmierināms daļēji.

No apelācijas sūdzības izriet, ka atbildētāja Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu pārsūdz pilnībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanās kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos – likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 1548 *euro* (129 *euro* x 12 mēneši). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu valsts nodeva līdz 2134 *euro* ir 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 70 *euro*.

Tādējādi atbildētājai par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājama valsts nodeva 232,20 *euro* (15% no 1548).

Prasītāja lūdz pilnībā atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, norādot, ka pretējā gadījumā varot tikt ietekmētas atbildētājas spējas turpināt saglabāt veselību, lai pilnībā nezaudētu darba spējas, vai veikt uzturlīdzekļu maksājumus.

Tiesnese norāda, ka pamatlikums, kas regulē valsts nodevu jautājumus, ir likums „Par nodokļiem un nodevām”. Likums nosaka nodokļu un nodevu veidus un reglamentē nodokļu un nodevu noteikšanas kārtību, to iekasēšanu un piedziņu, nodokļu un nodevu maksātāju un nodokļu un nodevu administrācijas tiesības, pienākumus un atbildību [...] (2.panta pirmā daļa).

Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām” 1.panta 2.punktu valsts nodeva ir obligāts maksājums valsts budžetā vai šajā likumā noteiktajos gadījumos pašvaldības budžetā par valsts vai pašvaldības institūcijas veicamo darbību, kas izriet no šīs institūcijas funkcijām. Valsts nodevas mērķis ir personu darbību regulēšana (kontrolēšana, veicināšana, ierobežošana). Valsts nodevas apmērs nav tiešā veidā saistīts ar institūcijas veiktās darbības izmaksu segšanu.

Minētā likuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka nodokļu un nodevu likumu normu piemērošanas kārtību nosaka tikai konkrētie likumi vai Ministru kabineta noteikumi.

Likumdevējs ir skaidri noteicis gan valsts nodevas statusu, gan arī to, ka nodevu likumu normu piemērošanas kārtību nosaka tikai konkrētie likumi, un atkāpes no tajos stingri noteiktās kārtības nav pieļaujamas.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka valsts nodeva netieši ierobežo vienu no taisnīgas tiesas elementiem, proti, personas pieeju tiesai. Valsts nodevas mērķis ir nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti – ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus (*Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedums lietā Nr.2004-16-01*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskas personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu nomaksas valsts ienākumos.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā kā vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir noteikts fiziskās personas mantiskais stāvoklis.

Likumdevējs ir noteicis zināmu rīcības brīvību tiesnesim lemt par valsts nodevas apmēra samazināšanu vai personas atbrīvošanu vispār no maksājamās valsts nodevas, tā nodrošinot Latvijas Republikas Satversmes 91.pantā noteikto vienlīdzīguma principa ievērošanu un Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā ietverto prasību pēc taisnīgas tiesas.

Kā tas izriet no Civilprocesa likuma 43.panta ceturtais daļas, tad objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu kopuma konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās valsts nodevas apmēra dēļ.

Tādējādi tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē apstākļi un jāizdara secinājums, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tiesas izdevumus pilnībā vai daļēji tai nav iespējams nomaksāt.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo personas izdevumu apjoms un to veids, ienākumi, personas kā nestrādājošas apgādājamās personas statuss, maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi, tas, vai personai pieder transportlīdzekļi, nekustamie īpašumi, kapitāldaļas kādā kapitālsabiedrībā vai cita manta, no kuras iespējams gūt ienākumus. Personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, konstatējot šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj nomaksāt tiesas izdevumus, personai ir jāiesniedz pierādījumi par mantisko stāvokli.

No civillietas materiāliem pievienotajiem zemesgrāmatu nodalījumiem (lietas 65.-70.lapa) redzams, ka atbildētājam pieder 3 nekustamie īpašumi: /adrese 1/ ar kadastra numuru /kadastra numurs/, zemes gabals, uz kura atrodas dzīvojamā ēka un palīgceltņi; /adrese 2/, kadastra numurs /kadastra numurs/, zemes gabals, uz kuras atrodas 3 palīgceltņi un /adrese 3/, kadastra numurs /kadastra numurs/, divi zemes gabali.

No CSDD izziņas redzams, ka atbildētājam pieder automašīna Ford Focus C-Max, valsts reģ. /reģistrācijas numurs/, 2004.gada izlaiduma (lietas 64.lapa).

No 2018.gada 15.februāra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Informācijas pieprasījuma apstrādes daļas izziņas Nr.18/362505 par atbildētājas – apdrošinātās personas /pers. B/ iemaksām izriet, ka atbildētājas ienākumi 2017.gadā vidēji bijuši 700 *euro*, 2018.gada janvārī 787,80 *euro*. Atbildētāja no 2014.gada strādā /darba vietas nosaukums/. Atbildētāja saņem arī valsts invaliditātes pensiju un slimības pabalstu. Par laika periodu no 2017.gada janvāra līdz 2018.gada februārim saņēmusi kopā 6661,98 *euro* (lietas 18. - 20.lapa).

Atbildētāja norāda, ka maksā uzturlīdzekļus 129 *euro* nepilngadīgā dēla uzturam, 150 *euro* ir izdevumi saistībā ar veselības stāvokļa saglabāšanu, atbildētāja, izpildot pirmās instances tiesas spriedumu, ir sākusi veikt ikmēneša maksājumus prasītājam 50 *euro* apmērā un atlikusī summa ir nepieciešama atbildētājas sadzīves nodrošināšanai.

Viens no kritērijiem, lai personu atbrīvotu no tiesas izdevumu samaksas, ir personas atzīšana par trūcīgu vai maznodrošinātu, jo tādā gadījumā pašvaldība izvērtē personas

ģimenes nodrošinājumu. Lietā nav pierādījumu, ka atbildētāja vai viņas ģimene būtu atzīta par trūcīgu vai maznodrošinātu.

Līdz ar to, izvērtējusi lietas materiālus, pieteikumā norādītos apstākļus un pieteikumam pievienotos dokumentus, ņemot vērā atbildētājas ienākumu un izdevumu apmēru, tiesnese atzīst, ka atbildētājas lūgums par viņas pilnīgu atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas nav pamatots, bet uzskata par iespējamu atbildētāju no tiesas izdevumu samaksas atbrīvot 50% apmērā, t.i., nosakot, ka atbildētājai maksājama valsts nodeva 116,10 *euro* apmērā, ko uzskata par taisnīgu un samērīgu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Tiesnese secina, ka apelācijas sūdzība ir atstājama bez virzības līdz 2018.gada 17.augustam valsts nodevas samaksas apliecināšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz, pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.pantu, 35.panta 3.punktu, 420.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesnese

nolēma

daļēji apmierināt /pers. B/, personas kods /personas kods/, lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, iesniedzot apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu, daļēji atbrīvojot /pers. B/ no valsts nodevas samaksas, nosakot maksājamās valsts nodevas apmēru 116,10 *euro*.

Atstāt bez virzības /pers. B/ apelācijas sūdzību, nosakot termiņu līdz 2018.gada 17.augustam, lēmumā minētā trūkuma novēršanai: maksājuma dokumenta iesniegšanai, kas apliecina valsts nodevas samaksu.

Valsts nodevas samaksa veicama šādā kontā: saņēmējs Valsts kase, Reģ.Nr.90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TREL LV22, mērķis – valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu civillietā Nr.C33336418.

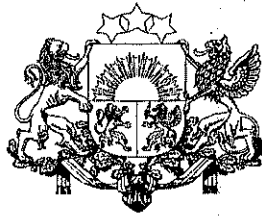
Lēmuma norakstu nosūtīt apelācijas sūdzības iesniedzējai un paziņot, ka gadījumā, ja līdz 2018.gada 17.augustam lēmumā minētie trūkumi tiks novērsti, tad apelācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu dienā, kad tā pirmo reizi iesniegta tiesā, bet pretējā gadījumā sūdzību uzskatīs par neiesniegtu un atdos tās iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt persona, uz kuru tas attiecas, 10 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā.

Tiesnese

A. Ilstere

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas arhīva Nr.CA-2698-18/5
ECLI:LV:RAT:2018:0821.CA269818.7.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 21.augustā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente Ligita Gavare

tiesneses Milda Zelmene un Inese Strelča

rakstveida procesā izskatīja pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 5.jūnija lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un atstāts bez virzības pers.A. prasības pieteikums pret AAS „BTA Baltic Insurance Company” par apdrošināšanas atlīdzību piedziņu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 29.maijā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts pers.A. prasības pieteikums pret AAS „BTA Baltic Insurance Company” par apdrošināšanas atlīdzības piedziņu, kurā lūgts piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam apdrošināšanas atlīdzību summa EUR, kā arī daļēji atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikumu, samazinot maksājamās valsts nodevas apmēru līdz summa EUR.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 5.jūnija lēmumu noraidīts lūgums par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un prasības pieteikums atstāts bez virzības.

Nemot vērā prasības summu (summa EUR), tiesnesis atzinis, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b” apakšpunktam par celto prasību pers.A. jānomaksā valsts nodeva summa EUR.

Tiesnesis konstatējis, ka lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pamatots ar to, ka maksājamās valsts nodevas apmērs ir aptuveni ¼ no visiem ikmēneša naudas līdzekļiem pēc neatliekamo maksājumu veikšanas visai ģimenei, kurā ir divi pieaugušie un trīs mazgadīgi bērni. Prasības iesniedzēja norādījusi, ka viņa ilgstoši sapēmusi bezdarbnieka pabalstu, kā arī viņas dibināta mazkapitāla SIA strādā ar zaudējumiem un ir tikai neliels nepieciešamo ienākumu avots. Prasītājas māsaimniecības un ģimenes vajadzības tiekot nosegtas no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātajiem pabalstiem un laulātā ienākumiem.

Prasītājas vidējie ģimenes ienākumi uz pieciem cilvēkiem 2018.gada pirmajos četros mēnešos bijuši summa EUR mēnesī, no kuriem esot jāveic kredīta maksājums par vienīgo mājokli – summa EUR, maksājums par automašīnas līzingu – summa EUR, jo privātā automašīna tiekot izmantota darba vajadzībām un faktiski ir ienākumu gūšanas avots, kā arī komunālie maksājumi par apsaimniekošanu, apkuri, ūdeni, elektrību un telekomunikācijām mājoklī – kopā aptuveni summa EUR un ikmēneša maksājums summa EUR par dzīvības apdrošināšanas līgumu bērnu labā ietvaros, kā arī summa EUR uzturlīdzekļu maksājumi pēc tiesas sprieduma. Pēc

minēto maksājumu veikšanas iztikai pieciem cilvēkiem paliekot vidēji summa EUR jeb summa EUR uz personu.

Tiesnesis norādījis, ka fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ne tikai personas valsts uzskaitē esošie ienākumi (pasīvie un aktīvie), par kuriem tiek maksāti nodokļi, pabalsti, pensijas, bet arī personas izdevumu apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas, lūguma izteicēja atrašanās citu personu apgādībā, valsts vai pašvaldības sniegtā palīdzība sakarā ar trūcīgas personas vai maznodrošinātas personas statusu utml.

Turklāt minētais ir stabili atzīts judikatūrā un tiesu praksē (sk. *Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 14.jūnija lēmumu lietā Nr. CA-2657-17/25, 2016.gada 10.novembra lēmumu lietā Nr. CA-3402-16/28, 2017.gada 13.decembra lēmumu lietā Nr. CA-4096-17/6, sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmums lietā Nr.SKC-964 u.c.*)

Tiesnesis norādījis, ka Civilprocesā nostiprinātais dispozitivitātes un Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.maija lēmumu lietā Nr. SKC- 1742/2015, 2015.gada 29.maija lēmumu lietā Nr.SKC-2349-15*).

Tāpat Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā atzīts, ka (..) nacionālās tiesas atbrīvo no valsts nodevas samaksas tās personas, kuras ir spējīgas pierādīt savu slikto finansiālo stāvokli (sk. *2010.gada 26.oktobra spriedumu lietā „Marinapret Latviju ” 52., 57.punktu*)

Tiesnesis konstatējis, ka pers.A. sava mantiskā stāvokļa pierādīšanai iesniegusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 26.maija izziņu Nr. attiecībā uz pers.B., kurā redzams, ka pers.A. laulātais periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada aprīlim saņēmis izdienas pensiju summa EUR mēnesī. Tāpat izziņā redzams pers.B. no 2015.gada 2.septembra ir darba ņēmējs SIA „Skrīveru saimnieks”. Prasības pieteikumam pievienotajā pers.B. konta pārskatā redzams, ka periodā no 2018.gada 2.janvāra līdz 2018.gada 4.aprīlim SIA „Skrīveru saimnieks” izmaksājusi darba algu vidēji summa EUR mēnesī, kā arī maksu par personīgās automašīnas izmantošanu darba vajadzībām summa EUR mēnesī. Tāpat konta pārskatā redzams, ka pers.B. periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada martam saņēmis darba algu SIA „KB-Law” summa EUR, t.i., summa EUR mēnesī.

Sava mantiskā stāvokļa pierādīšanai prasītāja iesniegusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 26.maija izziņu Nr., no kuras izriet, ka 2018.gada janvārī prasītāja saņēmusi bezdarbnieka pabalstu summa EUR un 2018.gada februārī summa EUR, t.i. vidēji summa EUR mēnesī savukārt no 2018.gada 8.marta prasītāja ir mikrouzņēmuma SIA „KB-Law” darbiniece.

Prasības pieteikumam pievienotajos pers.A. konta pārskatos tiesnesis konstatējis, ka periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada 12.aprīlim prasītāja saņēmusi ģimenes pabalstu summa EUR mēnesī, kopšanas pabalstu summa EUR mēnesī, kā arī vienreizēju pabalstu bērniem summa EUR, savukārt 2018.gada martā un 2018.gada aprīlī SIA „KB-Law” izmaksājusi prasītājai darba algu vidēji summa EUR mēnesī.

Ievērojot minēto, secināms, ka prasītājas ģimenes vidējie ienākumi periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada aprīlim bija summa EUR mēnesī.

Attiecībā par prasītājas ģimenes ikmēneša izdevumiem, tiesnese prasības pieteikumam pievienotajos dokumentos konstatē, ka periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada aprīlim prasītāja veikusi līzīga maksājumus par automašīnu vidēji summa EUR mēnesī, kredīta maksājumus vidēji summa EUR mēnesī, kā arī maksājumus par apdrošināšanu summa EUR mēnesī. Savukārt pers.B. konta pārskatā tiesnese konstatējusi, ka periodā no 2018.gada 5.janvāra līdz 2018.gada 9.aprīlim veikts uzturlīdzekļu maksājumus nepilngadīgā bērna uzturam summa EUR mēnesī.

Tiesnesis atzinis, ka pers.A. nav izpildījusi Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā nostiprināto pierādīšanas pienākumu.

Tiesnesis konstatē, ka prasībai nav pievienoti pierādījumi prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem, t.i., ka viņas dibinātā SIA strādā ar zaudējumiem, kā arī pierādījumi, ka prasītājam jāveic komunālo pakalpojumu apmaksa summa EUR mēnesī.

Tāpat prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, ka viņai piešķirts maznodrošinātas personas statuss, ko piešķir izvērtējot ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, kā arī citus resursus. Lai arī šāda statusa piešķiršana nav obligāts priekšnoteikums atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas, tas ir kā pierādījums kompetentas institūcijas izvērtējumam par personas vai ģimenes mantisko stāvokli. Ievērojot minēto, tiesnesis secinājis, ka prasītājam ir pietiekami finanšu līdzekļi, lai neuzskatītu prasītāju vai viņas ģimeni par maznodrošinātu, jo prasītāja nav uzskatījusi par nepieciešamu šādu statusu, kas piešķir tiesības uz valsts un pašvaldības materiāla rakstura atbalstu, attiecīgai kompetentai institūcijai pieprasīt.

Tiesnesis atsaucies uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 26.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-139/16 un atzinis, ka iesniegtie pierādījumi neatspoguļo faktisko pers.A. materiālo stāvokli. Iesniegtajiem pierādījumiem jābūt tādiem, no kuriem tiesa var gūt pārliecību, ka mantiskais stāvoklis ir raksturots pilnīgi un patiesi, nevis selektīvi izvēloties tos faktus, kas ir par labu personas pozīcijai.

Personas kredītaistību esamība nav likumā paredzētais apstāklis, kad persona būtu atbrīvojama no tiesas izdevumu samaksas. Uzņemoties jebkādas līgumsaistības, prasītāja kā saprātīga persona vadījās no sev zināmiem ekonomiskiem apsvērumiem un apzinājās savas iespējas pildīt pienākumus.

Tiesnesis atzinis, ka nav pamata piemērot Civilprocesa likuma 43.panta nosacījumus un atbrīvot prasītāju no tiesas izdevumu samaksas. Līdz ar to prasītājas lūgums par valsts nodevas samazināšanu ir noraidāms, nosakot, ka prasītājam jāmaksā valsts nodeva summa EUR.

Prasības pieteikumam pievienots maksājuma uzdevums par valsts nodevas 20,00 EUR samaksu, tāpēc pers.A. jānomaksā trūkstošā valsts nodeva un jāiesniedz tiesā maksājuma dokuments, kas apliecina trūkstošās valsts nodevas samaksu summa EUR apmērā.

Pers.A. iesniedza blakus sūdzību par minēto lēmumu, lūdzot to atcelt un jautājumu izlemt pēc būtības, atbrīvojot no valsts nodevas samaksas.

Blakus sūdzībā norādīts, ka tiesnesis izdarījis nepamatotus secinājumus un faktiski nav pareizi novērtējis iesniedzējas mantisko stāvokli.

Attiecībā par laulātā ienākumiem norādīts, ka tos laika posmā no janvāra līdz maijam veidoja trīs pozīcijas: 1. SIA „Skrīveru saimnieks” izmaksātā darba samaksa kopā ar atlīdzību par personīgā auto izmantošanu; 2. izdienas pensija; 3. divus mēnešus darba samaksa ģimenes mazkapitāla (mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja) uzņēmumā SIA „KB-LAW”.

Tiesnesis pirmās divas pozīcijas novērtējis kļūdaini un atzinis minētos ienākumus par vairākiem simtiem lielākus nekā tie ir patiesībā. Pirmkārt, SIA „Skrīveru saimnieks” darba vietas bruto algu summa EUR tiesnesis nepamatoti atzinis par ikmēneša izdienas pensiju, kuras patiesais apmērs ir redzams konta izrakstā, t.i., summa EUR, taču šie ienākumi lēmumā nav atspoguļoti. Otrkārt, šai summai - summa EUR, kas jau ir alga, tiesnesis pieskaitījis neto darba samaksu tajā pašā darba vietā summa EUR.

Tādējādi minētajās divās pozīcijās pēc tiesneša ieskatiem prasības pieteikuma iesniedzējas laulātā ienākumi veido summa EUR + summa EUR = summa EUR. Taču patiesībā šie ienākumi saskaņā ar tiesā iesniegtajiem dokumentiem ir daudz mazāki, proti, četros mēnešos ienākumi no SIA „Skrīveru saimnieks” summa EUR (vidēji summa EUR mēnesī), četrus mēnešus izdienas pensija summa EUR (summa mēnesī) un ienākumi no SIA „KB-LAW” summa EUR, kopā četros mēnešos summa EUR jeb vidēji summa EUR mēnesī. Turklāt kopš marta laulātajam nav ienākumu no SIA „KB-LAW”, līdz ar to faktiskais ikmēneša ienākumu apmērs vidēji mēnesī

veidojas tikai no divām pozīcijām - ienākumi SIA „Skrīveru saimnieks” vidēji summa EUR mēnesī un izdienas pensija mēnesī summa EUR, kopā vidēji summa EUR mēnesī.

Blakus sūdzības iesniedzēja norāda, ka attiecībā uz prasības iesniedzējas ienākumiem tiesa lēmumā pieļāvusi ne vien kļūdu ienākumu aprēķinā no SIA „KB-LAW”, bet arī visus ienākumus kopumā izvērtējusi diezgan haotiski, nepievēršot pienācīgu uzmanību faktam, ka no marta ienākumi ir strauji samazinājušies.

Iesniedzējas ienākumus gada pirmajos četros mēnešos veidoja bezdarbnieka pabalsts summa EUR (vidēji summa EUR mēnesī), bērna kopšanas un ģimenes valsts pabalsti četros mēnešos summa EUR (vidēji summa EUR mēnesī), ienākumi SIA „KB-LAW” summa EUR (vidēji summa EUR mēnesī), kopā summa EUR jeb vidēji summa EUR mēnesī.

No 2018.gada 1.aprīļa ikmēneša ienākumi strauji samazinājušies. Ir tikai ienākumi pabalstu veidā un darba samaksa no SIA „KB-LAW”, kas ir neliela. Lai arī tas iespējams ir pārejošs stāvoklis, taču uz mantiskais stāvoklis faktiski ir tik slikts, ka attiecīgā valsts nodeva ir nesamērīga iesniedzējas ienākumiem, kas aprīlī bijuši tikai summa EUR, bet maijā summa EUR, līdz ar to pēdējos divos mēnešos vidējie ienākumi mēnesī ir tikai summa EUR.

Pieteikuma iesniedzējas ģimenes kopējie ikmēneša ienākumi pēdējos četros mēnešos ir summa EUR (summa EUR + summa EUR). No marta šie ienākumi ir summa EUR (summa EUR + summa EUR) uz visiem ģimenes locekļiem, lai gan no aprīļa tie ir vēl mazāki.

No ikmēneša ienākumiem jāveic 1) kredīta maksājums par vienīgo mājokli summa EUR mēnesī, 2) maksājums par automašīnas līzingu summa EUR, 3) komunālie maksājumi par apsaimniekošanu (vidēji summa mēnesī), apkuri un silto ūdeni (vidēji summa EUR mēnesī), ūdeni (vidēji summa EUR mēnesī), elektrību (vidēji summa EUR mēnesī) un telekomunikācijām mājoklī (vidēji summa EUR mēnesī), kopā aptuveni summa EUR mēnesī, taču pieteikumā šī summa tika norādīta mazāka, proti, summa EUR, jo vasaras sezonā maksājumi nedaudz samazinās un 4) ikmēneša maksājums summa EUR dzīvības apdrošināšanas līgumu bērnu labā ietvaros, 5) uzturlīdzekļu maksājums summa EUR.

Blakus sūdzības iesniedzēja norāda, ka pēc visu norādīto minimālo nepieciešamo maksājumu veikšanas no ienākumiem summa EUR apmērā, iztikai pieciem cilvēkiem paliek vidēji summa EUR jeb summa EUR uz personu.

Blakus sūdzības iesniedzēja uzskata, ka viņai tiek ierobežotas tiesības uz taisnīgu tiesu aizskarto interešu un tiesību aizsardzībai.

Motīvu daļa

Pārbaudot lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneša lēmums atstājams negrozīts, bet blakus sūdzība noraidāma.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pārsūdzētajā lēmumā pareizi noteikts maksājamās valsts nodevas apmērs par prasības iesniegšanu, tas ir, summa EUR. pers.A. veikusi valsts nodevas maksājumu summa EUR apmērā, līdz ar to nenomaksātās valsts nodevas apmērs ir summa EUR. Blakus sūdzībā maksājamās valsts nodevas apmērs nav apstrīdēts.

Pārsūdzētajā lēmumā tiesnesis pilnībā noraidījis lūgumu par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, jo pers.A. nav iesniegusi tādas pierādījumus, kas apliecinātu, ka viņas mantiskais stāvoklis ir šķērslis, lai samaksātu valsts nodevu pilnā apmērā.

Blakus sūdzības iesniedzēja ieskatā pamats atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas viņas ģimenes, kurā ir divi pieaugušie un trīs mazgadīgi bērni, kopējie zemie ienākumi, kas pēc visu ikmēneša izdevumu nomaksas, ir summa EUR mēnesī un vienu personu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, ir tiesīgs atbrīvot to pilnīgi vai daļēji no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Atbilstoši minētajai tiesību normai, vienīgais kritērijs, lai persona tiktu atbrīvota no tiesas

izdevumu samaksas valsts ienākumos, ir fiziskās personas mantiskais stāvoklis, proti, objektīvs pamats personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās valsts nodevas apmēra dēļ, turklāt šādu apstākļu esamība jāpierāda personai, kas norāda uz sava mantiskā stāvokļa nepietiekamību.

Ar apelācijas sūdzībai pievienoto VSAA 2018.gada 26.maija izziņu Nr. pierādīts, ka pers.A. 2018.gada janvārī un februārī bija bezdarbnieka pabalsta saņēmēja. Taču apelācijas sūdzībai un blakus sūdzībai pievienotais konta pārskats apstiprina, ka pers.A. 2018.gada janvārī un februārī saņēmusi bezdarbnieka pabalstu summa EUR par katru mēnesi, bet martā - summa EUR, tātad trīs mēnešos summa EUR jeb vidēji summa EUR mēnesī.

Blakus sūdzībā nepareizi norādīts, ka kopējais bezdarbnieka pabalsts summa EUR apmērā saņemts par 2018.gada pirmajiem četriem mēnešiem jeb vidēji summa EUR mēnesī. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka sūdzības iesniedzēja šādi rada priekšstatu par sliktāku mantisko stāvokli.

Savukārt blakus sūdzībai pievienotā VSAA 2018.gada 6.jūnija izziņa Nr. pierāda, ka pers.A. kopš 2018.gada 8.marta nodarbināta mikrouzņēmumā SIA „KB LAW”. Konta izdruka pierāda, ka pers.A. periodā no 2018.gada marta līdz maijam darba algā no SIA „KB-LAW” saņēmusi summa EUR. Saskaņā ar VSAA izziņu kopš 2018.gada 15.maija pers.A. nodarbināta arī Skrīveru novada domē, taču izziņa neapliecina ienākumu apmēru. Pers.A. blakus sūdzību tiesā iesniegusi 2018.gada 11.jūnijā, tātad pēc darba līguma noslēgšanas Skrīveru novada domē, taču neraugoties uz minēto nav norādījusi darba algu. Civillietu tiesas kolēģija šādu rīcību vērtē kā centienus slēpt savus ienākumus.

Apelācijas sūdzībai pievienotais konta pārskats pierāda, ka no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada 12.aprīlim prasītāja saņēmusi ģimenes pabalstu summa EUR mēnesī, kopšanas pabalstu summa EUR mēnesī, kā arī pabalstu bērniem summa EUR. Savukārt blakus sūdzībai pievienotais konta pārskats pierāda, ka arī 2018.gada maijā pers.A. saņēmusi pabalstu bērniem summa EUR apmērā, tātad kopā vidēji summa EUR mēnesī. Bērnu pabalstu saņemšana ir pamats secināt, ka tieši pers.A. apgādībā ir trīs mazgadīgi bērni, kas ir pamats piemērot ievērojamus nodokļu atvieglojumus, aprēķinot darba algu Skrīveru novada domē, kuru kā jau minēts sūdzības iesniedzēja nav norādījusi.

Attiecībā uz pers.A. vīra pers.B. ienākumiem Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzībā pamatoti norādīts, ka pārsūdzētajā lēmumā tiesnesis nepareizi novērtējis VSAA 2018.gada 26.maija izziņu par pers.B. par ikmēneša ienākumiem, saskaņā ar kuru summa EUR, kurus pers.B. saņēmis par 2018.gada pirmajiem četriem mēnešiem, ir bruto darba alga SIA „Skrīveru saimnieks”, nevis kā norādīts pārsūdzētajā lēmumā izdienas pensija.

Blakus sūdzībā pamatoti norādīts, ka tiesnesis, aprēķinot pers.B. ienākumus, pie bruto algas summa EUR pieskaitījis neto darba samaksu tajā pašā darba vietā summa EUR, tādējādi tiesnesis aprēķinājis lielākus ikmēneša ienākumus, nekā tie ir patiesībā. Savukārt izdienas pensija summa EUR mēnesī vispār nav iekļauta ikmēneša ienākumos. Minētie ienākumi apstiprinās gan ar apelācijas sūdzību, gan blakus sūdzībai pievienotajām pers.B. norēķinu konta izdrukām. Papildus darba algai pers.B. tiek apmaksāti transporta izdevumi summa EUR apmērā. Tātad kopējie pers.B. ieņēmumi ir vidēji summa EUR mēnesī.

Civillietu tiesas kolēģija piekrīt pārsūdzētā lēmuma argumentācijai, ka pierādījumi par pers.A. mantisko stāvokli iesniegti selektīvi izvēloties tos faktus, kas ir par labu personas pozīcijai. Minēto pierāda iesniegtie konta pārskati, kas izdrukāti selektīvi, izdalot atsevišķi

ieņēmumus un izdevumus, nevis atspoguļo vērtējamo personu naudas plūsmu norēķinu kontos kopumā.

Nemot vērā, ka pers.A. kopš 2018.gada marta nesāņem bezdarbnieka pabalstu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamats bezdarbnieka pabalstu, kas saņemts gada sākumā, attiecināt uz sūdzības iesniedzējas mantisko stāvokli blakus sūdzības izskatīšanas brīdī, jo tas neatspoguļo aktuālo mantisko stāvokli. Tāpat nav pamats pers.B. ieņēmumus no SIA „KB- LAW” attiecināt uz sūdzības iesniedzējas aktuālo mantisko stāvokli blakus sūdzības izskatīšanas brīdī, jo pers.B. mikrouzņēmumā bija nodarbināts tikai no 2018.gada janvāra līdz martam.

Ar blakus sūdzībai pievienotajām konta izrukām apstiprinās, ka pers.A. ģimenes ikmēneša izdevumus veido: 1) kredīta maksājums summa EUR mēnesī; 2) maksājums par automašīnas līzingu summa EUR; 3) komunālie maksājumi par apsaimniekošanu (vidēji summa mēnesī), ūdeni (vidēji summa EUR mēnesī), elektrību (vidēji summa EUR mēnesī) un telekomunikācijām mājoklī (vidēji summa EUR mēnesī); 4) ikmēneša maksājums summa EUR dzīvības apdrošināšanas līgumu bērnu labā ietvaros; 5) uzturlīdzekļu maksājums summa EUR. Kopējie izdevumi vidēji summa EUR mēnesī.

Uz mantiskā stāvokļa novērtēšanas brīdi nav attiecināmi izdevumi par apkuri vidēji summa EUR mēnesī, jo vasaras mēnešos šo izdevumu mājāsaimniecībām nav.

Blakus sūdzības iesniedzēja pamatoti norāda, ka jebkuru apstākļu esamība, kas liecina par grūto mantiski stāvokli, jāpierāda personai, kas norāda uz sava mantiskā stāvokļa nepietiekamību, taču sūdzības iesniedzēja šīs prasības pilnībā nav izpildījusi. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, izskatot blakus sūdzību, objektīvi nav izdevies noskaidrot pers.A. mantisko stāvokli, jo viņa nav norādījusi savus ienākumus Skrīveru novada domē, tāpēc nav pamats pers.A. atbrīvot no valsts nodevas samaksas.

pers.B. mantiskais stāvoklis, kas novērtēts pārsūdzētajā lēmumā, nav pamats tā atcelšanai, jo, izskatot blakus sūdzību, būtiska atšķirība ieņēmumos nav konstatēta. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētais lēmums atstājams negrozīts, bet pers.A. blakus sūdzība noraidāma.

Ievērojot to, ka blakus sūdzības izskatīšanas brīdī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 5.jūnija lēmumā noteiktais termiņš trūkuma novēršanai ir pagājis, Civillietu tiesas kolēģija nosaka pers.A. jaunu termiņu valsts nodevas samaksai par prasības iesniegšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu un 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 5.jūnija lēmumu, bet pers.A. blakus sūdzību noraidīt.

Atstāt bez virzības pers.A. prasības pieteikumu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai līdz 2018.gada 28.septembrim - valsts nodevas summa EUR apmērā samaksai un samaksas apliecināšana dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Ja minētajā termiņā lēmumā norādītais trūkums netiks novērsts, prasības pieteikums uzskatāms par neiesniegtu un atdodams iesniedzējai.

Lēmums
nav pārsūdzams.

Tiesnese referente	(personiskais paraksts)	L.Gavare
Tiesnese	(personiskais paraksts)	M.Zelmene
	(personiskais paraksts)	I.Strelča

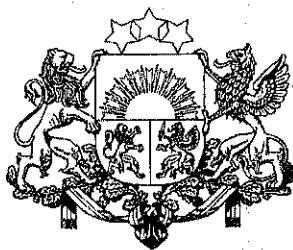
NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

L.Gavare

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. 3-11/0624/20

ECLI:LV:RVPT:2018:0605.2168.1.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 5.jūnijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese I. Casno, iepazinusies ar /pers. A/ prasības pieteikumu pret AAS "BTA Baltic Insurance Company" par apdrošināšanas atlīdzību piedziņu un tam pievienotajiem materiāliem,

konstatēja:

2018.gada 29.maijā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts /pers. A/ prasības pieteikums pret AAS "BTA Baltic Insurance Company" par apdrošināšanas atlīdzības piedziņu, kurā lūgts piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam apdrošināšanas atlīdzību 6370,86 EUR, kā arī daļēji atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikumu, samazinot maksājamās valsts nodevas apmēru līdz 20 EUR.

Pārbaudījusi prasības pieteikumu un tam pievienotos materiālus, tiesnese atzīst, ka prasītājas lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, iesniedzot prasības pieteikumu, ir noraidāms un prasības pieteikums atstājams bez virzības šādu apsvērumu dēļ.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmajai daļai par katru prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktu, prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Prasības pieteikumā lūgts piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam apdrošināšanas atlīdzību 6370,86 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu, par prasību, kas novērtējama naudas summā no 2135 EUR līdz 7114 EUR maksājama valsts nodeva 320 EUR plus 4 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 2134 EUR.

Ievērojot minēto, par celto prasību prasītājam jānomaksā valsts nodeva 489,47 EUR.

Prasītāja lūgusi atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu, norādot, ka maksājamās valsts nodevas apmērs ir aptuveni $\frac{3}{4}$ no visiem ikmēneša naudas līdzekļiem pēc neatliekamo maksājumu veikšanas visai ģimenei, kura sastāv no diviem pieaugušajiem un trim mazgadīgiem bērniem. Vienlaikus prasītāja norādījusi, ka viņa ilgstoši saņēmusi bezdarbnieka pabalstu, kā arī viņas dibināta

mazkapitāla SIA strādā ar zaudējumiem un ir tikai neliels nepieciešamo ienākumu avots. Prasītājas mājsaimniecības un ģimenes vajadzības tiek nosēgtas no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātajiem pabalstiem un laulātā ienākumiem.

Prasītājas vidējie ģimenes ienākumi uz pieciem cilvēkiem 2018.gada pirmajos četros mēnešos bijuši 1338,64 EUR mēnesī, no kuriem esot jāveic kredīta maksājums par vienīgo mājokli – 180,77 EUR, maksājums par automašīnas līzingu – 170,62 EUR, jo privātā automašīna tiek izmantota darba vajadzībām un faktiski ir ienākumu gūšanas avots, kā arī komunālie maksājumi par apsaimniekošanu, apkuri, ūdeni, elektrību un telekomunikācijām mājoklī – kopā aptuveni 150 EUR un ikmēneša maksājums 65 EUR par dzīvības apdrošināšanas līgumu bērnu labā ietvaros, kā arī 130 EUR uzturlīdzekļu maksājumi pēc tiesas sprieduma. Pēc minēto maksājumu veikšanas iztikai pieciem cilvēkiem paliekot vidēji 642,25 EUR jeb 128,45 EUR uz personu.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos [...].

Šīs procesuālās normas izpratnē, lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis objektīvi neatļauj nomaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā, tai ir jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli, uz kuru pamata tiesnesis varētu konstatēt apstākļus, kas fiziskai personai objektīvi liedz samaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā.

Atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas, valstij uzņemoties segt minētos izdevumus personas vietā, pieļaujama vienīgi izņēmuma gadījumos, kad pastāv pamats tādu sevišķi sliktu mantisko apstākļu konstatēšanai, kuru dēļ personai būtu liegta iespēja pašai segt minētos izdevumus.

Tiesnese atzīst, ka Latvijas Republikas Satversmē personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (*sk. Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmums lietā Nr.SKC-964*).

Latvijas Republikas Satversmes tiesa 2005.gada 4.janvāra spriedumā lietā Nr.2004-16-01, cita starpā, atzinusi, ka tiesāšanās izdevumu mērķis – nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti – atzīstams par leģitīmu mērķi.

Ņemot vērā minēto, pienākums veikt tiesas izdevumu samaksu pats par sevi nevar tikt vērtēts kā personas pamattiesību vai civilprocesuālo tiesību aizskārums.

Bez tam viens no likumdevēja mērķiem, nosakot valsts nodevu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti – ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus (*skat. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedumu lietā Nr.2004.16-01*).

Līdz ar to tiesnese atzīst, ka personai, realizējot savas procesuālās tiesības, tostarp, iesniedzot prasības pieteikumu, jāapzinās, ka, iespējams, būs jāsedz zināmi tiesas izdevumi.

Turklāt valsts nodevas maksājumam ir depozīta raksturs, t.i. labvēlīga iznākuma gadījumā Civilprocesa likuma noteikumi paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespiež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus (Civilprocesa likuma 41.pants).

Attiecīgi valsts nodeva civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civillietās. Atbrīvojums no tiesas izdevumu samaksas var būt noteikts ar likumu, kā arī atsevišķos gadījumos ar tiesas (tiesneša) lēmumu un vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumiem ir viņas materiālais stāvoklis un to apstiprinošie rakstveida pierādījumi.

Tiesnesim ir jāizvērtē personas materiālais stāvoklis katrā konkrētajā gadījumā un, konstatējot pamatu Civilprocesa likuma 43.panta ceturtais daļas piemērošanai, jānosaka atbilstošs tiesas izdevumu atvieglojums. Vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos ir personas mantiskais stāvoklis. Tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka persona nav spējīga apmaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā.

Arī judikatūrā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 3.decembra lēmumā Nr.SKC-2672/2015*) atzīts, ka (..) tiesnesim ir nepieciešams pārliecināties par objektīvi pastāvošiem apstākļiem, kas liecina par fiziskās personas nespēju pilnīgi samaksāt tiesas izdevumus un liedz šai personai izpildīt likumā noteikto pienākumu samaksāt valsts nodevu par (..) prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā (..). Tas nozīmē, ka fiziskai personai, lūdzot pilnībā vai daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas, jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli.

Tiesnese norāda, ka fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ne tikai personas valsts uzskaitē esošie ienākumi (pasīvie un aktīvie), par kuriem tiek maksāti nodokļi, pabalsti, pensijas, bet arī personas izdevumu apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas, lūguma izteicēja atrašanās citu personu apgādībā, valsts vai pašvaldības sniegtā palīdzība sakarā ar trūcīgas personas vai maznodrošinātas personas statusu utml.

Turklāt minētais ir stabili atzīts judikatūrā un tiesu praksē (*sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 14.jūnija lēmumu lietā Nr. CA-2657-17/25, 2016.gada 10.novembra lēmumu lietā Nr. CA-3402-16/28, 2017.gada 13.decembra lēmumu lietā Nr. CA- 4096-17/6, sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmums lietā Nr.SKC-964 u.c.*)

Bez tam tiesnese norāda, ka Civilprocesā nostiprinātais dispozitivitātes un Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.maija lēmumu lietā Nr. SKC-1742/2015, 2015.gada 29.maija lēmumu lietā Nr.SKC-2349-15*).

Tāpat Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā atzīts, ka (...) nacionālās tiesas atbrīvo no valsts nodevas samaksas tās personas, kuras ir spējīgas pierādīt savu slikto finansiālo stāvokli (*sk. 2010.gada 26.oktobra spriedumu lietā "Marina pret Latviju" 52., 57.punktu*)

Prasītāja sava mantiskā stāvokļa pierādīšanai iesniegusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 26.maija izziņu Nr.23522490 attiecībā par /pers. B/, no kuras redzams, ka prasītājas laulātais laika periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada aprīlim saņēmis izdienas pensiju 630 EUR mēnesī. Tāpat no minētās izziņas redzams, ka prasītājas laulātais no 2015.gada 2.septembra ir darba ņēmējs SIA "Skrīveru saimnieks". No prasības pieteikumam pievienotā /pers. B/ konta pārskata redzams, ka laika periodā no 2018.gada 2.janvāra līdz 2018.gada 4.aprīlim SIA "Skrīveru saimnieks" izmaksājusi prasītājas laulātajam darba algu vidēji 439,11 EUR mēnesī, kā arī maksu par personīgās automašīnas izmantošanu darba vajadzībām 24,02 EUR mēnesī. Tāpat no konta pārskata redzams, ka /pers. B/ laika periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada martam saņēmis darba algu SIA "KB-Law" 193,50 EUR, t.i. 96,75 EUR mēnesī.

Tāpat sava mantiskā stāvokļa pierādīšanai prasītāja iesniegusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 26.maija izziņu Nr.E23522346, no kuras izriet, ka 2018.gada janvārī prasītāja saņēmusi bezdarbnieka pabalstu 510,96 EUR un 2018.gada februārī 428,55 EUR, t.i. vidēji 469,75 EUR mēnesī savukārt no 2018.gada 8.marta prasītāja ir mikrouzņēmuma darbiniece SIA "KB-Law".

No prasības pieteikumam pievienotajiem prasītājas konta pārskatiem redzams, ka laika periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada 12.aprīlim prasītāja saņēmusi ģimenes pabalstu 68,28 EUR mēnesī, kopšanas pabalstu 42,69 EUR mēnesī, kā arī vienreizēju pabalstu bērniem 132 EUR, savukārt 2018.gada martā un 2018.gada aprīlī SIA "KB-Law" izmaksājusi prasītājai darba algu vidēji 96,75 EUR mēnesī.

Ievērojot minēto, secināms, ka prasītājas ģimenes vidējie ienākumi laika periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada aprīlim sastādīja 1867,35 EUR mēnesī.

Attiecībā par prasītājas ģimenes ikmēneša izdevumiem, tiesnese no prasības pieteikumam pievienotajiem dokumentiem konstatē, ka laika periodā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada aprīlim prasītāja veikusi līzinga maksājumus par automašīnu vidēji 170,62 EUR mēnesī, kredīta maksājumus vidēji 180,77 EUR mēnesī, kā arī maksājumus par apdrošināšanu 65 EUR mēnesī. Vienlaikus prasības pieteikumam pievienota prasītājas laulātā /pers. B/ konta pārskata izdruka, no kuras redzams, ka laika periodā no 2018.gada 5.janvāra līdz 2018.gada 9.aprīlim prasītājas laulātais veicis uzturlīdzekļu maksājumus nepilngadīgā bērna uzturam 130 EUR mēnesī.

Lai gan prasītāja norādījusi, ka viņa materiālais stāvoklis liedz veikt valsts nodevas samaksu, prasītāja nav izpildījusi Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā nostiprināto pierādīšanas pienākumu, proti, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Pārbaudot prasības pieteikumam pievienotos dokumentus, tiesnese konstatē, ka prasītāja nav iesniegusi pierādījumus prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem, t.i., ka

viņas dibinātā SIA strādā ar zaudējumiem, kā arī pierādījumus, ka prasītājam jāveic komunālo pakalpojumu apmaksa 150 EUR mēnesī.

Tāpat prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, ka viņai piešķirts maznodrošinātas personas statuss, ko piešķir izvērtējot ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, kā arī citus resursus. Lai arī šāda statusa piešķiršana nav obligāts priekšnoteikums atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas, tas ir kā pierādījums kompetentas institūcijas izvērtējumam par personas vai ģimenes mantisko stāvokli. Ievērojot minēto, secināms, ka prasītājam ir pietiekami finanšu līdzekļi, lai neuzskatītu prasītāju vai viņas ģimeni par maznodrošinātu, jo prasītāja nav uzskatījusi par nepieciešamu šādu statusu, kas piešķir tiesības uz valsts un pašvaldības materiāla rakstura atbalstu, attiecīgai kompetentai institūcijai pieprasīt.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo personas izdevumu apjoms un to veids, ienākumi, personas kā nestrādājošas apgādājamās personas statuss, maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi, tas, vai personai pieder transportlīdzekļi, nekustamie īpašumi, kapitāldaļas kādā kapitālsabiedrībā vai cita manta, no kuras iespējams gūt ienākumus.

Vērtējot prasītājas iesniegtos pierādījumus attiecībā uz viņas mantisko stāvokli, tiesnese norāda, ka iesniegtie pierādījumi neatspoguļo faktisko prasītājas materiālo stāvokli. Kā norādīts Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 26.janvāra lēmumā lietā Nr. SKC-139/16, ikmēneša ienākumi bez citu pierādījumu esības par mantisko stāvokli nerada pamatu personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas, jo tie nevar būt vienīgais kritērijs mantiskā stāvokļa izvērtēšanai. Prasītāja ir darbaspējīga persona, turklāt prasītājam nav piešķirts maznodrošinātas personas statuss.

Tiesnese atzīst, ka prasītājas iesniegtajiem pierādījumiem jābūt tādiem, no kuriem tiesa var gūt pārliecību, ka mantiskais stāvoklis ir raksturots pilnīgi un patiesi, nevis selektīvi izvēloties tos faktus, kas ir par labu personas pozīcijai. Tiesnese atzīst, ka personas kredītsaistību esamība nav likumā paredzētais apstāklis, kad persona būtu atbrīvojama no tiesas izdevumu samaksas. Uzņemoties jebkādas līgumsaistības, prasītāja kā saprātīga persona vadījās no sev zināmiem ekonomiskiem apsvērumiem un apzinājās savas iespējas pildīt pienākumus.

Izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, kas raksturo prasītājas mantisko stāvokli, tiesnese atzīst, ka nav pamata piemērojot Civilprocesa likuma 43.panta nosacījumus, atbrīvot prasītāju no tiesas izdevumu samaksas. Līdz ar to prasītājas lūgums par valsts nodevas samazināšanu ir noraidāms, nosakot, ka prasītājam jāmaksā valsts nodeva 489,47 EUR.

Prasības pieteikumam pievienots maksājuma uzdevums par valsts nodevas 20 EUR samaksu.

Tā kā par prasības pieteikumu valsts nodeva sastāda 489,47 EUR, secināms, ka prasītājam jānomaksā trūkstošā valsts nodeva un jāiesniedz tiesā maksājuma dokuments, kas apliecina trūkstošās valsts nodevas samaksu 489,47 EUR.

Tiesnese vērs prasītājas uzmanību, ka valsts nodeva maksājama Valsts kases kontā Nr.LV55TREL1060190911200.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punktu, tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Ievērojot minēto, iesniegtais prasības pieteikums atstājams bez virzības, nosakot prasītājam termiņu līdz 2018.gada 5.jūlijam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, t.i. maksājuma uzdevuma par trūkstošās valsts nodevas 469,47 EUR samaksu iesniegšanai.

Vienlaicīgi tiesnese izskaidro, ka pamatojoties uz Civilprocesa likuma 133.panta trešo un ceturto daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, prasības pieteikumu uzskata par iesniegtu dienā, kad tas pirmo reizi iesniegts tiesā, pretējā gadījumā prasības pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod prasītājam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 131., 133.pantu, tiesnese

nolēma

/pers. A/ lūgumu par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, iesniedzot prasības pieteikumu – noraidīt.

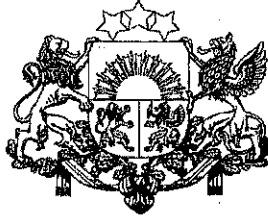
/pers. A/ prasības pieteikumu pret AAS "BTA Baltic Insurance Company" par apdrošināšanas atlīdzību piedziņu atstāt bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 5.jūlijam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, t.i. maksājuma uzdevuma par trūkstošās valsts nodevas 469,47 EUR samaksu iesniegšanai.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no tā izsniegšanas dienas, Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese

I. Casno

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas arhīva Nr. CA-2665-19/13
ECLI:LV:RAT:2019:1008.C68311718.11.L

LĒMUMS

Rīgā 2019. gada 8. oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā tiesas sastāvā:
tiesneses Līga Blūmiņa, Daiga Vilsone un Žanete Žimante
rakstveida procesā izskatīja pers.A. blakus sūdzības par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas
tiesneses 2019. gada 18. jūnija un 2019. gada 11. jūlija lēmumu civillietā persA. prasībā pret
SIA "Rusova nami" par pienākuma uzlikšanu un zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2019. gada 18. jūnija lēmumu daļēji
apmierināts lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un pers.A. apelācijas sūdzība
par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019. gada 24. maija spriedumu atstāta bez virzības
valsts nodevas summa EUR samaksai.

Pirmās instances tiesas tiesnese atzinusi, ka apelācijas sūdzībai pievienotā Rīgas
domes Rīgas sociālā dienesta 2019. gada 10. maija izziņa apliecina, ka apelācijas sūdzības
iesniedzējam ir piešķirts maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss atbilstoši Rīgas domes
2013. gada 15. janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.202 "Par ģimenes vai atsevišķi
dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas
pilsētas pašvaldībā" (turpmāk – Pabalstu noteikumi) uz laiku no 2019. gada 1. maija līdz
2019. gada 31. jūlijam. Tomēr tā kā lietai nav pievienoti citi pierādījumi, kas apliecinātu
iesniedzēja mantisko stāvokli, tiesnese atzinusi, ka ir pamats lūguma daļējai apmierināšanai,
nosakot, ka valsts nodeva maksājama 20 % apmērā no likumā paredzētās valsts nodevas, t.i.
summa EUR.

[2] Blakus sūdzību par minēto lēmumu 2019. gada 26. jūnijā iesniedzis pers.A..

Sūdzībā norādīts, ka atbilstoši Pabalstu noteikumu 3. punktam sociālais dienests jau ir
izvērtējis iesniedzēja mantisko stāvokli un atzinis, ka viņš atbilst maznodrošinātas personas
statusam, turklāt viņa ienākumi mēnesī nepārsniedz summa EUR (Pabalstu noteikumu
14. punkts) un uz iesniedzēja vārda reģistrētais nekustamais īpašums adrese netiek uzskatīts
par īpašumu Pabalstu noteikumu 4. punkta izpratnē.

Norāda, ka tiesa nav motivējusi, kā prasītāja mantiskais stāvoklis būtu mainījies kopš
prasības iesniegšanas, kad iesniedzējs no valsts nodevas samaksas ticis atbrīvots pilnībā.

Papildu norāda, ka iesniedzējam saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības
likuma 3. panta otro daļu ir tiesības saņemt arī valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kas

saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 16. punktu jau pats par sevi ir pamats personas atbrīvošanai no tiesas izdevumiem.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2019. gada 11. jūlija lēmumu daļēji apmierināts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas un pers.A. blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019. gada 3. jūlija lēmumu, ar kuru atteikts taisīt papildspriedumu lietā, atstāta bez virzības drošības naudas summa EUR samaksai.

Pirmās instances tiesas tiesnese atzinusi, ka lietas materiālos esošā Rīgas domes Rīgas sociālā dienesta 2019. gada 10. maija izziņa apliecina, ka blakus sūdzības iesniedzējam ir piešķirts maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss atbilstoši Rīgas domes 2013. gada 15. janvāra saistošajiem noteikumiem Nr. 202 "Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā" (turpmāk – Pabalstu noteikumi) uz laiku no 2019. gada 1. maija līdz 2019. gada 31. jūlijam. Tomēr tā kā sūdzībai nav pievienoti citi pierādījumi, kas apliecinātu iesniedzēja mantisko stāvokli, tiesnese atzinusi, ka ir pamats lūguma daļējai apmierināšanai, nosakot, ka drošības nauda maksājama 20 % apmērā no likumā paredzētās summas, t.i. summa EUR.

[4] Blakus sūdzību par minēto tiesneses lēmumu 2019. gada 19. jūlijā iesniedzis summa.

Sūdzībā norādītie argumenti ir identiski 2019. gada 26. jūnija blakus sūdzībai, proti: Pabalstu noteikumu 3. punktam sociālais dienests jau ir izvērtējis iesniedzēja mantisko stāvokli un atzinis, ka viņš atbilst maznodrošinātas personas statusam, turklāt viņa ienākumi mēnesī nepārsniedz summa EUR (Pabalstu noteikumu 14. punkts) un uz iesniedzēja vārda reģistrētais nekustamais īpašums adrese netiek uzskatīts par īpašumu Pabalstu noteikumu 4. punkta izpratnē.

Norāda, ka tiesa nav motivējusi, kā prasītāja mantiskais stāvoklis būtu mainījies kopš prasības iesniegšanas, kad iesniedzējs no valsts nodevas samaksas ticis atbrīvots pilnībā.

Papildu norāda, ka iesniedzējam saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 3. panta otro daļu ir tiesības saņemt arī valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 16. punktu jau pats par sevi ir pamats personas atbrīvošanai no tiesas izdevumiem.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot pirmās instances tiesas tiesneses lēmumos norādītos motīvus un blakus sūdzībās minētos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas lēmumi ir atceļami un jautājumi par pers.A. lūgumiem atbrīvot viņu no valsts nodevas un drošības naudas samaksas izlemjami pēc būtības turpmāk norādīto iemeslu dēļ:

[5.1] No Pabalstu noteikumu 3. punkta izriet, ka, pārbaudot atbilstību maznodrošinātas/trūcīgas personas statusam, Sociālais dienests izmanto pašvaldības un valsts datu reģistros pieejamo informāciju. Turklāt persona, kura šādu statusu lūgusi noteikt, aizpilda iztikas līdzekļu deklarāciju saskaņā ar normatīvo aktu par kārtību, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīstama par trūcīgu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 30. marta noteikumu Nr. 299 "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu" 1. pielikumu Iztikas līdzekļu deklarācijā persona detalizēti norāda savus ienākumus, t.sk. informāciju, kas ietver gan darba algu, pabalstus, stipendijas, gan ienākumus no loterijām, īpašuma atsavināšanas,

uzturēlīdzekļiem utt. Tāpat personai ir pienākums norādīt savus uzkrājumus, piederošos nekustamos īpašumus un mehāniskos transportlīdzekļus.

Tādējādi secināms, ka izvērtējot personas materiālo stāvokli, Sociālais dienests personas iztikas līdzekļu deklarācijā norādītās ziņas pārbauda gan valsts, gan pašvaldību datu reģistros. Tikai šāds personas vispusīgs materiālā stāvokļa novērtējums rada tiesības saņemt maznodrošinātas vai trūcīgas personas statusu.

[5.2] Atbilstoši Pabalstu noteikumu 14. punktam pers.A. vidējie ienākumi mēnesī nepārsniedz summa EUR, līdz ar to secināms, ka viņam ir ierobežoti līdzekļi, kas nepieciešami ikdienas izdevumu segšanai, t.sk. pārtikas, medikamentu, apģērba iegādei, kā arī mājokļa uzturēšanai un komunālo pakalpojumu segšanai.

Lai arī teorētiski valsts nodeva summa EUR un drošības nauda summa EUR attiecīgi ir tikai 8,75 % un 4,38% no iesniedzēja ikmēneša ienākumiem, kolēģija atzīst, ka arī šāda summa personu, kuras ienākumi nepārsniedz summa EUR, ierobežo un var atturēt realizēt tās tiesības uz taisnīgu tiesu aizsardzību materiālā stāvokļa dēļ, kas nav pieļaujams.

[5.3] Papildu kolēģija konstatē, ka apelācijas instances tiesā (2019. gada 7. oktobrī) pers.A. ir iesniedzis Rīgas Sociālā dienesta 2019. gada 12. augusta izziņu, kas apliecina, ka pers.A. no 2019. gada 1. augusta līdz 2020. gada 31. janvārim ir piešķirts trūcīgas personas statuss, tādējādi blakus sūdzību izskatīšanas brīdī iesniedzēja vidējie ienākumi mēnesī nepārsniedz summa EUR.

Kolēģija atzīst, ka minētie apstākļi ir pamats prasītāju pilnībā atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019. gada 24. maija spriedumu iesniegšanu, un no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019. gada 3. jūlija lēmumu iesniegšanu.

Šādos apstākļos pārejiem blakus sūdzībās norādītajiem argumentiem nav izšķirošas nozīmes jautājuma izskatīšanā.

[6] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese, secinot, ka iesniedzējs no valsts nodevas un drošības naudas samaksas ir atbrīvojams daļēji, nav norādījusi, kādēļ Rīgas pašvaldības Sociālā dienesta veiktā pārbaude un atzinums par pers.A. atbilstību maznodrošinātas personas statusam nav pietiekami, lai pilnībā novērtētu viņa mantisko stāvokli un atzītu to par tādu, kas liedz veikt tiesas izdevumu samaksu valsts labā. Proti, tiesnese lēmumos nav norādījusi, kādēļ dienesta veiktā pārbaude objektīvi neatspoguļo iesniedzēja mantisko stāvokli vai kādi apstākļi rada šaubas, ka iesniedzēja mantiskais stāvoklis ir labāks nekā tas norādīts izziņā.

No lēmumiem neizriet, ka tiesa, atbrīvojot prasītāju no valsts nodevas un drošības naudas daļēji, būtu vērtējusi, ka pers.A. mantiskais stāvoklis lietas izskatīšanas gaitā ir mainījies no trūcīgas uz maznodrošinātu, līdz ar to kolēģija nekonstatē objektīvu pamatu, kādēļ tiesa nav ievērojusi konsekvenci personas atbrīvošanai no maksājumiem valsts labā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 3. punktu, 449. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

Atcelt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2019. gada 18. jūnija lēmumu un pilnībā atbrīvot pers.A. no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019. gada 24. maija spriedumu iesniegšanas.

Atcelt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2019. gada 11. jūlija lēmumu un pilnībā atbrīvot pers.A. no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019. gada 3. jūlija lēmumu iesniegšanas.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesneses

(personiskais paraksts)

(personiskais paraksts)

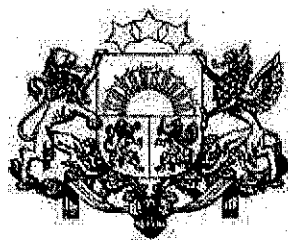
(personiskais paraksts)

L. Blūmiņa

D. Vilsone

Ž. Žimante

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. C-0964-19/28

ECLI:LV:RPPT:2019:0711.C68311718.7.L

L Ē M U M S

Rīgā 2019. gada 11. jūlijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesnese L. Vazdiķe pārbaudīja [pers. A] blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 3.jūlija lēmumu civillietā [pers. A] prasībā pret SIA „Rusova nami” par pienākuma uzlikšanu un zaudējumu piedziņu, un

konstatēja:

2019.gada 4.jūlijā tiesā saņemta [pers. A] blakus sūdzība par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 3.jūlija lēmumu, ar kuru atteikta papildsprieduma taisīšana civillietā. Vienlaikus, ņemot vērā Civilprocesa likuma 444.¹ panta trešo daļu, lūgts tiesu atbrīvot [pers. A] no visiem tiesāšanās izdevumiem.

Pārbaudījusi lietas materiālus un iesniegto blakus sūdzību, atzīstu, ka [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir apmierināms daļēji, un blakus sūdzība atstājama bez virzības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 441.panta pirmās daļas 1.punktu, pirmās instances tiesas [...] tiesas lēmumus var pārsūdzēt atsevišķi no tiesas sprieduma lietas dalībnieki, iesniedzot blakus sūdzību, [...] šajā likumā noteiktajos gadījumos.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 444.¹ panta pirmajai daļai iesniedzot blakus sūdzību, izņemot blakus sūdzību par lēmumu, ar kuru atteikts atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, iemaksājama drošības nauda 70 *euro* apmērā. Savukārt atbilstoši Civilprocesa likuma 444.¹ panta trešajai daļai drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 445.panta ceturto daļu, ja iesniegta blakus sūdzība, kura neatbilst šā likuma 443.¹ panta prasībām, tiesnesis pieņem lēmumu atstāt blakus sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai.

2018.gada 1.martā spēkā stājušies grozījumi Civilprocesa likumā attiecībā par blakus sūdzībām, nosakot, ka par blakus sūdzības iesniegšanu maksāja drošības nauda 70 *euro* apmērā, kontā LV37TREL819045808400B, norādot „Drošības nauda par blakus sūdzību Civilprocesā”.

Blakus sūdzības iesniedzējs norādījis, ka lietas materiālos atrodas Rīgas sociālā dienesta 2019.gada 10.maija izziņas Nr.[numurs] kopija, kas apliecina, ka viņam piešķirts maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss, atbilstoši Rīgas domes 2013.gada 15.janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā” uz laiku no 2019.gada 1.maija līdz 2019.gada 31. jūlijam.

No Civilprocesa likuma 43.panta ceturtais daļas izriet, ka vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas mantiskais stāvoklis. Tiesnesim, lemjot jautājumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz samaksāt tiesas izdevumus. Turklāt, lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis objektīvi neatļauj nomaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā, tai ir jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli.

Latvijas Republikas Satversmes 92.pants noteic, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Šo principu paredz arī 1950.gada 4.novembra Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta 1.punkts un Civilprocesa likuma 1.pants.

Viens no likumdevēja mērķiem, nosakot valsts nodevu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti - ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus (*sk. Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedums lietā Nr.200416.-01*).

Izvērtējot minēto, secinu, ka likumdevējs ir paredzējis tiesai iespēju samazināt drošības naudas apmēru ar mērķi nekavēt personai īstenot Satversmes 92.pantā noteiktās tiesības uz tiesu gadījumā, ja persona pierāda, ka tās materiālais stāvoklis liedz viņai nomaksāt drošības naudu likumā noteiktā apmērā.

No lietas materiāliem redzams, ka [pers. A] 2019.gada 12.jūnija apelācijas sūdzībai pievienojis Rīgas domes Rīgas sociālā dienesta 2019.gada 10.maija izziņas Nr.[numurs] kopiju, kas apliecina, ka blakus sūdzības iesniedzējam ir piešķirts maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss, atbilstoši Rīgas domes 2013.gada 15.janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā” uz laiku no 2019.gada 1.maija līdz 2019.gada 31.jūlijam. Citi pierādījumi, kas raksturotu blakus sūdzības iesniedzēja mantisko stāvokli nav pievienoti.

Nemot vērā minēto izziņu, neesot blakus sūdzībai klāt jebkādiem citiem mantiskā stāvokļa apliecinājošiem pierādījumiem, uzskatu, ka ir pamats daļēji atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu tiesā, nosakot, ka drošības nauda maksājama 20% apmērā no likumā paredzētā drošības naudas apmēra, proti, 14 *euro*. Šāds drošības naudas apmērs atzīstams par samērīgu un tādu, kas neuzliek nepamatoti lielu slogu [pers. A] mantiskajam stāvoklim.

Šādos apstākļos atzīstu, ka [pers. A] blakus sūdzība atstājams bez virzības, nosakot iesniedzējam termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, proti, drošības naudas 14 *euro* apmērā samaksai un kvīts, iesniegšanai tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 445.panta piekto daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, blakus sūdzību uzskata par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Pretējā gadījumā blakus sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 444.¹, 445.pantu, un

nolēmu:

apmierināt daļēji [pers. A], personas kods [pers.kods], lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas iesniedzot tiesā blakus sūdzību, un noteikt, ka [pers. A] par blakus sūdzību maksājama drošības nauda 14 *euro* apmērā.

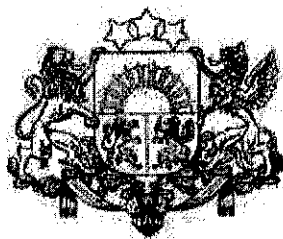
Atstāt bez virzības [pers. A] blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 3.jūlija lēmumu nosakot termiņu trūkumu novēršanai līdz **2019.gada 9.augustam**.

Lēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts prasītājam, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā.

Tiesnese

L.Vazdiķe

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. C-0964-19/28
ECLI:LV:RPPT:2019:0618.C68311718.5.L

L Ē M U M S

Rīgā 2019.gada 18. jūnijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesnese L. Vazdiķe pārbaudīja [pers. A] apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 24.maija spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret SIA „Rusova nami” par pienākuma uzlikšanu un zaudējumu piedziņu, un
konstatēja:

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 24.maija spriedumu [pers. A] prasība pret SIA „Rusova nami” par pienākuma uzlikšanu un zaudējumu piedziņu noraidīta.

Par minēto spriedumu [pers. A] 2019.gada 12.jūnijā iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā pamatojoties uz Civillikuma 1635., 2344. un 2369.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta otro daļu, lūgts prasību apmierināt pilnā apmērā. Vienlaikus lūgts apelācijas sūdzības iesniedzēju atbrīvot no visiem tiesāšanās izdevumiem, iesniedzot apelācijas sūdzību.

Pārbaudījusi lietas materiālus un iesniegto apelācijas sūdzību, atzīstu, ka [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu ir apmierināms daļēji un apelācijas sūdzība atstājama bez virzības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu, par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu pirmās instances tiesā, bet mantiska rakstura strīdos - likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs pārsūdz spriedumu pilnībā, tad atbilstoši lietas materiāliem un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a” apakšpunktu, 4.punktu un ceturto daļu par šādu apelācijas sūdzību ir maksājama valsts nodeva 140 *euro*.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs savā apelācijas sūdzībā lūdzis tiesu atbrīvot no visiem tiesāšanās izdevumiem iesniedzot apelācijas sūdzību, jo [pers. A] Rīgas Sociālais dienests piešķiris maznodrošinātas personas statusu.

No Civilprocesa likuma 43.panta ceturtais daļas izriet, ka vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas mantiskais stāvoklis. Tiesnesim, lemjot jautājumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz samaksāt tiesas izdevumus. Turklāt, lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis objektīvi neatļauj nomaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā, tai ir jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli.

Latvijas Republikas Satversmes 92.pants noteic, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Šo principu paredz arī 1950.gada 4.novembra Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta 1.punkts un Civilprocesa likuma 1.pants.

Viens no likumdevēja mērķiem, nosakot valsts nodevu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti - ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus (*sk. Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedums lietā Nr.2004.16.-01*).

Izvērtējot minēto, secinu, ka likumdevējs ir paredzējis tiesai iespēju samazināt valsts nodevas apmēru ar mērķi nekavēt personai īstenot Satversmes 92.pantā noteiktās tiesības uz tiesu gadījumā, ja persona pierāda, ka tās materiālais stāvoklis liedz viņai nomaksāt valsts nodevu likumā noteiktā apmērā.

[pers. A] apelācijas sūdzībai pievienojis Rīgas domes Rīgas sociālā dienesta 2019.gada 10.maija izziņas Nr.[numurs] kopiju, kas apliecina, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam ir piešķirts maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss, atbilstoši Rīgas domes 2013.gada 15.janvāra saistošajiem noteikumiem №.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā” uz laiku no 2019.gada 1.maija līdz 2019.gada 31.jūlijam. Citi pierādījumi, kas raksturotu apelācijas sūdzības iesniedzēja mantisko stāvokli nav pievienoti.

Ņemot vērā minēto izziņu, neesot klāt jebkādiem citiem mantiskā stāvokļa apliecinājošiem pierādījumiem, uzskatu, ka ir pamats daļēji atbrīvot [pers. A] no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā, nosakot, ka valsts nodeva maksājama 20% apmērā no likumā paredzētā valsts nodevas apmēra, proti, 28 *euro*. Šāds valsts nodevas apmērs atzīstams par samērīgu un tādu, kas neuzliek nepamatoti lielu slogu [pers. A] mantiskajam stāvoklim.

Šādos apstākļos atzīstu, ka [pers. A] apelācijas sūdzība atstājams bez virzības, nosakot iesniedzējam termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, proti, valsts nodevas 28 *euro* apmērā samaksai un kvīts, iesniegšanai tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 43., 229., 230., 420.pantu,

nolēmu:

apmierināt daļēji [pers. A], personas kods [pers.kods], lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas iesniedzot tiesā apelācijas sūdzību, un noteikt, ka [pers. A] par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva 28 *euro* apmērā.

Atstāt bez virzības [pers. A] apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 24.maija spriedumu nosakot termiņu trūkumu novēršanai līdz **2019.gada 18.jūlijam**.

Lēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts prasītājam, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā.

Tiesnese

L.Vazdiķe

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lietas Nr.3-11/0439/13

Lietas arhīva Nr. CA-2990-19/14

ECLI:LV:RAT:2019:1022.CA299019.7.L

LĒMUMS

Rīgā 2019. gada 22. oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente Gunta Ozoliņa

tiesnese Madara Ābele

tiesnesis Valdis Vazdiķis

rakstveida procesā izskatīja pers.A. blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 13. augusta lēmumu, ar kuru noraidīts pers.A. lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā un atstāts bez virzības pers.A. prasības pieteikums pret pers.B. par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamajām telpām.

Aprakstošā daļa

[1] 2019. gada 5. jūlijā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts pers.A. (turpmāk – prasītāja) prasības pieteikums pret pers.B. (turpmāk – atbildētājs) par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamajām telpām, kurā lūdz izbeigt 2014. gada 2. jūlijā starp prasītāju un atbildētāju noslēgto dzīvojamās telpas īres līgumu par dzīvokli adrese; izlikt atbildētāju no dzīvojamās telpas ar visām viņam piederošām mantām bez citas dzīvesvietas ierādīšanas; piedzīt no atbildētāja prasītājas labā tiesāšanās izdevumus.

Prasība pamatota ar likuma “Par dzīvojamo telpu īri” 28.² panta otro daļu.

Prasības pieteikumā ietverts lūgums atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas par prasības celšanu. Lūgums pamatots ar Civilprocesa likuma 43. panta ceturto daļu un apstākli, ka prasītājai pieder tikai dzīvoklis, kurā dzīvo atbildētājs, nepieder transportlīdzekļi, prasītāja neieņem amatus uzņēmumos un viņai nepieder kapitāla daļas.

[2] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 12. jūlija lēmumu prasības pieteikums atstāts bez virzības un noteikts termiņš līdz 2019. gada 12. augustam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

[3] 2019. gada 18. jūlijā tiesā saņemts precizēts prasības pieteikums (*lietas 51. – 55. lapa*).

[4] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 13. augusta lēmumu (*lietas 56.–58. lapa*) noraidīts prasītājas lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā un prasības pieteikums atstāts bez virzības, nosakot termiņu līdz 2019. gada 12. septembrim maksājumu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā par valsts nodevas summa EUR samaksu.

[4.1] Lēmumā norādīts, ka tiesnese jau 2019. gada 12. jūlija lēmumā konstatēja un norādīja prasītājai, ka tiesai iesniegtie dokumenti par prasītājas mantisko stāvokli datēti vismaz sešus mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā, savukārt jauni pierādījumi nav iesniegti.

[4.2] Lietā nav ziņu un pierādījumu, ka, pastāvot tādām materiālajām stāvoklim, kādu norāda prasītāja, viņai būtu piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss.

[4.3] Tiesnese atzina, ka prasītājas norādītie apstākļi paši par sevi nav pietiekami tāda sevišķi slikta materiālā stāvokļa konstatēšanai, kas būtu par pamatu viņas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

[5] 2019. gada 2. septembrī prasītāja iesniedza blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 13. augusta lēmumu (*lietas 66. – 68. lapa*), kurā lūdz atcelt šo lēmumu un atbrīvot viņu no valsts nodevas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

[5.1] Blakus sūdzībā norādīts, ka prasītājas materiālais stāvoklis, salīdzinot ar prasības pieteikumam pievienotajiem pierādījumiem par mantisko stāvokli, nav būtiski mainījies. Prasītāja nesaņem darba algu un viņas vienīgais ienākums ir valsts vecuma pensija.

[5.2] Uzskata, ka valsts nodeva ir nesamērīga ar viņas ienākumiem. Kopš 2019. gada jūlija palielinājies valsts vecuma pensijas apmērs līdz summa EUR, kas iepriekš bija summa EUR, tāpēc nekādus naudas uzkrājumus prasītāja nav izveidojusi.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi blakus sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums ir atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības, apmierinot lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

[7] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa pareizi ir noteikusi par prasības pieteikuma iesniegšanu maksājamās valsts nodevas apmēru, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "b" apakšpunktu un 35. panta pirmās daļas 8. punktu, summa EUR apmērā, ņemot vērā, ka prasības summa ir vienāda īres maksu par trim gadiem summa EUR (summa EUR x 36 mēneši).

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā pirmās instances tiesas tiesnese nav vispusīgi izvērtējusi prasītājas mantisko stāvokli un tādēļ nav izdarījusi pareizu secinājumu attiecībā uz prasītājas atbrīvošanu no valsts nodevas.

[8.1] 1950. gada 4. novembra Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punkts noteic, ka ikvienam ir tiesības, nosakot viņa civilās tiesības un pienākumus [...] uz taisnīgu [...] lietas izskatīšanu [...] tiesā. Šo principu paredz arī Latvijas Republikas Satversmes 92. pants un Civilprocesa likuma 1. pants.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka likumdevējs ir paredzējis iespēju samazināt valsts nodevas apmēru ar mērķi nekavēt personai īstenot Latvijas Republikas Satversmes 92. pantā noteiktās tiesības uz tiesu gadījumos, kad personas materiālais stāvoklis ir tāds, kas liedz valsts nodevu nomaksāt likumā noteiktā apmērā.

Tātad, lai piemērotu Civilprocesa likuma 43. panta ceturtajā daļā noteikto izņēmumu no vispārīgiem noteikumiem par tiesas izdevumiem un prasītāju pilnībā atbrīvotu no valsts nodevas samaksas, ir jākonstatē tādi apstākļi, kas apliecina, ka prasītājas mantiskais stāvoklis neļauj īstenot tiesības uz tiesu Civilprocesa likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ.

[8.2] Vērtējot personas mantisko stāvokli, tiek ņemti vērā personas ienākumi un izdevumi, tajā skaitā darba samaksa, pabalsti, uzkrājumi, pensija, ienākumi no komercdarbības, no nekustamā īpašuma vai kustamās mantas atsavināšanas un iznomāšanas (izīrēšanas), publiskos reģistros reģistrēta nekustamā un kustamā manta, kā arī tiek ņemti vērā citi apstākļi, kas raksturo personas mantisko stāvokli.

Kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir fiziskas personas mantiskais stāvoklis, proti, tādi objektīvi pastāvoši apstākļi, kas liecina par fiziskas personas nespēju pilnīgi samaksāt tiesas izdevumus (sk. *Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013. gada 20. novembra spriedumu lietā Nr. SKC-1981/2013*).

Izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus,

kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012. gada 16. augusta lēmumu lietā Nr.PAC-1820*).

[8.3] Par prasītājas mantisko stāvokli lietā liecina izdrukas no *Lursoft* datu bāzes, ar kurām apstiprinās prasītājas norādītie apstākļi par to, ka prasītājai pieder tikai dzīvoklis adrese, nepieder transportlīdzekļi, prasītāja neieņem amatus uzņēmumos un viņai nepieder kapitāla daļas (*lietas 69. – 73. lapa*).

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2019. gada 29. augusta izziņas par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem (*lietas 74., 75. lapa*) apliecina, ka laika periodā no 2019. gada janvāra līdz 2019. gada augustam prasītājai valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un apdrošināšanas periodi nav reģistrēti, prasītājai piešķirtās valsts vecuma pensijas apmērs no 2019. gada 27. jūlija ir summa EUR, savukārt no 01.10.2018. līdz 26.07.2019. bija summa EUR.

[8.4] Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā pirmās instances tiesas tiesnese nepamatoti uzskatījusi, ka prasītājas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas būtu iesniedzama izziņa par prasītājai piešķirto trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu. Šajā sakarā norādāms, ka trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusa iegūšana ir personas tiesība nevis pienākums. Tādējādi šo statusu neesamība neliecina par to, ka personas mantiskais stāvoklis būtu ticis izvērtēts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un ir konstatēta personas neatbilstība tiem. Pastāv arī iespēja, ka persona normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nav vērsusies kompetentā iestādē ar lūgumu piešķirt viņai attiecīgo statusu. Trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusa neesamība nevar būt vienīgais kritērijs lūguma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas noraidīšanai.

[8.5] Izvērtējot prasītājas mantisko stāvokli kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem un prasītājas norādītajiem apstākļiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka par prasītājas vienīgo ienākumu atzīstama valsts vecuma pensija, kura pēc prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā ir palielinājusies no summa EUR līdz summa EUR, savukārt maksājamās valsts nodevas apmērs ir summa EUR, kas pārsniedz prasītājas ienākumus.

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā, ka prasītāja izīrē atbildētājam sev piederošo dzīvokli adrese, taču prasītāja ir cēlusi prasību par īres līguma izbeigšanu ar atbildētāju sakarā ar to, ka atbildētājs nav veicis īres maksas maksājumus no 2014. gada 2. jūlija līdz 2019. gada 2. jūnijam, līdz ar to konkrētajā gadījumā nevar atzīt, ka prasītāja gūst ienākumus no dzīvokļa izīrēšanas. Minētais apstāklis, kā arī prasītājas valsts vecuma pensijas apmērs nedod pamatu secinājumam, ka prasītāja būtu spējīga veidot naudas līdzekļu uzkrājumus, kā arī lietā nav ziņu, ka prasītājai būtu cita manta, kuru atsavinot, varētu iegūt līdzekļus, lai samaksātu valsts nodevu.

[8.6] Tādēļ Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka valsts nodevas apmērs (summa EUR) nav samērojams ar prasītājas mantisko stāvokli un ir pamats saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta ceturto daļu pilnībā atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu.

[9] Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzība ir pamatota, pirmās instances tiesas tiesneses lēmums atceļams un lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā ir apmierināms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 3. punktu un 449. panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 13. augusta lēmumu.

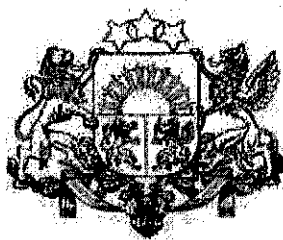
Apmierināt pers.A. lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Atbrīvot pers.A., personas kods, no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu pret pers.B. par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamajām telpām.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente	(personiskais paraksts)	G.Ozoliņa
Tiesnese	(personiskais paraksts)	M.Ābele
Tiesnesis	(personiskais paraksts)	V.Vazdiķis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas Nr. 3-11/0439/13
ECLI:LV:RLPT:2019:0813.3110439.3.L

LĒMUMS

Rīgā 2019. gada 13. augustā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese Aiga Mieriņa pārbaudīja [pers. A] iesniegto prasības pieteikumu pret [pers. B] par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamajām telpām.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2019. gada 5. jūlijā saņemts [pers. A] prasības pieteikums prasībā pret [pers. B] par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamajām telpām, kurā, pamatojoties uz likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.² panta otro daļu, lūgts izbeigt 2014. gada 2. jūlijā starp izīrētāju [pers. A] un [pers. B] noslēgto dzīvojamās telpas īres līgumu par dzīvokli Nr. 31 [adrese]; izlikt atbildētāju [pers. B] no dzīvojamās telpas [adrese], ar visām viņam piederošām mantām bez citas dzīvesvietas ierādīšanas; piedzīt no atbildētāja prasītājas labā ar tiesāšanos un tiesvedību saistītos izdevumus.

[2] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 12. jūlija lēmumu prasības pieteikums atstāts bez virzības un noteikts termiņš līdz 2019. gada 12. augustam lēmumā minēto trūkumu novēršanai, tas ir, iesniegt tiesā precizētu prasības pieteikumu, kurā norādīta prasības summa un parāda summas aprēķins, dokumentu, kas apstiprina apstākļus, uz kuriem prasījums pamatots, tajā skaitā pierādījumu par to, vai nosūtītais brīdinājums ir izsniegts atbildētājam, maksājuma uzdevumu, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu 3,20 *euro* samaksu.

[2.1] Tiesā 2019. gada 18. jūlijā saņemti no [pers. A] dokumenti trūkumu novēršanai, tas ir, precizēts prasības pieteikums un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu 3,20 *euro* samaksu apliecināošs dokuments.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi prasības pieteikumu, tiesnese atzīst, ka prasības pieteikums atstājams bez virzības tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3] [pers. A] lūdz atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas. Lūgums pamatots ar to, ka prasītājai pieder tikai dzīvoklis, kurā dzīvo atbildētājs, nepieder transportlīdzekļi, viņa neieņem amatus uzņēmumos un viņai nepieder kapitāla daļas.

Civilprocesa likuma 43. panta ceturtā daļa paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Viens no likumdevēja mērķiem, nosakot valsts nodevu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir

nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti - ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus. Savukārt vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu, tostarp arī valsts nodevas, samaksas noteikts personas trūcīgais materiālais stāvoklis.

Tādējādi tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē apstākļi un jāizdara secinājums, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tiesas izdevumus pilnībā vai daļēji nav iespējams nomaksāt. Personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj nomaksāt tiesas izdevumus, personai ir jāiesniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu - ienākumu un īpašuma novērtējums, var sniegt ticamus pierādījumus par personas mantisko stāvokli.

Civilprocesa likuma 43. panta ceturtdā daļa neparedz personas mantiskā stāvokļa pierādīšanas veidu un pierādīšanas līdzekļus. Tā ir tikai pašas personas izvēle, iesniegt pierādījumus par ienākumiem, izdevumiem vai tos neiesniegt, lai tiesa šos pierādījumus novērtētu, atzītu par pietiekamiem un secinātu, ka personas materiālais stāvoklis ir šķērslis likumā paredzētās valsts nodevas samaksai.

Izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos tās mantiskā stāvokļa dēļ, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs.

[4] Izvērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopā ar tiesai iesniegtajiem pierādījumiem, tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas ir noraidāms tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

Tiesnese jau 2019. gada 12. jūlija lēmumā konstatēja un norādīja [pers. A], ka tiesai iesniegtie dokumenti par prasītājas mantisko stāvokli datēti vismaz sešus mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā un šobrīd neatspoguļo prasītājas patieso finanšu situāciju, mantisko stāvokli, ienākumus un izdevumus. Jaunus mantisko stāvokli apliecinošus dokumentus, kas ticami pierādītu [pers. A] mantisko stāvokli un ienākumus, kādi tie pastāv uz prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā, [pers. A] nav iesniegusi.

Tāpat lietā nav ziņu un pierādījumu, ka, pastāvot tādām materiālajam stāvoklim, kādu norāda [pers. A], viņai būtu piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss. Iepazīstoties ar Tiesu informācijas sistēmā pieejamām ziņām, tiesnese konstatē, ka [pers. A] pieder nekustamais īpašums - dzīvoklis [adrese]. Bet lietas materiālos nav ziņu par to, kādi ir [pers. A] ienākumi - darba alga, pensija vai citi ienākumi.

Tādējādi tiesnese atzīst, ka [pers. A] norādītais apstāklis - *prasītājai pieder dzīvoklis, kurā dzīvo atbildētājs, nepieder transportlīdzekļi, viņa neieņem amatus uzņēmumos un viņai nepieder kapitāla daļas*, bez citiem pierādījumiem, pats par sevi nav pietiekams tāda sevišķi sliktā materiālā stāvokļa konstatēšanai, kas kalpotu par pamatu viņas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Tādēļ [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas nav pamatots un ir noraidāms un prasības pieteikums saskaņā ar Civilprocesa likuma 133. panta pirmās daļas 2. punktu atstājams bez virzības.

[5] Precizētajā prasības pieteikumā norādīta prasības summa, tas ir, 3 600 *euro*, no kā aprēķina par šādas prasības celšanu maksājamās valsts nodevas apmēru. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "b" apakšpunktu un 35. panta pirmās daļas 8. punktu valsts nodeva šajā lietā ir 378,64 *euro*.

[pers. A] nosakāms termiņš lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, tas ir, maksājuma uzdevuma iesniegšanai tiesā, kas apliecina valsts nodevas 378,64 *euro*.

Prasītājai tiek izskaidrots, ja tiesas noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti saskaņā ar Civilprocesa likuma 133. panta trešo daļu prasību uzskata par iesniegtu dienā, kad tā pirmo reizi iesniegta tiesā. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 133. panta ceturto daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi netiek novērsti, prasību uzskata par neiesniegtu un atdod prasītājam.

Rezolutīva daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 128., 129., 133. pantu tiesnese

nolēma

noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

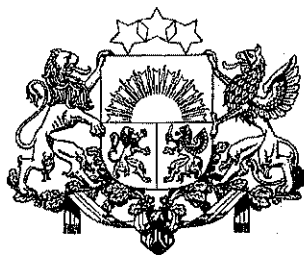
Atstāt bez virzības [pers. A] iesniegto prasības pieteikumu pret [pers. B] par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamajām telpām, nosakot termiņu līdz 2019. gada 12. septembrim lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, tas ir, maksājumu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā par valsts nodevas 378,64 *euro* samaksu; valsts nodeva maksājama Valsts kase, konta numurs LV55TREL1060190911200, maksājuma mērķis: "dati lietas identificēšanai".

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai desmit dienu laikā no lēmuma noraksta izsniegšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese

A. Mieriņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-0187-18/27
ECLI:LV:RAT:2018:0426.C29360516.2.L

LĒMUMS

2018. gada 26. aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Inta Zaļā, Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pārbaudīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 12. marta spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret biedrību "Nams 11" un dzīvokļu īpašnieku biedrību "Nams 11 lit. 1" ar trešo personu bez patstāvīga prasījuma [pers. B] par dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem sakarā ar [pers. A] apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017. gada 13. marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1.] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 12. marta spriedumu [pers. A] prasība pret biedrību "Nams 11" un dzīvokļu īpašnieku biedrību "Nams 11 lit. 1" ar trešo personu bez patstāvīga prasījuma [pers. B] par dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem noraidīta, kā arī noraidīta dzīvokļu īpašnieku biedrības "Nams 11 lit. 1" prasība par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu 50 EUR apmērā. No prasītājas dzīvokļu īpašnieku biedrības "Nams 11 lit. 1" labā piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi 225 EUR apmērā, savukārt valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,66 EUR apmērā.

[2.] Par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 12. marta spriedumu kasācijas sūdzību iesniegusi prasītāja [pers. A], lūdzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 12. marta spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai citu tiesnešu sastāvā.

Vienlaicīgi kasācijas sūdzībā ietverts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu. Lūgums motivēts ar apstākli, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018. gada 12. februāra spriedumu pasludināts prasītājas [pers. A] fiziskās personas maksātnespējas process.

Motīvu daļa

[3.] Iepazīstoties ar prasītājas [pers. A] kasācijas sūdzību un lietas materiāliem, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms un iesniegtā kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot tās iesniedzējai termiņu drošības naudas samaksai.

Savu lēmumu Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese pamato ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1.] Atbilstoši Civilprocesa likuma 458. panta pirmajai daļai, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā; panta ceturtdā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

No normas jēgas izriet, ka likumdevējs kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no drošības naudas samaksas noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to objektīvais pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās drošības naudas apmēra dēļ.

Judikatūrā atzīst, ka tiesnesim ir nepieciešams pārliecināties par objektīvi pastāvošiem apstākļiem, kas liecina par fiziskās personas nespēju pilnīgi samaksāt tiesas izdevumus un liedz šai personai izpildīt likumā noteikto pienākumu samaksāt valsts nodevu par (..) sūdzības iesniegšanu tiesā (..). Tas nozīmē, ka fiziskai personai, lūdzot pilnībā vai daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas, jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli (*skat. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 3. decembra lēmumu lietā Nr. SKC-2672/2015*).

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ienākumu un izdevumu apjoms un veids, apgādājamo personu skaits, maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi un citi kritēriji, t.sk., vai personai pieder kustama un nekustama manta, no kuras iespējams gūt ienākumus.

[3.2.] Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese konstatē, ka prasītāja, lūdzot atbrīvot no drošības naudas samaksas, nav pievienojusi pierādījumus sava mantiskā stāvokļa pamatošanai, vien norādījusi uz pasludināto fiziskās personas maksātnespējas procesu.

No Tiesu informācijas sistēmas redzams, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018. gada 12. februāra spriedumu pasludināts [pers. A] fiziskās personas maksātnespējas process. Tomēr Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese norāda, ka [pers. A] fiziskās personas maksātnespējas process nav atzīstams par pamatu personas atbrīvošanai no Civilprocesa likuma 458. panta pirmajā daļā noteiktās drošības naudas samaksas 300 EUR apmērā. Šāds viedoklis arī nostiprināts judikatūrā (*sk. Augstākās tiesas Civillietu palātas 2013. gada 21. marta lēmumu lietā Nr. PAC-1234/2013*).

No lietas materiāliem redzams, ka gan iesniedzot prasības pieteikumu tiesā, gan apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, prasītāja ir veikusi valsts nodevas samaksu atbilstoši Civillikuma 34. pantam (*lietas 11., 202. lapa*). Piesakot lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas, prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, kas dotu pamatu secinājumam, ka prasītājas mantiskais stāvoklis liedz veikt drošības naudas samaksu. Arī lietas materiālos pierādījumu par prasītājas mantisko stāvokli nav iesniegti.

Pie šādiem faktiskajiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka nav pamats lemt par prasītājas [pers. A] atbrīvošanu no drošības naudas samaksas un prasītājas lūgums noraidāms.

[4.3.] Civilprocesa likuma 453. panta sestās daļas 1. punkts noteic, ka tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja kasācijas sūdzībai nav pievienots dokuments, kas apliecina drošības naudas samaksu.

Civilprocesa likums tieši nenoteic rīcību gadījumā, ja tiek noraidīts lūgums par personas atbrīvošanu no drošības naudas samaksas. Taču tas, ka persona maldīgi palāvusies uz sava lūguma apmierināšanu, nevar būt pietiekams pamats uzskatīt, ka personai zudušas tiesības uz kasācijas sūdzības pieņemšanu.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese pēc analogijas piemēro Civilprocesa likuma 459. panta pirmo daļu, ka [...] tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai.

Vienlaikus kasācijas sūdzības iesniedzējai [pers. A] tiek izskaidrots, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 459. panta otrās un trešās daļas noteikumiem, ja iesniedzēja noteiktā termiņā novērš lēmumā norādītos trūkumus, kasācijas sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai, savukārt, ja iesniedzēja noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsusi, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 458. panta pirmās un ceturtās daļas un 459. panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

nolēma

noraidīt [pers. A] pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 12. marta spriedumu, nosakot termiņu **līdz 2018. gada 24. maijam** drošības naudas 300 EUR (trīs simti *euro* 00 centi) apmērā samaksai un maksājumu apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai.

Drošības naudas samaksa veicama kontā ar šādiem rekvizītiem:

Saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa

Reģ. Nr.: 90000068892

Saņēmēja banka: Valsts kase

Kods: TRELLV22

Konta Nr. LV83TREL8280010000000

Iemaksas mērķis: Vārds, uzvārds, lietas numurs.

Trūkumu nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota prasītājam [pers. A].

Lēmumu var pārsūdzēt persona, uz kuru tas attiecas, 10 (desmit) dienu laikā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

I.Zaļā

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-2619-17/23

ECLI:LV:RAT:2018:0104.C30409716.2.L

LĒMUMS

2018.gada 4.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnesis Mārtiņš Sviķis, pārbaudīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu civillietā SIA „Rīga namu pārvaldnieks” prasībā pret [pers. A], [pers. B], [pers. C], [pers. D], [pers. E] par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu un parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu apmierināta SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” prasība pret [pers. A], [pers. C], [pers. D], [pers. E] par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu un izlikšanu, un izbeigts 1997.gada 17.februārī starp Rīgas pašvaldības uzņēmumu bezpeļņas organizāciju namu pārvaldi „Jugla” un [pers. A] noslēgtais dzīvojamās telpas īres līgums par dzīvojamās telpas [adrese] īri un izlikti [pers. A], [pers. C], [pers. D], [pers. E] no dzīvojamās telpas [adrese] bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” labā no [pers. A] piedzīts parāds 6`281,87 EUR apmērā, līgumsods 628,19 EUR apmērā, likumiskie procenti 260,49 EUR apmērā un tiesas izdevumi 621,35 EUR apmērā, kopā 7`791,90 EUR apmērā.

SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” atzītas tiesības saņemt no [pers. A] likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no pamatparāda 6`281,87 EUR apmērā līdz sprieduma izpildei.

Valsts labā no [pers. A] piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 12,34 EUR apmērā.

Par minēto spriedumu kasācijas sūdzību iesniedzis [pers. A], pārsūdzot to pilnā apjomā. Vienlaikus atbildētājs lūdzis atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas pilnībā par kasācijas sūdzības iesniegšanu, norādot, ka šobrīd nestrādā

un negūst nekādus ienākumus. Tāpat atbildētājs norādījis, ka viņam piešķirts trūcīgās ģimenes (personas) statuss, kas pievienots kasācijas sūdzības pielikumā.

Motīvu daļa

Izvērtējot [pers. A] kasācijas sūdzībā ietverto lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnesis uzskata, ka šis lūgums ir pamatots un apmierināms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā. Šī panta ceturtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tiesnesis norāda, ka atbrīvošana no drošības naudas samaksas, valstij uzņemoties segt to personu vietā, pieļaujama vienīgi izņēmuma gadījumos, kad pastāv pamats tādu sevišķu sliktu mantisko apstākļu konstatēšanai, kuru dēļ personai būtu liegta iespēja pašai veikt drošības naudas samaksu. Vienlaikus personai ir tiesības lūgt atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniedzot tiesai vai tiesnesim pierādījumus, kas apliecinātu, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, lai atbrīvotu no drošības naudas samaksas.

[pers. A] lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir motivēts ar to, ka viņš šobrīd nestrādā un negūst nekādus ienākumus, kā arī viņam piešķirts trūcīgās ģimenes (personas) statuss.

Augstākās tiesas Civillietu palāta 2011.gada 19.septembra lēmumā PAC-2191 norādījusi, ka kasācijas sūdzības iesniedzējs likumā noteiktā kārtībā nav atzīts par maznodrošinātu vai trūcīgu personu, kas dotu pamatu uzskatam, ka viņš nespēj samaksāt drošības naudu, jo mantiskais stāvoklis šādā gadījumā jau būtu novērtēts, piešķirot maznodrošinātā vai trūcīgā statusu.

No kasācijas sūdzībai pievienotās Rīgas domes Rīgas sociālā dienesta 2017.gada 30.oktobra izziņas Nr.RSD-17-30606-iz kopijas redzams, ka [pers. A] piešķirts trūcīgās ģimenes (personas) statuss.

Ņemot vērā minēto, tiesnesis atzīst, ka [pers. A] ir pilnībā atbrīvojams no drošības naudas 300 EUR apmērā samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu.

Pārbaudot iesniegto kasācijas sūdzību, secinu, ka to var uzskatīt par atbilstošu Civilprocesa likuma 453.panta noteikumiem un saskaņā ar

Civilprocesa likuma 460.panta pirmo un trešo daļu, izbeidzoties sprieduma pārsūdzēšanas termiņam, kasācijas sūdzības noraksti ir nosūtāmi pārējiem lietas dalībniekiem un lieta ar atbildētāja kasācijas sūdzību nosūtāma Augstākās tiesas Civillietu departamentam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta pirmo un ceturto daļu, 460.panta pirmo un otro daļu, tiesnesis

nolēma

atbrīvot [pers. A], personas kods [pers. kods], pilnīgi no drošības naudas 300 EUR samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu.

Pieņemot [pers. A], personas kods [pers. kods], kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu un kopā ar lietu nosūtīt izskatīšanai Augstākās tiesas Civillietu departamentam.

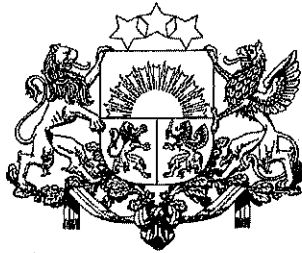
Nosūtīt pārējiem lietas dalībniekiem kasācijas sūdzības norakstus.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis

M.Sviķis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas Nr.C28212816

Lietas arhīva Nr.CA-0411-18/12

ECLI:LV:RAT:2018:0412.C28212816.4.L

LĒMUMS

2018. gada 12. aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnesis Normunds Riņķis,
Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izlēma jautājumu par [pers. A], [pers. B] un [pers. C] kasācijas sūdzības virzību, kas iesniegta par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 21. februāra spriedumu civillietā AS “ABLV Bank” prasībā pret [pers. A], [pers. B] un [pers. C] par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 21. februāra spriedumu tiesa nosprieda apmierināt prasību un:

- Piedzīt no [pers. A], bet pilnīgas vai daļējas piedziņas neiespējamības gadījumā piedzīt no [pers. B] par labu AS “ABLV Bank” pamatparādu 95 426,69 EUR.

- Piedzīt par labu AS “ABLV Bank” tiesas izdevumus no [pers. A] 762,01 EUR, no [pers. B] 762,01 EUR, no [pers. C] 762 EUR.

- Noteikt AS “ABLV Bank” tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no [pers. A], bet pilnīgas vai daļējas piedziņas neiespējamības gadījumā – no [pers. B], likumiskos 6% no simta gadā no

neatmaksātās parāda pamatsummas, ar noteikumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

- Atzīt AS "ABLV Bank" tiesības gūt apmierinājumu no ieķīlātā nekustamā īpašuma, kas atrodas [adrese], kadastra Nr. [numurs], reģistrēts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr.9267 55 uz [pers. C] vārda.

- Izbeigt tiesvedību prasības daļā par līgumsoda 1595,84 EUR piedziņu.

- Piedzīt valsts labā nesamaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus no [pers. A] 5,07 EUR, no [pers. B] 5,06 EUR, no [pers. C] 5,06 EUR.

[2] 2018. gada 6. aprīlī Rīgas apgabaltiesā saņemta atbildētāju kasācijas sūdzība par minēto spriedumu, kurā cita starpā lūgts atbrīvot atbildētājus no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Lūgums par atbildētāju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Atbildētāja [pers. C] ikmēneša ienākumi ir valsts vecuma pensija un piemaksa pie valsts vecuma pensijas, kas nepārsniedz minimālās algas apmēru.

Atbildētājai [pers. B] no 2017. gada 1. janvāra nav reģistrētas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un viņa nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojuma saņēmēja.

Atbildētājs [pers. A] laikā no 2017. gada 9. septembra līdz 2018. gada 4. aprīlim nav bijis nodarbināts un šajā periodā valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas.

[2.2] Atbildētāji norāda, ka citu ienākumu viņiem nav, un lielais drošības naudas apmērs liedz viņiem aizstāvēt savas intereses tiesā, līdz ar ko atbildētāji lūdz atbrīvot viņus no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Motīvu daļa

[3] Izvērtējis atbildētāju pieteikumā par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas norādīto kopsakarā ar civillietas materiāliem, tiesnesis atzīst, ka lūgums

par pilnīgu atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu ir nepamatots un noraidāms, atbildētājus no drošības naudas samaksas atbrīvojot daļēji.

[4] Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā, savukārt minētā panta ceturtnā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tiesnesim ir jāizvērtē personas materiālais stāvoklis katrā konkrētajā gadījumā un, konstatējot pamatu minētās normas piemērošanai, jānosaka atbilstošs tiesas izdevumu atvieglojums. Vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas valsts ienākumos ir personas mantiskais stāvoklis. Tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka persona nav spējīga apmaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā.

Civilprocesa likuma 10.pants noteic, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā, tostarp, iesniedzot pierādījumus. Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. [..]. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki.

Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Turklāt Civilprocesa likuma 458.panta komentāros norādīts, ja personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli. (*Civilprocesa likuma komentāri. II daļa*

(29.-60.¹ nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā.-Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2012, 789.-791.lpp.).

[4.1] Motivējot pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, kasācijas sūdzības iesniedzēji ir norādījuši uz faktu, ka atbildētāju finansiālais stāvoklis liedz viņiem samaksāt drošības naudu 300 EUR apmērā.

Lai pierādītu minēto argumentu, atbildētāji iesnieguši:

- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018. gada 6. aprīļa izziņu, no kuras redzams, ka [pers. C] ienākumi ir valsts vecuma pensija un piemaksa pie valsts vecuma pensija, kas vidēji mēnesī ir 283,82 EUR;

- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018. gada 4. aprīļa izziņas, kas apstiprina faktu, ka [pers. B] no 2017. gada 1. septembra līdz 2018. gada 4.aprīlim nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojuma saņēmēja un no 2017. gada septembra viņai nav reģistrētas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un apdrošināšanas periodi.

- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018. gada 4. aprīļa izziņu, ka [pers. A] no 2017. gada septembra līdz 2018. gada 4. aprīlim nav reģistrētas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un apdrošināšanas periodi.

Citi pierādījumi, kas apliecinātu atbildētājas mantisko stāvokli tiesā nav iesniegti.

Tiesneša ieskatā minētās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas apliecina tikai to, kādā apmērā par atbildētājiem tiek veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas vai tās netiek veiktas, bet nepierāda viņu faktiskos ienākumus. Šādi atzinumi doti arī judikatūrā (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu kolēģijas palātas 2012. gada 9. februāra lēmums lietā Nr.PAC-0971/2012; 2013. gada 23. jūlija lēmums lietā Nr.PAC-1771/13*).

Tiesneša ieskatā, apstāklis, ka atbildētāji nav vērsušies pašvaldībā, lai viņi (viņu ģimene) tiktu atzīti par trūcīgām vai maznodrošinātām personām vai ģimeni un tādejādi varētu saņemt pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai vai citu sociālās palīdzības pabalstu, liecina par to, ka atbildētājiem ir pietiekami ienākumi atbilstoša dzīves līmeņa nodrošināšanai.

Tiesnesis ņem vērā tiesu judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014. gada 5. jūnija lēmumā lietā, PAC- 1301) noteikto, ka pie apstākļiem, kad tiesai ir uzlikts pienākums iekasēt valsts labā valsts nodevas par procesuālo dokumentu iesniegšanu un lemt jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, tiesnesis arī bez lietas dalībnieka attiecīga pieteikuma ir tiesīgs ieskatīties publiskajos reģistros, kas pieejami Tiesu informatīvajā sistēmā, lai novērtētu personu mantisko stāvokli.

Ielūkojoties tiesai pieejamajos publiskajos reģistros, tiesnesis konstatē, ka atbildētājam [pers. C] pieder nekustamais īpašums [adrese], savukārt [pers. A] pieder vieglā automašīna.

[pers. B] nav nekustamo īpašumu un transportlīdzekļu.

[4.2] Pie šādiem faktiskajiem apstākļiem, izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, kas raksturo atbildētāju mantisko stāvokli, tiesnesis atzīst, ka atbildētāju mantiskais stāvoklis ir tāds, kas apgrūtina drošības naudas samaksu pilnā – 300 EUR, apmērā, taču vienlaicīgi atzīst, ka lietā esošie pierādījumi nav pietiekami, lai pilnībā atbrīvotu atbildētājus no drošības naudas samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību.

Proti, Latvijas Republikas Satversmē personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (sk. Civillietu departamenta 2016. gada 1. februāra lēmumu lietā Nr.SKC-964).

Pienākums veikt tiesas izdevumu samaksu pats par sevi nevar tikt vērtēts kā personas pamattiesību vai civilprocesuālo tiesību aizskārums. Vēršoties savu civilprocesuālo tiesību aizsardzībai tiesā (tajā skaitā sniedzot kasācijas sūdzību), personai ir jāapzinās, ka var nākties veikt tiesas izdevumu samaksu.

[4.3] Ievērojot minēto un izvērtējot lietā iesniegtajos pierādījumos un publiskajos reģistros esošo informāciju, kas raksturo atbildētāju mantisko stāvokli, tiesnesis atzīst, ka ir pamats uzskatīt, ja atbildētāji netiek daļēji atbrīvoti no drošības

naudas samaksas, sava mantiskā stāvokļa dēļ viņi nevarētu pilnvērtīgi realizēt Latvijas Republikas Satversmē garantētās tiesības uz pieeju tiesai.

Tiesnesis atzīst, ka naudas līdzekļu trūkuma dēļ fiziskai personai nevar liegt Civilprocesa likuma 1.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, ko noteic arī Latvijas Republikas Satversmes 92.pants.

Nemot vērā minēto tiesnesis atzīst, ka ir pamats daļēji atbrīvot atbildētājus – [pers. C], [pers. B] un [pers. A], no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot, ka drošības nauda maksājama 200 EUR apmērā, ko tiesnesis atzīst par samērīgu drošības naudas apmēru par kasācijas sūdzības iesniegšanu konkrētajā situācijā.

Nemot vērā, ka atbildētāju pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā ir daļēji apmierināts, kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 21. februāra spriedumu atstājama bez virzības, nosakot iesniedzējiem termiņu līdz 2018. gada 11. maijam drošības naudas 200,00 EUR samaksai un maksājuma apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Vienlaikus tiesnesis izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja iesniedzējs noteiktajā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam. Līdz ar to atbildētājiem izskaidrojams, ja drošības naudas samaksu apstiprinošs dokuments noteiktajā termiņā netiks iesniegts Rīgas apgabaltiesā, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, tiesnesis

nolēma

[pers. C], [pers. B] un [pers. A] pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināt daļēji.

Atbrīvot daļēji [pers. C], personas kods [pers. kods], [pers. B], personas kods [pers. kods], un [pers. A], personas kods [pers. kods], no drošības naudas samaksas valsts ienākumos par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 21. februāra spriedumu.

Atstāt bez virzības [pers. C], [pers. B] un [pers. A] kasācijas sūdzību, nosakot termiņu līdz 2018. gada 11. maijam maksājuma dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā, kas apliecinātu drošības naudas samaksu 200,00 EUR (divi simti eiro un 0 centi) apmērā.

Drošības nauda iemaksājama Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr.90000068892, depozīta kontā Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0, saņēmēja banka – Valsts kase, kods TRELLV22, maksājuma mērķī norādāms ekonomiskās klasifikācijas kods F22010010 un kasācijas sūdzības iesniedzēja personas dati.

Izskaidrot, ka trūkumu nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējiem.

Lēmumu jautājumā par tiesāšanās izdevumiem var pārsūdzēt persona, uz kuru tas attiecas, 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnesis

N. Riņķis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
ECLI:LV:RAT:2018:0202.C32224816.3.1
Lieta Nr.C32224816
Lietas arhīva Nr.CA-2669-17/1

L Ē M U M S

Rīgā 2018.gada 2.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Madara Ābele, pārbaudīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.decembra spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret SIA „Uzņēmējdarbības attīstības fonds” par prasījuma atzīšanu par nepamatotu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.decembra spriedumu [pers. A] prasība pret SIA „Uzņēmējdarbības attīstības fonds” par prasījuma atzīšanu par nepamatotu noraidīta.

Par minēto spriedumu kasācijas sūdzību iesniedzis prasītāja [pers. A] pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Lauris Brikmanis.

Vienlaicīgi ar kasācijas sūdzību prasītāja pārstāvis iesniedzis lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas par kasācijas sūdzības iesniegšanu samaksas, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu.

Lūgumā norādīts, ka prasītājam nav tādu ienākumu, lai samaksātu vairākus simtus *euro* par drošības naudu, viņš rūpējas par diviem bērniem, līdz ar to prasītāja mantiskais stāvoklis nav tāds, lai varētu samaksāt drošības naudu kasācijas sūdzības iesniegšanai.

Norāda, ka kasācijas sūdzības iesniegšana ir būtiska, var ciest bērnu tiesības un intereses. Gadījumā, ja tiktu ierobežotas prasītāja tiesības uz taisnīgu tiesu un savu aizskarto civilo tiesību aizsardzību tiesā, būtu pārkāpts Civilprocesa likuma

1.pants, Satversmes 92.pants, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pants.

Motīvu daļa

Pārbaudot iesniegto kasācijas sūdzību un lietas materiālus, tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, bet kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot [pers. A] termiņu trūkumu novēršanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 453.panta ceturto daļu *kasācijas sūdzībai pievieno dokumentu, kas apliecina drošības naudas nomaksu*. Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, *iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 euro apmērā*.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturrtā daļa noteic, ka *drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas*. Tiesa vai tiesnesis, *ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas*.

Šīs procesuālās normas izpratnē, par pamatu fiziskās personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas var būt tikai tās mantiskais stāvoklis, kas fiziskai personai objektīvi liedz samaksāt drošības naudu pilnā apmērā, un par kuru, cita starpā, ir iesniedzami pierādījumi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajam, *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus (..)*.

Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo personas izdevumu apjoms un to veids, ienākumi, personas kā nestrādājošas apgādājamās personas statuss, maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi, tas, vai personai pieder transportlīdzekļi, nekustamie īpašumi, kapitāldaļas kādā kapitālsabiedrībā vai cita manta, no kuras iespējams gūt ienākumus.

Kasācijas sūdzībai par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.decembra spriedumu nav pievienots neviens pierādījums par [pers. A] mantisko stāvokli.

Tajā pašā laikā tiesnese konstatē, ka lietas materiāliem pievienotas nepilngadīgo prasītāja bērnu – [pers. B] un [pers. C], dzimšanas apliecību kopijas (*lietas 184.-185.lapa*), kā arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļas 2017.gada 17.marta izziņa par apdrošinātās personas iemaksām no 2016.gada septembra līdz 2017.gada februārim, no kuras redzams, ka prasītāja darba ienākumi norādītā periodā ir 3 499,11 *euro* (*lietas 160.lapa*), tas ir, vidēji 583,19 *euro* mēnesī.

No tiesai pieejamās valsts AS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” izziņas izriet, ka prasītājs ir AS „MOGO” piederošā transportlīdzekļa Mercedes Benz S320 ar reģistrācijas Nr. [numurs] turētājs.

Apstākļi, ka prasītājs ir divu nepilngadīgu bērnu tēvs, nenozīmē, ka viņš ir vienīgais bērnu apgādnieks, un, pretēji lūgumā norādītajam, prasītāja neatbrīvošana no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu nekādi neskar bērnu tiesības un intereses.

Lietas materiāliem nav pievienoti pierādījumi, ka materiālā stāvokļa dēļ [pers. A] būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, kas Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā būtu par pamatu secinājumam, ka [pers. A] varētu tikt atbrīvots no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Šādos apstākļos, izvērtējot lietā esošos pierādījumus un ņemot vērā dzīvē gūto pieredzi, tiesnese atzīst, ka prasītāja lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, prasītāja mantiskais stāvoklis nav vērtējams kā tāds, kas objektīvi liegtu iespēju samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Savukārt iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības un prasītājam nosakāms termiņš trūkumu novēršanai – drošības naudas 300 *euro* samaksai un šo maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā līdz 2018.gada 1.martam.

Vienlaicīgi prasītājam izskaidrojams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešo daļu, *ja iesniedzējs noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.*

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo un ceturto daļu tiesnese

n o l ē m a

noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

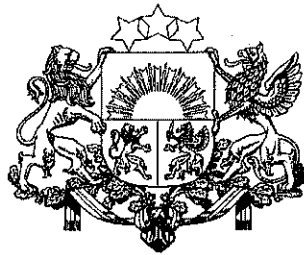
Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.decembra spriedumu, nosakot termiņu līdz 2018.gada 1.martam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai – drošības naudas 300 *euro* (trīs simti *euro*) samaksai un šo maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Lēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

M.Ābele

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas arhīva Nr. CA-0269-18/33
ECLI:LV:RAT:2018:0614.C31362815.3.L
LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 14.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Dace Jansone,
izskatot [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par
kasācijas sūdzības iesniegšanu civillietā [pers. B] prasībā pret [pers. A] par parāda
piedziņu un līguma izpildi,

k o n s t a t ē j a :

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.maija
spriedumu apmierināta [pers. B] prasība un no [pers. A] par labu [pers. B] piedzīts
parāds 12 805,65 EUR, tiesas izdevumi 848,42 EUR un ar lietas vešanu saistītie
izdevumi 400 EUR, kopā 14 054,07 EUR. No [pers. A] valsts ienākumos piedzīti
ar lietas vešanu saistītie izdevumi 16,08 EUR.

[2] 2018.gada 11.jūnijā Rīgas apgabaltiesā saņemta atbildētājas [pers. A]
kasācijas sūdzība par 2018.gada 10.maija spriedumu, kurā ietverts lūgums
atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas.

Lūgums pamatots ar apstākli, ka [pers. A] nav darba attiecību un netiek
saņemta darba alga, viņas aizgādībā ir viens nepilngadīgs bērns [pers. C] un divi
pilngadīgi bērni – [pers. D] un [pers. E], kuri turpina mācības un kurus viņa

audzina un uztur viena pati. [pers. A] piederošais nekustamais īpašums [adrese] un vieglā automašīna ir apķīlāti. Minētie īpašumi nenes ienākumus un to atsavināšana nav iespējama.

[3] Izvērtējusi [pers. A] lūgumu kopsakarā ar iesniegtajiem dokumentiem, atzīstu, ka konkrētā gadījumā nav pamata atbrīvot [pers. A] no drošības naudas par kasācijas sūdzības iesniegšanu samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta otro daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā. Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajai daļai drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Šī panta daļas otrais teikums paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tās mantiskais stāvoklis, līdz ar to, iesniedzot tiesā lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, personai ir jāiesniedz arī pierādījumi par tās mantisko stāvokli.

No kasācijas sūdzībai pievienotās VSAA 2018.gada 11.jūnija izziņas Nr.18/1228553 izriet, ka [pers. A] kopējos ikmēneša ienākumus veido ģimenes valsts pabalsts, kas laika periodā līdz 2018.gada aprīlim bija 34.14 EUR apmērā, 2018.gada aprīli bija 170,70 EUR, 2018.gada maijā un jūnijā – 68,28 EUR mēnesī. Papildus [pers. A] kopš 2018.gada aprīļa līdz jūnijam saņēma piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par divu un vairāk bērnu kopšanu 132,00 EUR (aprīlī) un 66 EUR (maijā un jūnijā). No kasācijas sūdzībai pievienotajām Rīgas mākslas un mediju tehnikuma izziņām Nr.3-24/1953 un Nr.3-24/1835 redzams, ka [pers. A] pilngadīgie bērni [pers. D] un [pers. E] kasācijas sūdzības iesniegšanas laikā mācās Rīgas Mākslas un mediju tehnikumā Mediju mākslas nodaļā 2. un 4.kursā.

Attiecībā uz lūgumā norādītajiem īpašumiem pierādījumi par to pašreizējo stāvokli un iespējām gūt ienākumus nav iesniegti.

Līdz ar to atzīstams, ka kasācijas sūdzības iesniedzēja [pers. A] nav iesniegusi tiesā izsmeltošu informāciju par savu mantisko stāvokli, jo, norādot, ka viņas vienīgie ienākumi ir ģimenes valsts pabalsts, nav paskaidrojusi, kur viņa gūst naudas līdzekļus, lai spētu apmierināt savas ikdienas vajadzības. Lietā trūkst pilnīgas un pārbaudāmas informācijas par kasācijas sūdzības iesniedzējas mantisko stāvokli, kas liedz iespēju objektīvi izvērtēt iespējas samaksāt drošības naudu.

Turklāt šajā lietā atbildētāja pie identiskiem apstākļiem un pierādījumiem par mantisko stāvokli bija lūgusi atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Šis lūgums ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2017.gada 4.aprīļa lēmumu tika noraidīts, un valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu tika samaksāta 772,57 EUR apmērā. No minētā secināms, ka [pers. A] bija iespēja samaksāt valsts nodevu likumā noteiktajā apmērā. Lietā nav konstatējams, ka [pers. A] mantiskais stāvoklis kopš valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu būtu mainījies, t.i., pasliktinājies.

Nemot vērā minēto, atzīstu, ka nav pamats atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

[4] Nemot vērā, ka [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, lai dotu iespēju kasācijas sūdzības iesniedzējai samaksāt drošības naudu, pēc analogijas piemērojot Civilprocesa likuma 459.pantu, kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 20.jūlijam drošības naudas 300 EUR samaksai.

Ja trūkumi netiks novērsti līdz šajā lēmumā noteiktam termiņam, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdodama iesniedzējai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 230., 458.panta ceturto daļu un 459.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

n o l ē m a

noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.maija spriedumu, nosakot termiņu līdz 2018.gada 20.jūlijam drošības naudas 300 EUR samaksai un maksājuma apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākajā tiesā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā un iemaksājot drošības naudu 70 EUR apmērā.

Tiesnese

D.Jansone

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas arhīva Nr. CA-0328-17/18
ECLI:LV:RAT:2017:1030.C04304913.2.L

LĒMUMS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Iveta Stuberovska

2017.gada 30.oktobrī Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pārbaudot civillietas materiālus [pers. A] prasībā pret [pers. B] un [pers. C] par naudas samaksu sakarā ar [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 11.septembra spriedumu,

konstatēja:

2013.gada 29.aprīlī tiesā saņemts [pers. A] (turpmāk arī - prasītāja) prasības pieteikums pret [pers. B] un [pers. C] (turpmāk arī - atbildētāji) par naudas samaksu. 2013.gada 7.jūnijā tiesā saņemti prasības pieteikuma grozījumi.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 8.maija spriedumu prasība noraidīta.

2014.gada 12.jūnijā tiesā saņemta prasītājas apelācijas sūdzība par minēto spriedumu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 11.septembra spriedumu prasība noraidīta.

2017.gada 25.oktobrī tiesā saņemta prasītājas kasācijas sūdzība par minēto spriedumu, ar ietvertu lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas.

Prasītāja atsaucās uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, satversmes 92.pantu un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pantu un norādīja, ka minētajās tiesību normās minētās personas tiesai ir jāatbrīvo no valsts nodevas un citiem izdevumiem, lai minētās personas varētu īstenot savu civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

Tātad, ja tiesas izdevumu nomaksa nav pa spēkam, vienlaikus ar prasības pieteikuma iesniegšanu jālūdz tiesu atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas, sniedzot ziņas par savu mantisko stāvokli un pievienojot arī attiecīgus pierādījumus. Minētās tiesību normas izpratnē fiziskās personas atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas ir saistīta ar viņas mantiskā stāvokļa novērtējumu, bet ne no tiesas vai tiesneša iegribas, savukārt fiziskai personai ir jāiesniedz tik plaša un pārliecinoša pierādījumu bāze, lai tie pārliecinātu tiesu, ka viņai tiešām tiesas izdevumus nav iespējams nomaksāt. Līdz ar to, pamatojoties uz iesniegto pierādījumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu, kurā norādīti prasītājas ienākumi, prasītāja lūdz tiesu atbrīvot no drošības naudas samaksas, jo mantiskais stāvoklis uz doto brīdi ir tāds, kas neatļauj nomaksāt drošības naudu.

Prasītāja norāda, ka tās rīcībā nav tādu naudas līdzekļu, lai segtu tiesas izdevumus. Konkrētajā gadījumā tiesai ir jāņem vērā 2003.gada Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta Plēnuma un tiesu prakses vispārīgās daļas "Tiesu prakse jautājumā par tiesāšanās izdevumiem", kurā norādīts, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās

personas mantisko stāvokli, ir tiesīgs atbrīvot to pilnīgi vai daļēji no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atlikt valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadalīt to termiņos. Kritēriji atbrīvošanai no tiesas izdevumiem var būt tikai personas materiālais stāvoklis. Tas nozīmē, ka tiesnesim vai tiesai jākonstatē apstākļi un jāizdara secinājumi, ka mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tiesas izdevumus nevar samaksāt. Šie motīvi ir jānorāda lēmumā gan apmierinot lūgumu, gan noraidot to.

Likums neparedz, ka personai jābūt noteiktam valsts piešķirtam statusam, lai būtu tiesības prasīt atbrīvošanu no tiesas izdevumu nomaksas. Savukārt tiesai, atbrīvojot personu no tiesas izdevumu samaksas, ir jāvērtē un jāizdara secinājumi par personas mantisko stāvokli. Personas mantiskais stāvoklis ir saistīts ar personas spēju nomaksāt tiesas izdevumus.

Papildus prasītāja norāda, ka viņa ir precējusies un prasītājai ir bērns ko tā audzina, taču pastāvot faktiskajiem apstākļiem, prasītājai pašai dotajā brīdī nav savu ienākumu un prasītājas vīrs vai radnieki atsakās prasītājai aizdot vai uzdāvināt naudas līdzekļus, kas nepieciešami tiesāšanās izdevumu samaksai. Prasītāja objektīvu iemeslu dēļ tos nevar samaksāt.

Prasītāja nav nevienas bankas kliente, līdz ar to nav bezskaidras naudas uzkrājumi bankā, kā arī nav iespējams aizņemt nepieciešamos naudas līdzekļus no trešajām personām.

Lemjot jautājumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumiem, prasītāja lūdz ņemt vērā minētos apstākļus, kā arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 27.decembra lēmumā lietā Nr.A420328513 norādīto.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi iesniegto kasācijas sūdzību un lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka prasītāja daļēji atbrīvojama no drošības naudas samaksas un kasācijas sūdzība atstājama bez virzības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda EUR 300 apmērā. Savukārt minētā panta ceturtnā daļa paredz, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas dod pamatu uzskatīt, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis likumā noteiktā drošības naudas apmēra dēļ neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem. Tātad, izlemjot pieteikumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, svarīgi noskaidrot, vai personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu (*sk. Civillietu departamenta 2015.gada 29.maija lēmums lietā Nr.SKC-2349/15*).

Tiesnese, lemjot jautājumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas vai par iespēju noteikt daļēju maksājamās drošības naudas apmēru, vadās pēc tām ziņām un tiem pierādījumiem, kuri atrodas lietas materiālos lēmuma pieņemšanas brīdī un kurus tiesai iesniedzis kasācijas sūdzības iesniedzējs, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta nosacījumiem.

Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis objektīvi neatļauj nomaksāt drošības naudu pilnā apmērā, tai ir jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli, uz kuru pamata tiesnese varētu konstatēt apstākļus, kas fiziskai personai objektīvi liedz samaksāt drošības naudu.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo personas izdevumu apjoms un to veids, ienākumi, personas kā nestrādājošas apgādājamās personas statuss, maznodrošinātās vai

trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi, tas, vai personai pieder transportlīdzekļi, nekustamie īpašumi, kapitāldaļas kādā kapitālsabiedrībā vai cita manta, no kuras iespējams gūt ienākumus.

Iesniedzot kasācijas sūdzību, prasītāja norādījusi, ka viņai nav iespējams samaksāt drošības naudu EUR 300 apmērā par kasācijas sūdzības iesniegšanu, jo viņai nav citu ienākumu, izņemot valsts vecuma pensiju un piemaksu pie tās, un nav iespējams aizņemties nepieciešamos naudas līdzekļus, kā arī nav uzkrājumi.

Kasācijas sūdzībai pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 12.oktobra izziņa Nr.17/1879101 par izmaksai nosūtītajām pensiju/atlīdzību/pabalstu summām un 2017.gada 12.oktobra izziņa Nr.17/1879062 par apdrošinātās personas iemaksām un par apdrošināšanas periodiem. No izziņas Nr.17/1879101 izriet, ka prasītājas ienākumi ir EUR 302,74 mēnesī, ko veido vecuma pensija EUR 267,88 apmērā un piemaksa pie vecuma pensijas EUR 34,86 apmērā. No izziņas Nr.17/1879062 izriet, ka periodā no 2016.gada oktobra valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un apdrošināšanas periodi prasītājai nav reģistrēti. Citi pierādījumi par prasītājas mantisko stāvokli tiesā nav iesniegti.

Lai arī Civilprocesa likums neuzliek par pienākumu tiesai pašai pēc savas iniciatīvas pārbaudīt personas mantisko stāvokli, lai ievērotu procesuālās ekonomijas principu un iegūtu pilnvērtīgas ziņas par personas mantisko stāvokli, tiesnese, ielūkojusies Tiesu informatīvā sistēmā pieejamajos publiskajos reģistros, konstatēja, ka uz prasītājas vārda nav reģistrēti kustami vai nekustami īpašumi, kā arī prasītāja nav reģistrēta Uzņēmumu reģistrā kā komersants vai kapitāldaļu īpašniece.

Tiesnese atzīst par pamatotu prasītājas argumentu, ka nav jābūt noteiktam valsts piešķirtam statusam, lai lūgtu atbrīvot no drošības naudas samaksas. Tomēr valsts noteiktie statusi, proti, maznodrošinātas vai trūcīgas ģimenes (personas) statuss, tiek uzskatīti kā viens no fiziskās personas mantisko stāvokli raksturojošiem lielumiem. Līdz ar šo šāda statusa esamība kalpo par pamatu personas atbrīvošanai no valsts nodevas vai drošības naudas samaksas.

Tāpat prasītāja norādījusi, ka viņa ir precējusies un ir bērns, ko viņa audzina.

Atbilstoši Civillikuma 177.panta pirmajai daļai, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Minētā likuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

No minētā izriet, ka vecāku pienākums uzturēt bērnu ir līdz bērna pilngadībai vai līdz brīdim, kad bērns pats spēj sevi apgādāt. Lietas materiāliem prasītāja nav pievienojusi pierādījumus, ka bērns būtu nepilngadīgs vai nespēj sevi apgādāt, līdz ar to tiesnese atzīst, ka minētais arguments nevar kalpot par pamatu prasītājas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

Tomēr, pie apstākļiem, ka prasītājai nav kustamu vai nekustamu īpašumu, kā arī viņas ienākumi ir EUR 302,74 mēnesī, tiesnese atzīst par iespējamu prasītāju daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas, nosakot, ka maksājama drošības nauda EUR 100 apmērā.

Ievērojot, ka prasītāja daļēji atbrīvota no drošības naudas samaksas, nosakāms termiņš drošības naudas samaksai EUR 100 apmērā Augstākās tiesas depozīta kontā. Pierādījumi par drošības naudas samaksu noteiktajā apmērā un kārtībā iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses noteiktajā termiņā.

Civilprocesa likuma 5.panta piektajā daļā ir noteikts, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kas regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda nav, tad tiesa vadās pēc tiesību vispārējiem principiem un jēgas.

Nemot vērā minēto, tiesnese uzskata par iespējamu konkrētajā situācijā piemērot Civilprocesa likuma 459.panta pirmo daļu, saskaņā ar kuru tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai, ja kasācijas sūdzībai

nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts kasācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums.

Lai gan minētā norma neparedz kasācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja nav veikta drošības naudas samaksa, tomēr, ņemot vērā to, ka prasītājas lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir apmierināts daļēji, tiesnese atzīst, ka prasītājai nosakāms termiņš drošības naudas samaksai, un saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.pantu kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu līdz 2017.gada 29.novembrim drošības naudas samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja iesniedzējs noteiktajā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Līdz ar to prasītājai izskaidrojams, ka gadījumā, ja drošības naudas samaksu apstiprinošs dokuments noteiktajā termiņā netiks iesniegts Rīgas apgabaltiesā, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, 45.pantu, 458.pantu un 459.pantu, tiesnese

nolēma:

apmierināt daļēji [pers. A], personas kods [pers. kods], lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 11.septembra spriedumu, noteicot, ka maksājama drošības nauda EUR 100 (simts *euro*) apmērā;

[pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 11.septembra spriedumu atstāt bez virzības, noteicot [pers. A], personas kods [pers. kods], termiņu līdz 2017.gada 29.novembrim trūkuma novēršanai - dokumenta, kas apstiprina drošības naudas EUR 100 (simti *euro*) samaksu Augstākās tiesas depozīta kontā par kasācijas sūdzību, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

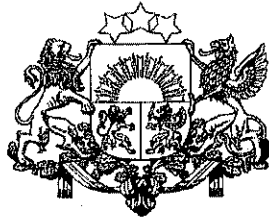
Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

/personīgais paraksts/

I.Stuberovska

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

ECLI:LV:RAT:2018:0731.C30510517.7.L

Lietas arhīva Nr.CA-1762-18/2

L Ē M U M S

Rīgā 2018.gada 31.jūlijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Skaidrīte Buivide Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pārbaudot [pers. A] iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 6.jūlija spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret Latvijas Republiku Tieslietu ministrijas personā par mantiskas kompensācijas piešķiršanu,

konstatēja:

ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 6.jūlija spriedumu noraidīta [pers. A] prasība pret Latvijas Republiku Tieslietu ministrijas personā par mantiskas kompensācijas piešķiršanu.

Par spriedumu [pers. A] 2018.gada 18.jūlijā iesniedza kasācijas sūdzību, kur ietverts lūgums par prasītāja atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, kas pamatots ar prasītāja nelabvēlīgo materiālo stāvokli.

Motīvu daļa.

Iepazīstoties ar iesniegto kasācijas sūdzību un lietas materiāliem, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka [pers. A] pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir apmierināms un [pers. A] iesniegtā kasācijas sūdzība pieņemama un nosūtāma izskatīšanai kasācijas instances tiesai, tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta pirmajai daļai, *iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 euro apmērā. Savukārt, Civilprocesa likuma 458.panta ceturtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība (...)*. No minētā izriet prasītāja pienākums iesniegt pierādījumus apstāklim, ka viņa materiālais stāvoklis liedz veikt drošības naudas samaksu.

Atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta 2018.gada 27.februāra izziņai Nr.8.62.3-6/54815 [pers. A] ienākumi 2017.gadā bija vidēji 192,74 EUR mēnesī, savukārt 2018.gadā ienākumu nav (lietas lapa Nr.78). Pārbaudot datus publiskajos reģistros, konstatējams, ka [pers. A] nepieder nekustamie īpašumi vai kapitāla daļas, viņš nav amatpersona sabiedrībās, un viņam pieder viena automašīna. Turklāt vērā ņemams apstāklis, ka [pers. A] līdz 2010.gada 24.septembrim noteikta trešā invaliditātes grupa (lietas lapa Nr.79).

Izvērtējot minēto kopsakarā ar katram atbildētājam maksājamās drošības naudas apmēru, atzīstams, ka [pers. A] ir pierādījis faktu, ka viņa mantiskais stāvoklis neļauj veikt drošības naudas samaksu, kas ir pamats atbrīvot viņus no drošības naudas samaksas Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas izpratnē. Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese uzskata, ka naudas līdzekļu trūkuma dēļ fiziskām personām nevar liegt Civilprocesa likuma 1.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas un 460.panta, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

nolēma:

Atbrīvot [pers. A], personas kods [pers. kods], no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 6.jūlija spriedumu un pieņemt [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 6.jūlija spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret Latvijas Republiku Tieslietu ministrijas personā par mantiskas kompensācijas piešķiršanu un, beidzoties sprieduma pārsūdzības termiņam, nosūtīt to kopā ar lietu izskatīšanai Augstākās tiesas Civillietu departamentam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

(personiskais paraksts)

S.Buivide

NORAKSTS PAREIZS

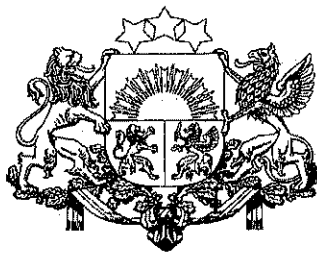
Rīgas apgabaltiesas tiesnese

S.Buivide

Noraksta parakstīšanas datums ir pievienotā droša elektroniskā paraksta un tā laika zīmoga datums.

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr.CA-0184-18/36
ECLI:LV:RAT:2018:0717.C04135014.2.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 17.jūlijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Mairita Šķendere,
izlemjot lūgumu par [pers. A] atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas
sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 22.maija
spriedumu,

k o n s t a t ē j a

[1] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2018.gada 22.maijā sastādīja
spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret [pers. B], [pers. C] un [pers. D] par darījuma
apstrīdēšanu, īpašuma tiesību atzīšanu un atlīdzības piedziņu.

[2] Prasītājas [pers. A] pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Gvido Zemrībo
2018.gada 18.jūnijā iesniedzis kasācijas sūdzību par iepriekš minēto spriedumu, kurā ietverts
lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Prasītājas pilnvarotais pārstāvis lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas
samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu pamato ar to, ka prasītāja ir nestrādājoša
pensionāre un 3.grupas invaliditāte, kā rezultātā nav spējīga apmaksāt likumā noteikto
drošības naudu.

Kasācijas sūdzības pielikumā pievienota invaliditātes apliecības kopija un pensijas
apliecības kopija.

[3] Iepazinusies ar iepriekš minēto lūgumu un pārbaudījusi lietas materiālus, tiesnese
atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms zemāk minēto
apsvērumu dēļ.

[3.1] Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa nosaka, ka, iesniedzot kasācijas
sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā.

Panta ceturtdaļa paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Iepriekš minētais apliecina, ka likumdevējs kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no drošības naudas samaksas noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to objektīvais pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās drošības naudas apmēra dēļ.

Vienlaikus norādāms, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.pantā ietverto sacīkstes principu un 93.panta pirmajā daļā nostiprināto pierādīšanas pienākumu par Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā ietverto mantisko stāvokli lietas dalībniekam ir pienākums iesniegt pierādījumus, kas pietiekami un pilnīgi raksturo tā mantisko stāvokli, un pierādīt apgalvojumu, ka mantiskais stāvoklis objektīvi liedz samaksāt tiesas izdevumus Civilprocesa likumā noteiktajā apmērā.

[3.2] Tiesnesim jautājums par personas atbrīvošanu no drošības naudas samaksas jāizlemj, novērtējot pierādījumus par personas mantisko stāvokli uz procesuālās darbības izdarīšanas laiku, t.i., uz kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdī (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 24.aprīļa lēmumu lietā Nr.SK-934/2018*)

Dokumenti, kas apliecina sūdzības iesniedzējas mantisko stāvokli uz procesuālās darbības izdarīšanas laiku, lietā nav iesniegti.

[3.2.1] Lietas materiālos atrodama Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 18.decembra izziņa (1.sēj., 52.lapa), kurā norādīts prasītājas valsts vecuma pensijas un piemaksas pie valsts vecuma pensijas apmērs izziņas izdošanas laikā.

[3.2.2] Kasācijas sūdzībai pievienotie dokumenti pierāda faktu, ka prasītāja ir pensionāre, kurai ir piešķirta 3.grupas invaliditāte, taču nepierāda prasītājas mantisko stāvokli.

[3.2.3] Pienākums iesniegt pierādījumus par savu mantisko stāvokli izriet no Civilprocesa likuma 458.panta ceturtdaļas noteikumiem, jo, kā tas atzīts tiesību doktrīnā un nostiprinājies judikatūrā, "Ja personas [...] mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli" (*skat. Civilprocesa likuma komentāri*).

II daļa, sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Tiesu nama aģentūra, 2012., 790.-791.lpp., Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 14.janvāra lēmumu lietā Nr.SK-1271, 2014.gada 16.aprīļa lēmumu lietā Nr.SK-2199, 2015.gada 20.februāra lēmumu lietā Nr.SK-2071, 2015.gada 29.maija lēmumu lietā Nr.SK-2349, 2015.gada 2.oktobra lēmumu lietā Nr.SK-2446, 2016.gada 19.janvāra lēmumu lietā Nr.SK-1144, 2016.gada 7.jūnija lēmumu lietā Nr.SK-1990).

[3.3] Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesnese negūst pārliecību, ka prasītājas mantiskais stāvoklis objektīvi liedz viņai samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzību 300 EUR apmērā, un atzīst, ka prasītājas lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms.

[4] Lai gan Civilprocesa likumā nav paredzēta tiesneša rīcība gadījumam, ja tiek noraidīts personas lūgums par tās atbrīvošanu no drošības naudas, tomēr saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta piektās daļas noteikumiem, pēc analogijas piemērojot šā likuma 459.panta pirmajā daļā noteikto, tiesnese atzīst, ka prasītājas kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot termiņu lēmumā norādītā trūkuma novēršanai - drošības naudas samaksai 300 EUR apmērā un maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā līdz 2018.gada 8.augustam.

Vienlaicīgi prasītājam izskaidrojams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja noteiktajā termiņā drošības naudas samaksu apliecinošs dokuments netiks iesniegts Rīgas apgabaltiesā, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un tiks atdota iesniedzējai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, tiesnese

n o l ē m a

noraidīt lūgumu par [pers. A] atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Atstāt bez virzības [pers. A] pilnvarotā pārstāvja zvērināta advokāta Gvido Zemrībo iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 22.maija spriedumu, nosakot termiņu lēmumā norādītā trūkuma novēršanai – drošības naudas samaksai 300 EUR apmērā un maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā līdz 2018.gada 8.augustam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

/paraksts/

M.Šķendere

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

M.Šķendere

Noraksta parakstīšanas datums ir pievienotā droša elektroniskā paraksta un tā laika zīmoga datums

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-0084-18/21

ECLI:LV:RAT:2018:0328.C28188915.2.L

LĒMUMS

2018.gada 28.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Lelde Grauda Rīgā, Brīvības bulvārī 34, iepazīstoties ar [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.februāra spriedumu lietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks” prasībā pret [pers. A] par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas un saņemto pakalpojumu maksājumu parāda un līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.februāra spriedumu daļēji apmierināta sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Rīgas namu pārvaldnieks” prasība pret [pers. A] par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas un saņemto pakalpojumu maksājumu parāda un līgumsoda piedziņu.

Civillietu tiesas kolēģija nosprieda piedzīt no [pers. A] par labu SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas parādu un parādu par atkritumu izvešanu par laika periodu no 2011.gada novembra līdz 2016.gada 1.martam 3710,12 EUR un tiesāšanās izdevumus 387,84 EUR, kopā 4097,96 EUR, kā arī noteikt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no [pers. A] likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas.

[2] 2018.gada 23.martā Rīgas apgabaltiesā saņemta [pers. A] kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.februāra spriedumu, kurā vienlaicīgi lūgts atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas, ievērojot viņa mantisko stāvokli.

Motīvu daļa

[3] Izvērtējot [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnese uzskata, ka šis lūgums kā nepamatots ir noraidāms.

[4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturrtā daļa paredz, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

[pers. A] lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pamatots ar viņa smago finansiālo stāvokli, proti, norādīts, ka [pers. A] ir trīs bērni (viens ir invalīds) un pats [pers. A] ir trešās grupas invalīds. Turklāt norādīts, ka [pers. A] ir neliela alga.

Izlemjot pieteikumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, svarīgi noskaidrot, vai personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu (*sk. Civillietu departamenta 2015.gada 29.maija lēmums lietā Nr.SKC-2349/15*).

[4.1] Tiesnese konstatē, ka lietas materiāliem ir pievienota invaliditātes apliecības kopija, no kuras izriet, ka [pers. A] ir noteikta trešā invaliditātes grupa. Invaliditātes apliecības derīguma termiņš ir līdz 2021.gada 29.martam (lietas 2.sējuma 7.lapa).

Saskaņā ar Invaliditātes likuma 5.panta pirmo daļu invaliditāte ir ilgstošs vai nepārejošs ļoti smagas, smagas vai mērenas pakāpes funkcionēšanas ierobežojums, kas ietekmē personas garīgās vai fiziskās spējas, darbspējas, pašaprūpi un iekļaušanos sabiedrībā. Invaliditātes likuma 6.panta trešās daļas 1.punkta c) apakšpunkts noteic, ka trešo invaliditātes grupu nosaka personām, ja darbspēju zaudējums ir 25 – 59 procentu apmērā, – mēreni izteikta invaliditāte.

Nēmot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka iesniegtā invaliditātes apliecības kopija, kaut arī apliecina, ka [pers. A] ir noteikta trešās grupas invaliditāte, tomēr pati par sevi nedod pamatu tādu sevišķi sliktu mantisko apstākļu konstatēšanai, kas būtu par pamatu [pers. A] atbrīvošanai no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

[4.2] Tāpat tiesnese norāda, ka arguments, ka [pers. A] ir trīs bērni nav pierādīts un līdz ar to nedod pamatu secinājumam, ka [pers. A] mantisko stāvokli negatīvi ietekmē pienākums apgādāt bērnus.

2018.gada 5.februārī Rīgas apgabaltiesā saņemtajā [pers. A] pārstāvja lūgumā norādīts, ka dzīvoklī [adrese], dzīvo [pers. A] sieva [pers. B], bērni [pers. C], [pers. D], [pers. E]. Minētajam lūgumam tika pievienoti: 1) 2004.gada 22.februārī dzimušā [pers. C] dzimšanas apliecības kopija, no kuras izriet, ka [pers. C] vecāki ir [pers. F] un [pers. B]; 2) 2005.gada 17.martā dzimušā [pers. D] dzimšanas apliecības kopija, no kuras izriet, ka [pers.D] vecāki ir [pers. F] un [pers. B]; 3) 2009.gada 6.jūnijā dzimušās [pers. E] dzimšanas apliecības kopija, no kuras izriet, ka [pers. E] vecāki ir [pers. A] un [pers. B]; 4) laulības apliecības kopija, no kuras izriet, ka 2013.gada 29.augustā noslēgta [pers. A] un [pers. B] laulība; 5) [pers. D] un [pers. A] invaliditātes apliecību kopijas.

Līdz ar to tiesnese secina, ka ar lietā iesniegtiem pierādījumiem neapstiprinās arguments, ka [pers. A] ir trīs bērni, jo atbilstoši lietā iesniegtajām dzimšanas apliecību kopijām [pers. A] ir tikai viens nepilngadīgais bērns – [pers. E], kuras apgādāšanas pienākumu ir iespējams prezumēt. Lietā iesniegtās [pers. A] sievas [pers. B] bērnu – [pers. C un D] dzimšanas apliecības nedod pamatu secinājumam par [pers. A] mantisko stāvokli. Turklāt lietā nav pierādījumu, kāda apmēra izdevumi [pers. A] rodas viņa apgādībā esošā bērna uzturam.

[4.3] Tāpat tiesnese konstatē, ka lietā nav iesniegti pierādījumi par [pers. A] ienākumiem. Līdz ar to arguments, ka [pers. A] ir neliela alga ir vērtējams kā nepierādīts. Turklāt lietā nav iesniegti pierādījumi par [pers. A] īpašumā esošu kustamu un nekustamu mantu, vai citi pierādījumi, kas ļautu vispusīgi un objektīvi izvērtēt [pers. A] mantisko stāvokli.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturtais daļas izpratnē, lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis objektīvi neatļauj iemaksāt drošības naudu pilnā apmērā, tai ir jāiesniedz tādi savu mantisko stāvokli apstiprinoši pierādījumi, uz kuru pamata tiesnesis varētu konstatēt apstākļus, kas objektīvi liedz drošības naudu iemaksāt.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem.

Pienākums iesniegt pierādījumus par savu mantisko stāvokli, lūdzot pilnīgi vai daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas, izriet no Civilprocesa likuma 458.panta ceturtais daļas, jo, kā tas atzīts tiesību doktrīnā un nostiprinājies judikatūrā, „Ja personas (..) mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. II daļa (29.-60.¹ nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā.-Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2012, 790-791.lpp., Civillietu departamenta 2015.gada 20.februāra lēmums lietā Nr.SKC-2071/2015, Civillietu departamenta 2015.gada 29.maija lēmums lietā Nr.SKC-2349/15).*

Lietā, cita starpā, nav iesniegtas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras vai Valsts ieņēmumu dienesta izziņas, no kuriem izrietētu personas valsts uzskaitē esošo ienākumu apmērs, nav iesniegti dokumenti, no kuriem būtu redzams, vai [pers. A] īpašumā ir nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi vai komercsabiedrību kapitāldaļas. Tāpat lietā nav pierādījumu, ka [pers. A] būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, kas pats par sevi objektīvi atspoguļotu personas ierobežoto spēju samaksāt valsts nodevu vispār.

[4.4] Lai gan atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajai daļai pierādījumi, kuri apliecina neapmierinošo mantisko stāvokli, būtu jāiesniedz [pers. A], tiesnese uzskata par iespējamu ieskatīties tai pieejamajās datu bāzēs, lai objektīvāk izvērtētu [pers. A] mantisko stāvokli.

Atbilstoši Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmata atspoguļotajai informācijai [pers. A] pieder nekustamais īpašums [adrese].

Savukārt VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” uzturētajā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā pieejamie dati liecina, ka [pers. A] īpašumā ir reģistrēti divi transportlīdzekļi – 1998.gada Volvo V40, valsts reģistrācijas numurs [numurs], un 2004.gada Opel Astra Caravan, valsts reģistrācijas numurs [numurs].

Minētie apstākļi nedod pamatu secinājumam, ka [pers. A] mantiskais stāvoklis ir neapmierinošs.

[4.5] Ņemot vērā to, ka [pers. A] nav iesniedzis tādus pierādījumus, kas sniegtu objektīvu iespēju novērtēt viņa mantisko stāvokli, un, uz kuru pamata būtu iespējams izdarīt secinājumu, ka viņam nav iespējams veikt drošības naudas samaksu pilnā vai daļējā apmērā, savukārt lietā iesniegtie pierādījumi kopsakarā ar citiem tiesnesei pieejamiem datiem par [pers. A] mantisko stāvokli nedod pamatu secinājumam, ka [pers. A] mantiskais stāvoklis ir neapmierinošs, tiesnese atzīst, ka [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms.

[5] Ņemot vērā to, ka [pers. A] kasācijas sūdzībā tika pieteikts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnese atzīst, ka šajā gadījumā nav tieši piemērojams Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 1.punkts, saskaņā ar kuru tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja kasācijas sūdzībai nav pievienots dokuments, kas apliecina drošības naudas samaksu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta pirmo daļu tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai, ja kasācijas sūdzībai nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts kasācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums.

Lai gan minētā norma neparedz kasācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja nav veikta drošības naudas samaksa, tomēr, ņemot vērā to, ka ar lēmumu ir noraidāms [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnese uzskata, ka ir jārikojas līdzīgi kā paredzēts Civilprocesa likuma 459.pantā un kasācijas sūdzība jāatstāj bez virzības, nosakot termiņu drošības naudas samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai.

Ja minētais trūkums noteiktajā termiņā netiks novērsts, kasācijas sūdzību uzskatīs par neiesniegtu un atdos iesniedzējam, kā to paredz Civilprocesa likuma 459.panta trešā daļa.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 453.panta ceturto daļu, 458.panta pirmo un ceturto daļu, 459.panta pirmo un trešo daļu, tiesnese

nolēma

noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot tiesā kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.februāra spriedumu.

Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.februāra spriedumu civillietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks” prasībā pret [pers. A] par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas un saņemto pakalpojumu maksājumu parāda un līgumsoda piedziņu, nosakot termiņu drošības naudas 300 *euro* (trīs simti *euro*, 00 centi) samaksai un maksājumu apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā līdz **2018.gada 30.aprīlim**.

Drošības naudas samaksa veicama kontā Nr.LV83TREL8280010000000; saņēmējs – Latvijas Republikas Augstākā tiesa, Reģistrācijas Nr. 90000068892; saņēmēja banka – Valsts kase; bankas kods – TREL LV22; ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010; maksājuma mērķī norādot kasācijas sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu un lietas numuru.

Gadījumā, ja drošības naudas samaksu apliecinošs dokuments noteiktajā termiņā netiks iesniegts, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

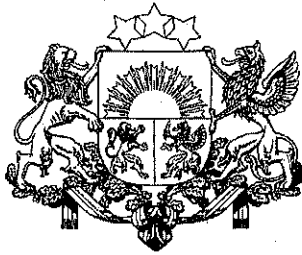
Lēmumu [pers. A] var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

(paraksts)

Lelde Grauda

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas arhīva Nr. CA-0524-18/33
ECLI:LV:RAT:2018:0611.C33569515.6.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 11.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Dace Jansone izskatīja [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu civillietā Jūrmalas pilsētas domes prasībā pret [pers. A] un [pers. B] par parāda piedziņu, īres līguma izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamām telpām.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2018.gada 10.maija spriedumu daļēji apmierināja Jūrmalas pilsētas domes prasību pret [pers. A] un [pers. B] par parāda piedziņu, īres līguma izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamām telpām.

[2] 2018.gada 8.jūnijā Rīgas apgabaltiesā saņemta atbildētājas [pers. A] kasācijas sūdzība par 2018.gada 10.maija spriedumu, kurā ietverts lūgums atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas.

Lūgumā norādīts, ka atbildētāja [pers. A] nav spējīga samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu, jo viņa ir bezdarbniece, sakarā ar slikto veselības stāvokli ir grūti atrast darbu, kā arī viņa ilgstoši ir atzīta par sociāli trūcīgu personu.

Kasācijas sūdzībai [pers. A] pievienojusi Jūrmalas pilsētas domes Labklājības pārvaldes 2018.gada 13.marta izziņu par atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam Nr.151.

Motīvu daļa

[3] Izvērtējusi pieteikto lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka ir pamats atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas un pieņemt kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 10.maija spriedumu tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Kasācijas sūdzībai [pers. A] pievienojusi Jūrmalas pilsētas domes Labklājības pārvaldes 2018.gada 13.marta izziņu par viņas atbilstību trūcīgas personas statusam, kā arī SIA „Dubultu Poliklīnika” izrakstu no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes, no kura redzams, ka kasācijas sūdzības iesniedzēja noteiktu laika periodu pirms kasācijas sūdzības iesniegšanas bija darba nespējīga sakarā ar veselības stāvokļa pasliktināšanos.

Nemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses ieskatā ir pamats uzskatīt, ka atbildētājas [pers. A] mantiskais stāvoklis liedz viņai iespēju samaksāt drošības naudu 300 EUR apmērā.

Lai nelieltu [pers. A] Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.punkta 1.apakšpunktā garantētās tiesības, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka ir pamats atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 230., 458.panta ceturto daļu un 460.pantu

n o l ē m a

atbrīvot [pers. A] no drošības naudas 300 EUR samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2018.gada 10.maija spriedumu.

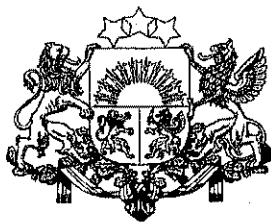
Pieņemt [pers. A] 2018.gada 8.jūnija kasācijas sūdzība un kopā ar lietu nosūtīt izskatīšanai Augstākajai tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

D.Jansone

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lieta Nr.C04198713

CA-0132-18/11

ECLI:LV:RAT:2018:0522.C04198713.7.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 22.maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Dzintra Balta, izskatīja [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu civillietā [pers. A] prasībā pret [pers. B], SIA „Grand Credit”, SIA „RE Invest”, AS „Capitalia”, SIA „Garkalnes inženiertīkli” par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem, īpašuma tiesību atjaunošanu, hipotēkas un atzīmju dzēšanu zemesgrāmatā ar trešo personu [pers. C].

Aprakstošā daļa

[1.] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 26.aprīļa spriedumu civillietā izskatīta, pamatojoties uz [pers. A] apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kā pirmās instances tiesas 2016.gada 20.decembra spriedumu, un [pers. A] prasība noraidīta.

[2.] Rīgas apgabaltiesā 2018.gada 21.maijā saņemta [pers. A] (turpmāk – prasītājs) kasācijas sūdzība par minēto spriedumu, kurā ietverts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas. Lūgums pamatots ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un to, ka prasītājam saskaņā ar Saulkrastu sociālā dienesta 2018.gada 7.marta izziņu Nr.21/2018, piešķirts trūcīgas ģimenes (personas) statuss, pamatojoties uz Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumu Nr.299 “Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2.punktu.

Motīvu daļa

[3.] Izvērtējusi lūgumu un uz to attiecināmos pierādījumus, tiesnese secina, ka lūgums ir apmierināms.

[3.1.] Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka *iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 euro apmērā, savukārt minētās normas ceturtnā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.*

[3.2.] Tiesnese konstatē, ka lietā ir pieņemti šādi nolēmumi par tiesas izdevumiem, kuros vērtēts prasītāja mantiskais stāvoklis:

ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2016.gada 15.marta lēmumu prasītājs atbrīvots no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma grozījumu iesniegšanu;

ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2017.gada 24.janvāra lēmumu prasītājs atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu un pieņemta minētā sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 20.decembra spriedumu;

ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 7.novembra lēmumu prasītājs atbrīvots no valsts nodevas samaksas par pieteikuma par papildus prasības nodrošināšanas līdzekļa piemērošanu iesniegšanu.

[3.3.] Kasācijas sūdzībai pievienota Saulkrastu sociālā dienesta 2018.gada 7.marta izziņa Nr.21/2018, kas apstiprina, ka prasītājam ir piešķirts trūcīgas ģimenes (personas) statuss uz laiku no 2018.gada 1.marta līdz 2018.gada 31.maijam atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumiem Nr.299 "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu". Izziņas izsniegšana liecina, ka kompetenta institūcija ir izvērtējusi prasītāja mantisko stāvokli un tas atbilst Ministru kabineta noteikumos minētajiem kritērijiem (tai skaitā vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz 128,06 *euro*, nepieder naudas līdzekļu uzkrājumi vai īpašums, izņemot noteikumos minētais).

Tiesnese atzīst, ka ņemot vērā prasītāja mantisko stāvokli un ienākumu apmēru, kas atbilst iepriekš norādītajiem noteikumiem, kā arī nepieciešamību nodrošināt iztiku un citas pamatvajadzības, prasītāja mantiskais stāvoklis, tai skaitā ienākumu apmērs, var ierobežot pieeju tiesai. Tādēļ tiesnese atzīst, ka prasītājs atbrīvojams no drošības naudas samaksas.

[3.7.] Kasācijas sūdzības materiāli liecina, ka tā iesniegta likumā noteiktā kārtībā un atbilst Civilprocesa likuma 453., 454., 456., 457.pantam. Līdz ar to, atbrīvojot prasītāju no drošības naudas samaksas, kasācijas sūdzība ir pieņemama un saskaņā ar Civilprocesa likuma 460.pantu lieta nosūtāma kasācijas instances tiesai.

Tiesnese, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 230., 458., 460.pantu

nolēma

atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas, kas maksājama iesniedzot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 26.aprīļa spriedumu.

Pieņemt kasācijas sūdzību un kopā ar lietu nosūtīt izskatīšanai Augstākās tiesas Civillietu departamentam. Par kasācijas sūdzību paziņot pārējiem lietas dalībniekiem, nosūtot kasācijas sūdzības norakstu un norādot termiņu paskaidrojumu iesniegšanai.

Lēmumu daļā par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas [pers. A] var pārsūdzēt Augstākās tiesas Civillietu departamentā 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā. Iesniedzot blakus sūdzību, iemaksājama drošības nauda 70 *euro* apmērā. Pārējā daļā lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

(paraksts)

Dz.Balta

NORAKSTS PAREIZS

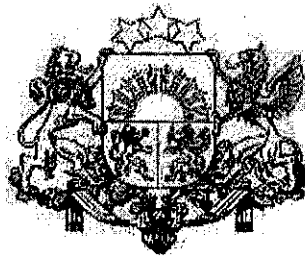
Rīgas apgabaltiesas

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

Dz.Balta

Noraksta parakstīšanas datums ir pievienotā droša elektroniskā paraksta un tā laika zīmoga datums. Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lieta Nr.C32314311
Nr.CA-0997-18/17

ECLI:LV:RAT:2018:0604.C32314311.8.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 4.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Gunta Freimane, pārbaudījusi [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 3.maija spriedumu civillietā [pers. B] prasībā pret [pers. A] par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamās telpas,

konstatēja:

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 3.maija spriedumu prasība pārsūdzētajā daļā apmierināta. Tiesa nosprieda izbeigt [pers. A] dzīvojamās telpas [adrese] lietošanas tiesības un [pers. A] ar mantām izlikt no dzīvojamās telpas [adrese], bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas; piedzīt no [pers. A] par labu [pers. B] tiesāšanās izdevumus 185,57 EUR; piedzīt no [pers. A] valsts ienākumos valsts nodevu 35,57 EUR; piedzīt no [pers. A] valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 12,66 EUR.

Par šo spriedumu [pers. A] iesniedza kasācijas sūdzību, kurā lūgts atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 3.maija spriedumu, vienlaicīgi lūdzot atbrīvot viņu no drošības naudas, iesniedzot kasācijas sūdzību, samaksas, norādot, ka kasācijas sūdzības iesniedzējai piešķirts bezdarbnieces statuss, viņai nepieder nekustamie īpašumi, akcijas vai kapitāldaļas uzņēmumos, viņai nav vērtīgas kustamās mantas, kā arī viņas apgādībā atrodas nepilngadīga meita [pers. C].

Pārbaudījusi lietas materiālus, kasācijas sūdzību un tai pievienotos dokumentus, tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināms daļēji šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā, savukārt Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Minētās likuma normas izpratnē vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir personas mantiskais stāvoklis. Tādējādi pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai samaksāt likumā noteikto drošības naudu, taču lai šos apstākļus konstatētu, personai, kas izteikusi lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, ir ne tikai jānorāda uz apstākļiem, kas varētu būt par pietiekamu pamatu atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, bet pieteikumā norādītais jāpamato ar pierādījumiem, t.i., personai tiesā jāiesniedz pierādījumi, kas apstiprinātu faktu, ka tās mantiskais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liedz samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā.

Augstākās tiesas 2015.gada 23.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-1849 norādīts, ka Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu. Līdz ar to personai vienmēr jāpierāda fakti, kuri ir iesniegto pieteikumu vai lūgumu pamatā.

[pers. A] lūgusi atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas, norādot, ka viņai piešķirts bezdarbnieces statuss, nepieder nekustamie īpašumi, akcijas vai kapitāldaļas uzņēmumos, viņai nav vērtīgas kustamas mantas, kā arī viņas apgādībā atrodas nepilngadīga meita.

Tiesnese uzskata, ka kasācijas sūdzības iesniedzējas norādītie iemesli pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, nevar būt pietiekams pamats pilnīgai atbrīvošanai no Civilprocesa likuma 458.panta pirmajā daļā noteiktās drošības naudas samaksas.

Konstatēts, ka kasācijas sūdzībai pievienots tikai Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģiona filiāles 2018.gada 12.janvāra lēmums, no kura izriet, ka [pers. A] no 2018.gada 12.janvāra piešķirts bezdarbnieces statuss, citi pierādījumi, kas pierādītu [pers. A] mantisko stāvokli vai ienākumus, nav iesniegti.

Saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 17.panta pirmajā daļā noteikto tiesas pienākums, izskatot jebkuru lietu, ir noskaidrot objektīvo patiesību.

Iztiesājot civillietu, tiesa nav un nevar būt pasīvs vērotājs, kas tikai konstatē iesniegtos vai neiesniegtos pieprasījumus, kurus iesniedz puses, jo pušu līdztiesības princips pēc būtības ierobežo sacīkstes principa absolūtu piemērošanu. Lai arī civilprocess neparedz tiešu tiesas pienākumu noskaidrot objektīvo patiesību, tomēr tiesai ir pienākums līdzdarboties šīs objektīvās patiesības noskaidrošanā.

Pārbaudījusi ziņas publiskajos reģistros, t.i., Valsts vienotā datorizētās zemesgrāmatas informatīvā sistēmā, Uzņēmumu reģistra informatīvā sistēmā, Ceļu satiksmes drošības direkcijas informatīvā sistēmā, tiesnese konstatēja, ka [pers. A] nepieder nekustamie īpašumi, cita nekustama vai kustama manta, akcijas vai kapitāldaļas uzņēmumos.

Konstatēts, ka kasācijas sūdzībai nav pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa par [pers. A] ienākumiem vai izziņa par trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statusa noteikšanu [pers. A], ko piešķir, izvērtējot personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus.

Vispārzināms ir fakts, ka, saņemot bezdarbnieka statusu, personai konkrētu laika posmu tiek maksāts bezdarbnieka pabalsts, taču kasācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi, kas apliecinātu [pers. A] piešķirtā pabalsta apmēru vai arī šāda pabalsta nesaņemšanu.

Vērtējot [pers. A] mantisko stāvokli, tiesnese ņem vērā, ka viņas apgādībā atrodas nepilngadīga meita, ko pierāda dzimšanas apliecība (l.lp. 20), taču minētais apstāklis nevar būt pietiekams pamats pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, jo ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 16.februāra spriedumu no [pers. B] par labu [pers. A] piedzīti uzturlīdzekļi [pers. C] uzturam 142,29 EUR ik mēnesi (l.lp. 53-61).

Nemot vērā minēto, nav iegūta pārliecība, ka [pers. A] mantiskais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liedz samaksāt drošības naudu daļējā apmērā, līdz ar to nav pietiekama pamata [pers. A] pilnībā atbrīvot no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas.

Tādējādi, izvērtējusi pierādījumus par [pers. A] mantisko stāvokli, tiesnese atzīst, ka ir iespējams viņu daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas, nosakot, ka drošības nauda maksājama 25 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 1.punkts noteic, ka tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja kasācijas sūdzībai nav pievienots dokuments, kas apliecina drošības naudas samaksu. Savukārt

Civilprocesa likuma 459.panta pirmā daļa nosaka gadījumus, kad kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, taču šajā normā nav paredzēta iespēja kasācijas sūdzību atstāt bez virzības, ja personu daļēji atbrīvo no drošības naudas samaksas.

Līdz ar to konkrētajā situācijā piemērojama Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļa, kurā noteikts, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, tad tiesa vadās pēc vispārējiem tiesību principiem un jēgas.

Tā kā [pers. A] ir izmantojusi savas tiesības, lūdzot atbrīvot no drošības naudas samaksas, tad nav pamata viņas stāvokli pasliktināt, liedzot iespēju izpildīt procesuālo darbību, t.i., veikt drošības naudas samaksu gadījumā, ja lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināts daļēji.

Nemot vērā minēto, tiesnese atzīst, ka kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 3.maija spriedumu atstājama bez virzības un [pers. A] nosakāms termiņš lēmumā norādītā trūkuma novēršanai, t.i., drošības naudas 25 EUR samaksai un samaksu apliecinājoša dokumenta iesniegšanai līdz 2018.gada 2.jūlijam.

Vienlaicīgi izskaidrojams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja noteiktajā termiņā drošības naudas samaksu apliecinājošs dokuments netiks iesniegts, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5.pantu, 458.panta ceturto daļu un 459.pantu, tiesnese

nolēma:

[pers. A] lūgumu par pilnīgu atbrīvošanu no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas apmierināt daļēji.

[pers. A], personas kods [pers. kods], daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas.

Kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 3.maija spriedumu atstāt bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 2.jūlijam lēmumā norādītā trūkuma novēršanai, t.i., drošības naudas 25 EUR (divdesmit pieci *euro*) samaksu apliecinājoša dokumenta iesniegšanai.

Drošības nauda iemaksājama kontā Nr.LV83TREL8280010000000; saņēmēja - Augstākā tiesa, NMR 90000068892; saņēmēja banka - Valsts kase; bankas kods - TREL LV22; ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010; maksājuma mērķis - kasācijas sūdzības iesniedzējas vārds, uzvārds, personas kods un lietas numurs.

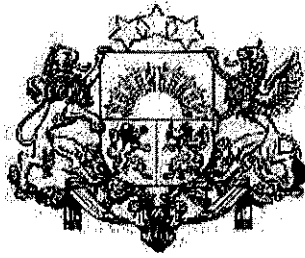
Ja iepriekš norādītajā termiņā trūkumi netiks novērsti, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Tiesnese

G.Freimane

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-1588-18/29

ECLI:LV:RAT:2018:0717.C35095712.7.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 17.jūlijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese I.Celmiņa, pārbaudījusi [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 12.jūnija spriedumu civillietā Sējas novada domes prasībā pret [pers. A] par piespiedu zemes nomas attiecību nodibināšanu un zaudējumu piedziņu,

konstatēja

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 12.jūnija spriedumu Sējas novada domes prasība pret [pers. A] par piespiedu zemes nomas attiecību nodibināšanu apmierināta.

[2] Rīgas apgabaltiesā 2018.gada 11.jūlijā saņemta [pers. A] kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 12.jūnija spriedumu, kurai pievienots lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, kas pamatots ar [pers. A] mantisko stāvokli.

[3] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, tiesnese atzīst, ka [pers. A] ir atbrīvojama no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu un kasācijas sūdzība ir pieņemama un nosūtāma izskatīšanai kasācijas instances tiesai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā. Savukārt Civilprocesa likuma 458.panta ceturrtā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tādējādi pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas dod pamatu uzskatīt, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis likumā noteiktā drošības naudas apmēra dēļ neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu.

[pers. A] lūgumam pievienojusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 10.jūlija izziņu par pensijas apmēru, no kuras redzams, ka [pers. A] ir pensijas saņēmēja un par periodu no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada jūlijam, [pers. A] pensijas apmērs mēnesī ir vidēji 254,47 EUR, tādējādi kasācijas sūdzības iesniedzējas ienākumi mēnesī nerasniedz pat likumā noteiktās drošības naudas apmēru.

Tāpat no lietas materiāliem redzams, ka [pers. A] mantiskais stāvoklis ir ticis izvērtēts, lemjot par [pers. A] atbrīvošanu no valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu lietā, tostarp ņemot vērā pensijas apmēru (*lietas 92.lapa*).

Ievērojot minēto, tiesnese secina, ka [pers. A] mantiskais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liedz viņai samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu likumā noteiktajā apmērā.

Līdz ar to, tiesnese atzīst, ka [pers. A] lūgums ir apmierināms un kasācijas sūdzības iesniedzēja ir pilnībā atbrīvojama no drošības naudas 300 *euro* samaksas par kasācijas sūdzības par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 12.jūnija spriedumu iesniegšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu.

Pārbaudot kasācijas sūdzību, tiesnese atzīst, ka tā iesniegta, ievērojot Civilprocesa likuma 454., 456. - 458.pantā minētos nosacījumus, un kasācijas sūdzība ar lietu ir nosūtāma izskatīšanai kasācijas instancei atbilstoši Civilprocesa likuma 460.panta otrajai daļai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un 460.panta otro daļu, tiesnese

nolēma

atbrīvot [pers. A], personas kods [pers. kods], pilnībā no drošības naudas 300 *euro* samaksas par kasācijas sūdzības par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 12.jūnija spriedumu iesniegšanu.

Pieņemt [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 12.jūnija spriedumu civillietā Sējas novada domes prasībā pret [pers. A] par piespiedu zemes nomas attiecību nodibināšanu un zaudējumu piedziņu un kopā ar civillietu nosūtīt Augstākās tiesas Civillietu departamentam.

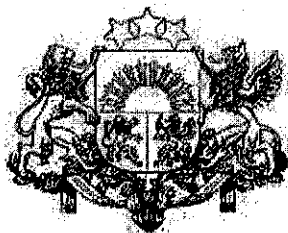
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

(*personiskais paraksts*)

I.Celmaņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lieta Nr.C27181614

Arhīva Nr.CA-1516-18/7

L Ē M U M S

Rīgā, 2018.gada 17.jūlijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese I.Ramane,
izskatīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas
2018.gada 11.jūnija spriedumu civillietā [pers. B] prasībā pret [pers. A] par dzīvokļa tiesības
atzīmes dzēšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 11.jūnija spriedumu
apmierināta [pers. B] (turpmāk – prasītājs) prasība pret [pers. A] (turpmāk – atbildētāja) par
dzīvokļa tiesības atzīmes dzēšanu.

[2] 2018.gada 10.jūlijā Rīgas apgabaltiesā saņemta atbildētājas [pers. A] kasācijas
sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 11.jūnija spriedumu.
Vienlaikus pieteikts lūgums pilnībā atbrīvot atbildētāju no drošības naudas samaksas valsts
ienākumos par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Motīvu daļa

[3] Pārbaudot kasācijas sūdzību, tiesnese atzīst, ka atbildētājas lūgums par atbrīvošanu
no drošības naudas samaksas ir noraidāms, savukārt kasācijas sūdzība atstājama bez virzības,
turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3.1] Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka iesniedzot kasācijas sūdzību,
iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 453.panta
ceturto daļu, kasācijas sūdzībai jāpievieno dokuments, kas apliecina drošības naudas nomaksu.

Drošības naudu par kasācijas sūdzību atbildētāja nav samaksājusi, lūdzot pilnīgi atbrīvot no tās samaksas. Pieteikumā atbildētāja ir atsaukusies uz Satversmes tiesas 2008.gada 20.novembra spriedumu lietā Nr.2008-07-01, kur cita starpā norādīts, ka *“Demokrātiskā tiesiskā valstī nav pieļaujams tiesas nolēmumu pārsūdzēšanu padarīt atkarīgu no personas finansiālajām iespējām”*.

Šajā spriedumā 11.2.punktā Satversmes tiesa secinājusi, ka *“Līdz 2008.gada 25.jūnijam, kad stājās spēkā grozījumi Civilprocesa likuma 458.pantā, attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju un citām par trūcīgām atzītām personām, kurām nebija līdzekļu drošības naudas samaksai un kuras neietilpa Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā minētajā no drošības naudas samaksas atbrīvoto personu kategorijā, prasība samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu bija šķērslis, kas traucēja īstenot pamattiesības uz brīvu pieeju tiesai. Neparedzot mehānismu, kā trūcīgas personas varētu pilnīgi vai daļēji atbrīvot no pienākuma samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu, likumdevējs šīm personām pilnībā liedza iespēju iesniegt kasācijas sūdzību. Demokrātiskā tiesiskā valstī nav pieļaujams tiesas nolēmumu pārsūdzēšanu padarīt atkarīgu no personas finansiālajām iespējām. Paredzot noteiktu maksājumu par tiesas nolēmuma pārsūdzēšanu nākamajā tiesas instancē, likumdevējam bija jāparedz iespēja aizstāvēt savas tiesības taisnīgā tiesā arī personām, kurām nav šādu finanšu līdzekļu [...]”*

Attiecībā uz atbildētāju šāds ierobežojums nepastāv, jo ar grozījumiem Civilprocesa likuma 458.pantā ir nodrošināta tiesas pieejamība jebkurai personai, ja pastāv no personas gribas neatkarīgi iemesli, kas tai liedz samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā noteiktajam (spēkā esošajā likuma redakcijā), tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas. No iepriekš norādītā izriet, ka vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas valsts ienākumos ir personas mantiskais stāvoklis.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesai vai tiesnesim, lemjot par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka persona nav spējīga samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu likumā noteiktajā apmērā. Turklāt šis ziņas ir pamats tam, kādā apmērā persona ir atbrīvojama no drošības naudas samaksas. Tādējādi tieši personai, kura iesniedz lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, jāpierāda, ka viņas mantiskais stāvoklis neļauj samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā, proti, jāsniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli. Turklāt pierādījumiem, kas pamato personas mantisko stāvokli, jābūt attiecināmiem

uz attiecīgās procesuālās darbības izdarīšanas laiku, uz kuru attiecināms lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Arī tiesību doktrīnā atzīts, ja personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Tomēr šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli (*Civilprocesa likuma komentāri. II daļa, autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Tiesu namu aģentūra, 2012., 790. - 791.lpp.*).

Šāda atziņa izriet arī no Satversmes tiesas 2010.gada 17.maija sprieduma lietā Nr.2009-93-01 13.4.punkta, kur Satversmes tiesa ir norādījusi, ka “[...] *praksē ir rūpīgi jāizvērtē prasītāju argumenti par valsts nodevas samazināšanu vai atbrīvošanu no tās*”.

Tādējādi pamats personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu ziņu iesniegšana tiesā, kas ļauj tiesai vai tiesnesim novērtēt fiziskās personas mantisko stāvokli un atzīt to par tādu, kas personai, no viņas gribas neatkarīgu iemeslu dēļ, liedz samaksāt, šajā gadījumā, drošības naudu par kasācijas sūdzību likumā noteiktajā apmērā. Savukārt par fiziskas personas mantisko stāvokli liecina ne tikai tās regulāro ienākumu un izdevumu esamība vai neesamība, bet arī to apmērs, kustama un nekustama manta, likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, naudas uzkrājumi, kā arī citi apstākļi. Tādējādi, iesniedzot pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, personai ir jāiesniedz tiesā pilnīgas ziņas tās mantiskā stāvokļa objektīvai novērtēšanai.

Tiesnese konstatē, ka lūguma par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pamatošanai, atbildētāja atsaukusies tikai uz Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālās filiāles 2018.gada 6.jūlija izziņu Nr.35.2-2.3/34, kas apstiprina, ka atbildētājai laikā no 2017.gada 15.jūlija līdz 2018.gada 15.martam bija piešķirts bezdarbnieka statuss. Norādīts, ka bezdarbnieka statuss atbildētājai izbeigts, sakarā ar to, ka viņa pieņemta darbā Starptautiskajā transporta attīstības biedrībā (ITDA) Eiropas Savienības Interreg Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas ietvaros, bet algu nesaņemot, jo nav piešķirts ES līdzfinansējums. Tāpēc atbildētājai nav ienākumu. Norādīts, ka atbildētājas apgādībā ir meita, kuras uzturam bērna tēvs līdzekļus maksā neregulāri. Ievērojot norādītos finansiālos apstākļus, vienīgie līdzekļi drošības naudas samaksai būtu no bērna uzturlīdzekļiem un tie pat nebūtu pietiekami. Tāpēc, lai neliegtu iespēju iesniegt kasācijas sūdzību, lūdz pilnīgi atbrīvot no drošības naudas samaksas.

Vērtējot lūguma par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas saturu un tam pievienotos dokumentus, tiesnese secina, ka Nodarbinātības valsts aģentūras izdotā izziņa apliecina, ka laikā līdz 2018.gada 15.martam atbildētājai bija piešķirts bezdarbnieka statuss. Lūgums par

atbrīvošanu no drošības naudas samaksas iesniegts vairāk kā trīs mēnešus pēc bezdarbnieka statusa noņemšanas, t.i., 2018.gada 10.jūlijā. Izziņā nav norādīta informācija, vai atbildētājam bija piešķirts bezdarbnieka pabalsts un tā apmērs. Savukārt atbildētājas iesniegtā izziņa par darba attiecību nodibināšanu Starptautiskajā transporta attīstības biedrībā (ITDA) apstiprina vien to, ka atbildētāja nesaņem atalgojumu no šīs organizācijas. Tomēr izziņas saturs neapstiprina to, ka atbildētājam nepastāv vai nevar pastāvēt citas nodarbinātības attiecības, papildus ņemot vērā norādīto faktu, ka biedrības īstenotā projekta ieviešana nav uzsākta.

Atbildētāja vien norādījusi, ka neregulāri saņem uzturlīdzekļu maksājumus meitas uzturēšanai, kas nebūtu pietiekami drošības naudas samaksai. Tiesnese atzīst, ka bērna uzturlīdzekļu novirzīšana drošības naudas samaksai būtu nepieļaujama. Tomēr citas ziņas, kas raksturotu atbildētājas mantisko stāvokli, pieteikumā nav norādītas. Atbildētāja nav norādījusi informāciju par kustamas un nekustamas mantas piederību, iespējamiem naudas uzkrājumiem un citiem apstākļiem, kas raksturo personas mantisko stāvokli.

Turklāt [pers. A] nav iesniegusi tiesai arī ziņas, kas liecinātu, ka viņai vai viņas ģimenei ir piešķirts trūcīgas personas/ģimenes statuss vai maznodrošinātās personas statuss, kas būtu neapšaubāms pamats lemt par viņas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas valsts ienākumos.

Pastāvot šādiem apstākļiem secināms, ka atbildētāja nav iesniegusi pietiekamas ziņas sava mantiskā stāvokļa objektīvai novērtēšanai. Nodarbinātības valsts aģentūras un Starptautiskajā transporta attīstības biedrības (ITDA) izziņā ietvertās ziņas pašas par sevi nav pietiekamas, lai dotu tiesisku pamatu atzīt, ka atbildētājas mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz viņai apmaksāt drošības naudu likumdevēja noteiktajā apmērā.

Tiesnese konstatē, ka, lai gan atbildētāja ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 17.novembra lēmumu šajā civillietā atbrīvota no drošības naudas samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 13.oktobra spriedumu. Tomēr, piesakot lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, pārsūdzot 2018.gada 11.jūnija spriedumu, lūgumam pievienojami pierādījumi, kas apstiprina viņas materiālo stāvokli lūguma pieteikšanas brīdī, jo, atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas nosacījumiem, vienīgais priekšnoteikums personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir personas mantiskais stāvoklis. Turklāt tiesas vai tiesneša pienākums ir izvērtēt personas mantisko stāvokli tieši attiecīgās procesuālās darbībās izdarīšanas laikā.

Pie apstākļiem, kad atbildētāja nav iesniegusi tiesā ziņas, kas liecina par viņas neapmierinošo mantisko stāvokli un pierādījumus, kas apstiprinātu viņas apgalvojumu par to, ka drošības naudas samaksai vienīgie līdzekļi būtu no meitas uzturlīdzekļiem, tiesnesei nav

pietiekama pamata atbildētājas mantisko stāvokli atzīt par tādu, lai viņu pilnīgi vai daļēji atbrīvotu no drošības naudas samaksas.

Doktrīnā atzīts, ka tiesības uz tiesas pieejamību nav absolūtas un tās leģitīma mērķa sasniegšanai var samērīgi ierobežot, ciktāl šīs tiesības netiek atņemtas (*sk. Latvijas Republikas Satversmes komentāri VII nodaļa Cilvēka pamattiesības, sagatavojis autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskajā redakcijā. Latvijas Vēstnesis, 2011., 131.lpp*). Tāpat arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir pieļāvusi, ka dažādu maksājumu noteikšana ir piemērots veids, kā ierobežot personas tiesības vērsties tiesā, ja vien ir ievērots samērīguma princips, turklāt attiecībā uz kasācijas instances tiesu tiek pieļauts lielāks formālisms un ierobežojumu noteikšana (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1996.gada 23.oktobra spriedums lietā Levages Prestations Services v. France, 48.§*) (*sk. Augstākās tiesas 2016. gada 8. februāra lēmuma lietā Nr.1027/2016 5.3.punktu*).

Ievērojot minēto, tiesnese atzīst, ka nav tiesiska pamata lemt par atbildētājas pilnīgu atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu. Tāpēc lūgums noraidāms kā nepamatots.

[3.2] Civilprocesa likuma 459.panta pirmā daļa nosaka tos gadījumus, kad kasācijas sūdzība atstājama bez virzības. Šajā normā nav paredzēta iespēja atstāt bez virzības kasācijas sūdzību, ja tajā pieteiktais lūgums par pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas tiek noraidīts.

Savukārt Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļā noteikts, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, tad tiesa vadās pēc vispārējiem tiesību principiem un jēgas.

Ievērojot iepriekš norādīto, atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta piektās daļas un 459.panta pirmās daļas prasībām, atbildētājas iesniegtā kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot termiņu lēmumā norādītā trūkuma novēršanai – drošības naudas 300 euro samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

[3.3] Tiesnese izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta otrās daļas noteikumiem, lēmumā norādītā trūkuma novēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegtā pirmoreiz. Pretējā gadījumā, saskaņā ar šīs normas trešo daļu, sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un tā tiks atdota iesniedzējai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 229., 230., 458.panta pirmo daļu un 459.panta pirmo daļu, tiesnese

n o l ē m a:

noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 11.jūnija spriedumu, nosakot termiņu lēmumā norādītā trūkuma novēršanai – drošības naudas samaksai 300 *euro* apmērā un maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2018.gada 31.augustam.

Drošības nauda iemaksājama Latvijas Republikas Augstākās tiesas depozīta kontā: saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijasNr.90000068892, konta Nr.LV83 TREL 8280 0100 0000 0, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, klasifikācijas kods: F22010010, iemaksas mērķī norādot datus lietas identificēšanai (prasītājs, atbildētāja, lietas numurs).

Trūkumu nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzību uzskatīt par neiesniegtu un atdot iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesneses

(personiskais paraksts)

I.Ramane

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

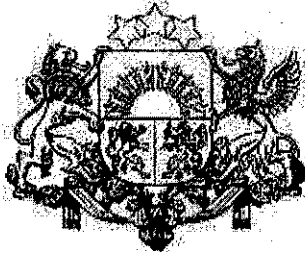
Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

I.Ramane

Noraksta parakstīšanas datums ir pievienotā droša elektroniska paraksta un tā laika zīmoga datums.

Dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-2739-17/6

ECLI:LV:RAT:2018:0122.C33710616.2.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 22.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Dz.Zvaigznekalna-Žagare, Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pārbaudīja [pers. A] un [pers. B] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.decembra spriedumu civillietā „Swedbank” AS prasībā pret [pers. A] un [pers. B] par parāda piedziņu, un

konstatēja:

ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.decembra spriedumu „Swedbank” AS atzītas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no [pers. A], bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no [pers. B] likumiskos 6 % (seši procenti) gadā no pamatparāda 3 647,46 *euro*, ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu apmērs sasniedzis kapitāla lielumu; no [pers. A] un [pers. B] valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,68 *euro*.

2018.gada 15.janvārī Rīgas apgabaltiesā saņemta [pers. A] un [pers. B] kasācijas sūdzība, kurā ietverts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Motīvu daļa

Iepazīstoties ar kasācijas sūdzību un lietas materiāliem, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms un iesniegtā kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, šādu apsvērumu dēļ.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta pirmajai daļai, *iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 300 euro apmērā*; panta ceturtdaļa noteic, ka *drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas*.

No normas jēgas izriet, ka likumdevējs kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no drošības naudas samaksas noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to objektīvais pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās drošības naudas apmēra dēļ.

Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips un 93.panta pirmajā daļā nostiprinātais pierādīšanas pienākums ir attiecināms uz procesuālo jautājumu izlemšanu un

personai ir jāpierāda fakti, kuri ir iesniegto pieteikumu pamatā. Tātad, iesniedzējam jāpierāda tāda mantiskā stāvokļa esamība, kas kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdī liedz nomaksāt drošības naudu.

Judikatūrā atzīst, ka tiesnesim ir nepieciešams pārliecināties par objektīvi pastāvošiem apstākļiem, kas liecina par fiziskās personas nespēju pilnīgi samaksāt tiesas izdevumus un liedz šai personai izpildīt likumā noteikto pienākumu samaksāt valsts nodevu par (..) sūdzības iesniegšanu tiesā (..). Tas nozīmē, ka fiziskai personai, lūdzot pilnībā vai daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas, jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli (skat. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 3.decembra lēmumu lietā Nr. SKC-2672/2015).

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo ienākumu un izdevumu apjoms un veids, apgādājamo personu skaits, maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi un citi kritēriji, t.sk., vai personai pieder kustama un nekustama manta, no kuras iespējams gūt ienākumus.

Lietā nav iesniegts neviens pierādījums atbildētāju mantiskajam stāvoklim. Pie šādiem apstākļiem tiesnesei ir pamats atzīt, ka, neiesniedzot attiecīgus pierādījumus, bet aprobežojoties ar deklaratīvu lūgumu atbrīvot no drošības naudas samaksas, [pers. A] un [pers. B] ir lieguši tiesai (tiesnesei) objektīvi izvērtēt viņu mantisko stāvokli.

Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 1.punkts noteic, ka *tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja kasācijas sūdzībai nav pievienots dokuments, kas apliecina drošības naudas samaksu.*

Civilprocesa likums tieši nenoteic rīcību gadījumā, ja tiek noraidīts lūgums par personas atbrīvošanu no drošības naudas samaksas. Taču tas, ka persona maldīgi paļāvusies uz sava lūguma apmierināšanu, nevar būt pietiekams pamats uzskatīt, ka personai zudušas tiesības uz kasācijas sūdzības pieņemšanu.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese pēc analogijas piemēro Civilprocesa likuma 459.panta pirmo daļu, ka (..) *tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai.*

Vienlaikus kasācijas sūdzības iesniedzējiem tiek izskaidrots, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 459.panta otrās un trešās daļas noteikumiem, *ja iesniedzējs noteiktā termiņā novērš lēmumā norādītos trūkumus, kasācijas sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai, savukārt, ja iesniedzējs noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.*

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 458.panta pirmās un ceturtās daļas, 459.panta pirmās daļas, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

nolēma:

[pers. A] un [pers. B] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas **noraidīt.**

Atstāt bez virzības [pers. A] un [pers. B] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.decembra spriedumu, nosakot termiņu **līdz 2018.gada 26.februārim** drošības naudas 300 *euro* (trīs simti *euro*) apmērā samaksai un maksājumu apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Drošības naudas samaksa veicama kontā ar sekojošiem rekvizītiem:

Saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa

Reģ. Nr.: 90000068892

Saņēmēja banka: Valsts kase

Kods: TRELLV22

Konta Nr.LV83TREL8280010000000

Iemaksas mērķis: Vārds, uzvārds, lietas numurs.

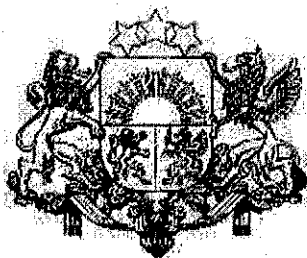
Trūkumu nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt persona, uz kuru tas attiecas, 10 (desmit) dienu laikā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

Dz.Zvaigznekalna-Žagare

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-0852-17/37
ECLI:LV:RAT:2018:0309.C28237715.4.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 9.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Olita Blūmfelde pārbaudīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 27.decembra spriedumu civillietā [pers. B] prasībā pret [pers. C] un [pers. A] par mantojuma apliecības atzīšanu par spēkā neesošu un īpašuma tiesību atzīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 27.decembra spriedumu [pers. B] prasība pret [pers. C] un [pers. A] par mantojuma un īpašuma tiesību atzīšanu, mantojuma apliecības atzīšanu par spēkā neesošu daļā un dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu daļā – apmierināta.

No [pers. C] un [pers. A], [pers. B] labā no katra piedzīti tiesas izdevumi 3,92 EUR, valsts nodeva 942,65 EUR. Valsts labā no [pers. C] un [pers. A] no katra piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15,21 EUR. Pilns spriedums sastādīts 2018.gada 31.janvārī.

[2] 2018.gada 1.martā tiesā saņemta [pers. A] kasācijas sūdzība par minēto spriedumu, lūdzot to atcelt un nodot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai.

Vienlaicīgi [pers. A], atsaucoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, lūdzis pilnībā atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas. Atbildētājs norāda, ka pamatojoties uz kasācijas sūdzībai pievienotajiem dokumentiem, nevar samaksāt drošības naudu 300 EUR apmērā. Saskaņā ar kasācijas sūdzībai pievienoto VSAA 2017.gada 15.novembra lēmumu, [pers. A] piešķirts bezdarbnieka pabalsts 11,4685 EUR par katru kalendāro dienu. Tāpat kasācijas sūdzībai ir pievienota invaliditātes apliecības kopija, kurā norādīts, ka atbildētājam piešķirta trešās grupas invaliditāte līdz 2018.gada 16.augustam un izdrukas no Lursoft datu bāzes, kas apliecina, ka atbildētājam nepieder uzņēmumu kapitāldaļas, atbildētājs nav amatpersona kapitālsabiedrībās un atbildētājam nepieder transportlīdzekļi.

Motīvu daļa

[3] Pārbaudījusi kasācijas sūdzību, tai pievienotos dokumentus, izvērtējusi lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnese atzīst, ka lūgums ir apmierināms daļēji un kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[4] Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 300,00 EUR apmērā.

[pers. A] iesniedzot kasācijas sūdzību lūdzis atbrīvot no drošības naudas samaksas, pamatojoties uz kasācijas sūdzībai pievienotajiem dokumentiem, no kuriem var izdarīt secinājumu, ka atbildētāja ikmēneša ienākumus veido bezdarbnieka pabalsts un invaliditātes pensija. Atbildētājam pieder domājamās daļas no nekustamā īpašuma [adrese], kas ir šīs civillietas strīda objekts. Vērtīga kustamā manta, akcijas vai kapitāldaļas atbildētājam nepieder.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Minētās likuma normas izpratnē vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas mantiskais stāvoklis un to apstiprinošie rakstveida pierādījumi, lai ar tiesneša lēmuma palīdzību nodrošinātu iespēju personām, kuras sava mantiskā stāvokļa dēļ nevar samaksāt valsts noteiktos tiesas izdevumus, realizēt savu aizskarto tiesību aizstāvību tiesā.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo gan personas ienākumi (pasīvie un aktīvie), gan personas izdevumu apjoms, kā arī īpašumā esošā kustamā un nekustamā manta, apgādībā esošās personas u.tml., līdz ar to Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā ietvertais mantiskā stāvokļa jēdziens ir pierādāms atbilstoši nosauktajiem kritērijiem.

Likumdevējs tiesu nav pilnvarojis izvērtēt vai personas mantiskais stāvoklis pielīdzināms maznodrošinātai vai trūcīgai personai, likumdevējs Civilprocesa likumā paredzējis tiesai pienākumu pēc puses lūguma konstatēt vai pieteicējs pievienojis pietiekošus pierādījumus par personas slikto materiālo stāvokli.

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese konstatē, ka lietas materiālos nav pietiekamu pierādījumu (pašvaldības lēmums par trūcīgas ģimenes statusa piešķiršanu, bankas konta izraksts, citu reģistru izziņas), kas ļautu novērtēt izteiktos apgalvojumus attiecībā uz atbildētāja mantisko stāvokli.

Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses iespējas vispusīgi un objektīvi izvērtēt konkrētās personas mantas stāvokli ir ierobežotas, jo tiek vērtēti tikai tie pierādījumi, ko pati persona par savu mantisko stāvokli iesniedz tiesā. Civilprocesa likuma noteikumi neuzliek tiesnesim pienākumu vākt pierādījumus personas mantiskā stāvokļa pierādīšanai.

Tiesnese atzīst, ka kasācijas sūdzībā norādītais un tai pievienotie pierādījumi nav atzīstami par pietiekamiem, lai pilnībā atbildētāju atbrīvotu no drošības naudas par kasācijas sūdzības iesniegšanu samaksas, taču, izvērtējot iesniegtos pierādījumus atzīst par iespējamu atbildētāju daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas, nosakot tās apmēru 150,00 EUR.

[5] Ievērojot to, ka atbildētāja lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību, ir apmierināts daļēji un atbildētājam jāiesniedz tiesā finanšu dokuments, kas apliecina drošības naudas samaksu 150,00 EUR apmērā, kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības trūkumu novēršanai līdz 2018.gada 9.aprīlim.

[6] Vienlaicīgi tiek izskaidrots, ka gadījumā, ja iesniedzējs noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus novērš, kasācijas sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmo reizi iesniegta tiesai, savukārt, ja noteiktā termiņā trūkumus nenovērš, iestājas Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 1.punkta procesuālās sekas, kas noteic, ka tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja nav veikta drošības naudas samaksa.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 229.pantu, 458.panta ceturto daļu, tiesnese

n o l ē m a

daļēji apmierināt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 27.decembra spriedumu, nosakot, ka drošības nauda par kasācijas sūdzības iesniegšanu ir maksājama 150,00 EUR apmērā.

Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību un noteikt termiņu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai **līdz 2018.gada 9.aprīlim.**

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā, iemaksājot drošības naudu 70 EUR apmērā.

Drošības nauda par blakus sūdzību iemaksājama Augstākās tiesas, reģ.Nr.90000068892, depozītu kontā drošības naudas iemaksām. Saņēmēja banka: Valsts kase, kods TREL22, konta Nr.LV83TREL8280010000000.

Tiesnese

(personiskais paraksts)

Olīta Blūmfelde

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lieta Nr. C32291214

Lietas arhīva Nr. CA- 0814-17/8

LĒMUMS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Sarmīte Vamža
2017.gada 13.novembrī Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pārbaudīja [PERS. A]
kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumu civillietā
AS "DNB banka" prasībā pret [PERS. A] par ķīlas realizācijas tiesību atzīšanu.

Aprakstošā daļa

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2017.gada 18.septembrī taisīja
spriedumu civillietā AS "DNB banka" prasībā pret [PERS. A] par ķīlas realizācijas
tiesību atzīšanu.

Par šo spriedumu kasācijas sūdzību ir iesniegusi [PERS. A] (turpmāk arī –
Pieteicēja).

Kasācijas sūdzībā ir ietverts lūgums par Pieteicējas atbrīvošanu no drošības naudas
samaksas par kasācijas sūdzību, jo Pieteicēja ir pensionāre, kurai nepieder kustamā manta
vai nekustamais īpašums, no kura varētu gūt peļņu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi iesniegto kasācijas sūdzību un tai klāt pievienotos dokumentus,
tiesnese secina, ka pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas ir noraidāms un
kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo un ceturto daļu, iesniedzot
kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR
apmērā, taču tiesnesis var pilnībā vai daļēji atbrīvot fizisku personu no šāda maksājuma,
ievērojot tās mantisko stāvokli.

Tas nozīmē, ka objektīvs pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas
samaksas ir apstākļi, kas apliecina, ka personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot
tiesības uz tiesu likumā noteiktās drošības naudas apmēra dēļ.

Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz
procesuālu jautājumu izlemšanu un noteic personas pienākumu pierādīt procesuālo tiesību
esamību. Tas nozīmē, ka pieteicējas pienākums ir iesniegt pierādījumus šķēršļu esamībai
samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzību, savukārt, tiesas pienākums ir vērtēt tās
ziņas par personas mantas stāvokli, kas nodotas tiesas rīcībā.

Pārbaudot kasācijas sūdzībai pievienotos dokumentus, tiesnese konstatē, ka
Pieteicējas mantisko stāvokli raksturojoši dokumenti (piemēram, Valsts sociālās
apdrošināšanas aģentūras izziņa par Pieteicējas ienākumu apmēru) kasācijas sūdzībai nav

pievienoti. Turklāt tiesnese konstatē, ka Pieteicējas mantisko stāvokli apstiprinoši dokumenti tiesai nav iesniegti arī iepriekš un neatrodas lietas materiālos.

Šādos apstākļos secināms, ka Pieteicēja nav izpildījusi no Civilprocesa likuma 10.panta un 93.panta pirmās daļas izrietošos pienākumus pierādīt sava pieteikuma par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzību pamatotību.

Turklāt, kā redzams no lietas materiāliem, Pieteicēja jau iepriekš ir lūgusi tiesai atbrīvošanu no valsts nodevas samaksu par apelācijas sūdzību, bet ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2015.gada 22.septembra lēmumu Pieteicējas lūgums ir noraidīts, jo Pieteicēja nebija iesniegusi tiesai nevienu pierādījumu, ka viņai nebūtu iespējams samaksāt valsts nodevu (70.-71.lietas lapas). Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 9.decembra lēmumu Pieteicējas blakus sūdzība par minēto pirmās instances tiesas lēmumu tika noraidīta, lēmuma motīvu daļā norādot, ka Pieteicējas norādītie apstākļi par mantisko stāvokli nav pamatoti ar pierādīšanas līdzekļiem (82.-85.lietas lapas).

Šādos apstākļos tiesnese secina, ka Pieteicējai bija izskaidrots un zināms par pienākumu iesniegt pierādījumus saviem apgalvojumiem par mantisko stāvokli.

Ņemot vērā Pieteicējas dzimšanas datus, tiesnesei nav pamata apšaubīt, ka lūgumā par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas norādīto, ka Pieteicēja ir pensionāre, tomēr šis apstāklis nav atzīstams par tādu, kas norādītu uz neiespējamību nomaksāt drošības naudu 300 EUR par kasācijas sūdzību, jo dokumenti, kas norādītu konkrētu pieteicējas ienākumu apmēru kasācijas sūdzībai nav pievienoti.

Turklāt par personas mantisko stāvokli liecina ne vien ienākumu apmērs vai šo ienākumu neesamība, bet arī citi mantas stāvokli raksturojošie faktori, piemēram, kustama un nekustama manta, augļus nesoša manta, vērtspapīri, naudas uzkrājumi, objektīvi izdevumi.

Pieteicēja attiecīgus pierādījumus tiesai nav iesniegusi.

Ņemot vērā minēto, tiesnese nekonstatē apstākļus, kas radītu Pieteicējai attaisnojamus šķēršļus Civilprocesa likuma 458.panta pirmajā daļā noteiktā pienākuma izpildei- drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksai 300 EUR apmērā.

Dokuments, kas apliecinātu drošības naudas samaksu likumā noteiktajā apmērā, pieteicējas kasācijas sūdzībai nav pievienots.

Respektējot Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā paredzētās personas tiesības uz jautājuma par drošības naudas samaksas pienākumu izlēmšanu tiesā, ņemot vērā, ka pieteicējas pienākums maksāt drošības naudu tiek nodibināts ar šo tiesneses lēmumu, tiesnese atzīst, ka Pieteicējas iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkuma novēršanai- drošības naudas 300 EUR apmērā samaksu apliecinot dokumenta iesniegšanai tiesā. Drošības nauda iemaksājama Latvijas Republikas Augstākās tiesas depozīta kontā: saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, registrācijas Nr.90000068892, konta Nr.LV83TREL8280010000000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TREL LV22, klasifikācijas kods: F22010010, iemaksas mērķī norādot datus lietas identificēšanai.

Turklāt, pārbaudot kasācijas sūdzībai pievienotos dokumentus, tiesnese konstatē, ka kasācijas sūdzībai nav pievienots tās noraksts, par ko Augstākās tiesas Dokumentu pārvaldības nodaļas darbinieki ir sastādījuši aktu.

Civilprocesa likuma 457.panta pirmā daļa nosaka, ka kasācijas sūdzību iesniedz kopā ar tās norakstiem, kuru skaits atbilst lietas dalībnieku skaitam.

Līdz ar to Pieteicējai ir jāiesniedz arī viens kasācijas sūdzības noraksts.

Tiesnese izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta otro un trešo daļu, ja šai lēmumā norādītajā termiņā trūkums tiks novērsts, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par

iesniegtu dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz, bet pretējā gadījumā sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota Pieteicējai.

Vienlaikus tiesnese vērš pieteicējas uzmanību uz apstākli, ka kasācijas sūdzībā ir norādīts, ka tā iesniegta par Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 2.oktobra spriedumu, bet Rīgas apgabaltiesas spriedums šajā lietā ir pasludināts 2017.gada 18.septembrī.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un 459.pantu, tiesnese

nolēma:

noraidīt [PERS.A] pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Atstāt bez virzības [PERS.A] kasācijas sūdzību, nosakot termiņu šai lēmumā norādītā trūkuma novēršanai- drošības naudas 300 EUR apmērā samaksu apliecinoša dokumenta un viena kasācijas sūdzības noraksta iesniegšanai tiesā, līdz 2017.gada 14.decembrim.

Lēmumu var pārsūdzēt persona, uz kuru tas attiecas, desmit dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese /paraksts/ S.Vamža

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese
Rīgā, 13.11.2017.g.

S.Vamža

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

Lieta Nr. C32291214

SKC-617/2018

Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 31.janvārī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Anīta Čerņavska,

tiesnesis Valerijans Jonikāns,

tiesnese Anda Vītola,

rakstveida procesā izskatīja /pers. D/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 13.novembra lēmumu.

Tiesnešu kolēģija

konstatēja

[1] /pers. D/ iesniedza kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 18.septembra spriedumu, kurā ietverts lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas. Lūgums pamatots ar to, ka /pers. D/ ir pensionāre, viņai nepieder kustama manta vai nekustamais īpašums, no kura varētu gūt peļņu.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 13.novembra lēmumu /pers. D/ lūgums noraidīts un kasācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2017.gada 14.decembrim drošības naudas 300 EUR samaksu apliecinot dokumenta iesniegšanai tiesā.

Lēmums pamatots ar to, ka dokumenti par /pers. D/ mantisko stāvokli nav pievienoti kasācijas sūdzībai un šādi dokumenti tiesai nav iesniegti arī iepriekš. /pers. D/ no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību nav atbrīvota.

||

[3] Blakus sūdzībā /pers. D/ lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 13.novembra lēmumu un atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas.

/pers. D/ norāda, ka viņa no savas pensijas 315 EUR samaksāja valsts nodevu par apelācijas sūdzību, bet izīkai un zālēm naudas neatlika.

Blakus sūdzībai pievienotas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas par /pers. D/ izmaksāto pensiju no 2016.gada janvāra līdz 2017.gada novembrim un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu un apdrošināšanas periodu neesamību no 2016.gada janvāra, /pers. D/ AS „NORVIK BANKA” konta 2017.gada 17.novembra izraksts par laiku no 2016.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 1.novembrim.

[4] Iepaziniesies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Augstākā tiesa uzskata, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas

tiesneša 2017.gada 13.novembra lēmums atceļams, un jautājums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas izlemjams pēc būtības.

[4.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tādējādi pamats fiziskās personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tās mantiskais stāvoklis, turklāt personai, iesniedzot pieteikumu, ir jāiesniedz pierādījumi, kas apliecina viņas apgalvojumus par mantisko stāvokli. Šāds regulējums noteikts ar mērķi novērst šķērslī, kas finanšu līdzekļu trūkuma dēļ personām traucētu īstenot konstitucionālās pamattiesības uz brīvu pieeju tiesai (*Augstākās tiesas 2015.gada 13.janvāra lēmums lietā Nr. SKC-1909/2015 (C33329109)*).

Lai jautājumu izlemtu pareizi, svarīgi noskaidrot, vai mantiskais stāvoklis ļauj samaksāt drošības naudu 300 EUR.

[4.2] Tā kā /pers. D/ kopā ar kasācijas sūdzību nebija iesniegusi pierādījumus par savu mantisko stāvokli, apgabaltiesas tiesnesis pamatoti noraidīja /pers. D/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas. Bet, ņemot vērā, ka /pers. D/ blakus sūdzībai šādus pierādījumus ir pievienojusi, tie izvērtējami, izskatot blakus sūdzību.

Augstākā tiesa ņem vērā to, ka /pers. D/ ir 75 gadi, 2017.gada novembrī viņa saņēmusi valsts vecuma pensiju un piemaksu pie tās kopā 325,77 EUR apmērā, no 2016.gada janvāra /pers. D/ nav reģistrētas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un apdrošināšanas periodi. No viņas bankas konta izraksta redzams, ka ienākumi ir no pensijas, maksājumi veikti par pārtiku, komunāliem pakalpojumiem, medicīnas pakalpojumiem, kā arī nomaksāts nekustamā īpašuma nodoklis. /pers. D/ pieder nekustamais īpašums, kurā viņa dzīvo un uz kuru nostiprināta hipotēka. Izvērtējot pierādījumus par /pers. D/ mantisko stāvokli, Augstākā tiesa atzīst, ka viņas mantiskais stāvoklis nav tāds, kas ļauj samaksāt drošības naudu 300 EUR.

Līdz ar to pārsūdzētais Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 13.novembra lēmums atceļams.

[4.3] Ņemot vērā šā lēmuma 4.2.punktā norādītos apstākļus un secinājumus, Augstākā tiesa uzskata, ka kasācijas sūdzības iesniedzēja ir daļēji atbrīvojama no drošības naudas samaksas, nosakot maksājamās drošības naudas apmēru 30 EUR un termiņu līdz 2018.gada 2.martam maksājumu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Drošības nauda jāiemaksā Latvijas Republikas Augstākās tiesas (reģ. Nr. 90000068892) depozīta kontā drošības naudas iemaksām saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELIV22; konta Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0; klasifikācijas kods F22010010.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu, 449.panta pirmo daļu un 458.panta ceturto daļu, Augstākā tiesa

nolēma:

atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 13.novembra lēmumu.

/pers. D/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināt daļēji, nosakot maksājamās drošības naudas apmēru 30 EUR (trīsdesmit euro).

Noteikt termiņu līdz 2018.gada 2.martam drošības naudas 30 EUR (trīsdesmit euro) samaksu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lietu nodot apelācijas instances tiesai Civilprocesa likuma 459.panta otrajā vai trešajā daļā noteikto darbību veikšanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

A. Čerņavska

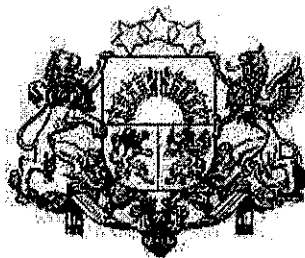
Tiesnesis

V. Jonkāns

Tiesnese

A. Vītola

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas Nr. C32327315
Lietas arhīva Nr. CA-0397-17/35

LĒMUMS

Rīgā 2017.gada 9.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Sandra Krūmiņa Rīgā, Brīvības bulvārī 34 izskatīja [pers. A] pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par apelācijas instances tiesas spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2017.gada 25.aprīlī taisījusi spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret [pers. B] par dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu un [pers. B] pretprasībā pret [pers. A] par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu un īres maksas parāda piedziņu.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 9.maijā.

[2] [pers. A] 2017.gada 6.jūnijā iesniegusi kasācijas sūdzību par tiesas 2017.gada 25.aprīļa spriedumu.

Kasācijas sūdzības iesniedzēja lūgusi atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas, norādot, ka viņa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, ir tikusi atbrīvota no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu. [pers. A] mantiskais stāvoklis nav uzlabojies – viņas ienākumus veido pensija 281,77 EUR apmērā, kas nav pietiekama, lai samaksātu drošības naudu, viņas īpašumā nav reģistrēta nekustamā vai kustamā manta.

Motīvu daļa

[3] Iepazinusies ar kasācijas sūdzību un lietai pievienotajiem dokumentiem, atzīstu, ka [pers. A] pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir daļēji pamatots šādu apsvērumu dēļ.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa nosaka, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā. Minētā panta ceturtnā daļa paredz, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

[pers. A] sava mantiskā stāvokļa dēļ ir tikusi atbrīvota no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma un apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Lietai nav pievienots dokuments, kas apliecinātu, ka kasācijas sūdzības iesniedzējai ir piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss.

No kasācijas sūdzībai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 12.maija izziņas izriet, ka [pers. A] ik mēnesi saņem vecuma pensiju un piemaksu pie tās kopā 309,67 EUR apmērā. No publiskajos reģistros pieejamās informācijas izriet, ka viņai nepieder nekustami īpašumi un transportlīdzekļi.

Nemot vērā minēto, secināms, ka [pers. A] sava mantiskā stāvokļa dēļ nav spējīga samaksāt drošības naudu pilnā apmērā, bet nav pamata secinājumam, ka viņa nav spējīga samaksāt daļu no maksājamās drošības naudas.

Tiesu praksē pie līdzīgiem apstākļiem kasācijas sūdzības iesniedzējam ir uzlikts pienākums samaksāt daļu no maksājamās drošības naudas. Tā, ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas tiesneša 2016.gada 19.augusta lēmumu lietā Nr.C03017213 pensionāram, kura ienākumi ir 305,38 EUR mēnesī, uzlikts pienākums samaksāt drošības naudu 100 EUR apmērā; ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2016.gada 6.oktobra lēmumu lietā Nr.C04125914 pensionāram, kura ienākumi ir 241,33 EUR mēnesī, uzlikts pienākums samaksāt drošības naudu 100 EUR apmērā; ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 17.janvāra lēmumu lietā Nr.C04271005 pensionāram, kura ienākumi ir 322,89 EUR mēnesī, uzlikts pienākums samaksāt drošības naudu 100 EUR apmērā; ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 15.maija lēmumu pensionāram, kura ienākumi ir 273,28 EUR apmērā, uzlikts pienākums samaksāt drošības naudu 150 EUR apmērā.

Secināms, ka taisnīgi un samērīgi ir noteikt [pers. A] maksājamās drošības naudas apmēru 100 EUR apmērā.

Ja kasācijas instances tiesa pārsūdzēto tiesas spriedumu pilnīgi vai daļēji atceļ vai grozīs, samaksātā drošības nauda tiks atmaksāta.

Daļēji atbrīvojot [pers. A] no drošības naudas samaksas, kasācijas sūdzība, vadoties no Civilprocesa likuma 5.panta piektās daļas, 459.panta, atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkuma novēršanai – dokumenta, kas apliecina drošības naudas samaksu 100 EUR apmērā, iesniegšanai.

Ja trūkums kasācijas sūdzībā netiks novērsts, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz 453.panta ceturto daļu, 458.panta pirmo un ceturto daļu, 459.panta pirmo daļu, tiesnese

nolēma

[pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināt daļēji.

Daļēji 200 EUR apmērā atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 25.aprīļa spriedumu, nosakot maksājamās drošības naudas apmēru 100 EUR (viens simts *euro*).

Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 25.aprīļa spriedumu, nosakot termiņu līdz 2017.gada 9.jūlijam dokumenta, kas apliecina drošības naudas samaksu 100 EUR apmērā, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Drošības naudas samaksa veicama kontā Nr.LV83TREL8280010000000; saņēmējs – Latvijas Republikas Augstākā tiesa, Reģistrācijas Nr. 90000068892; saņēmēja banka – Valsts kase; bankas kods – TRELLV22; ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010; maksājuma mērķī norādot kasācijas sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu un lietas numuru.

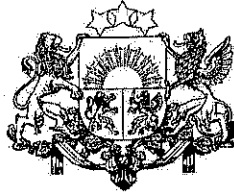
Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no tā izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

(paraksts)

S.Krūmiņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

Lieta Nr. C32327315

SKC-1652/2017

Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa

LĒMUMS

Rīgā 2017. gada 16. novembrī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente Marika Senkāne,

tiesnesis Valērijs Maksimovs,

tiesnesis Normunds Salenieks,

rakstveida procesā izskatīja /pers. B/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2017. gada 9. jūnija lēmumu, ar kuru līgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināts daļēji.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017. gada 25. aprīļa spriedumu noraidīta /pers. B/ prasība pret /pers. C/ par dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu, un apmierināta /pers. C/ pretprasība par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu un īres maksas parāda piedziņu.

Izbeigts 1974. gada 18. februāra dzīvojamās telpas /adrese/, īres līgums un /pers. B/ ar visām viņas mantām izlikta no minētās dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas. No /pers. B/ /pers. C/ labā piedzīt īres maksas parāds 1374,12 EUR un tiesas izdevumi 210,82 EUR, bet valsts ienākumos piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,44 EUR.

[2] Par minēto spriedumu /pers. B/ 2017. gada 6. jūnijā iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā ietverts līgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, norādot, ka kopš Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2015. gada 29. septembra lēmuma, ar ko prasītāja tika atbrīvota no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos, prasītājas materiālas stāvoklis nav uzlabojies. /pers. B/ saņem vecuma pensiju 281,67 EUR, viņai nepieder nekustamais īpašums vai kustamā mantā.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2017. gada 9. jūnija lēmumu /pers. B/ līgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināts daļēji. /pers. B/ daļēji atbrīvota no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot maksājamās drošības naudas apmēru 100,00 EUR. /pers. B/ kasācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2017. gada 9. jūlijam dokumenta, kas apliecina drošības naudas 100,00 EUR samaksu, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lēmumā norādīts, ka lietai nav pievienots dokuments, kas apliecinātu, ka kasācijas sūdzības iesniedzējai ir piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas

personas statuss. No kasācijas sūdzībai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras /datums/izziņas izriet, ka /pers. B/ ik mēnesi saņem vecuma pensiju un piemaksu pie tās kopā 309,67 EUR. No publiskajos reģistros pieejamās informācijas izriet, ka prasītājam nepieder nekustami īpašumi un transportlīdzekļi. Ņemot vērā minēto, secināts, ka /pers. B/ sava mantiskā stāvokļa dēļ nav spējīgs samaksāt drošības naudu pilnā apmērā, bet nav pamata secinājumam, ka viņa nav spējīgs samaksāt daļu no maksājamās drošības naudas.

Tiesnese, izvērtējot tiesu praksi līdzīgās lietās, secinājusi, ka pie līdzīgiem apstākļiem kasācijas sūdzības iesniedzējam ir uzlikts pienākums samaksāt daļu no drošības naudas un ka konkrētajā gadījumā taisnīgi un samērīgi ir noteikt /pers. B/ maksājamās drošības naudas apmēru 100,00 EUR.

[4] Blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017. gada 9. jūnija lēmumu iesniegusi /pers. B/, lūdzot to atcelt. Blakus sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa ir pareizi novērtējusi tiesas rīcībā esošos pierādījumus par prasītāja materiālo stāvokli, bet nav atzinusi tos par pietiekamiem, lai pilnībā atbrīvotu prasītāju no drošības naudas samaksas pienākuma. Prasītāja blakus sūdzībai pievienojusi /datums/izziņu par atbilstību maznodrošinātas personas statusam. Tā tikusi izgatavota iesniegšanai pašvaldības iestādē, kā rezultātā netika pievienota kasācijas sūdzībai.

Motīvu daļa

[5] Iepazinusies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Augstākā tiesa atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017. gada 9. jūnija lēmums ir atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības.

[6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 458. panta ceturtajai daļai drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Pieteikumam par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas jāpievieno pierādījumi par pieteikuma iesniedzēja mantisko stāvokli, lai tiesnesis varētu izdarīt uz tiem pamatotus secinājumus.

Konkrētajā gadījumā no lietas materiāliem redzams, ka pieteikumam par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas bija pievienota vienīgi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras /datums/izziņa Nr. /numurs/, kas apliecina, ka prasītāja saņem vecuma pensiju un piemaksu pie vecuma pensijas kopā 309,67 EUR.

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2017. gada 9. jūnija lēmumā ietvertā argumentācija ir izvērstā, pilnīgi pietiekama un pareiza. Lemjot jautājumu par prasītāja atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, apelācijas instances tiesas tiesnese ir izvērtējusi lietas materiālos esošos pierādījumus, kas raksturo /pers. B/ mantisko stāvokli, un tiesu praksi, pamatoti secinot, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī prasītāja bija daļēji atbrīvojama no drošības naudas samaksas.

[7] /pers. B/ blakus sūdzībai par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2017. gada 9. jūnija lēmumu pielikumā ir pievienojusi /datums/izziņu par atbilstību maznodrošinātas ģimenes (personas) statusam Nr. /numurs/, kurā norādīts, ka prasītājam maznodrošinātas personas statuss piešķirts uz laiku no 2017. gada 1. maija līdz 2017. gada 31. oktobrim (sk. lietas 215. lp.).

Ņemot vērā, ka prasītājam kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdī jau bija piešķirts maznodrošinātas personas statuss, tad procesuālās ekonomijas nolikā, izmantojot Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 3. punktā noteiktās Augstākās tiesas tiesības, Civillietu departaments uzskata par iespējamu atcelt lēmumu un, izlemjot jautājumu pēc būtības, atbrīvot /pers. B/ no drošības naudas samaksas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 3. punktu, Augstākā tiesa

nolēma

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2017. gada 9. jūnija lēmumu atcelt.

Atbrīvot /pers. B/ no drošības naudas samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017. gada 25.

apņēma spriedumu, un nodot apelācijas instances tiesai izlemšanai jautājumu par /pers. B/ kasācijas sūdzības virzību atbilstoši Civilprocesa likuma 453.-460. pantam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

M. Senkāne

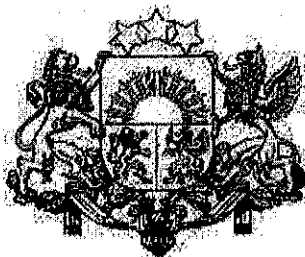
Tiesnesis

V. Maksimovs

Tiesnesis

N. Salenieks

APĢOTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-0918-17/30

ECLI:LV:RAT:2017:1031.C05036113.2.L

LĒMUMS

Rīgā, 2017.gada 31.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese I.Ošiņa,
izskatīja [pers. A] pieteikto lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas
civillietā [pers. A] prasībā pret SIA "Dzirnavkalns J" par pirkuma līguma atcelšanu, īpašuma
tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu un īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 15.septembra
spriedumu prasība noraidīta un nospriests piedzīt no [pers. A] par labu SIA "Dzirnavkalns
J" ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai EUR 355,72 apmērā;
piedzīt no [pers. A] par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 10,75
apmērā; atcelt ar Vidzemes apgabaltiesas tiesneses 2013.gada 25.jūnija lēmumu
piemērotos prasības nodrošinājuma līdzekļus - aizlieguma atzīmi Gulbenes zemesgrāmatu
nodaļas Jaungulbenes pagasta zemesgrāmatas nodaļā Nr.246 uz SIA "Dzirnavkalns J",
reģistrācijas Nr.44103044461, piederošā nekustamā īpašuma [adrese] (kadastra numurs
[numurs]) ½ (vienu pusi) domājamo daļu; aizliegumu SIA "Dzirnavkalns J" veikt noteiktas
darbības nekustamajā īpašumā [adrese] (kadastra numurs [numurs]) - aizliegumu veikt
koku ciršanu galvenajā cirtē un aizliegumu SIA "Dzirnavkalns J" dot atļauju veikt koku
ciršanu galvenajā cirtē trešajām personām.

Par minēto spriedumu prasītājs [pers. A] iesniedza kasācijas sūdzību. Vienlaicīgi
kasācijas sūdzībā ietverts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, ņemot
vērā, ka prasītāja mantiskais stāvoklis neļauj samaksāt drošības naudu, ko prasītāja ieskatā
apliecinot kasācijas sūdzībai pievienotās Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas,
kurās norādīti prasītāja ienākumi. Prasītājs savu lūgumu pamatojis ar Civilprocesa likuma
43.panta ceturto daļu, Satversmes 92.pantu un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību
aizsardzības konvencijas 6.pantu.

Motīvu daļa

Tiesnese, pārbaudījusi civillietas materiālus un izvērtējusi pieteikto lūgumu, kas
attiecas uz izskatāmo jautājumu, atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas
samaksas ir nepamatots un noraidāms.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka iesniedzot kasācijas sūdzību,
iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 453.panta

ceturto daļu, kasācijas sūdzībai jāpievieno dokuments, kas apliecina drošības naudas nomaksu.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturrtā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas nomaksas.

Tiesnese konstatē, ka minētās tiesību normas izpratnē, lai tiesai būtu pamats atbrīvot personu no drošības naudas samaksas, tiesas rīcībā ir jābūt objektīviem pierādījumiem par personas mantisko stāvokli, turklāt šiem pierādījumiem jāatspoguļo personas mantiskais stāvoklis pilnībā. Lai personu atbrīvotu no drošības naudas samaksas, ir nepieciešams konstatēt, ka personas mantiskais stāvoklis ir objektīvs šķērslis drošības naudas samaksai likumā noteiktā apmērā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus [...] un otrā daļa noteic, ka pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki.

Arī tiesību doktrīnā atzīts, ja personas [...] mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli (*Civilprocesa likuma komentāri. II daļa, autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Tiesu namu aģentūra, 2012., 790. - 791.lpp.*).

No kasācijas sūdzībai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas Nr.17/1971633 redzams, ka [pers. A] laika periodā no 2016.gada oktobra līdz 2016.gada decembrim izmaksāta pensija 1842,64 EUR apmērā, kas sastāv no invaliditātes pensijas, piemaksas pie invaliditātes pensijas, bezdarbnieka pabalsta, kaitējuma atlīdzības ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem. Attiecīgi, vidējie mēneša ienākumi prasītajam bija aptuveni 614,21 EUR.

Savukārt laika periodā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada oktobrim prasītāja ienākumi bija 6837,61 EUR apmērā, kas sastāv no vecuma pensijas, piemaksas pie vecuma pensijas, kaitējuma atlīdzības ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem un valsts sociālā pabalsta ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekam. Līdz ar to šajā laika periodā prasītāja vidējie ienākumi bija aptuveni 683,76 EUR.

Citi dokumenti, kas apliecina prasītāja mantisko stāvokli lietā nav iesniegti.

Judikatūrā atzīts, ka ikmēneša ienākumi bez citu pierādījumu esības par mantisko stāvokli nerada pamatu personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, jo tie nevar būt vienīgais kritērijs mantiskā stāvokļa izvērtēšanai. (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 26.janvāra lēmums lietā Nr.SK-1309-16*).

Savukārt Satversmes 92.pants noteic, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā un nepamatota tiesību aizskārums gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Savukārt Civilprocesa likuma 1.pantā paredzētās personas tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Personas pamatbrīvību aizsardzības kārtība Latvijā ir regulēta saskaņā ar Satversmei atbilstošiem normatīviem aktiem.

Attiecīgi drošības naudas samaksa civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par kasācijas sūdzības iesniegšanu civillietās. Atbrīvojums no tiesas izdevumu samaksas var būt noteikts ar likumu, kā arī atsevišķos gadījumos ar tiesas (tiesneša) lēmumu un vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumiem ir viņa materiālais stāvoklis un apstiprinātie rakstveida pierādījumi.

Latvijas Republikas Satversmē personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nenožīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (*Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmums lietā Nr.SK-964*).

Prasītājs kasācijas sūdzībā, piesakot lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, norādījis, ka: *"[...] prasītāja ir precējusies un prasītājai ir bērns ko tā audzina, taču pastāvot faktiskajiem apstākļiem, ka prasītājai pašai dotajā brīdī nav savu ienākumu un prasītājas vīrs vai radnieki atsakās prasītājai aizdot vai uzdāvināt naudas līdzekļus, kas būtu nepieciešami tiesāšanās izdevumu samaksai[...]. Prasītāja nav nevienas bankas kliente, līdz ar to prasītājai arī nav bezskaidras naudas uzkrājumi bankā, kā arī prasītāja nevar nepieciešamos naudas līdzekļus aizņemt no trešajām personām – aizdevumu izsniedzējiem."*

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs lietā ir [pers. A], kurš ir arī kasācijas sūdzības iesniedzējs, līdz ar to Civillietu tiesas kolēģijai nav saprotams par kādu prasītāju (sieviešu dzimtē) ir norādīts kasācijas sūdzībā. Turklāt norādāms, ka lietā nav iesniegti pierādījumi apstākļiem par prasītāja personisko dzīvi, tas ir, par to, vai ir precējies, ir bērns, ko audzina viens un citi apstākļi, kas norādīti kasācijas sūdzībā. Līdz ar to prasītāja minētie argumenti kasācijas sūdzībā uzskatāmi par nepamatotiem, nepierādītiem un neattiecināmiem uz konkrēto gadījumu.

Tāpat norādāms, ka no lietas materiāliem redzams, ka tiesai nav iesniegtas ziņas, ka prasītājam būtu piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss. Ņemot vērā minēto atzīstams, ka prasītāja gūtie ienākumi ļauj veikt drošības naudas samaksu 300 EUR apmērā.

Pie šādiem apstākļiem tiesnese atzīst, ka nav likumīga pamata [pers. A] atbrīvošanai no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, ņemot vērā drošības naudas apmēru un prasītāja iesniegtos pierādījumus par savu mantisko stāvokli.

Pie šādiem apstākļiem tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms.

Civilprocesa likuma 459.panta pirmā daļa nosaka tos gadījumus, kad kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, taču minētajā likuma normā nav paredzēta iespēja atstāt bez virzības kasācijas sūdzību, ja tajā pieteiktais lūgums par pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas tiek noraidīts.

Līdz ar to tiesnese uzskata, ka konkrētajā gadījumā piemērojama Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļa, kas noteic, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, tad tiesa vadās pēc vispārējiem tiesību principiem un jēgas.

Šādos apstākļos tiesnese atzīst, ka [pers. A] iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai – drošības naudas 300 EUR samaksas apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2017.gada 1.decembrim.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un 459.pantu tiesnese,

n o l ē m a

[pers. A], personas kods [pers. kods], lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas - noraidīt pilnībā.

Atstāt bez virzības [pers. A], personas kods [pers. kods], kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 15.septembra spriedumu.

Noteikt [pers. A], personas kods [pers. kods], termiņu līdz 2017.gada 1.decembrim trūkuma novēršanai - dokumenta, kas apstiprina drošības naudas 300 EUR (trīs simti *euro*) samaksu par kasācijas sūdzību, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Drošības naudas samaksa veicama kontā ar šādiem rekvizītiem:

Saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa

Reģ. Nr.: 90000068892

Saņēmēja banka: Valsts kase

Kods: TRELIV22

Konta Nr.LV83TREL8280010000000

Iemaksas mērķis: Vārds, uzvārds, lietas numurs.

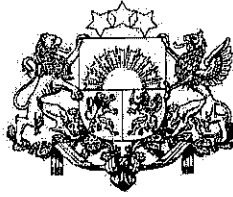
Izskaidrot, ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, kasācijas sūdzību uzskata par iesniegu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas persona, uz kuru tas attiecas, Augstākās tiesas Civillietu departamentam, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

I.Ošiņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

Lieta Nr. C05019412
SKC7600/2018
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2018.gada 14.martā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Normunds Salenieks,
tiesnesis Intars Bisters,
tiesnese Zane Pētersone

rakstveida procesā izskatīja /pers. B/ pīlvarotā pārstāvja blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 31.oktobra lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 15.septembra spriedumu noraidīta /pers. B/ prasība pret SIA „Dzīnavkalns J” par 2008.gada 12.novembra pirkuma līguma atcelšanu un īpašuma tiesību atzīšanu uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma.

Par minēto spriedumu /pers. B/ iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā ietverts lūgums atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 31.oktobra lēmumu noraidīts /pers. B/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Novērtējot kasācijas sūdzībai pievienotos dokumentus, tiesa secinājusi, ka laikā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada oktobrim prasītāja vidējie ikmēneša ienākumi bijuši aptuveni 683,76 EUR, ko veido vecuma pensija, piemaksa pie vecuma pensijas, kaitējuma atlīdzība Černobilas atomelektrostācijas (turpmāk arī – ČAES) avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem un valsts sociālais pabalsts ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem. Turklāt norādīts, ka lietā nav iesniegtas ziņas par maznodrošinātas personas statusa piešķiršanu prasītājam.

Tiesa atzinusi, ka prasītāja gūtie ienākumi ļauj viņam veikt drošības naudas samaksu 300 EUR apmērā.

[3] /pers. B/ pīlvarotais pārstāvis iesniedzis blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 31.oktobra lēmumu, līdzot to atcelt un izņemt jautājumu pēc būtības.

Blakus sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[3.1] Tiesa lēmumā aprēķinājusi prasītāja vidējos ikmēneša ienākumus 683,76 EUR apmērā, taču nav ņēmusi vērā, ka pensiju, atlīdzību un pabalstu summas norādītas pirms nodokļu nomaksas, kā arī nav analizējusi to saņemšanas mērķi.

Prasītājs ir ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībnieks.

[3.2] Kā redzams no kasācijas sūdzībai pievienotās VSAA izziņas, prasītāja ikmēneša ienākumus veido četras pozīcijas, kas uzskatāmas par regulāriem ienākumiem:

- 1) vecuma pensija – 298,41 EUR;
- 2) piemaksas pie vecuma pensijas – 20 EUR;
- 3) kaitējuma atlīdzība ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem – 142,71 EUR;
- 4) valsts sociālais pabalsts ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem – 100 EUR.

Likumdevējs 2013.gada 19.februāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 96 5.punkta apakšpunktos cita starpā noteicis, ka no samaksas par tiesas sniegtajiem maksas pakalpojumiem atbrīvojami ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, kā arī pensionāri, kuru pensijas apmērs nepārsniedz valstī noteikto minimālo algu.

Savukārt Černobilas atomelektrostācijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobilas atomelektrostācijas avārijas rezultātā cietušo personu sociālās aizsardzības likums paredz, ka ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībnieks ir īpaši aizsargājama persona, kas saņem valsts atbalstu kaitējuma atlīdzības un valsts sociālā pabalsta veidā, lai kompensētu izdevumus, kas tai radušies ar personas veselībai nodarīto kaitējumu, kā arī lai šī persona varētu sev nodrošināt sociālo un medicīnisko rehabilitāciju sabiedrībā, proti, varētu uzurēt veselības stāvokli atbilstoši cilvēciskās un kvalitatīvas dzīves prasībām.

[3.3] /pers. B/ vecuma pensija kopā ar piemaksu pie tās ir 318,41 EUR, t.i., mazāka par valstī noteikto minimālo algu, bet kaitējuma atlīdzība un valsts sociālais pabalsts (242,71 EUR) tiek maksāts ar mērķi, lai persona spētu uzurēt savu veselību un dzīves kvalitāti cilvēka cienīgā līmenī.

Nemot vērā minēto, drošības nauda 300 EUR apmērā pārsniedz prasītāja vecuma pensiju un piemaksu pie tās (pēc nodokļu nomaksas), tādējādi ir pārmērīgi liels slogs, kas liedz iespēju īstenot savas tiesības uz pieeju tiesai.

Motīvu daļa

[4] Augstākā tiesa, izvērtējusi blakus sūdzību un pārējos lietas materiālus, atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 31.oktobra lēmums ir atceļams un jāatceļ par /pers. B/ atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu izņemams pēc būtības.

[4.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta pirmajai daļai, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā. Šā panta ceturtajā daļā noteikts, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

[4.2] Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša lēmumā pareizi norādīts, ka par puses atbrīvošanu no drošības naudas samaksas iespējams lemt tikai pēc šīs personas mantiskā stāvokļa novērtēšanas, ja ir iesniegti pierādījumi par mantisko stāvokli uz procesuālās darbības izdarīšanas brīdi (kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdi).

Konkrētajā gadījumā tiesas lēmums satur izvērstu prasītāja ikmēneša ienākumu izvērtējumu, kas balstīts uz kasācijas sūdzībai pievienotajām VSAA izziņām, tomēr Augstākā tiesa atzīst, ka tiesa nav ņēmusi vērā būtisku apstākli, proti, ka /pers. B/ kā ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībnieks saskaņā ar 2005.gada 11.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 32 „Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām” 2.punkta 2.12.apakšpunktu ir iekļaujams sociāli aizsargājamo personu grupā.

Kā redzams no lietā iesniegtajiem pierādījumiem, aptuveni pusi no prasītāja ikmēneša ienākumiem veido kaitējuma atlīdzība un valsts sociālais pabalsts ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekam. Šie ienākumi paredzēti personas medicīniskajai rehabilitācijai, tādējādi nebūtu iekļaujami vidējo ienākumu aprēķinā. Šādā gadījumā /pers. B/ ienākumus veido tikai vecuma pensija un piemaksa pie tās – kopā 318,41 EUR.

[4.3] Nav strīda, ka /pers. B/ nav piešķirts maznodrošinātās vai trūcīgas personas statuss, tomēr tas neizslēdz situāciju, ka personas mantiskais stāvoklis ir nepietiekams drošības naudas samaksai.

[4.4] Šādos apstākļos Augstākā tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams. Vienlaikus Augstākā tiesa uzskata, ka nav lietderīgi jautājumu nodot jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā, jo konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi ļauj /pers. B/ pieteikumu izņemt pēc būtības saskaņā ar Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu /pers. B/ ir regulāri, kaut nelieli ienākumi, tāpēc pilnīgai atbrīvošanai nav pamata un viņam ir jāsamaksā drošības nauda samērā ar viņa materiālajām iespējām. Ņemot vērā izklāstītos argumentus par prasītāja mantisko stāvokli, /pers. B/ no drošības naudas samaksas ir atbrīvojams daļēji, nosakot maksājamo drošības naudu 50 EUR apmērā, kas ir ar pieteicēja mantisko stāvokli samērīga summa.

Kasācijas sūdzība pēc analogijas ar Civilprocesa likuma 459.panta pirmo daļu ir atstājama bez virzības trūkuma novēršanai – drošības naudas samaksu apliecināšana dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā, un nosakāms termiņš trūkuma novēršanai – 2018.gada 16.aprīlis. Drošības nauda par kasācijas sūdzību iemaksājama Augstākās tiesas (reģistrācijas Nr. 90000068892) kontā drošības naudas iemaksām saņēmēja banka – Valsts kase, kods TREL LV22, konta Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0, maksājuma mērķi norādot kasācijas sūdzības iesniedzējas datus un lietas numuru.

Ja minētajā termiņā trūkums nebūs novērsts, apgabaltiesa kasācijas sūdzību saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešo daļu uzskatīs par neiesniegtu un atdos iesniedzējam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu un 458.panta ceturto daļu, Augstākā tiesa

nolēma:

atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 31.oktobra lēmumu.

Atbrīvot daļēji /pers. B/ no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 15.septembra spriedumu, nosakot maksājamo drošības naudu 50 EUR (*piecdesmit euro*) apmērā.

Atstāt bez virzības /pers. B/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 15.septembra spriedumu un noteikt termiņu līdz 2018.gada 16.aprīlim drošības naudas 50 EUR (*piecdesmit euro*) samaksu apliecināšana dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Ja lēmumā noteiktajā termiņā trūkumi netiks novērsti, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis

N. Salenieks

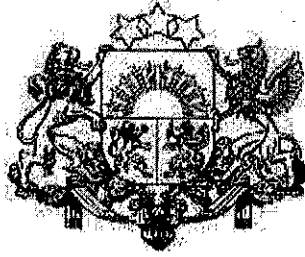
Tiesnesis

I. Bisters

Tiesnese

Z. Pētersone

APOTRABĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas arhīva Nr. CA-0498-17/7
ECLI:LV:RAT:2017:1117.C33622615.2.L

LĒMUMS

Rīgā 2017.gada 17.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Inta Jēkabsons, pārbaudīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 2.oktobra spriedumu civillietā AS “Latvijas Gāze” prasībā pret [pers. A] par parāda piedziņu,

Aprakstošā daļa

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 2.oktobrī taisīja spriedumu civillietā AS “Latvijas Gāze” prasībā pret [pers. A] par parāda piedziņu.

Par šo spriedumu 2017.gada 1.novembrī [pers. A] (turpmāk – pieteicēja) tiesā iesniedza kasācijas sūdzību, tai pievienojot lūgumu par viņas atbrīvošanu no drošības naudas samaksas. Pieteikums pamatots ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un apstākļiem, ka: pieteicējai saskaņā ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015.gada 15.jūnija lēmumu Nr.30-2015-9967 noteikta pirmās grupas invaliditāte. Atbilstoši ārsta norādījumiem viņai regulāri jālieto medikamenti, un tikai tādā veidā viņa var saglabāt funkcionālās spējas, un nebūt saviem tuviniekiem par apgrūtinājumu; viņas pensija mēnesī ir 270 EUR, no kuriem 180 EUR tērē medikamentiem. Pārsūdzētajam spriedumam nepiekrīt un vēlas, lai tā likumību izvērtē Augstākās tiesas departaments.

Motīvu daļa

Izvērtējusi pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas, secinu, ka pieteikums ir noraidāms un kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo un ceturto daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā, taču tiesnesis var pilnībā vai daļēji atbrīvot fizisku personu no šāda maksājuma, ievērojot tās mantisko stāvokli. Tas nozīmē, ka objektīvs pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir apstākļi, kas apliecina, ka personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās drošības naudas apmēra dēļ. Līdz ar to personas mantiskais stāvoklis ir vienīgais kritērijs, pēc kura izvērtējama pieteikuma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pamatotība, savukārt personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus. Noteiktā kārtībā veikts

personas materiālo resursu novērtējums var sniegt objektīvu vērtējumu par personas mantisko stāvokli.

Par fiziskas personas mantisko stāvokli liecina gan tās ienākumu no algota darba esamība vai neesamība, gan arī citi mantas stāvokli raksturojošie faktori, piemēram, kustama un nekustama manta, naudas uzkrājumi, objektīvi izdevumi. Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālu jautājumu izlemšanu un noteic personas pienākumu pierādīt procesuālo tiesību esamību.

Pieteicēja savu apgalvojumu par nespēju samaksāt drošības naudu ir pamatojusi ar apstākli, ka viņa ir pirmās grupas invalīde, viņas pensija ir 270 EUR mēnesī, no kuriem 180 EUR saskaņā ar ģimenes ārsta norādījumiem viņa tērē medikamentiem. Pieteicēja kasācijas sūdzībai vai pieteikumam pierādījumus savam apgalvojumam par nespēju samaksāt drošības naudu pievienojusi nav.

Nemot vērā lietā esošas ziņas par pieteicējas vecumu- dzimusi 1936.gada 9.augustā (81 gads), tiesnesei nav pamata apšaubīt, ka pieteicēja ir pensionāre un viņai piešķirta pensija. Tomēr, ievērojot, ka lietas materiālos nav konstatējami pierādījumi, kas apliecinātu pieteicējas norādīto pensijas apmēru 270 EUR, attiecīgu pierādījumu neesamības dēļ tiesnese nekonstatē pamatu ticamības piešķiršanai pieteicējas apgalvojumam par mantiskā stāvokļa nepietiekamību drošības naudas samaksai likumā noteiktajā apmērā.

Nav pamata apšaubīt, ka pieteicējai ir veselības problēmas, ko apliecina lietā pievienotais Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015.gada 15.jūnija lēmums Nr.30-2015-9967, kurā redzams, ka no 2015.gada 27.maija bez atkārtotas pārbaudes termiņa norādes pieteicējai noteikta pirmā invaliditātes grupa (lietas 1.sējuma 106.lapa). Tomēr minētais apstāklis pats par sevi nav atzīstams par pietiekamu un patstāvīgu pamatu personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas. Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas izpratnē ir būtiski noskaidrot, vai pieteicējai tamdēļ rodas papildus medicīniska rakstura izdevumi. Lietas materiāli šādus pierādījumus nesatur. Šādi pierādījumi nav pievienoti arī kasācijas sūdzībai vai pieteikumam par atbrīvošanu no drošības naudas samaksu. Līdz ar ko, arī šis pieteicējas norādītais apstāklis, nav vērtējams personas mantiskā stāvokļa aspektā.

Tiesnese nekonstatē lietā ziņas par to, ka ienākumus pieteicēja novirzītu kādu saistību dzēšanai, ka uz pieteicēju gultos nepilngadīgu bērnu vai citu personu, kas pašas sevi apgādāt nespēj, uzturēšanas pienākums.

Tāpat lietā netiek konstatēts, ka pieteicēja būtu atzīta par trūcīgu vai maznodrošinātu personu (pierādījumu šādam pieteicējas statusam lietā nav), vai arī pieteicēja nav uzskatījusi par nepieciešamu šādu statusu, kas piešķir tiesības uz valsts un pašvaldības materiāla rakstura atbalstu, attiecīgajai kompetentajai institūcijai (attiecīgas pašvaldības Sociālajam dienestam) pieprasīt, vai arī noklusē faktu par šāda statusa piešķiršanas atteikumu. Tiesnese ieskatā, minētais jebkurā gadījumā liecina par to, ka valsts un pašvaldības atbalsts iztikas nodrošināšanai pieteicējai nav nepieciešams.

Ielūkojoties tiesai pieejamā Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatas (VVDZ) un Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) informācijas sistēmā, konstatēju, ka šobrīd uz pieteicējas vārda reģistrēts viens nekustamais īpašums, savukārt transportlīdzekļi reģistrēti nav. Uzskatu par vērā ņemamu apstākli, ka nekustamā īpašuma uzturēšanai un apsaimniekošanai, kā arī likumā noteikto nodokļu nomaksai, ir nepieciešami līdzekļi, kas visticamāk pieteicējas rīcībā ir, lai uzturētu un apsaimniekotu sev piederošo nekustamo īpašumu.

Pārsūdzot tiesas spriedumu, kasācijas sūdzības iesniedzējai ir pienākums rēķināties ar likumā noteiktu pienākumu veikt maksājumu par kasācijas sūdzības izskatīšanu tiesā (Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa) un līdz ar to samērīgi plānot savu budžetu. Šai aspektā tiesnese ņem vērā, ka drošības naudas maksājums par kasācijas sūdzību ir vienreizējs maksājums, un pats par sevi fakts, ka pieteicēja ir pensionāre, pirmās grupas invalīde un viņas ienākumi ir pensija, tomēr par trūcīgu vai maznodrošinātu viņa atzīta nav, tiesneses ieskatā nevar būt par pamatu pieteicējas atsvabināšanai no drošības naudas samaksas.

Ņemot vērā iepriekš norādīto kopumā, tiesnese negūst pārliecību, ka pieteicējas mantiskais stāvoklis objektīvi liedz viņai veikt likumā paredzētu maksājumu- samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzību 300 EUR apmērā, tādēļ Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā noteikts pamats pieteicējas pilnīgai vai daļējai atsvabināšanai no drošības naudas samaksas konstatēts netiek un tiesnese nonāk pie secinājuma, ka pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Dokuments, kas apliecinātu drošības naudas samaksu likumā noteiktajā apmērā, pieteicējas kasācijas sūdzībai nav pievienots.

Respektējot Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā paredzētās personas tiesības uz jautājuma par drošības naudas samaksas pienākumu izlemšanu tiesā, ņemot vērā, ka pieteicējas pienākums maksāt drošības naudu tiek nodibināts ar šo tiesneses lēmumu, atzīstu, ka pieteicējas iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkuma novēršanai- drošības naudas 300 EUR apmērā samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā.

Drošības nauda iemaksājama Latvijas Republikas Augstākās tiesas depozīta kontā: saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, konta Nr.LV83TREL8280010000000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TREL LV22, klasifikācijas kods: F22010010, iemaksas mērķī norādot datus lietas identificēšanai.

Vienlaikus izskaidroju, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta otro un trešo daļu, ja šai lēmumā norādītajā termiņā trūkums tiks novērsts, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz, bet pretējā gadījumā sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un 459.pantu

nolēmu:

noraidīt [pers. A] pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

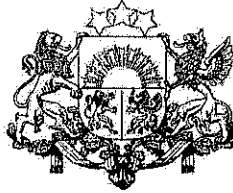
Atstāt bez virzības [pers. A] iesniegto kasācijas sūdzību, nosakot termiņu šai lēmumā norādītā trūkuma novēršanai- drošības naudas 300 EUR apmērā samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai tiesā, līdz 2017.gada 18.decembrim.

Lēmumu var pārsūdzēt persona, uz kuru tas attiecas, desmit dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

I.Jēkabsone

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

Lieta Nr. C33622615
SKC-682/2018
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2018.gada 29.janvārī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Zane Pētersone,
tiesnesis Intars Bisters,
tiesnesis Normunds Salenieks

izskatīja rakstveida procesā /pers. B/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2017.gada 17.novembra lēmumu, ar kuru noraidīts /pers. B/ pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu un kasācijas sūdzība atstāta bez virzības trūkuma novēršanai.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 2.oktobra spriedumu apmierināta AS „Latvijas Gāze” prasība pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

[2] /pers. B/ iesniegusi kasācijas sūdzību par minēto spriedumu, pārsūdzot to pilnā apmērā. Kasācijas sūdzībai pievienots pieteikums par /pers. B/ atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Pieteikumā norādīts, ka pieteicējai saskaņā ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas /datums/lēmumu noteikta pirmās grupas invaliditāte bez atkārtota pārbaudes termiņa. Atbilstoši ārsta norādījumiem viņai regulāri jālieto dārgi medikamenti, un tikai tādā veidā viņa var saglabāt funkcionālās spējas un nebūt par apgrūtinājumu saviem tuviniekiem. Pieteicējas pensija mēnesī ir 270 euro, no kuriem 180 euro tiek izlietoti medikamentiem, līdz ar to atbilstējamajai nav iespējas samaksāt drošības naudu, lai varētu aizsargāt savas tiesības tiesā.

Pieteikums pamatots ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2017.gada 17.novembra lēmumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un 459.pantu, /pers. B/ pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu noraidīts un /pers. B/ kasācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2017.gada 18.decembrim lēmumā norādītā trūkuma novēršanai – drošības naudas 300 euro apmērā samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem motīviem.

[3.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo un ceturto daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 euro apmērā, taču tiesnesis var pilnībā vai daļēji atbrīvot fizisko personu no šāda maksājuma, ievērojot tās mantisko stāvokli.

Personas mantiskais stāvoklis ir vienīgais kritērijs, pēc kura izvērtējama pieteikuma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pamatotība, savukārt personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus. Noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu novērtējums var sniegt objektīvu vērtējumu par personas mantisko stāvokli. Par fiziskas personas mantisko stāvokli liecina gan tās ienākumu no algota darba esamība vai neesamība, gan arī citi mantas stāvokli raksturojošie faktori, piemēram, kustama un nekustama manta, naudas uzkrājumi, objektīvi izdevumi.

[3.2] Pieteicēja kasācijas sūdzībai vai pieteikumam nav pievienojusi pierādījumus savam apgalvojumam par nespēju samaksāt drošības naudu.

[3.2.1] ņemot vērā lietā esošas ziņas par pieteicējas vecumu (dzimusi /datums/), tiesnesei nav pamata apšaubīt, ka pieteicēja ir pensionāre un viņai piešķirta pensija. Tomēr, ievērojot, ka lietas materiālos nav konstatējami pierādījumi, kas apliecinātu pieteicējas norādīto pensijas apmēru, attiecīgu pierādījumu neesamības dēļ tiesnese nekonstatē pamatu ticamības piešķiršanai pieteicējas apgalvojumam par mantiskā stāvokļa nepietiekamību drošības naudas samaksai likumā noteiktajā apmērā.

[3.2.2] Nav pamata apšaubīt, ka pieteicējai ir veselības problēmas, ko apliecina lietā pievienotais Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas /datums/lēmums, no kura redzams, ka no /datums/bez atkārtotas pārbaudes termiņa norādes pieteicējai noteikta pirmā invaliditātes grupa. Tomēr minētais apstāklis pats par sevi nav atzīstams par pietiekamu un patstāvīgu pamatu personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas. Būtiski noskaidrot, vai pieteicējai tamdēļ rodas papildu medicīniska rakstura izdevumi. Lietā šādu pierādījumu nav, tādēļ arī šis pieteicējas norādītais apstāklis nav vērtējams personas mantiskā stāvokļa aspektā.

[3.2.3] Lietā nav ziņu par to, ka ienākumus pieteicēja novirzītu kādu saistību dzēšanai, ka uz pieteicēju gultos nepilngadīgu bērnu vai citu personu uzturēšanas pienākums.

[3.2.4] Lietā nav pierādījumu, ka pieteicēja būtu atzīta par trūcīgu vai maznodrošinātu personu, vai arī viņa šāda statusa iegūšanu nav uzskatījusi par nepieciešamu, vai noklusē faktus par šāda statusa piešķiršanas atteikumu.

[3.2.5] No Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Ceļu satiksmes drošības direkcijas informācijas sistēmām konstatēts, ka uz pieteicējas vārda reģistrēts viens nekustamais īpašums, bet transportlīdzekļi nav reģistrēti. Ņemams vērā, ka nekustamā īpašuma uzturēšanai un apsaimniekošanai, kā arī likumā noteikto nodokļu nomaksai ir nepieciešami līdzekļi, kas visticamāk pieteicējas rīcībā ir, lai uzturētu un apsaimniekotu sev piederošo nekustamo īpašumu.

[3.3] Pārsūdzot tiesas spriedumu, kasācijas sūdzības iesniedzējai ir pienākums rēķināties ar likumā noteikto pienākumu veikt maksājumu par kasācijas sūdzības izskatīšanu tiesā (Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa) un līdz ar to samērīgi plānot savu budžetu.

Ņemot vērā norādīto, nav secināms, ka pieteicējas mantiskais stāvoklis objektīvi liedz viņai veikt likumā paredzētu maksājumu par kasācijas sūdzību 300 euro apmērā.

[3.4] Tā kā dokuments, kas apliecinātu drošības naudas samaksu likumā noteiktajā apmērā, pieteicējas kasācijas sūdzībai nav pievienots,

pieteicējas iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu drošības naudas 300 *euro* apmērā samaksu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai tiesā.

[4]/pers. B/ iesniegusi blakus sūdzību par minēto lēmumu, lūdzot to atcelt un pilnībā atbrīvot atbildētāju no Civilprocesa likumā noteiktās drošības naudas samaksas.

Blakus sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[4.1] Pieteicēja ir cienījama vecuma kundze, pirmās grupas invalīde, kuras invaliditāte ir saistīta ar kustības traucējumiem. Minētie apstākļi apliecina /pers. B/ nespēju gūt ienākumus papildus valsts noteiktajai pensijai.

Pieteicējai pieder nekustamais īpašums /adrese A/. Pieteicējas īpašumā nav neviena cita nekustamā īpašuma, nav kapitāldaļu komercsabiedrībās, automašīnu, vērtspapīru vai citu dārgu kustamo mantu, kā vien tādas, kuras nepieciešamas pieteicējas ikdienā. Lielākā daļa atbildētājas ienākumu tiek izlietoti medikamentiem, tādēļ pieteicēja nav spējīga samaksāt Civilprocesa likumā noteikto drošības naudu.

[4.2] Atbildētāja nepiekrīt tam, ka tikai personas, kuras likumā noteiktajā kārtībā ir atzītas par trūcīgām vai maznodrošinātām, var pretendēt uz atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas. Saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 30. marta noteikumu Nr. 299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2. punktu /pers. B/ nevar tikt atzīta par trūcīgu, jo viņas īpašumā ir nekustamais īpašums un valsts maksātās pensijas apmērs pārsniedz 128,06 *euro*.

Judikatūrā ir izteiktas atziņas, ka personas, kurām piešķirts trūcīgas personas statuss, parasti no valsts nodevas tiek atbrīvotas, tomēr trūcīgas personas statusa neesamība neizslēdz situāciju, ka personas mantiskais stāvoklis ir nepietiekams valsts nodevas samaksai. Ja personai pieder nekustamais īpašums, lenjot par personas atbrīvošanu no valsts nodevas, vērā ņemams, vai nekustamā īpašuma esamība, tā uzturēšana un apsaimniekošana nes personai papildu ienākumus un ievērojami vai vispār uzlabo viņas mantisko stāvokli.

Tiesa, noraidot pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, nav pilnīgi un vispusīgi izvērtējusi objektīvo pamatu pieteicējas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas. Tiesa ir ignorējusi lietā konstatētos faktus, ka pieteicējai piederošais īpašums netiek izmantots papildu ienākumu gūšanai, tādējādi tas neuzlabo pieteicējas mantisko stāvokli.

[4.3] Tiesa arī nav ņēmusi vērā dzīvē gūtos novērojumus, ka Latvijā dzīvojošajiem pensionāriem izmaksājamo pensiju apmērs neļauj segt pat ikdienā nepieciešamos izdevumus, nemaz nerunājot par iespēju atļauties samaksāt tiesas izdevumus. Drošības naudas apmērs acīmredzami pārsniedz /pers. B/ pensijas apmēru. Līdz ar to tiek ierobežotas pieteicējas pamattiesības uz lietas izskatīšanu tiesā.

Motīvu daļa

[5] Augstākā tiesa, izvērtējusi blakus sūdzību un pārējos lietas materiālus, atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams un jautājums par /pers. B/ atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu izlemjams pēc būtības.

[5.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458. panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā. Minētā panta ceturrtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

[5.2] Augstākā tiesa atzīst par pareizu apgabaltiesas tiesneses norādīto, ka pieteikumam par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas jāpievieno pierādījumi par pieteikuma iesniedzēja mantisko stāvokli, lai tiesnesis varētu izdarīt ar tiem pamatotos secinājumus.

Tāpat apgabaltiesas tiesnese pareizi konstatējusi, ka pieteicēja nebija pievienojusi pierādījumus par pensijas apmēru. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa, kas apliecina vecuma pensijas (kopā ar piemaksu) apmēru – 272,63 *euro*, pievienota tikai blakus sūdzībai.

[5.3] Tomēr Augstākā tiesa atzīst, ka pierādījumu kopums lietā, novērtējot pierādījumus saskaņā ar Civilprocesa likuma 97. panta pirmo daļu (*tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem*), bija pietiekams, lai tiesa varētu izdarīt secinājumu, ka /pers. B/ mantiskais stāvoklis nav tāds, lai viņa varētu samaksāt drošības naudu pilnā 300 *euro* apmērā.

[5.3.1] Kā redzams no pierādījumiem lietā, pieteicējas vecums ir 81 gads, kādēļ tiesnese pamatoti secināja, ka pieteicēja ir pensionāre un viņai piešķirta vecuma pensija.

Lietā iesniegtais Veselības un darb spēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas /datums/lēmums pierāda, ka /pers. B/ funkcionālo spēju traucējumi atbilst ļoti smagai invaliditātei (invaliditātes cēlonis – slimība), kādēļ viņai no /datums/bez atkārtotas pārbaudes termiņa noteikta pirmā invaliditātes grupa.

Tiesa minētos apstākļus saistījusi tikai ar nepieciešamību noskaidrot, vai invaliditātes dēļ pieteicējai rodas papildu medicīniska rakstura izdevumi, un atzinusi, ka, tā kā lietā šādu pierādījumu nav, tad šie apstākļi nav vērtējami personas mantiskā stāvokļa aspektā.

Taču, pirmkārt, novērtējot minētos pierādījumus pēc loģikas un dzīvē gūtiem novērojumiem, kā to nosaka Civilprocesa likuma 97. panta pirmā daļa, tiesai nevajadzēja rasties šaubām par to, ka 81 gadu vecai personai ar ļoti smagu invaliditāti, kuras cēlonis ir slimība, rodas medicīniska rakstura izdevumi.

Otrkārt, minētie apstākļi bija saistāmi nevis tikai ar iespējamiem pieteicējas izdevumiem, bet gan ar iespēju gūt ienākumus. Šādā aspektā tiesas vērtējums iztrūkst. Proti, tiesai bija jānovērtē /pers. B/ vecums kopsakarā ar Veselības un darb spēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas /datums/lēmuma saturu, kas, Augstākās tiesas ieskatā, rada pietiekamu pamatu secinājumam, ka pieteicēja nespēj gūt papildu ienākumus ar savu darbu.

[5.3.2] Turklāt bija vērtējami pārējie pierādījumi lietā.

Tiesa no Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Ceļu satiksmes drošības direkcijas informācijas sistēmām konstatējusi, ka uz pieteicējas vārda reģistrēts viens nekustamais īpašums, bet transportlīdzekļi nav reģistrēti. Minētais nekustamais īpašums ir /pers. B/ mājoklis, ko apliecina lietā esošais Ādažu novada domes Sociālā dienesta dzīves apstākļu apsekošanas akts. Nekustamais īpašums, kurā dzīvo pati īpašniece, ienākumus nenes un pieteicējas mantisko stāvokli neuzlabo. Tiesas konstatētais, ka nekustamā īpašuma uzturēšanai un apsaimniekošanai ir nepieciešami līdzekļi, liecina par papildu izdevumiem, nevis ienākumiem.

[5.3.3] Nav strīda, ka /pers. B/ nav piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss. Tomēr šāda statusa neesamība neizslēdz situāciju, ka personas mantiskais stāvoklis ir nepietiekams valsts nodevas samaksai.

[5.3.4] Ievērojot visu iepriekšminēto, novērtējot kopsakarā gan pieteicējas vecumu, gan pensionāres statusu, gan invaliditātes raksturu un smagumu, gan arī faktu, ka vienīgais reģistros reģistrētais pieteicējas īpašums ir viņas mājoklis, kas tālād ienākumus nenes, tiesai, ņemot vērā loģiku un dzīvē gūtos novērojumus, bija pamats secinājumam, ka /pers. B/ mantiskais stāvoklis nav tāds, lai viņa varētu samaksāt drošības naudu pilnā 300 *euro* apmērā.

[5.4] Šādos apstākļos Augstākā tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams. Vienlaikus Augstākā tiesa uzskata, ka nav lietderīgi jautājumu nodot jauni izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā, jo konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi ļauj /pers. B/ pieteikumu izņemt pēc būtības saskaņā ar Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 3. punktu /pers. B/ ir regulāri, kaut nelieli ienākumi, tāpēc pilnīgi atbrīvošanai nav pamata un viņai ir jāsamaksā drošības nauda samērā ar viņas materiālajām iespējām. Ņemot vērā izklāstītos argumentus par prasītājas mantisko stāvokli, /pers. B/ no drošības naudas samaksas ir atbrīvojama daļēji, nosakot maksājamo drošības naudu 20 *euro* apmērā, kas ir ar pieteicējas mantisko stāvokli samērīga.

summa.

Kasācijas sūdzība pēc analogijas ar Civilprocesa likuma 459.panta pirmo daļu ir atstājama bez virzības trūkuma novēršanai – drošības naudas samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā, un nosakāms termiņš trūkuma novēršanai – 2018.gada 28.februāris. Drošības nauda par kasācijas sūdzību iemaksājama Augstākās tiesas (reģistrācijas Nr. 90000068892) kontā drošības naudas iemaksām saņēmēja banka – Valsts kase, kods TREL LV22, konta Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0, maksājuma mērķi norādot kasācijas sūdzības iesniedzēja datus un lietas numuru.

Ja minētajā termiņā trūkums nebūs novērsts, apgabaltiesa kasācijas sūdzību saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešo daļu uzskatīs par neiesniegtu un atdos iesniedzējai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, 447.¹panta pirmo daļu, 448.panta pirmās daļas 3.punktu, 449.panta pirmo daļu, Augstākā tiesa

nolēma:

atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 17.novembra lēmumu.

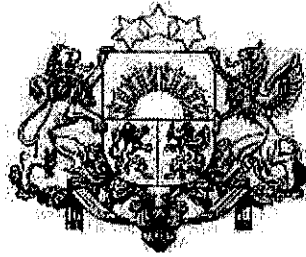
Atbrīvojot daļēji/pers. B/ no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 2.oktobra spriedumu, nosakot maksājamo drošības naudu 20 EUR (divdesmit *euro*) apmērā.

Atstāt bez virzības /pers. B/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 2.oktobra spriedumu un noteikt /pers. B/ termiņu līdz 2018.gada 28.februārim trūkuma novēršanai – drošības naudas 20 EUR (divdesmit *euro*) samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente	(paraksts)	Z. Pētersone
Tiesnesis	(paraksts)	I. Bisters
Tiesnesis	(paraksts)	N. Salenieks

APBŪRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas Nr. C27159112
Lietas arhīva Nr. CA-0177-16/16

LĒMUMS

2017.gada 16.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnesis referents	V.Vazdiķis,
tiesnese	I.Stuberovska,
tiesnese	I.Zaļā,

Rīgā, Brīvības bulvārī 34 rakstveida procesā izskatīja [pers. A] pieteikumu par procesuālā termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra spriedumu iesniegšanai civillietā SIA "Jūrmalas namsaimnieks" prasībā pret [pers. A] par parāda piedziņu un [pers. A] pretprasībā pret SIA "Jūrmalas namsaimnieks" par maksājumu samazināšanu materiālus,

konstatēja

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra spriedumu apmierināta SIA "Jūrmalas namsaimnieks" (turpmāk – Prasītāja) prasība pret [pers. A] (turpmāk arī – Atbildētājs) par parāda piedziņu.

No Atbildētāja par labu Prasītājai piedzīts parāds 1368,19 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 209,92 *euro* apmērā.

Prasītājai noteiktas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus no piedzītās pamatparāda summas saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu.

Noraidīta Atbildētāja pretprasība pret Prasītāju par maksājumu samazināšanu.

No Atbildētāja par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 27,75 euro.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.februāra lēmumu labota pārrakstīšanās kļūda Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra spriedumā – norādīta Civilprocesa likumā paredzētā sprieduma pārsūdzības kārtība.

[3] 2017.gada 27.februārī Rīgas apgabaltiesā saņemts Atbildētāja pieteikums par procesuālā termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai un kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra spriedumu, kurā vienlaikus pieteikts lūgums atbrīvot Atbildētāju no drošības naudas samaksas valsts ienākumos par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

[4] Novērtējusi pieteikuma motīvus un lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pieteikums par procesuālā termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai ir apmierināms turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[4.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 51.panta pirmo daļu nokavētos procesuālos termiņus pēc lietas dalībnieka pieteikuma atjauno tiesa, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslus par attaisnojošiem. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai, atjaunojot nokavēto termiņu, tiesa vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.

Civilprocesa likuma 53.panta pirmā daļa noteic, ka pieteikums par nokavētā termiņa atjaunošanu iesniedzams tiesā, kurā nokavēto darbību vajadzēja izpildīt, un to izskata rakstveida procesā. Saskaņā ar minētā panta otro daļu pieteikumam par procesuālā termiņa atjaunošanu pievienojami dokumenti, kas nepieciešami procesuālās darbības izpildīšanai, un pamats termiņa atjaunošanai.

Atbildētājs lūdzis atjaunot nokavēto procesuālo termiņu kasācijas sūdzības iesniegšanai, jo Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra spriedumā bijis norādīts, ka spriedums nav pārsūdzams, bet ar Rīgas

apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.februāra lēmumu spriedumā pieļautā kļūda labota un norādīts, ka spriedums lietā ir pārsūdzams.

Civillietu tiesas kolēģija no lietas materiāliem konstatē, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra sprieduma rezolutīvajā daļā bijusi norādīta Civilprocesa likuma noteikumiem neatbilstoša pārsūdzības kārtība.

Iepriekš minētā pārrakstīšanās kļūda labota ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.februāra lēmumu, norādot Civilprocesa likumā paredzēto sprieduma pārsūdzības kārtību, proti, spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 12.decembra, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Nemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par attaisnojošu Atbildētāja procesuālā termiņa nokavējumu, tāpēc nokavētais termiņš kasācijas sūdzības iesniegšanai atjaunojams.

[5] Vienlaikus iesniegtajā kasācijas sūdzībā Atbildētājs lūdzis atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Izvērtējusi Atbildētāja kasācijas sūdzības materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Atbildētāja lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, savukārt kasācijas sūdzība atstājama bez virzības turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[5.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

No iepriekš minētā izriet, ka vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas valsts ienākumos ir personas mantiskais stāvoklis.

Pie šādiem apstākļiem tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, jākonstatē – personas mantiskais

stāvoklis ir tāds, ka persona nav spējīga samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Savukārt personai ir jāpierāda, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā, proti, jāsniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, t.sk. saviem ienākumiem un mantas piederību.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka Atbildētājs sava mantiskā stāvokļa pamatošanai iesniedzis Valsts sociālas apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) 2016.gada 20.decembra izziņu par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem un 2016.gada rēķinus par dzīvokli [adrese].

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietā iesniegtā VSAA izziņa par Atbildētāja ikmēneša ienākumiem nav uzskatāma par tādu pierādījumu, kas pilnvērtīgi raksturotu Atbildētāja mantisko stāvokli.

Paša Atbildētāja pieteikumā ietvertais ienākumu un izdevumu salīdzinājums, proti, vidējais mēneša ienākums 173,05 *euro*, bet vidējā rēķina summa par dzīvokli mēnesī 179,09 *euro*, rada šaubas, ka Atbildētājs savus ienākumus raksturojis pilnīgi. Civillietu tiesu kolēģija atzīst par vispārzināmu faktu, ka personas eksistencei ir nepieciešami līdzekļi uztura un citu pirmās nepieciešamības preču un pakalpojumu iegādei ne tikai dzīvokļa rēķina samaksai.

Tiesas kolēģija atzīst, ka personas, kura lūdz atbrīvot no drošības naudas samaksas, iesniegtajiem pierādījumiem un paskaidrojumiem jābūt tādiem, no kuriem tiesa var gūt pārliecību, ka mantiskais stāvoklis ir raksturots pilnīgi un patiesi, nevis selektīvi izvēloties tos faktus, kas ir par labu personas pozīcijai.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Atbildētājs nav konkrēti raksturojis savu mantisko stāvokli (uzkrājumi, manta, citu personu (radnieki, ģimenes locekļi) mantisks atbalsts, nepieciešamo izdevumu apmērs utml.), tādēļ tiesai nav iespējams izvērtēt Atbildētāja mantisko stāvokli, nav iespējams samērot to ar nepieciešamajiem izdevumiem un izdarīt secinājumus par spēju vai neiespējamību veikt drošības naudas samaksu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamata Atbildētāja atbrīvošanai no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

[5.2] Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļa noteic, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības.

Civilprocesa likumā nav noteikta kārtība, kādā kasācijas sūdzība tiek atstāta bez virzības gadījumā, ja tiek noraidīts sūdzības iesniedzēja lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, tāpēc atzīstams, ka pēc analogijas piemērojami Civilprocesa likuma 420.panta nosacījumi.

Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Ņemot vērā minēto, tiesnesis atzīst, ka kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu līdz 2017.gada 18.aprīlim trūkumu novēršanai – dokumenta, kas apliecina drošības naudas samaksu 300 *euro* apmērā, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Vienlaikus tiesnesis izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu lēmumā norādītā trūkuma novēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzība tiks uzskata par neiesniegtu un tā tiks atdota iesniedzējam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 51., 53., 229., 230., 420.pantu, 458.panta ceturto daļu, Civillietu tiesas kolēģija

n o l ē m a

apmierināt [pers. A] pieteikumu par procesuālā termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra spriedumu iesniegšanai.

Noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Atstāt bez virzības [pers. A] iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra spriedumu, nosakot termiņu lēmumā norādītā trūkuma novēršanai – drošības naudas samaksai 300 *euro* apmērā un maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2017.gada 18.aprīlim.

Trūkuma nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzību uzskatīt par neiesniegtu un atdot iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesneši

/paraksts/

V.Vazdiķis

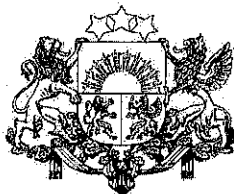
/paraksts/

I.Stuberovska

/paraksts/

I.Zaļā

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lieta Nr.C27159112

SKC-1327/2017

Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa

L Ē M U M S

Rīgā 2017.gada 16.jūnijā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents Valerijans Jonikāns

tiesnese Ināra Garda

tiesnesis Aigars Strupišs

izskatīja rakstveida procesā /pers. C/ (/pers. C/) blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 16.marta lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā un kasācijas sūdzība atstāta bez virzības.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 28.novembra spriedumu apmierināta SIA „Jūrmalas namsaimnieks” prasība pret /pers. C/ par parāda 1368,19 EUR piedziņu.

[2] /pers. C/ 2017.gada 27.februārī iesniedzis pieteikumu par procesuālā termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai un kasācijas sūdzību, kurā lūgts atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas.

Kasācijas sūdzībā attiecībā uz lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas norādīts, ka viņa ienākumi vidēji ir 173,05 EUR mēnesī, savukārt izdevumi par dzīvokļa uzturēšanu vidēji ir 179,09 mēnesī. Tā kā līdzekļu nepietiek, šobrīd ir izveidojies parāds.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 16.marta lēmumu apmierināts pieteikums par procesuālā termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai, noraidīts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu un kasācijas sūdzība atstāta bez virzības līdz 2017.gada 18.aprīlim drošības naudas 300 EUR samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai.

Tiesa konstatējusi, ka atbildētāja iesniegtie pierādījumi – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras /datums/izziņa par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem un 2016.gada rēķini par dzīvokli /adrese/, pilnvērtīgi neraksturo viņa mantisko stāvokli, tādēļ nav iespējams izdarīt secinājumus par atbildētāja spēju vai nespēju veikt drošības naudas samaksu.

[4] Blakus sūdzībā /pers. C/ lūdzis atcelt lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, un atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas vai samazināt tās apmēru.

Blakus sūdzībā norādīts, ka, atbrīvojot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, tiesa vērtējusi viņa materiālo stāvokli un no tā brīža nekas nav mainījies.

Tieši nepietiekamo ienākumu dēļ viņam izveidojies parāds par dzīvokli. Kāda ģimenes locekļa sniegtā materiālā palīdzība iztikai nav vērtējama kā viņa materiālais stāvoklis.

Motīvu daļa

[5] Izskatījusi blakus sūdzību, Augstākā tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams un jāatņem izdevumi pēc būtības, daļēji atbrīvojot /pers. C/ no drošības naudas samaksas.

[6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 458. panta pirmajai un ceturtajai daļai iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR.

Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Augstākā tiesa atzīst, ka Civilprocesa likuma 458. panta ceturtās daļas izpratnē, lai tiesai vai

tiesnesim būtu pamats atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas, tiesas vai tiesneša rīcībā ir jābūt pierādījumiem par personas mantisko stāvokli, no kuriem būtu secināms, ka personas mantiskais stāvoklis objektīvi liedz veikt drošības naudas samaksu.

Pienākums iesniegt pierādījumus par savu mantisko stāvokli izriet no Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas, jo, kā tas atzīts tiesību doktrīnā „Ja personas (...) mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi,

kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli (sk. *Civilprocesa likuma komentāri. II daļa, sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Tiesu namu aģentūra, 2012., 790. - 791.lpp.*). Līdzīgas atziņas izteiktas arī judikatūrā (sk. *Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 14.janvāra lēmumu lietā Nr.SK-1271/2014 (C02020809), 2015.gada 20.februāra lēmumu lietā Nr. SK-2071/2015 (C04223010), 2015.gada 2.oktobra lēmumu lietā Nr. SK-2446/2015 (C15168613), 2016. gada 19. janvāra lēmumu lietā Nr. SK-1144/2016 (28289612), 2016. gada 25. augusta lēmumu lietā Nr. SK-2457/2016 (C30630713).*

Sava mantiskā stāvokļa raksturošanai /pers. C/ iesniedzis Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras /datums/izziņu par sociālās apdrošināšanas iemaksām laikā no 2016.gada janvāra līdz 2016.gada decembrim un 2016.gada rēķinus par dzīvokli /adrese/.

Augstākās tiesas ieskatā, minētajā VSAA izziņā norādītie ienākumi – vidēji 173,5 EUR mēnesī laikā no 2016.gada janvāra līdz oktobrim, neliecina par tādu materiālo stāvokli, kas ļautu atbildētājam samaksāt drošības naudu pilnā apmērā.

Turklāt vērā ņemams ir arī apstāklis, ka /pers. C/ ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2014.gada 2.decembra lēmumu bija atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu un viņa mantiskais stāvoklis uz kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdi atbilstoši VSAA izziņai īpaši nav uzlabojies, proti, tas nav tāds, kas ļauj samaksāt drošības naudu 300 EUR.

[7] Ievērojot procesuālās ekonomijas principu, kā arī Civilprocesa likuma 448.panta pirmās

daļas 3.punktā noteikto kompetenci, Augstākā tiesa atzīst, ka jāatņem izdevumi par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas izdevumiem pēc būtības, nenododot to jaunai izskatīšanai.

Ieskatoties Ceļu satiksmes drošības direkcijas datu bāzē, tiesnešu kolēģija konstatē, ka uz /pers. C/ vārda ir reģistrēts transportlīdzeklis /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, 1985. izlaiduma gads, ar statusu - izslēgts (neaktīvs), savukārt no vienotās Valsts zemes dienesta datubāzes redzams, ka /pers. C/ reģistrētas īpašuma tiesības uz vienu nekustamo īpašumu – dzīvokli Nr. /numurs/, /adrese/.

Nemot vērā minēto un šā lēmuma 6.punktā norādītos apstākļus un secinājumus, Augstākā tiesa uzskata, ka kasācijas sūdzības iesniedzējs ir daļēji atbrīvojams no drošības naudas samaksas, nosakot maksājamās drošības naudas apmēru 100 EUR un termiņu līdz 2017.gada 16.jūlijam drošības naudas samaksai un maksājumu apliecināšanai iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Drošības nauda jāiemaksā Latvijas Republikas Augstākās tiesas (reģ. Nr. 90000068892) depozīta kontā drošības naudas iemaksām saņēmēja banka: Valsts kase, kods TREL22; konta Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0; klasifikācijas kods F22010010.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu, 449.panta pirmo daļu un 458.panta ceturto daļu, Augstākā tiesa

nolēma:

Atcelt Rīgas apgabaltiesas Civilietu tiesas kolēģijas 2017.gada 16.marta lēmumu daļā, ar kuru noraidīts pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

/pers. C/ līgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināt daļēji, nosakot viņam pienākumu samaksāt drošības naudu 100 EUR (simts euro).

Noteikt termiņu līdz 2017.gada 16.jūlijam drošības naudas 100 EUR (simts euro) samaksai un samaksu apliecinājoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lietu nodot apelācijas instances tiesai Civilprocesa likuma 459.panta otrās vai trešās daļas

prasību izpildei.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis

V. Jonikāns

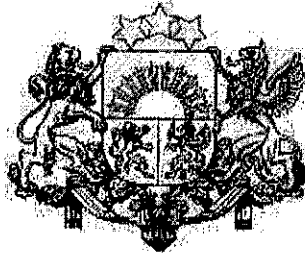
Tiesnese

I.Garda

Tiesnesis

A.Strupiņš

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-2672-17/16

ECLI:LV:RAT:2018:0109.C30744816.2.L

LĒMUMS

2018.gada 9.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese I.Ramane,
Rīgā, Brīvības bulvārī 34 izskatījusi [pers. A] kasācijas sūdzības par Rīgas apgabaltiesas
Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 4.decembra spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret
[pers. B] par testamenta atzīšanu par spēkā stājušos un kopīpašuma izbeigšanu materiālus,

konstatēja

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 4.decembra spriedumu
noraidīta [pers. A] (turpmāk arī – Prasītājs) prasība pret [pers. B] par testamenta atzīšanu par
spēkā stājušos un kopīpašuma izbeigšanu.

[2] 2018.gada 4.janvārī Rīgas apgabaltsesā saņemta Prasītāja kasācijas sūdzība par
minēto spriedumu.

Vienlaikus pieteikts lūgums atbrīvot Prasītāju no drošības naudas samaksas valsts
ienākumos par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

[3] Iepazinusies ar kasācijas sūdzību, tiesnese atzīst, ka Prasītāja lūgums par
atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, savukārt kasācijas sūdzība atstājama
bez virzības turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka iesniedzot kasācijas sūdzību,
iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 453.panta
ceturto daļu, kasācijas sūdzībai jāpievieno dokuments, kas apliecina drošības naudas nomaksu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu drošības nauda nav jāmaksā
personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot
fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas
samaksas.

No iepriekš minētā izriet, ka vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības
naudas samaksas valsts ienākumos ir personas mantiskais stāvoklis.

Pie šādiem apstākļiem tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu
no drošības naudas samaksas, jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka persona
nav spējīga samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Savukārt personai ir jāpierāda, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj samaksāt drošības
naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā, proti, jāsniedz pierādījumi par tās mantisko
stāvokli, t.sk. saviem ienākumiem un mantas piederību.

Arī tiesību doktrīnā atzīts, ja personas [...] mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams
samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no
drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina

personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli (*Civilprocesa likuma komentāri. II daļa, autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Tiesu namu agentūra, 2012., 790. - 791.lpp.*).

Tiesnese konstatē, ka lūguma pamatošanai Prasītājs iesniedzis Nodarbinātības valsts aģentūras Ludzas filiāles – Zilupe 2017.gada 19.decembra izziņu Nr.04192000407izz2, no kuras izriet, ka Prasītājam ir piešķirts bezdarbnieka statuss no 2004.gada 12.oktobra.

Lietā nav iesniegtas ziņas, ka Prasītājs būtu atzīts par trūcīgu vai maznodrošinātu personu (pierādījumu šādam statusam lietā nav). Tāpat nav ziņu par to, ka Prasītājs būtu izmantojis iespēju lūgt attiecīgajai kompetentajai institūcijai (attiecīgas pašvaldības Sociālajam dienestam), lai piešķir tiesības uz valsts un pašvaldības materiāla rakstura atbalstu. Tiesneses ieskatā, minētais liecina par to, ka valsts un pašvaldības atbalsts iztikas nodrošināšanai Prasītājam nav nepieciešams.

Tiesnese atzīst, ka tik ilgstoša Prasītāja atrašanās bezdarbnieka statusā, kā arī nevēršanās pašvaldības Sociālajā dienestā, lai lūgtu piešķirt trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu, rada šaubas par to, ka Prasītājam nav pilnīgi nekādu ikmēneša ienākumu vai uzkrājumu, jo ir vispārzināms fakts, ka personas eksistencei ir nepieciešami līdzekļi uztura un citu pirmās nepieciešamības preču un pakalpojumu iegādei. Prasītājs nav pierādījis, ka viņam ir tik slikts mantiskais stāvoklis, ka viņš nespēj samaksāt likumā noteikto drošības naudu.

Ievērojot minēto tiesnese atzīst, ka nav likumīga pamata Prasītāja atbrīvošanai no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, jo Prasītājs nav pierādījis, ka viņa mantiskais stāvoklis liegtu nomaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu. Līdz ar to lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms.

Civilprocesa likuma 459.panta pirmā daļa nosaka tos gadījumus, kad kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, taču minētajā likuma normā nav paredzēta iespēja atstāt bez virzības kasācijas sūdzību, ja tajā pieteiktais lūgums par pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas tiek noraidīts.

Savukārt Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļa noteic, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, tad tiesa vadās pēc vispārējiem tiesību principiem un jēgas.

Šādos apstākļos tiesnese atzīst, ka Prasītāja iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai – drošības naudas 300 *euro* samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2018.gada 9.februārim.

Vienlaikus tiesnese izskaidro, ka lēmumā norādītā trūkuma novēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un tā tiks atdota iesniedzējam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 229., 230., 458.panta ceturto daļu, tiesnese

n o l ē m a

noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Atstāt bez virzības [pers. A] iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 4.decembra spriedumu, nosakot termiņu lēmumā norādītā trūkuma novēršanai – drošības naudas samaksai 300 *euro* apmērā un maksājumu apstiprināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2018.gada 9.februārim.

Drošības nauda iemaksājama Latvijas Republikas Augstākās tiesas depozīta kontā: saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijasNr.90000068892, konta Nr.LV83TREL8280010000000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TREL LV22, klasifikācijas kods: F22010010, iemaksas mērķi norādot datus lietas identificēšanai.

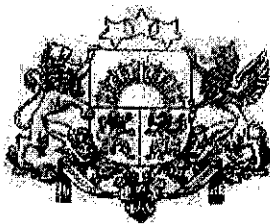
Trūkuma nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzību uzskatīt par neiesniegtu un atdot iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, Augstākās tiesas Cīvillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

I.Ramane

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas Nr.C04426711
Lietvedības Nr.CA-0125-17/28

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 24.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas
tiesnesis Gvido Ungurs

pārbaudīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 29.novembra spriedumu civillietā [pers. A] prasībā pret [pers. B] un [pers. C] par mantojuma neatņemamās daļas izdošanu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 29.novembra spriedumu daļēji apmierināta [pers. A] prasība pret [pers. B] un [pers. C] par mantojuma neatņemamās daļas izdošanu.

Par minēto spriedumu 2017.gada 23.janvārī Rīgas apgabaltsesā saņemta prasītāja [pers. A] kasācijas sūdzība, ar kuru minētais spriedums pārsūdzēts daļā, ar kuru noteikts izmaksājamās kompensācijas apmērs, noraidīta prasība, atcelts prasības nodrošinājums, kā arī piedzīti tiesāšanās izdevumi.

Vienlaikus kasācijas sūdzības iesniedzējs, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu un 458.panta ceturto daļu, lūdzis tiesu atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, lai īstenotu tiesības uz savu interešu aizsardzību un tiesas pieejamību, jo drošības naudas apmērs neesot samērīgs ar prasītāja mantisko stāvokli un viņa ienākumiem, ko veido valsts vecuma pensija 383,14 *euro* mēnesī un piemaksa pie tās 15,32 *euro*. Prasītājs norādījis, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 25.novembra lēmumu viņš ir pilnīgi atbrīvots no valsts nodevas 315,03 *euro* apmērā samaksas, un uz doto brīdi viņa mantiskais stāvoklis neesot mainījies. Izņemot dzīvesvietu prasītājam nepiederot citi nekustamie īpašumi un vērtīga kustamā manta, no kā varētu gūt ienākumus, kā arī nav iepriekš izveidoti uzkrājumi. Prasītājs neesot arī kapitālsabiedrību dalībnieks, šķīrējtiesu īpašnieks, individuālais komersants vai personālsabiedrības biedrs. Turklāt prasītājam neesot tādu radnieku vai citu tuvu personu, kurām lūgt un saņemt palīdzību.

Motīvu daļa

Pārbaudījis un izvērtējis lietas materiālus, tiesnesis uzskata, ka [pers. A] ir daļēji atbrīvojams no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā. Savukārt šā panta ceturta daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tiesnesis no lietā iesniegtās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Zemgales reģionālās nodaļas 2016.gada 17.augusta izziņas Nr.16/1590514 konstatē, ka [pers. A] laika periodā no 2015.gada augusta līdz 2016.gada augustam ir saņēmis valsts vecuma

pensiju un piemaksu pie tās kopā 4972,07 *euro*, kas vidēji mēnesī sastādījis 382,47 *euro* (*lietas 1.sēj.202.lapa*). Savukārt no lietai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Zemgales reģionālās nodaļas 2016.gada 17.augusta izziņas Nr.16/1590511 redzams, ka periodā no 2015.gada augusta par [pers. A] valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un apdrošināšanas periodi nav reģistrēti, attiecīgi, secināms, ka pensija ir vienīgais [pers. A] ienākumu avots (*lietas 1.sēj.203.lapa*).

No lietai pievienotās Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2016.gada 17.augusta izziņas Nr.12.21/3388 redzams, ka [pers. A] kopš 2008.gada 23.augusta īpašumā ir reģistrēts automobilis „Mazda 626”, reģistrācijas numurs [numurs], izlaiduma gads – 1997, bet citi transportlīdzekļi, mazizmēra kuģošanas līdzekļi vai to uzkarināmie motori [pers. A] īpašumā pašlaik nav reģistrēti (*lietas 1.sēj.204.lapa*).

Tāpat ar lietā iesniegto Uzņēmumu reģistra 2016.gada 18.augusta izziņu Nr.7-3-154258 apstiprinās, ka [pers. A] nav uzņēmumu (uzņēmējiesabiedrību), komersantu, šķirējtiesu īpašnieks, individuālais komersants, personālsabiedrības biedrs, kapitāldaļu turētājs vai dibinātājs (*lietas 1.sēj.205.lapa*).

Savukārt no lietai pievienotā Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas nodalījuma noraksta redzams, ka [pers. A] pieder nekustamais īpašums [adrese], kadastra numurs [numurs], kas sastāv no zemes 44,0077 ha platībā (*lietas 1.sēj. 88.lapa*), kur 2,22 ha ir meža zeme un 37,88 ha lauksaimniecībā izmantojamā zeme (*lietas 1.sēj. 87.lapa*).

Nemot vērā iepriekš minēto un izvērtējot kasācijas sūdzības iesniedzēja mantisko stāvokli, tiesnesis uzskata, ka [pers. A], atbilstoši viņa faktiskajiem ikmēneša ienākumiem, ir atbrīvojams no drošības naudas 200 *euro* apmērā samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā, nosakot, ka par kasācijas sūdzību maksājama drošības nauda 100 *euro* (300 *euro* – 200 *euro*) apmērā, kas tiesneša ieskatā ir samērīga ar prasītāja mantisko stāvokli un ir aptuveni 25 procenti no viņa faktiskajiem ikmēneša ienākumiem.

Kasācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi, kas apstiprinātu drošības naudas 100 *euro* samaksu.

Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 1.punkts noteic, ka tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja nav veikta drošības naudas samaksa.

Savukārt Civilprocesa likuma 459.panta pirmā daļa nosaka tos gadījumus, kad kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, taču minētajā likuma normā nav paredzēta iespēja atstāt bez virzības kasācijas sūdzību, ja persona tiek daļēji atbrīvota no drošības naudas samaksas.

Līdz ar to tiesnesis uzskata, ka konkrētajā gadījumā piemērojama Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļa, kas noteic, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, tad tiesa vadās pēc vispārējiem tiesību principiem un jēgas.

Šādos apstākļos, tiesnesis atzīst, ka [pers. A] iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības un iesniedzējam dodams laiks trūkumu novēršanai – drošības naudas 100 *euro* apmērā samaksas apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2018.gada 12.februārim.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 5., 229., 230., 458.panta ceturto daļu un 459.pantu, tiesnesis

nolēma

atbrīvot [pers. A], personas kods [pers. kods], no drošības naudas 200 *euro* (divi simti eiro) samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 29.novembra spriedumu.

[pers. A] iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 29.novembra spriedumu atstāt bez virzības, nosakot termiņu lēmumā norādītā trūkuma novēršanai līdz 2018.gada 12.februārim.

Ja minētā termiņā trūkumi netiks novērsti, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnesis

(paraksts)

G.Ungurs

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

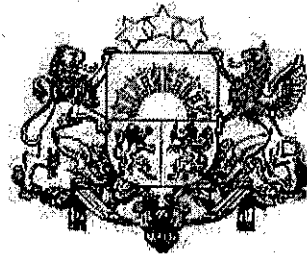
Civillietu tiesas kolēģijas tiesnesis

G.Ungurs

Noraksta parakstīšanas datums ir pievienotā droša elektroniskā paraksta un tā laika zīmoga datums.

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu.

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-0114-18/13

ECLI:LV:RAT:2018:0824.C27171414.4.L

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 24.augustā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese L.Blūmiņa
atkārtoti pārbaudīja [pers. A] iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu
tiesas kolēģijas 2018.gada 11.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 11.maija spriedumu noraidīta [pers. A] prasība pret AS “West Kredit” daļā par 2012.gada 25.aprīļa aizdevuma (kredīta) līguma Nr.122504/3S un 2012.gada 25.aprīļa ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.122504/3S atzīšanu par spēkā neesošu un tiem atbilstoši ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2018.gada 13.jūnija lēmumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 2.punktu, nolemts atteikties pieņemt un atdot iesniedzējam [pers. A] pilnvarotajam pārstāvim [pers. B] kasācijas sūdzību par minēto tiesas spriedumu.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 19.jūlija lēmumu apmierināts [pers. A] pieteikums par procesuālā termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai tiesā, tomēr ar minēto lēmumu sūdzība atstāta bez virzības trūkumu novēršanai – pierādījumu par iesniedzēja mantisko stāvokli vai drošības naudas 300 EUR apmērā samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā līdz 2018.gada 20.augustam.

[4] 2018.gada 21.augustā (pasta zīmogs 20.08.2018.) Rīgas apgabaltiesā saņemts lūgums par papildus pierādījumu pieņemšanu, kam pievienota Rīgas Sociālā dienesta 2018.gada 3.maija izziņa Nr.RSD-18-13149-iz par maznodrošinātas personas statusa piešķiršanu [pers. A] no 2018.gada 1.maija līdz 2018.gada 31.oktobrim.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudot lietas materiālus, kas attiecas uz izskatāmo jautājumu, atzīstams, ka [pers. A] ir atbrīvojams no drošības naudas samaksas un viņa iesniegtā kasācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 11.maija spriedumu ir pieņemama un civillietā nosūtāma izskatīšanai Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam.

[6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta pirmajai daļai, *iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 euro apmērā. Saskaņā ar minētā panta ceturto daļu drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.*

Personas mantiskais stāvoklis ir vienīgais kritērijs, pēc kura izvērtējama pieteikuma par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pamatotība. Personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms ņemot vērā šīs personas materiālos labumus un kopējos ienākumus. Iesniedzējs kasācijas sūdzībā ir norādījis, ka viņa mantiskais stāvoklis liedz veikt drošības naudas samaksu.

Lietas materiāliem pievienota Rīgas Sociālā dienesta 2018.gada 3.maija izziņa Nr.RSD-18-13149-iz par maznodrošinātas personas statusa piešķiršanu [pers. A] no 2018.gada 1.maija līdz 2018.gada 31.oktobrim. Ņemot vērā, ka atbilstoši 2013.gada 15.janvāra Rīgas domes saistošajiem noteikumu Nr.202 "Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā" 14.punktam maznodrošinātas personas statuss tiek piešķirts personām, kuru vidējie ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 320 EUR, un piešķirot maznodrošinātas personas statusu, tiek izvērtēti ne tikai personas ienākumi, bet arī citi viņas rīcībā esošiem materiālie resursi, atzīstams, ka [pers. A] materiālais stāvoklis

liedz viņam veikt drošības naudas 300 EUR apmērā samaksu un viņš no tās samaksas ir atbrīvojams.

Ievērojot minēto iesniegtā kasācijas sūdzība ir pieņemama, civillietu nosūtot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam izskatīšanai kasācijas kārtībā.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 229., 230., 453., 458.pantu, tiesnese

nolēma

Atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas.

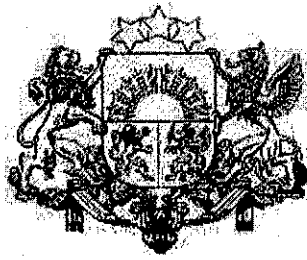
Pieņemt [pers. A] iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 11.maija spriedumu un nosūtīt civillietu Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

L.Blūmiņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-0490-18/25

ECLI:LV:RAT:2018:0903.C31304716.4.L

LĒMUMS

2018.gada 3.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese L.Volberga, Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pārbaudīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 13.jūlija spriedumu civillietā [pers. B] prasībā pret [pers. A] par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 13.jūlija spriedumu pilnā apmērā apmierināta [pers. B] prasība pret [pers. A].

Par minēto tiesas spriedumu [pers. A] iesniedza kasācijas sūdzību, lūdzot atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 13.jūlija spriedumu un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai.

Kasācijas sūdzībā ietverts lūgums atbrīvot kasācijas sūdzības iesniedzēju no drošības naudas samaksas.

Kā pamatu minētajam lūgumam atbildētājs norādījis, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 28.augusta lēmumu apelācijas instances tiesā atbildētājs daļēji ticis atbrīvots no valsts nodevas samaksas. Iesniegtie pierādījumi apliecina, ka uz kasācijas sūdzības izskatīšanu atbildētājam nav mainījies materiālais stāvoklis, t.i. atbildētājam nepieder kustama manta un nekustamais īpašums, atbildētājs joprojām ir nodarbināta persona un mēneša ienākumi ir tikai un vienīgi darba alga, no kuras pusi, t.i., EUR 500,00 mēnesī atbildētājs, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 13.oktobra lēmumu, katru mēnesi pārskaita prasītājam dēla [pers. C] uzturam, bet no atlikušās atbildētājam ir jāizdzīvo pašam - jāsedz izdevumi par īrēto dzīvesvietu, par pārtikas produktiem, apģērbu, higiēnas precēm, medikamentiem, friziera, ārsta, zobārsta apmeklējumiem u.t.t.. Kā arī joprojām jāuztur un jābaro dēls [pers. C], kurš trīs dienas nedēļā dzīvo pie atbildētāja, un tam visam atbildētājam vairs nepietiek naudas.

Atbildētājs atsaucoties uz Civilprocesa likuma 1.pantu norādījis, ka, neatbrīvojot viņu no drošības naudas samaksas, atbildētājam pilnībā tiks liegtas tiesības uz viņa aizskarto interešu un tiesību aizsardzību tiesā.

Pieteikumam pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 8.augusta izziņa Nr.E25301529 Par apdrošinātās personas iemaksām par periodu no 01.2018. līdz 07.2018., Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2018.gada 9.augusta izziņa Nr.12.21/2767, Valsts zemes dienesta 2018.gada 13.augusta izziņa Nr.9-01/755888-1 Par nekustamo īpašumu piederību un pieteicēja konta pārskats par laiku no 01.01.2018.-31.07.2018.

Motīvu daļa

Tiesnese, izvērtējusi [pers. A] pieteikumā par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas norādīto kopsakarā ar lietas materiāliem, atzīst, ka lūgums par pilnīgu atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu ir nepamatots un noraidāms, bet [pers. A] ir daļēji atbrīvojams no drošības naudas samaksas.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

No iepriekš minētā izriet, ka vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas valsts ienākumos ir personas mantiskais stāvoklis. Tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka persona nav spējīga apmaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā.

Motivējot pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, kasācijas sūdzības iesniedzējs ir norādījis uz faktu, ka viņa vienīgie ienākumi ir darba alga, no kuriem EUR 500 ikmēnesi novirza bērna uzturam, savukārt pārējo summu novirza savu izdevumu segšanai.

No kasācijas sūdzībai pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 8.augusta izziņas Par apdrošinātās personas iemaksām redzams, ka laikā no 2018.gada janvāra līdz jūlijam pieteicējs guvis ienākumus SIA "Metālu centrs" EUR 8238,00 apmērā (mēnesī vidēji EUR 1373,00 pirms nodokļu nomaksas).

Ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2018.gada 9.augusta izziņu Nr.12.21/2767 un Valsts zemes dienesta 2018.gada 13.augusta izziņu Nr.9-01/755888-1 Par nekustamo īpašumu piederību, apstiprinās atbildētāja norādītais, ka viņam nepieder nekustamie īpašumi, kā arī nav reģistrēti transportlīdzekļi, mazizmēra kuģošanas līdzekļi vai to uzkaramie motori.

Vērtējot atbildētāja mantisko stāvokli, tiesnese konstatē, ka ar pieteicēja konta pārskatu par laiku no 01.01.2018.-31.07.2018. apliecinās pieteikumā norādītais, ka pieteicējs katru mēnesi veicis uzturlīdzekļu maksājumus bērna uzturam EUR 500 apmērā.

Kaut arī pieteicējs nav norādījis izdevumu apmēru savu vajadzību segšanai, no pieteicēja konta pārskata par laiku no 01.01.2018.-31.07.2018. redzams, ka atbildētājs kopā ar savu dzīves biedri [pers. D] līdzīgās daļās sedz maksājumus par dzīvokļa īri (no 2018.gada janvāra līdz jūlijam īres maksa veikta EUR 3500 apmērā, t.i. mēnesī EUR 500) un komunālajiem pakalpojumiem (no 2018.gada janvāra līdz jūlijam samaksāts EUR 1418,37, mēnesī vidēji EUR 202,62). [pers. D] laika periodā no 2018.gada janvāra līdz jūlijam dzīvokļa īrei un komunālajiem pakalpojumiem veikusi naudas paskaitījumus uz atbildētāja kontu EUR 2350,00 apmērā.

Nemot vērā minēto tiesnese secina, ka atbildētājs mēnesī vidēji novirza 352 EUR maksājumiem par dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem, līdz ar to savu personīgo izdevumu segšanai atbildētājam vidēji atliek EUR 148.

Lietā nav konstatējamas ziņas par to, ka pieteicējam vai viņa ģimenei būtu piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas/ģimenes statuss. Šāda statusa piešķiršana nav obligāts priekšnoteikums atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, bet tas ir kā pierādījums kompetentas institūcijas izvērtējumam par personas vai ģimenes mantisko stāvokli.

Tiesnese norāda, ka trūcīgas personas statusa neesība neizslēdz situāciju, ka personas mantiskais stāvoklis ir nepietiekams drošības naudas samaksai, taču konkrētajā gadījumā apstākļi, ka atbildētājs nav vērsies pašvaldībā, lai viņš (viņa ģimene) tiktu atzīta par trūcīgu vai maznodrošinātu un tādejādi varētu saņemt pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai vai citu sociālās palīdzības pabalstu, varētu liecināt par to, ka atbildētājam ir pietiekami ienākumi atbilstoša dzīves līmeņa nodrošināšanai.

Tiesneses ieskatā apstāklis, ka atbildētāja vienīgie ienākumi ir darba alga, kas nav attiecināma maznodrošinātas personas ienākumiem, viņam īpašumā nav kustamas vai nekustamas mantas, kā arī jāveic ikmēneša maksājumi par dzīvokļa īri, komunālajiem pakalpojumiem un bērna uzturam, nevar būt par pamatu atbildētāja pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

No lietas materiāliem izriet, ka [pers. A] materiālais stāvoklis jau ir ticis vērtēts gan pirmās instances, gan apelācijas instances tiesā, kur ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 28.augusta lēmumu nolemts daļēji atbrīvot [pers. A] no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Valsts nodevas apmērs no EUR 710,76 samazināts uz EUR 355,38.

Tāpat no Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 13.jūlija sprieduma motīvu daļas izriet, ka [pers. A] materiālais stāvoklis ir vērtēts, atzīstot, ka atbildētājam būtu apgrūtināti samaksāt valsts nodevu par prasību pilnā apmērā (EUR 710,76). Tiesas kolēģija atzinusi par iespējamu atbildētāju daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos, nosakot valsts nodevas apmēru EUR 250.

Izvērtējot atbildētāja mantisko stāvokli kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem par personas ienākumiem un izdevumiem, kustamas un nekustamas mantas neesamību, tiesnese atzīst, ka ir pamats uzskatīt, ka [pers. A] mantiskais stāvoklis ir tāds, kas apgrūtina drošības naudas samaksu pilnā EUR 300 apmērā un [pers. A], ja netiek atbrīvots daļēji no drošības naudas samaksas, sava mantiskā stāvokļa dēļ nevarētu pilnvērtīgi realizēt Satversmē garantētās tiesības uz tiesu.

Tiesnese uzskata, ka naudas līdzekļu trūkuma dēļ fiziskai personai nevar liegt Civilprocesa likuma 1.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, ko nosaka arī Latvijas Republikas Satversmes 92.pants.

Nemot vērā minēto tiesnese atzīst, ka ir pamats daļēji atbrīvot [pers. A] no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot, ka drošības nauda maksājama 33% apmērā, t.i. 100,00 *euro*, ko tiesnese atzīst par samērīgu drošības naudas apmēru par kasācijas sūdzības iesniegšanu konkrētajā situācijā.

Tiesnese vērs uzmanību, ka Latvijas Republikas Satversmē personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (sk. *Civillietu departamenta 2016.gada 5 1.februāra lēmums lietā Nr.SKC-964*).

Līdz ar to tiesnese uzskata, ka personai, realizējot savas procesuālās tiesības, tostarp, pārsūdzot tiesas nolēmumus, jāapzinās, ka, iespējams, būs jāsedz zināmi tiesas izdevumi.

Papildus tiesnese izskaidro, ka Civilprocesa likuma 458.panta noteikumi paredz samaksātās drošības naudas atmaksas mehānismu. Tādējādi drošības naudas maksājums nav analogs nekādos apstākļos neatgūstamam mantiskam zaudējumam, bet uzskatāms par ieguldījumu, jo pamatotas kasācijas sūdzības gadījumā drošības nauda tiek atmaksāta.

Nemot vērā, ka [pers. A] pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā ir daļēji apmierināts, kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 13.jūlija spriedumu atstājama bez virzības, nosakot iesniedzējam termiņu līdz 2018.gada 3.oktobrim drošības naudas 100,00 *euro* apmērā samaksai un maksājuma apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Drošības nauda iemaksājama Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr.90000068892, depozītu kontā Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0, saņēmēja banka – Valsts kase, kods TREL LV22, maksājuma mērķī norādāms ekonomiskās klasifikācijas kods F22010010 un kasācijas sūdzības iesniedzēja personas dati.

Vienlaicīgi kasācijas sūdzības iesniedzējam izskaidrojams, ka, saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta otro un trešo daļu, ja noteiktajā termiņā trūkumi tiks novērsti, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Pretējā gadījumā kasācijas sūdzību uzskatīs par neiesniegtu un atdos iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, tiesnese

n o l ē m a:

daļēji atbrīvot [pers. A], personas kods [pers. kods], no drošības naudas samaksas valsts ienākumos par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 13.jūlija spriedumu.

Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību, nosakot termiņu **līdz 2018.gada 3.oktobrim** maksājuma dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā, kas apliecinātu drošības naudas samaksu EUR 10,00 (viens simts *euro* 00 *euro* centi) apmērā.

Drošības nauda iemaksājama Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr.90000068892, depozītu kontā Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0, saņēmēja banka – Valsts kase, kods TRELLV22, maksājuma mērķī norādāms ekonomiskās klasifikācijas kods F22010010 un kasācijas sūdzības iesniedzēja personas dati.

Izskaidrot, ka trūkumu nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

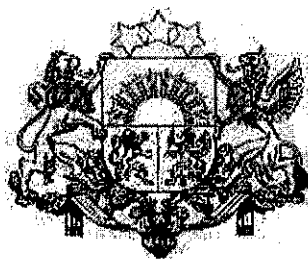
Lēmumu jautājumā par tiesāšanās izdevumiem var pārsūdzēt persona, uz kuru tas attiecas.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā. Blakus sūdzības iesniegšanas termiņš skaitāms no dienas, kad lēmums izsniegts.

Tiesnese

L.Volberga

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-2500-17/18

ECLI:LV:RAT:2018:0110.C29552614.3.L

LĒMUMS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Iveta Stuberovska
 2018.gada 10.janvārī Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pārbaudot civilietas materiālus akciju
 sabiedrības “DNB Banka” (pēc apvienošanās akciju sabiedrība “Luminor Bank”) prasībā pret
 [pers. A], [pers. B] un [pers. C] par parāda piedziņu un tiesību atzīšanu realizēt iekļāto
 nekustamo īpašumu un [pers. C] pretpasībā pret akciju sabiedrību “DNB banka” par ķīlas
 līguma atzīšanu par spēkā neesošu sakarā ar [pers. A], [pers. B] un [pers. C] kasācijas sūdzību
 par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu,
 konstatēja sekojošo.

Aprakstošā daļa

2014.gada 10.aprīlī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts akciju
 sabiedrības “DNB banka” (pēc apvienošanās akciju sabiedrība “Luminor Bank”) (turpmāk arī
 - prasītāja) prasības pieteikums pret [pers. A], [pers. B] un [pers. C] (turpmāk arī - atbildētāji)
 par parāda piedziņu un tiesību atzīšanu realizēt iekļāto nekustamo īpašumu.

2016.gada 23.martā tiesā saņemts atbildētāja [pers. C] pretpasības pieteikums pret
 prasītāju par ķīlas līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 2.novembra spriedumu
 prasība apmierināta, bet pretpasība noraidīta.

Par minēto spriedumu 2016.gada 27.decembrī tiesā saņemta atbildētāju apelācijas
 sūdzība, ar kuru spriedums pārsūdzēts pilnā apmērā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu
 prasība apmierināta, bet pretpasība noraidīta.

2018.gada 5.janvārī Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā saņemta atbildētāju
 kasācijas sūdzība par minēto spriedumu. Kasācijas sūdzībā ietverts lūgums par atbrīvošanu no
 drošības naudas.

Atbildētāji norāda, ka atbildētājs [pers. A] šobrīd ir ārstniecības iestādē, kur viņš atrodas
 jau vairāk kā mēnesi un viņam ir veiktas trīs operācijas. Kā arī atbildētāja [pers. B] ir
 bezdarbniece.

Sakarā ar to, ka atbildētāju ienākumi ir minimāli, viņi lūdz tiesu daļēji vai pilnībā
 atbrīvot viņus no drošības naudas samaksas, jo viņi nav spējīgi samaksāt drošības naudu pilnā
 apmērā.

Atbildētāji norāda, ka Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā nav norādes uz
 kritērijiem, kas veido mantisko stāvokli un atsaucas uz Satversmes tiesas 2010.gada 17.maija
 spriedumu lietā Nr.2009-93-01 “Par Civilprocesa likuma 400.panta pirmās daļas 1.punkta un
 405.panta pirmās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.pantam”
 13.4.punktu. Kā Satversmes tiesa norāda, ka pamattiesību ierobežojumi ir arī attiecīgo normu

piemērošanas, ne tikai konstitucionalitātes jautājums. Atbildētāju ienākumu līmenis nav apmierinošs, līdz ar to viņi nevar samaksāt valsts nodevu likumā noteiktajā apmērā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, atbildētāji lūdz tiesu atbrīvot viņus no drošības naudas samaksas pilnībā vai daļēji.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi iesniegto kasācijas sūdzību un lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības un lūgums par [pers. C], [pers. A] un [pers. B] atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par iesniegto kasācijas sūdzību ir noraidāms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda EUR 300 apmērā. Savukārt minētā panta ceturtā daļa paredz, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Judikatūrā atzīts, ka personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 1.februāra lēmumu lietā Nr.SKC-964*).

Formālais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas (vai valsts nodevas apmēra samazināšanai) ir attiecīgs personas lūgums. Savukārt objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās fiziskās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ (*sk. Senāta 2013.gada 16.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-488/2013 3.punktu*).

Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2010.gada 26.oktobra spriedumā „Marina pret Latviju” atzīts, ka nacionālās tiesas atbrīvo no valsts nodevas samaksas tās personas, kuras ir spējīgas pierādīt savu slikto finansiālo stāvokli. Tiesa uzsvēra, ka konkrētajā lietā iesniedzējai bija piešķirts maznodrošinātas personas statuss, savukārt saskaņā ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem maznodrošinātas personas statuss tiek piešķirts pēc rūpīgas personas finansiālā stāvokļa izvērtēšanas un tiesības uz šo statusu tiek periodiski pārskatītas.

Tādējādi, pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas dod pamatu uzskatīt, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis likumā noteiktā drošības naudas apmēra dēļ neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu.

Tiesnese, lemjot jautājumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas vai par iespēju noteikt daļēju maksājamās drošības naudas apmēru, vadās pēc tām ziņām un tiem pierādījumiem, kuri atrodas lietas materiālos lēmuma pieņemšanas brīdī un kurus tiesai iesniedzis kasācijas sūdzības iesniedzējs, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta nosacījumiem.

Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis objektīvi neatļauj nomaksāt drošības naudu pilnā apmērā, tai ir jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli, uz kuru pamata tiesnese varētu konstatēt apstākļus, kas fiziskai personai objektīvi liedz samaksāt drošības naudu.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo personas izdevumu apjoms un to veids, ienākumi, personas kā nestrādājošas apgādājamās personas statuss, maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi, tas, vai personai pieder transportlīdzekļi,

nekustamie īpašumi, kapitāldaļas kādā kapitālsabiedrībā vai cita manta, no kuras iespējams gūt ienākumus u.tml.

Iesniedzot kasācijas sūdzību, atbildētāji nav pievienojuši dokumentus, kas raksturotu viņu mantisko stāvokli.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem. Tātad, izlemjot pieteikumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, svarīgi noskaidrot, vai personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu (*sk. Civillietu departamenta 2015.gada 29.maija lēmums lietā Nr.SKC-2349/15*).

Iesniedzot kasācijas sūdzību, atbildētāji norādījuši, ka [pers. A] atrodas slimnīcā jau vairāk nekā mēnesi un viņam veiktas operācijas. Tāpat norādīts, ka [pers. B] ir bezdarbniece, kā arī tas, ka atbildētāju ienākumi ir minimāli. Par minētajiem apgalvojumiem pierādījumi nav iesniegti.

No lietas materiālos esošās 2016.gada 27.decembrī tiesā iesniegtās apelācijas sūdzības (lietas 2.sējuma 4.-7.lapa) redzams, ka, lūdzot atbrīvot no valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, norādīti analogi argumenti par [pers. A] atrašanos slimnīcā un [pers. B] bezdarbnieces statusu.

No lietas materiālos esošajām darbnespējas lapām (lietas 2.sējuma 8.-11.lapa), izrakstiem no stacionārā pacienta medicīniskās kartes (lietas 2.sējuma 12.-15.lapa) un izrakstiem no pacienta medicīniskās kartes (lietas 2.sējuma 16.-19.lapa) redzams, ka 2016.gada beigās [pers. A] bija veselības problēmas un tika veiktas operācijas. Līdz ar to pieļaujams, ka minētajā laika periodā atbildētājam varēja būt papildus izdevumi sakarā ar viņa veselības stāvokli.

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese norāda, ka mantiskais stāvoklis ir mainīga vienība, kas nav pastāvīgi sasaistāma ar kādu konkrētu personu. Tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu novērtējums var sniegt objektīvu vērtējumu par personas mantisko stāvokli. No minētā izriet, ka personas mantisko stāvokli jāvērtē uz pieteikuma iesniegšanas brīdi.

Atbildētāji kasācijas sūdzībā norādījuši, ka atbildētāja [pers. B] ir bezdarbniece. No lietas materiālos esošās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 16.janvāra izziņas (lietas 2.sējuma 33.lapa) redzams, ka atbildētāja no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 28.augustam saņēma bezdarbnieka pabalstu, līdz ar ko konstatējams, ka minētajā laika posmā atbildētāja bija bezdarbniece. Taču, no lietas materiāliem neizriet, ka atbildētāja arī šobrīd būtu bezdarbniece.

Tāpat, tiesneses ieskatā, vērā ņemams apstāklis, ka [pers. B] 2017.gada 2.maijā samaksājusi valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu EUR 1000 apmērā, neskatoties uz to, ka, pēc viņas norādītās informācijas, atbildētāja [pers. B] bija bezdarbniece.

Attiecībā uz atbildētāja [pers. C] mantisko stāvokli, tiesnese konstatē, ka lietas materiālos atrodas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 15.decembra izziņa, no kuras redzams, ka no 2016.gada 1.oktobra atbildētājs saņem valsts vecuma pensiju EUR 526,62 apmērā un piemaksu pie vecuma pensijas EUR 29,88 apmērā, kopā EUR 556,50. Tādējādi secināms, ka atbildētājs [pers. C] saņem valsts vecuma pensiju ne mazāk kā EUR 556,50.

Tāpat tiesnese norāda, ka apstāklis, ka atbildētāju ienākumi ir minimāli, bet tajā pašā laikā nav viņi vērsušies pēc palīdzības sociālajā dienestā, liecina par to, ka atbildētājus šāds stāvoklis apmierina un viņiem nav nepieciešama mantiskā stāvokļa izvērtēšana, ko veic kompetenta iestāde.

No lietas materiāliem neizriet, ka atbildētāji būtu atzīti par trūcīgu vai maznodrošinātu ģimeni (personu) (pierādījumu šādam atbildētāju statusam lietā nav), līdz ar to secināms, ka atbildētāji nav uzskatījuši par nepieciešamu pieprasīt šādu statusu, kas piešķir tiesības uz valsts un pašvaldības materiāla rakstura atbalstu, attiecīgajai kompetentajai institūcijai (attiecīgas

pašvaldības Sociālajam dienestam), vai arī noklusē faktu par atteikumu šāda statusa piešķiršanai. Tiesneses ieskatā, minētais jebkurā gadījumā liecina par to, ka valsts un pašvaldības atbalsts iztikas nodrošināšanai atbildētājiem nav nepieciešams.

Ievērojot minēto, tiesnese secina, ka atbildētāji nav iesnieguši tādas pierādījumus, kas apliecinātu, ka viņu mantiskais stāvoklis, iesniedzot kasācijas sūdzību, neļauj nomaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā. Līdz ar to tiesnese atzīst, ka [pers. A], [pers. B] un [pers. C] lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms un atbildētājiem nosakāms termiņš drošības naudas 300 *euro* samaksai Augstākās tiesas depozīta kontā. Pierādījumi par drošības naudas samaksu noteiktajā apmērā un kārtībā iesniedzami tiesneses noteiktajā termiņā.

Civilprocesa likuma 5.panta piektajā daļā ir noteikts, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kas regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda nav, tad tiesa vadās pēc tiesību vispārējiem principiem un jēgas.

Nemot vērā minēto, tiesnese uzskata par iespējamu konkrētajā situācijā piemērot Civilprocesa likuma 459.panta pirmo daļu, saskaņā ar kuru tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai, ja kasācijas sūdzībai nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts kasācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums.

Lai gan minētā norma neparedz kasācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja nav veikta drošības naudas samaksa, tomēr, ņemot vērā to, ka ar lēmumu atbildētāju lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidīts, tiesnese atzīst, ka atbildētājiem nosakāms termiņš drošības naudas samaksai, un saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.pantu kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 9.februārim drošības naudas samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja iesniedzējs noteiktajā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Līdz ar to atbildētājiem [pers. A], [pers. B] un [pers. C] izskaidrojams, ka gadījumā, ja drošības naudas samaksu apstiprinošs dokuments noteiktajā termiņā netiks iesniegts Rīgas apgabaltiesā, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, 45.pantu, 458.pantu un 459.pantu, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

nolēma:

noraidīt [pers. A], personas kods [pers. kods], [pers. B], personas kods [pers. kods], un [pers. C], personas kods [pers. kods], lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu;

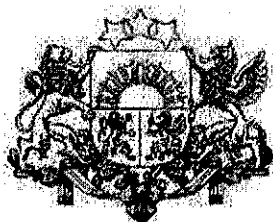
[pers. A], [pers. B] un [pers. C] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 22.novembra spriedumu atstāt bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 9.februārim trūkuma novēršanai - dokumenta, kas apstiprina drošības naudas EUR 300 (trīs simti *euro*) samaksu Augstākās tiesas depozīta kontā par kasācijas sūdzību, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

I.Stuberovska

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas Nr.C32178017

Lietas arhīva Nr.CA-0692-18/31

ECLI:LV:RAT:2018:0525.C32178017.9.L

L Ē M U M S

Rīgā 2018.gada 25.maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Agnese Veita, pārbaudīja [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.aprīļa spriedumu civillietā [pers. B] prasībā pret [pers. A] par paternitātes noteikšanu un uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.aprīļa spriedumu [pers. B] (turpmāk arī prasītāja) prasība pret [pers. A] (turpmāk arī atbildētājs) par paternitātes noteikšanu un uzturlīdzekļu piedziņu apmierināta.

2018.gada 20.maijā ar pasta starpniecību kasācijas sūdzību par iepriekš norādīto spriedumu iesniedzis [pers. A], pārsūdzot to pilnā apjomā.

Kasācijas sūdzībā atbildētājs lūdzis atbrīvot no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, norādot, ka viņa darba alga mēnesī nepārsniedz 430 EUR, no kuriem atbildētājs veic uzturlīdzekļu samaksu 107,50 EUR apmērā. Atlikušos ienākumus atbildētājs tērē sevis uzturēšanai, un viņam nav iespējas veidot ienākumus, lai samaksātu drošības naudu 300 EUR apmērā. Atbildētājam nepieder arī īpašumi.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi kasācijas sūdzības materiālus, tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, bet kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot [pers. A] termiņu trūkumu novēršanai.

Civilprocesa likuma 453.panta ceturtā daļa nosaka, ka kasācijas sūdzībai pievieno dokumentu, kas apliecina drošības naudas nomaksu.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā.

Kasācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi par drošības naudas samaksu, taču kasācijas sūdzības iesniedzējs ir lūdzis atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturrtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Šīs procesuālās normas izpratnē par pamatu fiziskās personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas var būt tikai tās mantiskais stāvoklis, kas fiziskai personai objektīvi liedz samaksāt drošības naudu pilnā apmērā, un par kuru, cita starpā, ir jāiesniedz pierādījumi.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 3.augusta lēmumu par pagaidu uzturlīdzekļu noteikšanu un 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu atbildētājam ik mēnesi jāveic prasītājai uzturlīdzekļu samaksa bērna uzturam 107,50 EUR apmērā (lietas 1.sējuma 98.-100.lapa).

Kā izriet no lietas materiāliem pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 15.marta izziņas Nr.18/601995 "Par apdrošinātās personas iemaksām no 01.2017.", atbildētājs laikā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada decembrim guvis darba ienākumus 7 230,55 EUR apmērā, bet 2018.gada janvārī – 572,73 EUR (lietas 2.sējuma 30.lapa).

Savukārt atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta 2018.gada 21.marta izziņai Nr.8.16.1-4/75918 "Par informācijas sniegšanu" atbildētājs laikā no 2018.gada 3.janvāra līdz 2018.gada 28.februārim guvis ienākumus 1 128,09 EUR apmērā (lietas 2.sējuma 38.lapa).

No tiesai pieejamās Ceļu satiksmes drošības direkcijas datu bāzes izriet, ka atbildētājam šobrīd reģistrēts viens transportlīdzeklis - VW Transporter, reģistrācijas numurs [numurs], ko apliecina arī lietas materiālos esošā izziņa (lietas 1.sējuma 48.lapa).

Kasācijas sūdzībai atbildētāja mantisko stāvokli apliecinoši pierādījumi nav pievienoti.

Kā tas norādīts jau Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.aprīļa spriedumā atbildētājs nesniedz tiesai patiesas ziņas par savu mantisko stāvokli, ko raksturo ne tikai ienākumi, bet arī izdevumu apjoms un to veids, personas kā nestrādājošas apgādājamās personas statuss, maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi, tas, vai personai pieder transportlīdzekļi, nekustamie īpašumi, kapitāldaļas kādā kapitālsabiedrībā vai cita manta, no kuras iespējams gūt ienākumus.

Vispārzināms ir fakts, ka transportlīdzeklīm bez degvielas izdevumiem ir arī citi regulāri uzturēšanas izdevumi (apdrošināšana, tehniskās apkopes, riepas u.tml.).

Vēl jo vairāk, bez iepriekš minētajiem uzskaitītajiem izdevumiem vispārzināms ir fakts, ka ik mēnesi ikvienai personai ir noteikti izdevumi arī pārtikai un elementārām higiēnas precēm, mājokļa nodrošināšanai (pat, ja persona dzīvo radnieka nekustamajā īpašumā). Tāpat arī ikvienam ir nepieciešami izdevumi apaviem un apģērbam, kā arī transportam, neatkarīgi no tā, vai izmanto sabiedrisko transportu vai automašīnu.

Ja patiesībai atbilstu atbildētāja norādītais, ka viņa vienīgie ienākumi ir darba alga 430 EUR pēc nodokļu nomaksas, tad nav loģiska izskaidrojuma, kā atbildētājs, būdams 37 gadus jauns vīrietis, spēj samaksāt gan tiesas noteiktos pagaidu uzturlīdzekļus, gan apmaksāt visus iepriekš uzskaitītos elementāros ikdienas izdevumus.

Nemot vērā norādīto, atzīstams, ka atbildētājs nav sniedzis tiesai patiesas ziņas un pārliecinošus pierādījumus par savu mantisko stāvokli, tostarp, ienākumiem, tādējādi padarot neiespējamu objektīvu viņa mantiskā stāvokļa izvērtējumu.

Līdz ar to Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā noteiktais pamats atbildētāja atbrīvošanai no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu lietā nav konstatējams, jo atbildētājs ar objektīviem un pārliecinošiem pierādījumiem nav pierādījis faktu, ka viņa pašreizējais mantiskais stāvoklis liedz samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Šādos apstākļos [pers. A] lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, savukārt iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības un iesniedzējam nosakāms termiņš trūkumu novēršanai – drošības naudas 300 EUR samaksai un šo maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā līdz 2018.gada 22.jūnijam.

Vienlaicīgi kasācijas sūdzības iesniedzējam izskaidrojams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešo daļu: ja iesniedzējs noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo un ceturto daļu tiesnese

nolēma

noraidīt [pers. A] lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Atstāt bez virzības [pers. A] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.aprīļa spriedumu, nosakot termiņu līdz 2018.gada 22.jūnijam lēmumā norādīto trūkumu novēršanai – drošības naudas 300 EUR (trīs simti *euro*) samaksai un šo maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Lēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

(paraksts)

A.Veita

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas

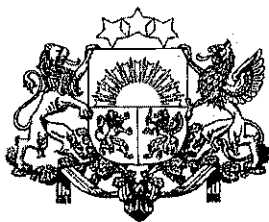
Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

A.Veita

Noraksta parakstīšanas datums ir pievienotā droša elektroniskā paraksta un tā laika zīmoga datums.

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-0678-19/32

ECLI:LV:RAT:2019:0613.C68412817.17.L

LĒMUMS

Rīgā 2019. gada 13. jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Inese Strelča, izlēma jautājumu par /pers. B/ kasācijas sūdzības par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 14. maija spriedumu virzību, civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 14. maija spriedumu apmierināta prasība, no /pers. B/ /pers. A/ labā piedzīta aizdevuma pamatsumma 9 900 *euro*, aizdevuma lietošanas procenti 2 800 *euro* un tiesāšanās izdevumi 665,50 *euro*, kopā 13 365,50 *euro*, prasītājam atzītas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja sešus procentus gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas (9 900 *euro*), kā arī no atbildētāja valsts ienākumos piedzīta valsts nodeva 679,19 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,22 *euro*.

[2] 2019. gada 7. jūnijā tiesā saņemta /pers. B/ kasācijas sūdzība par minēto spriedumu.

Kasācijas sūdzībā ietverts lūgums atbrīvot daļēji atbildētāju no drošības naudas samaksas, norādot, ka atbildētājs ir otrās grupas invalīds, saņem invaliditātes pensiju 111,85 EUR apmērā. Atbildētājs nestrādā, viņam nepieder transporta līdzekļi. Nekustamais īpašums ir apgrūtināts ar hipotēku. Atbildētājam nav uzkrājumu, vērtspapīru, kapitāldaļu uzņēmumos.

Motīvu daļa

[3] Pārbaudot iesniegto kasācijas sūdzību un lietas materiālus, tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms, bet kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot /pers. B/ termiņu trūkumu novēršanai.

[4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458. panta pirmo daļu, *iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 euro apmērā.*

Civilprocesa likuma 458. panta ceturtā daļa noteic, ka *drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.*

/pers. B/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pamatots ar to, ka atbildētājs ir otrās grupas invalīds, saņem invaliditātes pensiju 111,85 EUR apmērā. Atbildētājs nestrādā, viņam nepieder transporta līdzekļi. Nekustamais īpašums ir apgrūtināts ar hipotēku. Atbildētājam nav uzkrājumu, vērtspapīru, kapitāldaļu uzņēmumos.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas izpratnē, lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis objektīvi neatļauj iemaksāt drošības naudu pilnā apmērā, tai ir jāiesniedz tādi savu mantisko stāvokli apstiprinoši pierādījumi, uz kuru pamata tiesnesis varētu konstatēt apstākļus, kas objektīvi liedz drošības naudu iemaksāt.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem.

Pienākums iesniegt pierādījumus par savu mantisko stāvokli, lūdzot pilnīgi vai daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas, izriet no Civilprocesa likuma 458. panta ceturtās daļas, jo, kā tas atzīts tiesību doktrīnā un nostiprinājies judikatūrā, „Ja personas (..) mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli (sk. *Civilprocesa likuma komentāri. II daļa (29.-60.¹ nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. -Rīga: Tiesu nama agentūra, 2012, 790.-791. lpp., Civillietu departamenta 2015. gada 20. februāra lēmums lietā Nr. SKC-2071/2015, Civillietu departamenta 2015. gada 29. maija lēmums lietā Nr. SKC-2349/15).*

Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē, ka atbildētājs konkrētās civillietas ietvaros būtu atbrīvots no valsts nodevas samaksas, tieši pretēji, atbildētājs veicis drošības naudas samaksu 70 euro apmērā par blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018. gada 27. aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts viņa lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, kā arī atbilstoši Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 8. oktobra lēmumam samaksājis valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 698,05 euro apmērā.

Kasācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi, ka /pers. B/ uz kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdi būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, ko piešķir, izvērtējot ģimenes vai personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus vai arī, ka viņš būtu veicis darbības, lai iegūtu šādu statusu, ievērojot viņa uzrādītos ienākumus. Lai gan maznodrošinātas vai trūcīgas personas statusa piešķiršana nav vienīgais pamats personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas, tomēr fakts, ka persona neko nav minējusi par jautājuma kārtošānu par šāda statusa piešķiršanu, rada šaubas, vai personai ir tāds mantiskais stāvoklis, ka tā nespēj samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā.

No maksājumiem par tiesvedību parasti tiek atbrīvotas personas, kurām ir piešķirts maznodrošinātas personas statuss, ko piešķir, izvērtējot ģimenes vai personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus (sk. *Augstākās tiesas 2013. gada 12. septembra rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA- 887/2013 un 2018. gada 8. janvāra rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA- 902/2018).*

Tāpat kasācijas sūdzībai nav pievienoti jauni pierādījumi par /pers. B/ ienākumiem.

Lietas materiāliem pievienota Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2018. gada 12. aprīļa izziņa Nr. 12.21/1324 Par transportlīdzekļu reģistrāciju, no kuras izriet, ka atbildētāja īpašumā transportlīdzekļi, mazizmēra kuģošanas līdzekļi vai to uzkarināmie motori pašlaik nav reģistrēti; Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018. gada 12. aprīļa izziņa Nr. 18/831619 un Nr. 18/831594, no kuras redzams, ka /pers. B/ izmaksai nosūtītie pakalpojumi periodā no 11.2017. līdz 04.2018. sastāda 671,10 *euro*; Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2016. gada 3. novembra lēmums Nr. 30-2016-18416, no kura izriet, ka atbildētājam noteikta otrās grupas invaliditāte; Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs/ izdruka, no kuras redzams, ka nekustamā īpašuma /adrese/ īpašnieks ir /pers. B/.

Tiesnese atzīst, ka minētie iesniedzēja iesniegtie pierādījumi patieso iesniedzēja mantisko stāvokli neatspoguļo, jo, piemēram, ir vispārzināms fakts, ka nekustamie īpašumi prasa zināmus uzturēšanas izdevumus, tai skaitā ikgadējus nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus, kas ir pamats secināt, ka atbildētājs nav persona bez ienākumiem un tas liecina par viņa mantiskā stāvokļa labklājību.

Lietas izskatīšanas laikā, no pušu sniegtajiem paskaidrojumiem tika noskaidrots, ka /pers. B/ bija darbojies kā starpnieks nekustamo īpašumu tirgū. Proti, viņš palīdzēja arī prasītājam gan nokārtot mantojuma lietu, gan atsavināt mantoto dzīvokli.

Ievērojot to, ka atbildētājs nav iesniedzis tādus pierādījumus, kas sniegtu objektīvu iespēju novērtēt viņa aktuālo mantisko stāvokli, uz kuru pamata varētu izdarīt secinājumu, ka viņam nav iespējams veikt drošības naudas samaksu pilnā vai daļējā apmērā, un lietas materiāli to savstarpējā kopsakarā nedod pamatu secinājumam, ka /pers. B/ mantiskais stāvoklis ir neapmierinošs, tiesnese atzīst, ka /pers. B/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir noraidāms.

[5] Ievērojot to, ka /pers. B/ kasācijas sūdzībā tika pieteikts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnese atzīst, ka šajā gadījumā nav tieši piemērojams Civilprocesa likuma 453. panta sestās daļas 1. punkts, saskaņā ar kuru tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja kasācijas sūdzībai nav pievienots dokuments, kas apliecina drošības naudas samaksu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 459. panta pirmo daļu tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai, ja kasācijas sūdzībai nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts kasācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums.

Lai gan minētā norma neparedz kasācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja nav veikta drošības naudas samaksa, tomēr, ņemot vērā to, ka ar lēmumu ir noraidīts /pers. B/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnese uzskata, ka ir jārikojas līdzīgi kā paredzēts Civilprocesa likuma 459. pantā un kasācijas sūdzība jāatstāj bez virzības, nosakot termiņu drošības naudas samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai.

Ja minētais trūkums noteiktajā termiņā netiks novērsts, kasācijas sūdzību uzskatīs par neiesniegtu un atdos iesniedzējam, kā to paredz Civilprocesa likuma 459. panta trešā daļa.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 453. panta ceturto daļu, 458. panta pirmo daļu, 459. panta pirmo un trešo daļu, tiesnese

nolēma

noraidīt /pers. B/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, iesniedzot tiesā kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 14. maija spriedumu.

Atstāt bez virzības /pers. B/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 14. maija spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu, nosakot termiņu drošības naudas 300 *euro* samaksai un maksājumu apliecināja dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā līdz 2019. gada 12. jūlijam.

Drošības naudas samaksa veicama kontā Nr. LV83TREL8280010000000; saņēmējs – Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr. 90000068892; saņēmēja banka – Valsts kase; ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010; maksājuma mērķi norādot kasācijas sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu un lietas numuru.

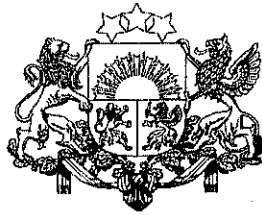
Gadījumā, ja drošības naudas samaksu apliecināošs dokuments noteiktajā termiņā netiks iesniegts, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmumu /pers. B/ var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

Inese Strelča

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lieta Nr.C68275918
Nr.CA-0563-19/17
ECLI:LV:RAT:2019:0604.C68275918.7.L

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 4.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Gunta Freimane, pārbaudījusi /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 30.aprīļa spriedumu civillietā SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” prasībā pret /pers. A/ par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamās telpas un parāda piedziņu,

konstatēja:

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 30.aprīļa spriedumu noraidīta SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” prasība pret /pers. A/ par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamās telpas un parāda piedziņu.

Par šo spriedumu /pers. A/ iesniedza kasācijas sūdzību, kurā norādīts, ka spriedums tiek pārsūdzēts par apstākļiem, kas novedis pie nepareizas lietas izspriešanas.

/pers. A/ 2019.gada 21.maija iesniegumā, kas 2019.gada 28.maijā atkārtoti iesniegts Rīgas apgabaltiesā, lūgts samazināt drošības naudu par kasācijas sūdzību, jo iestājušies neparedzēti apstākļi, t.i., “SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” 2019.gada 17.maija rēķinā pieprasītā summa 82,63 EUR mulsina”.

Pārbaudījusi lietas materiālus un kasācijas sūdzību, tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas apmierināms daļēji šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Minētās likuma normas izpratnē vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir personas mantiskais stāvoklis. Tādējādi pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas

mantiskais stāvoklis neļauj viņai samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā. Taču, lai šos apstākļus konstatētu, personai, kas izteikusi lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, ir ne tikai jānorāda uz apstākļiem, kas varētu būt pietiekams pamats atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, bet lūgumā norādītais jāpamato ar pierādījumiem, t.i., personai jāiesniedz pierādījumi, kas apstiprinātu faktu, ka viņas mantiskais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liedz samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā.

Augstākās tiesas Senāta 2015.gada 23.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-1849 norādīts, ka Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu. Līdz ar to personai vienmēr jāpierāda fakti, kas ir iesniegto pieteikumu vai lūgumu pamatā.

/pers. A/ lūgusi samazināt, t.i., daļēji atbrīvot no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas, lūgumu pamatojot ar apstākli, ka viņu mulsina SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” 2019.gada 17.maija rēķinā pieprasītā summa 82,63 EUR. Lūgumam par drošības naudas samazināšanu /pers. A/ pievienojusi SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” 2019.gada 17.maija rēķinu un AS „Swedbank” konta informāciju par laika posmu no 2019.gada 1.janvārim līdz 2019.gada 21.maijam.

No AS „Swedbank” konta informācijas par laika posmu no 2019.gada 1.janvārim līdz 2019.gada 21.maijam izriet, ka /pers. A/ saņem valsts vecuma pensiju un piemaksas pie valsts vecuma pensijas 242,13 EUR ik mēnesi. Citi pierādījumi, kas pierādītu /pers. A/ mantisko stāvokli un ienākumus, lūgumam nav pievienoti.

Pārbaudot informāciju publiskajos reģistros, t.i., Valsts vienotā datorizētās zemesgrāmatas informatīvajā sistēmā, Uzņēmumu reģistra informatīvajā sistēmā un Ceļu satiksmes drošības direkcijas informatīvajā sistēmā, konstatēts, ka /pers. A/ nepieder nekustama vai kustama manta, akcijas vai kapitāldaļas uzņēmumos.

Tāpat konstatēts, ka kasācijas sūdzībai nav pievienota izziņa par trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statusa noteikšanu /pers. A/, ko piešķir, izvērtējot personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus.

Nemot vērā minēto, tiesnese atzīst, ka /pers. A/ ir iespējams daļēji atbrīvot no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas, nosakot, ka viņai maksājama drošības nauda 25 EUR.

Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 1.punkts noteic, ka iesnēsis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja kasācijas sūdzībai nav pievienots dokuments, kas apliecina drošības naudas samaksu. Savukārt Civilprocesa likuma 459.panta pirmā daļa nosaka gadījumus, kad kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, taču minētajā normā nav paredzēta iespēja kasācijas sūdzību atstāt bez virzības gadījumā, ja persona daļēji tiek atbrīvota no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas.

Tādējādi konkrētajā gadījumā piemērojama Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļa, kurā noteikts, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, tad tiesa vadās pēc vispārējiem tiesību principiem un jēgas.

Tā kā /pers. A/ ir izmantojusi savas tiesības, lūdzot daļēji viņu atbrīvot no drošības naudas samaksas, tad nav pamata viņas stāvokli pasliktināt, liedzot iespēju izpildīt procesuālo darbību, t.i., veikt drošības naudas samaksu gadījumā, ja lūgums par daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir apmierināts.

Nemot vērā minēto, kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 30.aprīļa spriedumu atstājama bez virzības un /pers. A/ nosakāms termiņš lēmumā norādītā trūkuma novēršanai, t.i., drošības naudas 25 EUR samaksai un samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā līdz 2019.gada 5.jūlijam.

Vienlaicīgi izskaidrojams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja iesniedzējs noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5.pantu, 458.panta ceturto daļu, 459.pantu, tiesnese

nolēma:

/pers. A/, personas kods /personas kods/, daļēji atbrīvot no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas.

Kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 30.aprīļa spriedumu atstāt bez virzības, nosakot termiņu līdz 2019.gada 5.jūlijam lēmumā norādītā trūkuma novēršanai, t.i., drošības naudas par kasācijas sūdzību 30 EUR samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā.

Drošības nauda iemaksājama kontā Nr.LV83TREL8280010000000; saņēmēja – Augstākā tiesa, NMR 90000068892; saņēmēja banka – Valsts kase; bankas kods – TREL LV22; ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010; maksājuma mērķis – kasācijas sūdzības iesniedzēja vārds, uzvārds, personas kods un lietas numurs.

Ja norādītajā termiņā trūkumi netiks novērsti, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Senātā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Tiesnese

G. Freimane

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas Nr.C30509817
Lietvedības Nr.CA-0185-19/28
ECLI:LV:RAT:2019:0319.C30509817.6.L

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 19.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnesis Gvido Ungurs, pārbaudīja /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 15.februāra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret Latvijas valsti Tieslietu ministrijas personā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 15.februāra spriedumu noraidīta /pers. A/ prasība pret Latvijas valsti Tieslietu ministrijas personā daļā par morālā kaitējuma atlīdzības 8000 *euro* apmērā piedziņu.

Par minēto spriedumu kasācijas sūdzību iesniedzis prasītājs /pers. A/, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā.

Vienlaikus kasācijas sūdzībā /pers. A/, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, lūdzis atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas, norādot, ka viņš ir bezdarbnieks, prasītājam nekādu citu ienākumu un nekustamo īpašumu nav, kā arī viņa apgādībā ir trīs nepilngadīgi bērni. Tāpat prasītājs kasācijas sūdzībai pievienojis Nodarbinātības valsts aģentūras Rēzeknes filiāles 2019.gada 5.marta lēmumu par bezdarbnieka statusu Nr.190305-32pies1.

Motīvu daļa

Pārbaudījis un izvērtējis lietas materiālus, tiesnesis uzskata, ka /pers. A/ daļēji atbrīvojams no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā. Savukārt šā panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Lietā iesniegtais Nodarbinātības valsts aģentūras Rēzeknes filiāles 2019.gada 5.marta lēmums par bezdarbnieka statusu Nr.190305-32pies1 apstiprina, ka /pers. A/ 2019.gada 5.martā ir piešķirts bezdarbnieka statuss ar minēto datumu.

Tāpat no lietā iesniegtās zemesgrāmatu apliecības kopijas izriet, ka prasītājam pieder dzīvokļa īpašums /adrese/ (*lietas 161.lapa*). Tādējādi, pretēji prasītāja kasācijas sūdzībā norādītajam, tiesnesis konstatē, ka prasītājam pieder nekustamais īpašums, savukārt pierādījumus par tā atsavināšanu prasītājs nav iesniedzis.

Savukārt ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 15.februāra spriedumu konstatēts, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.marta spriedums stāties spēkā daļā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu 2000 *euro* apmērā un piespriestajiem tiesāšanās izdevumiem 376,14 *euro* apmērā, tādējādi, ievērojot to, ka spriedums šajā daļā stāties likumīgā spēkā, prasītājam bija tiesības saņemt minētās summas.

Vienlaikus tiesnesis konstatē, ka lietā nav iesniegti citi pierādījumi prasītāja mantiskajam stāvoklim. Tāpat lietā nav iesniegti pierādījumi par prasītāja ienākumiem līdz 2019.gada 12.martam (datums, kad kasācijas sūdzība nodota sakaru iestādē), lai varētu pilnīgāk un objektīvāk izvērtēt prasītāja lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Tāpat lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka prasītājam piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss.

Ievērojot minēto un to, ka prasītājam bezdarbnieka statuss piešķirts tikai ar 2019.gada 5.martu, tiesneša ieskatā, nav pamata atzīt, ka prasītājs mantiskā stāvokļa dēļ, pilnībā nevar samaksāt valsts nodevu par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Nemot vērā iepriekš minēto un apstākli, ka kasācijas sūdzības iesniedzējs lietā nav iesniedzis vispusīgus pierādījumus sava sliktā mantiskā stāvokļa pierādīšanai, tiesnesis uzskata, ka /pers. A/ ir atbrīvojams no drošības naudas 200 *euro* apmērā samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā, nosakot, ka par kasācijas sūdzību maksājama drošības nauda 100 *euro* (300 *euro* – 200 *euro*) apmērā.

Kasācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi, kas apstiprinātu drošības naudas 100 *euro* samaksu.

Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 1.punkts noteic, ka tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja nav veikta drošības naudas samaksa.

Savukārt Civilprocesa likuma 459.panta pirmā daļa nosaka tos gadījumus, kad kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, taču minētajā likuma normā nav paredzēta iespēja atstāt bez virzības kasācijas sūdzību, ja persona tiek daļēji atbrīvota no drošības naudas samaksas.

Līdz ar to tiesnesis uzskata, ka konkrētajā gadījumā piemērojama Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļa, kas noteic, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, tad tiesa vadās pēc vispārējiem tiesību principiem un jēgas.

Šādos apstākļos, tiesnesis atzīst, ka /pers. A/ iesniegtā kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības un iesniedzējam dodams laiks trūkumu novēršanai – drošības naudas 100 *euro* apmērā samaksas apstipriņoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2019.gada 15.aprīlim.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta piekto daļu, 229., 230.pantu, 458.panta ceturto daļu un 459.pantu, tiesnesis

nolēma

atbrīvot /pers. A/, personas kods /personas kods/, no drošības naudas 200 *euro* (divi simti *euro*) samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 15.februāra spriedumu.

/pers. A/ iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 15.februāra spriedumu atstāt bez virzības, nosakot termiņu lēmumā norādītā trūkuma novēršanai līdz 2019.gada 15.aprīlim.

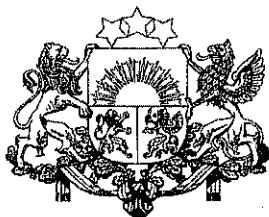
Ja minētā termiņā trūkumi netiks novērsti, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnesis

G. Ungurs

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lieta Nr.C33624616
Arhīva Nr.CA-0096-19/30
ECLI:LV:RAT:2019:0319.C33624616.7.L

LĒMUMS
Rīgā, 2019.gada 19.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese I. Ošiņa,
izskatīja /pers. A/ pieteikto lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas
civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par iepriekš saņemtā pievienojumu, mantojuma
dalīšanu un naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 7.februāra spriedumu
prasība apmierināta daļēji, nospriežot:

- pievienot 2013.gada 23.oktobrī mirušās /pers. C/ mantojuma masai naudas līdzekļus 86 914,87 EUR apmērā;
- piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ naudas summu 43 457,44 EUR apmērā, nosakot tiesības /pers. A/ saņemt no 2016.gada 15.jūlija likumiskos 6% gadā no nesamaksātās naudas summas līdz sprieduma izpildei;
- dalīt mantojuma masā ietilpstošo nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra numurs /kadastra numurs/, pārdodot nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra numurs /kadastra numurs/, izsolē un iegūtos naudas līdzekļus sadalot starp /pers. B/ un /pers. A/, katram izmaksājot ½ daļu no saņemtās pirkuma maksas;
- prasību pārējā daļā – par nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs/, pievienošanu mantojuma masai un naudas līdzekļu 46 785,21 EUR pievienošanu mantojuma masai un naudas summas 36 263,06 EUR apmērā piedziņu – noraidīt;
- piedzīt no /pers. B/ par labu valstij nesamaksāto valsts nodevu 3 179,54 EUR apmērā.

Par minēto spriedumu prasītājs /pers. A/ iesniedza kasācijas sūdzību, vienlaikus piesakot lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas. Lūgumu prasītājs pamatojis ar Civilprocesa likuma 458.pantā noteikto, pievienojot Latvijas Republikas Labklājības ministrijas Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2013.gada 9.septembra lēmuma Nr.30-2013-15070 kopiju, Latvijas Republikas Labklājības ministrijas Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2013.gada 9.septembra atzinuma Nr.30-2013-5186-A kopiju, VSAA 2019.gada 28.februāra izziņas Nr.19/463079 kopiju.

Motīvu daļa

Tiesnese, pārbaudījusi civillietas materiālus un izvērtējusi pieteikto lūgumu, kas attiecas uz izskatāmo jautājumu, atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir pamatots un apmierināms.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 300,00 EUR apmērā.

Savukārt Civilprocesa likuma 458.panta ceturrtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas nomaksas.

Tiesnese atzīst, ka minētās tiesību normas izpratnē, lai tiesai būtu pamats atbrīvot personu no drošības naudas samaksas, tiesas rīcībā ir jābūt objektīviem pierādījumiem par personas mantisko stāvokli, turklāt šiem pierādījumiem jāatspoguļo personas mantiskais stāvoklis pilnībā. Lai personu atbrīvotu no drošības naudas samaksas, ir nepieciešams konstatēt, ka personas mantiskais stāvoklis ir objektīvs šķērslis drošības naudas samaksai likumā noteiktā apmērā.

No kasācijas sūdzībai pievienotā Latvijas Republikas Labklājības ministrijas Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2013.gada 9.septembra lēmuma Nr.30-2013-15070 kopijas redzams, ka prasītājam ir noteikta pirmās grupas invaliditāte, bez nepieciešamības veikt atkārtotu pārbaudi; no kasācijas sūdzībai pievienotā Latvijas Republikas Labklājības ministrijas Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2013.gada 9.septembra atzinuma Nr.30-2013-5186-A kopijas par asistenta pakalpojuma nepieciešamību (pašvaldībā) redzams, ka prasītājam noteikta indikācija asistenta pakalpojuma nepieciešamībai bez termiņa ierobežojuma; savukārt no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2019.gada 28.februāra izziņas Nr.19/463079 kopijas redzams, ka prasītāja ienākumi laika posmā no 2018.gada marta līdz 2019.gada februārim kopā bijuši 3 288,94 EUR.

Nemot vērā konstatēto, tiesnese atzīst, ka prasītājs /pers. A/ ir pilnībā atbrīvojams no drošības naudas 300,00 EUR apmērā samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 7.februāra spriedumu.

Tāpat pārbaudījusi iesniegto kasācijas sūdzību, tiesnese secina, ka /pers. A/ kasācijas sūdzība atbilst Civilprocesa likuma 453., 454., 456. un 457.panta prasībām.

Pie šiem apstākļiem tiesnese atzīst, ka ir ievērota kasācijas sūdzības iesniegšanas kārtība un atbilstoši Civilprocesa likuma 460.panta otrajai daļai civillietā kopā ar kasācijas sūdzību ir nosūtāma Augstākās tiesas Civillietu departamentam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, 460.panta otro daļu tiesnese,

n o l ē m a

/pers. A/, personas kods /personas kods/, lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas – apmierināt pilnībā.

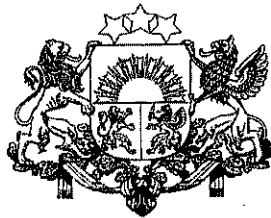
Atbrīvot /pers. A/, personas kods /personas kods/, no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 7.februāra spriedumu.

Pieņemt /pers. A/, personas kods /personas kods/, kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 7.februāra spriedumu un kopā ar lietu nosūtīt izskatīšanai Augstākās tiesas Civillietu departamentam.
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

I. Ošiņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

ECLI:LV:RAT:2019:0325.C68499217.6.L

Lietas arhīva Nr. CA-0346-19/2

LĒMUMS

Rīgā 2019. gada 25. martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Skaidrīte Buivide, izskatīja /pers. B/ pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 18. februāra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 18. februāra spriedumu apmierināta /pers. A/ prasība pret /pers. B/ par izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās platības.

[2] Par spriedumu /pers. B/ 2019. gada 20. martā iesniedza kasācijas sūdzību, kur ietverts lūgums par atbildētāja atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, pamatojot lūgumu ar atbildētāja nelabvēlīgo materiālo stāvokli.

Motīvu daļa

[3] Iepazīstoties ar iesniegto kasācijas sūdzību un lietas materiāliem, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir apmierināms un /pers. B/ kasācijas sūdzība pieņemama un nosūtāma izskatīšanai kasācijas instances tiesai, tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 458. panta pirmajai daļai, *iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 euro apmērā. Savukārt Civilprocesa likuma 458. panta ceturtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93. panta pirmajai daļai *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.* No minētā izriet atbildētāja pienākums iesniegt pierādījumus apstāklim, ka viņa materiālais stāvoklis liedz veikt drošības naudas samaksu.

[3.2] Atbilstoši Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņām, /pers. B/ ienākumus veido valsts vecuma pensija un piemaksa pie vecuma pensijas; 2017. gadā vidēji 368,10 EUR mēnesī, 2018.gadā – vidēji 390,96 EUR mēnesī, savukārt 2019. gada janvārī un februārī 411,46 EUR mēnesī (*lietas 57., 87. lapa*).

[3.3] Izvērtējot atbildētāja ienākumu apjomu kopsakarā ar atbildētājam maksājāmās drošības naudas apmēru, atzīstams, ka /pers. B/ ir pierādījis faktu, ka viņa mantiskais stāvoklis neļauj veikt drošības naudas samaksu, kas ir pamats atbrīvot viņus no drošības naudas samaksas Civilprocesa likuma 458.panta ceturtais daļas izpratnē.

Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese uzskata, ka naudas līdzekļu trūkuma dēļ fiziskām personām nevar liegt Civilprocesa likuma 1. panta pirmajā daļā noteiktās tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458. panta ceturto daļu un 460. pantu, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

nolēma

Atbrīvot /pers. B/, personas kods /personas kods/, no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 18. februāra spriedumu.

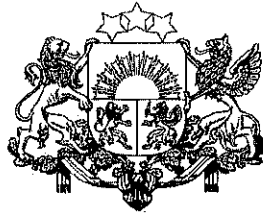
Pieņemt /pers. B/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 18. februāra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas un nosūtīt to kopā ar lietu izskatīšanai Senāta Civillietu departamentam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

S. Buivide

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lieta Nr.C68483417

Nr.CA-0191-19/17

ECLI:LV:RAT:2019:0321.C68483417.9.L

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 21.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Gunta Freimane, pārbaudījusi /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 20.februāra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par mantojuma tiesību atzīšanu, mantojuma apliecības atzīšanu par spēkā neesošu, zemesgrāmatas ierakstu dzēšanu un īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu,

konstatēja:

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 20.februāra spriedumu noraidīta /pers. A/ prasība pret /pers. B/ par mantojuma tiesību atzīšanu, mantojuma apliecības atzīšanu par spēkā neesošu, zemesgrāmatas ierakstu dzēšanu un īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu un atcelts prasības nodrošinājums, kas piemērots ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2017.gada 25.septembra lēmumu, ierakstot aizlieguma atzīmi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļā Nr./numurs/ attiecībā uz /pers. B/ piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs/.

Par šo spriedumu /pers. A/ iesniedza kasācijas sūdzību, kurā lūgts atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 20.februāra spriedumu, kā arī vienlaicīgi lūgts /pers. A/ atbrīvot no drošības naudas samaksas.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2017.gada 12.septembra lēmumu /pers. A/ daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nosakot, ka par prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva 100 EUR.

No 2017.gada 12.septembra /pers. A/ materiālais stāvoklis nav uzlabojies, viņa ienākumi ir valsts vecuma pensija 148,22 EUR mēnesī, līdz ar to viņš nav spējīgs samaksāt drošības naudu 300 EUR apmērā.

Turklāt /pers. A/ 2018.gada 14.jūnijā veica plānveida oftamoloģisko operāciju (acs kataraktas operācija), par kuru samaksāts 251,38 EUR.

Ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2017.gada 13.novembra lēmumu /pers. A/ piešķirta otrā invaliditātes grupa.

Kasācijas sūdzības iesniedzējam nav naudas līdzekļu uzkrājumi bankās un nepieder kapitāldaļas uzņēmumos.

Ņemot vērā minēto, lūgts pilnībā vai daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas.

Pārbaudījusi lietas materiālus, kasācijas sūdzību un tai pievienotos dokumentus, tiesnese atzīst, ka lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināms daļēji šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Minētās likuma normas izpratnē vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir personas mantiskais stāvoklis. Tādējādi pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā. Taču, lai šos apstākļus konstatētu, personai, kas izteikusi lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, ir ne tikai jānorāda uz apstākļiem, kas varētu būt pietiekams pamats atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, bet lūgumā norādītais jāpamato ar pierādījumiem, t.i., personai jāiesniedz pierādījumi, kas apstiprinātu faktu, ka tās mantiskais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liedz samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā.

Augstākās tiesas 2015.gada 23.janvāra lēmumā lietā Nr.SK-1849 norādīts, ka Civilprocesa likuma 10.pantā ietvertais sacīkstes princips ir attiecināms arī uz procesuālo jautājumu izlemšanu. Līdz ar to personai vienmēr jāpierāda fakti, kuri ir iesniegto pieteikumu vai lūgumu pamatā.

/pers. A/ lūdzis viņu pilnīgi vai daļēji atbrīvot no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas, lūgumu pamatojot ar apstākli, ka viņam noteikta otrās grupas invaliditāte, viņa ienākumi ir valsts vecuma pensija 148,22 EUR mēnesī, viņam nav naudas līdzekļu uzkrājumi bankās un nepieder kapitāldaļas uzņēmumos.

Tiesnese uzskata, ka kasācijas sūdzības iesniedzēja norādītie iemesli pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas nav pietiekami, lai viņu pilnīgi atbrīvotu no Civilprocesa likuma 458.panta pirmajā daļā noteiktās drošības naudas samaksas.

Konstatēts, ka blakus sūdzībai ir pievienots Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2017.gada 13.novembra lēmums par otrās grupas invaliditātes noteikšanu /pers. A/ no 2017.gada 31.oktobra līdz 2022.gada 30.oktobrim, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Zemgales nodaļas 2019.gada 15.marta izziņa, no kuras izriet, ka /pers. A/ ik mēnesi saņem valsts vecuma pensiju 148,22 EUR un piemaksu pie vecuma pensijas 8,96 EUR, kopā 157,18 EUR un 2018.gada 4.jūnija maksājuma dokuments par

operācijas apmaksu 251,38 EUR. Citi pierādījumi, kas pierādītu /pers. A/ mantisko stāvokli un ienākumus, nav iesniegti.

Pārbaudot informāciju publiskajos reģistros, t.i., Valsts vienotā datorizētās zemesgrāmatas informatīvajā sistēmā, Uzņēmumu reģistra informatīvajā sistēmā un Ceļu satiksmes drošības direkcijas informatīvajā sistēmā, konstatēts, ka /pers. A/ pieder nekustamais īpašums /adrese/, cita nekustama vai kustama manta, akcijas vai kapitāldaļas uzņēmumos nepieder.

Tāpat konstatēts, ka kasācijas sūdzībai nav pievienota izziņa par trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statusa noteikšanu /pers. A/, ko piešķir, izvērtējot personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, kā arī citus resursus.

Izvērtējot /pers. A/ mantisko stāvokli, tiesnese ņem vērā lēmumā iepriekš minētos pierādījumus, taču uzskata, ka tie nav pietiekami, lai kasācijas sūdzības iesniedzēju pilnīgi atbrīvotu no drošības naudas samaksas, jo nav gūta pārliecība, ka viņa mantiskais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liedz samaksāt drošības naudu daļējā apmērā.

Ņemot vērā minēto, tiesnese atzīst, ka ir iespējams /pers. A/ daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas, nosakot, ka drošības nauda par kasācijas sūdzību maksājama 60 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 453.panta sestās daļas 1.punkts noteic, ka iesnēsis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja kasācijas sūdzībai nav pievienots dokuments, kas apliecina drošības naudas samaksu. Savukārt Civilprocesa likuma 459.panta pirmā daļa nosaka gadījumus, kad kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, taču šajā normā nav paredzēta iespēja kasācijas sūdzību atstāt bez virzības, ja personu daļēji atbrīvo no drošības naudas samaksas.

Līdz ar to konkrētajā gadījumā piemērojama Civilprocesa likuma 5.panta piektā daļa, kurā noteikts, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, tad tiesa vadās pēc vispārējiem tiesību principiem un jēgas.

Tā kā /pers. A/ ir izmantojis savas tiesības, lūdzot atbrīvot no drošības naudas samaksas, tad nav pamata viņa stāvokli pasliktināt, liedzot iespēju izpildīt procesuālo darbību, t.i., veikt drošības naudas samaksu gadījumā, ja lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināts daļēji.

Ņemot vērā minēto, kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 20.februāra spriedumu atstājama bez virzības un /pers. A/ nosakāms termiņš lēmumā norādītā trūkuma novēršanai, t.i., drošības naudas 60 EUR apmērā samaksai un samaksu apliecināša dokumenta iesniegšanai tiesā līdz 2019.gada 18.aprīlim.

Vienlaicīgi izskaidrojams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja iesniedzējs noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5.pantu, 458.panta ceturto daļu, 459.pantu, tiesnese

nolēma:

/pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas par kasācijas sūdzību samaksas apmierināt daļēji.

/pers. A/, personas kods /personas kods/, daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas.

Kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 20.februāra spriedumu atstāt bez virzības, nosakot termiņu līdz 2019.gada 18.aprīlim lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, t.i., drošības naudas 60 EUR apmērā samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai tiesā.

Drošības nauda iemaksājama kontā Nr.LV83TREL8280010000000; saņēmēja – Augstākā tiesa, NMR 90000068892; saņēmēja banka – Valsts kase; bankas kods – TRELLV22; ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010; maksājuma mērķis – kasācijas sūdzības iesniedzēja vārds, uzvārds, personas kods un lietas numurs.

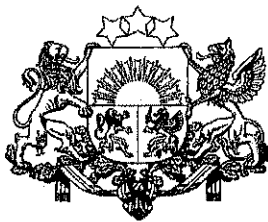
Ja norādītajā termiņā trūkumi netiks novērsti, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Senātā, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Tiesnese

G. Freimane

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-1690-19/32

ECLI:LV:RAT:2019:1217.C33606517.8.L

LĒMUMS

Rīgā 2019. gada 17. decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Inese Strelča izlēma jautājumu par /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ kasācijas sūdzības par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 13. novembra spriedumu virzību, civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamām telpām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas un parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 13. novembra spriedumu apmierināta /pers. A/ prasība pret /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamām telpām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas un parāda piedziņu.

[2] 2019. gada 4. decembrī tiesā saņemta /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ kasācijas sūdzība par minēto spriedumu.

Kasācijas sūdzībai pievienots lūgums atbrīvot atbildētājus no drošības naudas samaksas saskaņā ar Civilprocesa likuma 458. panta ceturtās daļas noteikumiem. Lūgumā norādīts, ka atbildētāju ienākumi ir nelieli un nepietiekami, lai uzreiz samaksātu drošības naudas par kasācijas sūdzības iesniegšanu. Atbildētāja /pers. B/ nestrādā, jo ir 3. grupas invalīde un saņem invaliditātes pensiju 67 *euro* apmērā, kuru katru mēnesi iztērē medikamentu iegādei. Atbildētājs /pers. C/ ir pensionārs un saņem vecuma pensiju 180 *euro* apmērā. /pers. D/ nestrādā un pensiju nesaņem, viņai nav ienākumu. Savukārt /pers. E/ izīrētajās telpās nedzīvo. Atbildētāji atbilst maznodrošinātas ģimenes statusam, jo māsasimniecību uztur un maksājums veic tikai /pers. C/, kurš ir pensionārs. Atbildētāju finansiālais stāvoklis ir ļoti slikts, tādēļ atbildētāji objektīvu iemeslu dēļ nevar samaksāt valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Motīvu daļa

[3] Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesnese atzīst, ka /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas kasācijas sūdzības iesniegšanai, ir pamatots un apmierināms daļēji.

[4] Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese konstatē, ka kasācijas sūdzība ir parakstīta, iesniegta likumā noteiktajā pārsūdzības termiņā un kopā ar norakstiem, kuru skaits atbilst lietas dalībnieku skaitam.

Iepazīstoties ar /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ kasācijas sūdzību un lietas materiāliem, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka kasācijas sūdzības iesniedzēji ir daļēji atbrīvojami no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Savu viedokli tiesas kolēģijas tiesnese pamato ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Civilprocesa likuma 458. panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā; panta ceturrtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458. panta ceturrtās daļas noteikumiem, lemjot jautājumu par kasācijas sūdzības iesniedzēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, nepieciešams novērtēt viņu mantisko stāvokli.

Lūgumā par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas norādīts, ka atbildētāja /pers. B/ nestrādā, jo ir 3. grupas invalīde un saņem invaliditātes pensiju 67 *euro* apmērā. Lietas materiālos atrodas Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2019. gada 10. janvāra lēmums, saskaņā ar kuru /pers. B/ noteikta trešā invaliditātes grupa, kā arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Ventpils reģionālās nodaļas 2018. gada 19. janvāra lēmums, ar ko nolemts piešķirt /pers. B/ 3. grupas invaliditātes pensiju 64,03 *euro* apmērā. Turklāt lūgumā par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas norādīts, ka atbildētājs /pers. C/ ir pensionārs un saņem vecuma pensiju 180 *euro* apmērā, bet atbildētāja /pers. D/ nestrādā un pensiju nesaņem, taču pierādījumi par minētajiem apstākļiem nav iesniegti.

Civilprocesa likuma 458. panta ceturrtās daļas regulējums paredz iespēju tiesnesim noteikt tiesas izdevumu atvieglojumus tām fiziskajām personām, kurām viņu materiālā stāvokļa dēļ var būt apgrūtināta drošības naudas samaksa.

Pēc analogijas ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu, piesakot lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, lietas dalībniekam ir pienākums gan argumentēt pieteikto lūgumu, gan pievienot dokumentus, kas apstiprina lietas dalībnieka lūgumā norādīto mantisko stāvokli, jo, izlemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar tās mantisko stāvokli, tiesnesis izvērtē tikai tos apstākļus un pierādījumus, kurus savā lūgumā norādījis un pievienojis lūguma pieteicējs (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012. gada 16. augusta lēmums lietā Nr. PAC-1820/2012*).

Vienlaikus tiesnese ņem vērā tiesu judikatūrā noteikto, ka pie apstākļiem, kad tiesai ir uzlikts pienākums iekasēt valsts labā valsts nodevas par procesuālo dokumentu iesniegšanu un lemt jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, tiesnesis arī bez lietas dalībnieka attiecīga pieteikuma ir tiesīgs ieskatīties publiskajos reģistros, kas pieejami Tiesu informatīvajā sistēmā, lai novērtētu personu mantisko stāvokli (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014. gada 5. jūnija lēmums lietā Nr. PAC-1301/2014*).

No tiesai pieejamās CSDD datu bāzes un Vienotās datorizētās zemesgrāmatas informācijas izriet, ka atbildētājiem nepieder nekustamie īpašumi, taču atbildētājam /pers. B/ pieder transportlīdzeklis – motorollers un atbildētājam /pers. C/ pieder vieglā automašīna.

Lai arī atbildētāji norāda, ka atbilst maznodrošinātas ģimenes statusam, taču pierādījumi par to, ka atbildētājiem būtu piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, kas tieši norādītu uz to, ka valsts ir novērtējusi atbildētāju mantisko stāvokli un atzinusi to par apgrūtināšu, tiesā nav iesniegti. No pieteikumā norādītā un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka atbildētājiem, lai arī nosacīti ierobežotā apmērā, tomēr ir regulāri ikmēneša ienākumi.

Ievērojot norādīto, tiesnese atzīst, ka ar tiesas rīcībā esošo informāciju ir iespējams konstatēt, ka atbildētāju /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ mantiskais stāvoklis ir relatīvi ierobežots, tomēr tas nav atzīstams par īpaši smagu, līdz ar ko nav tiesiska pamata personu pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

Vienlaikus tiesnese ņem vērā maksājamās drošības naudas apmēru un novērtē, ka kasācijas sūdzības iesniedzēju mantiskais stāvoklis ir tāds, kas apgrūtina drošības naudas samaksu pilnā apmērā, un gadījumā, ja personas netiktu daļēji atbrīvotas no drošības naudas samaksas, sava mantiskā stāvokļa dēļ Satversmē garantētās tiesības uz tiesu tās nespētu pilnvērtīgi realizēt.

Šādos apstākļos, ņemot vērā samērīgumu starp personu tiesību uz tiesu ierobežojumu, maksājamās drošības naudas apmēru un tās noteikšanas mērķi, tiesnese atzīst par iespējamu atbildētājus atbrīvot no drošības naudas samaksas daļēji, nosakot, ka atbildētājiem par kasācijas sūdzības iesniegšanu ir jāsamaksā drošības nauda 50 *euro* apmērā.

[4.2] Ievērojot to, ka /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ kasācijas sūdzībā tika pieteikts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnese atzīst, ka šajā gadījumā ir piemērojama Civilprocesa likuma 459. panta pirmā daļa, saskaņā ar kuru tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai, ja kasācijas sūdzībai nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts kasācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums.

Lai gan minētā norma neparedz kasācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja nav veikta drošības naudas samaksa, tomēr, ņemot vērā to, ka ar lēmumu ir daļēji apmierināts /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnese uzskata, ka ir jārīkojas līdzīgi kā paredzēts Civilprocesa likuma 459. pantā un kasācijas sūdzība jāatstāj bez virzības, nosakot termiņu drošības naudas samaksu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai.

Ja minētais trūkums noteiktajā termiņā netiks novērsts, kasācijas sūdzību uzskatīs par neiesniegtu un atdos iesniedzējam, kā to paredz Civilprocesa likuma 459. panta trešā daļa. Ievērojot minēto, tiesnese atzīst, ka kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības un sūdzības iesniedzējiem nosakāms termiņš trūkumu novēršanai līdz 2020. gada 15. janvārim, lai iesniegtu tiesā dokumentu, kas apliecina drošības naudas samaksu 50 *euro* apmērā, pretējā gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 45. pantu, 458. panta ceturto daļu un 460. panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

nolēma

atbrīvot daļēji /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/, no drošības naudas samaksas, iesniedzot tiesā kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 13. novembra spriedumu.

Atstāt bez virzības /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 13. novembra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamām telpām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas un parāda piedziņu, nosakot termiņu drošības naudas 50 *euro* samaksai un maksājumu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā līdz 2020. gada 15. janvārim.

Drošības naudas samaksa veicama kontā Nr. LV83TREL8280010000000; saņēmējs – Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr. 90000068892; saņēmēja banka – Valsts kase; ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010; maksājuma mērķī norādot kasācijas sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu un lietas numuru.

Izskaidrot, ka trūkumu nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējiem.

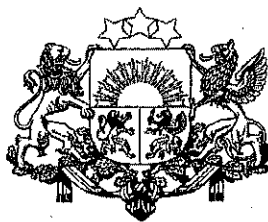
Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

(personiskais paraksts)

Inese Strelča

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
NORAKSTS

Lieta Nr.C29690214

Lietvedības Nr.CA-729-19/29

ECLI:LV:RAT:2019:1219.C29690214.10.L

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 19.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese I.Celmiņa, pārbaudījusi Laimoņa Saulrieta kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 1.novembra spriedumu civillietā SIA “Rīgas namu pārvaldnieks” prasībā pret pers.A. un pers.B. par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu un dzīvojamās telpas īres maksas un komunālo maksājumu parāda solidāru piedziņu un pers.B. pretprasībā pret SIA “Rīgas namu pārvaldnieks” par faktisko īres tiesisko attiecību izbeigšanu,

konstatēja

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 1.novembra spriedumu SIA “Rīgas namu pārvaldnieks” prasība pret pers.A. un pers.B. par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu un dzīvojamās telpas īres maksas un komunālo maksājumu parāda solidāru piedziņu un pers.B. pretprasībā pret SIA “Rīgas namu pārvaldnieks” par faktisko īres tiesisko attiecību izbeigšanu pārsūdzētajā daļā apmierināta.

[2] Rīgas apgabaltiesā 2019.gada 3.decembrī saņemta pers.B. kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 1.novembra spriedumu, kurā ietverts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

[3] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, tiesnese atzīst, ka pers.B. ir atbrīvojams no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu un kasācijas sūdzība ir pieņemama un nosūtāma izskatīšanai kasācijas instances tiesai.

[4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda summa *euro*. Savukārt Civilprocesa likuma 458.panta ceturrtā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tādējādi pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas dod pamatu uzskatīt, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis likumā noteiktā drošības naudas apmēra dēļ neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu.

Pers.B. lūgumā norādījis, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 12.jūlija lēmumu bijis atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību pārsūdzot spriedumu daļā par parāda piedziņu.

No lietā iesniegtās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas redzams, ka pers.B. saņem vecuma pensiju summa *euro* mēnesī, tāpat norādījis, ka viņš ir aizbildnis dēla nepilngadīgajam bērnam (*lietas 1.sējuma 175.-176.lapa*), tādējādi kasācijas sūdzības iesniedzēja ienākumi mēnesī nesasniedz pat valstī noteikto minimālo algas apmēru un mēneša ienākumi nesasniedz drošības naudas apmēru.

Tāpat no lietas materiāliem redzams, ka pers.B. mantiskais stāvoklis ir ticis izvērtēts, lemjot par viņa atbrīvošanu no valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu lietā (*lietas 1.sējuma 178.lapa*).

Ievērojot minēto, tiesnese secina, ka pers.B. mantiskais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liedz viņam samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu likumā noteiktajā apmērā.

Līdz ar to tiesnese atzīst, ka pers.B. lūgums ir apmierināms un kasācijas sūdzības iesniedzējs ir pilnībā atbrīvojama no drošības naudas summa *euro* samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 1.novembra spriedumu saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu.

Pārbaudot kasācijas sūdzību, tiesnese atzīst, ka tā iesniegta, ievērojot Civilprocesa likuma 454., 456. - 458.pantā minētos nosacījumus, un kasācijas sūdzība ar lietu ir nosūtāma izskatīšanai kasācijas instancei atbilstoši Civilprocesa likuma 460.panta otrajai daļai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un 460.panta otro daļu, tiesnese

nolēma

atbrīvot pers.B. pilnībā no drošības naudas summa *euro* samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 1.novembra spriedumu.

Pieņemt pers.B. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 1.novembra spriedumu civillietā SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasībā pret pers.A. un pers.B. par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu un dzīvojamās telpas īres maksas un komunālo maksājumu parāda solidāru piedziņu, un pers.B. pretprasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par faktisko īres tiesisko attiecību izbeigšanu un kopā ar civillietu nosūtīt Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

(paraksts)

I.Celmiņa

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lieta Nr.3-11/0051
CA-1826-18/11
ECLI:LV:RAT:2018:0412.CA182618.5.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018.gada 12.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese – referente Dzintra Balta,
tiesneses Līga Blūmiņa, Daiga Vilsone,
izskatīja rakstveida procesā /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 15.februāra lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1.] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2018.gada 15.janvārī saņemts /pers. A/ (turpmāk – prasītājs) prasības pieteikums, kurš ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 22.janvāra lēmumu prasības pieteikums atstāts bez virzības, nosakot termiņu konstatēto trūkumu novēršanai.

[2.] Prasītājs iesniedzis blakus sūdzību par 2018.gada 22.janvāra lēmumu. Blakus sūdzībā ietverts ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu pamatots lūgums pilnībā atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu. Prasītājs norādījis, ka viņam līdz 2017.gada 20.augustam noteikta otrās grupas invaliditāte bez iespējām strādāt; uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam noteikts maznodrošinātas personas statuss. Prasītājs lūdzis piešķirt maznodrošinātā statusu uz jaunu termiņu, bet saņēmis atteikumu. No ienākumiem, kas bijuši līdz 2017.gada 31.jūlijam, pēc izdevumiem medicīnas izmeklējumiem, medikamentiem, medicīnas procedūrām, pārtikas produktiem, kā arī dzīvokļa apsaimniekošanai (pārvaldīšanai) un komunālajiem pakalpojumiem, nekas nepaliek pāri. Invaliditātes pabalsta samaksa pārtraukta, jo invaliditāte piešķirta uz laiku līdz 2017.gada 20.augustam; dokumenti invaliditātes piešķiršanai uz jaunu termiņu bija jāiesniedz līdz 2017.gada 27.jūlijam, ko prasītājs izdarījis. Prasītājam nav iespējams strādāt un gūt ienākumus, līdz ar to viņš mantiskā stāvokļa dēļ nevar samaksāt tiesas izdevumus lietā.

[3.] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 15.februāra lēmumu prasītāja lūgums noraidīts un blakus sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu valsts nodevas samaksas veikšanai un maksājuma dokumenta iesniegšanai tiesā. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[3.1.] Civilprocesa likuma 34.panta piektā daļa noteic, ka, iesniedzot blakus sūdzību par tiesas lēmumu, izņemot lēmumu, ar kuru atteikts atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas, maksājama valsts nodeva 28,46 euro. Tā kā ar 2018.gada 22.janvāra lēmumu

nav atteikts atbrīvot prasītāju no tiesas izdevumu samaksas, par blakus sūdzību ir maksājama valsts nodeva.

[3.2.] No Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas izriet, ka vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas materiālais stāvoklis un lemjot par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē, ka mantiskais stāvoklis ir tāds, kura dēļ tiesas izdevumus pilnībā vai daļēji nav iespējams nomaksāt. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj nomaksāt tiesas izdevumus, ir jāiesniedz pierādījumi un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu – ienākumu un īpašuma – novērtējums var sniegt ticamus pierādījumus par personas mantisko stāvokli.

[3.2.1.] Tiesnese novērtējusi iesniegtos dokumentus:

2016.gada 10.oktobra izziņu Nr.RSD16-26585 par atbilstību maznodrošinātas ģimenes (personas) statusam uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam;

prasītāja 2017.gada 20.aprīļa iesnieguma kopiju Rīgas domes Sociālajam dienestam ar lūgumu piešķirt maznodrošinātas personas statusu no 2017.gada 1.aprīļa;

2017.gada 3.maija atbildi “Par maznodrošinātas personas statusa atteikumu”, no kuras izriet, ka prasītājs kā invaliditātes pensijas saņēmējs būtu atzīstams par maznodrošinātu, ja viņa vidējie ienākumi mēnesī nepārsniegtu 400,- EUR, taču pēc RSD rīcībā esošajām ziņām prasītāja ienākumi par iepriekšējiem trim mēnešiem vidēji ir bijuši 402,05 *euro* mēnesī;

Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015.gada 29.septembra lēmumu Nr.30-2015-15819, no kura izriet, ka prasītājam līdz 2017.gada 20.augustam noteikta otrās grupas invaliditāte, atkārtotās ekspertīzes datums no 2017.gada 20.jūlija līdz 2017.gada 27.jūlijam;

ģimenes ārstes /pers. B/ 2017.gada 13.novembra izraksta kopiju no ambulatorā pacienta (prasītāja) medicīniskās kartes, kurā ir norādīta diagnoze, bet nav norādīts, ka nepieciešami speciāli ārstnieciski vai darba režīmi;

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 13.septembra izziņu Nr.17/1685280 par to, ka prasītāja ienākumi (valsts vecuma pensija un piemaksa pie invaliditātes pensijas) 2017.gada augustā ir bijuši 259,38 *euro*;

ģimenes ārstes izrakstītu recepti un maksājumu čeku, saskaņā ar kuru prasītājs 2017.gada 3.septembrī iegādājies medikamentus par 6,54 *euro*;

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 2.februāra izziņu Nr.18/266753, saskaņā ar kuru prasītāja ienākumi (valsts invaliditātes pensija un piemaksa pie invaliditātes pensijas) 2017.gada novembrī un decembrī bijuši 413,85 *euro* katrā mēnesī, bet 2018.gada janvārī – 417,82 *euro*.

[3.2.2.] Tiesnese atzinusi, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus, ka viņš tērētu lielas naudas summas medicīnas procedūrām, medicīnas izmeklējumiem, medikamentiem, kas varētu būtiski pasliktināt viņa mantisko stāvokli.

Tiesnese secinājusi, ka prasītāja ienākumi 2017.gada novembrī, decembrī un janvārī pārsniedz 400 *euro* un tas ir pietiekoši valsts nodevas par blakus sūdzību 28,46 *euro* samaksai, tādēļ nav pamata atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu.

[3.3.] Blakus sūdzība, saskaņā ar Civilprocesa likuma 445.panta ceturto daļu, atstāta bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai un izskaidrojot Civilprocesa likuma 445.panta piektajā daļā paredzētās trūkumu novēršanas/nenovēršanas sekas.

[4.] Prasītājs pārsūdzējis 2018.gada 15.februāra lēmumu ar blakus sūdzību, kura pamatota ar šādiem argumentiem:

[4.1.] maldīgi ir secinājumi, ka prasītāja rīcībā ir līdzekļi valsts nodevas samaksai;

[4.2.] atkārtoti norādīti tie argumenti, kas bija lūguma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu pamatojumā;

[4.3.] pārsūdzētajā lēmumā nepareizi piemērots Civilprocesa likuma 1., 9., 74., 441., 442.-445.pants, nepamatoti traucējot un aizkavējot prasītājam aizstāvēt aizskartās tiesības tiesā, kā arī nepamatoti apgrūtinot, ierobežojot pieeju tiesai, tai skaitā tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu objektīvā tiesā; turklāt no blakus sūdzības pielikumā pievienotajiem dokumentiem redzams, ka prasītāja vienīgie ienākumi – valsts invaliditātes pensija un piemaksa pie tās – ir bijuši tikai līdz 2018.gada 20.februārim un pēc minētā datuma nav vispār nekādu ienākumu;

[4.4.] ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijas 6.panta 1.punktu, Satversmes 89., 91., 92.pantu, Civilprocesa likuma 1.panta pirmo daļu, 9.panta pirmo daļu, 43.panta ceturto daļu, pārsūdzētais lēmums nevar tikt uzskatīts par likumīgu un ir atceļams.

Motīvu daļa

[5.] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka blakus sūdzība apmierināma, pārsūdzētais lēmums atceļams un lūgums izlemjams pēc būtības.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā nebija vispusīgi izvērtētas ziņas par prasītāja mantisko stāvokli un spējam gūt ienākumus.

[5.1.] Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā ir noteikts, ka *tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos [..].*

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus un publiskajos reģistros pieejamās ziņas tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par blakus sūdzību ir apmierināms.

[5.2.] Tiesu informācijas sistēmā pieejamās ziņas no publiskiem reģistriem liecina, ka izņemot dzīvokļa īpašumu, saistībā ar kuru tiek iesniegta prasība, prasītājam nepieder citi nekustamie īpašumi vai kustama manta, no kuras varētu tikt gūti ienākumi.

[5.3.] Prasītājam ir bijis piešķirts maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam (9.lietas lapa), pēc kā atteikts piešķirt maznodrošinātās personas statusu, jo prasītāja ienākumi ir 402,05 *euro*, kas pārsniedz pašvaldības noteikto ienākumu apmēru, lai varētu tikt piešķirts attiecīgais statuss (11.lietas lapa).

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļas 2017.gada 13.septembra izziņa Nr.17/1685280 apstiprina, ka prasītāja ienākumi 2017.gada augustā ir valsts invaliditātes pensija un piemaksa pie tās 259,38 *euro* (12.lietas lapa).

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 2.februāra izziņa Nr.18/266753 (sk. 28.lieta lapā) apstiprina, ka prasītāja ienākumi 2017.gada novembrī un decembrī ir – valsts invaliditātes pensija un piemaksa pie tās ir 413,85 *euro* katrā no mēnešiem, bet 2018.gada janvārī – 417,82 *euro*. Savukārt 2018.gada 19.februāra izziņa Nr.18/382792 apstiprina, ka prasītāja ienākumi 2018.gada februārī ir bijuši 298,44 *euro*.

[5.4.] Prasītājam saskaņā ar pirmās instances tiesā iesniegto Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015.gada 29.septembra lēmumu ir bijusi noteikta invaliditāte laikā no 2015.gada 21.augusta līdz 2017.gada 20.augustam (15.lietas lapā). Pēdējai blakus sūdzībai pievienotais pierādījums – Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2017.gada 1.oktobra lēmums apstiprina, ka prasītājs 2017.gada 10.augusta iesniegumā ir lūdzis veikt invaliditātes un darbspēju ekspertīzi, bet to veikt mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas nav iespējams objektīvu iemeslu dēļ, tādēļ nolemts noteikt vispārējo darbspēju zaudējumu 60% -79% un otrās grupas invaliditāti uz laiku no 2017.gada 21.augusta līdz 2018.gada 20.februārim.

Lai arī pirmās instances tiesas tiesneses rīcībā nebija 2017.gada 1.oktobra lēmums un Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015.gada 29.septembra lēmumā nebija norādīts procentuālais darbspēju zudums, secinājumu par to, kāda apmēra darbspēju zudums ir bijis, varēja izdarīt ņemot vērā lēmumā ietverto pieņemšanas pamatojumu – atsauci uz Invaliditātes likuma 6.panta trešās daļas 1.b punktu, saskaņā ar kuru otro invaliditātes grupu nosaka, ja darbspēju zaudējums ir 60 – 79 procentu apmērā un tā ir smaga invaliditāte.

[5.5.] Kolēģija par vispārzināmu atzīst faktu, ka iztikai ir nepieciešami līdzekļi un par dzīvokļa īpašuma apsaimniekošanu, tajā saņemtajiem pakalpojumiem ir veicama samaksa. Tāpat dzīvē gūtie novērojumi un loģikas likumi rada pamatu secinājumam, ka personai ar invaliditāti ir ar veselības stāvokli saistīti izdevumi.

Tiesas kolēģija atzīst, ka ņemot vērā prasītāja veselības stāvokli, kā arī nepieciešamību nodrošināt iztiku un citas pamatvajadzības, prasītāja mantiskais stāvoklis, tai skaitā ienākumu apmērs, var ierobežot pieeju tiesai. Tādēļ tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājs atbrīvojams no valsts nodevas samaksas, lai netiktu liegtas tiesības uz blakus sūdzības izskatīšanu.

Civillietu tiesas kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 230.pantu, 448.panta pirmās daļas 3.punktu,

nolēma

/pers. A/ blakus sūdzību apmierināt. Atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 15.februāra lēmumu.

Pilnībā atbrīvot /pers. A/, personas kods /personas kods/, no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos par blakus sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018.gada 22.janvāra lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese
Tiesnese
Tiesnese

Dz. Balta
L. Blūmiņa
D. Vilsone

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. 3-11/0051/4

ECLI:LV:RLPT:2018:0215.3110051.2.L

LĒMUMS

Rīgā, 2018. gada 15. februārī.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese S. Hrebtova
lemjot par /pers. A/ blakus sūdzības pieņemšanu par Rīgas pilsētas Latgales
priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018. gada 22. janvāra lēmumu lietā Nr. 3-11/0051/4,

konstatēja :

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018. gada 22. janvāra
lēmumu (turpmāk – Lēmums) tika atstāts bez virzības /pers. A/ prasības pieteikums pret
DzīB „Preiļu nams 2” par pienākuma uzlikšanu veikt pārrēķinu, morālā kaitējuma atlīdzības
piedziņu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai līdz 2018. gada 26. februārim.

Lēmumā tika noteikts, ka /pers. A/ jānovērš sekojoši trūkumi:

- prasības pieteikumā jānorāda prasības summa (apstrīdētā summa, par kādu tiek lūgts
veikt pārrēķinu), kā arī šī summas aprēķins;

- prasības pieteikumā jānorāda apstākļi, ar kuriem tiek pamatota pārrēķina veikšana un
pierādījumi, kas apstiprina tos apstiprina;

- jāprecizē prasības pieteikuma lūgumu daļa, precīzi jānorāda, kam un kādas summas
samazināmas;

- prasības pieteikums jāstādā jaunā redakcijā un kopā ar tā norakstu jāiesniedz tiesā;

- lai varētu izlemt lūgumu par prasītāja atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas
valsts ienākumos, prasītājam jāiesniedz pierādījumi (Valsts sociālās apdrošināšanas
aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta izziņas) par prasītāja ienākumiem laika periodā no
2017. gada septembra līdz 2018. gada janvārim ieskaitot, jo prasības pieteikumam ir
pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa par prasītājam izmaksai
nosūtītajām summām 2017. gada septembrī, kas neatspoguļo prasītāja ienākumos uz dotā
prasības pieteikuma iesniegšanas dienu.

2018. gada 2. februārī tiesā saņemta /pers. A/ blakus sūdzība par Lēmumu, no kuras
izriet, ka /pers. A/ nepiekrīt nevienam trūkumam, kas norādīti Lēmumā, un to pārsūdz
pilnībā.

Pārbaudījusi blakus sūdzību un tai pievienotos materiālus, tiesnese atzīst, ka blakus
sūdzība atstājama bez virzības sekojošu iemeslu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta piekto daļu, iesniedzot blakus sūdzību par tiesas lēmumu, izņemot lēmumu, ar kuru atteikts atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, maksājama valsts nodeva — 28,46 EUR.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018. gada 22. janvāra lēmumu nav atteikts atbrīvot prasītāju no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, līdz ar to par blakus sūdzību ir maksājama valsts nodeva.

Prasītājs lūdzis viņu pilnīgi atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

No minētā izriet, ka vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu, tostarp valsts nodevas, samaksas noteikts personas materiālais stāvoklis, tādējādi tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē apstākļi un jāizdara secinājums, ka mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tiesas izdevumus pilnībā vai daļēji nav iespējams nomaksāt. Personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, izejot no šīs personas materiālajiem labumiem un kopējiem ienākumiem.

Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj nomaksāt tiesas izdevumus, personai ir jāiesniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu - ienākumu un īpašuma - novērtējums, var sniegt ticamus pierādījumus par personu mantisko stāvokli.

Prasības pieteikumam pievienota 2016. gada 10. oktobra izziņas Nr.RSD16-26585 kopija par atbilstību maznodrošinātas ģimenes (personas) statusam uz laiku no 2016. gada 1. oktobra līdz 2017. gada 31. martam.

Prasības pieteikumam pievienota prasītāja 20.04.2017. iesnieguma kopija Rīgas domes Sociālajam dienestam ar lūgumu piešķirt maznodrošinātas personas status no 01.04.2017.

Uz minēto prasītāja vēstuli Rīgas Sociālais dienests (RSD) 03.05.2017. ir sniedzis atbildi "Par maznodrošinātas personas statusa atteikumu", no kuras izriet, ka prasītājs kā invaliditātes pensijas saņēmējs būtu atzīstams par maznodrošinātu, ja viņa vidējie ienākumi mēnesī nepārsniegtu 400,- EUR, taču pēc RSD rīcībā esošajām ziņām prasītāja ienākumi par iepriekšējiem trim mēnešiem vidēji ir bijuši 402,05 EUR mēnesī.

Prasības pieteikumam ir pievienots Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015. gada 29. septembra lēmums Nr. 30-2015-15819, no kura izriet, ka /pers. A/ līdz 2017. gada 20. augustam noteikta otrās grupas invaliditāte, atkārtotās ekspertīzes datums 20.07.2017.-27.07.2017.

Prasības pieteikumam pievienota 2017. gada 13. novembra ģimenes ārstes /pers. B/ izraksta kopija no ambulatorā pacienta /pers. A/ medicīniskās kartes, kurā ir norādīta diagnoze, bet nav norādīts, ka būtu nepieciešami speciāli ārstnieciskie vai darba režīmi.

Prasības pieteikumam pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) 2017. gada 13. septembra izziņa Nr.17/1685280, no kuras redzams, ka prasītāja ienākumi

2017. gada augustā ir bijuši 259,38 EUR, kas ir valsts vecuma pensija un piemaksa pie invaliditātes pensijas.

Prasītājs prasības pieteikumā ir norādījis, ka pēc nepieciešamo izdevumu medicīnas izmeklējumiem, medicīnas procedūrām, medikamentu iegādei, pārtikas produktu iegādei, kā arī dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumu un maksas par komunālajiem pakalpojumiem segšanas, no viņa ienākumiem, kas bija līdz 31.07.2017, pāri nekas nepalika. Savukārt no 01.10.2017. viņam vispār nav nekādu ienākumu, jo 2. grupas invaliditāte bija piešķirta līdz 20.08.2017.

Prasības pieteikumam ir pievienota ģimenes ārstes izrakstīta recepte un maksājuma čeks, saskaņā ar kuru prasītājs 03.09.2017. iegādājies medikamentu par 6,54 EUR.

No blakus sūdzībai pievienotās VSAA 2018. gada 2. februāra izziņas Nr.18/266753 konstatējams, ka prasītāja ienākumi (valsts invaliditātes pensija un piemaksa pie invaliditātes pensijas) 2017. gada novembrī ir 413,85 EUR, 2017. gada decembrī - 413,85 EUR, 2018. gada janvārī - 417,82 EUR.

Tiesa, izvērtējot iepriekšminēto, atzīst, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka viņš tērētu lielas naudas summas medicīnas procedūrām, medicīnas izmeklējumiem, medikamentiem, kas varētu būtiski pasliktināt viņa mantisko stāvokli.

Prasītāja ienākumi 2017. gada novembrī, decembrī un janvārī pārsniedz 400 EUR, kas ir pietiekoši valsts nodevas par blakus sūdzību 28,46 EUR samaksai. Tiesneses ieskatā nav pamata atbrīvot /pers. A/ no valsts nodevas samaksas par blakus sūdzības iesniegšanu tiesā, jo viņa mantiskais stāvoklis nav tāds, ka viņš nebūtu spējīgs samaksāt valsts nodevu par blakus sūdzību 28,46 EUR apmērā.

Nemot vērā minēto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 445. panta ceturto daļu blakus sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Vienlaikus prasītājam tiek izskaidrots, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 445. panta piekto daļu, ja prasītājs noteiktā termiņā novērš trūkumus, kas norādīti lēmumā par blakus sūdzības atstāšanu bez virzības, blakus sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Pretējā gadījumā blakus sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 229. – 231., 441., 442., 445. pantu,

nolēma:

Noraidīt /pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos par blakus sūdzību.

Atstāt bez virzības /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2018. gada 22. janvāra lēmumu, nosakot termiņu līdz 2018. gada 19. martam trūkumu novēršanai blakus sūdzībā, proti, prasītājam jāveic valsts nodevas samaksa 28,46 EUR apmērā un maksājumu apliecinošs dokuments jāiesniedz tiesā

Valsts nodeva maksājama pēc sekojošiem rekvizītiem:

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TREL LV22. Iemaksas mērķis: šeit norādāmi dati lietas identificēšanai.

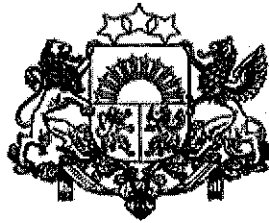
Ja lēmumā noteiktajā termiņā trūkumi netiks novērsti, blakus sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota atpakaļ prasītājam.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese

S. Hrebtova

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-4158-17/20

ECLI:LV:RAT:2017:1122.CA415817.6.L

LĒMUMS

2017.gada 22.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente L. Pliča

tiesneši S. Buivide un M. Sviķis

rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34 izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumu, ar kuru daļēji apmierināts /pers. A/ pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas.

Noklausoties tiesneses L. Pličas ziņojumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

2017.gada 6.oktobrī /pers. A/ (turpmāk - prasītājs) Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā iesniedzis prasības pieteikumu pret dzīvokļu īpašnieku biedrību „Preiļu nams 2” par pienākuma uzlikšanu izsniegt atskaiti ar informāciju par elektroenerģijas skaitītāja rādījumiem par dzīvojamo māju /adrese/ par 2011.gada katru atskaites periodu un morālā kaitējuma kompensācijas 380,00 EUR apmērā piedziņu. Prasības pieteikumā ietverts lūgums atbrīvot prasītāju pilnīgi no tiesas izdevumu samaksas.

Prasītājs lūguma pamatojumam norāda, ka ir 2.grupas invalīds veselības stāvokļa dēļ bez iespējām strādāt, un uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam prasītājam bija noteikts maznodrošinātas personas statuss. Norāda, ka pēc nepieciešamo izdevumu medicīnas izmeklējumiem, medicīnas procedūrām, medikamentu iegādei, pārtikas produktu iegādei, kā arī dzīvokļa apsaimniekošanas (pārvaldīšanas) izdevumu un maksas par komunālajiem pakalpojumiem segšanas no prasītāja ienākumiem nepaliek pāri nekas. Norāda, ka prasītājam invaliditātes pabalsts vairs netiek izmaksāts, jo 2.grupas invaliditāte bija piešķirta līdz 2017.gada 20.augustam. Dokumentus invaliditātes uz jaunu termiņu piešķiršanai prasītājs iesniedzis termiņā, līdz 2017.gada 27.jūlijam, bet invaliditātes pabalsta izmaksa tikusi pārtraukta.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 12.oktobra lēmumu prasītāja lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas apmierināts daļēji un prasības pieteikums atstāts bez virzības līdz 2017.gada 13.novembrim valsts nodevas daļas 15 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu 3,20 *euro* samaksai.

Pārbaudījis iesniegto prasības pieteikumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.pantu tiesnesis aprēķinājis, ka prasītājam maksājama valsts nodeva 142,28 EUR apmērā.

Tiesnesis secinājis ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas materiālais stāvoklis un, lemjot

jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, tiesai ir jākonstatē apstākļi un jāizdara secinājums, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, kura dēļ tiesas izdevumus pilnībā vai daļēji nav iespējams nomaksāt. Tiesnesis atzinis, ka tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu novērtējums var sniegt ticamus pierādījumus par personas mantisko stāvokli.

Tiesnesis izvērtēja prasītāja iesniegtos pierādījumus: 2016.gada 10.oktobra Rīgas Sociālā dienesta Izziņu Nr.RSD16-36585, Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015.gada 29.septembra lēmumu Nr.30-2015-15819, Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 13.septembra izziņu Nr.17/1685280, izrakstu no medicīniskās kartes, medikamentu recepti un maksājumu dokumentus no ārstes prakses un Euroaptiekas, un secināja, ka prasības pieteikums tiesā iesniegts laikā, kad prasītājam nav maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss un nav ziņu par to, ka prasītājam būtu piešķirta invaliditāte uz jaunu termiņu vai prasītājs būtu atzīts par darbnespējīgu. Tiesnesis norādīja, ka vērā ņemams ir tas, ka prasītājs ir darba spējīgā vecumā un prasītājam pieder nekustamais īpašums dzīvoklis /adrese/.

Tiesnesis secināja, ka, lai gan prasītājs norādījis, ka pēc nepieciešamo izdevumu apmaksas, viņam nepaliek nekas no ienākumiem, prasītājs nav norādījis viņam nepieciešamo iztikas līdzekļu apmēru, tādējādi valsts nodevas apmērs nav samērojams ar prasītāja mantisko stāvokli un nav izdarāmi secinājumi, ka mantiskā stāvokļa dēļ prasītājam nav iespējams samaksāt tiesas izdevumus vismaz daļējā apmērā.

Tiesnesis norādīja uz to, ka likumdevēja mērķis, nosakot valsts nodevu par pieteikumu iesniegšanu tiesā, ir ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus. Tādēļ prasītājam, ja viņa tiesības tiek aizskartas, ir jāreķinās ar to, ka par prasības pieteikumu tiesā ir maksājama valsts nodeva, un jāņem to vērā, plānojot savus izdevumus.

Izvērtējot iepriekš minēto, tiesnesis secināja, ka nav pamata neticēt prasītāja norādītajiem apstākļiem par viņa grūto materiālo stāvokli, ņemot vērā, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus par invaliditātes statusa pagarināšanu un norādījis, ka pārtraukta invaliditātes pabalsta izmaksa. Līdz ar to tiesnesis atzina, ka ir pamats daļēji atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas, nosakot, ka par prasību maksājama valsts nodeva 15,00 *euro* apmērā, kas nav uzskatāma par nesamērīgu.

Tiesnesis atzina, ka nav pamata prasītāju atbrīvot no ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas, un secināja, ka prasītājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir jāsamaksā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 *euro* apmērā.

Prasītājs iesniedzis blakus sūdzību, lūdzot atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša lēmumu daļā, ar kuru noraidīts prasītāja lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, kā arī daļā, ar kuru prasības pieteikums atstāts bez virzības. Blakus sūdzības pamatojumam norāda šādus argumentus:

No Rīgas Sociālā dienesta izziņas par prasītājam noteikto maznodrošinātas personas statusu izriet, ka Rīgas Sociālais dienests pilnībā un pamatoti izvērtēja prasītāja mantisko stāvokli uz laiku līdz 2017.gada 31.martam. No Rīgas Sociālā dienesta atbildes prasītājam un pievienotās izziņas no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas par prasītāju nepārprotami izriet, ka prasītāja vienīgie ienākumi ir pabalsts sakarā ar viņa invaliditāti, kura apmērs tikai par 2 *euro* pārsniedz ienākumu maksimālo apmēru, lai tiktu piešķirts maznodrošinātas personas statuss. No 2017.gada 1.augusta prasītājam vispār nav nekādu

ienākumu, jo viņam 2.grupas invaliditāte bija piešķirta līdz 2017.gada 20.augustam, savukārt dokumenti invaliditātes piešķiršanai uz jaunu termiņu bija jāiesniedz līdz 2017.gada 27.jūlijam, ko prasītājs izdarīja, pēc kā invaliditātes pabalsta izmaksa ir pārtraukta.

Prasītājs norāda, ka, neatbrīvojot prasītāju no tiesas izdevumu samaksas pilnā apmērā, prasītājam nepamatoti tiek liegta pieeja tiesai, pārkāpjot Satversmē garantētās pamattiesības. Prasītāja ieskatā tiesa nepamatoti neņēma vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2010.gada 26.oktobra spriedumu lietā „Marina pret Latviju”, kurā atzīts, ka Latvija ir pieļāvusi Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta 1.punkta (tiesības un pieeju tiesai) pārkāpumu attiecībā uz Latvijas tiesu vairākkārtējiem atteikumiem atbrīvot iesniedzēju no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā lēmuma pamatojumu un blakus sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmums ir atstājams negrozīts, bet par to iesniegtā /pers. A/ blakus sūdzība ir noraidāma kā nepamatota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā šā likuma 230.pantā noteikto motīvu daļu var neiekļaut.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹ panta otro daļu pievienojas pirmās instances tiesas tiesneša lietas apstākļu konstatējumam un lēmuma motivācijai un Civilprocesa likuma 230.panta pirmās daļas 5.punktā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Blakus sūdzībā prasītājs apstrīd Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumu daļā, ar kuru prasītājs nav atbrīvots no valsts nodevas samaksas pilnībā, proti, prasītājam noteikts maksājamo tiesas izdevumu apmērs - valsts nodeva 15 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 *euro*, kas kopā ir 18,20 *euro*, jo tiesneša noteiktais tiesas izdevumu apmērs prasītājam viņa mantiskā stāvokļa dēļ liedz pieeju tiesai.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturrtā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Tādējādi atbrīvošana no valsts nodevas samaksas, valstij uzņemoties segt šos izdevumus personas vietā, ir nevis lietas dalībnieka tiesība tikt atbrīvotam no maksājumiem valsts ienākumos, bet ar likumu noteikta izņēmuma situācija, kas pieļaujama vienīgi gadījumos, kad pastāv pamats tādu sevišķi sliktu mantisko apstākļu konstatēšanai, kuru dēļ personai būtu liegta iespēja pašai segt minētos izdevumus un tādējādi personai būtu liegta iespēja aizstāvēt savas aizskartās intereses tiesā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturrtajā daļā ietvertais mantiskā stāvokļa jēdziens uzliek pienākumu lietas dalībniekam iesniegt pierādījumus, kas pietiekami un pilnīgi raksturo tā mantisko stāvokli, un pierādīt apgalvojumu, ka viņa mantiskais stāvoklis objektīvi liedz samaksāt tiesas izdevumus Civilprocesa likumā noteiktajā apmērā.

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 3.decembra lēmumu lietā Nr.SKC-2672/2015, no kura izriet, ka tiesnesim ir nepieciešams pārlicināties par objektīvi pastāvošiem apstākļiem, kas liecina par fiziskās personas nespēju pilnīgi samaksāt tiesas izdevumus un liedz šai personai izpildīt likumā noteikto pienākumu samaksāt valsts nodevu par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā, savukārt, fiziskai personai, lūdzot pilnībā vai daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas, ir jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli.

No pārsūdzētā lēmuma redzams, ka pirmās instances tiesas tiesnesis ir objektīvi izvērtējis prasītāja iesniegtos pierādījumus, tostarp, Rīgas sociālā dienesta 2016.gada 10.oktobra izziņu Nr.RSD16-36585, no kuras redzams, ka prasītājam piešķirts maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam, Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015.gada 29.septembra lēmumu Nr.30-2015-15819, no kura redzams, ka prasītājam slimības dēļ noteikta otrās grupas invaliditāte līdz 2017.gada 20.augustam ar atkārtotas ekspertīzes datumu 20.07.2017.-27.07.2017., un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 13.septembra izziņu Nr.17/1685280, no kuras redzams, ka prasītājs periodā no 08.2017. līdz 09.2017. ir saņēmis valsts invaliditātes pensiju un piemaksu pie invaliditātes pensijas 259,38 EUR.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka minētās izziņas neapstiprina prasītāja mantisko stāvokli prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī un atbilst faktiskajiem apstākļiem pirmās instances tiesas tiesneša secinājums, ka prasītājs prasības pieteikumu iesniedzis laikā, kad viņam nav noteikts maznodrošinātas personas statuss, un nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecinātu, ka prasītājam pēc 2017.gada 20.augusta būtu saglabājies invaliditātes statuss. No blakus sūdzības izriet, ka prasītājam nav piešķirams maznodrošinātas personas statuss ienākumu apmēra dēļ.

Blakus sūdzībai prasītājs pievienojis Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 13.septembra izziņu Nr.17/1685280, kas iesniegta jau pirmās instances tiesā vienlaikus ar prasības pieteikumu. Izvērtējusi izziņā norādītos datus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka izziņa pati par sevi neapstiprina, ka prasītāja mantiskais stāvoklis pilnībā liedz viņam samaksāt tiesas izdevumus par prasības pieteikuma iesniegšanu, jo atspoguļo prasītāja ienākumus par vienu mēnesi, nevis personas mantisko stāvokli kopumā.

Civillietu tiesas kolēģija vērš atbildētāja uzmanību uz to, ka katrā konkrētā gadījumā personas mantiskais stāvoklis tiesai ir jāizvērtē individuāli atbilstoši faktiskajiem apstākļiem un lietā iesniegtajiem pierādījumiem. Līdz ar to atbildētāja atsaukšanās uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2010.gada 26.oktobra spriedumu lietā „Marina pret Latviju”, bez faktisko apstākļu izvērtēšanas, kas ir atšķirīgi, nevar būt pamats prasītāja atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas konkrētajā gadījumā. Minētajā spriedumā Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi par pārkāpumu tādas personas neatbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, kurai piešķirts maznodrošinātas personas statuss, savukārt prasītājs nav norādījis, ka uz prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi viņam būtu noteikts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss.

Cita starpā minētajā Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumā pausta atziņa, ka pienākums samaksāt valsts nodevu par prasības pieteikuma iesniegšanu civillietā kā tāds nav uzskatāms par tiesību uz pieeju tiesai ierobežojumu, jo likumā ir paredzēts mehānisms, kādā tiesai ir izvērtējams maksājamās valsts nodevas apmērs konkrētās lietas apstākļu kontekstā, tai skaitā, iesniedzēja spēja šādu samaksu veikt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pie apstākļiem, kad prasītāja mantiskais stāvoklis

nav ar kompetentu iestāžu lēmumu atbilstoši normatīvo aktu prasībām atzīts par tādu, ka prasītājam būtu nepieciešama valsts nodrošināta sociāla palīdzība, lietā neesot pierādījumiem par to, ka būtu uzsākts prasītāja maksātnespējas process vai ka prasītājam būtu piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība, nav pamata uzskatīt, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumu noteiktais tiesas izdevumu apmērs 18,20 *euro* prasītāja mantiskā stāvokļa dēļ radītu šķērsli prasītājam viņa tiesību un likumisko interešu aizsardzībai tiesā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, ņemot vērā to, ka prasītājam līdz šā gada martam bija noteikts maznodrošinātas personas statuss un līdz šā gada augustam bija noteikta otrās grupas invaliditāte un tika izmaksāts invaliditātes pabalsts, pirmās instances tiesas tiesnesis ir pamatoti secinājis, ka prasītāja mantiskajam stāvoklim nesamērīga ir valsts nodeva 142,28 *euro* apmērā, un pamatoti maksājamo valsts nodevu samazinājis, nosakot, ka prasītājam maksājama valsts nodeva 15 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 *euro* apmērā.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja lūgums par pilnīgu atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas pie prasības pieteikuma iesniegšanas ir noraidāms. Līdz ar to Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmums ir atstājams negrozīts, bet par to iesniegtā /pers. A/ blakus sūdzība noraidāma kā nepamatota.

Pie apstākļiem, kad Civillietu tiesas kolēģija atzinusi par pamatotu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumu daļā, ar kuru noteikts prasītājam maksājamais tiesas izdevumu apmērs, nav pamata pārsūdzētā lēmuma atcelšanai daļā, ar kuru atstāts bez virzības prasītāja prasības pieteikums, jo šajā daļā lēmums nepārprotami atbilst Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem, kas noteic, ka tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti, proti, dokuments, kas apstiprina valsts nodevas samaksu.

Tā kā pārsūdzētajā lēmumā norādītais termiņš trūkumu novēršanai ir notecējis, prasītājam nosakāms jauns termiņš Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumā norādītā trūkuma novēršanai.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, 447.¹ pantu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu, 449.panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma :

Atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumu, bet /pers. A/ blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, termiņu līdz 2017.gada 14.decembrim Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumā norādītā trūkuma novēršanai - valsts nodevas 15,00 EUR (piecpadsmit *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu 3,20 EUR (trīs *euro* 20 centi) samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

(paraksts)

L. Pliča

Tiesnese

(paraksts)

S. Buivide

Tiesnesis

(paraksts)

M. Sviķis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. 3-11/0734/27

ECLI:LV:RLPT:2017:1012.2994.1.L

LĒMUMS

Rīgā, 2017.gada 12.oktobrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnesis U.Apsītis pārbaudīja /pers. A/ prasības pieteikumu prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību „Preiļu nams 2” par pienākuma izpildi un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu, jautājumā par prasības pieteikuma pieņemšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2017.gada 6.oktobrī saņemta /pers. A/ (turpmāk - prasītājs) prasība pret dzīvokļu īpašnieku biedrību „Preiļu nams 2” (turpmāk - atbildētājs) par pienākuma uzlikšanu izsniegt atskaiti ar informāciju par elektroenerģijas skaitītāja rādījumiem par dzīvojamo māju /adrese/ par 2011.gadu par katru atskaites periodu un morālā kaitējuma kompensācijas 380,00 EUR piedziņu.

Vienlaikus prasītājs lūdz pilnībā atbrīvot viņu no valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas. Lūgumā pamatojumā prasītājs norāda, ka ir II grupas invalīds veselības stāvokļa dēļ, bez iespējām strādāt. Uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam prasītājam ir piešķirts maznodrošinātas personas statuss. Norāda, ka viņam nav iespējams samaksāt tiesas izdevumus, jo pēc nepieciešamo izdevumu medicīnas izmeklējumiem, medicīnas procedūrām, medikamentu iegādei, pārtikas produktu iegādei, kā arī dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumu un maksas par komunālajiem pakalpojumiem segšanas no viņa ienākumiem nepaliek pāri nekas.

Motīvu daļa

[2] Izvērtējis prasības pieteikumu un tam pievienotos dokumentus, tiesnesis atzīst, ka prasības pieteikums par pienākuma izpildi un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu atstājams bez virzības, prasītājam nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

[3] Prasībā izteikts nemantisks prasījums par pienākuma uzlikšanu izsniegt atskaiti ar informāciju par elektroenerģijas skaitītāja rādījumiem par dzīvojamo māju /adrese/ par 2011.gadu par katru atskaites periodu, par kuru saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punktu maksājama valsts nodeva 71,14 EUR.

Bez tam prasībā izteikts mantisks prasījums - par morālās kompensācijas 380,00 EUR apmērā piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a” apakšpunktu par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro*, maksājama valsts plus 15% no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Tādējādi par minēto prasījumu 380,00 EUR apmērā maksājama valsts nodeva 71,14 *euro euro* apmērā.

Līdz ar to par iesniegto prasību kopā maksājama valsts nodeva 142,28 EUR (71,14 EUR + 71,14 EUR) apmērā.

Prasītājs lūdzis viņu pilnīgi atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

No minētā izriet, ka vienīgais kritērijs atbrīvošanai no tiesas izdevumu, tostarp valsts nodevas, samaksas noteikts personas materiālais stāvoklis, tādējādi tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, ir jākonstatē apstākļi un jāizdara secinājums, ka mantiskais stāvoklis ir tāds, ka tiesas izdevumus pilnībā vai daļēji nav iespējams nomaksāt. Personas mantiskais stāvoklis ir nosakāms, izejot no šīs personas materiālajiem labumiem un kopējiem ienākumiem. Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis neļauj nomaksāt tiesas izdevumus, personai ir jāiesniedz pierādījumi par tās mantisko stāvokli, un tikai noteiktā kārtībā veikts personas materiālo resursu - ienākumu un īpašuma - novērtējums, var sniegt ticamus pierādījumus par personu mantisko stāvokli.

Kā pamatojums /pers. A/ atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas, prasības pieteikumam pievienota 2016.gada 10.oktobra Izziņa Nr.RSD16-36585 par atbilstību maznodrošinātās ģimenes (personas) statusam *uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam*. Prasības pieteikums tiesā iesniegts pieteikums 2017.gada 6.oktobrī, tas ir – laikā, kad /pers. A/ nav maznodrošinātās ģimenes (personas) statuss.

Bez tam pievienots Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015.gada 29.septembra lēmums Nr.30 – 2015 - 15819, no kura izriet, ka /pers. A/ *līdz 2017.gada 20.augustam* bija noteikta otrās grupas invaliditāte, taču minētajā lēmumā nav atzīmes “darbnespējīgs”, no kā secināms, ka /pers. A/ nav atzīts par darbnespējīgu.

Prasības pieteikumam nav pievienoti dokumenti, kas apliecinātu, ka /pers. A/ invaliditātes statuss pēc 2017.gada 20.augusta būtu saglabājies, turklāt, kā prasības pieteikumā prasītājs pats norāda, pēc dokumentu iesniegšanas invaliditātes piešķiršanai uz jaunu termiņu, viņam pārtraukta invaliditātes pabalsta izmaksa.

Prasības pieteikumam pievienota 2017.gada 7.marta ģimenes ārstes /pers. B/ Izraksta par laika periodu no 2017.gada 7.marta līdz 2017.gada 14.martam kopija no ambulatorā pacienta (/pers. A/) medicīniskās kartes. Minētajā izrakstā nav aizpildītas norādes par to, ka būtu piešķirta darbnespēja.

Pie minētajiem apstākļiem tiesnesis ņem vērā, ka /pers. A/ ir dzimis 1956. gadā, tas nozīmē, ka viņš ir darba spējīgā vecumā, savukārt pierādījumi par pilnīgu darba spēju zudumu veselības stāvokļa dēļ tiesā nav iesniegti.

Kā izriet no prasības pieteikumā norādītā un pievienotās zemesgrāmatas apliecības kopijas, /pers. A/ pieder nekustamais īpašums dzīvoklis /adrese/.

Prasītājs prasības pieteikumā norāda, ka pēc nepieciešamo izdevumu medicīnas izmeklējumiem, medicīnas procedūrām, medikamentu iegādei, pārtikas produktu iegādei, kā arī dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumu un maksas par komunālajiem pakalpojumiem segšanas no viņa ienākumiem nekas nepaliek pāri.

Prasītājs konkrētajā gadījumā nav norādījis arī savu nepieciešamo iztikas līdzekļu apmēru, lai to varētu samērot ar mantisko stāvokli un varētu izdarīt secinājumus par spēju vai neiespējamību samaksāt tiesas izdevumus vismaz daļējā apmērā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturrtās daļas jēga un mērķis ir pilnīgi vai daļēji atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos tādu fizisko personu, kuras mantiskais stāvoklis objektīvi liedz iespēju nomaksāt tiesas izdevumus likumā noteiktajā apmērā, lai neliegtu šai personai pieeju taisnīgai tiesai savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību aizsardzībai.

Viens no likumdevēja mērķiem, nosakot valsts nodevu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti – ne tikai mazināt nepamatotu pieteikumu vai apelācijas sūdzību iesniegšanas iespējamību, bet arī daļēji segt tiesu uzturēšanas izdevumus (sk. Satversmes tiesas 2005.gada 4.janvāra spriedumu lietā Nr.2004.16-01).

Tajā pašā laikā likumdevējs ir paredzējis iespēju samazināt valsts nodevas apmēru ar mērķi nekavēt personai īstenot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā noteiktās tiesības uz tiesu gadījumos, kad personas materiālais stāvoklis ir tāds, kas liedz valsts nodevu nomaksāt likumā noteiktā apmērā.

Prasītājam savas tiesības uz taisnīgu tiesu ir jāizmanto godprātīgi. Tāpēc, ja prasītājs uzskata, ka viņa tiesības tiek aizskartas, tad viņam ir jārēķinās ar to, ka par prasības pieteikumu tiesā ir maksājama valsts nodeva. Līdz ar to prasītājs, plānojot savus izdevumus, var ieplānot arī līdzekļus valsts nodevas samaksai par prasības pieteikumu iesniegšanu.

Vienlaikus, izvērtējot visu minēto, tiesnesis atzīst, ka nav pamata neticēt prasītāja norādītajiem apstākļiem par viņa grūto mantisko stāvokli, ņemot vērā, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus par invaliditātes statusa pagarināšanu, turklāt norādījis, ka pārtraukta invaliditātes pabalsta izmaksa.

Ievērojot to, ka valsts nodeva par konkrētā prasības pieteikuma iesniegšanu ir maksājama 142,28 EUR apmērā, tiesneša ieskatā ir pamats daļēji atbrīvot /pers. A/ no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā, nosakot, ka par prasību maksājama valsts nodeva 15,00 EUR apmērā, kas nav vērtējams kā nesamērīgi liels valsts nodevas apmērs.

Līdz ar to prasītājam jāveic valsts nodevas samaksa 15,00 *euro* apmērā, kas maksājama pēc sekojošiem rekvizītiem: Saņēmējs: Valsts kase, Reģistrācijas Nr.90000050138, Konta Nr.LV55TREL1060190911200, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TREL LV22, Iemaksas mērķis: šeit norādāmi dati lietas identificēšanai. Maksājuma uzdevuma oriģināls prasītājam jāiesniedz tiesā.

Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteikts, ka tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktu, prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Tā kā ar šo lēmumu lūgums par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas ir apmierināts daļēji, tad prasītājam ir jāveic valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu.

[4] Papildus tam, tiesnesis atzīst, ka nav pamata prasītāju atbrīvot no ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas, līdz ar to prasītājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir jāsamaksā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi - ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi, kuri atbilstoši Civilprocesa likuma 40.panta pirmajai daļai, ir iemaksājami līdz lietas izskatīšanai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam civillietās jāsedz izdevumi par tiesas pavēstu un prasības pieteikuma noraksta piegādi un izsniegšanu.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 983 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība”, AS “Latvijas Pasts” tarifiem un rajonu tiesām saistošajam Tiesu administrācijas aprēķinam par prasības iesniegšanu, kurā ir divi dalībnieki, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami 3,20 EUR.

Nemot vērā minēto, prasītājam ir jāsedz ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 EUR apmērā un maksājuma uzdevums, kas apliecina maksājuma veikšanu jāiesniedz tiesā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami: kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TREL22, iemaksas mērķis: 21499- ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī - šeit norādāmi dati lietas identificēšanai. Maksājuma uzdevuma oriģināls prasītājam jāiesniedz tiesā.

[5] Pie šādiem apstākļiem tiesnesis uzskata, ka ir pamats atstāt prasītāja prasību bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Vienlaikus prasītājam tiek izskaidrots, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta trešo daļu, ja noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti, prasību uzskata par iesniegtu dienā, kad tā pirmo reizi iesniegta tiesā, savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta ceturto daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi netiek novērsti, prasību uzskata par neiesniegtu un atdod prasības iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Nemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 128., 129., 133.panta pirmās daļas 1., 2.punktu, otro, trešo un ceturto daļu, 229. un 230.pantu, tiesnesis

nolēma

atbrīvot daļēji /pers. A/ no valsts nodevas samaksas, iesniedzot prasības pieteikumu prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību „Preiļu nams 2” par pienākuma izpildi un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu.

Atstāt bez virzības /pers. A/ prasības pieteikumu prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību „Preiļu nams 2” par pienākuma izpildi un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu, nosakot termiņu līdz 2017.gada 13.novembrim trūkumu novēršanai. Prasītājam jānovēš šādi trūkumi:

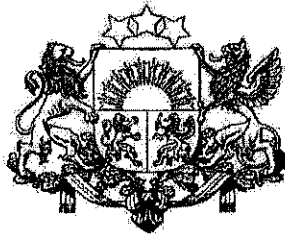
1. Jāveic valsts nodevas samaksa 15,00 *euro* apmērā un jāiesniedz tiesā maksājumu apstiprinošs dokuments;
2. Jāveic ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu 3,20 *euro* apmērā un jāiesniedz tiesā maksājumu apstiprinošs dokuments.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no lēmuma noraksta izsniegšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnesis

U. Apsītis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas arhīva Nr. CA-0355-18/31
ECLI:LV:RAT:2018:0420.C29766214.3.L

LĒMUMS
Rīgā 2018.gada 20.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Agnese Veita, pārbaudīja /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 21.februāra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par pienākuma noteikšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 21.februāra spriedumu noraidīta /pers. A/ (turpmāk arī prasītājs) prasība pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par pienākuma noteikšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Par šo spriedumu kasācijas sūdzību iesniedzis /pers. A/, lūdzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 21.februāra spriedumu atcelt un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Vienlaicīgi /pers. A/ kasācijas sūdzībā lūdzis pilnībā atbrīvot no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Prasītājs norādījis, ka viņam veselības stāvokļa dēļ līdz 2018.gada 20.februārim noteikta II grupas invaliditāte, bez iespējas strādāt. No prasītāja vienīgajiem ienākumiem - valsts invaliditātes pensijas un piemaksas pie tās, pēc samaksas par medicīnas izmeklējumiem, procedūrām, medikamentu, pārtikas iegādes, dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumu un maksas par komunālajiem pakalpojumiem samaksas prasītājam nekas pāri nepaliek. Ņemot vērā norādīto, viņš sava mantiskā stāvokļa dēļ nevar samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi kasācijas sūdzību un tai pievienotos dokumentus, tiesnese atzīst, ka /pers. A/ lūgums ir daļēji pamatots, bet kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā.

Kasācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi par drošības naudas samaksu, taču kasācijas sūdzības iesniedzējs ir lūdzis atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no

drošības naudas samaksas.

Lai gan prasītājs pie apelācijas sūdzības iesniegšanas bijis atbrīvots no valsts nodevas samaksas saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 16.punktu, jo lietā saņēmis valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ar Juridiskās palīdzības administrācijas 2017.gada 13.septembra lēmumu Nr.3-3.2.17/181 valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšana prasītājam pārtraukta. Secīgi, likumā noteikts prasītāja atbrīvojums no valsts nodevas samaksas lietā vairs nepastāv.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas izpratnē par pamatu fiziskās personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas var būt tikai tās mantiskais stāvoklis, kas fiziskai personai objektīvi liedz samaksāt drošības naudu pilnā apmērā, un par kuru, cita starpā, ir jāiesniedz pierādījumi.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo personas izdevumu apjoms un to veids, ienākumi, personas kā nestrādājošas apgādājamās personas statuss, maznodrošinātās vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi, tas, vai personai pieder transportlīdzekļi, nekustamie īpašumi, kapitāldaļas kādā kapitālsabiedrībā vai cita manta, no kuras iespējams gūt ienākumus.

Kā redzams no lietas materiāliem pievienotās zemesgrāmatu apliecības kopijas, /pers. A/ nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokli /adrese/, kadastra Nr./ kadastra numurs/ (lietas 8.lapa).

Tāpat lietas materiāliem pievienota izziņa no Ceļu satiksmes drošības direkcijas, no kuras redzams, ka prasītājam pieder transportlīdzeklis Alfa Romeo 156, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (lietas 29.lapa).

No aktuālajiem Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem izriet, ka iepriekš norādītais transportlīdzeklis prasītājam vairs nepieder, taču pieder norakstīts transportlīdzeklis Moskvich 2140, ar valsts reģistrācijas numuru / reģistrācijas numurs/.

Savukārt no Rīgas sociālā dienesta 2017.gada 3.maija lēmuma Nr.RSD-17-7235-lsi redzams, ka prasītājam atteikts piešķirt maznodrošinātās personas statusu (lietas 128.lapa).

Lietas materiāliem pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 3.maija izziņa Nr.17/901513 "Par apdrošinātās personas iemaksām no 01.2016. līdz 04.2017.", no kuras redzams, ka izziņā minētajā laika periodā prasītājs nav guvis darba ienākumus (lietas 126.lapa).

Tāpat lietas materiāliem pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 13.septembra izziņa Nr.17/1685280 "Par izmaksai nosūtītajām pensiju/atlīdzību/pabalstu summām", no kuras izriet, ka prasītājs 2017.gada augustā saņēmis valsts invaliditātes pensiju un piemaksu pie invaliditātes pensijas kopā 259,38 EUR apmērā (lietas 172.lapa).

Kasācijas sūdzībai pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 19.februāra izziņa Nr.18/382792 "Par izmaksai nosūtītajām pensiju/atlīdzību/pabalstu summām", no kuras redzams, ka prasītājs 2018.gada februārī saņēmis valsts invaliditātes pensiju un piemaksu pie invaliditātes pensijas kopā 298,44 EUR apmērā.

Tāpat kasācijas sūdzībai pievienots Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2017.gada 1.oktobra lēmums, ar kuru prasītājam noteikta invaliditāte un

darbspēju zaudējums no 2017.gada 21.augusta līdz 2018.gada 20.februārim.

Citus pierādījumus savam pašreizējam mantiskajam stāvoklim /pers. A/ nav iesniedzis.

Tādējādi tiesnese atzīst, ka lietas materiāliem pievienoto pierādījumu kopums nav pietiekams, lai atzītu, ka prasītāja mantiskais stāvoklis viņam liedz samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu vismaz daļējā apmērā, līdz ar ko viņa pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas nav pamata.

Vienlaicīgi tiesnese atzīst par iespējamu prasītāju daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas, nosakot maksājamo drošības naudu 100 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Nēmot vērā iepriekš norādīto, tiesnese atzīst, ka pēc analogijas ir konstatējams Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktais pamats kasācijas sūdzības atstāšanai bez virzības, nosakot /pers. A/ termiņu drošības naudas par kasācijas sūdzības iesniegšanu 100 EUR samaksai un šo maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai tiesā līdz 2018.gada 21.maijam.

Vienlaicīgi prasītājam izskaidrojams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešo daļu, ja iesniedzējs noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu, 458.panta pirmo un ceturto daļu, 459.panta trešo daļu tiesnese

n o l ē m a

daļēji apmierināt /pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

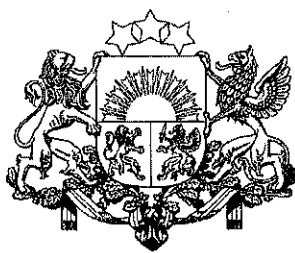
Daļēji atbrīvot /pers. A/ no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 21.februāra spriedumu, nosakot maksājamo drošības naudu 100 EUR (viens simts *euro*).

Atstāt bez virzības /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 21.februāra spriedumu, nosakot, ka drošības naudas par kasācijas sūdzības iesniegšanu 100 EUR samaksa jāveic un šo maksājumu apstiprinošs dokuments jāiesniedz Rīgas apgabaltiesā līdz 2018.gada 21.maijam.

Lēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese A. Veita

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

ECLI:LV:AT:2018:0629.C29766214.8.L

Lieta Nr. C29766214

SKC-1294/2018

Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 29.jūnijā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Anita Čerņavska,

tiesnese Anda Briede,

tiesnese Edīte Vernuša,

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmumu.

Tiesnešu kolēģija

konstatēja

[1] /pers. A/ iesniedza kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 21.februāra spriedumu, kurā ietverts lūgums atbrīvot no drošības naudas samaksas. Lūgums pamatots ar to, ka /pers. A/ par prasības celšanu un apelācijas sūdzības iesniegšanu bija atbrīvots no valsts nodevas samaksas, viņam līdz 2018.gada 20.februārim noteikta 2.grupas invaliditāte bez iespējas strādāt, no vienīgajiem ienākumiem – valsts invaliditātes pensijas un piemaksas pie tās, pēc samaksas par medicīnas izmeklējumiem, procedūrām, medikamentu, pārtikas iegādes, dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumu un komunālo pakalpojumu apmaksas nekas pāri nepaliek. Līdz ar to viņš nav spējīgs veikt drošības naudas samaksu.

/pers. A/ iesniedzis Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) 2018.gada 19.februāra izziņu, ka 2018.gada februārī viņš saņēmis invaliditātes pensiju un piemaksu pie tās, kopā 298,44 EUR, un Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2017.gada 1.oktobra lēmumu, ar kuru viņam noteikta 2.grupas invaliditāte līdz 2018.gada 20.februārim, darbspēju zaudējums 60-79%

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmumu /pers. A/ daļēji atbrīvots no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot maksājamo drošības naudu 100 EUR un termiņu līdz 2018.gada 21.maijam tās samaksai.

Tiesnesis konstatēja, ka valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšana prasītājam pārtraukta 2017.gadā. Līdz ar to likumā noteikts atbrīvojums no valsts nodevas samaksas vairs nepastāv.

Prasītājam pieder dzīvoklis Rīgā un norakstīta automašīna *Moskvich 2140*. Viņam 2017.gada maijā atteikts piešķirt maznodrošinātas personas statusu. No VSAA izziņas izriet, ka no 2016.gada janvāra līdz 2017.gada aprīlim prasītājs nav guvis darba ienākumus. 2018.gada februārī prasītājs saņēmis valsts invaliditātes pensiju un piemaksu pie tās, kopā 298,44 EUR. Invaliditāte un darbspēju zaudējums noteikti no 2017.gada 21.augusta līdz 2018.gada 20.februārim. Tādējādi tiesnesis atzina, ka iesniegtie pierādījumi nav atzīstami par pietiekamiem prasītāja pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

[3] Blakus sūdzībā /pers. A/ lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmumu.

/pers. A/ norāda, ka automašīna *Moskvich* norakstīta 2009.gadā. Citā lietā Nr. C29491516 Augstākā tiesa ar 2018.gada 24.aprīļa lēmumu atcēla apgabaltiesas tiesneša lēmumu par drošības naudas noteikšanu 100 EUR apmērā.

[4] Iepazinusies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Augstākā tiesa uzskata, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmums atceļams, un jautājums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas izlemjams pēc būtības.

[4.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajai daļai tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tādējādi pamats fiziskās personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tās mantiskais stāvoklis, turklāt personai, iesniedzot pieteikumu, ir jāiesniedz pierādījumi, kas apliecina viņas apgalvojumus par mantisko stāvokli. Šāds regulējums noteikts ar mērķi novērst šķērsli, kas finanšu līdzekļu trūkuma dēļ personām traucētu īstenot konstitucionālās pamattiesības uz brīvu pieeju tiesai (*Augstākās tiesas 2015.gada 13.janvāra lēmums lietā Nr. SKC-1909/2015 (C33329109)*).

Lai jautājumu izlemtu pareizi, svarīgi noskaidrot, vai mantiskais stāvoklis ļauj samaksāt drošības naudu.

[4.2] Augstākā tiesa ņem vērā to, ka visās trijās tiesu instancēs kopumā atrodas vairāki desmiti pēc /pers. A/ prasības pieteikuma ierosinātās civillietas pret DzĪB „Preiļu nams 2” sakarā ar dažādiem procesuāliem jautājumiem, tostarp saistībā ar atbrīvošanu no likumā uzlikto tiesas izdevumu vai drošības naudas maksāšanu. Ir lietas, kurās jautājums par atbrīvošanu no drošības naudas lemts 2018.gada janvārī un februārī un kurās prasītājs iesniedzis dokumentus (izziņas par pensijas apmēru, vēstules) par viņa mantisko stāvokli

2017.gada beigās un 2018.gada sākumā. Piemēram, ar Augstākās tiesas 2018.gada 23.aprīļa rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKC-1059/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0423.C29416616.5.L) atteikts pieņemt /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.februāra lēmumu, ar kuru /pers. A/ daļēji atbrīvots no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot maksājamo drošības naudu 50 EUR. No Tiesu informācijas sistēmas izriet, ka pēc šī Augstākās tiesas lēmuma /pers. A/ samaksāja

drošības naudu 50 EUR. Savukārt ar Augstākās tiesas 2018. gada 24. aprīļa lēmumu lietā Nr. SKC- 934/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0424.C29491516.6.L) atcelts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 16.janvāra lēmums, ar kuru noteikts maksāt drošības naudu 100 EUR, un jautājums nodots jaunai izskatīšanai.

Ievērojot minēto un izvērtējot pierādījumus par /pers. A/ mantisko stāvokli, Augstākā tiesa atzīst, ka viņa mantiskais stāvoklis nav tāds, kas ļauj samaksāt drošības naudu 100 EUR. Līdz ar to pārsūdzētais lēmums atceļams.

[4.3] Ņemot vērā šā lēmuma 4.2.punktā norādīto, Augstākā tiesa uzskata, ka kasācijas sūdzības iesniedzējs ir daļēji atbrīvojams no drošības naudas samaksas, nosakot maksājamās drošības naudas apmēru 50 EUR un termiņu līdz 2018.gada 30.jūlijam maksājumu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Drošības nauda jāiemaksā Latvijas Republikas Augstākās tiesas (reģ. Nr. 90000068892) depozīta kontā drošības naudas iemaksām: saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22; konta Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0; klasifikācijas kods F22010010.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu, 449.panta pirmo daļu un 458.panta ceturto daļu, Augstākā tiesa

nolēma:

atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.aprīļa lēmumu.

/pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināt daļēji, nosakot maksājamās drošības naudas apmēru 50 EUR (piecdesmit *euro*).

Noteikt termiņu līdz 2018.gada 30.jūlijam drošības naudas 50 EUR (piecdesmit *euro*) samaksu apliecināšanai dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

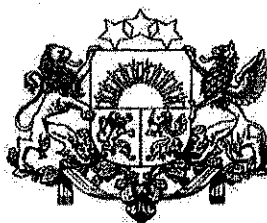
Lietu nodot apelācijas instances tiesai Civilprocesa likuma 459.panta otrajā vai trešajā daļā noteikto darbību veikšanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese
Tiesnese
Tiesnese

A. Čerņavska
A. Briede
E. Vernuša

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr.CA-2734-17/4

ECLI:LV:RAT:2018:0220.C29416616.3.L

L Ē M U M S

Rīgā 2018.gada 20.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnesis Juris Freimanis, pārbaudīja /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 27.decembra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību „Preiļu nams 2” par pienākuma izpildi un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu sakarā ar /pers. A/ un dzīvokļu īpašnieku biedrības „Preiļu nams 2” iesniegtajām apelācijas sūdzībām par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 1.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 27.decembra spriedumu daļēji apmierināta /pers. A/ prasība pret dzīvokļu īpašnieku biedrību „Preiļu nams 2” par pienākuma izpildi un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu.

Par minēto spriedumu kasācijas sūdzību iesniedzis /pers. A/.

Kasācijas sūdzībā iekļauts lūgums par /pers. A/ atbrīvošanu no drošības naudas iemaksas. Kā pamatojumu izteiktajam lūgumam kasācijas sūdzības iesniedzējs norādījis apstākli, ka, ceļot prasību tiesā, kā arī iesniedzot apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, viņš atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas. /pers. A/ līdz 2018.gada 20.februārim noteikta II grupas invaliditāte bez iespējām strādāt. No 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam /pers. A/ noteikts maznodrošinātas personas statuss.

Ievērojot kasācijas sūdzības iesniedzēja mantisko stāvokli, /pers. A/ lūdz atbrīvot viņu no drošības naudas iemaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 27.decembra spriedumu.

Motīvu daļa

Iepazinies ar kasācijas sūdzību un civillietas materiāliem, tiesnesis atzīst, ka /pers. A/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas iemaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu apmierināms daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 *euro* apmērā. Minētā panta ceturtā daļa nosaka, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas; tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus,

kuri pievienoti lietas materiāliem. Tātad, izlemjot pieteikumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, svarīgi noskaidrot, vai personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu (*sk. Civillietu departamenta 2015.gada 29.maija lēmums lietā Nr.SKC-2349/15*).

Kā pierādījumus mantiskā stāvokļa izvērtēšanai /pers. A/ kasācijas sūdzībai pievienojis Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 2.februāra izziņu Nr.18/266753 par izmaksai nosūtītajām pensiju/atlīdzību/pabalstu summām par periodu no 2017.gada novembra līdz 2018.gada janvārim, no kuras izriet, ka par 2017.gada novembri un decembri /pers. A/ saņēmis invaliditātes pensiju un piemaksu pie invaliditātes pensijas 413,85 EUR apmērā, savukārt 2018.gada janvārī - 417,82 EUR apmērā.

Savukārt ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2017.gada 1.oktobra lēmumu Nr.30-2017-20433 apstiprinās, ka /pers. A/ noteikta otrās grupas invaliditāte un darbspēju zaudējums noteikts no 2017.gada 21.augusta līdz 2018.gada 20.februārim.

Tiesnesis atzīst, ka kasācijas sūdzībā norādītais un tai pievienotie un lietas materiālos esošie pierādījumi nav atzīstami par pietiekamiem, lai pilnībā raksturotu personas grūto mantisko stāvokli, līdz ar to, nav pamata kasācijas sūdzības iesniedzēju pilnībā atbrīvot no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu. No iesniegtajiem pierādījumiem neizriet, ka sūdzības iesniedzējam būtu piešķirts maznodrošinātas/trūcīgas personas/ģimenes statuss, kas būtu objektīvs pamats atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

Tomēr, izvērtējot esošos pierādījumus un apstākli, ka /pers. A/ noteikta II grupas invaliditāte, kā arī invaliditātes pensijas norādīto apmēru, tiesnesis atzīst, ka sūdzības iesniedzējs daļēji atbrīvojams no drošības naudas iemaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot, ka drošības nauda iemaksājama 50,00 EUR apmērā, bet no drošības naudas 250,00 EUR apmērā samaksas /pers. A/ atbrīvojams.

Civilprocesa likuma 5.panta piektajā daļā ir noteikts, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kas regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda nav, tad tiesa vadās pēc tiesību vispārējiem principiem un jēgas.

Nemot vērā minēto, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese uzskata par iespējamu konkrētajā situācijā piemērot Civilprocesa likuma 459.panta pirmo daļu, saskaņā ar kuru tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai, ja kasācijas sūdzībai nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts kasācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums.

Lai gan minētā norma neparedz kasācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja nav veikta drošības naudas samaksa, tomēr, ņemot vērā to, ka ar lēmumu /pers. A/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināts daļēji, tiesnesis atzīst, ka /pers. A/ nosakāms termiņš drošības naudas samaksai noteiktajā apmērā un kasācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 20.martam drošības naudas samaksu 50,00 EUR apmērā apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Prasītājam /pers. A/ izskaidrojams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem gadījumā, ja drošības naudas samaksu apstiprinošs dokuments noteiktajā termiņā netiks iesniegts Rīgas apgabaltiesā, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu

un atdota iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, 459.pantu, tiesnesis

nolēma

apmierināt daļēji /pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas iemaksas.

Daļēji atbrīvot /pers. A/, personas kods /personas kods/, no drošības naudas iemaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot, ka par kasācijas sūdzību iemaksājama drošības nauda 50,00 EUR (piecdesmit euro) apmērā.

Atstāt bez virzības /pers. A/ personas kods /personas kods/, kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 27.decembra spriedumu, nosakot termiņu **līdz 2018.gada 20.martam** trūkumu novēršanai - dokumenta, kas apstiprina drošības naudas iemaksu 50,00 EUR apmērā, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

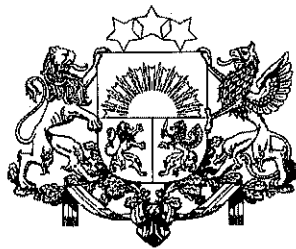
Ja /pers. A/ noteiktajā termiņā trūkumus nenovērsīs, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (*desmit*) dienu laikā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā, persona, uz kuru tas attiecas.

Tiesnesis

J. Freimanis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

ECLI:LV:AT:2018:0423.C29416616.5.L

Lieta Nr. C2941616

SKC-1059/2018

Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 23.aprīlī

Augstākās tiesas tiesnešu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese Edīte Vernuša,

tiesnese Anda Briede,

tiesnese Anita Čerņavska

rīcības sēdē izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.februāra lēmumu, ar kuru daļēji apmierināts pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Tiesnešu kolēģija

konstatēja

/pers. A/ iesniedzis blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.februāra lēmumu, ar kuru /pers. A/ daļēji atbrīvots no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot, ka par kasācijas sūdzību iemaksājama drošības nauda 50 EUR. Noteikts termiņš līdz 2018.gada 20.martam trūkumu novēršanai - dokumenta, kas apstiprina drošības naudas 50 EUR iemaksu, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnešu kolēģija atzīst, ka ir Civilprocesa likuma 464.panta septītajā daļā norādītais pamats atteikt pieņemt blakus sūdzību, jo blakus sūdzībā norādītie argumenti nedod acīmredzamu pamatu uzskatīt, ka, izskatot blakus sūdzību, pārsūdzētais lēmums tiks pilnīgi vai kādā tā daļā atcelts vai grozīts.

Tā kā apstrīdētajā lēmumā noteiktais termiņš ir izbeidzies, tiesnešu kolēģija nosaka jaunu termiņu drošības naudas 50 EUR samaksai un samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2018.gada 30.maijam.

Tādējādi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 464.panta septīto daļu, tiesnešu kolēģija

nolēma

atteikt pieņemt /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.februāra lēmumu.

Noteikt /pers. A/ termiņu līdz 2018.gada 30.maijam Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 20.februāra lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

Tiesnese

Tiesnese

E. Vernuša

A. Briede

A. Čerņavska

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas arhīva Nr. CA-2531-17/18

ECLI:LV:RAT:2018:0116.C29491516.2.L

LĒMUMS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Iveta Stuberovska 2018.gada 16.janvārī Rīgā, Brīvības bulvārī 34, pārbaudot civillietas materiālus /pers. A/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par pienākuma izpildi, rēķinu atzīšanu par spēkā neesošiem daļā un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu sakarā ar /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 20.decembra spriedumu,

konstatēja:

ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 20.decembra spriedumu nospriests prasību noraidīt. Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 29.decembrī.

2018.gada 11.janvārī tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk - prasītājs) kasācijas sūdzība, ar kuru spriedums pārsūdzēts pilnā apjomā.

Vienlaicīgi ar kasācijas sūdzību iesniegts lūgums atbrīvot no drošības naudas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Prasītājs norāda, ka, ceļot prasību tiesā un iesniedzot apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, viņš tika atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas. Līdz 2017.gada 20.augustam viņam bija noteikta II grupas invaliditāte veselības stāvokļa dēļ, bez iespējām strādāt, kā arī uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam bija noteikts maznodrošinātas personas statuss. Rīgas Sociālajam dienestam prasītājs lūdza piešķirt maznodrošinātas personas statusu arī no 2017.gada 1.aprīļa, taču saņēma atteikumu. No ienākumiem, kas prasītājam bija līdz 2017.gada 30.septembrim, pēc nepieciešamo medicīnas izdevumu segšanas un pārtikas iegādes, kā arī dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumu un maksas par komunālajiem pakalpojumiem samaksas prasītājam nekas nepaliek pāri. No 2017.gada 1.oktobra prasītājam vispār nav nekādu ienākumu, jo viņam II grupas invaliditāte bija piešķirta līdz 2017.gada 20.augustam. Līdz 2017.gada 27.jūlijam bija jāiesniedz dokumenti invaliditātes piešķiršanai uz jaunu termiņu, ko prasītājs arī izdarīja, pēc kā pabalsta izmaksa ir pārtraukta. Līdz ar to prasītājs sava mantiskā stāvokļa dēļ nevar samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Pamatojoties uz minēto, prasītājs lūdz atbrīvot no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Motīvu daļa

Pārbaudot iesniegto kasācijas sūdzību un lietas materiālus, tiesnese atzīst, ka /pers. A/ ir daļēji atbrīvojams no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu un kasācijas sūdzība atstājama bez virzības drošības naudas samaksai noteiktajā apmērā.

Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 300,00 *euro* apmērā.

Satversmes 92.pants paredz, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā un nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Savukārt Civilprocesa likuma 1.pantā paredzētas personas tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Personas pamatbrīvību aizsardzības kārtība Latvijā ir regulēta saskaņā ar Satversmei atbilstošiem normatīviem aktiem, tai skaitā ar Civilprocesa likumu.

Attiecīgi valsts nodeva civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civillietās. Atbrīvojums no tiesas izdevumu samaksas var būt noteikts ar likumu, kā arī atsevišķos gadījumos ar tiesas (tiesneša) lēmumu, un vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumiem ir personas materiālais stāvoklis.

Civilprocesa likuma 458.panta ceturtā daļa noteic, ka tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Pamats personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas dod pamatu uzskatīt, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis likumā noteiktā drošības naudas apmēra dēļ neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu.

Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem. Tātad, izlemjot pieteikumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, svarīgi noskaidrot, vai personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu (*sk. Civillietu departamenta 2015.gada 29.maija lēmums lietā Nr.SKC-2349/15*).

Tiesnese, lemjot jautājumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas vai par iespēju noteikt daļēju maksājamās drošības naudas apmēru, vadās pēc tām ziņām un tiem pierādījumiem, kuri atrodas lietas materiālos lēmuma pieņemšanas brīdī un kurus tiesai iesniedzis kasācijas sūdzības iesniedzējs, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta nosacījumiem.

Lai persona pierādītu, ka tās mantiskais stāvoklis objektīvi neatļauj nomaksāt drošības naudu pilnā apmērā, tai ir jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli, uz kuru pamata tiesnese varētu konstatēt apstākļus, kas fiziskai personai objektīvi liedz samaksāt drošības naudu.

Fiziskās personas mantisko stāvokli raksturo personas izdevumu apjoms un to veids, ienākumi, personas kā nestrādājošas apgādājamās personas statuss, maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss, uzkrājumi un ieguldījumi, tas, vai personai pieder transportlīdzekļi, nekustamie īpašumi, kapitāldaļas kādā kapitālsabiedrībā vai cita manta, no kuras iespējams gūt ienākumus.

Tiesnese konstatē, ka kasācijas sūdzībai pievienota 2016.gada 10.oktobra Rīgas domes Rīgas sociālā dienesta izziņa par atbilstību maznodrošinātas ģimenes (personas) statusam, /pers. A/ 2017.gada 20.aprīļa iesniegums Rīgas domes sociālajam dienestam, Rīgas domes 2017.gada 3.maija lēmums par maznodrošinātas personas statusa atteikumu, kā arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 19.septembra izziņa par izmaksai nosūtītajām pensiju/atlīdzību/pabalstu summām periodā no 08.2017. līdz 09.2017., no kuras redzams, ka par 2017.gada augustu prasītājs saņēmis valsts invaliditātes pensiju EUR 259,38 apmērā.

No lietas materiāliem redzams, ka Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 18.maija lēmumu prasītājs tika daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu, nosakot, ka maksājama valsts nodeva EUR 30 apmērā (lietas 37.-40.lapa). Tāpat no lietas materiālos esošā 2014.gada decembra izraksta no stacionārā pacienta medicīniskās kartes redzams, ka prasītājam konstatētas nopietnas veselības problēmas (lietas 58.lapa).

No lietas materiālos esošās kvīts Nr.066289 redzams, ka prasītājs 2017.gada 6.decembrī samaksājis zvērinātam advokātam Kārlim Ielejam EUR 60 par pārstāvību tiesas sēdē.

Lai arī Civilprocesa likums neuzliek par pienākumu tiesai pašai pēc savas iniciatīvas pārbaudīt personas mantisko stāvokli, lai ievērotu procesuālās ekonomijas principu un iegūtu pilnvērtīgas ziņas par personas mantisko stāvokli, tiesnese, ielūkojusies Tiesu informatīvā sistēmā pieejamajos publiskajos reģistros, konstatēja, ka uz prasītāja vārda ir reģistrēts nekustamais īpašums /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs/. No lietas materiāliem izriet, ka minētais nekustamais īpašums ir arī prasītāja dzīvesvieta. Tāpat uz prasītāja vārda ir reģistrēts 1987.gada MOSKVICH 2140, kurš ir norakstīts. Citu kustami vai nekustami īpašumi uz prasītāja vārda nav reģistrēti.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Tiesnese uzskata, ka kasācijas sūdzībā norādītais un tai pievienotie un lietas materiālos esošie pierādījumi nav atzīstami par pietiekamiem, lai pilnībā raksturotu personas grūto mantisko stāvokli, līdz ar to, nav pamata prasītāju pilnībā atbrīvot no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Tomēr, izvērtējot esošos pierādījumus, ir pamats uzskatīt, ka prasītājs, ja netiek atbrīvots daļēji no drošības naudas samaksas, sava mantiskā stāvokļa dēļ šajā lietā nevarētu pilnvērtīgi realizēt Satversmē garantētās tiesības uz tiesu. Līdz ar to tiesnese atzīst par iespējamu daļēji atbrīvot prasītāju no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot, ka drošības nauda iemaksājama EUR 100,00 apmērā, bet no drošības naudas EUR 200,00 apmērā samaksas prasītājs atbrīvojams.

Civilprocesa likuma 5.panta piektajā daļā ir noteikts, ka gadījumā, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kas regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda nav, tad tiesa vadās pēc tiesību vispārējiem principiem un jēgas.

Nemot vērā minēto, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese uzskata par iespējamu konkrētajā situācijā piemērot Civilprocesa likuma 459.panta pirmo daļu,

saskaņā ar kuru tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai, ja kasācijas sūdzībai nav pievienoti visi nepieciešamie noraksti vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts kasācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu norakstu tulkojums.

Lai gan minētā norma neparedz kasācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja nav veikta drošības naudas samaksa, tomēr, ņemot vērā to, ka ar lēmumu /pers. A/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas ir apmierināts daļēji, tiesnese atzīst, ka /pers. A/ nosakāms termiņš drošības naudas samaksai noteiktajā apmērā, un saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.pantu kasācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, nosakot termiņu līdz 2018.gada 19.februārim drošības naudas samaksu EUR 100 apmērā apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja iesniedzējs noteiktajā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam.

Līdz ar to prasītājam /pers. A/ izskaidrojams, ka gadījumā, ja drošības naudas samaksu apstiprinošs dokuments noteiktajā termiņā netiks iesniegts Rīgas apgabaltiesā, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, 459.panta pirmo daļu, tiesnese

nolēma:

atbrīvot daļēji /pers. A/, personas kods /personas kods/, no drošības naudas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 20.decembra spriedumu samaksas EUR 200,00 (divi simti *euro*) apmērā, nosakot, ka drošības nauda maksājama EUR 100,00 (simts *euro*) apmērā.

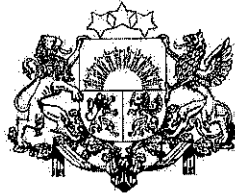
/pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 20.decembra spriedumu atstāt bez virzības, nosakot /pers. A/, personas kods /personas kods/, termiņu līdz 2018.gada 19.februārim trūkuma novēršanai - dokumenta, kas apstiprina drošības naudas EUR 100 (simts *euro*) samaksu Augstākās tiesas depozīta kontā par kasācijas sūdzību, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā, persona, uz kuru tas attiecas.

Tiesnese

I. Stuberovska

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

Lieta Nr. C29491516

SKC-934/2018

Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa

LĒMUMS

Rīgā 2018.gada 24.aprīlī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente Anda Briede,

tiesnesis Valerijs Maksimovs,

tiesnese Marika Senkāne

rakstveida procesā izskatīja /pers. B/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 16.janvāra lēmumu civillietā /pers. B/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību „Preiļu nams 2” par pienākuma izpildi, rēķinu atzīšanu par spēkā neesošiem daļā un morālā kaitējuma atbildības piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 20.marta spriedumu daļēji apmierināta /pers. B/ prasība: dzīvokļu īpašnieku biedrībai „Preiļu nams 2” (turpmāk – DzīB „Preiļu nams 2”) uzlikts pienākums viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas veikt zemes nomas pakalpojumu pārrēķinu par laiku no 2013.gada 1.decembra līdz 2014.gada 30.jūnijam un izsniegt prasītājam jaunus rēķinus, kā arī par spēkā neesošiem atzīti DzīB „Preiļu nams 2” minētajā laikposmā sastādītie rēķini attiecībā par zemes nomas maksu. Prasība daļā par morālā kaitējuma atbildības piedziņu noraidīta.

Pirmās instances tiesas spriedums prasības noraidītajā daļā netika pārsūdzēts un stājās likumīgā spēkā.

[2] Izskatot lietu sakarā ar atbildētājas apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2017.gada 20.decembrī nospriedusi noraidīt prasību par pienākuma izpildi un rēķinu atzīšanu par spēkā neesošiem daļā.

[3] Par minēto spriedumu /pers. B/ 2018.gada 11.janvārī iesniedzis kasācijas sūdzību, vienlaikus lūdzot atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas.

Lūgums pamatots ar to, ka no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam prasītājam bija maznodrošinātas personas statuss, bet līdz 2017.gada 20.augustam bija noteikta II grupas invaliditāte. Veselības stāvokļa dēļ viņš nevar strādāt, laikā līdz 2017.gada 30.septembrim iegūtie līdzekļi pietiek tikai, lai segtu medicīnas izdevumus, pārtikas iegādi un maksājumus par dzīvokli. No 2017.gada 1.oktobra ir pārtraukta invaliditātes pabalsta izmaksa un viņam nav ienākumu.

[4] Ar Rīgas apgabaltiesas Civiltiesu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 16.janvāra lēmumu /pers. B/ daļēji atbrīvots no drošības naudas samaksas, nosakot to 100 EUR apmērā un termiņu līdz 2018.gada 19.februārim dokumenta, kas apstiprina minētās summas samaksu, iesniegšanai tiesā.

Lēmumā konstatēts, ka prasītājs sava mantiskā stāvokļa apliecināšanai pievienojis: 1) 2016.gada 10.oktobra izziņu par atbilstību maznodrošinātas personas statusam uz laiku no 2016.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 31.martam; 2) 2017.gada 20.aprīļa iesniegumu par maznodrošinātas personas statusa piešķiršanu no 2017.gada 1.aprīļa; 3) Rīgas Sociālā dienesta 2017.gada 3.maija lēmumu par maznodrošinātas personas statusa atteikumu; 4) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 19.septembra izziņu, no kuras izriet, ka par 2017.gada augustu prasītājs saņēmis valsts invaliditātes pensiju 259,38 EUR.

Novērtējot minētos pierādījumus un to, ka prasītājs ir daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu (nosakot 30 EUR), par 60 EUR algojis pārstāvi - zvērētu advokātu, uz prasītāja vārda reģistrēts nekustamais īpašums /adrese A/ (viņa dzīvesvieta), un 1987.gada izlaiduma automašīna /TL marka/, tiesnesis atzinis, ka tie nav atzīstami par pietiekamiem prasītāja pilnīgai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

Šādos apstākļos tiesnesis atzinis par iespējamu prasītāju daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot to 100 EUR apmērā.

[5] /pers. B/ iesniedzis blakus sūdzību, lūdzot atcelt Rīgas apgabaltiesas Civiltiesu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 16.janvāra lēmumu daļā par prasītāja pilnīgu neatbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Blakus sūdzības iesniedzējs, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta 1.punktu, Satversmes 89., 91. un 92.pantu, norādījis, ka tiesnesis, pieņemot apstrīdēto lēmumu, ir nepareizi piemērojis Civiltiesas likuma normas (1., 5., 8., 9., 74., 93., 97., 454., 458. un 459.pantu), nepamatoti ierobežojot prasītājam pieeju tiesai, tostarp viņa tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu objektīvā tiesā. No iesniegtajiem dokumentiem ir skaidri un nepārprotami redzams, ka prasītājs sava mantiskā stāvokļa dēļ nevar samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu. Tiesneša secinājumi par pretējo ir kļūdaini. Turklāt lēmumā pieminētā automašīna /TL marka/ ir norakstīta jau 2009.gadā un vairs neatrodas prasītāja rīcībā, tādēļ to nevar uzskatīt par mantu, kuru var lietot un gūt labumu.

Motivu daļa

[6] Iepazinies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Augstākā tiesa atzīst, ka lēmums atceļams un jautājums nododams jaunai izskatīšanai.

[6.1] Atbilstoši Civiltiesas likuma 458.panta pirmajai daļai, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā. Šā panta ceturtajā daļā noteikts, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tātad tiesnesim jautājums par personas atbrīvošanu no drošības naudas samaksas jāizlemj, novērtējot pierādījumus par personas mantisko stāvokli uz procesuālās darbības izdarīšanas laiku, t.i., uz kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdi.

Konkrētajā gadījumā, iesniedzot kasācijas sūdzību 2018.gada 11.janvārī un lūdzot atbrīvot no drošības naudas samaksas, /pers. B/ kā pierādījumus savam mantiskajam stāvoklim iesniedzis dokumentus (izziņas, vēstules) par laika posmu līdz 2017.gada augustam, kas tādējādi jautājuma izskatīšanas brīdī bija zaudējušas aktualitāti.

Neraugoties uz to, tiesnesis šos dokumentus izmantojis, lai noteiktu prasītāja mantisko stāvokli un spēju samaksāt drošības naudu.

Kā viens no argumentiem prasītāja atbrīvošanai no drošības naudas 300 EUR samaksas un tās noteikšanai 100 EUR apmērā minēts fakts, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civiltiesu tiesas kolēģijas 2016.gada 18.maija lēmumu prasītājs ticis daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, iesniedzot prasības pieteikumu.

Tāču minētajā lēmumā prasītāja mantiskais stāvoklis (situācijā, kad viņš saņem invaliditātes pensiju 385,83 EUR un piemaksu pie tās 13,94 EUR) atzīts par tādu, kura dēļ viņš nevar pilnībā samaksāt valsts nodevu 237,85 EUR un tā samazināta līdz 30 EUR.

Turpretī pārsūdzētajā lēmumā pie ienākumiem 259,38 EUR ir noteikts maksāt drošības naudu 100 EUR.

No pārsūdzētā lēmuma var secināt, ka, nosakot maksājamo summu, tiesnesis ņēmis vērā Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamos publisko reģistru

datus par to, ka prasītajam pieder dzīvokļa īpašums un norakstīta automašīna /TL marka/. Tomēr fakts, ka prasītājs ir šo norādīto īpašumu, kuri visticamāk prasītajam piederēja arī 2016.gada 18.maija lēmuma pieņemšanas brīdī, īpašnieks, neļauj spriest par prasītāja materiālā stāvokļa būtiskām izmaiņām uz pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdi un iespēju samaksāt drošības naudu 100 EUR apmērā.

Pastāvot šādiem apstākļiem, lēmumu pretrunīgās argumentācijas dēļ nevar atzīt par pamatotu, tādēļ tas ir atceļams un jautājums nododams jaunai izskatīšanai.

Tajā pašā laikā Augstākā tiesa kā nepamatots noraida izteikumus blakus sūdzībā par aizskartajām pamattiesībām uz taisnīgu tiesu saistībā ar Civilprocesa likuma 9.pantā nostiprinātā līdztiesības principa pārkāpumu. Kritērijs atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir mantiskais stāvoklis, nevis pušu līdztiesība. Latvijas Republikas Satversmē un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā, uz kuriem atsaucas blakus sūdzības iesniedzējs, personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot to no tiesas izdevumu, t.i., valsts nodevas un drošības naudas samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama.

[6.2] Ņemot vērā lēmuma atcelšanas iemeslu, Augstākā tiesa uzskata par nepieciešamu norādīt, ka, ieskatoties Tiesu informatīvajā sistēmā (kas procesuālās ekonomijas nolīkā par iespējamu ir atzīts arī pārsūdzētajā lēmumā), redzams, ka visās trijās tiesu instancēs kopumā atrodas vairāki desmiti pēc /pers. B/ prasības pieteikuma ierosinātas civilietas pret DzīB „Preiļu nams 2” sakarā ar dažādiem procesuāliem jautājumiem, tostarp saistībā ar atbrīvošanu no likumā uzlikto tiesas izdevumu vai drošības naudas maksāšanas. Ir lietas, kurās jautājums par atbrīvošanu no drošības naudas ir lemts 2018.gada janvārī un februārī un kurās prasītājs iesniedzis dokumentus par viņa mantisko stāvokli 2017.gada beigās un 2018.gada sākumā. Piemēram, lietā Nr. SKC-1059/2018 (sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 20.februāra lēmumu lietā Nr. C29416616 (ECLI:RAT:2018:0220.C29416616.3.L)) ir pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 2.februāra izziņa, ka par 2017.gada novembri un decembri prasītājs saņēmis invaliditātes pensiju un piemaksu kopā 413,85 EUR, bet 2018.gada janvārī – 417,82 EUR, kam, Augstākās tiesas ieskatā, ir nozīme prasītāja mantiskā stāvokļa objektīvā novērtēšanā un līdz ar to arī jautājuma par atbrīvošanu no drošības naudas izlemšanā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 2.punktu, Augstākā tiesa

nolēma

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2018.gada 16.janvāra lēmumu atcelt un jautājumu nodot jaunai izskatīšanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

A. Briede

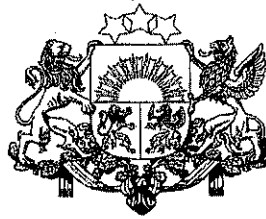
Tiesnesis

V. Maksimovs

Tiesnese

M. Senkāne

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lietas Nr.C29566515
Lietas arhīva Nr.CA-0907-18/12
ECLI:LV:RAT:2018:0529.C29566515.5.L

LĒMUMS

2018. gada 29. maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnesis Normunds Riņķis,

Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izlēma jautājumu par /pers. A/ kasācijas sūdzības virzību, kas iesniegta par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 11. maija spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par rēķina daļēju atzīšanu par spēkā neesošu un morālā kaitējuma atlīdzinājuma 960,00 EUR apmērā piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 11. maija spriedumu tiesa nosprieda noraidīt /pers. A/ prasību pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par rēķina daļēju atzīšanu par spēkā neesošu un morālā kaitējuma atlīdzinājuma 960,00 EUR apmērā piedziņu.

[2] 2018. gada 21. maijā Rīgas apgabaltiesā saņemta /pers. A/ kasācijas sūdzība par minēto spriedumu, kurā cita starpā lūgts pilnībā atbrīvot prasītāju no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Lūgums par prasītāja atbrīvošanu no drošības naudas samaksas pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] /pers. A/ ir bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas ceļot prasību un iesniedzot apelācijas sūdzību. /pers. A/ līdz 2018. gada 20. februārim noteikta II grupas invaliditāte bez iespējas strādāt.

Vienīgie prasītāja ienākumi ir valsts invaliditātes pensija, kas mazā apmērā dēļ liedz prasītājam samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Motīvu daļa

[3] Izvērtējis prasītāja pieteikumā par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas norādīto kopsakarā ar civillietas materiāliem, tiesnesis atzīst, ka lūgums par pilnīgu atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu ir nepamatots un noraidāms, prasītāju no drošības naudas samaksas atbrīvojot daļēji.

[4] Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā, savukārt minētā panta ceturtnā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tiesnesim ir jāizvērtē personas materiālais stāvoklis katrā konkrētajā gadījumā un, konstatējot pamatu minētās normas piemērošanai, jānosaka atbilstošs tiesas izdevumu atvieglojums. Vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas valsts ienākumos ir personas mantiskais stāvoklis. Tiesai vai tiesnesim, lemjot jautājumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka persona nav spējīga apmaksāt tiesas izdevumus pilnā apmērā.

Civilprocesa likuma 10.pants noteic, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā, tostarp, iesniedzot pierādījumus. Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. [...]. Savukārt minētā panta otrā daļa notiek, ka pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki.

Minētā prasība attiecināma arī uz lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā.

Turklāt Civilprocesa likuma 458.panta komentāros norādīts, ja personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli. (*Civilprocesa likuma komentāri. II daļa (29.-60.¹ nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā.-Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2012, 789.-791.lpp.*).

[4.1] Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan noteic, ka tiesa šajā jautājumā vērtē tos pierādījumus, kuri pievienoti lietas materiāliem. Tātad, izlemjot pieteikumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, svarīgi noskaidrot, vai personas mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu (*sk. Civillietu departamenta 2015.gada 29.maija lēmums lietā Nr.SK-2349/15*).

Motivējot pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, kasācijas sūdzības iesniedzējs ir norādījis uz faktu, ka prasītāja finansiālais stāvoklis liedz viņam samaksāt drošības naudu 300 EUR apmērā.

Lai pierādītu minēto argumentu, prasītājs iesniedzis:

- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018. gada 19. februāra izziņu, no kuras redzams, ka /pers. A/ ienākumi ir valsts invaliditātes pensija un piemaksa pie valsts invaliditātes pensijas, kas 2018. gada februāra mēnesī ir bijuši 298,44 EUR;

- 2017. gada 1. oktobra Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas lēmumu, ar kuru /pers. A/ invaliditāte un darbspēju zudums noteikti līdz 2018. gada 20. februārim.

Citi pierādījumi, kas apliecinātu prasītāja mantisko stāvokli tiesā nav iesniegti.

Tiesneša ieskatā konkrētajā gadījumā minētā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņa apliecina tikai to, kādā apmērā par 2018. gada februāri prasītājam izmaksāta valsts invaliditātes pensija un piemaksa pie valsts invaliditātes pensijas, bet nepierāda viņa faktiskos ienākumus. Šādi atzinumi doti arī judikatūrā (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu kolēģijas palātas 2012. gada 9. februāra lēmums lietā Nr.PAC-0971/2012; 2013. gada 23. jūlija lēmums lietā Nr.PAC-1771/13*).

Tiesneša ieskatā, apstāklis, ka prasītājs nav vērsies pašvaldībā, lai viņš tiktu atzīts par trūcīgu vai maznodrošinātu personu un tādejādi varētu saņemt pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai vai citu sociālās palīdzības pabalstu, liecina par to, ka prasītājam ir pietiekami ienākumi atbilstoša dzīves līmeņa nodrošināšanai.

[4.2] Pie šādiem faktiskajiem apstākļiem, izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, kas raksturo prasītāja mantisko stāvokli, tiesnesis atzīst, ka prasītāja mantiskais stāvoklis ir tāds, kas apgrūtina drošības naudas samaksu pilnā – 300 EUR, apmērā, taču vienlaicīgi atzīst, ka lietā esošie pierādījumi nav pietiekami, lai pilnībā atbrīvotu prasītāju no drošības naudas samaksas, iesniedzot kasācijas sūdzību.

Proti, Latvijas Republikas Satversmē personai garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, neuzliek valstij obligātu pienākumu jebkurā situācijā atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas. Tiesības uz savu tiesisko interešu aizsardzību tiesā nozīmē, ka valsts ikvienam garantē pieejamību tiesai, taču tajā pašā laikā valstij arī saglabājas tiesības noteikt kārtību, kādā šī pieejamība tiesai īstenojama (sk. Civillietu departamenta 2016. gada 1. februāra lēmumu lietā Nr.SK-964).

Pienākums veikt tiesas izdevumu samaksu pats par sevi nevar tikt vērtēts kā personas pamattiesību vai civilprocesuālo tiesību aizskārums. Vēršoties savu civilprocesuālo tiesību aizsardzībai tiesā (tajā skaitā sniedzot kasācijas sūdzību), personai ir jāapzinās, ka var nākties veikt tiesas izdevumu samaksu.

[4.3] Ievērojot minēto un izvērtējot lietā iesniegtajos pierādījumos esošo informāciju, kas raksturo prasītāja mantisko stāvokli, tiesnesis atzīst, ka ir pamats uzskatīt, ja prasītājs netiek daļēji atbrīvots no drošības naudas samaksas, sava mantiskā stāvokļa dēļ viņš nevarētu pilnvērtīgi realizēt Latvijas Republikas Satversmē garantētās tiesības uz pieeju tiesai.

Tiesnesis atzīst, ka naudas līdzekļu trūkuma dēļ fiziskai personai nevar liegt Civilprocesa likuma 1.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, ko noteic arī Latvijas Republikas Satversmes 92.pants.

Nemot vērā minēto un izvērtējot pierādījumus par prasītāja mantisko stāvokli, tiesnesis atzīst, ka ir pamats daļēji atbrīvot prasītāju no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu, nosakot, ka drošības nauda maksājama 50 EUR apmērā, ko tiesnesis atzīst par samērīgu drošības naudas apmēru par kasācijas sūdzības iesniegšanu konkrētajā situācijā.

Nemot vērā, ka prasītāja pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā ir daļēji apmierināts, kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 11. maija spriedumu atstājama bez virzības, nosakot iesniedzējam termiņu līdz 2018. gada 29. jūnijam drošības naudas 50,00 EUR samaksai un maksājuma apliecināša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Vienlaikus tiesnesis izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 459.panta trešās daļas noteikumiem, ja iesniedzējs noteiktajā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam. Līdz ar to prasītājam izskaidrojams, ja drošības naudas samaksu apstiprinošs dokuments noteiktajā termiņā netiks iesniegts Rīgas apgabaltiesā, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, tiesnesis

nolēma

/pers. A/ pieteikumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināt daļēji.

Atbrīvot daļēji /pers. A/, personas kods /personas kods/, no drošības naudas samaksas valsts ienākumos par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 11. maija spriedumu.

Atstāt bez virzības /pers. A/ kasācijas sūdzību, nosakot termiņu līdz 2018. gada 29. jūnijam maksājuma dokumenta, kas apliecinātu drošības naudas samaksu 50,00 EUR (piecdesmit eiro un 0 centi) apmērā, iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Drošības nauda iemaksājama Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr.90000068892, depozīta kontā Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0, saņēmēja banka – Valsts kase, kods TREL LV22, maksājuma mērķī norādāms ekonomiskās klasifikācijas kods F22010010 un kasācijas sūdzības iesniedzēja personas dati.

Izskaidrot, ka trūkumu nenovēršanas gadījumā kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnesis

N. Riņķis

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

Lietas Nr.C29680416

Lietas arhīva Nr. CA-0246-19/33

ECLI:LV:RAT:2019:0412.C29680416.7.L

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 12.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese Dace Jansone izskatīja /pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzību civillietā /pers. A/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par pienākuma uzlikšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 8.marta spriedumu pilnīgi noraidīta /pers. A/ prasība pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par pienākuma uzlikšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

[2] Par minēto spriedumu /pers. A/ (turpmāk - arī pieteicējs) iesniedza kasācijas sūdzību, kurā ietverts lūgums par pieteicēja pilnīgu atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Kā pamatojumu atbrīvošanai no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu pieteicējs norādījis, ka līdz 2020.gada 20.februārim viņam noteikts vispārējs darbspēju zaudējums 60% - 79% apmērā un slimības dēļ noteikta otrās grupas invaliditāte. /pers. A/ vienīgie ienākumi - valsts invaliditātes pensija un piemaksas pie invaliditātes pensijas - nav samērīgi ar pieteicēja izdevumiem: nepieciešamajiem medicīniskajiem izdevumiem; pārtikas produktu iegādes izdevumiem, dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumiem un maksas par komunālajiem pakalpojumiem. /pers. A/ norāda, ka sava mantiskā stāvokļa dēļ nevar samaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

M o t ī v u d a ļ a

[3] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus un izvērtējusi kasācijas sūdzībā ietvertā lūguma pamatojumu, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka /pers. A/ ir atbrīvojams no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu tālāk norādīto motīvu dēļ.

[3.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda 300 EUR apmērā.

Savukārt minētā panta ceturtdaļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no drošības naudas samaksas valsts ienākumos ir tās mantiskais stāvoklis. Tiesai vai tiesnesim, lai atbrīvotu kasācijas sūdzības iesniedzēju no drošības naudas samaksas, jākonstatē, ka personas mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz iespēju samaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā, tādējādi liedzot pieeju tiesai.

[3.2] Mantiskā stāvokļa pamatojumam pieteicējs kasācijas sūdzībai pievienojis rakstveida pierādījumus, t.i., 2019.gada 21.februāra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas Nr.19/404711, no kuras redzams, ka /pers. A/ ikmēneša ienākumi ir 382,21 EUR un Veselības un darbnespēju ekspertīzes ārstu komisijas 2018.gada 19.februāra lēmumu Nr.30-2018-3901 par prasītājam piešķirto invaliditāti līdz 2020.gada 20.februārim. /pers. A/ iesniegtie rakstveida pierādījumi apstiprina, ka pieteicējam ir nepietiekoši ienākumi, un pieteicējam ir ierobežotas iespējas gūt papildu ienākumus.

Novērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus par pieteicēja ienākumiem, Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese atzīst, ka /pers. A/ nav iespējas samaksāt drošības naudu 300 EUR par kasācijas sūdzības iesniegšanu. Šādos apstākļos pieteicējs /pers. A/ ir pilnīgi atbrīvojams no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzību.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu un 460.pantu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese

n o l ē m a

/pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu apmierināt.

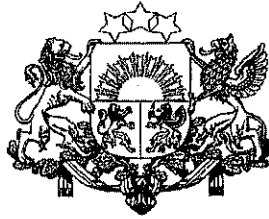
Pilnībā atbrīvot /pers. A/ no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2019.gada 8.marta spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par pienākuma uzlikšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Pieņemt /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 8.marta spriedumu un nosūtīt Senātam civillietu /pers. A/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2" par pienākumu pienākuma uzlikšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese D. Jansone

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI

ECLI:LV:RAT:2019:0520.C29554517.13.L

Lietas arhīva Nr.CA-1668-19/2

LĒMUMS

Rīgā 2019. gada 20. maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente	Skaidrīte Buivide,
tiesnesis	Gvido Ungurs,
tiesnese	Sarmīte Vamža

izskatīja rakstveida procesā /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 6. marta lēmumu, ar kuru noraidīts /pers. A/ pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019. gada 18. februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 6. marta lēmumu noraidīts /pers. A/ pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019. gada 18. februāra spriedumu un apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2019. gada 5. aprīlim valsts nodevas 140 EUR samaksai.

Lēmums pamatots ar šādu motivāciju.

[1.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 4. punktam, 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktam par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājama valsts nodeva 181,00 EUR.

[1.2] Likums kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu kopuma konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās valsts nodevas apmēra dēļ.

Prasītājam pieder nekustamais īpašums, viņam noteikts vispārējo darbaspēju zaudējums 60%-79%, noteikta otrās grupas invaliditāte sakarā ar slimību no 2018. gada 21. februāra līdz 2020. gada 20. februārim, 2018. gada jūnijā, jūlijā un augustā saņēmis valsts invaliditātes pensiju 382,21 EUR apmērā.

Atbilstoši tiesu praksei ir būtiski rast skaidru priekšstatu par personas mantisko stāvokli, lai likumā noteiktās priekšrocības netiktu izmantotas ļaunprātīgi. Šādā situācijā lēmuma pieņemšanai ir pieļaujams arī ielūkoties Tiesu informācijas sistēmā pieejamā informācijā, lai gūtu pilnīgu priekšstatu par personas mantisko stāvokli.

[1.3] Ielūkojoties Tiesu informācijas sistēmā, konstatēts, ka prasītājs 2018. gadā ir cēlis 44 prasības pret atbildētāju, pārsūdzējis nolēmumus un maksājis par zvērināta advokāta pakalpojumiem par dokumentu sastādīšanu. Piemēram, 2018. gada decembrī prasītājs tiesā iesniedzis četrus prasības pieteikumus, kur samaksāta valsts nodeva kopā 80,00 EUR. Vienlaikus konkrētajā civilīetā prasītājs apmaksājis advokāta izdevumus 55,00 EUR. Par apelācijas sūdzību iesniegšanu civilīetā prasītājs 2018. gada decembrī samaksājis valsts nodevu 41,00 EUR.

[1.4] Prasītāja iesniegtie pierādījumi un norādītais ikmēneša ienākumu apmērs neraksturo viņa faktisko finansiālo stāvokli. Tā kā prasītājs nav iesniedzis pierādījumus savam patiesajam materiālajam stāvoklim, lai konstatētu, ka viņa naudas līdzekļi ir ierobežoti un neļauj realizēt likumā noteiktās tiesības, nav pamata prasītāju atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

[2] /pers. A/ par lēmumu 2019. gada 22. martā iesniedza blakus sūdzību, lūdzot to atcelt un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai tiesai, kas lēmumu pieņēmusi.

Blakus sūdzība pamatota ar šādiem apsvērumiem.

[2.1] Pirmās instances tiesas tiesnese nav pienācīgi izvērtējusi lūgumā par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas norādītos apstākļus un pierādījumus.

[2.2] No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2019. gada 21. februāra izziņas redzams, ka prasītāja vienīgie ienākumi ir tikai no invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta.

[2.3] Kļūdaini konstatēts 2018. gadā iesniegto prasību skaits, jo kopumā prasītājs iesniedzis tiesā 47 prasības laika periodā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 28. februārim, kas turklāt nevar būt par pamatu, lai noraidītu lūgumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas.

[2.4] Pirmās instances tiesas tiesneši jau vairākkārt atbrīvojuši prasītāju pilnīgi vai daļēji no valsts nodevas samaksas.

Motīvu daļa

[3] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi blakus sūdzības motīvus, Civilīetu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 6. marta lēmums ir atceļams un jautājums izlemjams pēc būtības, nosakot, ka par apelācijas sūdzības iesniegšanu /pers. A/ jāmaksā valsts nodeva 40,00 EUR, tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3.1] Kā to pamatoti atzinusi pirmās instances tiesas tiesnese, prasītājam par apelācijas sūdzības iesniegšanu atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 4. punktam, 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktam, maksājama valsts nodeva 181,00 EUR.

No šī pienākuma prasītājs lūdzis viņu atbrīvot, pamatojot to ar nelabvēlīgu materiālo stāvokli.

[3.2] Civilprocesa likuma 43. panta ceturrtā daļa noteic, ka *tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.*

Personai, kura lūdz piemērot atbrīvojumu no tiesas izdevumiem, ir ne tikai pietiekami, bet arī pilnīgi jāraksturo un jāpierāda savs mantiskais stāvoklis. Tas izriet no Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā noteiktā, ka *katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.* Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 74. panta sesto daļu *savas tiesības jāizmanto un pienākumi jāizpilda godprātīgi.*

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, piemērojot minētās normas kopsakarā ar civilprocesā īstenojamām tiesībām uz atbrīvojumu no tiesas izdevumiem, personas, kas lūdz atbrīvojumu, iesniegtajiem pierādījumiem un paskaidrojumiem jābūt tādiem, no kuriem tiesa var gūt pārlicību, ka mantiskais stāvoklis ir raksturots pilnīgi un patiesi. Likumā paredzētu tiesību pastāvēšana pati par sevi nav pietiekama, neesot objektīviem apstākļiem, kas paredz šo tiesību izmantošanas priekšnoteikumus. Personai ir pašai jāspēr soli šo tiesību realizācijai, turklāt tas jādara likumā noteiktajā kārtībā.

[3.3] Pārbaudot lietas materiālus konstatējams, ka ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2018. gada 19. februāra lēmumu Nr. 30-2018-3901 prasītājam no 2018. gada 21. februāra līdz 2020. gada 20. februārim noteikta otrās grupas invaliditāte (*lietas 59. lapa*).

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018. gada 11. oktobra izziņas Nr. 18/2413856 redzams, ka prasītājam apdrošināšanas periodā no 2018. gada jūnija līdz 2018. gada augustam no invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta izmaksāti 382,21 EUR mēnesī (*lietas 60. lapa*).

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2019. gada 21. februāra izziņas Nr. 19/404711 redzams, ka prasītājam apdrošināšanas periodā no 2018. gada novembra līdz 2018. gada decembrim no invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta izmaksāti 382,21 EUR mēnesī (*lietas 112. lapa*).

Prasītājam pieder nekustamais īpašums (*lietas 8.lapa*) un prasītājs izskatāmajā lietā samaksājis par juridisko palīdzību zvērinātam advokātam kopā 55 EUR (*lietas 77. - 78., 81. lapa*).

Citi pierādījumi par aktuālo prasītāja mantisko stāvokli nav iesniegti.

Savukārt bez ievēribas atstājama 2016. gada 10. oktobra izziņa par atbilstību maznodrošinātās ģimenes (personas) statusam (*lietas 11. lapa*), Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017. gada 13. septembra izziņa (*lietas 14. lapa*) un Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2015. gada 29. septembra lēmums (*lietas 17. lapa*), jo tie neatspoguļo aktuālo prasītāja mantisko stāvokli, proti, attiecas uz laika periodu līdz 2017. gada augustam.

Tiesai iesniedzami pierādījumi, kas apstiprina iesniedzēja mantisko stāvokli procesuālo darbību veikšanas laikā (*Augstākās tiesas Civillietu tiesas palātas 2014. gada 13. novembra lēmums lietā Nr. PAC-1691-14*).

[3.4] Bez tam ņemams vērā apstāklis, ka pirmās instances tiesas tiesnese prasītāju daļēji atbrīvojusi no valsts nodevas samaksas pie prasības celšanas, nosakot maksājamo valsts nodevu 20,00 EUR, neraugoties uz apstākli, ka prasītājam bija beidzies maznodrošinātās personas statuss, kā arī bija beidzies termiņš, līdz kuram prasītājam bija noteikta invaliditāte.

[3.5] Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājs ir pierādījis, ka viņa mantiskais stāvoklis liedz veikt valsts nodevas samaksu par apelācijas sūdzības iesniegšanu pilnā apjomā, kas ir pamats prasītāja daļējai atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

Lai gan blakus sūdzībā lūgts pārsūdzēto lēmumu atcelt un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai, Civillietu tiesas kolēģija procesuālās ekonomijas principa nodrošināšanas nolūkos atzīst par iespējamu jautājumu izlemt pēc būtības.

Izvērtējot prasītāja vidējos ikmēneša ienākumus kopsakarībā ar par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājamās valsts nodevas apmēru, Civillietu tiesas kolēģija par samērīgu un atbilstošu prasītāja materiālajam stāvoklim atzīst valsts nodevu 40,00 EUR, kas kalpo par pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai jautājuma izlemšanai pēc būtības.

[3.6] Tā kā pārsūdzētajā lēmumā nav noteikts termiņš trūkumu novēršanai, /pers. A/ nosakāms termiņš valsts nodevas samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai pirmās instances tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447., 447.¹ pantu, 448. panta pirmās daļas 3. punktu, 449. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019. gada 6. marta lēmumu atcelt un jautājumu izlemt pēc būtības.

Daļēji apmierināt /pers. A/ pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, nosakot, ka /pers. A/ par apelācijas sūdzības iesniegšanu par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019. gada 18. februāra spriedumu maksājama valsts nodeva 40,00 EUR.

Noteikt /pers. A/ termiņu līdz 2019. gada 19. jūnijam valsts nodevas 40,00 EUR samaksai un šī maksājuma apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums nav pārsūdzams un tas stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnese referente
Tiesnesis
Tiesnese

S. Buivide
G. Ungurs
S. Vamža

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA

INFORMĀCIJAI
Lieta Nr.C29554517
Lietas arhīva Nr.C-0539-19/29

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 6.martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese A. Kraukle,
pārbaudīja /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas
tiesas 2019.gada 18.februāra spriedumu civillietā Nr.C29554517.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2019.gada 1.martā saņemta
prasītāja /pers. A/ apelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas
2019.gada 18.februāra spriedumu.

Motīvu daļa

[2] Tiesnese, pārbaudījusi apelācijas sūdzību, secina, ka apelācijas sūdzība ir
atstājama bez virzības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu par apelācijas sūdzību
maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu
(pieteikumu sevišķās tiesāšanās kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos – likmei,
kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

No apelācijas sūdzības izriet, ka prasītājs spriedumu pārsūdz pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 3.pantu tiesvedību civillietā regulē civilprocesuālo
tiesību normas, kas ir spēkā lietas izskatīšanas, atsevišķu procesuālo darbību izdarīšanas
vai tiesas sprieduma izpildes laikā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punktu par citām
prasībām, kam nav mantiska rakstura vai kas nav jānovērtē maksājama valsts nodeva
70 EUR apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktam
par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro* maksājama valsts nodeva 15
procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 70 *euro*.

Valsts nodeva iemaksājama – Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas numurs
90000050138, konta numurs LV55TREL1060190911200, BIC kods TREL LV22.
Maksājuma mērķī jānorāda lietu identificējoša informācija.

Līdz ar to atbildētājam par apelācijas sūdzības iesniegšanu maksājama valsts
nodeva 140 *euro* (70 *euro* + 70 *euro* (380 *euro* * 15%)) apmērā.

[3] Prasītājs lūdz pilnībā atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, norādot, ka ceļot prasību tiesā viņš bija atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas.

Pārbaudot civillietas materiālus, tiesnese konstatē, ka prasītājs, pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 21.septembra lēmumu daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas un noteikta maksājamā valsts nodeva 20 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskas personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu nomaksas valsts ienākumos.

No tiesību normas izriet, ka likums, kā vienīgo kritēriju atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, ir noteicis fiziskās personas mantisko stāvokli. Līdz ar to objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu kopuma konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktās valsts nodevas apmēra dēļ.

No civillietas materiāliem pievienotās zemesgrāmata apliecības (*lietas 8.lapa*) konstatējams, ka prasītājam pieder nekustamais īpašums /adrese/.

Kā pamatojumu atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas prasītājs norāda, ka viņam līdz 2020.gada 20.februārim noteikts vispārējs darbspēju zaudējums 60%-79% apmērā un II grupas invaliditāte slimības dēļ. No vienīgajiem ienākumiem – valsts invaliditātes pensijas un piemaksas pie invaliditātes pensijas, pēc nepieciešamo izdevumu medicīnas izmeklējumiem, medicīnas procedūrām, medikamentu iegādei, pārtikas produktu iegādei, kā arī dzīvokļa apsaimniekošanas (pārvaldīšanas) izdevumu un maksas par komunālajiem pakalpojumiem segšanas prasītājam pāri nepaliek nekas.

No apelācijas sūdzībai pievienotās Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2018.gada 19.februāra lēmuma Nr.30-2018-3901 konstatējams, ka prasītājam noteikts vispārējo darbspēju zaudējums 60% - 79%, noteikta otrās grupas invaliditāte sakarā ar slimību no 2018.gada 21.februāra līdz 2020.gada 20.februārim.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2019.gada 21.februāra izziņas Nr.19/404711 konstatējams, ka prasītājs 2018.gada novembrī un decembrī saņēmis valsts invaliditātes pensiju 382,21 *euro* apmērā.

Tomēr situācijā, kad tiesai ir uzlikts pienākums iekasēt valsts labā valsts nodevas par procesuālo dokumentu iesniegšanu un lemt jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, ir būtiski rast skaidru priekšstatu par personas mantisko stāvokli, lai likumā noteiktās priekšrocības netiktu izmantotas ļaunprātīgi. Šādā situācijā, lēmuma pieņemšanai, ir pieļaujams arī ielūkoties Tiesu informācijas sistēmā pieejamā informācijā, lai gūtu pilnīgu priekšstatu par personas mantisko stāvokli (*sal.skat. Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 22.novembra lēmuma 5.punkts, lēmuma kods ECLI:LV:RAT:2018:1122.C30662917.9.L*).

Ielūkojoties Tiesu informācijas sistēmā, tiesnese konstatē, ka prasītājs 2018.gadā ir cēlis Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 44 prasības pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "Preiļu nams 2", tāpat ir pārsūdzējis nolēmumus un maksājis par advokāta pakalpojumiem, par dokumentu sastādīšanu. Piemēram, 2018.gada decembra mēnesī

prasītājs tiesā ir iesniedzis četrus prasības pieteikumus, kuros samaksāta valsts nodeva kopā 80 *euro*. Vienlaikus konkrētajā civillietā prasītājs 2017.gada 15.augustā, 2017.gada 12.septembrī un 2018.gada 18.oktobrī ir apmaksājis arī izdevumus par saņemto zvērināta advokāta palīdzību lietā 55 *euro* apmērā. Par apelācijas sūdzību iesniegšanu civillietā prasītājs 2018.gada decembrī samaksājis valsts nodevu 41 *euro*.

Novērtējot iesniegtos pierādījumus par prasītāja mantisko stāvokli, kopsakarībā ar prasītāja norādīto par viņa ikmēneša izdevumiem un Tiesu informācijas sistēmā pieejamās ziņas, tiesnese atzīst, ka prasītāja iesniegtie pierādījumi un norādītais ikmēneša ienākumu apmērs neraksturo viņa faktisko finansiālo stāvokli.

Tā kā prasītājs nav iesniedzis pierādījumus savam patiesajam materiālajam stāvoklim, lai konstatētu, ka viņa naudas līdzekļi ir ierobežoti un neļauj realizēt likumā noteiktās tiesības, tiesnese atzīst, ka nav pamats prasītāju atbrīvot no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

[4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva

Tiesnese secina, ka apelācijas sūdzība ir atstājama bez virzības valsts nodevas samaksas apliecināšanas dokumenta iesniegšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta otro daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz, pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta trešo daļu, 420.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesnese

nolēma

noraidīt /pers. A/ lūgumu un neatbrīvot /pers. A/ no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Atstāt bez virzības /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 18.februāra spriedumu, nosakot termiņu līdz **2019.gada 5.aprīlim**, lēmumā minētā trūkuma novēršanai:

maksājuma dokumenta iesniegšanai, kas apliecina valsts nodevas samaksu.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese

A. Kraukle

APSTRĀDĀTS KĀ INFORMĀCIJA